REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet,
Stockholm
Telefon: Norr 589, Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 1. Fredagen den 2 Oktober 1925. Årg. 1.

Svenska män och kvinnor!

"Frihetens stamort på jorden" är på väg att förvandlas till ofrihetens hemvist. Det befrielseverk Gustaf Wasa en gång genomförde, när han räddade Sveriges folk från träldom under utlänningar, ödelägges. Nationen finner sig den dag som är åter utlämnad till förtryckare, vilkas välde framstår allt mera tyranniskt och olidligt. Svenskarna äro av tåligt kynne, men det finnes en gräns för deras tolerans. Dagen kommer, den är redan inne, när uppvaknandet sker, då reaktionens länge undertryckta krafter tvinga sig fram — uppgörelsens timma, då det nya befrielseverket skall äga rum.

I förvissning om att denna nya befrielsekamp snart måste komma, skall *Nationen* verka i dess anda och söka bliva samlingsplatsen för dem, som hava samma tanke och vilja. Tidningens uppgift skall vara att slå vakt kring den alltmera hotade svenska kulturen. Bilden av läget är denna: Den kultur, som av hädangångna generationer under århundraden byggts upp på svensk grund, offras för en kosmopolitisk skenkultur. Pietetslöst slungas hävdvunna svenska tänkesätt av bestående värde, i vilkas ställes påtvingas oss utifrån hämtade destruktiva idéer, vilkas syfte blott är att förvirra sinnena. I stället för sanningen, rättskänslan och samhörigheten predikas ohöljt i frihetens missbrukade namn lögnen orätten och hatet. Konstlade skiljemurar ha rests mellan grupper i samhället, som naturligt höra samman, och ett ständigt tillstånd av inre oro har skapats. I det allmänna kaos reser sig i Internationalens namn som den store, ehuru för mängden osynlige härskaren Mammons majestät — makten, som i vår tid representerar "staten i staten", den där oinskränkt härskar över land och folk, regering, riksdag, partier och press.

Den kosmopolitiska kulturen har fört med sig en allmän demoralisation och en korruption, som tränger allt djupare i samhället. Politiken har urartat till en tummelplats för lycksökare och nationens livsfrågor försumpas i partifejdernas tecken. Statsmakten har förvandlats till skenet av en dylik utan auktoritet och oförmögen att tillvaratagа folkets väl. Pressen har gjorts till ett redskap i folkfientliga spekulativa intressens tjänst, vilka samvetslöst missbruka sin makt, systematiskt förvillande de allmänna tänkesätten och förgiftande de moraliska begreppen. — Under tiden fortgår med all energi kosmopoliternas ekonomiska erövringskrig. Genom en framprovocerad statsskuldsättning på ett par miljarder ha de förvärvat sig ett fast grepp om statsmakten, som gjorts till deras beroende gäldenär. Den svenska industrien är redan till väsentlig del uppslukad av storfinansen. Stöten riktas nu som bäst mot den fria handeln och mot jordbruket, vilka näringar hårt ansättas både från ovan och nedan, så att läget för dem ter sig allt bekymmersammare och underkastelsens perspektiv rycker allt närmare.

Tiden är inne, då striden mot det kosmopolitiska systemet på allvar måste tagas. Sanningen och den kristna uppfattningen måste åter till heders. Sveriges utveckling skall byggas på svensk grund. Statsmaktens auktoritet och överhöghet i samhället måste återupprättas och kapitalet bringas att erkänna satsen "i samhällets tjänst". En ny statsfinansiell politik måste inledas, som bryter med den ,öljda skuldsättningsprincipen och inriktar sig på statsskuldens snara avveckling samt sparsamhet med det allmännas medel. Näringslivets frihet måste hävdas och de i strid mot rikets grundlagar inrättade monopolen försvinna till förmån för fri konkurrens. De som svikit sin plikt och bära ansvaret för i senare tid förekomna brott mot grundlagen må ställas till ansvar för sina gärningar.. Det politiska livet måste reformeras därhän, att riksdagen kommer att motsvara sitt ändamål att utgöra en fri och oberoende representation för vårt folk, obunden av andra hänsyn än omtanken om landets och folkets väl. Folkrepresentationen skall vara grundad på intresse- och kvalifikationsprinciperna. Det offentliga livet måste frigöras från den rådande korruptiva andan o. svensk omutlighet och hederlighet återinföras inom detsamma. Slutligen måste det nuvarande upplysningsväsendet efterträdas av ett sant upplysningsväsen och de vilka arbeta på de allmänna tänkesättens förvillande samt de moraliska och religiösa begreppens utplånande ställas till ansvar inför folket för sina illgärningar.

Vårt folk har börjat vakna ur den förrädiska sömn, vari det sövts av falska ledare. Med återuppvaknandet närmar sig befrielsens timma. Det är Nationens förhoppning att i striden för det program, som här framförts, få påräkna ett verksamt stöd av alla som gilla desamma.

Redaktionen.

Åtgärder mot hyresockret nödvändiga.

KONTROVERSEN SIDENHUSET—ASCH HAR AKTUALISERAT KRAVET HÄRPÅ.

Direktör André föremål för tacksägelser och sympatiuttalanden i mängd.

Direktör P. A. André.

Mannamodet synes bli en alltmera sällsynt företeelse i vår — den fega underkastelsens tid. Så mycket mera glädje erfar man, när man någon gång får skåda ett bevis för att den gamla hedervärda egenskapen finnes till. En man, som vågar och kan säga ifrån och även handla, när så behövs, är tydligen direktören för Sidenhuset i Stockholm, hr P. A. André, vilken tagit bladet från munnen beträffande det skamlösa hyresocker han varit utsatt för från Hamngatspalatsets ägare, juden H. Asch. Sedan ett par månader tillbaka har i Sidenhusets fönster vid Hamn- och Regeringsgatorna stått att läsa en annons av följande lydelse:

"*Sidenhuset.*

Då ägaren av detta hus dir. H. Asch begärt en så oblyg hyra som 50,000 kr. mot 25,000 kr. förut för denna lilla hörnbutik, som endast är 120 kvm. med samma utrymme 1 tr. upp o. källare, vilken onaturligt höga hyra torde vara okänd i någon av Europas storstäder, så ha vi av denna orsak från den 1 okt. d. å. måst avstå från äran att vara dir. Aschs hyregäst. Ingången från Hamngatan är därför stängd och hänvisas våra ärade kunder till huvudingången vid Regeringsgatan.

Den länge planerade ombyggnaden av vår egendom Västra Trädgårdsgatan 19 kommer att påbörjas den 1 oktober och beräknas bli färdig till vårsaisonen, varigenom våra detaljförsäljningsavdelningar komma att fördubblas med fullt moderna och luftiga lokaler i förbindelse med en ståtlig och bekväm ingång från denna gata. Efter ombyggnaden kunna vi sålunda erbjuda ärade kunder en avsevärt större trevnad och bekvämlighet än förut.

Sidenhuset."

Direktören Asch, vilken i förbigående sagt är fader till vår ryktbare f. d. proletärbankdirektör Aschberg, invandrade för en del årtionden sedan österifrån till Stockhom, där han slog upp sin affärsrörelse nere på Norrbro i compani med nuvarande bankdirektören Aronowitsch. Sina affärer har han sedan skött med sådan skicklighet, att han numera tillhör huvudstadens penningearistokrati. Av den hyrespolitik han tillämpat gentemot Sidenhuset kan man bilda sig en föreställning om, efter vilka principer rikedomssamlandet på svensk grund ägt rum. Dir. Andrés fönsterannons passade självfallet icke hr Asch, varför denne försökte sig på ett försvar för sitt ocker i tidningarna, vilket han slutade med orden "reflexionerna

(Forts. å sid 4).

Den ambulatoriska handeln — en allvarlig fara för den legitima näringen.

Effektiva åtgärder mot den ohederliga konkurrensen nödvändiga.

"Farande handelsbodar" översvämma f. n. landsbygden, hotande de bosatta köpmännens tillvaro.

Den vidsträckta näringsfrihet, som varit vårt land beskärd, innan ännu de monopoliserande strävandena här lyckats få insteg, har tvivelsutan verkat till stort gagn för det svenska näringslivets utveckling. Någon allvarlig önskan om återgång till skråtidens förhållanden torde ej heller i detta nu förefinnas bland näringslivets män. Likväl kan ej fördöljas, att friheten emellanåt tagit sig sådana uttryck, att ett reglerande ingripande från samhällets sida måst anses högst motiverat. Man erinre sig den ohederliga konkurrensen i form av present- och premiesystem, "bluffrealisationer", pristävlingar m. m., vars syfte varit att dupera en godtrogen allmänhet och som i motsats till i de flesta andra länder alltjämt tolereras i vårt land, trots de upprepade kraftiga yrkanden om lagstiftning, som framförts från den legitima handelns sida. Karaktäristiskt nog har den lagstiftande myndigheten i riket icke visat något intresse för saken. Härtill skola vi vid ett senare tillfälle återkomma. För dagen må uppmärksamheten särskilt fästas på *den ambulatoriska handeln*, som visat högst oroande tendenser till ökad utbredning, varför det är nödvändigt att nu på allvar ta itu med densamma.

Heltvisst var den gamla gårdfarihandeln på sin tid både berättigad och behövlig. Vårt land var glest befolkat, kommunikationerna dåliga och butikshandeln ännu ej tillräckligt utbredd för att tillfredsställande kunna fylla konsumenternas varubehov på landsbygden. Nu äro som bekant förhållandena helt förändrade. Järnvägar genomkorsa landet i alla riktningar, bilar och omnibussar möjliggöra för lanthefolkningen att snabbt och bekvämt besöka städer och större samhällen, och därtill finnas en mängd bofasta handlande på varje liten plats i landet. Gårdfarihandeln saknar alltså numera berättigande, dess roll är att betrakta som utspelad, vadan denna form av varudistribution succesivt bör avskrivas och försvinna. Den kungliga

(Forts. å sid 4.)

Attentatet mot riksförsvaret.

Oppositionen får icke låta "neutralisera" sig.

"Riksförbundet för Sveriges försvar" ej stort mera än en gest åt de försvarsvänliga.

Riksdagsbeslutet av 1925 om försvarets nedskrivning tillkom som ett led i Internationalens planer på det svenska nationalförsvarets rasering. När mot slutet av Tryggerska regeringens tillvaro kravet på dess abdikation signalerades i de ledande "demokratiska" organen, Dagens Nyheter, Göteborgs Handelstidning m. fl., stod det straxt klart för de politiskt seende, vad klockan var slagen, d. v. s. att "herrarna bakom kulissen" fordrade vaktombyte. Hr Trygger och hans män (åtminstone vissa utav den) spjärnade till en början emot, men efter någon vecka insågo även de nödvändigheten av att böja sig för "folkviljans" krav, sådant detta tolkades av de nämnda organen, vilka motiverade sitt krav med att de eljest ej kunde svara för lugnet bland arbetarna. Hr Trygger lät som vi veta skrämma sig av den hotfulla rösten från underjorden. Han gick på befallning av de herrar, som förmena sig representera folkviljan.

Varför störtade man då den Tryggerska regeringen? Jo, man önskade vid makten en mera tjänstvillig sådan, som för nöjet att få regera var villig att påtaga sig ansvaret för nedrustningen. Och så trädde den socialdemokratiska ministären in på arenan och hr Per Albin Hansson fick den äran att genomföra hr Levinssons nedrustningsförslag. De godtrogna i landet, som låtit dupera sig av fraseologien i pressen, jublade i tron att hava medverkat till en landsgagnelig gärning.

Attentatet mot rikets försvar väckte helt naturligt inom ansvarskännande svenska kretsar en stämning av harmfylld opposition, som lätt kunna bli besvärlig för de agerande, därest några orädda män trätt fram med ett resolut aktionsprogram och lämpligen tagit hand om den upprörda stämningen. Vad gör man då? Jo, man låter en del "allmänt kända och aktade" personer med borgarrådet Larsson, bankdirektör Rydbeck, v. häradshövding Herlitz m. fl. i spetsen träda inför offentligheten med ett upprop för bildande av "Riksförbundet för Sveriges försvar". I uppropet konstaterades, att det försvar, som 1925 års riksdag beslutat, "icke beredde det mått av trygghet, fäderneslandet hade rätt att fordra". "Det gäller", hette det, "att i offervillig handling omsätta denna känsla. Vi måste samlas i kraftigt, planmässigt arbete för att sprida kunskap om vårt lands försvarspolitiska läge samt om försvarsväsendets olika grenar, dessas uppgifter och därav betingade organisation och utrustning".

Finnes det väl i denna stund någon politiskt tänkande människa, som på allvar tror på ett resultat av "Riksförbundets för Sveriges försvar" upplysningsverksamhet? Huru mycket av "upplysning ha vi icke dessa senaste år översvämmats med, upplysning in absurdum! Sannerligen man må förtänka den stora allmänheten, att den till slut börjat tröttna på den föga givande offentliga diskussionen. Men så har det också ingått i de agerandes taktik, att den allmänna stämningen skulle tröttköras, så att "lösningen" kunde ske i trötthetens tecken. För dem, som äro nog sangviniska att förlita sig till det nya förbundets upplysningsverksamhet, må det sägas, att en sammanslutning, som överhuvud accepterar och bygger på själva det system, som framprovocerat nedrustningsbeslutet, är urstånd att åstadkomma ett positivt resultat, den kan med andra ord ej tolkas som stort mera än en generös gest åt de försvarsvänliga. Stiftarna ha ej vara mycket naiv, som tror, att de reela politiska maktfaktorerna icke låta ändra sig av R. S. F. och dess verksamhet. Den skall utan tvivel vara mycket nav, som tror, att de bestämmande herrarna inom politik, press och storfinans under nuvarande förhållanden överhuvud låta påverka sina "uppfattningar" av R. S. F.

Den praktiska verkan av riksförbundets tillkomst torde främst vara den, att de medborgare, vilka ingått som medlemmar, bibringas den illusoriska föreställningen, att den påbörjade ödeläggelsen av försvaret genom förbundet skall kunna hävas eller hejdas. Med denna bibragta övertygelse skulle efter hand de känslor av harmfylld opposition, som nedrustningsbeslutet väckt till liv lägga sig. Missnöjets stämning är med andra ord neutraliserad. — Något sådant bör emellertid icke få ske. Den oppositionsstämning, som attentatet mot vårt försvar uppväckt,

är att betrakta som en nationell tillgång, som icke får äventyras, utan bör tillvaratagas och göras fruktbärande i den nationella restaurationens anda. Resultatet vid 1925 års riksdag, som grundats på en falsk folkstämning, bör icke få förverkligas. Den nationella självkänslan och självbevarelsedriften bjuda oss att äntligen vakna upp och resa oss till motvärn mot de raserande krafternas lömska verksamhet, för vår nationella frihet och vårt oberoende!

Den moraliska indignationen åt rätt håll!

En erinran till Sv. M. och byråchefen Sam. Larsson.

Vissa tidningar ha tagit till sin speciella uppgift att företräda den allmänna moralens anspråk samtidigt som de underhålla missnöjet och misstron till landets försvarsmakt. Bland dessa möter man i främsta ledet det frikyrkliga organet Svenska Morgonbladet, som nyligen fann ett efterlängtat tillfälle att få gå till attack mot "moralen inom sjövapnet". Den affär det rörde sig om, i sig själv en lapprisak i förhållande till allt vad opåtalt tillåtes passera, blåstes upp till en affär av väldiga dimensioner med rubriker sådana som "Spritskandal vid flottan", "Ett trettiotal officerare och underofficerare avslöjade som spritsmugglare" etc.

"En spritsmugglarskandal av stora mått har", hette det i organet. "inträffat vid svenska flottan, i det ett beydande antal — tillsammans ett 30-tal — officerare, underofficerare och fast anställt manskap blivit avslöjade som spritsmugglare. Hela skaran, som just inte kan sägas hedra det vapen den tillhör, har tagits på bar gärning vid fösök att till Stockhom införa betydande mängder till landet insmugglad spirituosa. De anhållna komma att få vidkänna dryga efterräkningar . . . .

Kriminalpolisens rapport ger vid handen att de insmugglade varorna utgöras av konjak, 35 helflaskor, akvavit, 22 faskor, visky, 25 buteljer, rom, 4 buteljer, genever, 2 buteljer, punsch, 9 buteljer, likör, 30 flaskor, 6 flaskor arrak och exportsprit omkring 120 liter. Dessutom ha olovligen införts ansenliga mängder tobak, varav 5- à 6,000 cigarretter . . . Upphandlingen har ägt rum såväl i Kiel som Svinemünde, där en del av flottans fartyg gjorde visit i början av juli månad.".

Till slut upplyser Sv. M., att den haft ett samtal med sekreteraren i antismugglingsföreningen, byråchefen Sam Larsson, som funnit lämpligt att ytterligare breda på genom att beteckna det passerade som "en veritabel skandal", "något oerhört" o. s. v. "Händelsen kommer", förklarar hr L., "som en kalldusch. . . Smugglingsskandalen ter sig i hög grad moraliskt förkastlig och det är att hoppas, att de inblandade genom vederhörligt straff lära sig lase vad de gjort".

— Herr byråchefen och hans vänner i Sv. M. spara som synes icke på epiteten, då det gäller att spela moralens väktare gentemot den demoraliserade militären. Frågan är emellertid, om den moraliska indignation, de göra sig till talesmän för, fått sin rätta adress. Denna borde väl i stället riktas mot dem, som bära ansvaret för den påtalade demoralisationen, mot den i senare tid förda absurda nykterhetspolitik, som följts av spritmonopolet — vilket allt framprovocerat smugglingen och den därmed följande demoralisationen.

Vad det relaterade fallet angår, vet envar, som något känner gamla sedvänjor vid flottan, att det sedan gammalt varit ej blott brukligt utan även tillåtet att de, som deltagit i expeditioner till utlandet, där inköpt lika stora kvantiteter sprit som de haft med sig vid utfärden. Visserligen har det varit föreskrivet, att den hemförda kvantiteten vid återkomsten icke fick föras i land,

(Forts. å sid 4).

NATIONEN

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
Å textsida .... 25 öre mm.

25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.

Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

"Det fria ordet."

Inom upplysningsväsendet intager tidningspressen den dominerande platsen. Dess roll i det moderna samhällslivet torde i verkligheten endast vara känd av ett ringa fåtal, ehuru en allmän förnimmelse av dess vidsträckta inflytande förefinnes. Ett bevis härpå utgör den vedertagna benämningen "tredje statsmakten", vilken dock är missvisande, då den icke täcker verklighetsförhållandet. Detta är nämligen följande: Den statliga makten utövas de facto den dag som är av det ledande storkapitalet medels pressen i första hand, folkrepresentationen i andra hand samt regering och statsöverhuvud i tredje och sista hand. Härav framgår, att tidningspressen numera utvecklats till ett maktmedel av oerhörd valör i deras hand, som bestämma däröver. Ve den ohörsamma folkrepresentant, ve den ohörsamma riksdag, ve den ohörsamma regering och ve slutligen det ohörsamma statsöverhuvud, som djärves trotsa den i pressen manifesterade heliga "folkviljan! Deras dagar äro snart räknade.

Tidningspressens uppgift är som bekant att fritt och obundet, på sanningens och saklighetens grund förmedla nyheter och sprida upplysning på olika områden, att utan förvanskning återgiva de allmänna tänkesätten bland folket samt att leda opinionen i det rättas och godas anda. Följer den nutida pressen i allmänhet denna sin bestämmelse? Nej! Under sin tidigare tillvaro torde tidningarna i regel hava vinnlagt sig om att samvetsgrant fullgöra sin uppgift. Numera kan beklagligtvis så ej sägas vara fallet. Medan den ansvariga redaktören förr intog en mera fri och obunden ställning och satte en ära uti att, omutligt utföra sitt ansvarsfulla värv är han i våra dagar merendels endast en tjänare, och en lydig sådan, åt de ekonomiska intressen, som behärska pressen. Dessa utgöras i första rummet av de i regel osynliga ägarna samt en viss krets av storannonsörer, utan vilka senares välvilliga bistånd de dagliga tidningarna icke kunna existera. Därest en tidning går de åsyftade storannonsörernas intressen för nära, draga dessa utan pardon in sina annonser och tidningen råkar i fara att ekonomiskt gå under. Då ägaren vidare ej anser sig betjänt av en redaktör, som starkt håller på sin "egen mening" och som i sitt skrivsätt ej tar nödig hänsyn till företagets "ekonomiska väl", inses lätt, i vilken ställning redaktören i verkligheten befinner sig. Ävenså förstår man, huru det kommer sig, att en mängd saker inflyta i hans tidning, som han personligen icke kan gilla. Tidningens tystnad i sådana fall, där det bort vara dess plikt gentemot allmänheten att tala, är förståelig, om ock naturligen ej försvarlig.

Den upplysning, som bjudes i dagspressen, presenteras i regel såsom utgörande den allmänna folkmeningen. Denna framställning är i stor utsträckning falsk. De åsikter och krav, som i tidningarna framföras, äro till mycket stor del intet annat än rena konstruktioner, mestadels efter utländskt mönster. Tillvägagångssättet är följande: Man lancerar vissa idéer och önskemål, som broderas ut med en bestickande fraseologi, propagerar dem intensivt tills en del godtroget folk fastnat för desamma. Med stöd av den sålunda framskapade "folkviljan" genomdriver man så sina önskemål, vilka ofta ha en helt annan reel syftning än den föregivna. Allt i "folkets namn". Informationsväsendet, som går pressen tillhanda, är numera fullständigt satt i system och utgöres främst av partiernas propagandacentraler samt en mängd mer och mindre hemliga centraler i in- och utland, vilka furnera med material och underhålla intim kontakt med tidningsredaktionerna.

Den ställning tidningspressen sålunda kommit att intaga är icke i överensstämmelse med dess uppgift i det allmännas tjänst. Häri ha vi även att söka huvudorsaken till de rådande svåra missförhållandena i vårt nutida samhällsliv. Skola dessa kunna avhjälpas, måste i första hand situationen beträffande pressen väsentligt omändras, så att "det fria ordet" blir i stånd att fylla sin uppgift. Huru detta bör ske är ett spörsmål, som måste bringas under offentlig debatt och allvarligt prövas. Olika vägar och medel kunna tänkas. Det bör tagas i övervägande, om icke tidningsägare och redaktörer böra beklädas med ett officiellt ansvar motsvarande deras reela maktutövning. Vidare bör frågan om tryckfriheten upptagas till prövning. En reform av tryckfrihetsförordningen, som hindrar de missbruk av tryckfriheten, som för närvarande i stor utsträckning till det allmännas skada begås, är oundgänglig.

I samhällets o. hela folkets intresse måste det kravet resas: Upplysningsväsendet skall vara grundat på sanning och verklighet samt arbeta i det allmännas tjänst!

Ifyll, klipp ur och insänd

nedanstående rekvisition för prenumeration till **NATIONEN**,
Södra Kungstornet, Stockholm.

(Prenumeration kan även verkställas å posten.)

Till

NATIONENS expedition
Södra Kungstornet
STOCKHOLM.

Undertecknad anmäler sig härmed som prenumerant å tidningen NATIONEN *för helår, tre kvartal, halvår, kvartal (räknat från 1 okt. 1925 till 1 okt. 1926. Det som ej önskas överstrykes).*

....
Hemvist. Postadress.

....
Abonnentens namn.

Prenumerationspris:

Helår	kr.	10: —
Tre kvartal ...	„	7:50
Halvår	„	5:25
Kartal	„	2:75

"Inringningen" av Bondeförbundet.

När en fara hotar utifrån, äro de inbördes kivande "idépolitiska" partierna alltid redo att sluta upp i gemensam front mot fridstöraren. Så gjorde de även, när det gällde att slå ned den svenska bonderörelsen.

F. n. ljuder i partipressen ett glädjeskri; man tror sig där nämligen nu vara färdig med "inringningen". En f. d. medarbetare i Bondeförbundet, som i dag skriver i en av högerns ledande tidningar i Dalarna, har tjänstvilligt trätt in och pläderat för en sammanslagning av högern och bondeförbundet under den motiveringen, att "det finnes intet som i politiskt avseende skiljer en bondeförbundare och en högerman åt ute på landsbygden" samt att "en mängd av Bondeförbundets sockenföreningar i Dalarna intet bättre önska än att få ansluta sig till högerorganisationen i länet".

De ledande vänsterorganen avtrycka med förtjusning detta tydligen på beställning tillkomna uttalande av högerskribenten i Dalarna. Svenska Morgonbladet menar sig i dennes förklaring se "ett tecken på — en återgång till mera normala förhållanden i samhället." Dagens Nyheter finner tillfället passligt att uttala sin förvåning över att "den lättvindiga maskeringen" av det högersinnade Bondeförbundet icke tidigare allmänt genomskådats och slutar i det överlägsna föraktets ton: "Det fanns en lösen till, sublimare än de andra: att samla 'den germanska stammen' till ett Östersjövälde i 1600-talsstil. Tanken var strålande."

Det är ju möjligt — vi vilja ej direkt yttra oss därom — att höga vederbörande numera verkligen hunnit så långt i sina systematiska inringningssträvanden, att de praktiskt taget skulle vara färdiga med Bondeförbundet. De ha därvid i varje fall icke försmått några medel i sin kamp. Steg för steg ha de sökt pressa de för politisk frigörelse kämpande svenska odalmännen tillbaka in under det moderna partiväldets ok. Sv. M:s uttalande, att partiernas seger över Bondeförbundet är "ett tecken till återgång till mera normala förhållanden i samhället" är icke sanning. D. N:s förklaring, att Bondeförbundet alltså från tidigare stadiet endast varit en maskerad högerorganisation är även i strid mot sanningen. Bonderörelsen var från början en naturlig och sund, av "idepartierna" oberoende reaktion på nationell och kristen grund från de svenska jordbrukarnas sida mot det härskande korrumperade systemet. Dess framgång har icke varit den, som varit önskligt, detta i hög grad beroende på den förrädiska propagandan i partipressen. En starkt medverkande orsak till den uteblivna väntade segerframmarchen har naturligen även varit den omständigheten, att rörelsen visat sig ur stånd att frambringa verkliga ledare, män med den erforderliga vida blicken, det personliga modet och viljan till handling. Man har icke från riksdagstribunen eller från bondeförbundspressen fått höra de signaler och programuttalanden, som kunnat väntas av ledarna för den rörelse, som framträtt med anspråk på att skola genomföra böndernas befrielsekamp. Man har icke kunnat undgå det intrycket, att rörelsens representanter alltför mycket låtit besmitta sig av det härskande streberväldet och "korridorandan" i "palatset å Helgeandsholmen". Denna utveckling är allvarligt att beklaga, då intet tvivel råder därom, att ej rörelsen med dess ursprungliga syftning skulle ha en stor nationell uppgift att fylla.

Dagens Nyheter som väktare av pressens frihet.

Under rubriken "Pressen och partierna" drog Dagens Nyheter häromförleden en lans för pressens frihet och oberoende gentemot de på inflytande pockande politiska partierna. Talet lät så bestickande vackert, att de, vilka sakna insikter i förhållandena, rentav kunde tänkas applådera däråt. Den tysta opinionen har tydligen börjat att reagera med sådan styrka ute i landet, att D. N. med sin speciella uppgift i svensk politik icke längre anser sig kunna underlåta att i skrivsättet taga en viss hänsyn därtill. I artikeln konstateras med nådigt gillande, att "den yttrandefrihet, som i våra dagar är beskärd pressen, intet lämnar övrigt att önska". "Det är", heter det "inte i våra dagar som under indragningsmaktens herostratiskt tyktbara glansdagar regimer och lagar, som hota yttrandefriheten i pressen. Farorna komma från annat håll". Detta andra håll är, menar tidningen, "de politiska partierna, som ställa sådana anspråk på de pressorgan, som företräda deras allmänna åskådning, att en oreserverad eftergift på den punkten skulle betyda den fria prövningens bankrutt". "Det finnes", fortsätter tidningen i moraliskt indignerad ton, "en stor allmän opinion, som mer och mer håller på att förstummas, den är ingalunda likgiltig eller åsiktslös.... den reagerar i det tysta mot denna partifariseism, den där i närvarande stund icke är någon quanlité néligeable.... den har rätt att bli hörd."

Naturligtvis har Dagens Nyheter rätt däri, att det finnes en stor opinion i det tysta, som icke är någon quanlité néligeable och vilken har rätt att bli hörd. Men den opinionen låter icke höra sig genom D. N. Nämnda tidning saknar moralisk rätt att företräda densamma. Denna riktar sig nämligen mot just de allmänna grundsatser som Dagens Nyheter hittills representerat inom svensk politik och svenskt upplysningsväsen. Talet om den hotande stora faran för "det fria ordet" från de politiska partierna, är att karaktärisera som ett försök att slå blå dunster i ögonen på godtroget folk. Huru med dessa saker förhåller sig, ha vi klargjort i artikeln på ledande plats, till vilken vi hänvisa.

Vi äro de sista att vilja försvara de nuvarande politiska partierna men vi kunna icke underlåta att reagera, när de, som främst bära ansvaret för att partierna äro vad de i dag äro, det vill med andra ord säga fått dem sådana de velat ha dem, ge sig till att i moraliserande ton utpeka dem inför allmänheten såsom upphovet till det rådande eländet. Så lättvindligt avbördar man sig, bästa Dagens Nyheter, icke det ansvar, som vilar på en.

Vad kommer dagspressen att säga?

De bland våra läsare, som ej äro närmare initierade rörande förhållandena inom pressen, vänta måhända, att de dagliga tidningarna skola upptaga *Nationens* uttalanden till allvarlig prövning. Något sådant torde dock knappast i första taget vara att påräkna. Dagspressen följer nämligen sina principer, bland vilka även är den, att, skulle tilläventyrs en publikation uppenbara sig, som önskar lägga korten på bordet, förenar man sig, oberoende av partiåsikter, emot den förrädiske. De metoder, som härvid tillämpas, äro flerahanda. Den, som i första hand plägar anlitas, är "tystnadstaktiken". Genom att iakttaga fullständig tystnad kring den oppositionelle försöker man att "tiga ihjäl" denne.

Vi gå till striden utan att alls rädas fienden. Vi veta, att vi ha en fast grund att stå på och att det krav vi uppställa, nämligen en upplysning i sanningens anda, omfattas av den rättsinnade allmänheten. I medvetandet härom skall det även vara oss möjligt att kämpa striden till ett lyckligt slut.

Hovrättsrådet Ekmans utträde ur högerpartiet.

Hovrättsrådet H. J. Ekman har anmält sitt utträde ur första kammarens högerparti. I en utsänd förklaring lämnar hr E. följande motivering för sitt uppseendeväckande beslut:

"Varför jag utträtt ur första kammarens högerparti är helt enkelt därför, att jag önskar, oberoende av varje partibildning, verka för samförstånd och enighet mellan alla dem, som önska se vårt land bevarat på fäderneärvd nationell och kristlig grund.

För ett sådant mål bör varje svensk kunna verka, vare sig han är högerman eller vänsterman, och särskilt anser jag det vara de kristnas plikt att i sin politiska gärning ställa sig på klart kristlig grund."

Den av hovrättsrådet Ekman förebragta motiveringen för sitt beslut har utan tvivel en stark grund för sig. Vi konstatera med tillfredsställelse hans öppna och ärliga deklaration.

Bankerna såsom fastighetsägare.

Enligt lag få banker icke äga annan fastighet än sådan, som de äro i behov av för själva bankrörelsen. Nå, huru efterleves lagen?

Jo, på det sättet, att man kringgår dess bestämmelse genom att bilda fastighetsbolag, som helt ägas av bankerna och där deras bulvaner teckna firman. Så ägde t. ex. Mälarebanken länge om väl Fastighetsaktiebolaget Öresund, som åtminstone ägde två fastigheter vid Skeppsbron i Stockholm, nämligen n:r 4 och n:r 6. Verkställande direktör var Mälarbankens ombudsman, en protokollsekreterare.

Frågas: Vad gör egentligen bankinspektionen?

Vad säga de sakkunniga om tolvmilsgränsen?

Genom konventionen till spritsmugglingens bekämpande har som bekant bl. a. bestämts, att undersökningen av fartyg, som kunna misstänkas medföra spritlast, skall vara utsträckt från tremils- till tolvmilsgränsen. Bestämmelsen i fråga har heltvisst på många håll väckt undran. Man frågar sig: kan verkligen en åtgärd, som faktiskt mångdubblar området för den olagliga införselns övervakande, vara ändamålsenlig och praktisk, förutsatt att man åstundar införselns försvårande?

Det vore utan tvivel av intresse att erfara, vad de personer, som ha till uppgift att uppspåra och förhindra smugglingsförsök, ha att säga om de praktiska verkningarna av beslutet av tolvmilsgränsen?

Röda rubler till Japan.

Enligt den japanska tidningen Djidji har polisen upptäckt, att den japanska arbetarrörelsen under tiden före de sovjetryska arbetardelegaternas ankomst till Japan från Ryssland erhållit understöd, uppgående till 1,300,000 pund. De flesta av de personer, som arresterats under den ryska delegationens besök, ha nu lössläppts men några av ledarna hållas ännu i häkte i väntan på ytterligare undersökning.

U. S. A. skyddar sig mot kommunistisk invandring.

Förenta staternas lagbestämmelser rörande invandring innebära, att utländsk makts undersåte, tillhörande det kommunistiska partiet eller hysande dess åskådningar, icke får inkomma på U. S. A:s område och, därest så skett, är underkastad utvisning. En utredning med sådant resultat har nu gjorts av vederbörande regeringsdepartements juridiska sakkunniga. Närmaste anledningen härtill är det bekanta inreseförbudet för den kommunistiske parlamentsledamoten indiern Saklatvala.

Rom planerar ett ekumeniskt möte om ett par år.

Den katolske biskopen i Sverige J. Müller har uttalat sig om katolska kyrkans ställning till det ekumeniska mötet.

Mötets mening var, sade biskopen, att ena alla kristna. För sin del har den katolska kyrkan förverkligat denna enighet. Saken är alltså mera trängande för protestanterna, som först borde enas inom sig själva. Detta var ett av skälen för katolikernas uteblivande. Ett annat var att

Var finnes herr bankinspektören?

APROPA NORDISKA HANDELSBANKENS REKONSTRUKTION.

Statshjälpen till bankrutterande banker nu uppe i 110 milj. kronor.

Vid den nyligen företagna rekonstruktionen av Nordiska Handelsbanken trädde som bekant staten genom "A.-B. Kreditkassan av år 1922" emellan dels med en garanti på 10 milj. kronor, dels med övertagande av vissa "tyngande engagemang" på ej mindre än 20 miljoner. Den sålunda hjälpta banken lämnade så sent som i våras utdelning till aktieägarna.

Med understödet till Nordiska Handelsbanken har svenska staten genom Kreditkassan under en tid av 6 à 6 år pungat ut med 110 miljoner i "statshjälp" till ett tjogtal bankrutterande banker. Början gjordes med Privatbankens fallisemang år 1919; år 1920 ramlade Hudiksvalls enskilda bank och Mellersta Sverige, år 1921 Köpmannabanken, Nylands folkbank, Örebro läns bank och Ångermanlands folkbank, år 1922 Kopparbergs enskilda bank, Affärsbanken, Mälareprovinsernas bank, Sydsvenska kreditaktiebolaget och Bollnäs folkbank, år 1923 Jämtlandsbanken och Svenska lantmännens bank, år 1924 Hallands lantmannabank — som uppgick i den nu rekonstruerade Nordiska handelsbanken — och Övre Västerdalarnas bank. Rekonstruktioner ha dessutom skett av Smålandsbanken, Värmlandsbanken och Svenska handelsbanken.

De stora tidningarna anse tydligen att det börjar bli en smula genant och tyckas känna behov av att såsom det allmänna intressets bevakare två sina händer. Dagens Nyheter ifrågasätter, om ej tiden är inne för statsmakterna att taga sig en liten funderare rörande såväl Kreditkassans organisation som dess förvaltning. Så dags! Svenska folket, som får sitta emellan, hade hellre sett, att "det fria ordet" med vederbörlig effektivitet ingripit på ett något tidigare stadium.

Man frågar sig icke utan skäl: Var finnes herr bankinspektören?

de frågor, som behandlades på mötet, icke voro nya för katolska kyrkan. Denna har tvärtom ägnat de sociala frågorna stor uppmärksamhet och har i sitt arbete starkt sökt hävda arbetarnas sociala framåtskridande. Katolska kyrkan ställer sig icke fientlig till mötet, fortsatte biskopen. Lyckas protestanterna enas, torde samarbete i framtiden icke heller vara omöjligt. Nästa ekumeniska möte, till vilket protestanterna torde komma att inbjudas, skall visa den katolska kyrkans ärliga vilja härvidlag. Detta möte torde komma till stånd inom ett par år.

Caillaux vinner en framgång i underhandlingarna.

Frankrikes finansminister, Callaux, som sedan någon tid vistas i Amerika för åvägabringande av en uppgörelse i skuldfrågan, har enligt vad meddelas från Washington lyckats uppnå enighet med fordringsägarna om medtagande av en klausul i den blivande överenskommelsen, som går ut på en revision i händelse det skulle visa sig tydligt på båda sidor, att Frankrikes betalningskapacitet blivit överskattad. Dessutom har den amerikanska kommissionen reducerat de föreslagna annuiteterna med 20 miljoner dollars. Fransmännen betrakta båda dessa medgivanden som mycket viktiga.

U. S. A:s storbanker uppsäga krediter för 35 milj. doll.

Amerikas storbanker uppsade häromdagen krediter för en totalsumma av 35 miljoner doll. Samtidigt drev man upp räntan från 3 1/2 till 6 proc.

NATIONEN

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
A textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

"Det fria ordet."

Inom upplysningsväsendet intager tidningspressen den dominerande platsen. Dess roll i det moderna samhällslivet torde i verkligheten endast vara känd av ett ringa fåtal, ehuru en allmän förnimmelse av dess vidsträckta inflytande förefinnes. Ett bevis härpå utgör den vedertagna benämningen "tredje statsmakten", vilken dock är missvisande, då den icke täcker verklighetsförhållandet. Detta är nämligen följande: Den statliga makten utövas de facto den dag som är av det ledande storkapitalet medels pressen i första hand, folkrepresentationen i andra hand samt regering och statsöverhuvud i tredje och sista hand. Härav framgår, att tidningspressen numera utvecklats till ett maktmedel av oerhörd valör i deras hand, som bestämma däröver. Ve den ohörsamma folkrepresentant, ve den ohörsamma riksdag, ve den ohörsamma regering och ve slutligen det ohörsamma statsöverhuvud, som djärves trotsa den i pressen manifesterade heliga "folkviljan! Deras dagar äro snart räknade.

Tidningspressens uppgift är som bekant att fritt och obundet, på sanningens och saklighetens grund förmedla nyheter och sprida upplysning på olika områden, att utan förvanskning återgiva de allmänna tänkesätten bland folket samt att leda opinionen i det rättas och godas riktning. Följer den nutida pressen i allmänhet denna sin bestämmelse? Nej! Under sin tidigare tillväxt torde tidningarna i regel hava vinnlagt sig om att samvetsgrant fullgöra sin uppgift. Numera kan beklagligtvis så ej sägas vara fallet. Medan den ansvariga redaktören förr intog en mera fri och obunden ställning och satte en ära uti att, omutligt utföra sitt ansvarsfulla värv är han i våra dagar merendels endast en tjänare, och en lydig sådan, åt de ekonomiska intressen, som behärska pressen. Dessa utgöras i första rummet av de i regel osynliga ägarna samt en viss krets av storannonsörer, utan vilka senares välvilliga bistånd de dagliga tidningarna icke kunna existera. Därest en tidning går de åsyftade storannonsörernas intressen för nära, draga dessa utan pardon in sina annonser och tidningen råkar i fara att ekonomiskt gå under. Då ägaren vidare ej anser sig betjänt av en redaktör, som starkt håller på sin "egen mening" och som i sitt skrivsätt ej tar nödig hänsyn till företagets "ekonomiska väl", inses lätt, i vilken ställning redaktören i verkligheten befinner sig. Ävenså förstår man, huru det kommer sig, att en mängd saker inflyta i hans tidning, som han personligen icke kan gilla. Tidningens tystnad i sådana fall, där det bort vara dess plikt gentemot allmänheten att tala, är förståelig, om ock naturligen ej försvarlig.

Den upplysning, som bjudes i dagspressen, presenteras i regel såsom utgörande den allmänna folkmeningen. Denna framställning är i stor utsträckning falsk. De åsikter och krav, som i tidningarna framföras, äro till mycket stor del intet annat än rena konstruktioner, mestadels efter utländskt mönster. Tillvägagångssättet är följande: Man lancerar vissa idéer och önskemål, som broderas ut med en bestickande fraseologi, propagerar dem intensivt till's en del godtroget folk fastnat för desamma. Med stöd av den sålunda framskapade "folkviljan" genomdriver man så sina önskemål, vilka ofta ha en helt annan reel syftning än den föregivna. Allt i "folkets namn". Informationsväsendet, som går pressen tillhanda, är numera fullständigt satt i system och utgöres främst av partiernas propagandacentraler samt en mängd mer och mindre hemliga centraler i in- och utland, vilka furnera med material och underhålla intim kontakt med tidningsredaktionerna.

Den ställning tidningspressen sålunda kommit att intaga är icke i överensstämmelse med dess uppgift i det allmännas tjänst. Häri ha vi även att söka huvudorsaken till de rådande svåra missförhållandena i vårt nutida samhällsliv. Skola dessa kunna avhjälpas, måste i första hand situationen beträffande pressen väsentligt omändras, så att "det fria ordet" blir i stånd att fylla sin uppgift. Huru detta bör ske är ett spörsmål, som måste bringas under offentlig debatt och allvarligt prövas. Olika vägar och medel kunna tänkas. Det bör tagas i övervägande, om icke tidningsägare och redaktörer böra beklädas med ett officiellt ansvar motsvarande deras reela maktutövning. Vidare bör frågan om tryckfriheten upptagas till prövning. En reform av tryckfrihetsförordningen, som hindrar de missbruk av tryckfriheten, som för närvarande i stor utsträckning till det allmännas skada begås, är oundgänglig.

I samhällets o. hela folkets intresse måste det kravet resas: Upplysningsväsendet skall vara grundat på sanning och verklighet samt arbeta i det allmännas tjänst!

"Inringningen" av Bondeförbundet.

När en fara hotar utifrån, äro de inbördes kivande "idépolitiska" partierna alltid redo att sluta upp i gemensam front mot fridstöraren. Så gjorde de även, när det gällde att slå ned den svenska bonderörelsen. F. n. ljuder i partipressen ett glädjeskri; man tror sig där nämligen nu vara färdig med "inringningen". En f. d. medarbetare i Bondeförbundet, som i dag skriver i en av högerns ledande tidningar i Dalarna, har tjänstvilligt trätt in och pläderat för en sammanslagning av högern och bondeförbundet under den motiveringen, att "det finnes intet som i politiskt avseende skiljer en bondeförbundare och en högerman åt ute på landsbygden" samt att "en mängd av Bondeförbundets sockenföreningar i Dalarna intet bättre önska än att få ansluta sig till högerorganisationen i länet".

De ledande vänsterorganen avtrycka med förtjusning detta tydligen på beställning tillkomna uttalande av högerskribenten i Dalarna. Svenska Morgonbladet menar sig i dennes förklaring se "ett tecken på — en återgång till mera normala förhållanden i samhället." Dagens Nyheter finner tillfället passligt att uttala sin förvåning över att "den lättvindiga maskeringen" av det högersinnade Bondeförbundet icke tidigare allmänt genomskådats och slutar i det överlägsna föraktets ton: "Det fanns en lösen till, sublimare än de andra: att samla 'den germanska stammen' till ett Östersjövälde i 1600-talsstil. Tanken var strålande."

Det är ju möjligt — vi vilja ej direkt yttra oss därom — att höga vederbörande numera verkligen hunnit så långt i sina systematiska inringningssträvanden, att de praktiskt taget skulle vara färdiga med Bondeförbundet. De ha därvid i varje fall icke försummat några medel i sin kamp. Steg för steg ha de sökt pressa de för politisk frigörelse kämpande svenska odalmännen tillbaka in under det moderna partiväldets ok. Sv. M:s uttalande, att partiernas seger över Bondeförbundet är "ett tecken till återgång till mera normala förhållanden i samhället" är icke sanning. D. N:s förklaring, att Bondeförbundet alltså från tidigare stadiet endast varit en maskerad högerorganisation är även i strid mot sanningen. Bonderörelsen var från början en naturlig och sund, av "idepartierna" oberoende reaktion på nationell och kristen grund från de svenska jordbrukarnas sida mot det härskande korrumperade systemet. Dess framgång har icke varit den, som varit önskligt, detta i hög grad beroende på den förrädiska propagandan i partipressen. En starkt medverkande orsak till den uteblivna väntade segerframmarchen har naturligen även varit den omständigheten, att rörelsen visat sig ur stånd att frambringa verkliga ledare, män med den erforderliga vida blicken, det personliga modet och viljan till handling. Man har icke från riksdagstribunen eller från bondeförbundspressen fått höra de signaler och programuttalanden, som kunnat väntas av ledarna för den rörelse, som framträtt med anspråk på att skola genomföra böndernas befrielsekamp. Man har icke kunnat undgå det intrycket, att rörelsens representanter alltför mycket låtit besmitta sig av det härskande streberväldet och "korridorandan" i "palatset å Helgeandsholmen". Denna utveckling är allvarligt att beklaga, då intet tvivel råder därom, att ej rörelsen med dess ursprungliga syftning skulle ha en stor nationell uppgift att fylla.

Dagens Nyheter som väktare av pressens frihet.

Under rubriken "Pressen och partierna" drog Dagens Nyheter hänförleden en lans för pressens frihet och oberoende gentemot de på inflytande pockande politiska partierna. Talet lät så bestickande vackert, att de, vilka sakna insikter i förhållandena, rentav kunde tänkas applådera däråt. Den tysta opinionen har tydligen börjat att reagera med sådan styrka ute i landet, att D. N. med sin speciella uppgift i svensk politik icke längre anser sig kunna underlåta att i skrivsättet taga en viss hänsyn därtill. I artikeln konstateras med nådigt gillande, att "den yttrandefrihet, som i våra dagar är beskärd pressen, intet lämnar övrigt att önska". "Det är", heter det "inte i våra dagar som under indragningsmaktens herostratiskt ryktbara glansdagar regimer och lagar, som hota yttrandefriheten i pressen. Farorna komma från annat håll". Detta andra håll är, menar tidningen, "de politiska partierna, som ställa sådana anspråk på de pressorgan, som företräda deras allmänna åskådning, att en oreserverad eftergift på den punkten skulle betyda den fria prövningens bankrutt". "Det finnes", fortsätter tidningen i moraliskt indignerad ton, "en stor allmän opinion, som mer och mer håller på att förstummas, den är ingalunda likgiltig eller åsiktslös.... den reagerar i det tysta mot denna partifariseism, den där i närvarande stund icke är någon quanlité néligeable.... den har rätt att bli hörd."

Naturligtvis har Dagens Nyheter rätt däri, att det finnes en stor opinion i det tysta, som icke är någon quanlité néligeable och vilken har rätt att bli hörd. Men den opinionen låter icke höra sig genom D. N. Nämnda tidning saknar moralisk rätt att företräda densamma. Denna riktar sig nämligen mot just de allmänna grundsatser som Dagens Nyheter hittills representerat inom svensk politik och svenskt upplysningsväsen. Talet om den hotande stora faran för "det fria ordet" från de politiska partierna, är att karaktärisera som ett försök att slå blå dunster i ögonen på godtroget folk. Huru med dessa saker förhåller sig, ha vi klargjort i artikeln på ledande plats, till vilken vi hänvisa.

Vi äro de sista att vilja försvara de nuvarande politiska partierna men vi kunna icke underlåta att reagera, när de, som främst bära ansvaret för att partierna äro vad de i dag äro, det vill med andra ord säga fått dem sådana de velat ha dem, ge sig till att i moraliserande ton utpeka dem inför allmänheten såsom upphovet till det rådande eländet. Så lättvindligt avbördar man sig, bästa Dagens Nyheter, icke det ansvar, som vilar på en.

Vad kommer dagspressen att säga?

De bland våra läsare, som ej äro närmare initierade rörande förhållandena inom pressen, vänta måhända, att de dagliga tidningarna skola upptaga *Nationens* uttalanden till allvarlig prövning. Något sådant torde dock knappast i första taget vara att påräkna. Dagspressen följer nämligen sina principer, bland vilka även är den, att, skulle tilläventyrs en publikation uppenbara sig, som önskar lägga korten på bordet, förenar man sig, oberoende av partiåsikter, emot den förrädiske. De metoder, som härvid tillämpas, äro flerahanda. Den, som i första hand plägar anlitas, är "tystnadstaktiken". Genom att iakttaga fullständig tystnad kring den oppositionelle försöker man att "tiga ihjäl" denne.

Vi gå till striden utan att alls räkna fienden. Vi veta, att vi ha en fast grund att stå på och att det krav vi uppställa, nämligen en upplysning i sanningens anda, omfattas av den rättsinnade allmänheten. I medvetandet härom skall det även vara oss möjligt att kämpa striden till ett lyckligt slut.

Hovrättsrådet Ekmans utträde ur högerpartiet.

Hovrättsrådet H. J. Ekman har anmält sitt utträde ur första kammarens högerparti. I en utsänd förklaring lämnar hr E. följande motivering för sitt uppseendeväckande beslut:

"Varför jag utträtt ur första kammarens högerparti är helt enkelt därför, att jag önskar, oberoende av varje partibildning, verka för samförstånd och enighet mellan alla dem, som önska se vårt land bevarat på fäderneärvd nationell och kristlig grund.

För ett sådant mål bör varje svensk kunna verka, vare sig han är högerman eller vänsterman, och särskilt anser jag det vara de kristnas plikt att i sin politiska gärning ställa sig på klart kristlig grund."

Den av hovrättsrådet Ekman förebragta motiveringen för sitt beslut har utan tvivel en stark grund för sig. Vi konstatera med tillfredsställelse hans öppna och ärliga deklaration.

Bankerna såsom fastighetsägare.

Enligt lag få banker icke äga annan fastighet än sådan, som de äro i behov av för själva bankrörelsen. Nå, huru efterleves lagen?

Jo, på det sättet, att man kringgår dess bestämmelse genom att bilda fastighetsbolag, som helt ägas av bankerna och där deras bulvaner teckna firman. Så ägde t. ex. Mälarebanken länge om vål Fastighetsaktiebolaget Öresund, som åtminstone ägde två fastigheter vid Skeppsbron i Stockholm, nämligen n:r 4 och n:r 6. Verkställande direktör var Mälarbankens ombudsman, en protokollsekreterare.

Frågas: Vad gör egentligen bankinspektionen?

Vad säga de sakkunniga om tolvmilsgränsen?

Genom konventionen till spritsmugglingens bekämpande har som bekant bl. a. bestämts, att undersökningen av fartyg, som kunna misstänkas medföra spritlast, skall vara utsträckt från tremils- till tolvmilsgränsen. Bestämmelsen i fråga har heltvisst på många håll väckt undran. Man frågar sig: kan verkligen en åtgärd, som faktiskt mångdubblar området för den olagliga införselns övervakande, vara ändamålsenlig och praktisk, förutsatt att man åstundar införselns försvårande?

Det vore utan tvivel av intresse att erfara, vad de personer, som ha till uppgift att uppspåra och förhindra smugglingsförsök, ha att säga om de praktiska verkningarna av beslutet av tolvmilsgränsen?

Röda rubler till Japan.

Enligt den japanska tidningen Djidji har polisen upptäckt, att den japanska arbetarrörelsen under tiden före de sovjetryska arbetardelegaternas ankomst till Japan från Ryssland erhållit understöd, uppgående till 1,300,000 pund. De flesta av. de personer, som arresterats under den ryska delegationens besök, ha nu lösslåppts men några av ledarna hållas ännu i häkte i väntan på ytterligare undersökning.

U. S. A. skyddar sig mot kommunistisk invandring.

Förenta staternas lagbestämmelser rörande invandring innebära, att utländsk makts undersåte, tillhörande det kommunistiska partiet eller hysande dess åskådningar, icke får inkomma på U. S. A:s område och, därest så skett, är underkastad utvisning. En utredning med sådant resultat har nu gjorts av vederbörande regeringsdepartements juridiska sakkunniga. Närmaste anledningen härtill är det bekanta inreseförbudet för den kommunistiske parlamentsledamoten indiern Saklatvala.

Rom planerar ett ekumeniskt möte om ett par år.

Den katolske biskopen i Sverige J. Müller har uttalat sig om katolska kyrkans ställning till det ekumeniska mötet.

Mötets mening var, sade biskopen, att ena alla kristna. För sin del har den katolska kyrkan förverkligat denna enighet. Saken är alltså mera trängande för protestanterna, som först borde ena sig själva. Detta var ett av skälen för katolikerde frågor, som behandlades på mötet, icke voro nya för katolska kyrkan. Denna har tvärtom ägnat de sociala frågorna stor uppmärksamhet och har i sitt arbete starkt sökt hävda arbetarnas sociala framåtskridande. Katolska kyrkan ställer sig icke fientlig till mötet, fortsatte biskopen. Lyckas protestanterna enas, torde samarbete i framtiden icke heller vara omöjligt. Nästa ekumeniska möte, till vilket protestanterna torde komma att inbjudas, skall visa den katolska kyrkans ärliga vilja härvidlag. Detta möte torde komma till stånd inom ett par år.

Var finnes herr bankinspektören?

APROPA NORDISKA HANDELSBANKENS REKONSTRUKTION.

Statshjälpen till bankrutterande banker nu uppe i ***110 milj.*** *kronor.*

Vid den nyligen företagna rekonstruktionen av Nordiska Handelsbanken trädde som bekant staten genom "A.-B. Kreditkassan av år 1922" emellan dels med en garanti på 10 milj. kronor, dels med övertagande av vissa "tyngande engagemang" på ej mindre än 20 miljoner. Den sålunda hjälpta banken lämnade så sent som i våras utdelning till aktieägarna.

Med understödet till Nordiska Handelsbanken har svenska staten genom Kreditkassan under en tid av 6 à 6 år pungat ut med 110 miljoner i "statshjälp" till ett tjogtal bankrutterande banker. Början gjordes med Privatbankens fallisemang år 1919; år 1920 ramlade Hudiksvalls enskilda bank och Mellersta Sverige, år 1921 Köpmannabanken, Nylands folkbank, Örebro läns bank och Ångermanlands folkbank, år 1922 Kopparbergs enskilda bank, Affärsbanken, Mälareprovinsernas bank, Sydsvenska kreditaktiebolaget och Bollnäs folkbank, år 1923 Jämtlandsbanken och Svenska lantmännens bank, år 1924 Hallands lantmannabank — som uppgick i den nu rekonstruerade Nordiska handelsbanken — och Övre Västerdalarnas bank. Rekonstruktionen ha dessutom skett av Smålandsbanken, Värmlandsbanken och Svenska handelsbanken.

De stora tidningarna anse tydligen att det börjar bli en smula genant och tyckas känna behov av att såsom det allmänna intressets bevakare två sina händer. Dagens Nyheter ifrågasätter, om ej tiden är inne för statsmakterna att taga sig en liten funderare rörande såväl Kreditkassans organisation som dess förvaltning. Så dags! Svenska folket, som får sitta emellan, hade hellre sett, att "det fria ordet" med vederbörlig effektivitet ingripit på ett något tidigare stadium.

Man frågar sig icke utan skäl: Var finnes herr bankinspektören?

Caillaux vinner en framgång i underhandlingarna.

Frankrikes finansminister, Caillaux, som sedan någon tid vistas i Amerika för åvägabringande av en uppgörelse i skuldfrågan, har enligt vad meddelas från Washington lyckats uppnå enighet med fordringsägarna om medtagande av en klausul i den blivande överenskommelsen, som går ut på en revision i händelse det skulle visa sig tydligt på båda sidor, att Frankrikes betalningskapacitet blivit överskattad. Dessutom har den amerikanska kommissionen reducerat de föreslagna annuiteterna med 20 miljoner dollars. Fransmännen betrakta båda dessa medgivanden som mycket viktiga.

U. S. A:s storbanker uppsäga krediter för 35 milj. doll.

Amerikas storbanker uppsade häromdagen krediter för en totalsumma av 35 miljoner doll. Samtidigt drev man upp räntan från 3 1/2 till 6 proc.

Ifyll, klipp ur och insänd

nedanstående rekvisition för prenumeration till **NATIONEN,** *Södra Kungstornet, Stockholm.*

(Prenumeration kan även verkställas å posten.)

Till

NATIONENS expedition
Södra Kungstornet
STOCKHOLM.

Undertecknad anmäler sig härmed som prenumerant å tidningen **NATIONEN** *för helår, tre kvartal, halvår, kvartal (räknat från 1 okt. 1925 till 1 okt. 1926. Det som ej önskas överstrykes).*

Hemvist. Postadress.

Abonnentens namn.

Prenumerationspris:
Helår .... kr. 10:—
Tre kvartal ..... „ 7:50
Halvår .... „ 5:25
Kartal .... „ 2:75

Milles' Engelbrekt — en akrobat.

Borgarrådet H. Sandberg har uttalat sig om Milles' monument över Engelbrekt.

"Givaren av donationen för utförande av en fotfigur av Engelbrekt önskade", framhåller hr S., "en verklig figur, men konstnären har i stället framställt en akrobat och därvid en ovanligt lång sådan, medan Engelbrekt eljest skildrats som en liten axelbred person. Draken inunder, mot vilken svärdet lyftes, sér närmast ut som en daggmask. Den har i varje fall varken huvud eller stjärt .... Detta är icke den stod över Engelbrekt, som donator önskat. Den akrobatfigur, som föreslås, är icke värdig den store bondehövdingen. Allmänheten kommer icke att begripa detta konstverk utan betraktar det med samma ögon som Eldhs fontän i Birger Jarlsgatan, vilken sannerligen icke gör en enda människa glad".

Det råder intet tvivel om att ej borgarrådet Sandberg rätt tolkat den allmänna meningen beträffande de åsyftade 'konstverken'.

"Den andra Nationen"

Ur "Figaro" ta vi oss friheten återgiva nedanstående bild.

— Tillhör ni samhällshjälpen eller någon hemlig fosterländsk organisation?

— Nej, icke så länge Sandlerska regeringen och "Den andra Nationen" sitta vid styret.

— Bra, då är ni anställd.

10,000 ex. tryckta av

HENRY FORD

Mitt liv och mitt arbete

Pris 4:50; inb. 6.25.

"Henry Ford är den märkvärdigaste och den största nu levande amerikan."

Dr. Sven Hedin i Sv. Dagbl.

"En av de bästa böcker som överhuvud skådat dagen."

Göteborgs-Posten.

"För alla dem som syssla med produktion och affärer utgör denna bok en synnerligen intressant läsning. Fords uttalanden äro synnerligen märkliga och giva anledning till mycken eftertanke. *Vi kunna på det varmaste rekommendera boken.* Det är icke något svårläst arbete utan en på samma gång nyttig och särdeles underhållande lektyr."

Verkstäderna.

"En märklig bok ... Man skall, tror jag, förgäves leta efter en enda äventyrs- eller detektivroman, som ens tillnärmelsevis är lika 'spännande', och samtidigt så *givande, stimulerande* och *uppfostrande* som denna bok om Henry Fords liv och verk."

Svenska Morgonbladet.

Bokförlaget Natur och Kultur

Stockholm.

Henry Ford — mångmiljardär.

Bilkungen Ford är en av världens rikaste män. Hans rikedom har förvärvats icke genom spekulation utan genom produktivt arbete.

Fords motorbolags tillgångar uppskattas till 664,624,468 dollars förutom filialerna. Med Fords övriga egendomar i Michigan kommer hans förmögenhet upp till en biljon dollars. Den senaste översikten utvisar en omsättning som med nära 170,000,000 dollars överstiger föregående år. Fords motorbolag har detta år betalat maximiskatten 50,000 dollars och 32,120 dollars för filialerna.

En biljon är enligt svenskt räknesätt 1,000 miljarder eller alltså en miljon miljoner. Så mycket äger dock icke Henry Ford. Hans biljon är en amerikansk biljon, vilket är detsamma som en miljard enligt vårt beräkningssätt. Förmögenheten blir sålunda 1,000 miljoner dollars, vilket omräknat i kronor efter en kurs av 3: 75 gör en nätt summa, som i siffror skrives 3,750,000,000.

Exkejsar Wilhelm inleder förbindelse med Hitler.

Den nationalsocialistiske lantdagsmannen Streicher har, meddelas fr. Berlin, vid ett offentligt möte lämnat den upplysningen, att exkejsar Wilhelms gemål varit resande till München enkom för att erhålla tillförlitliga informationer av Adolf Hitler. Prinsessan Hermine, som nyligen varit i München och därvid utan att själv giva sig tillkänna, satt sig i förbindelse med Hitler, skall enligt vad de tyska tidningarna uppge ha fått det allra bästa intryck av denne.

I Stockholms-Tidningen

hittade vi härom dagen följande näpna annons:

"Ord. ung man

önskar sig en vän genom livet, om möjligt en kvinna, som kan köpa en mindre lantsortstidning. Svar till "Van redaktör", etc".

Alla sätt äro bra — utom de tråkiga, heter det ju. Och vi hoppas, att den vane redaktören får sig ej mindre en vän genom livet än en god redaktionsstol i landsorten.

Cecil och Babel under ny ledning.

Det nuvarande restaurangaktiebolaget Cecil i Stockholm kommer enligt vad meddelas att inom den närmaste tiden träda i likvidation och efterträdas av två från varandra helt skilda bolag, restaurang a.-b. Cecil samt restaurang a.-b. Babel. Likvidator blir advokat I. Brehmer i Heijnes advokatbyrå.

Likvidationsbeslutet innebär, att direktör I. Jacobsson frånträder ledningen av Cecils och Babel. Som chef för den förstnämnda restaurangen, som om några dagar öppnas i sina gamla lokaler, inträder Cecils nuvarande biträdande direktör löjtnant Gösta Clausen. Vilken som blir ledare för Babel är ännu icke känt. Bägge restaurangerna torde komma att drivas efter ungefär samma linjer som hittills.

Någon popularitet har Babelsrestaurangen som bekant icke lyckats förvärva sig bland den svenska Stockholmspubliken. Utan tvivel handlade ledningen klokt, om den i samband med den planerade rekonstruktionen även ändrade namnet. "Babel" har ingen god klang i svenska öron.

Värner Rydén folkskollärare i Skänninge?

Riksdagsmannen Värner Rydén lär enligt vad uppgivits hysa förhoppningar på att, ehuru i saknad av akademisk utbildning, bli utnämnd till folkskoleinspektör i Skänninge. Det är oss icke bekant i vad mån f. d. statrådet och grosshandlaren i kobbekött kan ha utsikter att lyckas i sin senaste ärelystna dröm, men rent principiellt måste det anses synnerligen olämpligt, att någon folkskoleinspektör överhuvud vidare utses. Enligt förljudande kommer vid nästa riksdag en motion att framläggas, som går ut på att folkskoleinspektörsinstitutionen helt skall slopas.

Det kan numera anses ådagalagt, att folkskoleinspektörerna i allmänhet äro till mindre nytta än skada. Dem ha vi ju till stor del att tacka för, att skatterna på landsbygden äro så höga som de äro. Vilka är det, som framdrivit det vanvettiga byggandet av folkskolepalats i onödan och utan hänsyn till statistiken rörande sannolika barnantalet om 20 år, om ej just herrar folkskoleinspektörer. Vi skola återkomma — icke till skolläraren Rydén som egentligen vid det här laget borde vara en utdiskuterad person — utan till herrar folkskoleinspektörer som sådana och deras huvudlösa slöseri. Det är på tiden att denna i dubbel mening dyrbara institution en smula närmare synas i sömmarna.

PRESSKONSERTEN.

Dirigenten: "Takt, takt, hållen takten gossar!"

En jude-kristen kyrka?

"INTERNATIONELLA HEBREISK —KRISTNA ALLIANCEN" BILDAD.

"Visst uppskatta vi reformatorerna och deras verk, men vi i Israel ha vår reformator i Jesus Kristus".

Den 9 sept. 1925 bildades vid ett möte i Wilson Memorial Hall i London "The internationell Christian alliance", vars uppgift är "att söka stärka samhörighetskänslan mellan de kristna ur Israel samt hävda deras ställning inför judar och icke-judar i det man söker verka för de icke troende judarnas omvändelse.

Anledningen till denna sammanslutnings tillkomst är, om man får tro vad en korrespondent till Sv. M. meddelat, att de kristna israeliterna, eller såsom de vid konferensen kallades "hebrew christian", ha svårigheter att kämpa med, som gör, att den man anser det nödvändigt att få till stånd en sammanslutning i stort. Smärre sammanslutningar finnas redan t. ex. i England och Amerika under namn av "The Hebrew Christian Alliance". I vissa länder, såsom t. ex. i Polen och Ryssland, där judendomen är skarpast inställd på den antikristliga linjen, kunna dylika församlingar endast med största svårighet existera, och det är mest dessa förhållanden, som nu lett till förverkligandet av den sammanslutning av judekristna i hela världen, som, med mötet i London tillkommit.

Frågan om bildandet av en hebreisk-kristen kyrka stod också på programmet, men blev icke behandlad, "då tiden var strängt upptagen med ordnandet av vad som närmast rörde den nybildade alliansen och man för övrigt ansåg att tiden för en hebreisk-kristen kyrkas bildande icke ännu vore förhanden". Det betonades vid konferensen, att det bildade världsförbundets grundval är Guds ord till Israel i gamla och nya testamentet. Bland konferensdeltagarna, som endast uppgingo till ett antal av 50, representerande 4 världsdelar, skall den allmänna uppfattningen ha varit denna: "Visst uppskatta vi reformatorerna och deras verk, men vi i Israel ha vår reformator i Jesus Kristus". Tanken på Jesu tillkommelse var levande inom den krets, som samlats, och löftet om Messias ankomst utgör en av hörnstenarna i den grundval, varpå världsalliansen kommer att vila.

Som ett anmärkningsvärt moment från konferensen är att omnämna, att ett telegram anlände från engelske konungen, vilket upplästes under det församlingen stående sjöng engelska kungssången. Längst fram me i hallen syntes Englands och "det nya Israels" flaggor på var sin sida av ett standar med inskriften "The Hebrew Christian Alliance".

Betydelsen av det steg, som med bildandet av "Internationella Hebreisk-kristna Alliansen" tagits till upprättande av en jude-kristen kyrka, torde i närvarande stund vara vanskligt att bedöma. Erfarenheterna från zioniströrelsen och dennas ständigt vikande varma mot alltför stora förväntningar av den konstituerade världsorganisationen. Den fåtaliga anslutningen till Londonmötet synes vidare tyda på, att Alliansens strävan ännu blott omfattas av ett jämförelsevis ringa antal av Israels barn. Den tanken är dock ej utesluten, att vi i densamma kunna ha att se begynnelsen till judarnas omvändelse.

"En döende värld."

"En värld i olag, kastad hit och dit och instörtande som den gamla romerska, då orättvisornas mått var fyllt; avgrunden och syndafloden ovanifrån och nedifrån öppnande sig från alla håll, och alla himlens stjärnor slocknande ; detta rasande, halvdunkla kaos. Pestfyllda töcken, oupphörliga orena utdunstningar dölja dem, utom på de allra högsta spetsarna, för människors ögon. I stället för stjärnor glida irrbloss hit o. dit. På den vilda heden, i blytung luft, skönjas plötsliga uppflamningar av revolutionära blixtar; sedan råder mörkret igen, blott brutet av det fosforescerande ljuset från filantropin — detta tomma luftfenomen."

Med dessa ord gav den engelske diktaren *Carlyle* redan i förra århundradet bilden av den värld, vari vi leva, där alla det förflutnas element är äro i upplösning och föga skönjes av det, som skall rädda människorna från det hotande sammanstörtandet.

"För att lära känna de nödvändiga förutsättningarna för att ens fosterland skall kunna leva, måste man", säger *Eduard Drumont* i sin "En döende värld", "uppmärksamt ge akt på hur en värld dör. Man måste få fram ur den döende denna livets hemlighet, som S:t Antonius sökte att komma över "vid facklornas sken i de dödas anleten". Ingenting är mera lärorikt än att efterforska första ursprunget till sjukdomar, som långsamt men säkert nöta ut och så småningom förstöra organismen. Man glömmer så lätt det ofantliga arbete, som måste ha föregått vad man kallar en plötslig katastrof. Sönderdelningsprocessen fortgår alltjämt, men utan brådska, och i samhället, som är en sammansättning av människor, liksom människan är en sammansättning av vävnader, är alltid det ondas första början avlägsen, okänd och höljd i dunkel."

— Dessa ord nedskrivna av *Drumont* för omkring ett halvt sekel sedan ha sin stora aktuella betydelse den dag som är, ej blott för hans eget olyckliga fosterland, Frankrike, utan för alla kulturstater, vårt land icke undantaget. Enda sättet att hindra det under århundraden förberedda attentatet mot det kristna samhället är: Fram med sanningen! Vi böra som *Drumont* säger inrikta oss på att analysera det samhälle, vari vi leva, samt klargöra för oss de faktorer, som däri verka, till utforskande av ursprunget till "de sjukdomar, som långsamt men säkert nöta ut och så småningom förstöra organismen."

Sätt Eder i förbindelse med

Nationens redaktion om

Ni har något av intresse för tidningen att meddela.

N A T I O N E N

Södra Kungstornet.

Tel. Norr 5898. Norr 5899.

Milles' Engelbrektsstod.

Ett nytt prov på dekadansen inom konsten.

Journalisten August Brunius, som med sitt dekadanta skådespel "Nyckeln och Ringen" gjorde sådant dundrande fiasko i Köpenhamn — vilket hedrade danskarnes sunda smak — har i Sv. Dagbl., där han är anställd, angripit Fastighetsnämnden för det denna ej accepterat konstnären Milles' senaste förslag till Engelbrektsstod vid Stadshuset. Redan det, att herr Brunius, som ständigt höjt dekadansen inom måleri och arkitektur till skyarna, ilat till konstnären Milles' undsättning, talar för att Fastighetsnämnden gjort en god gärning och har klarare estetiska begrepp än väntas kunde.

Ju äldre Milles blir, desto mer stiliserar han. Stiliseringen har nu gått så långt, att hans arbeten hota att övergå från konst till konstighet. Folke Filbyters häst i Linköpingsbrunnen var ingen häst utan ett åbäka kreatur, tillhörande de djur, som icke finnas. Engelbrekt, som var en trygg och okonstlad bergsman med Carl X:s kroppshydda och fri från alla gester, symboliserar han med en spinkig yngling, som skrävlande höjer ett svärd triumferande i luften, stående på ett kort vågmotiv, som annars brukar symbolisera vankelmod. Herr Milles bör giva akt på sig själv och taga i övervägande, huruvida det ej vore lämpligt att återvända till den Milles, som fanns för 15 år sedan. Innan det blir för sent!

Engelbrekt var befriaren från utländskt ok, men han var även något annat. Han var en skövlare av kulturella värden. Fanatiskt nedrev han alla våra många medeltida borgar på hunners vis så grundligt att knappast ens en pilspets i jorden kan anträffas, där de stått. Att resa hans stod bredvid Stadshuset, över vars arkitektur svensken yves, vore nästan ett dåligt skämt. Det höjda svärdet kunde tydas som ett mene tekel över att en gång kommer den nye Engelbrekt, som skall rasera Stadshuset så grundligt, att sten ej skall lämnas på sten.

Tjitjerin i Berlin.

Ryska utrikesministern Tjitjerin anlände i onsdags till Berlin. Hans besök ger anledning till livliga kommentarer i tyska politiska kretsar.

Det anses, att Tjitjerin ämnar begagna sin vistelse i Berlin till att avråda de tyska statsmännen från alla planer på ett säkerhetsfördrag med västmakterna. I Sovjet-Ryssland betraktas detta som en engelsk komplott i syfte att isolera Ryssland och skapa en gemensam front mot sovjetväldet. Ryssland hotar att i händelse Tyskland antager trygghetsavtalet, upplösa Rapallofördbindelserna och knyta relationer på annat håll.

Nytt kooperativt bostadsbygge.

Stadskollegiet i Stockholm har lämnat tillstyrkande av att tomten nr 19 i kvarteret Munin på Norrmalm för 110,000 kr. säljes till Stockholms kooperativa bostadsförening u. p. a. samt denna förening får rätt att på sätt förut medgivits beträffande dess bostadsbyggen å tomterna 6 och 7 i kvarteret Åssjan, även för föreningens nu ifrågavarande nybyggnadsföretag i kvarteret Munin, få intill ett belopp av 500,000 kr. disponera vad av föreningen återbetalts eller framdeles återbetalas å det av stadsfullmäktige den 18 september 1916 beviljade byggnadskreditivet.

Koop. förbundet lånar ut miljoner.

Nyligen meddelades till pressen, att Kooperativa Förbundet för belåning av i Malmö upplagt vete ställt ett belopp av en miljon kronor till Malmö frihamnsaktiebolags förfo-

A.-B. KLÄDER

Alltid lägsta pris

AVBETALNING

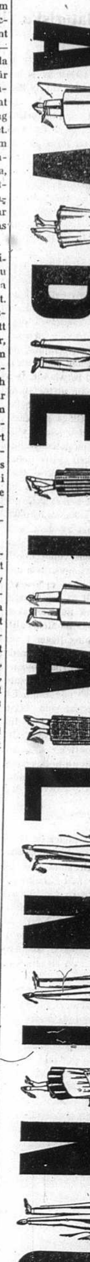

Störst i sortering

Herr- & Damkläder

Färdiga & Beställda.

A.-B. KLÄDER

Huvudaffär och Verkstäder:

SVEAVÄGEN 34 – 36 (Nära Hötorget)

Filialer: Kungsgatan 55, Vasagatan 44, 2 tr., Vasag. 9, Stora Nygatan 18,

Annonsera!

NATIONEN

Fredagen den 2 Oktober 1925.

Prenumerera!

Den ambulatoriska handeln.

(Forts fr. sid. 1)

kommitté, som för några år sedan hade att utarbeta förslag till ny lösdrivarelag, konstaterade i sitt betänkande, att den ambulatoriska handeln "ofta blott är en täckmantel för lösdriveri" och en form av varudistribution, "som saklöst kan undvaras." Våra länsstyrelser ha också i allt större utsträckning börjat tillämpa principen att ej utlämna nya gårdfarihandelsrättigheter och att t. o. m. indraga de gamla, där icke särskilt ömmande omständigheter föreligga.

Gårdfarihandelns saga borde, tycker man, under sådana förhållanden snart vara all. Så är emellertid ingalunda fallet. Tvärtom tenderar den ambulatoriska handeln i oroväckande grad att tilltaga, och orsakerna till denna utveckling äro mångahanda. Vi skola här vidröra ett par av de mest betydande. Den ena av dessa är de i stor utsträckning praktiserade överträdelserna av lagens föreskrifter. Olaga gårdfarihandel pågår på landsbygden i vidsträckt omfattning och polismyndigheterna tyckas varken vilja eller kunna i nämnvärd grad stävja densamma. De bofasta köpmännen ha visserligen ofta sökt beivra lagöverträdelserna, men dylika strävanden stämplas i allmänhet av dem, som sörja för opinionsbildningen, som utslag av konkurrensavund(!), och det är förklarligt, att köpmännen under sådana förhållanden ej äro vidare benägna för att gå bröstgänges tillväga. Den andra huvudorsaken till den ambulatoriska handelns alltjämt ökade utbredning ligger i vår näringslag, vilken som bekant medgiver var och en, som i riket bygger och bor, rättighet att till avsalu kringföra "livsmedel", när som helst, huru som helst och var som helst. Begreppet "livsmedel" har här tydligen en mycket vid omfattning, alldenstund vissa domstolar t. o. m. ansett importerade njutningsmedel såsom kaffe o. dyl. vara att hänföra under detsamma.

Det är isynnerhet under de två à tre senaste åren som den ambulatoriska handeln tagit stark fart på landsbygden. De gamla "knallarna" med säcken på ryggen äro numera sällsynta företeelser. De ha efterträtts av hästskjutsar och bilar. Ja, det har gått därhän, att man inrättat lastbilar till "farande handelsbodar" såsom t. ex. på en sträcka i Norrland, där en dylik uppträder under det klingande firmanamnet "Aktiebolaget Matvarubilen". De konsekvenser denna osunda trafik måste medföra för den legitima handeln och dess män, de bofasta köpmännen, ligga i öppen dag. Dessa senare måste givetvis i eget välförstått intresse sträva efter att på bästa sätt betjäna sin kundkrets. Den bofasta köpmannen måste hålla de bästa varor för att kunderna skola bli belåtna, ty eljest är det snart slut med hans affär. Han måste vidare i sin prispolitik vinnlägga sig om hovsamhet o. redbarhet för att kunna behålla sin kundkrets. Får man hos sin handlande en vara av icke fullgod kvalitet, vet man vart man skall gå för att framställa sin anmärkning och man kan i regel förvänta, att denne i eget välförstått intresse är villig att rätta det begångna felet.

Men huru förhåller det sig med de kringflackande, "de farande affärsmännen"? Dessa äro som envar inser icke på samma sätt som de bofasta köpmännen beroende av sina kunder. Ofta dröjer det lång tid innan de härnäst uppenbara sig på samma plats, och de kunna därför mera lättvindligt handskas med affärsprinciperna. Butikstängningslag och hälsovårdsföreskrifter, vilka hålla den bofasta handeln under stark kontroll, äro för den kringresande okända begrepp. Hans "skattesamvete" torde ock i regel vara ganska rymligt; i varje fall kommer hans skatt icke det sam- Och så kommer till allt detta, att hälle till godo, där kunden är bosatt. han i de flesta fall är bekännare av den mosaiska trosbekännelsen och alltså väl hemmastadd i de specifikt judiska affärsprinciperna, gentemot vilka de mera korrekta svenska principerna i regel äro dömda att komma till korta i konkurrensen.

Det upplyses från olika håll, att utvecklingen på området numera hunnit därhän, att mången ung, framåtsträvande, hederlig svensk köpman står i valet och kvalet, om han skall lämna butiksdisken för att ge sig ut och söka lyckan på landsvägen. Det är uppenbart, att här hotar en allvarlig fara för den legitima näringen, en fara som i det allmännas intresse måste avvärjas. Varför gör den statliga myndigheten intet åt saken, varför tiga "det fria ordets" språkrör? Anledningen till tystnaden är icke svår att leta ut. Men den legitima handelns män liksom samhället kunna ej vara tillfreds därmed. Från dessas sida måste krav resas på omedelbara effektiva åtgärder mot den osunda företeelsen. *De i stor utsträckning praktiserade lagöverträdelserna måste beivras av dem det vederbör. Vår näringslag måste reformeras, och det utan tidsutdräkt, så att de nuvarande betingelserna för den ambulatoriska handeln bortfalla.*

Ring upp

NORR 5898

eller NORR 5899

och prenumerera på

NATIONEN

Gör det genast!

Riksräkenskapsverkets vara eller icke vara.

Hr Tenow får tio frågor att besvara.

J. O. har anmodat generaldirektör Chr. L. Tenow att inom tre veckor inkomma med förnyat yttrande över revisor Einar Wiboms klagomål, varvid hr Tenow har att besvara tio olika av J. O. direkt framställda detaljfrågor. Även byråchef Beckman samt förste revisor G. Jehander skola inkomma med de upplysningar, som av dem kunna lämnas.

De 10 frågorna äro följande:

1) Var en sådan avskrift av förste revisorn G. Jehanders den 21 febr. 1925 upprättade förslag till granskningsarbetets bedrivande på tredje kontoret med Jehanders därvid fogade och av honom undertecknade missiv som den här bilagts (bortsett från i den här närslutna avskriften förekommande blyertsskrift), fogad vid den av eder till statsrådet och chefen för finansdepartementet överlämnade planen? eller

2) Var huvudskriften av Jehanders förslag med missiv fogad vid samma plan?

3) Avvek i sådant fall Jehanders förslag (avskriften eller originalet), i det skick det överlämnats till statsrådet, från den lydelse, Jehander själv givit detsamma, eller var eljest den till statsrådet överlämnade planen så avfattad, att därav kunde dragas någon orktig slutsats om vad Jehander ursprungligen föreslagit? Vari bestod i så fall avvikelsen och av vem hade ändring eller tillägg företagits? Hade det skett med Jehanders vetskap och medgivande?

4) Finnes anledning antaga annat än att bilagda av Jehander undertecknade skrivelse den 22 april 1925 är den skrivelse, om vars diarieförande varit fråga?

5) Finnes anledning antaga annat än att bilagda avskrift av protokoll hållet hos riksräkenskapsverket den 27 april 1925 är en riktig avskrift av det av eder omförmälda annullerade protokollet?

6) När beslöto ni och byråchefen K. Beckman att protokollet skulle annulleras? Gavs därom ett formligt beslut? Eller var det endast en formlös förklaring?

7) Hade dessförinnan några avskrifter av protokollet expedierats? När och till vem?

8) Vem verkställde makuleringen av protokollet?

9) Var förvarades protokollet under tiden mellan dess justerande och dess makulerande? Å den vanliga förvaringsplatsen för de för allmänheten tillgängliga protokoll?

10) Var arbetsordningen av den 22 maj 1922 gällande till dess arbetsordningen av den 27 maj 1925 trädde i kraft?

BILÄGARE!

Oumbärliga för en mjuk, behaglig och gnisselfri fjädring av Eder automobil äro

SCULLY

Självsmörjande Fjäderdamasker.

Föras på lager hos de flesta Bilimportörer.

Fabriksrepresentant:

MALGREN & EKSTRÖM A.-B., S. Kungstornet, Stockholm.

Revolutionerande uppfinning

Absolut förnämsta krage som finnes i marknaden. Pr. duss. pris 1:75, 2:40.

MEY'S Stärkkragar

All tvätt och strykning bortfalla. MEY-KRAGEN håller sig ren dubbelt så länge som den vanliga linnekragen. I inköp ej dyrare än slitningskostnaden för vanlig linnekrage, således inbesparas kostnaden för tvenne tvätt- och strykningar för varje begagnad MEY-KRAGE. Oumbärlig på resor. Semesterfirande! Medtag på resa 1 dussin. Ombud antagas på alla platser där vi ej äro representerade. Tillskriv oss. Hrr Stockholmare inbjudas till besök.

FIRMA MEY'S STÄRKKRAGAR, Gamla Brogatan 32, Stockholm. Telefon Norr 24826.

OBS! För mindervärdiga efterapningar varnas. För att vara säker på om att erhålla de äkta "Mey-kragarna" torde Ni noga se till att de äro stämplade invändigt "Mey-Edlich", Leipzig. Endast då äkta.

Åtgärder mot hyresockret.

(Forts. fr. sid. 1)

göra sig själva". Hr A. underskattar emellertid i likhet med åtskilliga av sina rasfränder svenskarnas reflexionsförmåga. I sitt gensvar påvisade dir. André de Aschska uppgifternas sanningslöshet.

Ett samtal med direktör P. A. André.

Vid ett samtal med direktör André härom dagen underströk denne för oss ytterligare oblygheten i hr Aschs hyresanspråk. Dessa vore, framhöll hr André, fullkomligt enastående. Saken hade väckt uppmärksamhet ej blott inom landet utan även ute i Europa, där den omnämnts i tidningarna såsom en abnormitet. Dir. Andrés inskridande hade rönt allmänt deltagande och han hade fått mottaga mängder av tacksägelser och sympatiuttalanden därför.

— I morgon, torsdag, kl. 12 middagen måste skylten försvinna från fönstren, slutade direktör André. Jag beklagar endast, att så skall behöva ske, ty jag hade helst sett, att skylten blivit sittande där i evighet.

Den under hyresockrare av Aschska typen lidande allmänheten i Stockholm står helt visst i tacksamhetsskuld till dir. André för hans resoluta och kraftiga ingripande i här berörda fall. Detta har givit ny aktualitet åt frågan om hyresocker ävensom åt den hyrespolitik överhuvud, som f. n. och synnerligast i huvudstaden bedrives. Det finnes gränser för allmänhetens förmåga att erlägga hyror, något som man tydligen på vissa håll icke gjort fullt klart för sig. Vi skola återkomma till denna viktiga fråga.

Den moraliska indignationen.

(Forts fr. sid. 1)

om nu denna föreskrift alltid följts, vilket väl ej är så säkert. Därest en dylik vana tillkommit under en tid, då en svensk ännu hade rätt att själv inköpa de varor han önskade utan en dyrbar monopolmellanhand, frågar man sig: är det verkligen något så himmelskriande egendomligt och moraliskt antastligt, om det bruket skulle fortfara, sedan det olagliga, prisfördyrande och varuförsämrade i spritmonopolbolaget uppstått? Spritmonopolet och motboken äro tillkomna i uppenbar strid mot rikets grundlag. De verkligt ansvariga äro här alltså de, vilka mot grundlagens klara bestämmelser sanktionerat nämnda institutioner. Det stämmer icke med gammal svenskmannauppfattning att respektera självtagna, ovisa förmynderskap under institutioner och företag, vilka sakna laglig grund och stå i strid med den oförvillade folkmeningen. Detta månde herrar moralens väktare besinna!

Familjenytt.

Bröllop

firades i lördags på Trolleholms slott mellan greve *Fritz von Rosen* och fröken *Viveka Bonde*, dotter till kammarherren greve Gustaf Carl Trolle-Bonde, Trolleholm, och hans maka, grevinnan Fredrika Bonde, född Falkenberg af Balby. Vigseln förrättades i slottsbiblioteket av hovpredikanten Fritz Beskow. Brudparet uppvaktades av följande tärnor och marskalkar: Fröken Gunilla Bonde—greve Carl Bonde, fröken Lilian von Rosen—greve Eric von Rosen, fröken Eva Leuhusen—greve Clarence von Rosen, fröken Mary Henning—greve Björn von Rosen, fröken Thyra Kleen—friherre Carl Otto Silfverskiöld, fröken Ellen Hamilton— löjtnant Alexis Aminoff, fröken Anna Palmstierna—hovrättsnotarie Lagergren, fröken Brita Cederström—hovrättsnotarie Söderström, fröken Rosenörn-Lehn—frih. Claes Cederström. Efter vigseln gavs middag på slottet för ett hundratal inbjudna. Brudparet avreste på aftonen på en weddingtripp till Italien.

Litteratur och Konst

Två världsatlaser.

Bonniers världsatlas.

Bonniers förlag har gjort stor reklam för denna världsatlas, dock utan att omnämna, att den föga avviker från Andrées världsatlas, något bearbetad som den är av en kartograf hos finnen Lagrelius. Man kan ju ej säga något direkt dåligt om Andrées världsatlas, men namnen äro ej särdeles lättlästa. Då utgivningsorten nu är Stockholm, hade man kunnat vänta sig, att avdelningen Norden vore bättre företrädd, men härtill har Bonnier kanske haft för stor respekt för originalet och för litet resurser till sitt förfogande.

Nordisk Världsatlas,

utgiven av Röda Korset, är ett verkligt originalarbete, utfört av de förnämsta kapaciteter vi äga på området och med förstklassig utstyrsel. Den, som är i behov av en världsatlas, behöver ej tveka i valet, ty Nordisk Världsatlas är ett verkligt Standard Work, varmt rekommenderat av alla fackmän såsom det bästa, som står att erhålla.

"Engelbrektskyrkan i ord och bild"

av kyrkans arkitekt professor L. I. Wahlman har utkommit på Ernst Wessmans bokförlag och kostar 4 kr., varav 1/4 går till välgörande ändamål.

Boken, som är tryckt hos Bröderna Lagerström, innehåller, förutom beskrivning, ett tjugotal helsidesplanscher, började med "Kvarnberget", kyrkbackens gamla namn, efter en akvarell av A. T. Gellerstedt, utvisande att arkitekturen uppå berget var tilltalande även innan prof. Wahlman byggde sin kyrka med dess holländska motiv, låt vara att den då bestod endast av en väderkvarn och två enkla men dock stilfulla kojor med branta tak.

Ku-Klux-Klan — "ett oförargligt antisemitiskt påhitt" eller "ett smart geshäft"?

Den senaste tiden har en viss nervositet försports i Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter över Ku-Klux-Klans konstaterade framträdande i Tyskland — om nu detta på grund av närbelägenheten till Skandinavien, må lämnas därhän. Vederbörande ha i varje fall ansett nödigt att en smula preparera den svenska opinionen.

Sakförhållandet är, att i samband med vissa mordhandlingar, som blivit begångna i Mecklenburg, den tyska polisens uppmärksamhet riktats på en nybildad hemlig, nationalistisk organisation, "Orden des feuriges Kreuzes", enligt uppgift avläggare till den amerikanska Ku-Klux-Klan. De undersökningar, som verkställts, ha gett vid handen, att den hemliga organisationen bildats i Berlin den 21 februari 1925 på initiativ av trenne ditresta representanter för den amerikanska Ku-Klux-Klan. Medlemmarna i Eldkorsorden äro indelade i tre olika grader, förutom vilka finnas en senat eller "Walhall", bestående av 14 medlemmar samt en högsta instans, kallad "Asgard". Bland medlemmarna, vilka i Berlin uppgå till omkring 350 och inklusive filialerna i landsorten till 1,000, befinna sig ungdomar, studenter, ämbetsmän, arkitekter stadsfullmäktigeledamöter o. s. v. Nästan samtliga uppgivas tillhöra "stålhjälms-" eller "frontförbundet" samt "Bismarckungdomen". Orden har för någon vecka sedan utsett ny president, en viss Brandt, som är anställd i Siemensfabrikerna och medlem av tysknationella partiet. I de enligt Dagens Nyheter "tragikomiska" statuterna heter det bl. a.: "Tyska män av germanskt ursprung sluta sig samman för att i ekonomisktpolitiskt och andligt avseende befria det germanska landet från alla främmande raser". Svenska Dagbladet karaktäriserar i en av sina artiklar i frågan Eldkorsorden som "ett oförargligt påhitt av antisemiterna", i en annan skildras den som ett "smart geschäft", ett försök av amerikanarna att finansiellt utnyttja det i Tyskland förefintliga starka judehatet.(!) Dagens Nyheter menar, att saken visst icke är av den ofarliga natur, man först trodde, vilken uppfattning säkert även är den riktiga. De nämnda bägge organen skulle för övrigt icke ha ägnat en företeelse som Ku-Klux-Klan så mycket uppmärksamhet som skett, om de ej ansett denna vara av allvarlig beskaffenhet.

Det händer då och då att meddelanden nå jämväl den svenska pressen om amerikanska Ku-Klux-Klan, vilken organisation plägar framställas som en högst konstifik samling vettvillingar och moraliskt defekta individer. Dessa uppgifter äro dock vilseledande. Nationen skall i ett kommande nummer lämna en del närmare upplysningar om den mycket märkliga amerikanska Ku-Klux-Klan, vars inflytande i U. S. A. är i ständigt stigande.

"Europas sämst ordnade trafikled."

En gammal sjöfarare om trafiklederna till Stockholm.

Ett ångfartyg, som trafikerar Mälaren, fick härförleden ligga och vänta oskäligt länge för att komma igenom järnvägsövergången, som från Mälaresidan spärrar till Slussen. Till slut förlorade kaptenen, som eljest tillhör den mycket lugna sortens människor, tålamodet.

— Tusan vet, var de egentligen haft sitt sunda förstånd, när de ordnat trafiklederna till Stockholm, utbrast han upprörd till några medföljande passagerare. "Jag vågar då bestämt påstå, att denna järnvägsövergång i kompani med Slussen tar priset i hela Europa om illa ordnad trafikled.

Kaptenen, som är vittberest och fört fartyg både till Goda Hoppsudden och Sydamerika, upplyste vidare, att han sett de flesta av världens metropoler, men att Stockholm var den enda huvudstad han besökt, där järnvägsspåren läggas "direkt på vattnet"; överallt annorstädes har man ordnat järnvägsinfarten på höga broar, så att åtminstone närtrafiken icke störes, om också kostnaderna för broarnas anläggning varit oerhörda på grund av besvärliga grundförhållanden.

— Här i Stockholm har naturen själv gjort allt förarbetet till en högbro vid Smedsudden, men någon tacksamhet gentemot Försynen härför tyckes man ej bekajad av. Säkert är, fortsatte kaptenen sarkastiskt, att om också Smedsuddsförslaget fölle igenom, skulle ingen finansmakt i världen kunna hindra detta från att till slut gå segrande ur striden, ty förr eller senare, när Stockholm vuxit i omfång och invånareantal, blir ändock Smedsuddslinjen en nödvändighet, men då blir det tio gånger så dyrt att åter en gång ändra infarten.

När framtiden ställer sig på så sätt, måste det, slutade den indignerade gamle sjömannen, stå klart för envar, att endast personer, som äro totalt bortkomna, när det gäller praktisk och ekonomisk syn på tingen, kunna rida spärr mot Smedsuddsförslaget. Såvitt det för dem gäller att tillgodose trafikens och det allmännas intressen.

Huset Wallenberg utvidgar sig.

Svenska Handelsbanken är som bekant en filial av Stockholms Enskilda Bank. Nu kommer meddelandet, att Handelsbanken skall uppsluka Mälarbanken. Allmänheten, som icke utan en viss ängslan åser utvecklingen av det hierarkiska väldet inom landets finansmakt, lugnas med att denna senaste fusion kommer att medföra stora besparingar samt ökade utsikter till utdelning åt aktieägarna.

Prenumerera på

NATIONEN

Vaken, Självständig, Orädd.

Prenumeration kan ske antingen på posten eller genom att till tidningens exp. insända den rekvisitionsblankett, som finnes införd å annan plats i tidningen.

Telefon: Norr 589· Norr 5899.

NATIONEN

Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 2. Fredagen den 9 Oktober 1925. Årg. 1.

Det svenska restaurangväsendets monopolisering.

Till belysning av hr Bratts senaste "förklaring".

Riksmonopolet snart klart: Förstaklassrestauratörerna skola pressas till underkastelse!

För någon tid sedan framställdes från restauratörhåll krav på en lättnad i restriktionerna som ett medel att åtminstone i någon mån avlägsna de svårigheter, med vilka många av förstaklassrestaurangerna för närvarande ha att kämpa. Knappt hade restauratörerna hunnit ge uttryck för sina bekymmer förrän hr Ivan Bratt, mannen, vilken beklätts med uppgiften att genomföra jämväl monopoliseringen av landets restaurangväsen, rycker fram till "det allmännas" försvar gentemot de privata företagarnas egoistiska anspråk.

Herr Bratt har nu aldrig hört till de blyge. I ett uttalande till Svenska Dagbladet förklarar han det vara fullkomligt uteslutet, att en lättnad skulle kunna åvägabringas i restriktionerna för att minska restaurangernas ekonomiska svårigheter. "Restaurangerna måste", förklarar hr B.," skötas oavsett de restriktioner, som reglera försäljningen av spritdrycker och som tillkommit av sociala skäl. Vid deras utformning och tillämpning måste hänsyn tagas bl. a. till den allmänna opinionen".

Hr B. uttalar vidare en undran, om allmänheten har någon föreställning om restaurangernas högst betydande bruttovinstsiffror av spritdrycker" och slutar med en förklaring, att "vi ha för många restauranger med högt ställda fordringar under det att däremot restauranger för den bredare publiken f. n. synas väl knappt tilltagna."

•

Syftet med hr Bratts verksamhet på restaurangområdet borde vid det här laget stå klart för envar, nämligen att i vissa intressens tjänst monopolisera den svenska restaurangrörelsen. Början gjordes med de s. k. folkrestaurangerna. Man erinre sig, huru vackert det på sin tid argumenterades för denna plan, när systembolagen övertogo mathållningen på de nämnda restaurangerna. Man hade ej ord nog starka att utdöma de där rådande missförhållandena. Maten var både dyr och dålig, vinstintresset hade ett alltför stort spelrum under det de sociala kraven tillbakasattes. Nu skulle det bli något annat: Billig mat och bra mat samt tillgodoseende av alla tänkbara sociala krav. Och så skulle den fördärvbringande "krogsupningen" försvinna. I stället för denna senare skulle beredas tillfälle för arbetarna att komma in och få sig en ordentlig portion mat med sup till.

Nå, huru har detta vackra program förverkligats? Ungefär så som kunnat väntas. Det utlovade avskaffandet av profitintresset från restaurangrörelsen har realiserats på så sätt, att systembolagens verksamhet f. n. i första hand är inriktad på att driva vinstsiffrorna i höjden. En formlig kapplöpning de olika systembolagen emellan råder. Dessa ha de högst ställda fordringar på sina föreståndare, och resultaten äro talande nog. Det gives systembolag i landsorten, vilka enbart på sin restaurangrörelse lämna ej mindre än 50,000 kronor enbart på sin restaurangrörelse årligt netto. — Så ter sig i verkligheten den bannlysning av vinstintresset, som från början utlovats. Att det härunder kommit att få anstå med realiserandet av de ej mindre högtidligt utlovade sociala kraven, säger sig själv. Den utdömda krogsupningen har avskaffats på så vis, att det numera på en del systemrestauranger serveras en sup till endast ett stekt ägg plus bröd, till ett pris av 35 öre.

•

Det kan måhända synas någon egendomligt, att systembolagen kunnat komma upp i vinstsiffror sådana som de här antydda, då de privata restauratörerna ej ens kunna få debet och kredit att gå ihop. Förklaringen till detta förhållande är dock ganska naturlig. När hr Bratt begynte monopoliseringen av landets restaurangväsen, var han nog insiktsfull att börja med de s. k. folkrestaurangerna, där största profiten vinkade. Tredjeklassrestaurangerna draga självfallet väsentligt lägre omkostnader än första klassens. De ställa sig betydligt billigare i driften, lägre hyror och avlöningar, enkla och billiga serviser, inga dukar på borden, ingen musik etc. Avbränningarna inskränka sig till ett minimum i förhållande till förstaklassrestaurangerna. Medan systembolagen visat sig i stånd att pressa oerhörda vinster ur sina folkrestauranger har hr Bratt ej lyckats uppnå några egentliga vinstresultat av de förstaklassrestauranger han lagt under sig i Stockholm, såsom Grand Hotell, Kronprinsen och Fenixpalatset. Någon dylik avsikt torde heller knappast ha förevarit utan har heltvisst meningen med desamma varit att bereda vederbörande tillfälle att hålla sig underkunniga om läget inom denna gren av restaurangfacket för att kunna lägga politiken gentemot de privata förstaklassrestaurangerna efter sådana linjer, att de snarast möjligt skulle bringas till underkastelse. Som ett led i strävandena mot detta mål torde den knappa spirituosatilldelningen till dessa vara att betrakta. I somliga städer t. ex. Söderköping och Kristinehamn ha systembolagen redan praktiskt taget lagt all spirituosahandel i sin hand. I det sistnämnda samhället

(Forts. å sid. 4)

Professor Cassel som vinstbegärets beskyddare.

Nationalekonomisk vetenskaplighet i dess reela belysning.

En framgång för kyrkans krav på kristlig anda i det ekonomiska livet skulle, enligt prof. C. betyda världskatastrof och svältdöd för mänskligheten.

På Svenska Dagbladets ledareavdelning stod nyligen att läsa en högst märklig artikel av professor Gustav Cassel under rubriken "Åsidosatta uppgifter", vilken förtjänar att observeras som ett prov på nationalekonomisk vetenskaplighet samt på huru långt man kan tillåta sig gå, när det gäller att försvara och förhärliga vinstbegäret i dess moderna gestaltning.

Efter att hava komplimenterat sin medskribent i tidningen, prof. Böök, för dennes "briljanta" artikel "Den förtrollade automobilen" undfägnar prof. C. sina läsare med en i arrogant ton hållen kritik av den nutida kyrkan såsom varande "efter sin tid" och i saknad av insikter rörande de ekonomiska förhållandena i samhället. Enligt professorn förefinnes mellan öster- och västerländsk livsuppfattning ifråga om det ekonomiska vinstbegäret en väsensskillnad. Medan den österländska uppfattningen säges fortfarande vara inriktad på "tillfälligt förvärv eller ögonblicklig njutning med tillsats av den särskilda kryddan av glädjen att ha lurat nästan", skulle ett dylikt vinstbegär i västerlandet vara skoningslöst utdömt av "en hög etik". Det är just detta västerlandets etiskt betonade vinstbegär, anser prof. C., som "skapat den rastlöst verksamma västerländska personligheten och utgjort den väsentliga grunden till ett ekonomiskt framåtskridande, som ändå ingen västerlänning på allvar skulle vilja vara av med".

•

Det förhåller sig visserligen så, att i verkligheten tvenne till sitt väsen olika livsuppfattningar rörande vinstbegäret äro att urskilja, nämligen dels en österländsk, främst företrädd av den judiska folkrasen o. grundande sig på dennas allmänna åskådning, dels en västerländsk, främst företrädd av den ariska rasen och grundande sig på den kristna åskådningen. Prof. Cassel kan icke vara obekant med det faktum, att den förra, den österländska, numera lyckats uppnå en dominerande, tongivande och ledande ställning jämväl inom det civiliserade västerlandet under det den västerländska alltmera trängts åt sidan, varför talet om denna såsom den inom västerlandet i närvarande tid allena härskande icke kan anses överensstämmande med verkliga förhållandet. Ej mindre vilseledande är det att som prof. C. påstå, att vi så gott som helt skulle ha det nutida vinstbegäret att tacka för den västerländska kulturens storslagna framsteg. Det gives även andra krafter inom mänskligheten än det renodlade

(Forts. å sid 4).

Existerar det en judefråga?

Vad judaismens och antijudaismens främsta ha att säga härom.

Den svenska pressen vill i allmänhet göra gällande, att det i själva verket icke existerar någon judefråga — i varje fall icke i vårt land — utan att talet om tillvaron av en dylik endast är en fantasiprodukt av sjuka hjärnor. Det bör under sådana förhållanden ha sitt intresse att erfara vad judaismens och antijudaismens främsta företrädare i vår tid, dr Theodor Herzl och hr Henry Ford ur sina respektive betraktelsesätt ha att säga i frågan.

Theodor Herzl om judefrågan.

"Judefrågan existerar fortfarande", säger Herzl i "A Jewish State" ("Judestaten" sid. 4) Detta går ej att förneka.... Judefrågan existerar överallt där judar bo i större antal, och där den ej finnes, dit föres den genom judarnas vandringar. Vi begiva oss naturligtvis till de platser, där vi ej förtryckas, men där framkallar vår närvaro förtycket. De olyckliga judarna hålla nu på att uppväcka judehatet i England; i Amerika har detta redan skett..

Judefrågan är en nationell fråga, som blott kan lösas, om den göres till en politisk världsfråga och diskuteras och behandlas av alla civiliserade nationer samfällt..

När vi sjunka, bliva vi ett revolutionärt proletariat, de revolutionära partiernas lägre ledare; när vi stiga, stiger också vårt gulds fruktansvärda makt."

Henry Fords syn på frågan

framstår kanske klarast i hans av trycket utkomna synnerligen märkliga arbete "Den internationelle juden", vars översättning till svenska språket prof. Fredrik Böök i Svenska Dagbladet sett sig föranlåten att djupt beklaga. I företalet till nämnda bok skriver Ford bl. a.:

"Varför diskuteras judefrågan? Jo, därför att det finnes en sådan och därför att inträngandet av detta faktum i amerikanarnas medvetande skulle kunna bidraga till problemets lösande och göra slut på de ledsamma biomständigheter, som kringgärda judefrågan i andra länder.

Judefrågan har i Förenta staterna existerat sedan lång tid tillbaka. Även om amerikanarna ej varit medvetna härom, så hava dock judarna själva varit det. De har förekommit perioder i vårt land, då den frambrutit med en sorts dyster styrka, som varslade om än dystrare framtida ting. — Många tecken tyda på att frågan nu nalkas ett akut stadium.

Judefrågan berör icke blott sådana allmänt bekanta fakta som kontrollering av handels- och finansväsendet, usurpering av politisk makt, monopolisering av förnödenhetsartiklar och en autokratisk dirigering av själva de nyheter, som delgivas amerikanarna, utan den sträcker sig ända in på de kulturella områdena och därmed till Amerikas innersta livscentra.

Även i Sydamerika har frågan sin betydelse, och den hotar att bliva en faktor, som den pan-amerikanska politiken måste räkna med. Många av de organiserade och väl planlagda omstörtningar, som störa folkens lugn, hänga intimt ihop med den. Judefrågan är ej av färskt datum, dess rötter gå djupt, och under den långa tid, som den funnits till, ha många program för frågans lösning framkommit vilka kasta ett klart profetiskt ljus över framtiden".

Mot bakgrunden av dessa uttalanden av judaismens och antijudaismens främste i vår tid framstår den svenska pressens iver att söka bortförklara judefrågan såsom högst egendomlig. En fördomsfri behandling av densamma i offentlighetens ljus är givetvis första förutsättningen för att denna den största och svåraste och samtidigt mest aktuella frågan i vår tid skall kunna bringas till en lycklig lösning.

Bolsjevikernas vara eller icke vara.

Vad Tjitjerins Europaresa i verkligheten gäller.

Man har i dessa dagar fått bevittna ett enastående skådespel, iscensatt inför all världen av de hycklande diplomaterna: En bolsjevikpamp Tjitjerin vid festlig lunch hos tyska utrikesministern Streseman och som sällskap vid bordet den ultranationalistiska greve Westarp. Tjitjerin representerar en regering, som öppet proklamerat, att den är till för att tillintetgöra de nationella regeringarna i hela världen och etablera ett Gudsrike, alias proletariatets diktatur överallt på jordklotet, diktaturen, som skall utövas av judarna Apfelbaum (Sinoviev), Bronstein (Trotski) och Rosenfeld (Kamenev). Denna regering har upprepade gånger försökt att utföra statskupp i Tyskland o. blev överbevisad av domstolen i Leipzig att hava för detta ändamål genom sin legation ditsänt både vapen, ammunition och pengar.

Var det härför som Tysklands statsöverhuvud, förre fältmarskalken Hindenburg mottog Tjitjerin i offentlig audiens och som ministrarna bjödo honom på lunch?

De olika tidningarna hava försökt att förklara detta skådespel för sina respektive läsare. Men de varken kunde eller ville omtala för dem hela sanningen. De berättade, att Tjitjerins besök i Berlin, som skedde efter en visit i Warschau — där han också mottogs av utrikesministern, greve Skrzynski med icke mindre pomp än någon minister från det civiliserade Europa — hade till syfte att förmå Tyskland att ej på konferensen i Locarno underteckna garantiavtalet, som framlades av ententemakterna och som skulle isolera Sovjet-Ryssland och tillintetgöra Rapallofördraget.

Men varför for Tjitjerin först till Warschau?

Naturligtvis för att berätta för greve Skrzynski om sin regerings önskan att en gång för alla hava alla missförstånd, som kunna finnas mellan de båda länderna och heligt svära att aldrig tänka på något sådant som att understödja bolsjevikpropaganda i detta land. Sovjet-Ryssland ville, menade han, ingenting annat än fred i Europa, men naturligtvis måste det värja sig mot Englands försök att isolera och tillintetgöra det. Jo, jo, detta är annan ton än för en månad sedan, när sovjetpressen hetsade ryska folket mot Polen, när befälhavåren i Minsk, Tuhatjevski förklarade att kriget m. Polen är oundvikligt och hela ryska delen av Vit-Ryssland, som gränsar till Polen, förklarades i krigstillstånd. Nu gällde det att utnyttja de polsk-tyska motsättningarna och att i Polen förklara, att bolsjeviker-

(Forts. å sid 4).

Vad är Ku Klux Klan?

Rörelsen avser den vita rasens skyddande mot främlingsväldet, främst judarna.

Ordens ledare dr. Evans: "Vita rasens framtid står på spel . . . På Klanens seger beror civilisationens framtid.

Då och då får man såsom i föregående nummer omnämndes i svenska pressen läsa meddelanden om Ku-Klux-Klan, den hemlighetsfulla organisation, som i Förenta Staterna utövar ett allt större inflytande. I dessa senaste dagar har denna varit föremål för en alldeles särskild uppmärksafhet med anledning av den i Tyskland uppdagade dotteravdelningen under den amerikanska klanen, vilken upptäckt i hög grad tyckes ha oroat Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, vilket senare "kulturorgan" bl. a. söker inbilla sina läsare, att klanen i Tyskland är "ett smart geschäft", ett försök av amerikanarna att ekonomiskt utnyttja det i Tyskland förefintliga judehatet. Denna framställning av företeelsen är ju dråplig. I allmänhet går taktiken inom upplysningsväsendet i vårt land ut på att framställa sammanslutningen som en samling dårar och förbrytare, ett sällskap av abscuraste art, lett av mordlystna och vettvilliga skurkar. Av så mycket större intresse bör det under sådana förhållanden vara för allmänheten att lära känna den amerikanska Ku-Klux-Klan, vad den är och vad den vill.

•

Ku Klux Klanorganisationens bärande idé är att beskydda den nordiska rasen — vari anglosaxerna innefattas — i Amerika mot ett överhandtagande "främlingsvälde". Härmed avses i första rummet judarna, men också negrerna och katolska kyrkan. Rörelsens ledare heter d:r Evans, vilken har titeln Kungl. Riddare av K. K. K. Förra hösten i september avhöll organisationen två-årskongress i Kansas City, vars festivitetslokaler med 25,000 sittplatser voro överfyllda. Medlemmarna räknas i millioner och äro spridda över hela landet. Det finnes ingen plats i Förenta Staterna, som saknar en K. K. K.-organisation.

Vid kongressen i Kansas City höll d:r Evans ett programtal, vari han bland annat uttalade:

Klanen är den sista tillflykten för en sund amerikansk patriotism och på dess seger beror civilisationens framtid. Amerikas vita ras svävar i stor fara att bliva utträngd av mindervärdiga element, och det blod, ur vilket mänsklighetens intellektuella ledare hava uppstått, måste beskyddas för uppblandning med ett sämre.

Det måste förhindras, att ett intellektuellt och moraliskt högre

(Forts. å sid 4).

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—:—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—:—

Annonspris:

Efter text .... 20 öre mm.
Å textsida .... 25 öre mm.

25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.

Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

Den 9 okt.

"Söndra och härska!"

För att rätt kunna förstå det liv, som rör sig omkring oss i samhället, är det nödvändigt att vi känna dess bakgrund, ursprunget och syftet med företeelserna, som uppenbara sig på ytan, samt de krafter, vilka reglera händelsernas gång. Okunnighet härom råder i de vidaste kretsar, enär vårt nuvarande upplysningsväsen sorgfälligt undviker att informera allmänheten i förhållandena. Vad vi alla veta är dock, att vi leva i en tid av allmän söndring, oro och split i samhället, i ett allas krig mot alla, vilket artar sig alltmera olidligt. Är då detta en följd av att de oreflekterade mänskliga naturdrifterna lössläppts fram till ledningen i utvecklingen eller är det månne ett uttryck för ett fast organiserat system? Det senare torde främst kunna sägas vara fallet. Den söndring vi bevittna i vårt nutida samhälle, är oss påtvingad, avsiktlig och fast organiserad. I Nationens anmälan uttalades de orden: "I det allmänna kaos reser sig i Internationalens namn som den store, ehuru osynlige härskaren Mammons majestät — makten, som i vår tid representerar 'staten i staten', den där oinskränkt härskar över land och folk, regering, riksdag, partier och press."

I det diktatoriskt ehuru under beslöjade former regerande internationella Mammon ha vi att söka ursprunget och roten till den nu rådande söndringen i samhällena. Dess härskaresats har varit och är den gamla imperialismens: "söndra och härska!" Liksom enighet ger styrka förlänar splittring svaghet och minskad motståndskraft. Säkert har ingen imperialistisk makt i världen mera hänsynslöst och i detalj systematiskt satt imperialismens härskaresats i verket än det nutida internationella Mammon. På otaliga till synes skilda men i verkligheten samlöpande vägar arbetar det sig fram, förvärvande ett allt fastare grepp om samhällena. Dess huvudlinjer av i dag äro "Moskva", den öppna revolutionens (kommunismen) och "Genève", den parlamentariska omvandlingens (Nationernas förbund). Dess slutliga mål är nationalsamhällenas omdaning till ett enda stort världsrike under "Guds utvalda folks" spira. Genom framprovocerade författningsändringar samt genom en serie stora krig och revolutioner har vägen mot det hägrande framtidsriket banats. Där situationen befunnits mogen för öppen omstörtning har revolutionen valts såsom det mest rationella medlet; där så icke ansetts vara lämpligt, har man nöjt sig med att genom de nationella samhällenas systematiska undergrävande på förment laglig grund bereda vägen för omvälvningen. Medels konstitutionens förvanskande, statsmaktens undergrävande samt streberdömets, tygellöshetens och inkompetensens lössläppande inom det offentliga livet fullföljes planmässigt och systematiskt arbetet härpå.

De enskilda medborgarnas tänkande i politiska, sociala och ekonomiska ting har inom de olika länderna i allmänhet inställts efter de här nämnda linjerna. För förverkligande av den inre söndringen har man genomfört politiska representationssystem, grundade på konstruerade, skenbara gemensamhetsintressen. Man har tvingat folket att acceptera lögnen, att dess intressen låta uppdela sig på "höger", "liberaler", "socialdemokrater" o. "kommunister", vilka partier hetsas till ständiga inbördes fejder och ändlösa debattena om oväsentliga ting. Allt medan Mammon sköter trådarna och dirigerar besluten. Folket ges ej tid eller tillfälle att sysselsätta sig med de större och viktigare spörsmålen annat än för att diskutera ihjäl dem, såsom t. ex när det gällde vårt lands försvarsfråga.

Genom världskriget och de därpå följande revolutionerna, som kullstörtade romanovernas, hohenzollernas och habsburgarnas välden och bragte Europas stater i definitivt skuldberoende under Internationalen, ryckte denna i segeryra fram i tron att ha hunnit målet. Flerstädes lät man revolutionsminan springa och proklamerade öppet världsriket i kommunismens namn, såsom i Ryssland, Ungern m. fl. länder. Men man missräknade sig på de nationella kulturstaternas motståndskraft. I Ryssland, där man varit nog omtänksam att genom mördande och landsförvisning göra sig kvitt de bildade folkklasserna, har man visserligen tills i dag lyckats hålla sig kvar vid makten. Läget är dock numera där, såsom framgår av vår artikel i dagens nummer "Bolsjevikernas vara eller icke vara" för vederbörande i yttersta grad prekärt. Utanför Ryssland mötte Internationalens revolutionära strävanden ett allt fastare motstånd. De nationella samhällena reste sig i den överhängande farans stund till självbevarelse mot omstörtarna. Främst i ledet gingo Italien under Mussolini samt Frankrike och Spanien. Efterhand bjödo även England och Tyskland ett allt bestämdare motstånd. Steg för steg tvingades Internationalens herrar att retirera med sina positioner.

Det vore emellertid felaktigt att härav låta förleda sig till att tro, att Internationalen övergett sin vilda plan på världsdiktatur. De moderationer, som företagits, ha endast varit nödtvungna reträtter. De uppslagna strävandena inom staterna fullföljas som hitintills, och när tiden anses läglig flyttas positionerna åter fram, måhända i samband med ett nytt världskrig och nya revolutioner. Den första stora attacken, företagen omedelbart efter det stora världskriget, har avvärjts. Men därmed är ej den stora faran avlägsnad. Denna består alltjämt, hos oss liksom överallt annorstädes, där Internationalens tentakler gripit in i samhällena. Endast om alla folk och alla ansvarskännande medborgare inom folken resa sig till motvärn, är räddning möjlig. Inom de flesta stater äro också för närvarande starka folkrörelser i sådant syfte i gång. I denna strömning, som går fram över världen, bör icke heller vårt land saknas. En bestämd front måste resas mot söndringssystemet och dess tillskyndare till värn om vår frihet och vårt oberoende som svenskar och därmed även till den civiliserade världens och den kristna kulturens skyddande mot planerna på att slå desamma i spillror.

Dagspressen tiger d. v. s. samtycker.

Vad vi i föregående nummer förutsade, nämligen att dagspressen komme att iakttaga fullständig tystnad inför Nationens oförblommerade framläggande av sanningen beträffande de rådande politiska och samhälleliga förhållandena, har inträffat. Dagspressen tiger d. v. s. samtycker dels därför att den icke kan förneka sanningen av våra uppgifter, dels därför att den vill undvika att ens genom ett omnämnande av Nationen animera allmänheten till att köpa och läsa tidningen. Ansträngningarna att söka tiga ihjäl oss torde dock vara dömda att misslyckas. Våra uttalanden ha enligt vad vi erfarit varit föremål för allvarlig uppmärksamhet och livligt diskuterats även inom inflytelserika kretsar. En vacker dag, sannolikt icke mycket avlägsen, går det ej för höga vederbörande att längre tiga.

Ifyll, klipp ur och insänd

nedanstående rekvisition för prenumeration till NATIONEN,
Södra Kungstornet, Stockholm.

(Prenumeration kan även verkställas å posten.)

Till

NATIONENS expedition
Södra Kungstornet
STOCKHOLM.

Undertecknad anmäler sig härmed som prenumerant å tidningen NATIONEN *för helår, tre kvartal, halvår, kvartal (räknat från 1 okt. 1925 till 1 okt. 1926. Det som ej önskas överstrykes).*

....
Abonnentens namn.

....
Hemvist. Postadress.

Prenumerationspris:

Helår	kr.	10: —
Tre kvartal ...	„	7:50
Halvår	„	5:25
Kartal...........	„	2:75

PRESSKONSERTEN

Parlamentarismen har misslyckats

— denna upptäckt har i dessa dagar gjorts av tidningar av olika partikulörer. Dagens Nyheter (l) ådagalägger en viss känsla av stolthet över att ha varit bland de första, som konstaterfat faktum. Eljest plär det ju höra till god ton att åtminstone icke yvas över sina misslyckanden. Genom att vara ogenerad kommer man dock ofta långt i denna värld. Något som herrarna i nämnda organ torde ha riklig erfarenhet utav. Norrköpings Tidningar (h) hör också till dem som äntligen kommit underfund med vad alla tänkande människor långt före detta vetat. Organet skriver:

På tal om oförmågan att få till stånd en bättre parlamentarisk ordning kan det icke heller förbises, att det liberala partiet, just det parti, som på sin tid uppträdde som parlamentarisens varmaste förespråkare, kraftigast bidragit till den parlamentariska försumpningen genom sin egen splittring, genom sin isolering gentemot vissa andra partier vid tillfällen då ett samarbete varit önskvärt och genom sin obenägenhet att taga eget ansvar trots fordran att landets poliik skall ledas efter den liberala pekpinnen. Denna liberala politik har också fått sin dom. Både liberala partiet självt och parlamentarismen ha fått hårt sitta emellan.

Förklaringen till vederbörande tidningars upptäckt torde heltvisst vara den, att man omsider kommit till insikt därom, att folket ute i landet börjat genomskåda det fruktansvärda politiska svindleri, som i parlamentarismens namn sedan längre tid bedrivits och att allmänheten icke längre är hågad att vara med därpå. Frågan blir då vad ledarna för det politiska upplysningsväsendet skola finna på i den utkörda parlamentarismens ställe.

"Hoppande majoriteter"

är som bekant en av den moderna parlamentarismens mest omhuldade skötebarn. Genom dylika beredas vissa kretsar tillfälle att behändigt utöva balansens på samma gång dekorativa och viktiga roll. I dag, då t. ex. socialdemokraterna önska gå löst mot bank- och trustväldet, är det så bekvämt att kunna arrangera samförstånd i åsikter mellan de borgerliga partierna, liberala balanspartiet och moderata högern till förebyggande av en — riksolycka; i morgon, när högern kanske kommer och presenterar ett förslag, som gå emot Internationalens intressen, är det återigen bra att kunna arrangera en "vänsterfront" mot den ohygliga "svarta redaktionen" till försvar för demokratiens heliga grundsatser. "Den hoppande majoriteten" fyller i ena som andra fallet sitt ändamål. Det finnes dock tidningar jämväl bland partiernas egna, som inse, att taktiken i längden kan bli farlig och fördenskull mena, att en viss försiktighet är av nöden. Så t. ex. Sydsvenska Dagbladet, (h), som varnande yttrar:

Ligger det nu någon fara i ett sådant system, som ömsevis tvingar högern, ömsevis socialdemokraterna att som regering modifiera sina program och gör mellanpartierna till utslagsgivande? Ur praktisk politisk synpunkt kanske icke. Ur allmän politisk synpunkt är faran så mycket större. Det kan icke vara nyttigt om den stora allmänheten icke ser någon egentlig skillnad då vårt land regeras av högern eller socialdemokraterna. Får den uppfattningen slå rot, så föder den ofelbart politisk likgiltighet. Därifrån är steget icke långt till förakt för politik över huvud taget. Man skall blunda med bägge ögonen för att kunna undgå att märka att vi hunnit ett gott stycke på den vägen här i landet.

En liberal tidning, Mellersta Skåne, har även känt sig oroad och lämnar sitt bidrag till debatten och säger bl. a.:

Till betydlig del vill det synas som politisk likgiltighet är ett uttryck för valmännens av politiskt mognat omdöme framkallade skepsis, inte så mycket i förhållande till riksdagsrepresentanterna som beträffande vad som över huvud kan uträttas genom lagstiftning.

De politiska herrarna äro som synes rätt allvarligt bekymrade över det mognade omdömet bland menige man. Det låter sig tydligtvis icke göra att som hittills gå på i ullstrumporna. Allmänheten har börjat att tänka på egen hand. Den nöjer sig ej längre med endast fraser. Förvisso förhåller det sig för att använda Sydsvenskans uttryckssätt så, att "någon egentlig skillnad då vårt land regeras av högern och socialdemokraterna" icke står att upptäcka. De initierade veta mycket väl att skillnaden mera består i ord än i verklighet; de veta även, vilka personer det är som i ena som andra fallet sköta tömmarna bakom kulissen. Men det är saker, som ingen får vidröra.

Vilket parti har den moraliska förutsättningen framför andra att få leda?

Denna fråga diskuteras nu även med iver i den politiska pressen. Sydsvenskan (h) gör anspråk på den äran för högerns räkning. Uppsala Nya Tidning (l) är emellertid ej vidare trakterad härav, och torgför till Dagens Nyheters stora förtjusning följande uppfattning:

"Högern har tvivlat och förnekat, tvivlat på Wilson och hans punkter, på Nationernas förbund, på Washingtonkonferensen och andra konferenser". Säkerligen är det ingen utanför högern som missunnar högerpartiet sådana "moraliska tillgångar". Med dem kommer man icke långt i ett positivt uppbyggande arbete. Stannar högern kvar på denna rent negativa ståndpunkt sätter den sig själv ur spelet när det gäller att bestämma de utrikespolitiska riktlinjerna för Sveriges insats i det internationella fredsuppbyggande arbete, som har sin medelpunkt i Nationernas förbund. Karaktäristiken av den svenska högerns utrikespoliiska uppfattning i hithörande stycken är ett belysande exempel på konservatismens negativa syn, så fort det gäller framsteg och reformer, antingen det blir fråga om in- eller utrikespolitik.

Det månde sägas våra nuvarande partier och deras pressorgan, att de i anständighetens namn samt och synnerligen borde undvika att diskutera om moralisk företrädesrätt i berörda avsende. Intet av dem äga rätt till anspråk på någon dylik, högern, som svikit sina nationella förpliktelser och öppnat slussarna för Internationalens "demokratiska" korruptionssystem, lika litet som de i upplösningens tjänst mera omedelbart verkande vänsterpartierna. Den *moraliska* rätten att leda inom svensk politik tillkommer endast ett parti utanför det nu härskande partiväsendet, det parti, som måste komma och bryta staven över hela det system, som i dag tyranniserar Sveriges folk. Vi hoppas, att den dagen icke skall vara avlägsen liksom att vederbörlig rävst då även skall skipas med dem, som vilselett folket och dragit vårt lands politik ned i dymarken.

Svenska män och kvinnor!

"Frihetens stamort på jorden" är på väg att förvandlas till ofrihetens hemvist. Det befrielseverk Gustaf Wasa en gång genomförde, han som räddade Sveriges folk från träldom under utlänningar, ödelägges. Nationen finner sig den dag som är åter utlämnad till förtryckare, vilkas välde framstår allt mera tyranniskt och olidligt. Svenskarna äro av tåligt kynne, men det finnes en gräns för deras tolerans. Dagen kommer, den är redan inne, när uppvaknandet sker, då reaktionens länge undertryckta krafter tvinga sig fram — uppgörelsens timma, då det nya befrielseverket skall äga rum.

I förvissning om att denna nya befrielsekamp snart måste komma, skall *Nationen* verka i dess anda och söka bliva samlingsplatsen för dem, som hava samma tanke och vilja. Tidningens uppgift skall vara att slå vakt kring den alltmera hotade svenska kulturen. Bilden av läget är denna: Den kultur, som av hädangångna generationer under århundraden byggts upp på svensk grund, offras för en kosmopolitisk skenkultur. Pietetslöst slungas hävdvunna svenska tänkesätt av bestående värde, i vilkas ställes påtvingas oss utifrån hämtade destruktiva idéer, vilkas syfte blott är att förvirra sinnena i stället för sanningen, rättskänslan och samhörigheten predikas ohöljt i frihetens missbrukade namn lögnen orätten och hatet. Konstlade skiljemurar ha rests mellan grupper i samhället, som naturligt höra samman, och ett ständigt tillstånd av inre oro har skapats. I det allmänna kaos reser sig i Internationalens namn som den store, ehuru för mängden osynlige härskaren Mammons majestät — makten, som i vår tid representerar "staten i staten", den där oinskränkt härskar över land och folk, regering, riksdag, partier och press.

Den kosmopolitiska kulturen har fört med sig en allmän demoralisation och en korruption, som tränger allt djupare i samhället. Politiken har urartat till en tummelplats för lycksökare och Internationalens livsfrågor försumpas i partifejdernas tecken. Statsmakten har förvandlats till skenet av en dylik utan auktoritet och oförmögen att tillvarataga folkets väl. Pressen har gjorts till ett redskap i folkfientliga spekulativa intressens tjänst, vilka samvetslöst missbruka sin makt, systematiskt förvillande de allmänna tänkesätten och förgiftande de moraliska begreppen. — Under tiden fortgår med all energi kosmopoliternas ekonomiska erövringskrig. Genom en framprovocerad statsskuldsättning på ett par miljarder ha de förvärvat sig ett fast grepp om statsmakten, som gjorts till deras beroende gäldenär. Den svenska industrien är redan till väsentlig del uppslukad av storfinansen. Stöten riktas nu som bäst mot den fria handeln och mot jordbruket, vilka näringar hårt ansättas både från ovan och nedan, så att läget för dem ter sig allt bekymmersammare och underkastelsens perspektiv rycker allt närmare.

Tiden är inne, då striden mot det kosmopolitiska systemet på allvar måste tagas. Sanningen och den kristna uppfattningen måste åter till heders. Sveriges utveckling skall byggas på svensk grund. Statsmaktens auktoritet och överhöghet i samhället måste återupprättas och kapitalet bringas att erkänna satsen "i samhällets tjänst". En ny statsfinansiell politik måste inledas, som bryter med den följda skuldsättningsprincipen och inriktar sig på statsskuldens snara avveckling samt sparsamhet med det allmännas medel. Näringslivets frihet måste hävdas och de i strid mot rikets grundlagar inrättade monopolen försvinna till förmån för fri konkurrens. De som svikit sin plikt och blivit ansvaret för i senare tid förekomna brott mot grundlagen må ställas till ansvar för sina gärningar. Det politiska livet måste reformeras därhän, att riksdagen kommer att motsvara sitt ändamål att utgöra en fri och oberoende representation för vårt folk, obunden av andra hänsyn än omtanken om landets och folkets väl. Folkrepresentationen skall vara grundad på intresse- och kvalifikationsprinciperna. Det offentliga livet måste frigöras från den rådande korruptiva andan o. svensk omutlighet och hederlighet återinföras inom detsamma. Slutligen måste det nuvarande upplysningsväsendet efterträdas av ett sant upplysningsväsen och de vilka arbeta på de allmänna tänkesättens förvillande samt de moraliska och religiösa begreppens utplånande ställas till ansvar inför folket för sina illgärningar.

Vårt folk har börjat vakna ur den förrädiska sömn, vari det sövts av falska ledare. Med återuppvaknandet närmar sig befrielsens timma. Det är Nationens förhoppning att i striden för det program, som här framförts, få påräkna ett verksamt stöd av alla som gilla desamma.

Redaktionen.

Stockholms stads låneskuld snart uppe i 357 miljoner.

Stockholms stads fasta låneskuld som vid 1925 års början uppgick till 343,529,791 kronor har under året ökats med nya lån på sammanlagt 20,103,497 kr., men samtidigt minskats genom verkställda och beräknade amorteringar så att den vid årets slut beräknas uppgå till 356,929,172 kronor. Härav utgöra 306,107,453 kr. skuld på obligationslån samt 50,821,720 kr. skuld på annan fass upplåning. Härutöver torde emellertid skulden komma att ökas på grund av innevarande år beslutad men ännu ej verkställd upplåning på 9,200,000 kronor.

En sammanställning har upprättats över stadens ingångna borgensförbindelser o. lånegarantier. Summan av dessa uppgår vid årets slut till 48.490.537 kr. därav 13,455,000 kronor för spårvägarna, 1,368,000 kr. för Nynäsbanan, 3,766,000 kr. för Västeråsbanan och 23.895.031 kr. för tomträttskassan samt 6,006,506 kr. för byggnadslån åt bostadsföreningar m. fl.

Interparlamentariska unionen lägger sig ej i obehöriga saker.

Borgmästare Lindhagens förslag att interparlamentariska unionen skulle vädja till Förenta staterna att inträda i Nationernas förbund har, meddelas från Washington, enhälligt avstyrkts av unionens råd med den motiveringen att det icke fölle inom ramen för unionens uppgifter.

Lunchestauranger hos Paul Bergström.

När den välkända firman Paul U. Bergström i Stockholm omkring den 1 november öppnar sitt nya stora affärspalats vid Hötorget och någon vecka senare även slår upp portarna till den ståtliga nybyggnaden vid Hornsgatan, som skall bli filial för Söder, komma kunderna bland mycket annat nytt och intressant i dessa hypermoderna varuhus även att finna stora och komfortabla lunchrestauranger.

Den nya lunchrestaurangen i palatset vid Hötorget, som också samtidigt blir térum, kommer att inredas i våningen tre trappor upp, och den är beräknad att rymma omkring 200 personer.

Kök och övriga till denna avdelning hörande lokaler förses med de modernaste maskiner, och personalen har utvalts bland det bästa som stått att få i utlandet. Under samma ledning som resaurangen står även en modernt anlagd personalrestaurang i våningen 7 trappor upp.

Lunchrummet i nybyggnaden vid Hornsgatan får naturligen inte så stora dimensioner som vid Hötorget, och där komma huvudsakligen att serveras te och kaffe samt mindre rätter. Båda restaurangerna skola hållas öppna från 10-tiden på morgonen till kl. 6 em., och på den större lunchrestaurangen kommer ett Wienkapell att konsertera.

•

Jazzen på Royal har börjat.

Jazz-saisonen har öppnats i huvudstaden. I teten går Grand Royal, där det numera bjudes på jazz snart sagt alla tider av dygnet. Då och då stickes emellan med en uppvisning av mer eller mindre sköna och välklädda mannekänger från olika modehus.

Jag tittade häromaftonen in på Grand Royal. Där var dans. Yngre och äldre, mest dock yngre, korpulenta och magra om varandra. Musiken spelade sina vanliga entoniga, släpande, sövande melodier. Halvsovande, innerligt slutna till varandra, sågos de dansande i par sväva omkring i den diskret halvsläckta, magiskt belysta salongen. Plötsligt hördes ett "pang". En skälmsk liten backfisch hade gett ett slag åt en förbidansandes ballong, vilken sprack.

Jag stod och tittade och så rann tanken på mig: Kan då inte direktionen för Royal hitta på något, som kan sätta en smula sprätt på det hela? Jazzen håller ju på att urarta. Kunde man inte t. ex. importera hit på en tid några Zulu-negrer, manliga och kvinnliga, att förevisa "niggerdansen" sådan den bör och skall dansas. Säkert skulle den dansande "societeten" på Royal i hög grad uppskatta dylika små uppvisningar under pauserna. Royals direktion bör heltvisst tänka på saken.

—n.

•

Den Stinneska förmögenheten smälter ihop.

Den förmögenhet, som återstår för familjen Stinnes sedan jättekoncernen avvecklats, blir enligt vad de tyska tidningarna uppgiva, mindre än man från början beräknat. Man trodde allmänt, att familjen Stinnes skulle erhålla 25 miljoner mark i ett nytt bolag med namnet Kohlenhandel Aktieengesellschaft. Det visar sig emellertid nu, att familjen Stinnes' andel redan reducerats till 41 proc. av ovannämnda summa och alltså uppgår till omkring 10 miljoner mark.

•

Kung Gudea av Babylonien stulen.

En synnerligen värdefull antikvitet, som uppskattas till 12,000 pund, lär ha försvunnit från ett museum i London. Efter Daily Express anses spåren peka mot Skandinavien, och en norsk museiman nämnes i samband med saken. Förhistorien är, att man för en tid sedan i Mesopotamien påträffade en fyratusen år gammal statyett, som föreställde konung Gudea av Babylonien. Efter många äventyr kom statyetten till London, där den nu försvunnit. Polisen har satt himmel och jord i rörelse för att skaffa till rätta den aderton tum höga kungen.

Rättegång mot dir. A. Cederborg m. fl. för obilliga kommittéarvoden?

Solhems municipalfullmäktige ha i dagarna hållit sammanträde. En skiljenämnd, bestående av direktör Allan Cederborg, landsfogde A. Hägg, Stockholm, och kapten D. Cronström, Sundbyberg, som behandlat mellan samhället och dess vattenledningsentreprenör uppkommen tvist, hade för detta arbete tillgodogjort sig ett arvode av 10,000 kr., varav samhället betalat hälften. Då man ansåg denna summa överstiga vad som är rättvist och skäligt — i synnerhet som nämnden hållit högst tio sammanträden — beslöt man återfordra 3,000 kr. av de av samhället betalade 5,000 kr. samt eventuellt anhängiggöra rättegång emot nämnden.

Index sänkt med en enhet till 175.

Levnadskostnadsindex har av socialstyrelsen vid kvartalsskiftett beräknats till 175, vilket innebär en sänkning från förra kvartalsskiftet med en enhet, eller omkring 0,3 procent.

Bidragande till sänkningen ha varit förskjutningar i nedåtgående riktning under tiden från slutet av juni till slutet av september av posterna livsmedel, bränsle och lyse, beklädnad samt "övriga utgifter", under det att hyresposten kvarstår oförändrad vid detta beräkningstillfälle och skatteposten undergått en mindre höjning. Under tiden efter prisuppgifternas insamlande har prisutvecklingen i huvudsak gått i ytterligare sjunkande riktning, vilket dock icke kunnat påverka här föreliggande indexkalkyl.

Känner Ni Er bakom?

Tag då ett glas

Fruktsalt-Samarin

det upplivar livsandarna och sätter fart i kroppen, emedan **Fruktsalt-Samarin** effektivt uppfriskar och renar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdriver den skadliga urinsyran.

Med **Fruktsalt-Samarin** avlägsnar Ni grundorsaken till underminerad hälsa. Drick därför dagligen ett par glas **Fruktsalt-Samarin.**

Det är en energikälla.

Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalie-, Speceri- och Diverseaffärer m. fl.

CEDERROTHS TEKNISKA FABRIK, STOCKHOLM

Den ambulatoriska handeln.

Vi återge här ovan en av Nationens tecknare utförd bild till illustrerande av "Den ambulatoriska handeln", varom en artikel stod att läsa i föregående nummer.

Till att börja med —

skulle jag vilja besvära de resande kåsörerna i Svenska Dagbladet med en stillsam och biblisk fråga: vad resten I ut för att se?

Först reste herr kåsören Fredrik Böök till Palestina för att i gemenskap med avlägsna stamfränder och den utmärkte svenske tecknaren Lindvall fira påskalammets högtid på Garizims berg.

Auspicierna voro till en början de bästa. Resan hade ifrån första stund varit väl tillrättalagd. Icke minst med tanke på att få fram starka och målande effekter i den sionistiske reklamchefens kåserande resebrev. Modern judisk regikonst firade triumfer. Och kronan på verket skulle bli påskalammshögtiden. Som herr kåsören ämnade hedra med sitt höga besök. Men — rövarna uppe i bergen ville annorlunda.

Det begav sig nämligen, att de utsända spejarna i sinom tid rapporterade, hurusom det ingalunda vore så lugnt i Schipkapasset. I synnerhet för judiska reklamchefer, som glömt kulsprutorna hemma. Med resultat att fegheten segrade över nyfikenheten och herr kåsören lät bilen vända. Och det tillämnade kåseriet om påskalammshögtiden blev ett stort stycke naturlyrik i stället.

Den andre resande kåsören har varit ute och upptäckt Norrland. Per omnibus. Alltså icke med bil, vilken underliga högfärd — o, skalder! — blev herr kåsörens olycka. Såsom framgår av följande. Herr kåsören Lindorm står en vacker dag på Stortorget i Östersund och skådar ut över Frösön. Vilken underbara utsikt han för övrigt målande skildrar. Då kommer en företagsam chaufför och lyckas förleda honom på en tur kring ön. Och ovanuppå allt sända honom raka vägen till Strömsund. Med bantåg. För vidare destination till Frostviken genom Ströms vattudal. "Den märkligaste däld som uti riket är" enligt Karl X Gustaf.

Men båten stannade i Bågede, fyra mil från kyrkbyn. Och som herr kåsören ej åker bil, gick han miste om Jämtlands pärlor: Jormvattnet och den delvis underjordiska Bjurälven, där bävrarna bygga och bo. Och där fjällbonden, Kungen i Jorm, genom Pelle Molin vorden en klassisk gestalt i vår litteratur, lever och regerar som en gammal patriark. Och där lapparna trivas i byalag utmed landsvägen. Med elektriskt ljus och radio och annan komfort i sina kåtor. Jag undrar därför ej på, att det blev ett besvikelsens kåseri för herr skalden, som ej åker bil.

•

Bakom de blekröda murarna hos Dagens Nyheter påstås märkeliga ting komma att hända. Kollegan har nämligen för avsikt, att, vid sidan av sin med ouppnådd skicklighet bedriva politiska rotation, till sina läsares uppbyggelse även rotera i fyrfärgstryck. Om söndagarna. Med sin nya jättepress, "den första och största i Europa av sitt slag", som kollegan med vanlig klädsam blygsamhet själv uttrycker sig.

Men vad mena egentligen de unga herrarna Bonnier? Det blir ju att konkurrera med sig själv och reklamorganet B. V. T. I synnerhet om även D. N:s fyrfärgsgratisbilaga kommer att "prydas" med variationer av orientaliska kvinnoideal med mandelögon.

Apropå den blekröda kollegan Dagens Nyheter, så har denna framstående medlem av det stora förlagshusets tidningsfamilj varit skådeplatsen för diverse ommöbleringar i de inre cirklarna. Huruvida det skett på order av de israelitiska herrarna i den innersta cirkeln och försiggått under lika krigiska former som vid revolutionen på Luntmakaregatan — ja, därom vet icke tidningens yttre cirklar något bestämt.

I samband med det faktum, att hr Dehlgren tagit sin hand från den politiska rotationspressen, har det icke obekanta märket "—h—", tidningens förre chefredaktör, åter börjat synas i spalterna. Samtidigt som den gamle kulturradikalen Fogelqvist på försök hissat ett par nya vimplar på skutan. Skulle alltså herr f. d. kaptenen i svenska flottan numera ha inskränkt sin verksamhet till att vara någon slags överuppsyningsman för sensationsreportaget och direktören Karl Ferdinand Lundins avdelning?

Men vad skall herr Böök göra, när han, enligt vad ryktet förmäler, i sinom tid kommer att inträda som redaktionsmedlem i Sveriges största boulevardtidning? Att göra högerpolitik är väl tillsvidare uteslutet. Blir det kanske i sionistisk?

Lorride.

Familjenytt.

Norges riksantikvarie d:r Harry Fett, en i kultur- och konsthistoria mångförfaren man, fyllde nyligen 50 år. Vi vilja lyckönska honom genom att till den svenska allmänheten rekommendera hans förnäma tidskrift "Kunst og kultur". Denna tidskrift började utgivas redan år 1910 under redaktion av d:r Fett och d:r Haakon Schetelig (John Griegs förlag, Bergen-Oslo). Tidskriften fyller de högsta anspråk på vederhäftighet, och det är beklagligt, att den ej är mera allmänt känd i vårt land än vad den synes vara.

(Ett annat arbete av d:r Fett, som borde väcka intresse även i Sverige är "Gamle norske hjem, hus og bohav" (Cammereyers förlag 1906).

Semi—Gotha.

Vigsel ägde rum den 3 dennes mellan hovrättsnotarien, reservlöjtnanten Gerhard Muhl av adliga ätten Muhl och fröken Dagny Falk-Simon, dotter till f. bankdirektören Falk-Simon i Göteborg och dennes maka.

Generalkonsuln Cronholms process.

Det av generalkonsul Folke Cronholm anhängiggjorda målet mot envoyén K. G. Anderberg har åter förevarit inför Stockholms rådhusrätts tredje avdelning.

Käranden, som personligen inställt sig, bestred avseende vid de från svarandesidan gjorda invändningarna mot domstolens behörighet. Hovauditör C. Ljungholm, vilken nu liksom förut företrädde svaranden, ingav till rätten en skrift, vrai hävdades, att Stockholms rådhusrätt icke skulle vara behövlig att upptaga målet till prövning.

Rätten beslöt att den 29 oktober avge utlåtande angående forum.

Missionen som fridens budbärarinna.

Ärkebiskop Söderblom: "Endast en endräktig kristenhet kan med framgång uppträda i världen som fridens budbärarinna."

Vid Nordiska missionskonferensens nyligen hållna möte höll ärkebiskop Nathan Söderblom ett med livligt intresse mottaget föredrag om "Missionen såsom fridens budbärarinna."

Ärkebiskopen framhöll bl. a., att när de europeiska folken började sin kolonisation låg det för erövraren närmast till hands att följa bibelns anvisning och underkuva urinvånarna, liksom Israels barn sökte göra då de togo Palestina i besittning. Den evangeliska principen gjorde sig först sent gällande i kolonialpolitiken.

I fortsättningen framhöll tal. att en hopkoppling av mission och nation ligger nära till hands i den tidsålder vi ännu genomleva. Men just här från vår nord utgick under världskriget en vädjan till alla däri inbegripna makter att respektera den kristna missionen såsom en andlig, övernationell makt. Hur mycket som än under storkriget brutits mot denna självklara kristna regel, framstår ändå missionen såsom den stora fredsbudbärarinnan i vår värld.

Men endast en endräktig kristenhet kan med framgång uppträda i världen såsom fridens budbärarinna. Det var denna djupa och anklagande visshet som tvang oss tillsamman till det ekumeniska mötet i Stockholm, sade talaren. Det var långt borta på missionsfälten som kyrkan först på allvar besinnade sin plikt att inbördes skapa fred och samverkan. Där kändes djupt splittringens förbannelse och svaghet och i missionen gick man beslutsamt ifrån ord till handling, innan något jämförligt hade skett med hänsyn till den gamla kristenheten själv.

Ökade kostnader för spritsmugglingens bekämpande.

En följd av Helsingforskonventionen.

Generaltullstyrelsen har nu inkommit med anslagsäskanden för budgetåret 1926—1927, slutande på en summa av 16,422,000 kronor mot 15,905,000 kr. för innevarande budgetår. Bland äskandena märkas 300,000 kr. för bekämpande av olovlig varuinförsel, d. v. s. motarbetandet av spritsmugglingen. Enahanda belopp begärdes innevarande budgetår, men nedprutades till kr. 200,000.

Styrelsen tror icke på någon stadigvarande nedgång i smugglingstrafiken, men framhåller i stället, att när Helsingforskonventionen ratificerats ökade resurser och anslag äro nödvändiga. Det vattenområde, som måste bevakas, blir ansenligt utökat, och kustbevakningen måste för den skull ha tillgång på större sjögående fartyg med tillräckligt hög fart, vilket kommer att kräva icke obetydligt ökade kostnader. Även användandet av flygplan för spaningstjänst torde medföra en del utgifter.

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

Varför göres intet mot hyresockret?

Herr Redaktör!

Eder artikel i första numret av Nationen "Åtgärder mot hyresockret nödvändiga" föranleder undertecknad att begära plats för nedanstående rader.

I egenskap av hyresgäst och innehavare av en större affär i ett av huvudstadens centrala kvarter har jag personlig erfarenhet av förhållandena på hyresområdet och kan ej annat än intyga, att åtgärder mot den nu mångenstädes förda hyrespolitiken måste betraktas såsom nödvändiga. Skulle en statistik upprättas över hyrornas ökning, skulle denna helt säkert visa rent otroliga resultat, huru dessa drivits i höjden sedan 1914. Trots hyresnämnder, myndigheter och lagar. En jämförelse mellan hyrorna för 2 à 3-rumsvåningar nu och för 10 år sedan skulle tvivelsutan ge vid handen en ökning av c:a 100 proc. eller mera, det oaktat herrar hyresvärdar i allmänhet icke kostat någonting vidare på sina lägenheter. I otaliga fall har det ju varit hyresgästerna själva som fått utföra de absolut nödvändiga reparationerna.

I än högre grad än när det gällt bostäder har den ändlösa hyresökningsskruven gjort sig kännbar ifråga om affärslägenheter. Det har faktiskt gått så långt, att mången större handelsman, som ej i tid garderat sig eller varit i tillfälle att inköpa eget hus för sin rörelse, måst upphöra med denna. Åtskilliga exempel härpå finnas. Från min egen verksamhet kan jag meddela följande, som säkert blott är att betrakta som ett stickprov ur högen.

År 1912 började jag min nuvarande verksamhet med en hyra av 2,000 kronor i ett hus vid en av våra huvudgator. Följande år ökades hyran till 2,500 kronor. 1914 övergick huset till ny ägare, och dennes första åtgärd blev att under den motiveringen att huset skulle ombyggas, uppsäga samtliga hyresgäster. Motiveringen var dock tydligen blott en förevändning för att kunna höja hyrorna, ty någon ombyggnad blev icke utav utan endast några smärre omändringar, o. de som icke kunde få andra lokaler eller bostäder, fingo sig nya kontrakt förelagda, vilka i regel voro minst dubbelt så höga som förut. Även mig erbjöds den lokal jag förut innehaft, en obetydlighet utökad, men till ett hyrespris av 7,000 kronor mot förut 2,500. Jag vände mig då till hyresnämnden, som just började sin verksamhet och klagade över höjningen. Min klagan ledde till att jag fick hyran nedsatt för det närmaste året till 6,100 kronor. För de följande åren hade jag att erlägga de 7,000 kronor. Efter något år ökades hyran ytterligare till 8,000 kronor, därpå till 9,000 kronor och så till 10,000.

Nu var tiden inne för hyresnämnden att avveckla, och herrar hyresvärdar drogo en lättnadens suck. De fingo nämligen mera fria händer. Nu behövdes icke några 4 à 5 år för att genomföra en höjning från 2,500 till 10,000 kronor. Nu tog man snabbare steg. Sålunda höjdes på en gång min hyra från 10,000 till 17,000 kronor. Då redan hyran à 10,000 var så hög som min affär kunde tåla, återstod mig intet annat än att flytta.

Detta är som sagt endast ett fall bland de många till illustrerande av våra dagars hyrespolitik. Många av hyresgästerna hos min omtalade hyresvärd, en icke okänd man på området, hade denne helt i sina klor, de fingo flytta från den ena lokalen till den andra, för varje gång sämre, men tillika dyrare. För en av hyresgästerna ökade han hyran från 15,000 till 60,000 kronor, men hyresgästen kunde icke betala den begärda summan utan måste flytta.

Jag slutar med att uppställa den frågan: Varför göres intet för att stävja det ocker, som i stor utsträckning bedrives på hyresområdet?

Affärsman.

Pilsnerdricksförordningens revidering.

I denna månad komma de avgörande förhandlingarna att upptagas i kontrollstyrelsen beträffande den av riksdagen begärda utredninge i fråga om revision av den s. k. pilsnerdricksförordningen. Kontrollstyrelsen mottager i dagarna länsstyrelsernas yttranden, och sedan en överarbetning skett kommer styrelsen att lämna bryggeriindustrin tillfälle att framlägga sina synpunkter. Industrin har även utsett särskilda sakkunniga att biträda vid utredningen.

Vattenverken beräknas lämna överskott à 12 milj. kr. året 1926—1927.

Det överskott på statens vattenfalls verksamhet, som kan förväntas bli inlevererat till statsverket under tiden 1 juli 1926—30 juni 1927, beräknas approximativt till 12,200,000 kr. Ifrågavarande överskott hänför sig till kalenderåret 1926.

Beräkningen av överskottet är gjord under förutsättning att Norrfors kraftverk kommer i full drift omking den 1 september 1926, att den elektriska driften på statsbanelinjen Stockholm—Göteborg påbörjas i sådan omfattning, att ett belopp av 1,000,000 kr. under år 1926 erhålles i kraftavgifter från statens järnvägar för denna energileverans samt att den av vattenfallsstyrelsen föreslagna investeringen av kr. 7,000,000 av kraftverkens förnyelsefonder i driftfärdiga distributionsanläggningar ej kommer att äga rum.

Annonsera!

NATIONEN

Fredagen den 9 Oktober 1925.

Prenumerera!

Bolsjevikernas vara eller icke vara.

(Forts. fr. sid. 1)

na, internationalister som de äro, aldrig komma att glömma, att de äro slaver, och, om situationen så kräver, naturligtvis komma att understödja Polen mot Ryssland. Medan samme Tjitjerin i Tyskland förklarade sin djupa vördnad för Rapallofördraget och för alla genom detta fördrag Sovjet-Ryssland ålagda förpliktelser.

Faktum, som icke kan förnekas, är, att om Tyskland antager garantiavtalet i ungefär den form, vari det framlades i Locarno, måste det antaga även par. 16, som stipulerar, att Tyskland, i händelse av något krig österut, förpliktar sig att låta främmande trupper passera genom sitt territorium. Greve Westarp har redan på den tyska kommitténs för utrikesärenden sammanträde förklarat, att ingenting i Locarno komme att antagas, som hotar de tyskryska förhållandena. Tror Tjitjerin, att detta var uppriktigt menat? Ingalunda. Och det är därför som han fortfarande förblir i Tyskland konsulterande tyska läkare (från Wilhelmsstrasse?). Tyskland spelar ett högt spel, och Tjitjerin vet mycket väl, att insatsen i detta spel är *bolsjevikernas vara eller icke vara*. Det är deras huvuden, som stå på spel.

Tyskarna hava redan avtvingat bolsjevikerna ett handelsavtal, som faktiskt slår bräschen i deras utrikeshandelsmonopol och gör det möjligt för tyska handelsmän att intaga nästan samma dominerande ställning på den ryska marknaden som de innehade före kriget. Tyskland vill nu också ha Sovjet-Ryssland som trumf i sina underhandlingar i Locarno. Men fruktar Tyskland icke kommunisternas djävulska knep? Inte mera. Under de år som gått har Tyskland vetat att innästla sig i Sovjet-Rysslands allra heligaste. Bolsjevikerna hava byggt upp ett stort flygväsende, men de flesta maskinerna byggas av den tyska firman Junkers. Instruktörerna äro tyskar, flertalet mekaniker också. Trotski har byggt upp en stor, väl disciplinerad röd armé. Men i den röda arméns generalstab sitta flera tyska officerare, i den röda flottan finnes ett flertal tyska instruktörer. Alla ryska mobiliseringsplaner äro i tysk besittning. På de största vapenproducerande verken, Putilovsverken och Tulafabrikerna finnas tyska ingenjörer.

De hålla sig tysta. Men det är väl inte en tillfällighet att i Moskva sitter den gamla regimens man, greve Brockdorff-Rantzau. Före honom representerades Tyskland av greve Mirbach. Tjitjerin och Sinoviev veta mycket väl, varför republiken Tyskland ej representeras av en mera radikalsinnad man. Ännu så länge bockar greve Brockdorff-Rantzau sig artigt för bolsjevikerna.

Bolsjevikerna veta emellertid, att tyskarna, som på sin tid i plomberade vagnar införde Lenin och bolsjevikerna till Ryssland, också komma att göra slut på dem när de någorlunda säkrat sin ställning i Europa. Det är detta, varom frågan bakom kulisserna i Locarno rör sig. England är rädd för bolsjevikerna både för sina koloniers skull och för deras inflytande, som gjorde sig påmint på Scarboroughkongressen. Frankrike har ännu icke försonat sig med Tyskland och fruktar för dess eventuella uppblomstrande, men är lika obehagligt berört av Marockoaffären i vilken bolsjevikernas hand tydligt förspports.

"Times" ägnar en lång ledare åt Tjitjerins visit och varje initerad läsare kan mellan rader se vad det är fråga om. "Bolsjevikerna hava", skriver tidningen, "efter att hava förlorat grunden i England vid de senaste allmänna valen, riktat alla sina strävanden mot fjärran Östern. De mena, att där ligger Englands Achilleshäl. De vilja ha sina händer fria i Västern. Det är andra orsaker till Tjitjerins visit."

Det beror mycket på Englands moderation och Tysklands förmåga att förstå, att bolsjevismen är hela civilisationens oförsonliga fiende, om Locarnoförhandlingarna skola föras till ett lyckligt resultat. "Bolsjevismen och stabilitet äro två oförsonliga antagonister", anmärker Times med rätta. Men man kan tvivla på, att Tyskland redan nu låter binda sig i detta avsende.

"Kreuz-Zeitung", som står de kretsar nära, som f. n. äro tongivande i den tyska utrikespolitiken, anmärker: "Tyskland i det här laget kan icke bestå sig lyxen att välja mellan Östern och Västern. Det måste hålla balansen. Det måste ännu så länge koncentrera sig på att skydda sig på alla sidor och vänta tills det blir alldeles klart på vilken sida det slutligen skall kasta sin vikt".

Alltså tillsvidare.. Den dödsdömde gives en respittid. I England är det brukligt att den dödsdömde dagen före sin avrättning får en middag; dess matsedel kan han själv välja. Tänkte ej Tjitjerin, som ganska länge uppehållit sig i England, på denna sed när han åt lunch med de höga herrarna i Berlin?

Prof. Cassel som vinstbegärets beskyddare.

(Forts fr. sid. 1)

vinstbegäret. I sin lovsång över detta glömmer hr C. alldeles bort det produktiva arbetet, vars roll som den skapande kraften icke kan ens vetenskapligt bortförklaras. Att vinstbegäret i vår tid ofta i hög grad försvårar om ej rent av hindrar den sunda ekonomiska verksamheten samtidigt med den sant kulturella utvecklingen står icke att förneka.

När prof. Cassel beklagar sig över kyrkans okunskap i ekonomiska ting, erfar man tveksamhet, om man verkligen skall fatta hans ord såsom allvarligt menade. Om någon utanför storfinansen, vars syn på sakerna hr C. ju företräder, skulle äga kännedom om det ekonomiska livet, så är det självfallet den kristna kyrkan med dess tusenåriga traditioner och erfarenhet i egenskap av mammonismens främsta fiende och bekämpare. Av en oerfaren yngling kunde man möjligen väntat sig ett tal sådant som hr Cassels, men icke av en professor med världsberömdhet. Kyrkans propagerande av satsen, att kapitalet skall arbeta ej uteslutande i profitbegärets tjänst utan i kristlig anda i det allmännas tjänst, är en sats, som kyrkan hävdat alltifrån kristendomens första tid i överenstämmelse med Kristi klara förkunnelse. Professor Cassels profetiska tal "kyrkan kommer naturligtvis icke att lyckas", har givetvis icke betydelse såsom mera än en innerligt närd förhoppning. "Människan spår, men Gud rår". Väl är det möjligt, att "vinstbegärets" intressen ännu en tid kunna hindra genomförandet av kyrkans etiska krav på den ekonomiska samhällsordningen, men i längden lär det icke låta sig göra att hålla nere de krafter, som röra sig på djupet av folkens själar.

Utan tvivel förhåller det sig så, att kyrkan under en lång tid låtit förleda sig till relativ overksamhet och passivitet gentemot de alltmer prononcerade antikristliga tendenserna i utvecklingen. Kyrkans stora fel var, att den på sätt och vis gav sig i striden, när den skolat utan fruktan kämpa för det kristna idealet. Därmed gav den också Mammon fritt spelrum. När nu detta Mammon drivit sitt spel därhän, att det äventyrar hela mänsklighetens välfärd, är det då ej kyrkans plikt, därest den ej alldeles vill svika sin mission, att överge sin passivitet och träda in för handling till samhällets räddning ur det antikristliga välde, som i själva verket redan är över oss? Sannerligen det är en dag för tidigt, att kyrkan vaknat ur sin långa slummer. Davidsstjärnan har redan i en följd av år som ett allvarligt hot lyst ut över världen från Kremls kupoler i Moskva.

Prof. Cassel avslutar sin lovsång över vinstbegäret med ett försvar för kampen mellan kapital och arbete. Han undviker emellertid att ingå på någon som helst bevisning för den påstådda oundgängligheten av densamma. Detta tydligen av det enkla skälet att den icke låter sig försvara. Till slut söker professorn skrämma de tveksamma med upprullandet av det fruktansvärda perspektivet, att "den största katastrof i mänsklighetens historia skulle inträffa, den moderna produktionsordningen sönderfalla med påföljd av tämligen omedelbar svältdöd för större delen av mänskligheten", därest kyrkan skulle lyckas i sin strävan att införa kristlig anda i det ekonomiska livet. "Dess ställningstagande är en oerhörd fara", slutar hr C. Det torde emellertid på goda grunder kunna anses som högst tvivelaktigt, att de inom världsekonomien bestämmande verkligen skulle våga sig på att söka realisera ett dylikt hot. Det kunde nämligen i så fall lätt hända, att de själva bleve utan bröd, ja något värre än så. I varje fall saknas anledning tro, att kyrkan låter skrämma sig av slikt tal, ens då det framföres under förmenad vetenskaplighet av en "världsberömd" professor.

Revolutionerande uppfinning

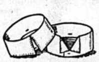

MEY'S Stärkkragar

All tvätt och strykning bortfalla. MEY KRAGEN håller sig ren dubbelt så länge som den vanliga linnekragen. I inköp ej dyrare än slitningskostnaden för vanlig linnekrage, således inbesparas kostnaden för tvenne tvätt- och strykningar för varje begagnad MEY-KRAGE. Oumbärlig på resor. Semesterfirande! Medtag på resa 1 dussin. Ombud antagas på alla platser där vi ej äro representerade. Tillskriv oss. Hrr Stockholmare inbjudas till besök.

Absolut förnämsta krage som finnes i marknaden. Pr. duss. pris 1:75, 2:40.

FIRMA MEY'S STÄRKKRAGAR, Gamla Brogatan 32, Stockholm. Telefon Norr 24626

OBS! För mindervärdiga efterapningar varnas. För att vara säker på om att erhålla de äkta "Mey-kragarna" torde Ni noga se till att de äro stämplade "M y-Edl ch", Leipzig Endast då äkta

BILÄGARE!

Oumbärliga för en mjuk, behaglig och gnisselfri fjädring av Eder automobil äro

SCULLY

Självsmörjande Fjäderdamasker.

Föras på lager hos de flesta Bilimportörer.

Fabriksrepresentant:

MALGREN & EKSTRÖM A.-B., S. Kungstornet, Stockholm.

Vad är Ku-Klux-Klan

(Forts. fr. sid. 1)

stående folk blir trängt åt sidan och vi få icke med armarne i kors se på, hur de självskrivna härskarnaturerna i kampen för tillvaron bliva berövade sitt ledarekall och ställda utanför. Historien visar, att den nordiska och anglosaxiska rasen har frambragt de andligen högst utvecklade individerna, och att dessa egentligen äro bärarne av all kultur och all civilisation. Med den oblidkeliga sanningskärlek, det mod och den vidsynthet, som ha utmärkt de nordiska folken och möjliggjort deras mission i världen, äro vi fast beslutna att kämpa för det heliga målet att sätta en gräns för de främmande hordernas framträngande: "härintill och icke vidare".

Millioner av amerikanare ropa efter ledare, som kunna skapa ett bättre statsskick. Man längtar efter krafter, som kunna föra det ekonomiska livet in på sanna och nationella banor. Klanen vill förverkliga detta önskemål, ty annars står den vita rasens framtid på spel.

När det sålunda blev uppenbart för några klarseende nordiska personligheter, att den hotande katastrofen, i sista ögonblicket skulle kunna hindras, blev Ku-Klux-Klanrörelsen organiserad för att i vidaste kretsar väcka förståelse för den ödesdigra räckvidden av den överhängande faran.

För att nå målet måste Klanen genomgå mången bitter kamp. Organisationens vanskliga uppgift måste lösas med kallt blod och vidsynt beräkning. Förtroendet till Klanen är numera grundfast och den är självskriven arvinge till ledareskapet i Amerika — lika säkert som dess mål är att höja mänskligheten.. Just i desas dagar, då vår rörelse tillväxer så kraftigt, gäller det i synnerhet att vara på vakt mot den sataniske fienden. Vi skola aldrig lämna ur sikte, att Klanens grundsatser utgöras av sanningar, som äro lika eviga som stjärnorna och vilka slutligen skola gälla över all världen....

Vi amerikanare måste bliva i stånd att värja vårt folkliga arvegods mot varje angrepp och hålla detta arv heligt. Därför hava vi fått Ku-Klux-Klan och den inledde sin stora gärning med att först varna mänskligheten mot de strävanden som under djävulsk förställning och fraser om ett världsomfattande broderskap utan hänsyn till ras, instinkt eller förmåga faktiskt arbetar på att förstöra varje sann demokrati. Parasitiska nationer försöka att draga ned vår kultur till deras egen nivå av nedrighet, obarmhärtighet, njutningslystnad och oärlighet såväl i affärer som på andra områden.

Vår Klan har under de tvänne sista åren bestått eldprovet och är nu stark nog för vilken kamp som helst. Alla lockelser och försök att spränga den hava misslyckats, och de i detta syfte smidda vapnen blevo farliga för bärarne själva.' I dag står den så grundmurad som aldrig tillförene. Äntligen hava vi också kommit så långt, att Klanen kan hävda sitt anseende även i Oststaterna, vilka tyvärr utgöra främlingsrasernas och våra antiamerikanares säkraste fäste. Just i Östern stå vi inför den allra svåraste kamp, men vi känna oss vuxna att möta även de skarpaste angrepp.

Vi hava fått erfara, att det gives raser och nationer, vilka trots all uppfostran aldrig kunna bliva amerikanare. Det är uteslutet, att man av en orm kan skapa en duva eller ett får av en bulldogg. Vi Klanmän hata icke personligen judar, katoliker, negrer och andra främlingar, vi bekämpa icke individerna utan de system, instinkter och grundsatser, vilka strida mot anglo-saxiska instinkter och grundsatser, och som undergräva den äkta amerikanismen och den protestantiska kristendomen. Vår Klan vill icke blanda sig i individernas religiösa förhållanden. Vårt kamprop äro: Tillbaka till konstitutionen! Den enda fordran, som vi ställa på den katolska kyrkan, är alltså, att den slutar upp med att blanda sig i amerikansk politik och inskränker sig till den roll, som tillkommer den som religiöst samfund.

Hela det vita Amerika följer med spänd uppmärksamhet Klanens arbete under denna världskris.

Det svenska restaurantväsendets.

(Forts. fr. sid. 1)

åtnjuter arrendatorn på stadshotellet viss lön av systembolaget för försäljningen av spirituosa.

Den hittillsvarande utvecklingen av systembolagsrörelsen låter en ana vad slags principer det blir, som skola komma till tillämpning den dag hr Bratt och de intressen han företräder lyckats lägga under sig all landets restaurangrörelse. Det är på hög tid, att de redan långt framskridna planerna på den svenska restaurangrörelsens monopolisering stoppas!

Firandet av Karl Staaffs tioårsminne.

Tioårsdagen av Karl Staaffs död högtidlighölls i söndags av de liberala och frisinnade på olika ställen i landet. I Stockholm nedlades vid hans grav på Norra kyrkogården minneskransar av delegationer från en del föreningar och sällskap.

Tioårsminnet firades vidare med en minneshögtid i Svenska läkarsällskapets stora sal. Högtiden var anordnad av Liberala föreningen o. Nykterhetsvänliga medborgarföreningen i Stockholm. Bland de närvarande märktes utrikesminister Undén samt statsråden Schlyter o. Wigforss, landshövding Edén, professorerna Staaff och Bendixson, grosshandlare Herman Lamm, advokat Eliel Löfgren, kapten Sten Dehlgren, bankofullmäktigen C. G. Ekman, borgmästare Jakob Pettersson m. fl.

Danskt pälsvarugeschäft i Stockholm.

En dansk pälsvarufirma har tagit sig före att på ett av Stockholms hotell anordna "utställning" av pälsverk. "Utställning" är endast en skylt för försäljning, och hela tilltaget ett kringgående av svensk lag och förordning. Ty utlänningar få inte utan särskilt tillstånd av K. M:t sälja från lager här i landet. Och om firman, som här är fallet, skaffat sig en bulvan, fordras givetvis särskilt tillstånd för en tillfällighetsförsäljning från hotellrum. Sveriges Köpmannaförbund har också anmält geschäftet för polisen för att få detsamma närmare synat i sömmarne.

En av Stockholms främsta yrkesmän på området, hovkörsnären Lindahl, påpekar med anledning av tilltaget, att de svenska pälsverken äro 40 procent billigare än dem, som nu utbjudas i "utställningsväg" av den danska firman.

Underhaltig utländsk honung saluföres som svensk.

I Stockholms hälsovårdsnämnds nyligen utkomna berättelse för år 1924 omtalas beträffande på nämndens kemiska laboratorium analyserade honungsprov, att ett flertal sådana prov härstammat från en firma i Lund, benämnd "Kolonialvaruimparten", och varit försedda med etiketten "Extra prima honung. Biodlarnas honung. Nederlag av äkta bihonung från Skånes o. Hallands förnämsta bigårdar." Honungen betecknas såsom varande av mycket dålig beskaffenhet med oangenäma smak och benägen för jäsning.

Nu meddelas, att innehavaren av nämnda firma blivit ådömd böter, emedan han i burkar med etikett av nämnda lydelse sålt utländsk honung. Detta slags honung förekommer fortfarande i stor utsträckning i affärer inom landet.

Det gäller för allmänheten att se upp!

Intet monopol på skolböcker

K. M:t har avslagit en av hr Anckert i Stockholm gjord framställning för vinnande av prisreduktion förlagsrätten till skolböcker och annan skolmateriel skulle inköpas av och eventuellt monopoliseras för ett på inbjudan av staten bildat kommunalt och enskilt förlagsbolag. Framställningen har avstyrkts av skolöverstyrelsen, som bl. a. anfört, att den nuvarande fria tävlan på detta område icke synes utgöra något hinder för ett fortsatt förbilligande av skolböckerna; den torde snarare kunna anses vara ägnad att främja detta.

Kommunala folkskoleförbunden för ökad kristendomsundervisning.

De kommunala folkskoleförbundens riksorganisation, till vilken c:a 540 församlingar i olika delar av landet äro anslutna, hemställer i en skrivelse till regeringen om ändring i bestämmelserna rörande kristendomsundervisningen i folkskolan.

Förbunden yrka att tvånget att anknyta den i undervisningsplanen föreskrivna sammanfattningen av den kristna tros- och livsåskådningen till Jesu bergspredikan upphäves och att Luthers lilla katekes godkännes som lärobok för sagda sammanfattning. Även yrkas att tiden för kristendomsundervisningen utsträckes till minst tre timmar i veckan i folkskolans alla klasser.

Antijudisk kongress.

Under åren 1924 och 1925 hava personer från olika länder sammanträffat i Paris och Salzberg för att rådgöra om gemensamma åtgärder mot de faror, vilka från judendomens sida hota de kristligt-ariska folkslagen och deras kultur.

En ny sådan kongress sammanträder nu den 3—7 oktober i Budapest.

Kanada är troget "det brittiska folkförbundet."

Kanadas premiärminister Mackenzie King har i ett tal betonat regeringens strävan att uppnå intimare ömsesidiga handelsförbindelser med andra delar av brittiska imperiet, samt framhållit, att förbättrade handelsförbindelser med de brittiska statsbildningarna i andra delar av världen medföra ett stärkande av de osynliga banden mellan dem. King ansåg detta vara det sundaste och mest praktiska uttrycket för lojalitet mot "de brittiska folkförbundet."

Ungern får ny valuta.

När det ungerska saneringsprogrammet på sin tid antogs av Nationernas förbund, varvid en stabilisering av den ungerska kronan skedde på basis av det engelska pundet (1 pund = 346,000 papperskronen) ansågs, att det hittillsvarande valutasystemet blott kunde bliva ett provisorium, som snart måste lämna plats för en fullständigt ny valuta.

Sedan folkförbundets generalkommissarie nu förklarat, att den ungerska statsbudgeten torde få anses sanerad, har man i ungerska regeringskretsar under de senaste veckorna ingående diskuterat frågan om valutareformen, men avgörande har ännu ej träffats rörande den nya myntenheten. En konferens med särskilt inkallade ekonomiska sakkunniga har hållits under finansministerns presidium för överläggning rörande valutareformen. I samband härmed har ungerska nationalbankens president avrest till London.

Labour party alltjämt stängt för kommunisterna.

Vid engelska arbetarepartiets i dagarna hållna kongress i Liverpool antogs med stor majoritet en resolution, enligt vilken kommunisterna uteslötos från medlemskap i partiet.

Ordföranden vid kongressen, Cramp, har hållit ett tal, vari han fördömer den politik som går ut på världsrevolution och beväpnad diktatur. Arbetarpartiets främste lledare hade utsatts för hätska angrepp, och dess politik hade inletts på orätta banor genom förslagna och listiga intriger från personer, vilkas syfte var att spränga arbetarrörelsen. Arbetarpartiet skulle svika sina ideal, om det underlåte att ånyo framhålla sina skapande demokratiska principer och tillbakavisa en ofruktbar och nedrivande politik, som en liten minoritet skulle utöva.

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet, Stockholm
Telefon: Norr 589 • Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår .... Kr. 10.—
Halvår .... Kr. 5.25
Kvartal .... Kr. 2.75

N:r 3. Fredagen den 16 Oktober 1925. Årg. 1.

GRUNDLAGENS HELGD MÅSTE SKYDDAS.

Tobaks- och spritmonopolen tillkomna i strid mot lagens bestämmelser.

Ett folkkrav bör resas: Bort med de grundlagsstridiga monopolen. beivrande av de begånga lagbrotten!

I Nationens program ingår även det krav, som i tidningens anmälan uttryckts med orden: "Statsmaktens auktoritet och överhöghet i samhället måste återupprättas". Första förutsättningen för upprätthållandet av den statliga maktens auktoritet samt förtroendet bland folket för densamma är givetvis, att dess representanter vid utövandet av sitt värv hålla sig på på lagens grund. Endast då äger statsmakten rätt att göra anspråk på lagens efterlevnad av de enskilda medborgarna samt att döma och straffa dessa för eventuella förseelser, när den själv visar sig respektera lagen sådan den utformats i rikets grundlag. I det lagbundna samhället kan ej kravet på likhet i skyldighet inför lagen eftersättas, evad det gäller hög eller låg, rik eller fattig, statlig myndighet eller enskild medborgare.

•

Det mycket betänkliga faktum är emellertid i dag att konstatera, att den ansvariga riksstyrelsen visat sig icke längre respektera sin skyldighet att hålla grundlagen i helgd utan gång efter annan handlar i strid mot dess klara bestämmelser. Vi avse här närmast de båda statsoktrojerade privatmonopolen "Aktiebolaget Tobaksmonopolet" och "Aktiebolaget Vin- och Spritcentralen", vilka tillkommit emot grundlagen. Gå vi till dennas text finna vi, att något tvivel beträffande monopolens grundlagsstridighet icke kan råda. Regeringsformen § 60 stadgar nämligen:

"Ej heller må Konungen statens inkomster förpakta eller till vinning för sig och kronan eller enskilda personer och korporationer några monopolier fastställa."

Det moderna juristeriet har sökt bortförklara de grundlagsbrott, som med tobaks- och spritmonopolens instiftande blivit begångna. Häremot må erinras om vad i "Konungaförsäkran av den 2 maj 1810" i fråga om sättet att tolka grundlagens bestämmelser yttras: "Altså försäkre Vi härmed högtidligen och på det kraftigaste, att Vi vele och skole styra riket efter den av riksens ständer under den 6 juni 1809 upprättade och fastställda och av konungen och riksens ständer till efterlevnad antagna regeringsformens *bokstavliga* föreskrift samt rikets övriga gällande grundlagar, allmänna lag och laga stadgar." Alltså, grundlagens bestämmelser skola tolkas efter deras bokstavliga lydelse.

I Regeringsformen par. 16 finna vi vidare: "Konungen bör rätt och sanning styrka och befordra, vrångvisa och orätt hindra och förbjuda, inga fördärva eller fördärva låta, till liv, ära, personlig frihet och välfärd utan att han lagligen förvunnen och dömd är och ingen avhända eller avhända låta något gods löst eller fast, utan rannsakning och dom i den laga ordning Sveriges lag och laga stadgar föreskriva". Har denna bestämmelse i Regeringsformen följts vid t. ex. "Aktiebolaget Vin- o. Spritcentralens" inrättande? Nej!

Det ansvar statsråd påtager sig, som medverkar till grundlagsstridiga beslut är fastställt i "Ansvarighetslagen för statsrådet" (1810). I § 1 heter det: "Försöker någon statsrådsledamot under den tid då regeringen föres av statsrådet.. med råd och gärning medverka till lagstridigt kullkastande av rikets grundlag eller tillstyrka någon statsrådsledamot, när regeringen icke av statsrådet föres eller den ämbetsman i kommandomål konungen råd giver, sådant lagstridigt steg eller underlåter att däremot göra föreställning, enär han finner sådant å färde vara eller uppsåtligt och bevisligen fördöljer någon omständighet, som kunnat sådant steg förekomma, straffas såsom rikets förrädare och

(Forts. å sid 4).

Judarna och värdsutvecklingen.

Judendomen arbetar enligt Henry Ford planmässigt mot målet: världens revolutionering.

Världskriget, Versaillesfreden, bolsjevismen samt hela civilisationens urartning är till s.örsta delen judarnas verk.

Ett värdefullt bidrag till judefrågans klarläggande utgör Henry Fords uppseendeväckande publikation "Den internationella juden". Förf. ansluter sig bestämt till teorien om tillvaron av en fullt medveten och sedan länge planlagd sammansvärjning från judarnas sida mot det europeiska samhället och den bestående ordningen.

Enligt Ford ligger det ett punkt för punkt utformat politiskt program till grund för judarnas verksamhet. De vilja bygga upp sin egen stat på västerlandets ruiner. Deras program innefattas i en judisk katekes, som anbefaller ett utrotningskrig mot allt icke-judiskt. Stödet för sin åsikt hämtar Ford bl. a. från de hemliga "Zions vise mäns protokoll", som först trycktes i professor Nilus' bok, The jewish peril. Dessa skola ha upplästs av Theodor Herzl, en av judarnas främsta i nyare tid, vid zionistkongressen i Basel 1897.

I de judiska protokollen, vilkas äkthet Ford betraktar som höjd över allt tvivel, ser han grundriktningen till världsrevolutionen och han betonar det innerliga sambandet emellan dokumentens föreskrifter och judarnas föreställningskrets. Hos ingen ras är nationalismen och imperalismen starkare än hos judarna. Ford anser, att den religiösa och politiska senat, som en gång styrde judarna o. som kallades Sanhedrin, ännu leder deras steg. Judarnas hemliga politiska organ är en trogen spegel av judarnas världsregering. I protokollen heter det bl. a.:

"Vi skola driva upp lönerna, vilket likväl ej kommer att bli till någon nytta för arbetarna, ty samtidigt skola vi höja priserna på alla nödvändighetsartiklar och som skäl härför påstå, att åkerbrukets och boskapsskötselns förfall är orsak härtill. Samtidigt komma vi att underminera industrien genom att förbilda arbetarna med anarkistiska idéer och uppmuntra dem att använda alkohol. Samtidigt driva vi alla de otrognas intellektuella krafter ur landet. För att den verkliga avsikten med våra planer ej skall märkas för tidigt av de otrogna, skola vi maskera dem genom att påstå, att vi tjäna de arbetande klassernas intressen."

Juden vet, framhåller Ford, att intet vapen är framgångsrikare än splittring, att folkens söndrande i sekter och partier är ett tecken på förfall. Och han splittrar genom att oroa dem med ständigt nya tankar och önskningar. F. hävdar den uppfattningen, att de idéer, som söndra oss, det som krossat moralens bud, skämmer sederna och löser banden leder sitt ursprung från juden, vilken uppsöker människornas fel och främjar dem. Också är det han, som smeker dem med sinnesretelser och jazz. Endast så länge han själv har nytta av den politiska förvirringen med dess omstörtningstendenser inbillar han de lättrogna och lätt lurade folken, att det är i anarkiens kaos lyckan en gång väntar dem.

Ford ger judarna skulden för mänsklighetens och civilisationens urartning. Barnen formas redan i skolan till lämpliga objekt för den av judarna skapade upplösningsprocessen. Denna fortgår under deras uppväxt, utbildning och arbete i det enskilda och offentliga livet, så att de förgifta konst, litteratur, hem, familj och samhälle, blinda och omedvetna verktyg åt judarnas

(Forts. å sid. 4)

På statsskuldsättningens sluttande plan.

Hur staten bringas i beroende av storfinansen.

Statsskulden har under senaste decenniet ökats från 648 till 1634 milj. kr., räntan därå från 23 till 81 milj. kr.

En av de vägar, å vilka den internationella storfinansen gått fram vid erövrandet av den ekonomiska makten och bestämmanderätten i samhällena har varit *statsskuldssättningen*, varigenom staterna bragts i finansiellt beroende av densamma. Planen på staternas skuldsättning har förverkligats genom ett framprovocerat hejdlöst slöseri med det allmännas medel. De härvid pådrivande krafterna hava varit och äro de politiska partierna och tidningspressen. Den i saken ytterst intresserade parten, finansmakten spelar officiellt rollen av likgiltig om ej rent av motståndare till skuldsättningsprincipen, för att därpå i det givna ögonblicket av ren barmhärtighet träda fram som den räddande ängeln och hjälpa den i ekonomiska svårigheter råkade staten. Det har hunnit ett gott stycke i utförsbacken, när statsmaktens representanter utan vidare acceptera denna rollfördelning såsom naturlig och logisk. Utvecklingen är emellertid betänklig ej blott ur den allmänna synpunkten av statsmakternas beroende under det långivande privatkapitalet utan även med hänsyn mera omedelbart till de ökade bördor den medför för folkets breda lager. Allteftersom statsskulden ökas, stiga också de räntor, som skola gäldas, och dessa göra sig som bekant i sin tur märkbara på de enskilda medborgarnas skattesedlar.

•

En jämförelse mellan statens inkomster och utgifter budgetåret 1922 och 1923 samt motsvarande inkomster och utgifter 1913 ger en god bild av den utveckling som f. n. följes. Man finner sålunda, att de totala statsutgifterna, som år 1913 utgjorde 259 milj. kr. budgetåret 1923—24 stigit till ej mindre än 746 milj. kr.

Utgifterna för "undervisning och kyrka" ha under tioårsperioden stigit från 31 till 128 milj. kr. Största andelen i denna väldiga ökning faller på "folkundervisningen och folkbildningsåtgärder i övrigt", vilka stigit från 15 till 84 milj. kr. Försvarsutgifterna ha vuxit från 87 till 171 milj. kr., utgifterna för "förvaltning och rättskipning" från 34 till 103 milj. kr. och utgifterna för sociala ändamål från 10 till 81 milj. kr.

Statsskulden har under samma tid ökats från 648 till 1,634 milj. kr. och medfört en stegring av räntan å statsskulden från 23 till 81 milj. kr. Därjämte ha vi "utgifter för kapitalökning", som svällt ut från 50 till 119 milj. kr., varav större delen till sociala ändamål.

När Colbert tog itu med "vinstbegärets" herrar.

En erinran med anledning av prof. Cassels attack mot kyrkan

Colberts ingripande medförde icke världskatastrof eller mänsklighetens svältdöd.

Resultatet blev i stället: sex milliarder i statskassan, väsentligt minskade skatter samt skapandet av en flotta och en industri i Frankrike.

I vår artikel i föregående nummer "Professor Cassel som vinstbegärets beskyddare" omnämndes, hurusom hr C. förespått världskatastrof, produktionsordningens sönderfallande med påföljd av tämligen omedelbar svältdöd för större delen av mänskligheten, därest kyrkan skulle få framgång i sin strävan att införa kristlig anda i det ekonomiska livet. Den av dagspressen till världsberömdhet upphöjde nationalekonomiske professorn trodde sannolikt, att alla tveksamma ögonblickligen skulle acceptera hans uppfattning endast därför att den var prof. Cassels. Men ibland händer det, att de herrar, som företräda den nationalekonomiska "vetenskapen" äro väl vårdslösa i sina textutläggningar. Beträffande hr C:s varning mot tillgodoseende av kyrkans krav på kristlig anda i det ekonomiska livet, såsom för mänskligheten i yttersta grad äventyrligt, bör det kunna ha sitt intresse att något närmare efterforska vad historien har att förtälja om de praktiska verkningarna av inskridanden, t. o. m. mycket radikala sådana, mot vinstbegäret under tider, som gått.

Innan det nuvarande demokratiska styrelseskicket hunnit införas hos Europas folk, regerades dessa i regel efter monarkiska grundsatser. Internationalens herrar gjorde sig mycken möda att inbilla massorna, att den ansvariga monarkien representerade förtrycket och gick emot folkets intressen allt under det de lovsjöngo demokratien såsom idealet av folkligt styrelseskick. Anledningen härtill var ytterst den, att herrar spekulanter inom finansens värld i monarkien sågo det förnämsta hindret för tillfredsställandet av sitt vinstbegär. På den tid, monarkerna svarade för staternas styrelser, sökte de i allmänhet tillgodose sina folks väl och följde härvid även kyrkans anmaningar. Detta passade emellertid icke i längden herrar finansmän. Efter hand lät man därför i de flesta länder monarkien efterträdas av "demokratiska" republiker, vilkas presidenter man fullständigt hade i sina händer. Där monarkien i nåder fått bestå, medgives monarken realiter endast rollen av namnstämpel åt den även där i demokratiens namn regerande storfinansen. På den gamla monarkismens tid hände det då och då, att kungarna i Europa gjorde rävster med de herrar, som missbrukat sin finansiella makt och oskäligt riktat sig på folkets och det allmännas bekostnad. Ett dylikt fall, nämligen det, som avser den franske statsmannens Colberts ingripande mot finansfurstarna under Ludvig XIV kan vara förtjänt av att återges såsom ett exempel på huru man härvid gick till väga. I en artikel rubricerad "Jakten på finansens män under Colbert", publicerad i "Revue Socialiste" mars 1887, skildrade Gustav Rouanet den energiska rävst på finansmännen som av Colbert med stöd av Luvig XIV och kyrkan företogs.

•

Då Colbert fick statens ledning i sin hand voro dess finanser i ett miserabelt skick, säger Rouanet. Under alla former och på alla vägar plundrades statskassan. Men medan alla aristokrater, både bördens och talangens, kröpo för Fouquet gick Colbert, mannen, som utgått ur folkets led, till Ludvig XIV och visade honom, huru fruktansvärt de, som arbetade, skinnades av finansmännen. Ludvig XIV, som kände ansvaret inför sitt folk, förstod sin minister, och den 5 september 1661, kl. 12, just då Fouquet kom ut från rådet i Nantes steg gardeskaptenen d'Artagnan fram, lade handen på hans skuldra och sade: "I konungens namn arresterar jag er".

Fouquets överintendent hade sina hästskjutsar klara överallt, och en av Fouquets tjänare lyckades hinna i förväg till Paris o. bringa en del värdepapper i säkerhet; men Colbert var illistig och förstod att senare locka fram skatten. Då Fouquet väl

(Forts. å sid. 4)

Klasskampsteorien — en fara för människornas själsliv.

Läran om klasskampen deterministisk och etiskt oförsvarbar.

Professor V. Sombart: "Två världar behärska människorna, naturens och andens. — Ur det hav av hat, klasskampsteorien skapar, kan aldrig kärlekens rike framträda."

Den kände tyske professorn Verner Sombart har i ett anförande, som hållits inför tyska socialpolitiska föreningen, behandlat ämnet "klasskampsteorien". Då professor S:s framställning förtjänar att allmänt beaktas, vilja vi här lämna en sammanfattning därav.

Professor Sombart skiljer mellan å ena sidan en till någon del riktig klasskampsteori och å den andra en ekonomiskt, socialt och moraliskt upplösande sådan. Den senare är av revolutionär art och uppbäres i första rummet av den ryska bolsjevismen. Teorien om klasskampen bottnar, framhåller S., i en uppfattning, att utvecklingen väsentligen bestämmes av sammanslutningar, av massor, vilka var för sig låta sig ledas av gemensamma intressen och på grund av dessa komma i motsatsförhållande till varandra. Denna mening har icke skapats av Marx, utan kan ledas tillbaka till Saint-Simon och andra. Den har, menar Sombart, begränsad riktighet, så länge den nämligen fasthåller vid klasskänslans och klassmotsättningarnas *relativa* betydelse d. v. s. medger att vid sidan därav finnas andra mäktiga utvecklingsfaktorer av framför allt andlig art. Omdömet blir ett helt annat om den revolutionära, av Marx utformade och av bolsjevismen till sitt yttersta drivna läran om klasskampens absoluta giltighet såsom den bestämmande faktorn i den historiska utvecklingen. Klasskampsteorien blir där den centrala punkten ej allenast i ett politiskt program, utan i en världsåskådning. Men därtill duger den ej. Ingen tillräckligt bärande idé bär upp den sociala klassen, utan denna är ett aggregat av individer med blott delvis samma intresse. I all synnerhet inom arbetareklassen eller proletariatet finnas så oerhörda skiljaktigheter, att en enhetlig, bärande idé i verkligheten ej kan formuleras. Det är icke någon proletariatets likformighet, som har skapat programmet, utan programmet har åstadkommit en viss enhetlighet i uppfattning.

Klasskampsläran hästammar från

(Forts. å sid 4).

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
A textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

Den 16 okt.

Medborgerlig samling.

Det rådande politiska söndringssystemet, vilket kluvit den svenska nationen i tvenne hälfter, en "samhällsbevarande" och en "samhällsupplösande" eller som de politiska termerna lyda "borgare" och "socialister" är icke någon uppfinning av nyare tid. Det var känt och praktiserades redan för årtusenden sedan av den spekulativa kapitalmakten. Denna uppdelning bygger på den grundfalska åskådningen, att medborgarna i politiskt hänseende låta fördela sig på de nämnda grupperna och att mellan dessa ett naturligt motsats- eller fiendeförhållande skulle råda. Det borde dock vara klart för alla, som ha förmågan att självständigt tänka i behåll, att i ett ordnat samhälle såväl de kategorier medborgare, som bruka räknas till "borgarna" som de vilka inrangeras under begreppet "socialister", evad det rör sig om nyttiga medborgare, äro lika oumbärliga för samhället. De intellektuella, ledande klasserna behövas i samma grad som de kroppsarbetande, de hava var för sig sin uppgift att fylla i det gemensamma samhället. De höra intimt samman liksom de olika delarna av en levande organism och äro hänvisade till samförstånd och samarbete i det gemensammas intresse.

De politiska grupperingarna "borgare" och "socialister" äro alltså att betrakta som delar av ett och samma system, beroende av varandra. De bygga liksom systemet som sådant på söndringens princip och äro av klart antinationell natur. De samarbeta emot nationens intressen och sluta enigt upp vid varandras sida, närhelst ett tecken till ärlig nationell reaktion förmärkes. Även i det parlamentariska livet förstå de varandra trots den utåt skarpt markerade inbördes motsatsställningen. De som varit i tillfälle att mera intimt följa förehavandena i riksdagens korridorer, veta också, att förbindelseleder av det icke alldeles fientliga slaget icke saknas mellan "borgarnas" och "socialisternas" ledare. Den dag "socialismen" avskrives från politiken, faller "borgarnas" rörelse samman. Den har icke längre något raison d'être. Man kan ej annat än utgå ifrån, att "de borgerligas" ledare, när de uppbåda samhället mot de socialistiskt instruerade arbetaremassorna och ställa dessa utanför samhällsgemenskapen, förstå, att de därmed handla i den nationella söndringens intresse. De ge samtidigt "socialismens" ledare ett tacksamt vapen i deras strävan att uppbetsa och sammansvetsa arbetarna mot "borgarsamhället".

De finnas såsom vi tidigare framhållit, vilka ha direkt intresse av den framprovocerade söndringen inom vårt folk. Dessa tillåta icke, att förnuftets och sanningens röster få göra sig hörda och respektera med förkärlek Pontius' Pilatus' ord: "Vad är sanning?" De tala om olika "åsikter" och "teorier". De fordra till varje pris bevarandet av det förnuftsvidriga system, som de med en korrumperad press' tillhjälp påtvingat vårt folk. Sin makt över pressen ha de missbrukat emot folket. Dag efter dag, år efter år, har denna propagerat glosorna "borgare", "socialister" etc. tills de slutligen ingått i den okritiska allmänhetens medvetande och övertygelse. Man har benyttjat sig av ordents makt över tanken.

De "borgerliga" och "socialistiska" rörelserna ha förts fram som "samlingsrörelser". De äro båda samlingsrörelser i samhällsupplösningens intresse. Emot dem bör ställas *en ny samlingsrörelse,* som tar sikte på nationens samling och frigörelse ur de tryckande bojor, vari söndringsrörelserna bragte den. Denna nationella samlingsrörelse bör bygga på verklighet och sanning och träda in för en politik, som syftar till att göra rätt åt alla nyttiga medborgare o. giva rum för andens såväl som kroppsarbetets män. Begreppen "borgare" o. "socialister" måste försvinna o. efterträdas av *medborgerlighetens,* det ur nationell o. samhällelig synpunkt enda hållbara. I det tecknet bör en ny aera inledas och ett nytt rationellt system uppbyggas. Vårt folks representation skall vara grundad icke på konstruerade idéer och obefintlig intressegemenskap, som endast ger utrymme för hemlig intressepolitik, utan öppet på intressen och kvalifikationer. Vilja vi icke slå in på denna intressenas och kvalifikationernas väg, är varje strävan att komma ur den rådande, för vårt folk ödesdigra politiska försumpningen fåfäng.

Herr Lindmans senaste kampsignal.

Högerpartiets ledare, amiral Arvid Lindman, har från Linköping sänt ut en kampsignal: "För lagbunden ordning och fäderneärvd frihet". Det är som vanligt stora och starka ord herr amiralen låter ljuda. I fosterlandets namn kallar han till samling mot den landsskadliga vänstern, som äventyrar rikets bestånd. Amiralen fritager högern från allt medansvar i nedrustningsbeslutet och lugnar de tveksamma högermännen med att högern har fria händer och oförtövat kommer att upptaga arbetet på att skapa förutsättningar för en mera betryggande försvarsanordning. I samma andetag upplyses emellertid, att högern "icke har möjligheter att mot vänsterns motstånd genomföra sin önskan". Vad är, frågar man sig, under sådana förhållanden högerns goda önskan egentligen värd?

"Av egen fri vilja, utan att vare sig yttre eller inre tvång förelegat, har vårt folk reducerat sina försvarsanstalter på ett sätt som omöjliggör uttagandet av folkets hela värnkraft", säger vidare hr L. "Vi våga bestrida riktigheten av detta påstående. Vårt folk har icke 'av egen fri vilja' tagit det ifrågavarande steget utan under trycket av de herrar, som diktera opinionen inom pressen och partierna.

Hr Lindman konstaterar med beklagande det borgerliga samhällets överantvardande steg för steg åt socialdemokraterna. Vet då hr Lindman icke, att han är en av dem, som verksammast bidragit till denna utveckling? Vem var det, som höjde och under årtionden kört med den negativa antisocialistiska samlingsparollen, vilken först på allvar gav socialismen luft under vingarna, om ej just hr Lindman. Vad har hr Lindman gjort för att hindra den olycksdigra utveckling inom vårt ekonomiska liv i kosmopolitisk anda, som även i så hög grad bidragit till att uppväcka antipati och missnöje mot det parti, som officiellt erkännes som kapitalismens framför andra?

Hr Lindman slutar med en maning till alla högersinnade att sluta upp i striden, vilken nu gäller "själva grunden för det svenska samhällsbygget". Ja, grunden för det *svenska* samhällsbygget är redan så uppluckrad som den snart kan bli tack vare den folksöndrande politik i "socialismens" och "antisocialismens" tecken, som hr Lindman och de övriga partikoryfeerna under senaste årtiondena bedrivit. Det som fordras för den frigörelsekamp, som måste komma, är män utan något tyngande politiskt föregående, vilka ej hindras av "det förflutnas skuggor". "För lagbunden ordning och fäderneärvd frihet" har högerpartiets ledare under de gångna åren hållit många och pråliga tal. Det hade varit bättre med gärning än med ord.

PRESSKONSERTEN

Partipressen diskuterar grundlagen.

Herr Värner Rydéns utnämning till generalkrigskommissarie blev ett verkligt 'gefundenes fressen' för den partipolitiska pressen, som ägnat saken en uppmärksamhet som hade det gällt rikets väl och ve. Icke för det vi hysa några sympatier för den nyvordne generalkrigskommissarien. Långt därifrån. Men vi finna den moraliserande tonen i den "borgerliga" pressen föga motiverad. Naturligtvis är det högerpressen, som är mest indignerad. "Allehanda" och "Aftonbladet' bl. a. ha trott sig finna, att utnämningen icke står i samklang med grundlagens krav på förtjänst och skicklighet för ifrågavarande chefskap och äro mäkta upprörda häröver.

Det hade varit önskligt, att det nu så plötsligt påkomna intresset för grundlagens helgd hade kommit till uttryck, då det gällde för vårt land ännu viktigare frågor än hr Värner Rydéns utnämning till generalkrigskommissarie.

"Nya tider, nya män"

— det är vad som kräves, menar Göteborgs Handelstidning (l) i en ledande artikel under samma rubrik, vari tidens onda en smula lätt o. varsamt vidröres. I artikeln omnämnes till en början, om dock ej under förbehållslöst gillande, att de båda stora steg som enligt vedertagen uppfattning under ett senare tidsskede tagits på vägen mot personlig frihet, voro den franska revolutionen samt åttatimmarsdagen. Den, som refererar en dylik såsom allmän föregiven uppfattning, bör kunna anses ha en viss förpliktelse att samtidigt även upplysa allmänheten om dennas skröplighet. Franska revolutionen som ett steg fram mot folkens frihet — det påståendet är en lögn så grov som någon. Franska revolutionen var "huset Rotschilds" erövring av makten i Frankrike, och ingen ärlig fransman lär i dag vilja erkänna att detta maktförvärv i verkligheten betytt någon inledning av en folkfrihetens aera ens i Frankrike. Se dagens utrikespolitiska artikel i tidningen!

Beträffande åttatimmarsdagen som det stora steget nr två på vägen fram mot personlig frihet kan med skäl tvivelsmål råda, huruvida valören av den ifrågavarande lagen verkligen är den höga, som texternas utläggare i partitidningarna söka intala arbetaremassorna. En enda plötsligt iscensatt stor ekonomisk "kris" skulle sannolikt i en handvändning kasta lagen över ända. Det karaktäristiska vid den genomförda arbetstidslagen är menar G. H. "den sinnesriktning, som uppbär den" o. som bl. a. förbjuder den enskilde att taga ut så mycket han förmår av sin arbetskraft. Tidningen framhåller att det nu gäller att bygga upp igen från grunden efter den förödelse, som gått över världen och slutar:

Männen för 100 år sedan hade det icke lättare än vi; deras svårigheter voro endast andra. När uppgiften att ersätta vad som gått förlorat ställes på den nya generationen skall dugligheten, var den finns, ånyo komma till sin rätt. Det stora nyckelordet blir ånyo arbete. Den nervslappe, för vilka förströelsen och vilan, för att icke tala om de tillhandahållna negerfröjdernas kittling, äro livets krydda, äro dömda att skjutas till sidan. Det må vara synd om dem, stor skada är det icke. Ledningen och inflytandet skall tillfalla dem, som förstå att begagna sitt privilegium att arbeta och känna njutningen av sina krafters bruk.

I tidningens uppfattning att nya män och en ny anda behövas instämma vi gärna, om vi ock ej kunna acceptera dess deklamationer över frihetsverk som inga frihetsverk äro.

Ordnandet av förorternas trafikleder.

Den kommitté, som tillsattes vid trafikmötet å Stallmästaregården den 14 april för förberedande behandling av frågan om generalplan för behövliga trafikleder i Stockholms förorter, har inbjudit de intresserade kommunerna och samhällena till ett möte i Råsunda den 10 november.

Inbjudan har ställts till Solna, Sundbyberg, Spånga och Järfälla kommunalfullmäktige, Flysta municipalstämma samt municipalfullmäktige i Hagalund, Råsunda, Huvudsta, Lilla Alby, Duvbo, Bromsten, Solhem och Hässelby.

Dom i smugglingsmålet vid flottan.

Vid rådhusrättens andra avdelning förekommo i tisdags målen mot de officerare, underofficerare och matroser m. fl., vilka efter flottbesöket i Kiel i somras beträddes med smuggling av sprit och tobak.

Av de tilltalade var endast en personligen närvarande, en menig, vilken erkände vad som lagts honom till last. De övriga svarandena hade lämnat fullmakter och tulluppsyningsman Ekelund inställde sig som deras ombud med uppdrag att erkänna de förseelser, som de gjort sig skyldiga till. Bötesbeloppen varierade från 30 kr. till 470 kr.

•

Är Sv. M. och herr byråchefen Sam Larsson nöjda nu?

125 bevakningar i Ytterstfors konkurs.

Sammanlagda antalet bevakningar i Ytterstfors-Munksunds konkurs utgör 125. Konkursförvaltaren har till häradsrätten inlämnat anmärkningar mot 44 bevakningar i konkursen.

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

En av dagspressens uppgifter är att giva en naturtrogen bild av händelserna, som tima ute i världen. Det sätt, varpå den fyller denna uppgift lämnar, såsom här förut framhållits, åtskilligt övrigt att önska. Realiteterna beslöjas merendels genom en frikostig fraseologi. I dessa spalter skall göras ett försök att oberoende av partipolitiska synpunkter samt de inflytanden, som från kosmopoliternas håll utövas, analysera och blotta de krafter, vilka i verkligheten leda de internationella händelsernas gång och vida det rätta sammanhanget dem emellan. Efter kriget försiggår i det utarmade Europa en förtvivlad kamp mellan *det internationella kapitalet,* som har sitt huvudsäte i Amerika och huvudsakligen är koncentrerat i händerna på ett fåtal kosmopolitiska bankirer och *det nationella kapitalet,* med vilket förstås de olika ländernas statsnationella företag, kapital och företag under enskilda infödda handels- och industrimän samt arbetare och jordbrukare. Denna kamp antager i olika länder olika former och föres med olika vapen, men dess innebörd är densamma, och Europas pacifiering är ej möjlig så länge den pågår och frigörelsen från det kosmopolitiska oket icke blivit ett fullbordat faktum. Läget illustreras bäst av förhållandena i Ryssland.

•

Bolsjevikerna kalla sig för internationalister och deras hymn är "Internationalen". De äro kapitalister, ty de använda de av dem från ryska folket rövade medlen för att få ränta på kapitalet genom placeringar i banker eller industri- och handelsföretag samt för att upprätthålla det för dem nödvändiga "grumliga vattnet" genom sina agenter i utlandet. I deras spets stå Apfelbaum, Bronstein, Djugasjvilli, Rosenfeld, Scheinmann, Lurje, Brilliant, Fruenze, Litvinov, Karachan etc., vilka icke ha något med det egentliga Ryssland att skafa. De hata allt vad ryskt heter och ha utplånat själva namnet Ryssland, vilket utbytts mot Sovjet-Unionen. Mot dem står skuldra vid skuldra allt ryskt och främst de breda bondemassorna. — Detta är blott ett enda klassiskt exempel taget ur högen. Samma kamp, ehuru i mera beslöjade former, försiggår överallt ,icke minst i vårt land. För några dagar sedan bevittnades ett utslag av densamma i Washington, där Caillaux värjde Frankrike mot det kosmopolitiska kapitalet. Som bekant lyckades han icke hemföra segern och hans visit slutade med en vapenvila. Den Amerikanska Krigsskuldens Konsoliderings-Kommitté har offentliggjort sina förslag och sin argumentering. "Times" anmärker i sin ledare torrt att "det var bra att den har gjort detta". Bra, ty nu äro alla korten lagda på bordet.

Det ruinerade Frankrike, förstört av krigets härjningar, med sin sjunkande befolkningssiffra, har erbjudit sig att betala 40,000,000 dollars årligen de första fem åren, 60,000,000 dollars de följande sju åren och så 100,000,000 dollars under 56 år. Detta var den gräns, till vilken det skuldbelastade franska folket kunde tåla de amerikanska kosmopolitiska kapitalisternas ok. Skillnaden mellan de franska och amerikanska förslagen utgjorde ungefär 1,000,000,000 dollars (1,750,000,000 dollars mot de amerikanska 2,800,000,000 dollars i nuvarande värde om utbetalningen skulle ske omedelbart). Den amerikanska kommittén meddelar helt cyniskt *varför* den inte kunde gå med på dessa förslag. "Medelpunkten i de två kommittéernas svårigheter ha varit", säges i kommunikén, "skillnaden i bedömandet av vad Frankrike i framtiden kan prestera utan att underminera sin ekonomiska och sociala struktur". Med andra ord: den moderna Sheylock skall ha sitt pund kött, men vill ej att offret skall dö med detsamma. Han låter kon beta, men förbehåller sig själv all mjölken.

•

En annan illustration äro händelserna i England. Såsom fackföreningarnas kongress i Scarborough visat är kommunismens inflytande där i växande. 'Times' har utsänt sin medarbetare dr Arthur Shadwell för att undersöka läget i alla större industridistrikt i England, Skottland och Wales, och han har kommit till det resultatet att ,ehuru ingen revolution i en omedelbar framtid behöver fruktas, har dock kommunismen gjort stora framsteg särskilt på sådana ställen, där stor arbetslöshet råder. Enligt officiella siffror växer arbetslösheten i England. Antalet arbetslösa den 28 september var 1,336,100 mot 1,311,958 den 21 september och 1,199,316 i slutet av september i fjol.

Vem regulerar arbetslösheten? Kapitalet. I England är det liksom i Frankrike det amerikanska kosmopolitiska kapitalet som mjölkar kon för krigsskulder och bär huvudsakliga skulden till de stora lidanden engelska folket får genomgå, och därför är den även en direkt bundsförvant till Apfelbaum (Sinoviev) och hans kumpaner. Vad gör det engelska folket? Det reagerar. Lloyd George har just i det liberala partiets namn kommit fram med ett förslag om nationalisering av jord och dennas fördelning för en moderat betalning bland verkliga odlare. En av liberalerna tillsatt kommitté har utarbetat ett schema i alla detaljer och offentliggjort det i en bok: "Landet och Nationen", som just utkommit.

I första delen säges det att "nationens intressen överväga de enskildas intressen". Tolkar man denna fras på engelska förhållanden, så vill det säga, att man vill fråntaga bankirerna Rothschild, Samuel, Montagu, Merriman etc., av deras jordområden samt överföra det till en *national*-fond. Härigenom skulle man motarbeta de amerikanska och engelska stamförvanternas till Moskva-potentaterna planer. Det låter sig även förklara att en del konservativa, bland dem medlemmen av den nuvarande engelska regeringen, Joynson Hicks, uppmanats att bliva livliga förspråkare för jordens överförande under nyttjanderätt till odlarna.

•

Konferensen i Locarno är en tredje illustration. Vad är där fråga om? Om Tysklands accepterande av garantifördraget och inträde i Nationernas Förbund. Var ligga svårigheterna? I tysk-franska motsättningarna? Ingalunda. I polsk-tyska motsättningarna? Icke heller. I den beryktade § 16 av säkerhetsavtalet, som ålägger Tyskland plikten att låta främmande trupper passera genom sitt territorium i händelse av av någon makts krig med Sovjet-Ryssland? Tyskland framställer saker så. Presidenten för riksbanken, hr Schacht, har emellertid helt nyss i Karlsruhe tagit bladet från munnen och förklarat att vad Tyskland verkligen behöver är mandat över sina forna kolonier, för att då ha möjligheter att betala sina skulder och ekonomiskt komma på fötter igen. "Tägliche Rundschau", som alltid uttycker utrikesministerns åsikter, skriver artiklar i samma riktning. Man har redan hört från Locarno att Ententemakterna äro färdiga att omredigera § 16. Detta är icke sant. *Förhandlingar pågå i verkligheten om de tyska kolonierna.* § 16 och bolsjevik-tyska mellanhavandena spela en underordnad roll. Bolsjevikerna äro endast bönder i spelet. Bakom förhandlingarna står osynligt, som Bankos skugga, Amerikas kosmopolitiska kapital. Det vill ej veta av några ekonomiska koncessioner till Tyskland. Det vill ej att Europa ekonomiskt repar sig. Men som varje skugga skyr det ljuset, ty då skulle dess konturer tydligare framträda.

Ifyll, klipp ur och insänd

nedanstående rekvisition för prenumeration till NATIONEN, *Södra Kungstornet, Stockholm.*

(Prenumeration kan även verkställas å posten.)

Till

NATIONENS expedition
Södra Kungstornet
STOCKHOLM.

Undertecknad anmäler sig härmed som prenumerant å tidningen NATIONEN för helår, tre kvartal, halvår, kvartal (räknat från 1 okt. 1925 till 1 okt. 1926. Det som ej önskas överstrykes).

....
Abonnentens namn.

....
Hemvist. Postadress.

Prenumerationspris:

Helår .... kr. 10:—
Tre kvartal ... „ 7:50
Halvår .... „ 5:25
Kvartal .... „ 2:75

PÅ UTKIK

"Svensk-ryska sällskapet"

har i dagarna firat sin första klubbafton för säsongen på restaurang Ekegårdh. Sammanträdet, som hölls under ordförandeskap av dr T. J. Arne, bevistades av bland andra dr Sven Hedin, riksgäldsfullmäktigen dr K. Hildebrand, ryske legationssekreteraren, chefen för ryska handelsdelegationen m. fl. representanter för sovjetmakten. Prof. Eli Heckscher talade över ämnet "Nationalekonomiska synpunkter på Sovjetunionen". I sitt föredrag framlade hr H. en del synpunkter på Rysslands ekonomiska liv. En livlig diskussion följde på föredraget med inlägg av f. d. bankdirektören Olof Aschberg m. fl.

Svenska-ryska sällskap är som synes ett verkligt förnämt sällskap. Man har skäl att anta, att hrr Sven Hedin, K. Hildebrand o. Olof Aschberg ävensom naturligen allas informator hr Heckscher funno sig väl samman med sina sovjetvänner och att klubbaftnarna skola vara ägnade att befordra det goda samförståndet mellan "kulturens bärare" i öster och väster. Det var endast en som saknades i det illustra sällskapet, nämligen allas vår frejdade Albert, kolingens och bobbans odödlige fader, "en av de aderton av anno 1925". Vi förmoda, att hans bortovaro berodde på en ren tillfällighet.

Her Grünewalds nästa "succés" på Operan.

Premiären på Webers "Oberon" i den Grünewaldska uppsättningen på Operan har fixerats till den 22 d:s i stället för den 20, meddelas till offentligheten.

Svenska Operan kan tydligen icke undvara den orientaliske hr Grünewalds tjänster, trots tidigare dystra erfarenheter från samarbetet med honom.

Dekorationsmålaren Isaac Grünewald skall utföra en planfond i nya Konserthuset. Han saknar ingalunda kolorit, men däremot tyvärr förmågan att teckna. Sötsliskiga arabiska hingstar med svanhals; konturlösa mäniskor med onaturliga ställningar och disharmoniska proportioner; felaktigt perspektiv.

Herr Grünewald är ej besläktad med den gamle framstående, ehuru något benhårde, tyske konstnären Grünewald.

Studentförening för N. F.

Agitationen för Nationernas förbund bedrives alltjämt med stor energi av kosmopoliternas agenter här i landet. Nu skall också ungdomen med i kampen. Enligt meddelande till pressen har vid sammanträde på tisdagen mellan intresserade representanter för Stockholms studentkårer beslutats bilda en studentförening för Nationernas förbund i Stockholm. Föreningen utgör en underavdelning av den internationella studentfederationen i Paris.

En interimstyrelse, bestående av hrr Bertil von Friesen, Folke Råberg Gunnar Britth, Sal. Nissalowitz och Gunnar Lindh, utsågs med uppdrag att konferera med representanter för motsvarande studentföreningar i Uppsala, Lund och Göteborg i och för bildande av en svensk nationell grupp.

Adolf Hitler en farlig person.

Hamburgs senat har avslagit en ansökan från ledaren för de sydtyska antisemiterna, nationalsocialisten Adolp Hitler om tillstånd att tala offentligt i Hamburg. Avslaget motiveras med att en lagenligt dömd högförrädares offentliga uppträdande vore ägnat att störa den allmänna ordningen.

Det är att observera att i det judaiserade nutida Tyskland den enda politiska upplysningsverksamhet, som praktiskt taget icke tolereras, är antijudaismen. Den som i Tyskland dristar sig säga folket sanningen han stämplas som "högförrädare" d. v. s. mot den regerande judendomen.

En företagsam jude.

I sin intressanta bok om skälmar och skojare från världskrigets oroliga dagar berättar den engelske detektivchefen sir Basil Thomson bl. a. om en jude som lät döpa sig och blev präst.

Den sällsammaste av dem alla förefaller titulus Lincoln ha varit. Hans rätta namn var Ignatius Timoteus Trebitsch. Till börden jude från Ungern, blev han på grund av en träta med sin fader protestant, blev präst i Amerika, och fogade namnet Lincoln till sina övriga, fick så ett pastorat i Kent och blev slutligen parlamentsledamot, oaktat han aldrig lärde sig tala riktig engelska. Så slog han sig på spioneri, sannolikt som hämnd för den smälek han fick lida från kamraternas sida i den engelska censuren, där han en tid arbetade samvetsgrant och nitiskt. Därefter knöt han förbindelse med fienden, men fann snart rådligt att schappa till Amerika. Där efterspanades han för en småsaks skull; han hade råkat skriva sin förre beskyddares, Mr. Seebohm Rowntrees namn på en växel. Han fördes till England, dömdes till tre års fängelse, och släpptes, när det varuttjänat sommaren 1919. Han ilade till Budapest, men fann luften där efter Bela Kuns fördrivande föga passande för sig. Så inställde han sig i Berin och blev Kapps presschef under dennes korta regemente. Där slutar Sir Basils skildring. Den kan kompletteras med upplysningen att hr Trebitsch hittade vägen till Moskva och för närvarande är en av ledarna för den antiengelska resningen i Kina. Världen kommer nog att få höra mera om denne sällsamme äventyrare.

Ryktet vill veta,

att herrarna Sachs i N. K. och Asch i Hamngatspalatset skulle ha handlat i samförstånd med avseende på det riksberyktade hyresutpressningsförsöket gent emot dir. André i syfte att bli fri en besvärlig konkurrent till N. K.

Vi äro ej i tillfälle att kontrollera ryktets tillförlitlighet.

Slöseriet med statens medel.

Det nya dubbelsemiariet i Umeå ett lyxbygge.

I Umeå har i dagarna invigts ett nytt ståtligt skolpalats, gående löst på en kostnad av inemot 2 milj. kr. Det är det nya dubbelseminariet för utbildande av folkskollärare och folkskollärarinnor, vartill riksdagen på sin tid beviljade nödiga anslag.

Byggnaderna upptaga ett stort kvarter. De ha tilltagits i väldiga proportioner. Inredning och utsmyckning har ägnats stor omsorg och grundlighet. Seminariet innehåller 177 rum. Elevantalet är beräknat till 200 och barnen i övningsskolan till 175. Ej mindre än 28 lärare och lärarinnor äro anställda o. övrig personal utgöres av två vaktmästare, fem städerskor och en trädgårdsdräng. Anstalten förfogar över 8 flyglar och pianinon samt 14 orglar!

För att skydda lärare och elever för regn och blåst ha byggnaderna förbundits med valvgångar. Högtidssalen är en imponerande lokal. Kollegierna, lärosalar och korridorer ha ägnats en förstklassig utrustning. Badavdelningen är pompös med kakelklädda väggar, en väldig bassäng samt ett överflöd på duschar, däribland en s. k. vandringsdusch, där de badande passera under en serie duschar med varierande temperatur. Även badstu finnes.

175 rum för 200 elever! Eller nära nog ett rum pr elev. Och allt detta för att producera lärare, — som det förut finns överflöd på! Det är ju dock inte obekant, att flera tiotal, ända upp till 100-talet, lärare och lärarinnor anmäla sig som sökande till ledigförklarade lärareplatser. Vederbörande myndigheter ha ju också inför denna uppsjö på utexaminerade folkuppfostrare måst gå i författnng om att inskränka elevantalet vid seminarierna.

Med dessa fakta för ögonen står man — anmärker Skellefteåbladet — häpen inför det väldiga komplex som nu fullbordats i Umeå för att ytterligare öka överflödet av folkskollärare och lärarinnor. Man frågar sig ,hur det kan vara möjligt, att statsmakterna på skolbyråkratiens tillskyndan utanordnat de miljoner, som krävts för uppförande av en läroanstalt, som icke var av behovet påkallad.

Det franska frimureriets ledare Léon Bourgeois ur tiden.

Det franska frimureriets ledare f. d. konseljpresidenten Léon Bourgeois avled under den gångna veckan. Hans begravning ägde rum på Pére Lachaise i Paris i närvaro av diplomatiska kåren samt representanter för N. F. och Internationella arbetsbyrån. Konseljpresidenten Painlevé höll därvid ett tal, i vilket han prisade den dödes framstående egenskaper och slutade med orden: Vår nationalsorg delas av hela mänskligheten.

Med Léon Bourgeois har judendomen i Frankrike mist sin måhända främsta nutida företrädare.

Förbudsrörelse och spritsmunggling hand i hand.

Uppseendeväckande meddelande från det stora förbudslandet.

"De ivrigaste förespråkarna för förbudet i Amerika äro de, som förtjäna mest på smuggling och smygbränning."

De i pressen synliga omdömena om förbudet i Amerika och dess verkningar äro som vi veta mycket skiftande, ömsom gå de i vitt, ömsom i svart, alltefter som resp. tidningar engagerat sig för eller mot förbudet som sådant. Sanningen beträffande den rörelse, som icke ens skytt att maskera sina dubiösa förehavanden i kristlighetens dräkt, är ännu okänd för de flesta. Emellanåt sipprar dock ett och annat ut, som ger en antydan om var den är att söka. Vi skola icke undandraga oss vår plikt utan lova att med snaraste återkomma för klarläggande av den internationella "kristna förbudsrörelsen" sådan den i själva verket gestaltar sig, dess ursprung, arbetsmetoder och syftemål — ett nog så intressant ämne. För dagen vilja vi endast återge några av de rön, som medlemmen av tyska riksdagen, Klara Mende, gjort under en för några månader sedan företagen studieresa i förbudslandet.

Det är alldeles riktigt, säger Klara Mende, att officiellt i det torrlagda Amerika inga alkoholhaltiga drycker utskänkas i någon lokal. Men det är också ett faktum, att amerikanerna, både kvinnor och män, icke låta något tillfälle gå obegagnat förbi att genast använda alkoholhaltiga drycker, så snart de lämnat hemlandets gränser bakom sig. Trots förbudet är det emellertid en lätt sak, att i Amerika förskaffa sig alkohol. Ivriga anhängare av totalförbudet äro numera också omvända och se med förfäran på sitt verk. Vad man vanligen klagar över är att efter förbudets införande ungdomen förtär vida mer alkohol än förut. Även höras röster, som högljutt klaga över de oerhörda skadeverkningarna av det i smyg tillverkade brännvinet, en avskyvärd finkel, som har den skadligaste inverkan på folkhälsan, ej minst på ambarnens hälsa.

Alla dessa omdömen, som kunna sammanfattas i den satsen, att den fullständiga torrläggningen var ett missgrepp, därför, att den medfört demoralisation, smuggling, ohederliga affärer av alla slag och skadeverkningar på folkhälsan, komma från allvarliga i offentliga angelägenheter väl förfarna amerikanska män och kvinnor.

Efter att ha uppmanat sina landsmän att i sin nykterhetspolitik taga lärdom av erfarenheterna i Amerika slutar Klara Mende: "Vi må väl akta oss för att som amerikanarna kasta ut barnet med badvattnet och få göra samma erfarenhet som de gjort, att den dag som är de som offentligen uppträda på det skarpaste för torrläggningen samtidigt äro de, som förtjäna mest på smuggling och smygbrännvin av det vidriga folkgiftet."

Tidningspressen skulden till världskriget.

Ett märkligt uttalande av lord Grey.

F. utrikesministern lord Grey har vid ett av folkförbundsföreningen anordnat möte i Salisburg hållit ett tal, vari han berörde skulden till världskriget. Grey yttrade härvid bl. a.:

"Orsakerna till det senaste kriget ligga djupare än den frågan, som berör, i huru hög grad de olika länderna voro ansvariga för detsamma, de ligga nämligen i den allmänna opinionen, som härskade i Europa före kriget. Europa var då delat i skilda diplomatiska läger, vilka alla kapprustade. Det var detta förhållande, som gjorde kriget oundvikligt. Det har emellertid visat sig tecken till att Europa är på väg att komma i samma situation igen. För att komma ur denna belägenhet måste varje fruktan avlägsnas och trygghet skapas.

Det är med intresse man från fullt auktoritativt håll erfar, att den förra versionen beträffande skulden till världskriget icke är riktig, utan att skulden ytterst ligger hos den opinionsbildande pressen. Vem var det som spred de många tidigare lögnerna om världskrigets uppkomst oun ej just de samme herrar som enligt Greys uttalande av i dag äro de verkligt skyldige?

Asronomkongress i Lund.

Svenska astronomiska sällskapet samlas den 16—18 d:s till kongress i Lund. Nästan alla svenska astronomer och ett stort antal amatörer ha redan anmält sitt deltagande i förhandlingarna, som öppnas på fredag kl. 10 fm. i Carolinasalen i Gamla biblioteksbyggnaden vid Lundagård. Icke mindre än femton föredrag hålles vid fredagens och lördagens sammanträden.

På fredagskvällen håller sällskapets sekreterare, dr N. V. E. Nordenmark i Katedralskolans aula ett poplärt föredrag om Vintergatan, till vilket allmänheten äger tillträde. På lördagens middag demonstrerar domkyrkoarkitekt Th. Wåhlin det berömda astronomiska uret i Lunds domkyrka. På söndagen anordnas en gemensam bilutflykt till Tycho Brahes fädernehem, slottet Knutstorp.

Nobelprisens utdelning.

Haber eller Bosch uppfinnare till den "Haberska" kvävemetoden?

Bland auktoritativa tyska vetenskapsmän får man ofta höra den meningen framföras, att förtjänsten av upptäckten av den metod för framställning av kvävegödningsämne ur luften, vilken som bekant förskaffade den judiske professorn Haber i Berlin nobelpriset i kemi, rätteligen tillkommer hr Bosch, direktör för Anilin- och Sodafabriken i Ludvigshafen. Direktör Bosch skildras som en mycket anspråkslös och tillbakadragen man med en viss ovilja mot att träda inför offentligheten, under det motsatsen anses gälla beträffande prof. Haber.

Ryktet har hållit i sig flera år, och det är på tiden att saken undersökes. Ej minst i den prisutdelande institutionens intresse.

Einstein på retur.

I Tidens Tegn för den 10 dennes har prof. W. Werenskiold i Oslo haft införd en längre artikel, vari han framhåller den Einsteinska relativitetsteoriens ohjälpliga bankrutt — formlerna passa ej längre, det är en nu erkänd sak. De tider äro gångna, då relativitetsteorien räknades som vetenskap.

Denna teori har rört sig om sådana småeffekter, att det ej funnits någon rimlig anledning att framlägga densamma för den stora allmänheten. Den våldsamma reklam, som gjorts för hr Einstein i världspressen och som till slut förskaffade honom Nobelpriset i fysik, får enligt mångas uppfattning sin förklaring i den omständigheten, att världspressen är i judisk ägo.

I Sverige har Svenska Dagbladet uppträtt såsom om den tagit hr Einstein på entreprenad. Från hösten 1919 har "kulturorganet" innehållit icke mindre än mellan 60 och 70 spalter om hans "teori". — Också en spaltfyllnad.

Ryska kontrarevolutionärer på kongress i Wien

De ryska kontrarevolutionärerna ha under de senaste dagarna hållit kongress i Wien under deltagande av 108 delegerade från alla delar av Europa. Enligt vad meddelas, lära ytterst viktiga beslut ha fattats, bland annat om samarbete mellan de kontrarevolutionära i Ryssland och antibolsjevikerna i utlandet samt om bildande av ett nationellt folkförbund. Under konerensen skall ha framhållits att den till slutet av oktober till Paris inkallade kongressen av ryska emigranter endast har till syfte att stärka den extrema ryska högra flygeln. Deltagandet i denna kongress avböjdes också enhälligt.

Svenska män och kvinnor!

"Frihetens stamort på jorden" är på väg att förvandlas till ofrihetens hemvist. Det befrielseverk Gustaf Wasa en gång genomförde, när han räddade Sveriges folk från träldom under utlänningar, ödelägges. Nationen finner sig den dag som är åter utlämnad till förtryckare, vilkas välde framstår allt mera tyranniskt och olidligt. Svenskarna äro av tåligt kynne, men det finnes en gräns för deras tolerans. Dagen kommer, den är redan inne, när uppvaknandet sker, då reaktionens länge undertryckta krafter tvinga sig fram — uppgörelsens timma, då det nya befrielseverket skall äga rum.

I förvissning om att denna nya befrielsekamp snart måste komma, skall *Nationen* verka i dess anda och söka bliva samlingsplatsen för dem, som hava samma tanke och vilja. Tidningens uppgift skall vara att slå vakt kring den alltmera hotade svenska kulturen. Bilden av läget är denna: Den kultur, som av hädangångna generationer under århundraden byggts upp på svensk grund, offras för en kosmopolitisk skenkultur. Pietetslöst slungas hävdvunna svenska tänkesätt av bestående värde, i vilkas ställes påtvingas oss utifrån hämtade destruktiva idéer, vilkas syfte blott är att förvirra sinnena I stället för sanningen, rättskänslan och samhörigheten predikas ohöljt i frihetens missbrukade namn lögnen oratten och hatet. Konstlade skiljemurar ha rests mellan grupper i samhället, som naturligt höra samman, och ett ständigt tillstånd av inre oro har skapats. I det allmänna kaos reser sig i Internationalens namn som den store, ehuru för mängden osynlige härskaren Mammons majestät — makten, som i vår tid representerar "staten i staten", den där oinskränkt härskar över land och folk, regering, riksdag, partier och press.

Den kosmopolitiska kulturen har fört med sig en allmän demoralisation och en korruption, som tränger allt djupare i samhället. Politiken har urartat till en tummelplats för lycksökare och nationens livsfrågor försumpas i partifejdernas tecken. Statsmakten har förvandlats till skenet av en dylik utan auktoritet och oförmögen att tillvaratage folkets väl. Pressen har gjorts till ett redskap i folkfientliga spekulativa intressens tjänst, vilka samvetslöst missbruka sin makt, systematiskt förvillande de allmänna tänkesätten och förgiftande de moraliska begreppen. — Under tiden fortgår med all energi kosmopoliternas ekonomiska erövringskrig. Genom en framprovocerad statsskuldsättning på ett par miljarder ha de förvärvat sig ett fast grepp om statsmakten, som gjorts till deras beroende gäldenär. Den svenska industrien är redan till väsentlig del uppslukad av storfinansen. Stöten riktas nu som bäst mot den fria handeln och mot jordbruket, vilka näringar hårt ansättas både från ovan och nedan, så att läget för dem ter sig allt bekymmersammare och underkastelsens perspektiv rycker allt närmare.

Tiden är inne, då striden mot det kosmopolitiska systemet på allvar måste tagas. Sanningen och den kristna uppfattningen måste åter till heders. Sveriges utveckling skall byggas på svensk grund. Statsmaktens auktoritet och överhöghet i samhället måste återupprättas och kapitalet bringas att erkänna satsen "i samhällets tjänst". En ny statsfinansiell politik måste inledas, som bryter med den följda skuldsättningsprincipen och inriktar sig på statsskuldens snara avveckling samt sparsamhet med det allmännas medel. Näringslivets frihet måste hävdas och de i strid mot rikets grundlagar inrättade monopolen försvinna till förmån för fri konkurrens. De som svikit sin plikt och bära ansvaret för i senare tid förekomna brott mot grundlagen må ställas till ansvar för sina gärningar. Det politiska livet måste reformeras därhän, att riksdagen kommer att motsvara sitt ändamål att utgöra en fri och oberoende representation för vårt folk, obunden av andra hänsyn än omtanken om landets och folkets väl. Folkrepresentationen skall vara grundad på intresse- och kvalifikationsprinciperna. Det offentliga livet måste frigöras från den rådande korruptiva andan o. svensk omutlighet och hederlighet återinföras inom detsamma. Slutligen måste det nuvarande upplysningsväsendet efterträdas av ett sant upplysningsväsen och de vilka arbeta på de allmänna tänkesättens förvillande samt de moraliska och religiösa begreppens utplånande ställas till ansvar inför folket för sina illgärningar.

Vårt folk har börjat vakna ur den förrädiska sömn, vari det sövts av falska ledare. Med återuppvaknandet närmar sig befrielsens timma. Det är Nationens förhoppning att i striden för det program, som här framförts, få påräkna ett verksamt stöd av alla som gilla desamma.

Redaktionen.

Känner Ni Er bakom?

Tag då ett glas

Fruktsalt-Samarin

det upplivar livsandarna och sätter fart i kroppen, emedan **Fruktsalt-Samarin** effektivt uppfriskar och renar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdriver den skadliga urinsyran.

Med **Fruktsalt-Samarin** avlägsnar Ni grundorsaken till underminerad hälsa. Drick därför dagligen ett par glas **Fruktsalt-Samarin.**

Det är en energikälla.

Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalie-, Speceri- och Diverseaffärer m. fl.

CEDERROTHS TEKNISKA FABRIK, STOCKHOLM

Annonsera!

NATIONEN

Fredagen den 16 Oktober 1925.

Prenumerera!

När Colbert tog itu med "vinstbegärets" herrar.

(Forts. fr. sid. 1)

var i fängelse, utfärdades i nov. 1661 ett av Ludvig XIV undertecknat edikt, som tillsatte en utomordentlig domstol. I motiveringen till detta hette det bl. a.:

"Ett litet antal personer hava begagnat sig av finansernas dåliga förvaltning till att på olagliga vägar skapa plötsligt uppståndna, olycksbringande förmögenheter; de hava skördat ofantliga vinster och givit allmänheten ett dåligt exempel genom flärd och prål och genom en lyx, som kan verka förstörande på sederna och på alla den offentliga hederns bud. Bristande tid under det långa kriget har hindrat Oss att förut söka botemedel mot ett så farligt ont; men då nu Våra omsorger icke äro så upptagna på annat håll, som de voro under kriget, så have Vi, yttermera drivne av den särskilda kännedom Vi tagit om huru stora skador dessa oordningar medfört för Våra länder och Våra undersåtar, och förda av en rättvis vrede mot dem, som förorsakat dessa, beslutat, både för att tillfredsställa rättvisan och för att lägga i dagen inför Våra folk hur mycket Vi avsky desse, som mot dem övat så mycken orätt och våld, och för att för framtiden hindra en fortsättning härav, att exemplariter och med stränghet straffa alla dem, som kunna komma att befinnas skyldiga till att hava förbrutit sig genom att undansnilla av allmänna medel, eller till att vara upphovsmän eller medbrottslingar i de ofantliga försnillningar, som sedan flera år begåtts och som uttömt Våra kassor och utarmat Våra provinser".

För att hindra finansens män att kunna dölja sina orättmätigt förvärvade rikedomar, vidtogos omedelbart en del åtgärder. Det viktigaste var att icke förlora tiden. Sålunda föreskrevs, att vederbörande skulle hålla sig redo att inom 8 dagar framlägga en ordentligt styrkt uppgift över deras förmögenhetsställning från 1635 till 1661 med alla förändringar, som den under tiden undergått: arv, köp i eget eller annans namn, vad som lämnats åt barnen i hemgift eller på annat sätt — allt inom 8 dagar. "Sker icke detta", hette det, "så beslagläggs genast all deras egendom, en undersökning öppnas, och de betraktas som misstänkta för försnillning. Göra de icke inom en månad efter beslaget tillfredsställande reda för varifrån allt kommit, så förbliva alla deras egodelar i Vår okvalda besittning och äro konfiskerade utan något hopp om återställelse". Då det var troligt, att de, som kände sig hotade, skulle taga sin tillflykt till fingerade köp och försöka antidatera reverser, förklarades i ediktet alla transaktioner, som finansfurstarna gjort mellan 1635 och 1661, ogiltiga. Konungen d. v. s. staten förbehöll sig dessutom första inteckning i all deras egendom för de summor, som de kunde bli ålagda att återställa.

För att kunna lyckas i sitt verk att skipa rättvisa stödde sig Colbert på folket, och en väldig jägarkedja sattes på benen överallt för att hindra villebrådet att undkomma. Ett kyrkligt anmaningsbrev ålade alla goda församlingsmedlemmar att uppenbara de finansmäns gömställen, som stuckit sig undan, ävensom var de gömt penningar och dyrbarheter. Prästerskapet ålades att exkommunicera alla, som icke angåvo sådant, fast de hade vetskap därom. Och vidare förbjödos "Guvernörerna i gränsorterna ävensom fartygskaptenerna att släppa finansmännen ut ur kungariket, vid äventyr att de eljest sjelve dragas till ansvar i deras ställe." Kraftiga exempel statuerades och visade det förtjusta folket att nu fanns det rättvisa i Frankrike. De herrar av finansen, som nyss förut yppigast prunkat med sitt överflöd, skickades till galererna; andra hängdes kort och gott.

Denna med all kraft genomförda reduktion av orättmäktigt förvärvad rikedom inbragte franska staten en summa av sex miljarder, en efter dåtida förhållanden mycket respektabel summa. Då Colbert övertog finansportföljen, fanns enligt Rouanet icke en sou i skattkammaren, och folket dignade under sina bördor. "Endast två år därefter voro skatterna minskade, och det oaktat hade deras avkastning ökats; man kunde frivilligt återbetala 120 miljoner, en flotta var skapad, ävensom en industri, som vars fader Colbert proklamerades trots nationalekonomernas systematiska nedsvärtningsförsök".

Det av kyrkan framförda kravet på kristlig anda i det ekonomiska livet avser ju ingalunda något ingripande av det kraftiga slag som här omförmälts. Det relaterade fallet torde emellertid kunna tjäna som ett vittnesbörd om, att professor Cassels skräckmålningar icke böra tagas alltför allvarligt. Resultatet av Colberts ingripande i Frankrike blev således som framgår av det sagda något helt annat än världskatastrof och svältdöd för mänskligheten. Såsom ett karaktäritiskt moment kan antecknas, att herrar nationalekonomers tänkande på 1600-talet tydligen var inriktat efter ungefär samma linjer som i dag på 1900-talet.

Klasskampsteorin — en fara för människornas själsliv.

(Forts fr. sid. 1)

den sociala naturalism, som betraktade människan som endast en del av naturen, underkastad bestämda naturlagar. Läran är deterministisk och underkänner människans fria vilja; individer och grupper drivas fram av obevekliga lagar. De första grundstenarna i lärobyggnaden ha lagts vid tiden för de exakta naturvetenskapernas första stora segrar, då det låg förledande nära att vilja tillämpa ett naturvetenskapligt betraktelsesätt på historien. Detta är fullkomligt oriktigt, enär två världar behärska människorna, naturens och andens. Det är dåraktigt att antaga, att man kan härleda det andliga ur det psykiska eller rent av ur det fysiska, och att förlägga motiven till människans handlande uteslutande i naturplanet och betrakta dem som naturdrifter. Tvärtom härstamma självständiga och i frihet födda bevekelsegrunder för handlandet från andens och idéernas värld, och historien blir en ständig kamp mellan naturens och andens krafter. Man talar om proletär etik, men med orätt. Klasskampsteorien kan aldrig etiskt försvaras, utan den utgör en fara för massornas själsliv; ur det hav av hat som den skapar, kan aldrig kärlekens rike framträda. Den är också farlig för det offentliga livet, enär den vill sätta klassgemenskap i stället för en sådan ideell gemenskap som nationen.

Den längst drivna klasskampsteorien inrymmer läran om mänsklighetens stora slutstrid för att skapa ett nytt och lyckligt tillstånd. Det är proletariatet, som skall vara bärare av framtidsidéerna om ett klasslöst samhälle, vunnet genom klasskampen. Det ej minst egendomliga med denna revolutionära klasskampslära är att den bottnar i en determiniistisk uppfattning om obevekliga historiska lagar och slutar med ett slags religiös tro på en ny himmel och en ny jord.

Sombart slutar med en klar krigsförklaring mot den revolutionära, den absoluta klasskampsteorien. Han misströstar om att striden kan föras med vetenskapliga argument, i det att vetenskapligheten för länge sedan försvunnit ur klasskampsteorien, som numera uteslutande är tro, dogm och slagord. Emot tron på klasskampen måste sättas en annan och bättre *tro*, Gudstron. Det kan se mörkt ut med utsikterna till seger, yttrar Sombart till slut, men man får taga med i räkningen folkets gamla religiositet och nationella uppfattning och de många nybildningarna på det religiösa och nationella området: *striden skall föras i idealitetens ljus.*

Revolutionerande uppfinning

MEY'S Stärkkragar

All tvätt och strykning bortfalla. MEY-KRAGEN håller sig ren dubbelt så länge som den vanliga linnekragen. I inköp ej dyrare än slitningskostnaden för vanlig linnekrage, således inbesparas kostnaden för tvenne tvätt- och strykningar för varje begagnad MEY-KRAGE. Oumbärlig på resor. Semesterfirande! Medtag på resa 1 dussin. Ombud antagas på alla platser där vi ej äro representerade. Tillskriv oss. Hrr Stockholmare inbjudas till besök.

Absolut förnämsta krage som finnes i marknaden Pr. duss. pris 1:75, 2:40.

FIRMA MEY'S STÄRKKRAGAR, Gamla Brogatan 32, Stockholm. Telefon Norr 24626.

OBS! För mindervärdiga efterapningar varnas. För att vara säker på om att erhålla de äkta "Mey-kragarna" torde Ni noga se till att de äro stämplade invändigt "Mey-Edlich", Leipzig. Endast då äkta

BILÄGARE!

Oumbärliga för en mjuk, behaglig och gnisselfri fjädring av Eder automobil äro

SCULLY

Självsmörjande Fjäderdamasker.

Föras på lager hos de flesta Bilimportörer.

Fabriksrepresentant:

MALGREN & EKSTRÖM A.-B., S. Kungstornet, Stockholm.

10,000 ex. tryckta av HENRY FORD

Mitt liv och mitt arbete

Pris 4:50; inb. 6.25.

"Henry Ford är den märkvärdigaste och den största nu levande amerikan."
Dr. Sven Hedin i Sv. Dagbl.

"En av de bästa böcker som överhuvud sådat dagen."
Göteborgs-Posten.

"För alla dem som syssla med produktion och affärer utgör denna bok en synnerligen intressant läsning. Fords uttalanden äro synnerligen märkliga och giva anledning till mycken eftertanke. *Vi kunna på det varmaste rekommendera boken.* Det är icke något svårläst arbete utan en på samma gång nyttig och särdeles underhållande lektyr."
Verkstäderna.

"En märklig bok... Man skall, tror jag, förgäves leta efter en enda även tyrs- eller detektivroman, som ens tillnärmelsevis är lika 'spännande', och samtidigt så *givande, stimulerande* och *uppfostrande* som denna bok om Henry Fords liv och verk."
Svenska Morgonbladet.

Bokförlaget Natur och Kultur Stockholm.

Skrivmaskiner.

Alla märken föras i lager.
Reservdelar av alla slag.
Reparationer utföras.

A. Orton Maskinaffär
Kungsgatan 58, Stockholm
Telefoner 4185, Norr 2052

KAFÉ Kungstornet

Malmskillnadsgatan 50
STOCKHOLM

Rekommenderas.

Servering av hel- och halv-kaffe, the, choklad och goda smörgåsar.

Varorna utsändas till dem som så önska.

Telefon Norr 416

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt uppfriska blodet, därmed avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande.

Magsyra och Huvudvärk försvinna. Värk i kroppen, Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och Välmående återvinnas.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfriskande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik - Stockholm

Cosmopolite Café

Vasagatan 5 - Stockholm
(mitt för posten)

Continentalt och trevligt. Populära priser. Ett 50-tal in- och utländska tidningar, ävensom skrivmaterialer, gratis till gästernas förfogande.

Eleganta klubbrum, rymmande 30-40 personer, för sammanträden och enskilda sällskap.

Ingen garderobavgift.

Tel. Norr 6905.

På statsskuldsättningens sluttande plan.

(Forts. fr. sid. 1)

Givetvis har under tioårsperioden även siffrorna på inkomstsidan ökats. Sålunda ha statsinkomsterna vuxit från 282 till 790 milj. kr. Posten "inkomst- och förmögenhetsskatten" har vuxit från 42 till 143 milj. kr. Samtidigt hava inkomsterna av "tullar och acciser" ökats från 120 till 299 milj. kr. Bidragande till denna ökning har främst varit inkomsterna av tullar, som stigit från 70 till 148 milj. kr. och av spirituosaskatter, som vuxit från 30 till 79 milj. kr. Slutligen gav tobaksskatten, som icke förekom år 1913, budgetåret 1924 ej mindre än 43 milj. kr.

Den här återgivna sammanställningen visar alltså för tioårsperioden 1913—1923 en ökning av statsskulden från 658 till 1,634 milj. kr. och av räntan å densamma från 23 till 81 milj. kr. Företeelsen är fullkomligt abnorm och kan icke förklaras ur annan synpunkt än den vi i början angåvo såsom den bestämmande, nämligen att bringa staten och folket i ekonomiskt vasallförhållande och beroende under finanskapitalet. Vi skola återkomma till det viktiga spörsmålet, vars grundliga ventilerande är en trängande nödvändighet.

Grundlagens helgd måste skyddas.

(Forts. fr. sid. 1)

miste liv, ära och gods". I Ansvarighetslagen § 3 stadgas vidare: "Skulle statsrådsledamot eller konungens rådgivare i kommandomål tillstyrka konungen att vidtaga steg, vilket uppenbarligen är stridande mot regeringsformens bokstavliga föreskrift uti 57 § rörande rikets ständers beskattningsrätt, uti 60 § till förhöjande av den bevillning rikets ständer sig åtagit, eller av sådana artiklar, vilka i densamma till bevillning räknas, allt sådant till förökande av kronans inkomster, dock härunder icke begripna sådana, i denna 60 § ej omnämnda avgifter, vilkas föremål äro inrättningar till enskildas gemensamma nytta och bekvämlighet, såsom båk-, bro-, färg- och andra avgifter av dylik beskaffenhet (§§ 73, 66, 68, 72, 78) eller underlåter han att emot sådant lagstridigt steg göra föreställning, eller det vållar och befrämjar genom uppsåtligt och bevisligt fördöljande av någon upplysning, miste ämbetet och varde ej vidare nyttjad i rikets tjänst".

Åliggandet att övervaka lagars och författningars efterlevnad tillkommer Justitieombudsmannen. I "instruktionen" för denne heter det: "Riksdagens I. O. åligge att utöva en allmän tillsyn över lagars, författningars och instruktioners efterlevnad av domare, ämbets och tjänstemän samt om de i sina ämbetens utövning av våld, mannamån eller annan orsak begått någon olaglighet eller underlåtit att behörigen fullgöra sina ämbetsplikter, dem vid vederbörliga domstolar i laga ordning därför tilltala eller låta tilltala.."

Vi konstatera alltså, *att* instiftandet av de statsoktrojerade privatmonopolen "Aktiebolaget Tobaksmonopolet" och "Aktiebolaget Vin- och Spritcentralen" skett i strid mot § 60 Regeringsformen, som förbjuder Konungen att "några monopolier fastställa"; *att* i "Konungaförsäkran" uttryckligen säges, att Regeringsformen och lagen skola tolkas efter deras "bokstavliga föreskrift"; *att* § 16 Regeringsformen att konungen ej äger rätt utan rannsakning och laga dom någon avhända eller avhända låta gods icke följts särskilt vid spritmonopolets instiftande samt *att* Justitieombudsmannen icke fullgjort sin skyldighet enligt "Instruktionen för riksdagens justitieombudsman" att "vid vederbörliga domstolar i laga ordning tilltala eller låta tilltala" dem, som bära ansvaret för de ifrågavarande grundlagsbrotten. Laglösheten är de facto numera satt i högsätet i stället för den laglydnad och trohet mot författningen, som en gång rått i Sveriges land.

Skall vårt folk stillatigande åse denna utveckling i laglöshetens tecken, vars betänkliga konsekvenser måste inses av envar, som kan och vill tänka? Nej! Främst måste fordras, att de styrande och maktägande i riket lyda lagen; endast om de så göra, kunna de hävda anspråk på att de enskilda medborgarna skola underordna sig densamma. En opinion bland folket bör skapas, som uppställer kraven: Bort med de grundlagsstridiga monopolen, obönhörligt beivrande enligt lagens bestämmelser av de begångna grundlagsbrotten! Det är nödvändigt att få fastslaget, att rikets herrar icke ostraffat kunna bryta mot grundlagens bud, till förhindrande av en fortsättning på den inslagna ödesdigra vägen.

Judarna och världsutvecklingen.

(Forts. fr. sid. 1)

världsrevolution. Beträffande judarnas ställning till proletariatet citeras ur protokollen följande ord:

"Vi ha i konstitutionerna fått införda en hel del rättigheter för folket, vilka dock ej äro några rättigheter alls. Alla dessa s. k. "medborgerliga rättigheter" finnas endast i teorin och kunna aldrig omsättas — i praktiken.... Proletären får ingenting annat av konstitutionen än de fattiga smulorna, som kastas fr. vårt bord till betalning för att han väljer våra agenter och går oss tillhanda. Fri- och rättigheterna äro endast ett bittert hån mot de fattiga, ty det dagliga arbetet hindrar dem att begagna sig av dem. Samtidigt berövas de ett permanent och säkert levebröd genom strejker, som organiseras av deras kamrater eller deras arbetsgivare. Men vi skola framställa oss själva som arbetarklassens förlossare".

Enligt Ford är judarnas skuld i världskriget och i bolsjevismens orgier en given följd av propagandan. Judarna äro krigets hemliga anstiftare. De ha dikterat fredsvillkoren i Versailles och söndrat staterna, de ha förvildat folken. Hela det rycka bolsjevikeländets ohyggligheter äro deras verk. Och överallt, där kommunism och anarki förtrampa rätten och ordningen möter man dem.

Sovjet är en judisk institution, som fordom kallades Kahal, en styrelseform, vari judarna länge blivit grundligt skolade. Även den stora franska revolutionen stod under judisk kontroll. Judarnas gamla nationella symbol, den sexudiga Davidsstjärnan, uppgår i bolsjevikernas femuddiga stjärna, proletariatets symbol.

Bakom "det fria ordets" kulisser.

Huru den franska opinionen preparerades för världskriget.

Inom franska socialistkretsar har man enligt vad tidigare meddelats från Paris fått i sina händer "originaldokumenten" från världskrigets förspel, dokument som lämna nog så märkliga bidrag till den mycket omdebatterade frågan om världskrigets ursprung.

Bland dokumenten märkes ett brev av den 8 juli 1913 från dåvarande ryska ambassadören i Paris Isvolski till ryske utrikesministern Losonov, vari ambassadören framhåller, att det erfordras omfattande förberedande åtgärder för att kunna vinna det nödiga inflytandet å dea allmänna opinionen i Frankrike. Varom ambassadören bl. a. skriver:

"Den största svårigheten möter från de socialradikalas sida, vilka äro obenägna för krig, och i synnerhet för ett sådant, som tager sin början på Balkan. Detta parti kan uppvisa namn sådan asom Caillaux, Herriot, Painlavé och förfogar över ett betydligt antal riksdagsmän och tidningar.

Av dessa senare — le Radical, la Lanterne, le Rappel l'Action, l'Aurore, le Dépeche de Toulouse med flera — har ingen enda någon stor läsekrets, men detta oaktat ett högst betydande inflytande. De äro var för sig språkrör för någon framstående ledare och deras uttalanden upptagas av de partitrogna såsom paroller, vilka måste åtlydas. Var och en av dessa tidningsägare och ledare har en grupp riksdagsmän och senatorer bakom sig, vilka genom dessa vilja stiga mot höjderna och därför underordna sig utan gensaga. Ledaren utövar väl inflytande på sin tidnings anda, men lyckas det oss, att utöva ett *finansiellt* tryck på tidningen, så utövar detta i sin tur inflytande på ledarens och hans anhängares anda.

Hr Poincaré anser liksom jag, att för detta ändamål är det stora offret från vår sida nödvändigt av 3,000,000 francs, varav ensamt för Radical, senator Perchots organ, 250.000 francs.

Om vi taga i betraktande, att den turkiska regeringen använde 5 miljoner för att få inflytande på den franska pressen, till och med köpte en av de allra främsta skriftställarna, och om vi så vidare överväga, huru obetydligt ett sådant belopp ställer sig gentemot dess verkan att föra närmare mot ett världsomändrande mål, så skulle ni kanske vilja åtaga eder att verka för detta förslags ofördröjliga beviljande av ministerrådet".

Litteratur och Konst

Ord och Bild.

Sverige har en förnämlig tidskrift som heter Ord och Bild, o. som förtjänar att uppmuntras, oaktat redaktionen för densamma synes göra ganska litet för dess spridning. Lösa häften av tidskriften borde finnas tillgängliga i de affärer, där veckotidningar säljas.

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet,
Stockholm
Telefon: Norr 589 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 4. Fredagen den 23 Oktober 1925. Årg. 1.

HUR SKYDDA OSS MOT HYRESOCKRET?

Ett samtal med arkitekten S. Wallander i Stockholms hyresgästförening.

Arbetarna ha redan organiserat sig. De övriga klasserna böra också resa sig till skydd. Ockerlagen bör tillämpas och gällande hyreslagstiftning revideras.

Hyresfrågan utgör om icke den främsta så dock en av våra viktigaste sociala frågor. Kravet på goda och hygieniska bostäder till rimliga priser är icke något konstruerat eller obilligt krav. Så mycket egendomligare är det, att frågan ägnats så jämförelsevis ringa uppmärksamhet från det allmännas sida. Den utgör viserligen ett av de ständiga diskussionsämnena man och man emellan, synerligast vid de tider av året, när hyrorna skola betalas, när ett eller annat fall av oblygt ocker råkat komma till allmänhetens kännedom. I dagspressen beröras dylika som bekant med samma lena hand som alltid, då det är fråga om spekulation och jobberi.

I ett föregående nummer av Nationen omnämndes fallet Sidenhuset, som på sätt och vis aktualiserat hyresfrågan överhuvud eller spörsmålet om vad som kan och bör göras för hyrespolitikens reglerande inom rimliga och förnuftiga gränser. Fall sådana som det omförmälda visa tydligt, att förhållandena på hyresmarknaden ej äro sådana de borde vara och att den behövliga regulatorn mot allmänhetens oskäliga uppskörtande f. n. ej finnes. Ansatser i reglerande riktning ha dock ej saknats, och härvid är det arbetarklassen, som gått i breschen. De s. k. bildade klasserna, vilka låta sig behärska av otaliga hänsyn och i allmänhet nära en motvilja mot allt som förefaller mindre behagligt, ha här liksom på så många andra områden följt "låt-gå-principen", tigit o. tagit emot, tills det den dag som är hunnit till bristningsgränsen ifråga om deras förmåga att kunna bära hyrespålagorna. Följden har blivit, att arbetet till skyddande av hyresgästernas intressen kommit att så gott som uteslutande omhändertagas av arbetarna och därvid även i sina former präglats av dessas allmänna principiella uppfattningar. Det naturliga hade givetvis varit, att även hyresgästerna från övriga klasser i samhället varit med i arbetet.

Arkitekt S. Wallander.

För att efterhöra, huru man inom den organisation i Stockholm, som speciellt tagit sig an bevakandet av hyresgästernas intressen, ser på läget, har Nationen hänvänt sig till Hyresgästföreningen och haft ett samtal med en av de ledande männen inom densamma, arkitekten *Sven Wallander*, vilken beredvilligt ställde sig till vårt förfogande.

Arkitekt Wallander började med att framhålla, att Hyresgästföreningen, som nu i ett årtionde verkat i hyresgästernas intresse, huvudsakligen utgjordes av arbetare och vore organiserad som ett kooperativt företag, ehuru utan någon samorganisation med arbetarnas övriga kooperativa rörelse. Föreningen utgjorde dock ingalunda någon sammanslutning för tillvaratagande av endast hyresgästers inom arbetareklassen intressen utan avsåg att verka i alla kategoriers av hyresgäster tjänst, en princip som den också i sin praktiska verksamhet följt.

Beträffande läget på bostadsmarknaden, förklarade hr Wallander, att tillgången på lägenheter å 4 rum och kök och däröver f. n. vore ganska god, så att hyresockret inom denna klass lägenheter i viss mån botade sig självt. Nä vi så komma ned i lägenheter på 3 rum och kök, blir tillgången något mindre. Lägenheter å 2 samt 1 rum och kök är det fortfarande brist på, och orsaken härtill är främst den bristande byggnadsverksamheten under kristiden. Bristen å smålägenheter hade ytterligare ökats därigenom att omflyttning" uppåt i stor utsträckning skett av mindre bemedlade, medan de mera burgna flyttade nedåt.

På affärslägenheter råder däre-

(Forts. å sid. 4)

Det judiska världsherraväldet.

Dess tillvaro konstaterad av H. Belloc i "Judarna och vi andra".

Ett litet fåtal judar leda världsfinansen och de revolutionära rörelserna i tiden.

I den på Natur och Kulturs förlag utkomna boken "Judarna och vi andra" av Hilaire Belloc ger förf. en utförlig, högst intressant skildring av den roll den judiska nationen spelar i världsutvecklingen.

Den judiska nationaliteten har aldrig i världshistorisk tid spelat en så ödesdiger roll som för närvarande, framhåller Belloc. Män av judisk börd leda de två motsatta stora sociala strömningarna i Europa och Amerika. Den ryska bolsjevikrevolutionen har stått och står alltjämt under judisk ledning. Världsfinansen ledes och kontrolleras likaså av judarna. "Alla de judar som kontrollera världsmarknaden i bly, nickel och kvicksilver samt en del andra metaller, skulle få plats i ett litet rum. Vid ett enda middagsbord skulle alla de stora judiska bankmännen, som hava det internationella finansväsendet i sina händer, kunna samlas — jag kunde i själva verket visa middagsbord, kring vilka vid eller annat tillfälle nästan alla samtidigt suttit".

Nationalkänslan hos judarna är enligt Belloc starkare än hos något annat folk, som lever eller levat. Mellan de judiska finansmännen å ena sidan och de judiska ledarna för kommunistrevolutionen består över hela världen en allians. Härav förklaras bl. a. statsmännens erkännande av sovjetstyrelsen. "Judarna såsom kollektivitet hava i våra dagar och i de vitas värld en makt som är rent av överdriven. Och denna makt är organiserad och var ända tills nyligen stadd i tillväxt. De flesta tro, att den ännu är stadd i tillväxt. — Trycket härav kännes mer eller mindre av alla. Det genomilar hela världens nervsystem o. det tilltager för hastigt för att undgå observation."

Judarna föredraga att leva och verka under tagna namn, som dölja deras nationalitet. Sålunda ha tillkommit namn som Stanley för Salomon, Curzon för Cohen, Sinclair för Schezinger, Montagne för Moses, Benson för Benjamin etc. Även Charles Kingsley och Wiliam Moss-Booth, frälsningsarméns grundare, voro judar.

I de historiska böckerna låta judarna bortrensa de oräkneliga dramatiska episoderna om sammanstötningar mellan judar och européer. De flesta ha t. ex. icke reda på, att under kejsar Hadrianus judarna anställde en revolution på Cypern och i de libyska städerna mot de bestående samhällena, vilken i våldsamhet tävlade med om ej rentav överträffade de värsta blodsgärningar i det nutida Ryssland. Ensamt på Cypern förgjorde judarna en kvarts miljon av befolkningen, och de romerska myndigheterna återgäldade dem brotten med en bestraffning, som leddes till ett obarmhärtigt krig.

Historiska exempel på förtryck mot judarna och hämd från dessa i ena eller andra formen kunna anföras i oändlighet, men de flesta bildade människor ha aldrig hört något därom. Juden är spekulant. Hans syn på enskild egendom är en annan än den etiskt kristna. Därför kan han bli kommunist av övertygelse likaväl som storspekulant. För judarna är det naturligt att för sina intressen begagna sig av de sociala motsättningar, som finnas i de länder, där de leva. På tal om bolsjevikrevolutionen yttrar Belloc: "Med sina ständiga flyttningar från ett land till ett annat, med sin naturliga likgiltighet för fosterlandskänsla, som motvikt mot klasskänsla med sitt klara tänkande, med sin ihärdighet och intellektuella färdighet ha de kommit att bli arbetsklassens självskrivna ledare och talangfulla organ. Framför allt bildade de det cement, som var hela världen höll rörelsen samman. Det var de, som mer än alla andra vidhöllo en fullständig lösning av de sociala problemen enligt de linjer, som deras landsman Karl Marx hade hämtat från mera betydande samtida o. kodifierat i sin bok om Kapitalet."

Frimureriet som politisk världsmakt.

Ordens storloger verksamma i den judiska imperialismens tjänst.

"För genomförandet av våra (logernas) beslut måste folkförbundet utvecklas och förses med en stark armé, de nationella arméerna minskas . . . samt en internationell bank skapas med oinskränkt makt."

Den roll det internationella frimureriet spelar och alltjämt spelar i den världspolitiska utvecklingen torde för de flesta vara tämligen okänd. Då och då får man en erinran därom. I senare tid har den hemlighetsfulla orden särskilt låtit tala om sig i Italien och Frankrike, där dess högsta ledning varit koncentrerad och där dess politiska verksamhet gjort sig starkast märkbar. Man erinre sig t. ex. de franska katolikernas ingripande mot frimureriet för ett år sedan, vilket höll på att leda till allvarliga komplikationer mellan den av orden starkt influerade Herriotska regeringen och Vatikanen. Den som hänsynslösast ingipit mot frimureriet i vår tid är dock Mussolini, vilken vidtagit den ena drakoniska åtgärden efter den andra och till slut kategoriskt förbjudet orden i Italien — ett ingripande, som torde ha fört fascismen och påvestolen närmare varandra och betydligt stärkt Mussolinis ställning bland kyrkans män. Det bör under sådana förhållanden kunna ha sitt intresse för den stora allmänheten att erfara något närmare om frimureriet och dess verksamhet. I våra nordiska länder, där judar äro förvägrade tillträde och orden såvitt man vet icke direkt engagerats för politisk verksamhet, har denna naturligen icke samma betydelse rent politiskt som i de sydeuropeiska länderna. Idéerna och ceremonierna äro dock desamma över hela världen och samorganiseringen av de skilda ländernas loger fortgår målmedvetet och med energi.

Den kända tidskriften "Weltkampf" i München, utgiven av hr Alfred Rosenberg, publicerar en del intressanta uppgifter rörande Frimurareorden och dess verksamhet.

"De 140 loger och sammanslutningar av franska Stor-Orien-logen (Grand Orient de France) äro, heter det i Weltkampf, "källorna till den upplysning, som omspänner hela landet. Tusende fria borgare besöka dessa loger, behandla därvid det dagliga livets frågor, skriva därefter i tidningarne över dessa spörsmål och försvara de utformade meningarne i politiska församlingar. Ur detta framgår småningom den allmänna meningen o. på detta vis bliva väljarne påverkade. Valdagens resultat ger uttryck åt denna mening, och parlamentet är ju landets vilja. Detta är frimurarnes taktik och så skall den vara under en demokratisk regim". (Stor-Orientens konvent — Convent du Grand Orient — 1904, sid. 432).

"De frimurare, som blivit riksdagsmän, få icke glömma, att de blivit det genom ordens makt; de måste därför också under mandatsperioden förbliva avhängiga av densamma. I alla fågor som berörа deras politiska verksamhet måste de följa våra principer" (Convent du Grand Orient 1923, s. 365). "Vi äro ett stort förbund, utåt stumt, som

(Forts. å sid. 4)

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

"En högrest statsman."

I N. D. A., vars förslappade ledareskribent på sista tiden tyckes ha förlorat jämvikten, läses följande tirad:

"Men huru förhöllo sig mot slutet på kriget de, som i dag anse solidaritet kring rena barnsligheter vara medborgarplikt? Både hemma och ute angrepo de på det hatfullaste den högreste statsman, som Sverige har mera att tacka för än någon annan under senaste halvseklet, och desamma som nu sätta likhetstecken mellan modest satir och smädelse häftade mitt under brinnande krig vid ifrågavarande statsmans person ett agitatoriskt smädeligt öknamn".

Det finnes ingen svårighet att ihågkomma, vem denne "högreste statsman" i själva verket var. Nyblivne generalkrigskommissarien Rydén döpte honom på sin tid till "Hungersköld". Detta var ju ingenting att bli ond över, då dylika små seknamn utdelas massvis och utgöra just de papperstussar, varmed lärda herrar partipolitici pläga bombardera varandra. Men det gives omständigheter, som N. D. A. och den övriga dagspressen aktar sig för att nämna, vilka göra beteckningen "högrest" i varje fall icke passande, när det gäller denne statsman.

Som chef för den kända kristidsregeringen 1914—16 är han den främst ansvarige — juridiskt och moraliskt — för de i strid mot grundlagen inrättade monopolen och kommissionerna. Det var under den tiden, Sveriges ekonomiska nacke knäcktes, och grunden lades till det olagliga trust- och bankvälde av internationell struktur, som nu hotar att likt en rännsnara strypa nationen. Det var då folkplågare à la Bratt av alla slag släpptes lösa, en 500 miljoner kr. vräktes som i sjön till ingen nytta och odugliingar och mutkolvar fingo triumfera. Värst var, att förtroendet till staten som juridisk faktor totalt förstördes, och det är verkningarna härav, vi den dag som är lida utav. Man vågar inte längre företa någonting! Skall detta kallas högrest? När en adelsman, som åtnjöt allmänt förtroende, och därtill är jurist, visar sig komplett ha struntat i grunden för all lag, grundlagen, vad är det då kvar av rättssamhället? Ingenting, säger meningar. Vi få fortfarande finna oss i, att oskyldiga näringsidkare inburas och förföljas, vi få röka rabarbertobak, dricka träspritvaror och betala oskäliga skatter till en massa politiska dagdrivare, som söka slå under sig allt, utan att kunna skota en sak ordentligt. Emigrationen

(Forts. å sid 4).

Fascismen i England?

Engelska premiärministern Baldwin har i ett tal vid den konservativa partikongressen i Brighton uttalat sig om fascismen på ett sätt som synes tyda på att starka strömningar i fascistisk riktning förefinnas inom konservativa kretsar i England. Hr B. såg sig nämligen föranlåten att gentemot dem, som mena, att England behöver en Mussolini, uttala, att han väl hyste djup aktning för ett stort lands premiärminister såsom Italiens, men att han med kännedom om sitt eget folks skaplynne ansåg omöjligt att realisera tanken på en diktatur i England. "Det engelska folket kommer aldrig att tolerera en diktator eller låta sig göras till preussare och ej heller till ryssar".

Emot detta yttrande har Mussolini inlagt en kraftig offentlig protest, var han förklarar, att "det strider mot alla mellanfolkliga sedvänjor och de övriga engelska regeringens chef, ovärdigt en gentleman och en bildad man". "Tidpunkter finnas", yttrar Mussolini, "när en diktator är nödvändig. Det brittiska imperiet är utåt om också icke inåt en diktatur. Ej heller äro Cromwell och andra diktatorer förgätna. Min diktatur har räddat Italien från anarki och bolsjevism, grundat ordning och återupprättat statens auktoritet. Den har räddat Europa från kaos".

Naturligtvis har Mussolini rätt uti, att tidpunkter finnas, när en diktator är nödvändig för ett land. Frågan gäller här väl närmast, huruvida en dylik tidpunkt f. n. är förhanden i England. Inom engelska konservativa kretsar saknas tydligen icke anhängare av denna uppfattning att döma av hr Baldwins uppseendeväckande uttalande.

Caillaux till strids mot "den finansiella demagogien".

Caillaux har vid radikala partiets kongress i Nizza hållit ett tal, vari han närmare redogjort för Frankrikes hopplösa finansiella läge. Han yttrade i talet bl. a., att han aldrig komme att rygga tilbaka för djärva reformer, men skulle energiskt bekämpa den finansiella demagogien, som vore "skadlig för republiken och nationen och ginge ut på att föra massorna bakom ljuset".

Ett offer för modern bankpolitik.

Transatlantic nu helt i bankernas våld.

Det en gång så förnämliga rederiaktiebolaget Transatlantics aktier ha på senaste tiden varit utsatta för ett kraftigt kursfall. I början av 1919 noterades som man erinre sig aktierna till 400 à 500 kronor på börsen. Vid ingången av 1925 voro de nere i 20 kronor för att sedan efter hand dala ned till en bottenkurs av 3 à 5 kronor.

Det starka kursfallet är enligt Soc.-Dem. resultatet av den politik, som på sistone tillämpats av bankerna gentemot av dem beroende företag. Aktiekapitalet var 12 miljoner, men nedsattes för ett par år sedan till hälften, varvid aktiernas nominella värde blev 50 kronor. Men samtidigt utgavs nya aktier under namn av preferensaktier för 9 miljoner kr., vilka allesammans övertogos av Nordiska handelsbanken mot kvittning å dess fordringar i bolaget. På dessa aktier gavs år 1924 en utdelning av 7 procent, medan de gamla aktierna fingo ingenting. Klart är att, då preferensaktiernas innehavare betingat sig företrädesrätt till utdelning, de gamla aktierna ha föga utsikt att erhålla någon sådan, ett förhållande, som jämte de försämrade konjunkturerna, torde förklara kursfallet. Samma företeelse upprepar sig i ett flertal andra bolag.

Annars borde de stora vinster, Transatlantic under de goda åren inhöstat, ha räckt till för en moderat utdelning även under de dåliga åren. Är

(Forts. å sid 4).

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
A textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

Den 23 okt.

Andarna vakna.

Den härskande kollektivistiska utvecklingen har motverkat individernas självständiga tänkande och i stor utsträckning förvandlat dem till orefelkterande eftersägare av de åsikter som framföras av upplysningens herrar inom parti o. press. Man har gjort det till ytterlighet bekvämt för dem, som sky besväret att använda sina egna hjärnor vid ställningstagandet till dagens frågor. Partierna och deras organ tänka för de enskilda; dessa ha endast att anamma de väl tillrättalagda texter, som utbjudas. Systemet är emellertid i hög grad betänkligt, ej minst ur den synpunkten, att det erbjuder möjligheter för mindre samvetsömma, spekulativt lagda krafter att förvärva sig ett otillbörligt inflytande å folkets tänkesätt och därmed också att leda utvecklingen på vilse vägar. Tyvärr visar erfarenheten, att detta tillfälle till maktmissbruk i den största utsträckning även utnyttjats.

Gå vi ut bland folket, skola vi finna, att tänkesätten där i stort sett följa de riktningar, som uppdragas av partiernas tidningar. Termerna och slagorden från dessa gå allmänt igen i diskussionerna. Åter och åter får man höra alla dessa till leda traglade partipolitiska termer och fraser "höger", "vänster", "parlamentarism", "demokrati", o. s. v. endast med den skiftning som betingas av de olika tidningarnas en smula varierande utläggningar av texterna. I de flesta fall synas medborgarna sakna all förståelse för, att det är deras respektive partitidningars åsikter de återgiva; de tro i allmänhet fullt och fast, att åsikterna framgått ur deras eget fria och självständiga tänkande. — Så stor är nu en gång suggestionens makt.

I denna ordets makt över tanken ha vi att se den förnämsta orsaken till förekomsten av det rådande absurda systemet, under vars hägn vårt folk nu ledes mot fördärvet. De, som följt de politiska händelserna på närmare håll, veta, huru spelet parlamentariskt sköttes. I varje politisk fråga av vikt deklareras för de olika partierna olika ståndpunkter, alldeles oavsett dess rent sakliga innebörd. Härpå kommenderas partierna och deras representanter upp på sina respektive stridsfronter — slaget levereras — förvisso till stor gamman för "herrarna bakom kulissen", som måste finna spelet kostbart — och resultatet blir i de flesta fall en vansinnig "kompromiss", som hindrar frågans rationella lösning. Sålunda kompliceras de enklaste spörsmål och krav och göras praktiskt olösliga. När någon gång en stor fråga tilläventyrs råkar få en förnuftig lösning, sker det alltid på bekostnad av partidisciplinen och sammanhållningen d. v. s. emot parti och pressherrarnas beräkningar.

Och med detta bedrövliga system skall vårt folk dragas, endast därför att det regerande Mammon önskar att se vårt folk försänkt i vanmakt, i tvedräkt och split! Huru länge skola vi finna oss häri? Är ej stunden för okets avkastande snart kommen? Svenskarne äro ett folk med ärorika traditioner. Förnedrande band på sitt tänkande och handlande hava de tidigare icke tolererat, och de vilja det heller icke den dag som är. När landets välfärd kräver, äro de åter redo att gå till strids för okets avkastande samt för utkrävande av vedergällning å förrädarna. Lögnsystemet, vilket hotar att förgöra vårt folk andligt som materiellt, måste bort; i stället måste krävas, att sanningen får vara ledstjärnan i utvecklingen. På någon annan väg står icke en bestående utveckling att bygga. Lögnens företrädare i det offentliga livet måste bort, de ha regerat länge nog! De ha gjort tiden om och förlett oss att överge de sanna idealen. Helt ha de dock ej lyckats att utrota det goda inom människorna. Innerst hos dem finnes, även där ondskan skenbart segrat, känslan för det sanna och rätta förborgad, vilken i nödens stund tar ut sin rätt och omotståndligt bryter sig fram. Till slut är det sanningen som segrar, om ock människorna under tider kunna låta sig locka av lögnen.

Andarna vakna och resa sig till kamp mot tidens andliga misär. Deras frigörelsekamp ur tvånget och förnedringen pågår redan omkring oss. Häri ha vi att se det löftesrika tecknet. Kampen blir hård, det veta vi, ty lögnens makter avstå icke godvilligt från sina positioner eller släppa på det grepp de lyckats tillvärva sig om vårt folk. Men de måste! Försåvitt vi som svenskar vilja leva ett fritt liv och se emot en framtid i frihet. I andarnas frigörelsekamp får ingen vara ljum. Den kräver medverkan av alla, som vilja vårt folks välfärd, dess befrielse ur slaveriet under det härskande Mammons tyranniska välde.

———

Spioneri- och provokationssystemet måste brytas!

Det ömkliga system av spioneri, provokation och angivelse, som under kontrollstyrelsens hägn tillåtits utveckla sig och florera inom restaurangväsendet i vårt land, är en utmaning av grövsta slag mot gammal svensk uppfattning och anda. Herrarna, som upphöjt sig till folkets förmyndare, tyckas finna ett nöje och en njutning uti att pröva, huru långt svenska folket tål kallt stål. Tvivelaktigt är, om det någonsin i tiden tält det kalla stålet så långt som den dag som är.

Med icke alltför långa tidsmellanrum meddelas hurusom hr Bratts spioner och provokatörer varit ute i farten, än här, än där. Senast omförmäles ett fall från huvudstaden. Enligt en tidning besöktes en restaurang i närheten av Drottninggatan nyligen av en av hr Bratts utsända. Vederbörande skall dels med lock dels med pock ha försökt att trolla fram 2 1/2 cl. extra — vilket emellertid icke lyckades — under det han lät sitt kontrollöga vaka över restaurangens övriga gäster för att efterse ,att ingen mannamån skedde.

Finnes det då icke medel att bli kvitt detta föraktliga system och de föraktliga individer, som representera detsamma? Har självkänslan hos svensken totalt dött bort, liksom förmågan att reagera? I gångna tider gjordes ofta processen kort med sådana herrar ,som utmanade och tyranniserade folket. I dag höjas de upp på piedestaler!

Korruptionssystemets konsekvenser

belysas på ett drastiskt sätt av den statsfinansiella ställningen i Frankrike. Årets budget slutar där på en summa av 36 miljarder. De verkliga statsutgifterna uppgå enligt vad konseljpresident Painlevé uttalat endast till 14 miljarder. De övriga 22 miljarderna utgöra räntor på statsskulden.

Visserligen äro vi ännu icke i vårt land förhållandevis komna så långt på sluttande planet som "Det fria Frankrike", men vi äro på god väg. Exemplet bör utgöra ett memento, en maning att reagera innan för sent är. Den omständigheten att en dylik reaktion av den demokratiska pressen skulle stämplas som både scart och frihetsfientlig, bör icke få avskräcka från handling.

PRESSKONSERTEN

"Slut på spritsmuggleriet!"

— ropas åter i den moraliserande dagspressen. Svenska Dagbladet (h) förklarar i myndig ton:

Samhället måste sätta in all kraft på att bekämpa olagligheterna, och det förefaller som om man kunde gå strängare fram t. ex. beträffande de personer, som upprepade gånger fällts för smugglingsförsök från Finland. Men man får heller icke glömma, att det är restriktionerna, som möjliggöra spritsmugglingen. Problemet blir att vid varje tid göra den rätta avvägningen. Risken av överdrifter illustreras bäst av det anmärkningsvärda faktum, att det är ett förbudsland, som furnerar våra spritsmugglare med större delen av deras varulager.

Det låter nog så bra "samhället måste sätta in all sin kraft". Men varför sätter då ej samhället och den samhällsintresset företrädande dagspressen in all sin kraft på att få missförhållandena ur världen? Varför går man icke till roten med smugglingsfrågan? Vi tillåta oss fråga.

Medan man till det löjligas gräns efterhåller de lägre oansenliga utövarna och tjänsteandarna inom smugglingsnäringen samt blåser upp "stora skandaler", om till äventyrs några sjöfarande militärer råka föra med sig ett par flaskor spritvaror från utrikes hamn, tolereras utan ett knyst den hemliga smuggelorganisation ,som leder och finansierar den olagliga trafiken. Så länge man icke vill eller vågar ta itu med den drivande kraften d. v. s. de ekonomiska intressen av in- och utländsk karaktär, som osynliga ligga bakom smugglingen, förblir varje åtgärd mot densamma praktiskt taget verkningslös och varje ordande om att göra slut därpå endast ett vackert talesätt. Dagspressen synes ha tagit till en av sina uppgifter att vidmakthålla det oefterrättlighetstillstånd inom nykterhetspolitiken, som möjliggör den luckrativa hanteringens blomstring. Och detta gör den tydligen så mycket hellre som missförhållandena på området visat sig utgöra ett mycket verksamt medel i strävandena att demoralisera vårt folk och distrahera den allmänna opinionen.

———

Attacken mot studentexamen.

Svenska Dagbladet o. Dagens Nyheter ha liksom på given signal låtit gå till attack mot studentexamen vilken förmenas ej längre ha något raison d'être utan måste bort. Det lancerade kravet är nog så karakteristiskt för vissa kretsars sätt att se och främja utvecklingen på det svenska undervisningsområdet. Sedan man genom en irrationell folkbildningspolitik, som lockat ett onaturligt stort antal bildningssökande in på den högre studievägen, väl lyckats få det dähän, att ett studentproletariat skapats, rycker man nu in och vill råda bot mot det onda genom att helt avskaffa studentexamen. Mannen som främst skickas fram i diskussionen är borgarrådet Oscar Larsson — herrar borgarråd tyckas vara användbara för varjehanda. Men med myndighet i tonen, som endast kan förklaras av hans vetskap om att ha de mäktiga herrar intressenter i den stora tidningskoncernen bakom sig, dekreterar han: "Studentexamen måste bort!" Den uppkomna motsatsen mellan universitetsintresset och det praktiska livet krav i utbildningen gör det, menar hr borgarrådet, omöjligt att fortsätta på den inslagna vägen. I stället för den antikverade studentexamen rekommenderas ett patent, som formuleras "medborgerlig examen". För universitets intressen skall sörjas genom propedeutiska fortsättningskurser. "Ungdomens framtids- och utkomstmöjligheter få ej massviss förfuskas genom den fåfängans marknad, som studentexamen nu är", slutar hr L.

Vart syftar man månne i realiteten med denna uppseendeväckande attack mot studentexamen, vars avskaffande genom Svenska Dagbladets och Dagens Nyheters energiska ingripande i en hastig vändning nära nog gjorts till ett folkkrav? Det är icke svårt att genomskåda. Utan tvivel ha vi däri att se ett led i de pågående allmänna nivelleringssträvandena. Man vill sänka kunskapsnivån hos de bildade klasserna för att därigenom förhindra en uppryckning ur den försumpning i smak och allmän kultur, som de herrar, vilka numera sörja för folkupplysningen i pressen lyckats åstadkomma. Vederbörandes tal om mångläseriet som ett skäl för studentexamens avskaffande håller naturligen icke. Väl har i senare tid åtskilligt onödigt betungande inforts i skolundervisningen — gärna bort med det! — men vad sålunda oriktigt skett motiverar icke en reform, som i praktiken skulle leda till bildningsnivåns sänkande hos de klasser, vilka mera representera det intellektuella arbetet. Länka åter in utvecklingen på undervisningsområdet på förnuftiga vägar, och det onda, som man nu föreger som skäl för införandet av ett ännu värre ont skall försvinna av sig själv!

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

Veckans största tilldragelse var mötets i Locarno lyckliga avslutning. Hela den politiska världens uppmärksamhet har varit koncentrerad kring förhandlingarna i Locarno, och telegrammen berättade om alla slags intriger, vilka sammanvävdes omkring detta möte. Det var inte för inte som vid middagen, vilken de i Locarno församlade journalisterna gåvo till mötesdeltagarnas ära, de själva på menun karikerades såsom fredens — ankor.

Mötets huvudmoment, då praktiskt taget alla frågor grundligt omdiskuterades och garantifördragets och Tysklands inträde i Nationernas Förbund beslötos, var en utflykt med motorbåt på Lago Maggiore, vid vilken Chamberlain med fru, Briand, Luther Stresemann samt deras närmaste förtroendemän närvoro. Under det att fru Chamberlain bjöd på smörgåsar och vin, beseglades Europas öde för generationer framåt.

Men vem var det, som egentligen styrde båten? Om detta förtälja telegrammen ingenting.

Låt oss titta bakom kulisserna!

Under det att konferensen i Locarno förbereddes utsände Förenta Staternas presidentskansli till alla gäldenärer en lista på Amerikas innestående fordringar. A listan märktes fordringar hos Stor-Brittannien, Frankrike, Italien, Belgien, Ryssland, Polen, Tjecko-Slovakien, Jugo-Slavien, Rumänien, Österrike, Grekland, Estland, Finland, Lettland, Litauen och Ungern. Som man ser saknas å denna lista Tyskland. Tyskland är inte skyldigt Amerika något. Och de finansiella förhållandena de två länderna emellan dikteras endast genom avbetalningar enligt Dawes plan.

Ett annat faktum var den för några dagar sedan offentliggjorda kungörelsen från Vita huset, att amerikanska regeringen fortfarande kommer att motsätta sig lån till länder, som icke fonderat sin krigsskuld till Amerika. Betecknande nog gjordes denna kungörelse just i det ögonblick, då Briand på Locarnokonferensen uppgav, att han icke kunde medge Kölnzonens utrymmande förrän Tyskland underskrivit garantiflaget och sitt inträde i Nationernas Förbund. Han motiverade detta med inre-politiska skäl.

Att den amerikanska förklaringen i första rummet avsåg just Frankrike, därom kan intet tvivel råda.

Vad innebär denna vägran av lån till Frankrike? Den innebär den franska valutans ytterligare försämring, ja kanske krasch. Den franska nationalbankens balans är mycket dålig. Förskotten till staten ha va höjts med 1450, miljoner francs. Under perioden den 25 juni-1 oktober har staten tagit 4,700 miljoner frans och endast 1,650 miljoner återstå av den summa, 32.000 milj., som utgör dess kredits gräns. Växelportföljen har, oaktat sedlarnas cirkulation ökats, betydligt minskats, vilket återigen är ogynnsamt för statsfinanserna, då det innebär, att cirkulationen icke ökas för handelns och industrins behov utan för statens utgifter. Samtidigt har order givits från Amerika till alla större banker, som äro beroende av det amerikanska kapitalet, att icke understöda det av Caillaux lancerade kortfristiga konverteringslånet. Som man inom välunderrättade finanskretsar i Paris påstår, har det ej givit mera än 5—6,000 miljoner francs, vilket endast är en mycket ringa del av behovet. Detta betyder, att Caillaux' försök att rädda de franska finanserna blivit ett fiasko.

Under detta finansiella tryck från Amerika fördes underhandlingarna i Locarno. Men varför ville kosmopoliterna i Amerika hjälpa Tyskland? De veta att i detta ögonblick är det utarmade och avväpnade Tyskland alldeles i den amerikanska storfinansens händer. Tyskland måste ha sina områden utrymda och sin suveränitet återställd, ty Amerika har gjort sig färdigt att exploatera dessa områden för *sig själv. Tyskland* kommer att bli en filial av firman "Amerikas Förenta Stater". Amerika kommer att giva kapital och råvaror, om så behövs färdiga produkter. De tyska handelsbiträdena och handelsresandena komma att tack vare sin organisationsförmåga och sina kunskaper sprida varorna över hela världen samt vid månadens slut överföra nettovinsten till Chicago o. New York. För detta måste par. 16, som hotade Rapallofördraget och de tyska förbindelserna österut, strykas samt ett nytt handelsavtal med Sovjet-unionen, vilket ger de största möjligheterna för Tyskland att avyttra sina (och amerikanska) varor österut, avslutas.

Amerikas nästa steg skönjes redan. Coolidge föreslår en avrustningskonferens. L'Intransigeant yttrar med rätta, att Amerika månhända är det mest imperialistiska och militaristiska land i världen. Men drivet till ett alternativ: antingen finanskrasch och revolution eller avrustning, kommer Frankrike naturligtvis att samtycka till konferensen. Och då blir de amerikanska kosmopoliternas dröm en verklighet. Genom sitt kapital, sin armé och sin flotta komma de att från sitt huvudsäte i New York eller Chicago regera Europa och använda dess intellektuella och materiella resurser för sina egna kosmopolitiska syften.

Det var kanske därför Chamberlain vid sin ankomst till London yttrade till brittiska pressens representanter, att trygghetsfördraget icke kan betraktas som fredsverkets fullbordande utan endast som en god början.

Mälarbanken går upp i Sv. H.

A.-B. Mälarebanken har hållit extra bolagsstämma under ordförandeskap av landshövding W. Murray för behandling av frågan om bankens uppgående i Svenska Handelsbanken. Representerade voro 73,488 aktier.

Stämman beslöt efter en längre debatt enhälligt avtalets godkännande och Mälarbankens trädande i likvidation. Beslutet skall för att bli giltigt bekräftas på ordinarie stämma.

Läsekretsen om Nationen.

Den av oss gjorda förutsägelsen om tystnad i dagspressen kring Nationen har gått i uppfyllelse, d. v. s. om man undantager den skämtsamt lagda välkomsthälsning, som vår politiska antipod Folkets Dagblad Politiken ägnat oss under rubriken "Väktaren i Kungstornet". Om alltså pressen sina nytida principer trogen behandlat vårt ord såsom icke värt att beakta — den har därtill genomkorrumperad som den är, sina randiga skäl — så har allmänheten visat så mycket större förståelse och intresse.

Nationens redaktion har haft nöjet mottaga uttryck härav i mängd såväl muntliga som skriftliga, vilka stärkt oss i vår förvissning om att tiden är mogen för en självständig och oberoende tidning av Nationens karaktär. Vi återge här nedan ett citat ur en av de erkänsamma skrivelser, som från intresserade vänner av tidningen nått oss tillhanda:

"Säkerligen hava de hittills utkomna numren av tidningen Nationen hos ansvarskännande, ärliga medborgare väckt en känsla av glädje och tillförsikt. Mången, som länge nog väntat på signalen till en frihetsrörelse på bred bas inom det svenska folket, tror sig helt visst se klar på att i den nya tidningen finna det organ, som kommer att bereda jordmånen för den nya stämningen.

Den ärliga anda och de goda bevekelsegrunder, som anmälan lovat skola tjäna tidningen till ledstjärna, komma också helt säkert att finna genklang hos många svenska män och kvinnor, och just detta torde väl i längden utgöra en borgen och förutsättning för tidningens och sålunda även rörelsens framgång."

A N

Ifyll, klipp ur och insänd

nedanstående rekvisition för prenumeration till NATIONEN, *Södra Kungstornet, Stockholm.*

(Prenumeration kan även verkställas å posten.)

Till

NATIONENS expedition
Södra Kungstornet
STOCKHOLM.

Undertecknad anmäler sig härmed som prenumerant å tidningen NATIONEN för helår, tre kvartal, halvår, kvartal (räknat från 1 okt. 1925 till 1 okt. 1926. Det som ej önskas överstrykes).

....
Abonnentens namn.

....
Hemvist. Postadress.

Prenumerationspris:

Helår .... kr. 10:—
Tre kvartal .... „ 7:50
Halvår .... „ 5:25
Kartal .... „ 2:75

PÅ UTKIK

Hr Thorberg är morsk mot Mussolini.

L. O:s ordföande, hr Arvid Thorberg, har varit ute och rekreerat sig i Genéve och efter vad det vill synas morskat upp sig ganska betydligt — vilket ju bör glädja herrar kommunister, som hittills i T. sett mest "ett geléartat väsen" utan både kraft och mod. Hr Thorberg är just återkommen från styrelsesammanträdet inom Internationella arbetsbyrån, där fackföreningsfriheten varit på tapeten och har i likhet med andra hemkommande storheter beviljat en intervju åt en tidning. I denna klagas över Mussolinis ingripande mot "friheten" i Italien.

"För min del hävdade jag", yttrar hr Thorberg, "den uppfattningen, att arbetsbyråns styrelse hade skyldighet att vaka över att de principer, som ligga till grund för hela vår verksamhet, icke kränkas, och jag hemställde att direktören i styrelsens namn skulle göra en démarche hos den italienska regeringen i sådant syfte".

Hr Thorberg synes vilja vandra i utrikesminister Undéns fotspår. Heltsäkert kan han räkna på samma älskvärda bemötande från Mussolinis sida som hr utrikesministern hade att glädja sig åt i den famösa kransaffären Matteotti.

När herrar journalister "demonstrerade" mot Mussolini.

Mussolini har som bekant icke varit vidare älskvärd mot herrar journalister, vilka i Italin såsom giftspridar inom opinionsbildningen ofta placerats i en särskild klass av svårartade förbrytare. Att kosmopoliternas betalda skrivare icke tagit väl upp denna genanta placering, är ju icke att undra över. I Locarno roade de sig med en lika enfaldig som verkningslös "demonstration" mot Mussolini. Denne hade inbjudit dem till en mottagning. Telegrammen upplysa, att journalisterna infunno sig i stort antal i hotellhallen, men majoriteten vägrade gå in i det särskilt reserverade rummet, där intervjun ägde um, detta såsom protest mot Mussolinis munkavle på italienska pressen.

Då Mussolini återvände genom hallen, mottogs han med djup tystnad, men gick fram till representanten för en Londontidning och frågade:

— Frodas fortfarande kommunismen?

— Därom kan jag icke yttra mig, svarade journalisten.

— Varför icke?

— Emedan jag icke är kommunist.

— Då har jag tagit fel, svarade Mussolini, varvid en frispråkig holländsk journalist insköt:

— Det råkar ni ofta ut för, signor Mussolini.

•

Tvivelakigt är, om Mussolini lät imponera på sig av herrar journalisters demonstration. Men förmodligen inbillade de sig detta.

Ludendorff överfalles.

General Ludendorff, högste ledaren för den antijudiska rörelsen i Tyskland, blev efter ett möte i Breslau för några dagar sedan utsatt för ett elakartat angrepp från en uppbådad skara kommunister och ligister. Ett stort antal av dylika element hade samlats på gatorna i närheten av den lokal, där Ludendorff talade. Vid L:s avresa från platsen omringade hopen dennes automobil och intog en mycket hotfull hållning. Först genom kraftigt ingripan från polisens sida kunde bilen passera.

Stresemann — fredspristagare

Den tyska tidningen 8—Uhr—Abendblatt har riktat en apell till alla europeiska fredsvänner att framföra utrikesminister Stresemann såsom kandidat för Nobelfredspriset. Stresemanns februarimemorandum förmenas vara utgångspunkten för det "fredsverk" som påbörjats i Locarno.

Tanken är ju ingalunda utesluten, att hr Stresemann, en av kosmopolitismens förgrundsfigurer i det nutida Tyskland, kommer att upphöjas till årets fredsapostel. Med presspropagandans hjälp kunna märkliga ting uträttas. Förklaringen till S:s kandidatur torde helt säkert ytterst vara att söka i det förhållandet, att behov ansetts föreligga att stärka den för kosmopoliterna tydligen oumbärlige hr Stresemanns anseende hos det nationella Tyskland, där hans aktier senaste åren varit i starkt sjunkande.

•

Utgrävningarna vid Nyköpings slott.

Utgrävningarna vid Nyköpings slott har under året gett flera intressanta och värdefulla resultat.

Sedan i våras pågår arbetet med den gamla dammen sedan 1500-talet på andra sidan slottet. Man har grävt ut grunden till en stor vall, som, om den blivit fulbordad, skulle ha slutit den av Gustav Vasa påbörjade vallgördeln. Den nu påträffade vallgrundmuren har en planform, som i viss mån avviker från de övriga slottsvallarna. Avvikelsen innebär en modernisering av befästningssystemet. Dessa befästningverk torde ha tillkommit i mitten av 1500-alet, och Gustav Vasa var den, som började byggandet av vallarna. Av någon anledning har man sedan övergivit arbetena på den påbörjade vallen och i stället uppfört den ännu befintliga låga vallen längre in mot slottet. Genom denna förändring fick befästningssystemet en anordning, som svarade mot befästingskonstens krav under den yngre Vasatiden.

Vid vallen nere vid ån har man också grävt i år invid Gustav Vasas rondell. Här har ny grund gjutits för vallens escarpmur, som ånyo uppförts. Invid det medeltida kärntornet har på en mur påtäffats ett målat årtal 1523 i putsen. Vidare har här utgrävts ett rum med trappa och tegelgolv.

I vallen har påträffats en del glas med samma namnchiffer — Karl IX:s — som påträffats under tidigare utgrävningar.

Guldsändning till Kuhn, Loeb & Co.

Från England anlände häromdagen till Newyork en sändning guld om 11 miljoner dollars för firman Kuhn, Loeb & C:os räkning. Kuhn, Loeb & Co. var som bekant en av huvudintressenterna i det stora världskriget.

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, giftersom måste rensas bort.

Fruktsalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.

Fruktsalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruktsalt-Samarin*. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos Drog- och Färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Mattor

Innan Ni köper mattor, gardiner m. m. gör oss ett besök.
Vi garantera Eder de bästa kvalitéer

till lägre priser än s. k. realisationspriser.

Till landsorten mot postförskott eller efterkrav.

MATTBOLAGET

Tel. 8732 — FLODIN & C:o — Norr 28310

Södra Kungstornet (Kungsgatan 31—33)

Monopolen på sprit och tobak.

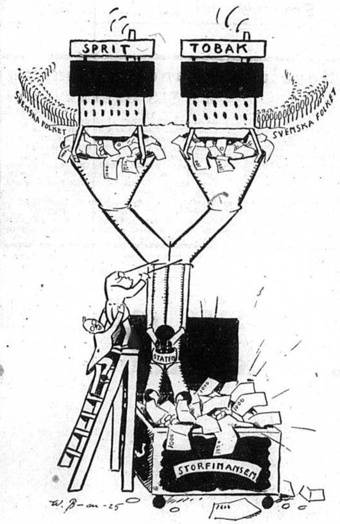

Huru den sinnrika organisationen fungerar.

Från smugglingsfältet.

Tullen i Umeå har beslagtagit en utländsk spritsmugglare, motorseglaren Maaja, ägare Arnold Eerick från Estland. Vid visitationen ombord anträffades en fullständik korrespondens mellan en tysk spritfirma o. Eerick. En ombordvarande svensk befanns inneha en anteckningsbok, som innehöll förteckning på 18 svenska smugglare samt två i Sverige bosatta personer, vilka tidigare dömts för spritsmuggling samt vidare nyckeln till ett chiffer, upptagande nio olika geografiska punkter i Östra Kvarken, där spritfartyg kunna anträffas.

•

En av de vid Nybroviken i Stockholm liggande finska vedskutorna, Helmi, blev häromdagen föremål för en grundlig visitation av tullbevakningen. Efter att förgäves ha genomletat lasten började man söka i kabelgattet och märkte där tydliga tecken på att durken varit uppbruten. Vid närmare undersökning anträffades även två stora damejeanner om vardera tio liter, liggande gömda under durken. Spriten överlämnades till tullens konfiskationsavdelning.

Märklig upptäckt på Sinai berg.

Den kände égypologi-professorn d:r Grimm har i ett privat sällskap hållit ett uppseendeväckande föredrag om en chiffering av en uråldrig inskrift på berget Sinai, vilken skulle utgöra ett ovederläggligt bevis för att Moses verkligen existerat. Stenavlorna ha år 1905 tillsammans med ett flertal andra upptäckts på Sinai av engelsmannen Flinders Petri i ett gammal-egyptiskt tempel från 1500-talet före Kristus. Professor Grimm, som bl. a. haft tillfälle att ta del av fotografier av stentavlorna, har konstaterat att språket på desamma är nästan detsamma som det hebreiska i bibeln.

Socialdemokrati och storfinans i samarbete.

Preussiska statsbankens kassa lättades på några tiotal miljoner.

Samspelet mellan socialdemokratien och den judiska kapitalismen framträdde genom Barmatskandalen, i vilken herrar Barmat och Kulisker voro de huvudagerande, en för partiet synnerligen komprometterande belysning. Faktum innbar ju icke för sig något överraskande. Men vad som på sin tid förvånade var, att skandalen offentligt relaterades i den utsträckning som skedde, vilket tydde på, att den nationalistiska riktningen lyckats vinna en betydande plats inom tysk inrikespolitik på bekostnad av kosmopolitismen. Skandalen var ju också ofrånkomlig.

Ett par från Östeuropa ivandrade judiska affärsmän, vänner och förtrogna till de socialdemokratiska ledarna, hade lyckats att i förening med några högre tjänstemän i preussiska statsbanken lätta dennas kassa på ett par tiotal miljoner mark. Preussiska lantdagen tillsatte i början av året ett undersökningsutskott, som hade till uppgift att närmare utreda huru försnillningarna uppkommit. Under sextio sammanträden, vilkas protokoll fylla 3,600 tryckspalter, ha lantdagspartiernas representanter arbetat på att sprida ljus över de dunkla manipulationerna. Undersökningen har givit vid handen, att f. rikspresidenten Ebert, vars namn invecklats i affären, var oskyldig men att flera av hans partivänner i framskjutna positioner med "en till det otroliga gränsande tanklöshet" hade knutit vänskap med den via Holland till Tyskland invandrade affärsmannen Julius Barmat, en rysk jude, som genom livsmedelsaffärer under o. efter kriget lyckats förvärva en betydande förmögenhet och som genom holländska socialdemokraters förmedling kommit i kontakt med flera av den tyska arbetarrörelsens spetsar.

Preussiska statsbanken får av undersökningsutskottet uppbära skarpt klander för sina organisatoriska brister och för att den inlåtit sig på rena spekulationsaffärer — i fallet Kutisker — eller genom alltför riklig kreditgivning möjliggjort en osund koncernbildning — i fallet Barmat.

"S. A. R. A." ökar på sin meritlista.

Det med Stockholmssystemet samarbetande Stockholm Allmänna Restaurangaktiebolag, "S. A. R. A." kallat, har drivit en ny spik i sin likkista genom stängandet av den enda restaurangen i Maria församling, restaurangen "Södern". Den brutala åtgärden har enligt vad meddelas Nationen på söder väckt en lika energisk som berättigad harm.

Vi skola återkomma till saken och till direktör Milds ogenerade försvar för åtgärden.

Hur köpmännen i Sverige hade det i äldre tider.

Några glimtar från medeltiden och perioden närmast därefter.

I tidningen "Köpmannen" återfinnes en artikel om huru handeln i äldre tider bedrevs. Ur den intressanta redogörelsen tillåta vi oss återge följande:

Under medeltiden bestod borgerskapet av handlande och hantverkare. Vad handeln beträffar var det lagbestämt både vem som fick sälja och köpa, vad som fick köpas, sättet för köpet och ofta även varupriset. Den större handeln, så väl införsel som utförsel, sköttes av de egentliga köpmännen, som voro borgare.

Mälarestäderna sände sina varor till Stockholm och hämtade där sina behov, och staden blev en huvudort för den omgivande landsbygdens handel. Oupphörligt inskärptes allmogens plikt att införa sina varor till städerna och handla där; endast i vissa stadlösa trakter såsom i Norrland tillätos marknader och landsköp. Men förbuden åtlyddes motvilligt. I städerna var det vanligen torgdag en eller två gånger i veckan, och köttmånglarna fingo särskild rätt att bege sig ut på landet för att proviantera, men blott under en viss tid av året.

Direkt från skeppen fick endast säljas korn, kalk, sill, såltran, koppar, järn o. d., som anlände med svenska fartyg. Alla andra varor fördes till tullhuset vid Järntorget för att förtullas.

En del varor (kläde, lärft, kryddor m. m.) skulle föras till stadens klädeshus för att upptecknas och magasineras; andra måste vägas på stadens våg. I båda fallen erlades avgifter, som gingo oavkortade till staden. Vin skulle förvaras i stadskällaren, och få och fisk fick endast säljas på torget. Detaljhandeln tillkom i många fall hökare eller sillmånglare och krämare, vika dock räknades till hantverkarna.

Köp borde förrättas med två vittnen, och användandet av falska vikter eller försäljning av förfalskade varor straffades strängt.

Efter medeltidens slut var borgerskapet fortfarande delat i handlande och hantverkare. Modet växte hos de svenska köpmännen, så att de allt kraftigare sökte upptaga tävlan med utlänningen om den inhemska marknaden. Och Gustaf Vasa och hans söner sökte av all makt främja dessa strävanden.

Samtidigt arbetade städerna på att hindra all lanthandel. De utvecklade oupphörligt skarpa kungabrev mot landsköp. I en del bygder voro städerna så tunnsådda, att köpslående på landet ej kunde hindras; år 1539 bestämde konung Gustaf, att en köpman finge finnas i varje socken i Hälsingland. Men konungen gav rätt ofta dispens; det hände sålunda, att någon viss borgare kunde få tillstånd att fritt handla överallt, så i stad som på land.

Även mot andra samhällsklasser än allmogen måste borgarna försvara sina rättigheter till uteslutande handel. I 1529 års privilegier heter det helt kategoriskt: "Item att fogdars, prästers och herrars köpslagan skall avläggas och straffas, där det beslås kan". Klagomål inkommo emellertid och ledde till nya stadganden. År 1563 bestämmes i privilegiebrevet, att inga herrar adelsmän, klerker hovmän eller andra få driva någon olaglig köpenskap uti Stockholms stad eller annorstädes. Däremot får var och en föryttra "vad han av sin egen avel kan tillhopa draga och därför igen köpa krigsrustningar, kläde, lärft, salt, humle och annat mera, som var kan behöva till sin egen nödtorft och förtäring". Men i 1594 års privilegier säges, att "några förnämliga personers stora köpslagan" icke är den minsta orsak till Stockholms stads "fördärv och undergång", varför borgarna få rätt att beslagtaga adelsmäns köpmansvaror; adelsman, som idkar handel, skall giva sig under borgerlig tunga eller upphöra med sitt förehavande.

Menige borgerskapet utfärdade år 1559 några stadgar om köphandeln, vilka äro av stort intresse, enär avsikten är att bota "de brister och fel, som finnas hos största parten av den menige hop, som köphandel här i riket bruka plägar". Det första felet uppgives vara uppdyrkandet av priset på utländska varor, enär inländska köpmän "trängas och slitas om de varor, som de främmande föra här in uti riket, likasom andra sultna svin pläga göra om dravet och mäsken". Följden blir för dyrt köp, som försvårar utförsäljningen efteråt. Köpmännen få stora lager liggande och binda sitt kapital, så att de slutligen måste "borga" varor av utlänningar.

I ovannämnda av borgerskapet utfärdade stadgar heter det vidare, att varje borgare, köpman eller annan i Stockholm, som bliver befunnen "med otillbörligt inköpande på utländska varor av de främmande eller borgande — eller ock med vanvyrdeligt utsäljande till de främmande på de inländska varor", skall mista godset och förvisas ur staden. För att kunna bestämma priserna fordrades enigt och klokt uppträdande, och därför stadgas vidare, att innan ett skepp utseglar från Stockholm, skola köpmännen enas om dess destinationsort, så att varor ej utskeppas till olämplig ort. Om detta oaktat flera svenska skepp inlöpa i samma utländska hamn, få de ej bjuda under varandra, utan skola enas om priserna; den som ej håller överenskommelsen skall vid hemkomsten straffas som förrädare.

Titt och tätt ingrepo konungarna, mest Gustaf Vasa, i handelns gång. Än utfärdades en varning för lybskt kläde, än prislistor och förbud att köpa eller sälja dyrare än bestämt var.

De under 1600-talet tillkomna kungl. breven och förordningarna om handeln äro otaliga. Regeringen ingriper i allt och reglementerar för allt. En av de viktigaste stadgarna är den om handelsparteringen. Regeringen ville söka förklaringen till handelns ringa uppsving och trodde sig finna den däruti, att köpmännen "ihopasamla uti en gatubod alla de varor, både inländska och utländska, både små och stora, allt det som säljas kan och göra således ett hökeri och mångleri, utav en redlig och uppriktig köphandel". När de sysslade med allsköns varor, kunde de ej enligt regeringens mening rätt lära sig förstå någon enda. Häremot skulle nu stadgan av 1635, förnyad 1641, råda bot. Den gick ju egentligen ut på att tilllämpa på handeln skråväsendes former.

På begäran av handelsidkarna i Stockholm utfärdades år 1662 av regeringen en förordning om ett köpmansgille i staden, som skulle innefatta alla ärliga borgare, som idkade handel. Dess uppgift skulle vara att främja stadens varuomsättning, att motaga anmälningar till handelns idkande och vaka över att allt ginge lagligt till. En eller flera åldermän skulle förestå gillet.

Åt alla kulturhistoriskt och socialt intresserade anbefalles

Eskil Olán

Judarna på svensk mark

Över 100 illustrationer.
PRIS KR. 9:50.

"Kulturhistoriskt dokument av stort värde" (St. D.)
"Allsidig och givande." (Marika Stjernstedt.)
"Mer än läsvärd." (Ann Margret Holmgren.)
"Vederhäftig och opartisk." (Dr. Nils Erdman.)
"Karaktäristiska bilder ur skilda tidevarvs kultur." (Aftonbl.)

Ernst Wessmans Bokförlag.

"Vinstbegärets herrar" i aktion.

Fullständig panikstämning har, meddelas från Newyork, senaste dagarna rått på fondbörsen, där motoraktier och andra industripapper, vilka genom vilda köp under senaste tiden visat våldsam stegring, plötsligt föllo till följd av baissemanövrer från börsspekulanternas sida. Spekulanterna skördade fabulösa vinster. Slutkurserna visade en betydande nedgång, varierande mellan en och åtta enheter. Omkring en och en halv miljon aktier bytte ägare.

Bilterroristerna i Stockholm hållas efter.

I Stockholm har för någon tid sedan upprättats ett centralregister över personer, som fått sina körkort indragna för längre eller kortare tid. I registret upptages jämväl en förteckning över de automobilförare, som tidigare fått körkortet indraget men efter ny prövning återfått rätten att föra automobil. Enligt rapporten från Centralregistret för september blevo körkorten under månaden indragna för icke mindre än 105 personer eller den högsta siffra pr månad som förekommit sedan registrets tillkomst. Under samma månad utfärdades nytt körkort efter ett tidigare indraget sådant för 35 personer.

Nordiska Handelsbankens "rekonstruktion".

För övertagande av de av f. d. Nordiska Handelsbankens engagemang, som äro avsedda att avvecklas, kommer enligt vad meddelas att bildas ett särskilt förvaltningsaktiebolag, i vars styrelse kreditkassan skulle bliva representerad. Till verkställande direktör och chef för bolaget uppgives bankdirektören M. Aronowitsch vara designerad.

Annonsera!

NATIONEN

Fredagen den 23 Oktober 1925.

Prenumerera!

Huru skydda oss mot hyresockret?

(Forts. fr. sid. 1)

mot icke någon brist. Härvid bör dock märkas, att brist å dylika med goda lägen alltid är förhanden, vilket ju är helt naturligt, då lokaler med gott affärsläge betinga högre värde som sådana och därför städse bli de mest efterfrågade.

Vilka botemedel bör man tillgripa till förhindrande av en hyrespolitik i det oskäligas tecken, sporde vi?

Ifråga om bostadslägenheter finnes, svarade arkitekt Wallander, tvenne vägar att gå fram på. Den *ena* är att använda sig av de lagar som finnas. Det skydd som dessa erbjuda, bör självfallet utnyttjas, och hyresgästföreningen står städse allmänheten till tjänst med bistånd röande lagarnas tolkning och har i otaliga fall också hjälpt hyresgäster till rätta, som blivit illa behandlade av sina hyresvärdar. Den *andra* vägen är att häva bristen på lägenheter, varigenom möjligheten att ocka på folks nödläge minskas. Föreningen har satt in stor kraft på den linjen och i år byggas för dess räkning hus med smålägenheter för icke mindre än 10 milj. kr. Föreningen har härför kommit i åtnjutande av understöd från stat och kommun. Dess byggnadsverksamhet har också ej varit utan inflytande på tillgången av lägenheter samt på prisläget å dessa. Hyrorna å föreningens lägenheter ligga i allmänhet c:a 30 proc. under de privata.

När det gäller butikslägenheterna blir frågan, fortsatte hr Wallander, betydligt mera komplicerad. Man kan ju icke frånkänna husägaren en viss rätt att beskatta det goda läget, ehuru naturligen inom rimliga gränser. Där det goda läget skapats genom affärsinnehavarens personliga arbete och energi, där är det dock upprörande, att såsom ofta sker hyresvärden skall beskatta innehavarens arbete. Möjlighet att beivra hyresocker å affärslägenhetsområdet saknas icke. Vi ha ockerlagen. I stället för att vika eller betala borde affärsmännen i fall av uppenbart ocker inskrida med tillämpande av lagen. Det vore synnerligen önskligt, att så verkligen skedde, så att vi finge konstaterat, vad den nuvarande ockerlagen egentligen är värd. Hyresgästföreningen skall, förklarade hr W., med nöje stå den affärsman till tjänst med juridisk hjälp och råd, som vid fall av hyresocker vill använda sig av lagen.

Arkitekt Wallander slutade med att framhålla, hurusom hyresgästföreningen gjort upprepade ansatser i syfte att få till stånd en förbättrad hyreslagstiftning, dock hittills utan resultat. En utredning härom pågick nu emellertid och man finge hoppas, att denna skulle leda till bättre förhållanden på hyresmarknaden. Det vore även att önska, att jämväl de kategorier av hyresgäster, som hittills intagit en mera passiv ställning i frågan, ägnade densamma en större uppmärksamhet.

Förbudsstatistik från Norge.

Ur sista numret av Hälsovännen, utgiven av med. och fil. dr Henrik Berg, tillåta vi oss återgiva följande:

Enligt Norges officiella statistik skrevo norska läkare under år 1923 ut följande antal brännvinsrecept:

381 läkare över 1,000 recepter à 5 kr., inkomst därav 5,000 kr. pr man; 82 läkare över 5,000 recepter à 5 kr. inkomst därav 25,000 kr. pr man; 29 läkare över 10,000 recepter à 5 kronor, inkomst därav 50,000 kr. Några läkare utskrevo mycket mer, ända till 50,000 rec. inkomst därav 250,000 kronor.

Omkring 500 norska läkare förtjänade alltså på sjukrecept under 1923 omkring 5 1/2 miljon kronor.

10,000 ex. tryckta av
HENRY FORD
Mitt liv och mitt arbete
Pris 4:50; inb. 6.25.

"Henry Ford är den märkvärdigaste och den största nu levande amerikan."
Dr. Sven Hedin i Sv. Dagbl.

"En av de bästa böcker som överhuvud skådat dagen."
Göteborgs-Posten.

"För alla dem som syssla med produktion och affärer utgör denna bok en synnerligen intressant läsning. Fords utialanden äro synnerligen märkliga och giva anledning till myeken eftertanke. *Vi kunna på det varmaste rekommendera boken.* Det är icke något svåriäst arbete utan en på samma gång nyttig och särdeles underhållande lektyr."
Verkstäderna.

"En märklig bok... Man skall, tror jag, förgäves leta efter en enda även tyra- eller detektivroman, som ens tillnärmelsevis är lika 'spännande', och samtidigt så *givande, stimulerande* och *uppfostrande* som denna bok om Henry Fords liv och verk."
Svenska Morgonbladet.

Bokförlaget Natur och Kultur
Stockholm.

Cosmopolite Café
Vasagatan 5 - Stockholm
(mitt för posten)

Continentalt och trevligt. Populära priser. Ett 50-tal in- och utländska tidningar, åvensom skrivmaterialer, grat s till gästernas förfogande.

Eleganta klubbrum, rymmande 30-40 personer, för sammanträden och enskilda sällskap. Ingen garderobavgift.

Tel. Norr 6906.

Frimureriet som politisk världsmakt.

(Forts. fr. sid. 1)

endast kollektivt ger uttryck åt sina idéer" (1922, sid.349). "Frimureriets makt skall man överallt känna och dock ingenstädes se" (1922 s. 362). "Riksdagsmännen äro förpliktade att genast anmäla varje egenmäktigt steg från regeringens sida och fordra räkenskap av ministrarna" (1923 sid. 365).

"Det av oss önskade "folkförbundet" kommer att få desto mera moraliskt kraft och inflytande över folken, ju mera det kan stödja sig på hela världens frimurare-grupper". (Voeu de la Grand Loge 1923, sid. 97). "Med hjälp av Internationella Frimurareförbundet och Storlogen i New York hoppas vi kunna utvidga folkförbundet betydligt på nästa konvent" (Convent de la Grande Loge 1923, s. 102).

"För att genomföra sina beslut måste Folkförbundet hava en stark armé; i sammanhang härmed förminskas styrkan av de nationella arméerna". (Convent du Grand Orient, 1923 s. 356).

"I det man avväpnar de stater, som inträda i förbundet, och stärker dettas armé — uppfyller man tvänne faser i samma process". (Bull. Off. Grand Loge, okt. 1922, s. 235).

"Logerna bemöda sig att genom Folkförbundet skapa en internationell bank med oinskränkt makt" (Som ovan sid. 386).

"Folkförbundet strävar att skapa en valutaenhet som är internationell". (Som ovan s. 282).

"Frimureriet, vilket historien har att tacka för alla nationella revolutioner, skall också bliva i stånd att genomföra den största d. v. s. den internationella revolutionen". (Bull off. Grand Loge, okt. 1922 s. 236).

"Det måste alltid hålla sina stamtrupper beredda för revolutioner, som möjligen uppflamma". (Som ovan s. 281).

"Från den dag då proletariatet går i förbindelse med frimureriet, under det sistnämndas ledning, äro vi en armé, som icke kan besegras". (Conf. internationale, Bryssel 1910, s. 15).

"Endast under detta år hava vi utbytt ömsesidiga vänskapsgarantier med "Grand Orient i Turkiet", Panamas Storloge, Honduras storloge och Polens storloge så att vi nu hava förbindelse med 59 mäktiga nationella frimurareorganisationer". (Conv. de la Grande Loge, 1923 s. 37).

Jules Lemêtre förklarar världsfrimureriets enighet vara en följd därav, att det genomsyrats av judarne. Frimuraren och juden E. Cahen skriver härom: "Han bedrar sig icke" (Archives Israelites, 13 mars 1904).

"Frimureriet är en judisk organisation; dess historia, dess grader, symboler, eder och förklaringar — allt är judiskt från början till slut". (Dr Isaak M. Wise i "Jewisch Guardian" av den 5 oktober 1923).

Revolutionerande uppfinning

MEY'S Stärkkragar

All tvätt och strykning bortfalla. MEY-KRAGEN håller sig ren dubbelt så länge som den vanliga linnekragen. I inköp ej dyrare än slitningskostnaden för vanlig linnekrage, således inbesparas kostnaden för tvenne tvätt- och strykningar för varje begagnad MEY-KRAGE. Oumbärlig på resor. Semesterfirandel Medtag på resa 1 dussin. Ombud antagas på alla platser där vi ej äro representerade. Tillskriv oss. Hrr Stockholmare inbjudas till besök.

Absolut förnämsta krage som finnes i marknaden Pr. duss: pris 2:75, 2:40.

FIRMA MEY'S STÄRKKRAGAR, Gamla Brogatan 32, Stockholm. Telefon Norr 24626.

OBS! För mindervärdiga efterapningar varnas. För att vara säker på om att erhålla de äkta "Mey kragarna" torde Ni noga se till att de äro stämplade invändigt "M y-Edlich", Leipzig Endast då äkta

Svenska män och kvinnor!

"Frihetens stamort på jorden" är på väg att förvandlas till ofrihetens hemvist. Det befrielseverk Gustaf Wasa en gång genomförde, när han räddade Sveriges folk från träldom under utlänningar, ödelägges. Nationen finner sig den dag som är åter utlämnad till förtryckare, vilkas välde framstår allt mera tyranniskt och olidligt. Svenskarna äro av tåligt kynne, men det finnes en gräns för deras tolerans. Dagen kommer, den är redan inne, när uppvaknanden sker, då reaktionen länge undertryckta krafter tvinga sig fram — uppgörelsens timma, då det nya befrielseverket skall äga rum.

I förvissning om att denna nya befrielsekamp snart måste komma, skall *Nationen* verka i dess anda och söka bliva samlingspunkten för dem, som hava samma tanke och vilja. Tidningens uppgift skall vara att slå vakt kring den alltmera hotade svenska kulturen. Bilden av läget är denna: Den kultur, som av hädangångna generationer under århundraden byggts upp på svensk grund, offras för en kosmopolitisk skenkultur. Pietetslöst slungas hävdvunna svenska tänkesätt av bestående värde, i vilkas ställes påtvingas oss utifrån hämtade destruktiva idéer, vilkas syfte blott är att förvirra sinnena. I stället för sanningen, rättskänslan och samhörigheten predikas ohöljt i frihetens missbrukade namn lögnen orätten och hatet. Konstlade skiljemurar ha rests mellan grupper i samhället, som naturligt höra samman, och det ständigt tillstånd av inre oro har skapats. I det allmänna kaos reser sig i Internationens namn som den store, ehuru för mängden osynlige härskaren Mammons majestät — makten, som i vår tid proklameras "staten i staten", den där oinskränkt härskar över land och folk, regering, riksdag, partier och press.

Den kosmopolitiska kulturen har fört med sig en allmän demoralisation och en korruption, som tränger allt djupare i samhället. Politiken har urartat till en tummelplats för lycksökare och nationens livsfråger försumpas i partifejdernas tecken. Statsmakten har förvandlats till skenet av en dylik utan auktoritet och oförmögen att tillvarataga folkets väl. Pressen har gjorts till ett redskap i folkfientliga spekulativa intressens tjänst, vilka samvetslöst missbruka sin makt, systematiskt förgiftande av allmänna tänkesätten och förgiftande de moraliska begreppen. — Under tiden fortgår med all energi kosmopoliternas ekonomiska erövringskrig. Genom en framprovocerad statsskuldsättning på ett par miljarder ha de förvärvat sig ett fast grepp om statsmakten, som gjorts till deras beroende gäldenär. Den svenska industrien är redan till väsentlig del uppslukad av storfinansen. Stöten riktas nu som bäst mot den fria handeln och mot jordbruket, vilka näringar hårt ansättas både från ovan och nedan, så att läget för dem ter sig allt bekymmersammare och underkastelsens perspektiv rycker allt närmare.

Tiden är inne, då striden mot det kosmopolitiska systemet på allvar måste tagas. Sanningen och den kristna uppfattningen måste åter till heders. Sveriges utveckling skall byggas på svensk grund. Statsmaktens auktoritet och överhöghet i samhället måste återupprättas och kapitalet bringas att erkänna satsen "i samhällets tjänst". En ny statsfinansiell politik måste inledas, som bryter med den följda skuldsättningsprincipen och inriktar sig på statsskuldens snara avveckling samt sparsamhet med det allmännas medel. Näringslivets frihet måste hävdas och de i strid mot rikets grundlagar inrättade monopolen försvinna till förmån för fri konkurrens. De som svikit sin plikt och båra ansvaret för i senare tid förekomna brott mot grundlagen må ställas till ansvar för sina gärningar. Det politiska livet måste reformeras därhän, att riksdagen kommer att motsvara sitt ändamål att utgöra en fri och oberoende representation för vårt folk, obunden av andra hänsyn än omtanken om landets och folkets väl. Folkrepresentationen skall vara grundad på intresse- och kvalifikationsprinciperna. Det offentliga livet måste frigöras från den rådande korruptiva andan o. svensk omutlighet och hederlighet återinföras inom detsamma. Slutligen måste det nuvarande upplysningsväsendet efterträdas av ett sant upplysningsväsen och de vilka arbeta på de allmänna tänkesättens förvillande samt de moraliska och religiösa begreppens utplånande ställas till ansvar inför folket för sina illgärningar.

Vårt folk har börjat vakna ur den förrädiska sömn, vari det sövts av falska ledare. Med återuppvaknandet närmar sig befrielsens timma. Det är Nationens förhoppning att i striden för det program, som här framförts, få påräkna ett verksamt stöd av alla som gilla desamma.

Redaktionen.

Karin Anderssons
Cigarraffär
Dalagatan 36
rekommenderas.

Alla slags
Tobaksvaror.
Tidningar och *Tidskrifter.*
Lösnummerförsäljning
av NATIONEN.

Skrivmaskiner.
Alla märken föras i lager.
Reservdelar av alla slag.
Reparationer utföras.

A. Orton Maskinaffär
Kungsgatan 58, Stockholm
Telefoner 4485, Norr 2052

KAFÉ Kungstornet
Malmskillnadsgatan 50
STOCKHOLM
Rekommenderas.
Servering av hel- och halv-kaffe, the, choklad och goda smörgåsar.

Varorna utsändas till dem som så önska.

Telefon Norr 416

"En högrest statsman."

(Forts. fr. sid. 1)

uppmuntras, jordbruket försvaras och på sistone, under det hela världen rustar, skola nära hälften av svenska regementen upprivas, förintas. Och den man, som utlämnade sina landsmän för att omges med denna politiska mögelkultur, kallas i N. D. A. högrest!

Då och då ser man "den högreste" yttra sig i internationella juridiska kretsar, vid kongresser o. d. med honungslena ord om folkens rätt, om krigets förbrytelse och andra vackra saker. Detta kommer från en man, vilken som ingen annan trampat svenska grundlagar under fötterna och som sedan skall undervisa utlänningar om, hur juridik skall låta. Det är i sanning stätligt.

Vi skola för dagen tillåta oss att ge huvudorganet för borgerliga bolsjeviktyper en liten vink om, vad som i nuvarande politiska läge verkligen vore högrest. I avsnittet "Ansvarighetslagen för statsråden § 1 läses: "Försöker någon statsrådsledamot — — att våldsameligen överändakasta regeringssättet, sådant det genom rikets grundlagar antaget är — — — eller med råd eller gärning medverkar till lagstridigt kullkastande av någon rikets grundlag eller underlåter att däremot göra föreställning, enär han finner sådant åfärde vara ,eller uppsåtligt och bevisligen fördöljer någon omständighet, som kunnat sådant steg förekomma straffas såsom rikets förädare och miste liv, ära och gods."

Vi hoppas denna paragraf ännu är i gällande kraft och kan tillämpas. Då bleve säkert åtskilliga enligt partitidningsmakulaturen "högresta" herrar något mindre högresta. Vi se även i rättvisa utan mannamån den enda väg vårt folk kan följa, om det vill fortsätta att leva en fri rättsstats liv.

Gnarus.

Ett offer för modern bankpolitik.

(Forts. fr. sid. 1)

1916 redovisade bolaget, enligt dess balansräkning, ett netto av 7,612,166 kr., och år 1917 ungefär lika mycket, varpå under de därpå följande åren uppstod en nettovinst av över nio miljoner kronor årligen. Sedan dess ha vinsterna sjunkit och för 1922 redovisades förlust.

Utdelningarna voro under de goda åren omåttliga. År 1916 utdelades en gratisaktie på varje gammal, varjämte utsläpptes 30,000 nya aktier till nyteckning. Under de därpå följande åren, 1917—1920, utdelades resp. 30, 50, 50 o. 20 proc., varav man finner att bolaget kunde på de två åren 1918—1919 återbetala hela aktiekapitalet till aktieägarna. Utdelningen i kontanter uppgick för vartdera året till kronor 9,150,000 kronor. Inseglingen 1918 steg till 29 miljoner kronor!

Bolaget har åtnjutit åtskilliga subventioner av staten. År 1912 beviljade riksdagen en extra subvention av 300,000 kronor, att utgå under loppet av tre år. Redan år 1911 innehade bolaget dessutom ur statens rederilånefond 1,913,333 kronor och år 1922 ett belopp av 3,913,333 kr. Tonnaget har ökats i ett för hastigt tempo. År 1991 ägde bolaget en ångbåtsflotta på tio fartyg med ett värde av 6,090,000 kr. År 1922 voro motsvarande siffror 30 fartyg med ett värde av 48 miljoner. Angfartygsbolagen Viking med 15 ångare samt Neptunus ha införlivats med Transatlantic och "fusionerats".

Redaktionen har fått mottaga ovanstående inlägg, som ger uttryck för den mångenstädes förefintliga starka indignationen över de grundlagsbrott, som i senare tid blivit begångna. Ehuru vi skulle önskat tonen mindre från ha vi icke velat undanhålla artikelns införande, men anse oss skyldiga deklarera vår uppfattning att det knappast kan anses riktigt att i det ifrågavarande fallet helt och uteslutande lägga ansvaret för grundlagsbrottet på den man, som under den svåra tiden stod i spetsen för regeringen. Det juridiska ansvaret för det grundlagsstridiga beslutet faller på det statsråd, som kontrasignerat beslutet om tobaksmonopolets instiftande, nämligen dåvarande finansministern Vennersten. Man kan gott utgå ifrån, att statsminister Hammarskjöld icke med god vilja gick med därpå, men att krafter, jämväl inom hans egen regering, satte en sådan press på honom, att han icke såg någon annan utväg. Riskerna av ett regeringsskifte vid den nämnda tidpunkten voro säkerligen för landets synpunkt så betydande, att hr H. icke ville det gå därhän. Att han i sin verksamhet låtit leda sig av omtanken om landets bästa torde vara ganska visst. Ansvaret måste alltså förutom juridiskt på det kontrasignerande statsrådet moraliskt främst läggas på dem, som begagnade landets svåra läge till att frampressa det grundlagsstridiga beslutet.

Red.

Litteratur och Konst

Tidskriften Saisonen har ha övergått till Ahlén & Akerlunds förlag. Tidskriftens text utfylles mest av herr Matts A. Stenström, vilken i senaste numret uppgivit ett längre anskri över den moderna stockholmsarkitekturen. Hans vredes blixtar träffar särskilt Högalidskyrkan och den under byggnad varande Handelshögskolan. — Rätt egendomligt valda exempel.

Lyssnom till herr Stenström: "Det är något fel i andan, när ett så stort och för stadsbilden betydelsefullt byggnadsverk som Högalidskyrkan i sin yttre utformning uppvisar så många drag av slapphet och olust. Det är någenhet att imitera det riktiga i stället för att göra det fullt ut och med personlig prägling. Det är också något, som är på tok, när vi vid Sveavägen i nära grannskap till ett så allvarspräglat byggnadsverk som stadsbiblioteket resa en handelshögskola så lättfärdigt billig och banal och så falsk i sina arkitekturvärden, att den tyckes ritad för någon halvkultiverad uppkomlingsstat i stället för huvudstaden i gamla Sverige. Vad i all världen skola vi med ett sådant hus i Sverige? Vad har det för gemenskap med vår kultur — vår verkliga kultur, inte bara den, som tar sig laterna och namnet. Det är en byggnad, som dessbättre är oss innerligt främmande, men jag tvivlar på att det kommer att bli utsagt vad den i själva verket går för."

Bra ruter, herr Stenström! Men vad säga herrar arkitekter?

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet, Stockholm
Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår .... Kr. 10.—
Halvår .... Kr. 5.25
Kvartal .... Kr. 2.75

N:r 5. Fredagen den 30 Oktober 1925. Årg. 1.

Tobaks- och spritmonopolens grundlagsstridighet juridiskt konstaterad.

Prof. C. A. Reuterskjölds tolkning av paragraf 60 Regeringsformen visar ofõrtydbart på grundlagsbrott.

I ett föregående nummer av Nationen påtalades de brott mot rikets grundlagar, som statsmakten i vårt land gjort sig skyldig till genom instiftandet av tobaks- och spritmonopolen. Såsom vi därvid framhöllo är stadgandet i Regeringsformen § 60 så tydligt och klart, att någon tvekan rörande dess tolkning icke kan anses föreligga. Det lydde som man erinre sig:

"Ej heller må konungen statens inkomster förpakta eller till vinning för sig och kronan eller enskilda personer och korporationer några monopolier fastställa."

En rad "auktoriteter" på lagtolkningens område ha sökt att tillrättalägga tolkningen av den ifrågavarande för vederbörande mycket besvärliga bestämmelsen på ett sådant sätt att lagbrottens olaglighet skulle överskylas inför allmänheten. Från dessa tolkningar skiljer sig emellertid den av jur. prof. C. A. Reuterskjöld i hans "Sveriges Grundlagar" framlagda uppfattningen såsom ett allvarligt försök att få nämnda § 60 juridiskt auktoritativt bedömd med vederbörlig hänsyn tagen till lagens såväl anda som bokstav. Det bör alltså ha sitt intresse att höra vad han har att säga i frågan. I anm. 4 till § 60 Regeringsformen yttrar prof. Reuterskjöld:

"Förbudet mot förpaktning och monopol omfattar endast det fall, att därigenom vinst skulle avses för kronan eller enskild. Ett monopol i allmänt säkerhets- eller sundhetsintresse, såsom apoteksmonopolet eller i viss utsträckning starkdrycksmonopolet, är alltså icke förbjudet. Däremot kan, nät vinningssyftet utgör grund, monopol eller förpaktande icke anses grundlagsenligt ens under förbehåll om Riksdagens samtycke . . ."

Vi återgiva prof. Reuterskjölds sålunda framlagda tolkning av § 60 Regeringsformen som ett från vederhäftigt juridiskt håll förebragt stöd för den av oss hävdade uppfattningen om tobaks- och spritmonopolens grundlagsstridighet. Rörande det förstnämnda, tobaksmonopolet, kan ju ingen rimligtvis påstå, att detta skulle avse "allmänt säkerhets- eller sundhetsintresse". Här kan axiomatiskt fastställas, att syftet endast och allenast varit "vinst för kronan och enskilde", mest naturligen för "enskilde". Någon tvekan påden punkten synes prof. Reuterskjöld heller icke hysa. Ifråga om spritmonopolet anser han dock tydligen, att frågan låter sig diskutera, huruvida detta skall anses hava tillkommit i "allmänt säkerhets- och sundhetsintresse" eller till "vinst för kronan eller enskilde", d. v. s. att skäl kunna förebringas för ena såväl som andra ståndpunkten. Hans yttrande att starkdrycksmonopolet "alltså i viss utsträckning„ skulle kunna anses som "icke förbjudet" visar att han i varje fall icke är benägen att förbehållslöst erkänna dess grundlagsenlighet. För vår del anse vi emellertid att icke ens detta medgivande om grundlagsenligt berättigande "i viss utsträckning" har sin giltighet ifråga om spritmonopolet. Detta monopols hela utveckling och verksamhet visar alltför tydligt, att vilka vackra formella motiv man än föregivit för detsamma dess reella syfte ändock varit "vinst för kronan och enskilde", främst givetvis "enskilde". Den ohemula pris- och kvalitetspolitik — den hälsovådliga träspriten icke att förglömma —, som synnerligast i början av monopolens tillvaro följdes, gåvo nog så klara bevis för att det var vinstbegäret och icke sundhetsintresset som ut-

(Forts. å sid. 4)

Orsakerna till olyckorna i Sverige.

En märklig inskrift i Riddarholmskyrkan.

På västra väggen i Riddarholmskyrkan, omedelbart norr om orgelläktaren, sitter ett mindre epitafium över Ericus Malmogius (död 1649). Omedelbart därinvid på väggen läses: "en sann och märkelig inskrift, som, enligt vad kyrkoherden i Riddarholmen Johan Ekendahl berättigat, anträffades 1713 "med gammal munk stil och röd ferg på sielwa hwalfmuren."

Där stod på latin:

"Sex hava orsakerna varit, äro och förbliva, till olyckorna i Sverige: 1) Egennyttan, 2) det lömska hatet (latens odium), 3) förakt för lagarna, 4) likgiltighet för det allmänna bästa, 5) obetänksam gunst för utlänningar, 6) envis avund sinsemellan.

Inskriften har vid den företagna restaureringen anbragts på den ursprungliga platsen. Det är som synes en märklig inskrift och det ligger väl ingen överdrift i den gamle kyrkoherdens ord, att den ock är sann..

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

Ansvaret för grundlagsbrotten.

Herr redaktör!

Jag tackar för den uppmärksamhet, som mitt inlägg rörande den Hammarskjöldska regeringens kränkande av regeringsformen rönt i Eder ärade tidning. Det är sannerligen ej för att framhäva några privata åsikter, jag tillåtit mig insända detsamma till Edert organ, som dock tydligen visar, att det ämnar kämpa med fakta och ej med fraser. Jag vet, att den mening, jag framfört, delas av tusenden och åter tusenden av medborgare, såväl i bildade som arbetarkretsar samt av den stora mängd näringsidkare, vilkas ekonomi skövlats genom de olagliga monopolen till enskilda finansmäns förmån.

I Eder redaktionskommentar till artikeln i fråga återfinnes emellertid några uttalanden, som från allmän synpunkt göra ett fullständigande av de förut gjorda önskvärt. Sålunda synes där redaktionens uppfattning, "att det knappast kan anses riktigt att i det ifrågavarande fallet helt och uteslutande lägga ansvaret för grundlagsbrottet på den man, som under den svåra tiden stod i spetsen för regeringen". Undertecknad hade härom skrivit, att regeringschefen 1914—16 är "den främst ansvarige — juridiskt och moraliskt — för de i strid mot grundlagen inrättade monopolen och kommissionerna". Därmed har jag icke på minsta sätt velat göra troligt, att de övriga regeringsledamöterna skulle vara oskyldiga. Enligt ansvarighetslagens bokstavliga ord, att om statsråd "underlåter (mot lagstridigt kullkastande av någon rikets grundlag) göra föresällning, enär han finner sådant åfärde vara — — —" eller uppsåtligt fördöljer någon omständighet, som kunnat sådant steg förekomma, straffes som rikets förrädare och miste liv, ära och gods", ha alla lika stor skuld i det begångna brottet. Men om den regeringschef, som bl. a. i egenskap av jurist (herrar Vennersten och

(Forts. å sid. 4)

Den judiska imperialismen.

Dess vägar och mål.

I överensstämmelse med sin tillkännagivna uppfattning att allmänheten har rätt att få veta sanningen rörande det som sker har Nationen i några föregående artiklar berört den utomordentligt betydelsefulla frågan om de judiska världssträvandena. Den svenska dagspressens avsiktliga underlåtenhet att sprida upplysning på det ifrågavarande området torde kunna anses så mycket mera omotiverad som spörsmålet numera kommit i det läge ute i världen, att jämväl judendomens främste öppet erkänna dess tillvaro. Teodor Herzl har t. ex. såsom tidigare omnämnts, uttryckligen förklarat, att "judefrågan endast kan lösas, om den göres till en politisk världsfråga och diskuteras och behandlas av alla civiliserade nationer samfällt".

Frågans offentliga avhandlande bör alltså ej rimligtvis kunna karaktäriseras såsom i något hänseende inoportunt Det bör ligga i judarnas i vårt land liksom i deras värdfolks, svenskarnas, intresse, att densamma öppet och sakligt diskuteras, så att vi kunna bli i tillfälle att ömsesidigt fatta ståndpunkt. Svenskarna böra äga rätt att få taga ställning till frågan, om Sveriges utveckling skall ledas efter judiska riktlinjer mot judiska mål eller efter svenska riktlinjer mot nationellt svenska mål.

•

Vad är då egentligen "den judiska imperialismen"?

Denna, som i närvarande tid långt mera än någon annan imperalism behärskar utvecklingen i världen, är den judiska rasens sedan årtusenden bedrivna strävanden att lägga under sig världsherraväldet, strävanden, vilka i dag anses komna mycket nära intill målet, änskönt de på sistone rönt ett synnerligen starkt motstånd från de nationella samhällenas sida. Något som gjort det omtvistligt, huruvida de överhuvud skola lyckas eller ej. Den judiska imperialismen framträder i Internationalismens namn. De flesta internationella rörelser i vår tid verka i dess anda och tjänst. Den syftar till de nationella samhällenas omstörtande samt till uppbyggandet på dessas ruiner av det judiska världsriket, sådant det skisserats av Karl Marx m. fl. Såväl bolsjevismen som den övriga marxismen, socialdemokratien, äro judiska företeelser till ursprung som innehåll (både Marx och Lasalle voro judar, den förres judiska namn var Mordecai). Enligt vad numera kan anses konstaterat skedde Marx' framträdande i arbetarerörelsen på uppdrag av det stora judiska bankirhuset Rotschild, "republiken Frankrikes regerande dynasti", som fann tidpunkten inne för den socialistiska lärans förkunnande i Europa. Situationen hade då drivits därhän, att arbetarna i olika länder väntades komma att resa sig mot de högre klasserna. Genom den socialistiska rörelsens igångsättande lyckades det huset Rotschild att för judendomens syf-

(Forts. å sid 4).

Vad ligger bakom polisens avoghet mot de billiga bilarna?

Ett samtal med dir. Efr. Niklasson i "Lillebil".

De av polismyndigheterna förebragta motiven för avogheten förefalla konstruerade.

Efr. Niklasson.

Det är sedan gammalt känt, att närhelst ett allvarligt försök göres att få ned i höjden uppdrivna priser på varor o. dyl. försöket alltid mötes av ett intensivt motstånd. Man kan i regel ej förstå fenomenet annorlunda än att det måste finnas intressen, som ekonomiskt beröras av den åsyftade prissänkningen. Det är under sådana förhållanden knappast att undra på, att den allmänna meningen t. o. m. ganska upprört kommit att syselsätta sig med den märkliga hållning polismyndigheterna i Stockholm intagit gentemot de i prissänkningens tecken arbetande småbilbolagen, synnerligast trafikbolaget "Lillebil". Med en iver, som icke verkat fullt naturlig, har polisen motarbetat det nämnda bolagets ansträngningar att komma med i körtrafiken. Det talas man och man emellan om, vad slags motiv som kunnat ligga till grund för polisens ställningstagande. En del vilja söka förklaringen däri, att det som bekant är polisen själv, som äger rätten att utdela trafikrättigheter. Ja, det har t. o. m. glunkats om, att representanter för polismyndigheten genom ombud själva skulle utöva privat drosktrafik.

Enär frågan ju är av allmänt intresse, och det alltså är önskvärt att klarhet vinnes rörande det verkliga sakläget har Nationen vänt sig till direktören i aktiebolaget "Lillebil" Efr. Niklasson för att erfara hans tankar i saken. Vi tilläto oss först spörja dir. N. rörande de motiv, som legat till grund för polisens motarbetande av den billiga biltrafiken.

Dir. Niklasson svarade på vår fråga härom, att han väl visste, att rykten varit i omlopp, att representanter för polisen varit intresserade i droskbiltrafik men ville han icke tro, att detta tal hade grund för sig.

— Men vilka äro då polisens motiv för att motarbeta den billiga biltrafiken, som ju avsett att bereda allmänheten påtagliga fördelar?

— Jo, motiven ha varit mångahanda. Överståthållaren har hyst betänkligheter mot taxorna, polismästaren mot antalet, intendenten mot typen och kommissarien har värnat om droskföretagarnas ekonomi. Först ville man icke släppa ut flera rättigheter, sedan passade inte vagnstypen bl. a. därför att chauffören hade att sitta inne med passageraren och slutligen har man kritiserat vagnstypens hållbarhet och lämplighet å snöiga vägar och i backar — "skäl emot", som framstå så mycket egendomligare som Fordbilen, vilken "Lillebil" för, har stadgat rykte som en särdeles hållbar och under svåra förhållanden duglig bil.

"Lillebil' har i alla fall, trots polisens motstånd lyckats arbeta sig fram och utöva en hälsosam inverkan inom biltaxepolitiken här i Stockholm, insköto vi.

— Heltvisst, svarade dir. N., vi

(Forts. å 4:e sid.)

Den vita terrorn i Budapest—

har återigen försatt våra dagstidningar — märk väl från yttersta högern till rabiataste vänstern — i hysteriska anfall och en del klichéer ha framkommenderats att pliktskyldigast avleverera en fruktansvärd salva mot de vita bödlarna. I kulturens heliga namn.

Vad gäller då saken? Jo, det judiska högkvarteret i Moskva, upprört över att det ännu vågar finnas nationella stater i Europa, som drista att undandra sig All-judas allmakt, har befallt sina hemliga hantlangare att snarast möjligt försäta Ungern i revolution, vilket är ett vackert och kulturellt uttryck för att lamslå samhället, mörda några tiotusen oförvitliga medborgare och inkassera statskassan till Moskva. Varifrån man, i proletariatets namn, ämnar placera densamma på New Yorksbörsen mot de obligatoriska "firti pråsent".

Denna i sig vackra och människovänliga tanke har emellertid, så underligt det kan låta, stött på det mest hårdnackade oförstående från nationellt ungerskt håll och man har gått så långt i bristande framåtskridande att man, sedan man häktat några av de förträffliga och framstegsvänliga emmissarierna från Moskva, icke blott i c k e ställt statskassan och de äskade

(Forts. å 4:e sid.)

Tre politiska bekännelser med kommentar.

I en framstående aftontidning ha tre högerriksdagsmän fått motivera sin anslutning till Lindmans-partiet. Det är pengar värt att se dem rabbla upp sin politiska läxa utan minsta tanke på en verklighet, som ter sig bister nog och mer än någonsin styrker kravet på nya män. Den förste av dem, herr Olsson i Broberg, skriver:

"Vi böra vara med i och stödja högerarbetet därför, att detta arbete från såväl etiska som praktiska synpunkter vill bygga den fortskridande samhällsutvecklingen på vidsynt — ej ensidigt intresse- eller klassbetonad — borgerlig grund, som blivit lagd genom historisk erfarenhet i anslutning till gammal god s v e n s k tradition."

När en svensk t ex. får lämna en hög procent på sina utgifter för tobak till en enskild familj, som vikt en stol för att tala med Strindberg eller m. a. o. lagt under sig tobaksmonopolet, då är en riksdagsman inte intresse- och klassbetonad, vilken är med om sådant. När så samma princip utsträckes att gälla sekunda sprit, säd socker o. i högre o. lägre grad alla våra livsförnödenheter d. v. s. grundlagen blivit luft för trusterna m. fl., då står man på "borgerlig grund", när man förklarar sin anslutning härtill. Internationellt storkapital och dess ambulerande rovfåglar äro naturligtvis "historisk erfarenhet i anslutning till

(Forts. å 4:e sid.)

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
À textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

Den 30 okt.

Återupprättandet av statsmaktens auktoritet.

Situationen ute i världen visar på en allmän urartning av staternas representations- och styrelseskick. Konsekvenserna härav ge sig bl. a. tillkänna i en våldsamt ökad statsskuldsättning, en oavbruten stegring av pålagorna för de enskilde, en allt hänsynslösare utsugning av de breda lagren från finanskapitalets sida samt den medborgerliga frihetens allt starkare kringskärande. Inför trycket av dylika bistra realiteter ha folken äntligen börjat att vakna ur den sömn, vari de insövts, och äro nu på väg att genomskåda bedrägligheten av den i frihetens namn förkunnade idépolitiska fraseologien. Tecken tyda på att dennas tid snart är ute. Utvecklingen tvingar sig fram mot andra former än dem, som nu följas.

Innan ännu kosmopolitismens irrläror hunnit vinna insteg hos vårt folk följde den politiska utvecklingen här sunda och naturliga banor. Representations- och styrelseskicken voro avpassade för sina ändamål i statssamhällets tjänst, något som under rådande kosmopolitiska system icke är fallet. Det vill synas som om man i dag ganska allmänt förgätit folkrepresentationens egentliga uppgift. Denna är att bereda de inom statssamhället förefintliga naturliga intressegrupperna av medborgare tillfälle att göra sitt inflytande gällande på lagstiftningen, så att de skilda näringarnas och gruppernas intressen inom ramen av det helas väl må bliva tillgodosedda, samt att vaka över riksstyrelsens handhavande till landets båtnad. Vid sidan av den intressepolitiska representationen föreligger alltid för statssamhället behov att utnyttja den mognade erfarenhet, de högre insikter och den klokhet i allmänna värv, som inom nationen finnes att tillgå. — Men dessa bestående grundsatser ha kosmopoliterna föraktligt låtit slänga över bord såsom föråldrade och värdelösa och i stället hugnat oss med ett på lögner uppbyggt idépolitiskt system, vars egentliga syfte är att tjäna som täckmantel för ett hemligt intressespel av krassaste slag.

Gå vi till historien, finna vi, att representations- och statsskicken förändrats och växlat under tidernas lopp. Ibland har det gått från envälde direkt till demokrati, ibland direkt från demokrati till envälde. Personligheten har ofta spelat en avgörande roll. Under vissa förhållanden har enväldet visat sig vara den för folket lyckligaste, i andra fall har demokratien haft företrädet som styrelseform. De ojämförligt största riskerna innebär i modern tid otvivelaktigt demokratien, främst på grund av de större möjligheter till maktmissbruk denna erbjuder det spekulativa kapitalet. Så länge monarkerna ännu fingo ha ett ord med i laget, försökte de i allmänhet efter bästa förmåga att hålla vinstbegärets herrar inom ramen av det anständiga. Men herrar kosmopoliter tolerera icke i dag monarken såsom annat än en namnstämpel eller befordrare av deras egoistiska önskningar. Med en dylik roll är dock folket icke betjänt!

Under det ena som andra styrelseskicket kunna i ett folks liv situationer uppstå, då räddning ur det hotande fördärvet blott kan ske genom ett djärvt och hänsynslöst ingripande av en enda man, en stark personlighet, som känner stort och oegennyttigt för sitt land, situationer, då folkets massor, pinade under ekonomiskt förtryck och uttråkade av lycksökarnas ihåliga fraser och maktstrider, ropa på en befriare. En dylik situation är f. n. förhanden både här och var. I åtskilliga länder ha vi fått bevittna reaktionära rörelser, vilka på några håll även lett till upprättandet av nationella diktaturer. Främst märkes Italien, där Mussolini, samtidens mest högresta statsman, lyckats kasta det kosmopolitiska korruptionssystemet över ända samt återinföra ordning och statlig auktoritet.

Redan tidigt stod det klart, att Mussolini med sin diktatur ej endast avsåg ordningens upprättande för tillfället utan jämväl åstadkommandet av en bestående, mera hållbar statsordning, som möjliggjorde en sundare politisk utveckling i Italien. Sedan han återställt ordningen inom landet och återupprättat statsmaktens auktoritet, har han nu även på allvar skridit till verket för skapandet av den nya statsordningen. För icke längesedan meddelades, att planerna härpå framskridit så långt, att förslaget till en dylik förelåg utarbetat. Enligt detta skall italienska parlamentet utgöras av en senat och en kammare samt medborgarna för representationen indelas i olika "väljaresyndikat" för jordbruk, industri, handel och det andliga området.

Det av Mussolini sålunda framlagda förslaget till ny statsordning för Italien innebär en återgång till de principer för representationen och statsstyrelsen, som i äldre tider följdes hos folken, d. v. s. till en efter nutida förhållanden avpassad tillämpning av intresse- och kvalifikationsprinciperna. Detta system är i verkligheten det enda förnuftiga, ärliga och sunda. Med sitt förslag har Mussolini visat övriga nationer den väg, som måste följas, om representations- och styrelseskickens och därmed även statsmaktens auktoritet skall kunna återupprättas.

Statsrådet Möller som sanningens apostel.

Statsrådet Gustav Möller höll vid socialdemokratiska ungdomsförbundets för några dagar sedan avslutade stora kongress ett i flera avseenden märkligt anförande. Talaren började med att erinra om den stora olikheten i positioner mellan den tid, då socialdemokratien arbetade sig fram genom berg av svårigheter och den dag som är, då ministerposter, krigskommissariat och förtroendeposter av olika slag hagla ned över partiet. "Det var den heroiska perioden, som sammanföll med agitationens tid", förklarar statsrådet. "Nu är övergångsskedet inne, då vi icke blott skola framträda som det kapitalistiska samhällets kritici utan även som det socialdemokratiska samhällets konstruktörer." Herr statsrådet har emellertid på känn, att denna senare uppgift är förenad med vissa svårigheter, varför han manar de socialistiska ungdomarna att hjälpa till med uppgiften. "Ni ha även en annan uppgift", säger han, "och den är att vid varje tidpunkt pröva de socialistiska lärosatsernas hållbarhet på verkligheter. Leder det då till justeringar, är även detta framsteg blott riktpunkten hålles i klar sikt".

Statsrådet Möller är tydligen i tvivelsmål rörande de socialistiska teorier han själv och hans kamrater under långa tider frossat uti att utlägga för Sveriges arbetare. Det kunde tyckas som vederbörande bort göra klar för sig hållbarheten innan de engagerat sig för texternas propagerande. Att i dag tvivla om hållbarheten av ideal, med vars tillhjälp man lyckats rycka upp till statens ledning, det är så dags! Och att vädja till den oerfarna ungdomens goda kritiska omdöme, kan väl ändå icke fattas annorlunda än som en pryd sam gest.

Men statsrådet Möller ha tydligtvis förnimmelse av att kravet på sanningens uppenbarande även inom arbetareklassen allt starkare tränger sig fram o. att detta krav icke på längden står att negligera, ty han yttrar mot slutet av sitt tal:

"Det finns en sak, som står över allt annat, som måste vara en ledstjärna för varje rörelse med livskraft, och det är själva sanningskravets styrka. Vad ni här ha att göra är att slåss för sanningen i samhällslivet. Sanningens fana måste sättas högre än alla andra faor. Så sant ni äro unga, så sant kan ingen av er rädas för att pröva vad som är rätt och sant. Gör ni det, då är jag övertygad om, att den socialistiska rörelsen icke slutat sina segrar, utan att större och härligare segrar vänta er i framtiden. Ni ha till uppgift att slutföra ett ofullbordat verk. Äga ni sanningskravets eld och frihetsbegäret, då äro ni rätta männen därför."

Detta låter nog så bra och vi konstatera visserligen icke utan tillfredsställelse, att de orden uttalats av en socialdemokratisk minister. Faktum kvarstår emellertid, att hela den socialistiska lära hr Möller och hans kamrater predikat för Sveriges arbetare, utgör ett enda komplex av lögner, vilkas syfte i själva verket varit att föra arbetareklassen på villovägar. Förutsättningen för att hr Möllers maning att hålla sig till sanningen skall kunna tagas på fullt allvar är, att han också öppet erkänner bedrägligheten av de läror han hittills propagerat. Ty dessa hava i verkligheten tjänat den internationella finansmakten i dess strävanden att lägga Sverige under sitt välde. Det är ju möjligt att rörelsens ledare börjat känna förebråelser i sitt inre häröver, men i så fall hade de ej bort träda fram som sanningens apostlar i samma ögonblick som de under falska motiveringar låtit engagera sig för genomförandet av vårt nationella försvarsväsens ödeläggande — endast därför att de kosmopolitiska herrarna så önskat.

Statsministern hävdar "egna tankar".

I sitt tal vid det socialdemokratiska ungdomsförbundets kongress uttalade statsminister Sandler som sin övertygelse, att de socialdemokratiska ungdomarna icke skulle fatta frihetsbegreppet så snävt, att de ansåge, att man blott skall vinna nya rättigheter och frigiva sig från plikter "Det som behövs är" menade hr Sandler, "egna tankar och eget ansvar". "I den socialdemokratiska ungdomens strävan nu och framgent skall stå som ledstjärna: pietet för föregångarna, respekt för det bästa och livsdugligaste i det som nu är och slutligen lust och kraft att tjäna framsteget".

Dessa visdomsord sammanfalla icke precis med de läror de socialistiska koryféerna hittills förkunnat. I likhet med statsrådet Möller tyckes herr statsministern sätta sina förhoppningar på ungdomen, de oerfarna och mest okritiska. Vad skall man säga om hans tal om "egna tankar och eget ansvar" såsom det vilket nu behöves! Vad av allt det herrar socialistledare förkunnat har väl varit egna tankar? Så gott som intet! Det har varit kopior av juden Karl Marx' i samhällsomstörtningens intresse predikade fantastiska idéer, som kritiklöst anammats och upprabblats för de i god tro varande arbetaremassorna.

Nog har statsminister Sandler rätt uti, att "egna tankar" behövas. Vi äro förvissade om att även arbetareungdomen börjat inse detta, men de vilka till nationens fördärv just inarbetat hos oss andras förrädiska tankar äro ej de rätta att nu undervisa ungdomen om, var den nya tankelinjen bör gå fram.

PRESSKONSERTEN

Något måste göras —

för att råda bot mot den i oroväckande grad tilltagande politiska olusten — förklarar det finansdemokratiska Dagens Nyheter (l.) som nu tror sig ha upptäckt läkemedlet. Detta skulle vara: kamp mot proportionalismen. Tidningen skriver:

Det råder ej det minsta tvivel om, att den proportionella valmetoden är mer impopulär än vad som kommer till synes. Den bygger på vana och resignation, visa beräkningar hos våra styrande politiska ordensmästare o. d., men ej på verkliga sympatier hos allmänheten. Vore det ändå inte skäl att försöka en kamp? Om den skulle lyckas, är ovisst, men att den inte skall sakna stark anklang, är säkert. Ty den sammanhänger med den politiska olusten här i landet. Och något måste göras för att råda bot därpå.

Syftet med upptagandet av en strid mot den proportionella valmetoden skulle alltså enligt Dagens Nyheter vara att råda bot mot den rådande politiska olusten. "Vore det ändå inte skäl att försöka en kamp"? — orden äro rätt så karaktäristiska för vissa kretsars sätt att handskas med vårt folks politiska angelägenheter.

Det försåtliga angreppet på studentexamen.

Borgarerådet Larsons framförda projekt om studentexamens slopande diskuteras fortfarande med stor energi av dagspressen. Stockholmstidnen (l.), som icke utan vidare i vått och torrt följer den Bonnierska tidningskoncernens med dess Svenska Dagblad och Dagens Nyheter i teten lancerade kulturella förslag, anmäler sin reservation mot försöket att nivellera bildningsnivån hos svenska folket o. framhåller att ett helt komplex av falska föreställningar ligger till grund för den ohejdade studentfabrikationen. Den enklaste vägen att vinna ändring är, anser tidningen, strängare fordringar i gymnasiet och fortsätter:

Först och främst måste man bestämt motsätta sig gymnasietidens förkortning från fyra till tre år, en nivelleringsidé, som framsprungit ur en alltför schablonmässigt uppfattad bottenskoletanke, vars förverkligande likväl, trots en sådan stympning av gymnasiet, skulle förlänga hela skoltiden med ett år. Allt pjunkande om för stora fordringar och alla anspråk på lättnader i villkoren för studentexamen måste resolut avvisas. Men helt visst krävas ännu kraftigare verkande medel. Man måste överväga, om icke betygsvärdena hela vägen genom gymnasiet måste ansenligt höjas, så att för betyget godkänd kommer att fordras åtskilligt mera än nu och för de högre betygen i proportion härtill. Genom sådana åtgärder ... genom en under hela gymnasietiden i överensstämmelse härmed bedriven undervisning och uppfostran skola lärarna kunna i lugn och ro och med största möjliga rättvisa på ett fullt naturligt sätt sålla ut sådana ungdomar, som icke höra till eliten i fråga om studiebegåvning, men vilka kunna ha andra lika värdefulla egenskaper, som till deras egen fördel så snart som möjligt böra komma till användning på andra håll.

Stockholmstidningen har givetvis rätt uti, att "det komplex av falska föreställningar, som ligger till grund för den ohejdade studentfabrikationen" måste brytas. Det är dock föga troligt, att den övriga politiska dagspressen, som varit med om att bygga upp det ståtliga komplexet, vill vara med på slikt vandaliseringsarbete. Ty i Sv. Dagbladets och Dagens Nyheters ögon skulle naturligen ett dylikt framstå som ett utryck för "kulturfientlighet".

Herr Eliel Lövgren och försvaret.

Som man erinre sig låg hr Eliel Lövgren, "liberalernas" ledare, vid tiden för försvarsfrågans behandling i riksdagen, i London och sökte inför engelsk domstol försvara Sveriges ministers i Washington, hr Axel Wallenbergs, försök att i Sunlightmålet kringå svenska lagen. Frågan om vårt lands försvar var för denne partichef under Dagens Nyheter tydligen en andrahandsfråga. Stockholmstidningen (l.) påtalar i en artikel hr Lövgrens resignation inför vad som skett och yttrar:

(Forts. å sid. 3).

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

Herrar diplomater från Locarnokongressen ha näppeligen hunnit komma hem, världspressens lovsånger om detta mötes storslagna resultat vibrera ännu i luften, och likväl är redan luften full av andra, dystrare läten. Kanoner dundra i Bulgarien.

Vad har hänt? Det kan ju näppeligen råda något tvivel om att Grekland icke allena skulle våga att bryta sina förpliktelser som medlem av Nationernas Förbund och låta sina kanoner utslunga döden mot oskyldiga bulgariska bönder, deras kvinnor och barn. Vem är det då, som för Greklands hand?

Först några orienterings-anteckningar.

För en liten tid sedan började s i Atén utspridas rykten om att Jugo-Slavien, som har sig tilldelat en smal remsa land på båda sidor om järnvägen, ledande till Saloniki, ämnade med väpnad hand bemäktiga sig Saloniki, som enligt Versaillefreden blivit grekiskt. Varifrån dessa rykten kommo, visste ingen, men den grekiska pressen diskuterade i alla fall ivrigt desamma, och den grekiska arméns generalstab gjorde mitt under fredstid omfattande förberedelser för krig.

De utländska makternas beskickningar kunde naturligtvis icke underlåta att observera detta, men man försökte lugna dem under framhållande att rustningarna endast företogos av inrikespolitiska skäl. Man sade sig befara "en monarkistisk kupp". Under tiden gavs order om att på något sätt framprovocera en konflikt med Bulgarien. Man skändade under kriget stupade bulgariska soldaters gravar samt företog en rad andra icke mindre provocerande akter, vilka fingo sin avslutning med den bekanta skottväxlingen vid gränsen, som hade de grekiska truppernas inmarsch i Bulgarien till följd. Grekerna ville väl försäkra sig om en god strategisk ställning i händelse av krig med Jugo-Slavien.

Som man sett av telegrammen avancerade grekerna först på en bredd av 20 och sedan 70 km. nära Salonikijärnvägen. Det är alltså klart, att huvudsyftet med denna framryckning var icke sanktioner utan något helt annat. Briands, i hans egenskap av ordförande i Nationernas Förbund, telegram om omedelbart inställande av fientligheterna hade icke någon verkan på grekiska regeringen sig stark grekiska regeringen stark nog nog för att trotsa själva Nationernas Förbund?

Jo, någon stod bakom dem, o. denna "någon" var intresserad av att förnedra Nationernas Förbund just i det ögonblick, då Europa höll på att stabiliseras och rikta en enad front mot de kosmopolitiska utsugarna i Amerika. Men varför talas här alltid om kosmopoliterna, varför inte om storfinansen i detta land? Jo, först och främst därför, att storfinansen i Amerika, liksom förresten överallt, huvudsakligen ligger i de judiska elementens händer. För det andra försiggår även i Amerika kampen mellan det nationella och det kosmopolitiska kapitalet. Upplysande i detta avseende är huru Locarno-avtalet mottogs i Förenta Staterna.

En del av pressen i Amerika har uttalat farhågor för att Amerika slutligen kommer att bli isolerat. "New York-Times" beklagar, att Amerika, genom att ställa sig utanför Nationernas Förbund isolerat sig. Den i Philadelphia utkommande "Public Ledger" menar, att Locarnokonferensens beslut ådagalägger att Europa är fast beslutet att emancipera från Amerika, såväl politiskt som finansiellt.

Bolsjevikernas gamla vän, senator Borah, är naturligtvis indignerad över att Locarno-avtalet kommit till stånd. Det har sitt intresse att observera, att Borahs enda meningsfränder ifråga om Locarno äro de ryska bolsjevikerna med Radek, Bucharin och andra i spetsen, vilka ösa ovett mot Tyskland; men deras organ "Pravda" skriver för en gångs skull sanningen, då den en smula lyfter på ridån och i sin ledare anmärker att "Locarno. . . ökade Tysklands avhängighet av Englands och Amerikas finanskapital".

I samma syfte som det grekiska äventyret var Cailaux' framtvingade demission. Det var de judiska bankirernas på London- och New York-börsen företagna försäljningar av francen, som påkallade francens fall, vilket hade till syfte att framtvinga Caillaux' utträde ur kabinettet. Man kan nära nog med visshet förutse, att efter hans fall francen åter kommer att stiga. Vi ha redan i vår föregående revy visat, att Caillaux stod i vägen för kosmopoliternas planer mot Frankrike. Han måste därför bort. Hans i dagens press återgivna tal vid kabinettssammanträdet på måndagen, då han absolut vägrade att frivilligt avgå, lämnar inga som helst tvivel om vad som försiggått bakom kulisserna.

Den sista viktiga tilldragelsen under veckans lopp är de tysknationella ministrarnas tillbakaträdande ur Luthers kabinett. Detta förklarades genom partiets ovilja mot att antaga Locarnafördraget. Men är det inte rörande att se, att ingen annan än Stalin själv i sitt tal i Krassnaia Pressnia i Moskva har kallat dessa herrar för sina bundsförvanter och välsignat deras politik. De tysk-nationella ha en gång i tiden importerat bolsjevismen till Ryssland i plomberade vagnar. De ha, som synes, ännu icke lärt härav.

PÅ UTKIK

Det råder en stor fröjd
hos "den andra nationen" i anledning av att en av dess representanter i huvudstaden, dekorationsmålaren Isaac Grünewald, ännu en gång fått i uppdrag att färga kulisser åt kungl. operascenen med orientaliskt prunkande färger, som bl. a. torde ha till uppgift att inför en ytlig teaterpublik överskyla ett torftigt innehåll och bristande konstnärligt djup.

Det vore allt märkvärdigt, tänker man tydligen i det andra lägret, om inte tvåtusen meter oäkta guldpapper och orientaliskt veklig arkitektur skulle blända svenskarna ögon. Vederbörande torde dock säkert misstaga sig åtskilligt härvidlag. Reaktionen mot det judiska reklamväsendet, som på sistone frodats över hövan även hos oss, håller på att växa sig stark.

Dekorationsmålaren Grünewalds konst — n. b. konsten att taga betalt — är storartad. Hur mycket får svenska statskassan denna gång äran att betala? Borde ej svenska statskassan hellre uppmuntra genuin svensk konst? Hr Forssell rider nu för rusthållet och borde som f. d. svensk officer hava sinne för svenskhetens bevarande även inom konsten. En kassapjäs väntas kantänka med reklamens tillhjälp, och då är ju det stora målet vunnet. Förutom det att hr Grünewald fått lägga en ny lager till sina föregående, och orientalismen fira en ny triumf på vår operascen.

En "sann fredsväns" fromma önskan.
I en stockholmstidning stod härom dagen nedanstående insändare att läsa, vars fromma önskan vi förmoda ej förklingat ohörd:

"Undertecknad får härmed föreslå att någon öppnar en insamling för anskaffande av reskassa för hr Engberg för en resa till Grekland. Han skulle där genom organiserande av storstrejk ju lätt kunna förhindra det hotande kriget.

Med utmärkt högaktning
Sann fredsvän".

Nytt fynd av smuggelsprit.
Tullbevakningen i Stockholm har vid i dagarna gjord omvisitation på Sveabolagets ångare Hugin anträffat i tvenne kolboxar 180 liter smuggelsprit.

Moskva gick miste om kyrkan i Köpenhamn.
Moskvas agenter i Köpenhamn hade berett sig på att få övertaga ryska kyrkan därstädes. Av den glädjen vart emellertid icke mycket. Ty Höisteretsdomstoen lade sig emellan — och förhindrade sovjetregeringens beslag å kyrkan.

Med anledning av frågans utgång ha de ryska emigranterna hållit en tacksägelsegudstjänst. Medan denna pågick lät Moskva några ungdomar med väldiga bokstäver måla orden "Sovjets hus" på kyrkans mur.

10,000 ex. tryckta av
HENRY FORD
Mitt liv och mitt arbete
Pris 4:50; inb. 6.25.

"Henry Ford är den märkvärdigaste och den största nu levande amerikan."
Dr. Sven Hedin i Sv. Dagbl.

"En av de bästa böcker som över huvud skådat dagen."
Göteborgs-Posten.

"För alla dem som syssla med produktion och affärer utgör denna bok en synnerligen intressant läsning. Fords uttalanden äro synnerligen märkliga och giva anledning till mycken eftertanke. *Vi kunna på det varmaste rekommendera boken.* Det är icke något svårläst arbete utan en på samma gång nyttig och särdeles underhållande lektyr."
Verkstäderna.

"En märklig bok ... Man skall, tror jag, förgäves leta efter en enda även tyrs- eller detektivroman, som ens tillnärmelsevis är lika 'spännande', och samtidigt så *givande, stimulerande* och *uppfostrande* som denna bok om Henry Fords liv och verk."
Svenska Morgonbladet.

Bokförlaget Natur och Kultur
Stockholm.

Fångarnas paradis.
En representant för den parisiska kommunisttidningen Humanité har varit över i idealriket Sovjetryssland för att för sin tidnings räkning samla rescintryck. I en av sina artiklar skildras ett besök i ett fängelse.

"En av de första saker, som jag lade märke till", yttrar han, "var att fångarna helt lungt sutto och röke cigaretter och att var och en av dem hade en tidning i handen. Jag talade med en av dem, och han meddelade mig följane:

— Två gånger i veckan få vi höra en föreläsning i ett moraliskt eller etiskt ämne, ofta illustrerat med skioptikonbilder. En gång i veckan, oftast är det måndagen, ha vi teaterafton, och det äro vi naturligtvis mycket roade av. Varje dag ha vi frihet att röka och läsa tidningar.

Efter fångarnas utseende kunde jag sluta mig till, att fängelsekosten var både riklig, närande och god. Fångarna få också, enligt vad jag erfor, veckolön, som på ett ungefär motsvarar den som en vanlig fri arbetare åtnjuter.

— Då man varit någon tid i ett fängelse, fortsatte min sagesman, så får man — det sker vanligen efter en månad eller ett par — tillfälle att på en stund besöka sitt hem eller en afton få vara tillsammans med hustru o. barn.

Mannen, som sade detta, hade redan sju trevliga "lovdagar" av detta slag bakom sig.

Henry Ford på besök till Europa?
Enligt telegram från Detroit har Henry Ford i en intervju meddelat, att han planerar en resa till Europa inom den närmaste tiden. Tidpunkten för resan lär ännu ej vara bestämd.

Herrar nationalekonomer diskutera.
Nationalekonomiska föreningen hade till torsdagens afton utlyst sammanträde å Järnkontorets lokal i Stockholm. Diskussionsämne var "Definitiva ordnandet av världens peningsväsen" med prof. K. Wicksell som inledare.

"Luftforden" snart klar.
Den första "luftforden" är enligt vad Ford i en intervju meddelat snart färdig att utsläppas i marknaden. Det blir en luftkyld 8-cylindrig 200-hästars motor för aeroplan. Laboratorierna vid Dearborn äro redan så gott som färdiga med experimentarbetet och man räknar med att massproduktionen av "enkelt folks aeroplan" inom den närmaste tiden skall komma i gång. Liksom fordbilen skall "luftforden" ha billiga, lätt tillgängliga och utbytbara delar. Motorn som är av X-typ väger c:a 2 pounds pr hästkraft. Ford väntar att flygmaskinsfabrikationen skall bli ett oerhört stort företag, för stort för en man eller en koncern. Meningen är icke att sälja aeroplanmotor som motor utan inbyggd i lätta plan. Ford ämnar ge alla människor tillfälle att flyga när de så önska.

Intelligensens fördelning hos en miljon människor.
Galton indelar människorna i 16 klasser efter begåvningen, 8 över och 8 under strecket

Klass X 1 individ; kl. G 14 individer; kl. F 233; kl. E 2423; kl. D 15696; kl. C 65568; kl. B 161273; kl. A 256791; kl. a 256791; kl. b 161279; kl. c 65563; kl. d 15696; kl. e 2423; kl. f 233; kl. g 14; kl. x 1 individ, summa 1,000,000 individer.

Galton uttalar icke vidare i frågan, hur val till riksdagsmän lämpligast borde ske.

PRESSKONSERTEN

Herr Eliel Lövgren och försvaret.

(Forts. fr. 2:a sid.)

Det mest aktuella spörsmålet är alltjämt fartyg åt flottan, vars förintelse eljest snart nog blir ohjälplig. I fråga om armén måste man först och främst inrikta sig på att i största möjliga mån återupprätta själva den organisation, som enligt försvarsbeslutet av i år skall till två tredjedelar raseras. Och låt oss här åter påminna om en av hr Eliel Löfgren nu icke citerad punkt i det liberala programmet, enligt vilken man vid av kostnadsskäl förorsakad sparsamhet dock alltid måste tillse, "att tillräckligt antal regementen o. fördelningar bibehållas för att vid krigsfara möjliggöra uttagande av landets försvarskraft". Det kravet är emellertid i största utsträckning åsidosatt genom nedrustningen.

Stockholmstidningen borde veta, att uttalandena i partiprogrammen icke äro avsedda att i praktiken följas. De äro ju endast till för "valboskapen"!

Premiärminister Baldwin — ett bålverk mot kosmopolitismen.
Den svenska allmänheten har i regel en mycket vag kännedom om de mera framstående utländska politikernas ställning i tidens stora frågor. Det kan t. ex. förtjäna att omnämnas, att i nuvarande premiärministern Baldwin ett starkt bålverk finnes mot kosmopolitismens upplösande strävanden, på grund varav han under hela sin politiska bana ständigt varit utsatt för mullvadsarbete och intriger från de judiska kretsarnas sida. "The Premiers" antipod, mr Winston Churchill, lär vara ett språkrör för det tilltänkta judiska världsherradömet. Åt samma sistnämnda håll lutar familjen Cecil Om Lord Cecil of Chelwood skriver en engelsk tidning: "But if Lord Cecil can be mistanken for a Jew in appearance, it would be incompaable easier to mistake him for a Jem in mentality" (= men om också lord Cecil av utseendet kunde misstänkas för att vara jude, så skulle det ojämförligt vara lättare att misstänka honom för judiskt tänkesätt). En annan Cecil, Lord Hugh Cecil har till en kyrklig kongress ingivit en skrift om "Nationalismens fara".

Förste svensken.

Ur Fredrik Nycanders på Ernst Wessmans förlag utgivna Svenska Skuggor återgiva vi nedanstående vackra dikt.

Engelbrekt var en frälseman,
framsynt i frihetsfara.
Landet till båtnad samlade han
skummande upprorsskara.
Konung Erik i Danmark satt,
envåldsherre i norden,
styrde Sverige mot ofärdsnatt.
Fogdar skattsögo jorden.

Engelbrekt var en krigarman,
plågarne vrett han kväste.
Borg efter borg för hans fackla brann
folkförtryckarne väste.
Hän till holmarnes stad han drog
— upproret växte och välde —
framför slottet han läger slog,
maktbud åt bryten sände.

Engelbrekt var en ärlig man,
röt på Vadstenadagen:
"Sverige av svenskar bött räddas kan!"
Grep så en bisp i kragen.
"Rådsherrar, uppsägen Erik trol
Varje hans löfte svikes.
Narrspel! I Danmark skall kung ej bo,
korad till Svea rikes!"

Engelbrekt var en kraftig man,
herrarne lydde bråde.
Biskop Thomas för sig han vann,
frihetsskald av Guds nåde.
Mäkla man ville, men utan prut
präntade till tyrannen,
gjorde på rättslösheten slut
ädle rikshövitsmannen.

Engelbrekt var en mäktig man
skakade unionen.
Dårlige Eriks gloria svann,
darrade trelandstronen.
Pomraren ägde blott namn av drott,
Engelbrekt höll i styret.
När han sitt högsta välde nått,
föll han i äventyret.

Engelbrekt var en underman,
sänd av Herren i nöden.
För en nidings yxa han fann,
lönad med otack, döden.
Svensk till sitt sista andetag,
hövdingen av tre liljor
eggar till frihet än i dag
senfödde landsmäns viljor.

Tobakshandlarna ruineras av tobaksmonopolet.
Hälsingborgs cigarrhandlareförening har i en skrivelse till finansministern uttalat sina bekymmer på grund av tobaksmonopolets rabattpolitik samt hemställt om skyndsamt skydd från fullständig ruin.

"Aldrig hade vi", heter det i skrivelsen", kunnat föreställa oss, att det bolag, som fått monopolrättigheterna på sig överlåtna, skulle så som skett etablera sig som en stat i staten och såsom sådan negligera icke allenast riksdagens vid monopolets tillkomst högtidligt avgivna försäkran, att ingen därigenom finge bli lidande, utan även statsmakternas vid riksdagsperioden 1923—1924 givna direktiv att förhjälpa oss till en drägligare utkomst."

Huru opinionen prepareras.
Ett ganska typiskt prov på huru opinionen vilseledes ifråga om monopolbolagens verksamhet lämnar nedanstående för några dagar sedan publicerade meddelande:

"En tobaksfilm.
En intressant och roande film från Tobaksmonopolet utgör inledningsnumren på Odéon och Regina denna veckan. Populärt och överskådligt visas utvecklingen av denna storindustri, som för staten blivit en så betydande skattekälla och som ger arbete åt tusenden(!) Man får följa cigarren eller cigarretten från tobaksbladet till den färdiga, härigt doftande varan(!), o. det framgår med all önskvärd tydlighet att tillverkningen icke ämnar något övrigt att önska beträffande kvalitet och hygien(!)"

Meddelandet är som synes dråpligt. Här om någonsin gäller satsen: Reflektionerna göra sig själva.

Fascismen starkare än någonsin i Italien.

Ett uttalande av Mussolini.

Mussolini har på hemställan av sina engelska anhängare skrivit en artikel om "fascismen framgång", som varit införd i Sunday Times och vari han bl. a. yttrar:

Fascismen, som först ingrep år 1922 och då lade en fast grund för sin framgång, bildade en milis och undanträngde de gamla partierna från det politiska livet, med undantag för ett kort avbrott år 1924. Detta år fortsatte den sin oemotståndliga frammarsch. Dess motangrepp mot de gamla partierna i januari detta år tjänade syftet att fastnagla oppositionspartiernas sterilitet vid korset, att begrava de löjliga moraliska frågor som kastades fram genom Matteottifallet och att återge fascismen dess oemotståndliga kamplust och kampförmåga. Oppositionen var tillintetgjord. Den fick ännu några månader att leva, men den gjorde detta i skuggan. Jag gav den dödsstöten i det rätt ögonblicket.

Den fascistiska regimen har aldrig varit starkare än den dag som i dag är, då den uppbäres av största delen av det italienska folket. Den måste dock i detta segerns ögonblick vara på sin vakt. Segern lockar till alltför stor optimism och optimismen till förslöande.

Slutligen säger Mussolini att de fascistiska kamptrupperna måste upphöra och användas till en reguljär milis.

Nobelprisens fördelning på de olika nationerna.
Enligt Nobel-kommitténs senaste berättelse hava alltsedan den första utdelningen av nobelprisen å 1901 t. o. m. utdelningen 1924 prisen gått, 26 st. till Tyskland, 21 st. till Frankrike, 14 st. till England, 9 st. till Amerika, 7 st. till Sverige, 6 st. till vardera Danmark och Holland, 5 st. till Schweiz, 4 st. vardera till Österrike, Belgien, Norge o. Italien, 3 st. till Spanien, 2 st. till Pole noch 1 st. till Ryssland och Indien. Inalles hava 117 pris utdelats.

Reseräkningar till riksförsäkringsanstaten förfalskas.
Det har kontaterats, att från riksförsäkringsanstaltens ombud inkomna räkningar å kostnader för resor, som föetagits av olycksfallsskadade personer till läkare för erhållande av behandling eller intyg, i en mängd fall varit oriktiga, ja, till och med falska. Särskilt gäller detta Norrland, där den skadade antingen färdats till fots eller efter sparkstötting eller å skidor o. några särskilda kostnader sålunda icke uppkommit, men har vederbörande likväl insänt räkning å skjutskostnader enligt gästgivartaxa.

De fall av förfalskningar som hittills kommit till anstaltens kännedom ha anmälts till åtal.

Dawesplanen ej genomförbar.
Tyska riksbankens president Schacht, som f. n. uppehåller sig i Amerika, skall enligt Newyork Herald vara ivrigt verksam för en revision av Dawesplanen. Särskilt avser han att fästa uppmärksamheten på att varuleveranserna stöta på växande motstånd hos de allierades industri, och att transfersystemet nu kommer att bli särskilt besvärligt i december, då för första gången större kontantbetalningar skola lämnas.

Schacht föeslår, att en internationell valutakonferens sammanträder för att söka finna en lösning, som avhjälper ententemakternas industriers klagomål, utan att skada tyska valutans stabilitet.

Kommunismen på tillbakagång i Norge.
Det nu föreliggande resultatet av stadsfullmäktigevalen i Norge utvisar att någon väsentlig ändring i partiställningen icke förekommit. De borgerliga partierna ha behållit sin majoritet, där de haft sådan, och även erövrat en del kommuner där arbetarpartiet suttit med makten. Inom de tre arbetarpartierna är däremot förskjutningen mycket stor, och Tranmæl-partiet, det norska arbejderpartiet, har vunnit på socialisternas och i synnerhet på Moskvakommunisternas bekostnad för vilka resultatet på sina håll är katastrofalt.

Fascisternas aktion mot frimurarna i Italien.
Fascisterna föra som bekant en kraftig aktion mot frimurarna i Italien. Nyligen inträngde en skara fascister i den byggnad vi Piazza del Gesu, som tillhör orden Den skotska ritualen. De förstörde samtliga handlingar och drogo därefter genom gatorna med de fanor som de funnit där. Samtidigt gjordes ett försök att storma en annan frimurarbyggnad, vilket emellertid icke lyckades.

En ny försvarstidskrift.
En publikation, benämnd "Stockholms försvar" har på initiativ av Stockholms landstormsförbund beslutas utgivas från och med i år och skall utkomma med ett nummer årligen. Skriften skall ha till uppgift dels att giva en samlad bild av det frivilliga försvarsarbetet, dels att utgöra en föreningslänk mellan huvudstadens lokala försvarsorganisationer. Bakom publikationen stå förutom Stockholms landstormsförbund, Stockholms skytteförbund, Föreningen för Sockholms fasta försvar, Frivilliga automobilkårens fjärde grupp, Stockholms friviliga motorbåtsflottilj, Röda korsets Stockholmskrets II och Röda stjärnans Sockholmsdistrikt.

Arbetet med publikationens utgivande har fortskridit så långt, att densamma kan beräknas bli färdig i nästa månad. Redaktör är kapten G. M. Wadner.

Den judiska slaktmetoden.

Ett djurplågeri som fortast bör försvinna.

Tiden är nu inne att genom lagstiftning söka förebygga uppenbar grymhet vid slakt, framhåller styrelsen för Veterinärhögskolan i yttrande till k. m:t över riksdagens begäran om utredning av frågan. Enkla och lätthanterliga bedövningsredskap finnas tillgängliga i en allmänna handeln, och de svårigheter beträffande hemslakten, som en blivande slaktlag kan tänkas skola medföra, torde icke vara större än att de ganska snart böra kunna övervinnas, i synnerhet om det genom några års lämpligt tilltagna statsanslag möjliggöres för de redan förefintliga djurskyddsorganisationerna att bland allmänheten på landet sprida kännedom om tjänliga slaktmetoder. Att några svårigheter av avsevärdare art icke genom en dylik lagstiftning skulle komma att vållas den yrkesmässiga slakterirörelsen, synes styrelsen otvetydigt framgå av den föreliggande utredningen.

Högskoleestyrelsen föreslår en del bestämmelser, lämpliga att ingå i den nya lagen. Sålunda skulle slakt självständigt få utövas endast av däri kunnig person, som uppnått 21 års ålder. Biträde vid storslakt samt självständig slakt av smådjur skulle dock få utövas av person, som uppnått 16 års ålder. Barn under 15 år skola icke få tillåtas närvara vid slakt förrän djuret dödats.

De största betänkligheter möta vid den judiska slaktmetoden, som uppenbarligen kan innebära uppenbar grymhet. Styrelsen anser sig kunna gå med på bibehållande av den judiska slaktmetoden endast under förutsättning att saken omhändertages av de judiska församlingarna. Dessa böra få göra framställning hos k. m:t, som därefter föreskriver de närmare villkor under vilka slakten får ske.

Reservationer ha avgivits av professor J. E. Johansson, som anser att någon särskild lagstiftning ej behövs utan att det kan överlåta åt medicinalstyrelsen att i särskilda cirkulär meddela bestämmelser angående förfarandet vid industriell slakt.

Åt alla kulturhistoriskt och socialt intresserade a n b e f a l l e s
Eskil Olán
Judarna på svensk mark
Över 100 illustrationer.
PRIS KR. 9:50.
"Kulturhistoriskt dokument av stort värde." (St. D.)
"Allsidig och givande." (Marika Stjernstedt.)
"Mer än läsvärd." (Ann Margret Holmgren.)
"Vederhäftig och opartisk." (Dr. Nils Erdman.)
"Karaktäristiska bilder ur skilda tidevarvs kultur." (Aftonbl.)
Ernst Wessmans Bokförlag.

Kronstämplad
VÄSTERBOTTENS
G R Ä D D O S T
Endast 2:50 pr kr.
God, lagrad OST 1:50 pr kg.
OSTBITAR 1 kr. pr kg.
— i —
Carl Sandbergs Smöraffär,
Tegnérgatan 17, Stockholm.
Telefon Norr 1539.

L. JOHANSSONS
CIGARRAFFÄR
Regeringsgatan 67
REKOMMENDERAS.
Välsorterat cigarr- och tobakslager.
Tidningar och tidskrifter.
Lösnummerförsäljning av
NATIONEN.

Sybehörsaffär
— LYDIA ERIKSSON —
Sveavägen 83, Stockholm,
rekommenderas.
Emottager beställningar å linnesömnad, klädningar m. m.

AXEL TORNELL
HERRSKRÄDDERI
Lästmakaregatan 6 — 3:dje huset från Stureplan.
Urval av goda tyger.
Omsorgsfullt utförande.
REKOMMENDERAS.

Skoreparationer.
ERLAND RINGIUS,
Lästmakaregatan 18.
Tel. N. 16557.
REKOMMENDERAS.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

Graverade dörrskyltar
m. m. bäst och billigast hos
E. Gustafsons Gravyranstalt,
Bryggaregatan 6 B.

En angorakatt
med vacker teckning och med fin stamtavla, till salu. Närmare meddelas tel. N. 5899.

Den judiska imperialismen.

(Forts. fr. sid. 1)

ten få det fasta greppet om arbetareklassen samt leda dess revolutionära aktion mot de nationella industriidkarna och företagarna i stället för mot det egentliga kapitalet d. v. s. den judiska storfinansen och de av denna beroende storbankirerna. De logiska konsekvenserna härav ha bl. a. visat sig i ett intimt samarbete mellan å ena sidan det judiska kapitalet och å den andra arbetarerörelsen — ett samarbete, varå otaliga exempel givits ej minst i senaste tid.

Bolsjevikstaten i Ryssland överensstämmer in i detalj med det av Karl Marx uppgjorda schemat. Här ha vi det mål, som den judiska imperialismen eftersträvar, för vars realiserande det f. n. med rastlös iver arbetas i alla länder. På de större nationalsamhällenas ruiner är det såsom redan antytt judarnas avsikt att bygga upp en stat av helt ny typ, där medborgarna skola vara blint undergivna de judiska kommissarierna. De f. n. propagerade ideela och demokratiska frihetsideerna äro endast avsedda att gälla intill dess judarna helt fått makten i sina händer. När detta väl skett, kastas de, såsom visas av exemplet i Ryssland, överbord såsom bedrägliga illusioner och den österländska despotismens styrelseprincip kommer i stället till användning. Tills dagen en gång är inne för Judakonungens ankomst, vilken skall härska över all världen — judarnas gamla tanke, som de omfatta sedan årtusenden.

För förverkligandet av sin gamla dröm arbeta judarna med stor energi i alla länder. Deras strävanden ha härvid främst gått ut på att lägga under sig världskapitalet samt världspressen, genom vilken senare de beretts tillfälle att utöva ett ledande inflytande på människornas tänkesätt, som i allmänhet låta sig influeras av de tidningar som läsas. Redan för länge sedan kunde de judiska världsbankirerna säga: "Kapitalets herrar äro vi". Nu kunna de också säga: "Pressens herrar äro vi". Också världspressen befinner sig nämligen i dag till väsentlig del i deras ägo, och där de ej själva eller genom ombud äga tidn. ha de i allmänhet möjligheter att öva inflytande på dessas skrivsätt. Genom sin sålunda skapade maktställning inom kapitalet och upplysningsväsendet ha de berett sig tillfälle att jämväl utöva ett bestämmande inflytande på olika områden av samhällslivet, inom politik, ekonomi, näringsliv, konst, vetenskap o. s. v.

Detta är i stora drag den judiska imperialismen, dess vägar och mål. Envar som vill vara ärlig i sitt tänkesätt, kan ej bestrida det berättigade i den uppfattningen, att svenska folket bör äga rätt till upplysning i frågan, att få veta vad som i verkligheten förehaves o. att även få ha ett ord med vid avgörandet, efter vilka linjer och mot vilka mål Sveriges utveckling skall ledas, om mot judiskt imperialistiska eller nationellt svenska.

Ingen moralisk plikt att betala krigslånen.

En italiensk skuldkommission under ledning av finansministern greve Volci har i dagarna avrest till Amerika. Från kommissionens sida har uttalats, att Italien visserligen vill betala efter måttet av sin förmåga, men att det icke erkänner någon moralisk plikt att betala krigslånen.

Ansvaret för grundlagsbrotten.

(Forts. fr. sid. 1)

K. A. Wallenberg voro ju privata affärsmän) har panna att sitta kvar och ställa sig solidarisk med en dylik församling, kan man med fog skriva, att han t. o. m. juridiskt är främst ansvarig. En domstol torde ej heller vilja förete någon annan uppfattning. Herr Vennerstens kontrasignation av olagligt beslut och därav klara påföljd är givetvis dessutom fullkomligt ostridig.

Det anföres vidare, att herr Hammarskjöld icke med" god vilja" gick med på beslutet, "men att krafter, jämväl inom hans egen regering, satte en sådan press på honom, att han icke såg någon annan utväg". Grundlagen känner emellertid icke till dylika försvarsargument. Enligt densamma är ledamot av statrådet edsvuren o har att lyda lagen, sak samma om han blir utsatt för press eller icke. Bolagsmoralen kan icke tillämpas inom statsrätten. Skulle sådant gälla som ursäkt för lagbrott, vore hela grundlagen d. v. s. det som finns kvar av densamma i ett nu spolierad. Det behövdes ju bara, att det skrevs ett par spalter i en tidning för att man skulle kunna tala om "press". Även må framhållas, att om ifrågavarande statsminister icke kunde motstå den påtryckning, som kom från ett par s. k. landsmän, han måtte varit högeligen olämplig för uppgiften. Säkert är, att svenska statens ställning såväl juridiskt som ekonomiskt blivit ytterligt undergrävd genom herr H:s mångbesjungna kristidspolitik, som fulländats av hans efterträdare herrar Branting och Sandler.

Vill man en förbättring i enlighet med "Nationens" program, att "statsmakternas auktoritet och överhöghet i samhället måste återupprättas", då är intet annat att göra än att ställa grundlagsbrytarna inför riksrätt eller personligt stämma dem inför andra rätter. Möjligheterna att i de juridiska labyrinterna åstadkomma detta kan jag ej yttra mig om. Men säkert är, att om brott mot grundlagen gå fria från straff, då finnes ingen som helst förhoppning om att förtroendet till de styrande skall återvända. Och detta blir i längden villkoret för den sammanhållning folklagren emellan, som är nödvändig för nationellt bestånd.

En engelsk jury uttalade för en tid sedan den synnerligen kloka satsen, att de som stifta lagarne, också måste lyda dem. Att sådana principer icke trängt igenom här, det visar det i partipressen just pågående meningsutbytet om statstjänstemännens bisysslor och statsrevisorernas respekt för grundlagen. Det är föga troligt, att dessa ha någon större aktning för paragraferna efter vad som från statsrådens sida obeivrat fått passera. Och så småningom urartar hela styrelsesättet till ett oberäkneligt och tryckande godtycke, på vilket ingen utveckling kan byggas.

Högaktningsfullt

G n a r u s.

Skrivmaskiner,
Alla märken föras i lager.
Reservdelar av alla slag.
Reparationer utföras.
A. Orton Maskinaffär
Kungsgatan 58, Stockholm
Telefoner 4485, Norr 2052

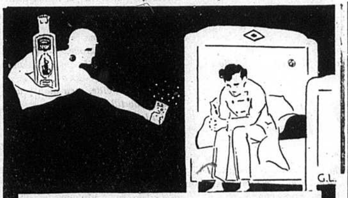

Känner Ni Er bakom?
Tag då ett glas
Fruktsalt-Samarin
det upplivar livsandarna och sätter fart i kroppen, emedan **Fruktsalt-Samarin** effektivt uppfriskar och renar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdriver den skadliga urinsyran.
Med **Fruktsalt-Samarin** avlägsnar Ni grundorsaken till underminerad hälsa. Drick därför dagligen ett par glas **Fruktsalt-Samarin.**
Det är en energikälla.
Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalie-, Speceri- och Diverseaffärer m. fl.
CEDERROTHS TEKNISKA FABRIK, STOCKHOLM

Karlsson & Nilsson
Mekanisk Verkstad
Tegnergatan 45, STOCKHOLM.
Telefon Norr 233 25.
Automobil- & Motorcykelreparationer, Pressverktyger, m. m.
Noggranna arbeten till humana priser.

Cosmopolite Café
Vasagatan 5 - Stockholm
(mitt för posten)
Continentalt och trevligt. Populära priser. Ett 50-tal in- och utländska tidningar, ävensom skrivmaterialer, gratis till gästernas förfogande.
Eleganta klubbrum, rymmande 30-40 personer, för sammanträden och enskilda sällskap.
Ingen garderobavgift.
Tel. Norr 6905.

Karin Anderssons
Cigarraffär
Dalagatan 36
rekommenderas.
Alla slags
Tobaksvaror.
Tidningar och *Tidskrifter.*
Lösnummerförsäljning av NATIONEN.

Café
CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.

Amaryllis
BLOMSTERHANDEL
Innehav. STINA JONSSON.
Regeringsgat. 67, ingång från Lästmakaregatan,
rekommenderas.
Tel. Norr 7691.

Vad ligger bakom polisens avoghet mot billiga bilarna?

(Forts. fr. 1:a sid.)

ha nu efter tio månaders tillvaro hunnit så långt, att droskmonopolet praktiskt taget sprängts. Genom vår verksamhet ha droskbilarnas taxor sänkts till ungefär hälften mot förut. "Lillebils" förra taxor voro 33 proc. högre än de nu gällande.

Vi ha utgått ifrån det faktiska förhållandet, att 3/4 av trafikanterna äro 1 à 2 personer, vilka vilja komma fram fort, billigt och bekvämt, och då bör också sörjas för, att trafiken kan tillmötesgå detta allmänhetens krav. Att för dylik trafik hålla lyxbilar, är ju meningslöst. F. n. ha vi 100 bilar i verksamhet. Meningen är att sätta in ytterligare 85 st. med 50 st. i reserv, under förutsättning att Överståthållarämbetet beviljar vår framställning härom, vilket man får hoppas att det gör efter den ståndpunkt K. m:t intagit i frågan.

Dir. Niklasson slutade med att framhålla nödvändigheten av att frågan snarast regleras på ett ur trafikens synpunkt ändamålsenligt sätt. Trenne biltyper bör ifrågakomma, dels en äldre, större drosktypen, dels en mindre drosktyp och dels "lillebilen". Efterfrågan från allmänhetens sida är f. n. långt större än som kan tillmötesgås. Intill dess utredningen angående trafikens ordnande föreligger klar, böra, förklarade dir. N., trafikrättigheter beviljas i sådan utsträckning, att behovet blir tillgodosett. Polisen bör se till, att trafiksäkerheten skyddas genom att kontrollera bilar och chaufförer.

Den vita terrorn i Budapest.

(Forts fr. sid. 1)

ungerska medborgarna till sovjetunionens förfogande utan rent av nekat bemälde sympatiska herrar för hemresa (pr extratåg med "mjuka vagnar"), ja t. o. m. gått i författning att ställa dem inför det ökända vita ungerska tribunalet.

Herrar Bela kuns och Samuelskys dyrbara liv svävar alltså i en överhängande fara och från S. Francisko till Kara-Korum från Haparanda till Kap genljuder ett skri av smärta. Världstelegrafen arbetar febrilt, trådarna hota att ta eld av budskap, brinannde av helig iver.

Senaste gången dessa herrar gjorde Budapest och Ungern den äran, förpassade de inom loppet av några få dagar vid pass 30,000 ungerska medborgare till en annan värld. Man kommer att tänka på, när könung David "på Jaobes befallning" utrotade amalekiterna från jordens yta — "folk och fä, män och kvinnor, gamla och unga". Frihetens rosenskimmer lyste över Ungern.

Det höll emellertid på att gå illa för 'proletariatets sak', men just när de vita bödlarna voro beredda att resa sig ur bedövningen, lyckades Bela Kun och Samuelskys smita m. en reskassa på vardera omkring 20 millioner, lämnande de "befriade arbetarna" i en något prekär situation.

Nu är situationen identiskt densamma — så när som på att de vita terroristerna lagt vantarna på Moskvasändebudens — i n n a n de hunnit spränga någon kyrka i luften, respektive försnilla några 40 miljoner med hägrande "firti pråsent".

Det är därför stämningen i Europa och annorstädes är så upprörd — så förtvivlad. Så ofantligt olika en teaterafton i den fridfulla staden Stockholm, där en väldresserad premiärpublik pliktskyldigast applåderar Isaac Grünewalds teaterdekorationer.

K. K.

Tobaks- och spritmonopolens grundlagsstridighet.

(Forts. fr. sid. 1)

gjorde ledstjärnan i deras verksamhet. "Säkerhets och sundhetsintresset" hade man, om man så velat, haft fullgott tillfälle att sörja för under den fria näringsutövningen. Talet härom från grundlagskränkarnas sida kan därför icke karaktäriseras annorlunda än som försök att slå bla dunster i ögonen på godtroget folk.

Vi upprepa vårt i föregående artikel framförda krav på de grundlagsstridiga tobaks- och spritmonopolens avskaffande, det fria näringslivets återupprättande samt på lagligt beivrande av de begågna grundlagsbrotten. Någon menar kanske, att ett dylikt krav ligger utom möjligheternas gränser. Ingalunda! När vårt folk en gång väl fått klar för sig innebörden av de ifrågavarande lagbrotten, råder intet tvivel om, att det ej är med därpå. Den dagen ligger säkert närmare än mången nu anar. Då skall kravet, som vi djärvts uppställa, föras fram av en stor och allmän opinion, som statsmaktens företrädare icke skola kunna åsidosätta.

Tre politiska bekännelser med kommentar.

(Forts. fr. 1:a sid.)

gammal god s v e n s k tradition"!?

Nästa herre är Gust. Svedman, som på fråga, varför han är högerman, bl. a. vill svara:

"Därför att högerpartiet är det enda av våra politiska partier, som inser vad värnet av våra nationella värden kräver och vartill våra historiska traditioner förplikta, med andra ord är det enda parti, som vill upprätthålla en sund nationalism med bestånd front såväl mot chauvinism som mot självuppgivelse och därmed lyfta oss upp över kosmopolitismens förflackning och internationalismens misstro."

Sålunda "vad värnet av våra nationella värden kräver", har valmansförbundet ensamt insett! Detta har också visat sig i den kolossalt slappa, ja oförstående hållning högern intog, när närmare hälften av armén avskaffades. Sådant kan man kalla sund "nationalism" i våra dagar. Fronten mot chauvinism upprätthåller tydligen också det präktiga försvarsförbundet, som så vitt man vet ej gör något annat är kasserar in avgifter ur enfaldens stora kadrar Eller är det kanske meningen, att de i massor avskedade officerarne skola lyfta oss upp över kosmopolitismen?

Den sista utav denna sig yttrande politiska normaltrio, herr Henriksson i Heberg, är utan tvivel den roligaste. "På den till mig framställda frågan" skriver han:

"Varför vi böra vara med i högerarbetet, vill jag svara, att jag för min del anslutit mig till högerpartiet och arbetar för detsamma därför att detta parti alltid vårdat sig om våra näringar och framför allt därför att högerpartiet försökt på bästa sätt skydda den svenska jordbruksnäringen."

"Vårdat sig om våra näringar" var det. Detta har gått till så, att högerpartiet trätt i spetsen för alla socialiseringar, förstört möjligheterna för en mängd industrier, bidragit att öka statsskulden och över huvud taget omsatt vänsterprogrammen i praktiken. Monopol, öppna och förstuckna, faktiska och ekonomiska, samt höga skatter, det har varit dessa samhällsbevarares lösen. Har någon gång en principfråga stått inför avgörande i kamrarna, nog ha åtskilliga 'näringsrepresentanter' sutsuttit och spelat bräde eller varit ute i stan, när den avgjordes. Hur man "försökt på bästa sätt skydda jordbruksnäringen" visade sig tydligast under kommissionernas tid, då bönderna på sina ställen nästan höllo på att bli livegna under den skuldsättning, de mest inkompetenta styresmän, världen sett make till, åsamkade dem genom sina förordningar. Ännu i dag är partiet avogt stämt mot åtgärder till jordbrukets förmån, motverkar äganderätten till jorden och ser med nöje emigrationen ökas.

Allt detta är naturligtvis vänsterns fel, mässar man vid högtidliga tillfällen. Det är svårt att tro det numera, och det är heller icke så saken bör ses. Ty de nu styrande generationen äro alla 80-talssocialister, och det är alldeles likgiltigt om de kalla sig röda eller blå, gula eller svarta, då de med sitt osmakliga taskspeleri bedraga land och folk för framtiden.

G n a r u s.

Kristen tideräkning i Turkiet.

Enligt meddelande från Konstantinopel har en regerinkommission anbefallt införandet av den kristna tidräkningen i vad som rör förvaltningen, men de religiösa högtiderna komma fortfarande att äga rum på tider efter den mohammedanska kalendern.

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet, Stockholm
Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 6. Fredagen den 6 November 1925. Årg. 1.

STOCKHOLMS FÖRORTSBANEFRÅGA FÅR ICKE FÖRFUSKAS.

Ett riksintresse av största betydelse.

Det nuvarande tillståndet omöjliggör en förnuftig hyres- ja prispolitik överhuvud inom vårt ekonomiska liv.

Den svåra dyrtid, som f. n. råder inom vårt land. har till stor del sin grund i den av storbanks intressen influerade kommunalpolitik, som under senare tid förts i Stockholm och övriga större städer. Vi ha litet var känning av de oerhört uppdrivna hyrorna för bostäder, hotell och affärslokaler, vilka i sin tur återverka fördyrande på alla tillverkningar och alla varupriser, som härflyta från ifrågavarande städer och sedan vidare återverka på landsortens prisförhållanden. Ja, verkningarna sträcka sig än längre: de fördyra vår exportindustri och medverka till att försämra vår handelsbalans och försvaga vårt ekonomiska oberoende gent emot utlandet.

De särskilt i Stockholm onaturligt uppdrivna hyrorna möjliggöras genom det rådande förhållandet, att efterfrågan är större än tillgången. De banker och andra vederbörande, som dirigera byggnadsverksamhetens omfattning, hava därför låtit sig mycket angeläget vara att hålla bostadstillgången inom erforderligt snäva gränser. Med all sannolikhet torde man emellertid numera även på de hållen inse, att den tillämpade höga prissättningen å hyror icke i längden kan fortgå, men man söker så länge som möjligt fasthålla vid densamma. Härvid har man bl. a. slagit in på den vägen att i allt högre grad försvåra bosättningen inom förorterna d. v. s. utanför själva staden. Ett utslag av bemödandena i denna riktning är exempelvis de trakasserier och svårigheter som de nordöstra förorterna (Djursholm, Stocksund, Danderyd m. fl.) blivit utsatta för. De svårigheter, som rests för nämnda orter, utgöra endast ett led i en allmännare plan, som syftar till att avstänga förortstrafikanterna vid stadens utkanter för att därigenom försvåra för dem att kunna taga sig in till stadens centrum. Tillvägagångssättet står fullkomligt i strid mot såväl sunda förnuftet, som måste kräva bostadsmonopolets brytande som mot de åsikter, som stadsfullmäktige 1908 förklarade sig hysa, då på förslag av beredningsutskottet Stockholms stad igångsatte en utredning i den s. k. förortsbanefrågan, vilken avsåg anläggandet av snabba elektriska småbanor åt olika håll i huvudstadens omgivningar, enär spårvägssystemet utsträckt till omgivningarna sedermera bekräftats.
dast ett palliativ, vilket också förutsågs komma att bliva en-

Som man erinre sig uttalades från flera håll, bl. a. i tidningen Socialdemokraten samt i en stadsfullmäktigemotion av dåvarande stadsfullmäktigeledamoten Paul Drewes, att den av beredningsutskottet tillsatta ut-

(Forts. å sid 4).

Spritcentralvaror och äppelvin.

Ett uttalande från ansvarigt håll i belysning av faktiska dokument.

"För all del", säger dr Bratt till sist, "nog skulle jag gärna önska, att Sverige kunde bli beriat från alla sina spritrestriktioner, men som förhållandena nu äro lär det nog inte gå för sig att låta en utbredd och oreglementerad vinframställning i hemmen upptagas". Detta intervjuuttalande för den beskäftiga partipressen gjordes helt nyligen med anledning av den kända diskussionen om äppelvintillverkning, som satts igång vid fruktodlarmötet i Uddevalla, vilket som bekant slutade med stämning och J. O. m. m. "Oreglementerad vinframställning ej gå för sig", yttrar herr chefen för Spritcentralen. Det kan så tyckas. Men Centralens spritframställningar, de gå alltid för sig, hurudana de än äro, därpå har man en mångårig och underbar erfarenhet. Rörande dessa finnas emellertid ett par dokument, som visserligen förut publicerats i pressen, ett t. o. m. i originalkliché, men som i detta sammanhang förtjäna spridning även i huvudstaden, där de bättre kunna begrundas av dagstidningarnas tystlåtna redaktioner.

Dokumenten härröra sig från Vin- och Spritcentralens huvudkontor härstädes, varifrån de på sin tid översändes till filialen i Göteborg, där de upphittades och väckte stort uppseende vid offentliggörandet.

Det första, som är skrivet på Centralens officiella papper, har följande lydelse:

"Ni torde iordningställa ett nytt parti svensk 40 proc. konjak enligt samma recept som förut eller

för varje 1,000 liter: 15 liter sockerlikör eller sockerlag (27 proc. alkoholstyrka),

för varje 1,000 liter cirka 1 liter sockerkulör eller mindre, vilket avgöres vid färgningen,

1 liter druvkonjak för varje 100 liter exportsprit.

Druvkonjaken tillhandahålles eder av vinavdelningen och rapporteras som vanligt.

Iordningställandet av konjaken torde som förut ske i samråd med vinavdelningen, till vilken den skall överföras för att slutbehandlas och tappas.

All den konjak, som av eder överföres till vinavdelningen, är att betrakta som edert k o n s i g n a t i o n s l a g e r och sklal av eder upptagas vid blivande inventeringar." Högaktningsfullt o. s. v., undertecknat tv herrar Wennerberg och Janson.

Det andra aktstycket ser ut sålunda:

"Härmed få vi meddela eder, att vi i dag till Ödåkra-fabriken givit order om att omedelbart tillsända eder två vagnar högprocentig förskärningssprit samt dessutom, att de sända eder 2 à 3 vagnar högprocentig brännvinssprit, uppblandad med 70 proc. absolut av cellulosasocker, som Ni omedelbart torde kolrena och omedelbart hålla tillgänglig för expedition till därvarande systembolag.

Vi bedja eder vid ytterligare behov av förskäringssprit till konjak meddela oss härom samt kvantitetens storlek, som vi framdeles ämna expediera från vår Hjo-fabrik, för att våra övriga fabriker må kunna ostört ägna sig åt rektificeringen (destilleringen) tv cellulosaråsprit".

Även denna skrivelse finnes på Centralens officiella papper och har utgått från huvudkontoret till filialen. Det tyckes härav vara klarlagt, att den s. k. Eau de Vie'en innehåller 1 proc. verklig konjak och att i densamma ingår brännvin och till 70 proc. "rena, rama sulfitspriten", som en tidning uttrycker sig.

•

Ovanstående kastar ett egendomligt ljus över vad som försiggått och att döma efter smaken på varorna ännu försiggår i denna illustra monopolinrättning, vars produkter laglöst påtvingas allmänheten. Efter vad man kan förstå gälla dessa fabrikationsmetoder ej blott s. k. konjak, utan beröra jämväl i högre och lägre grad all slags utminuterad och annan sprit, och synes gången av det hela vara följande:

Vid tillverkning av pappersmassa erhålles som biprodukt av avfallsvirket s. k. träsprit, vilken är ytterst giftig och kan vålla blindhet m. m. för den som förtär den. Rinner träspriten ut i sjöar och åar, dödar den fisk i stor massa. Huvudprodukten utgöres av en slags renad sprit, kallad sulfitsprit, vilken bl. a. kan användas till motordrift, men är även i rent tillstånd föga tjänlig till förtäring

(Forts. å 4:e sid.)

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

Smedsuddslinjen.

Ett inlägg av generallöjtnant H. Wrangel.

Från generallöjtnant Herman Wrangel har redaktionen fått mottaga nedanstående inlägg rörande den omdiskuterade Smedsuddslinjen:

I första numret av Nationen (den 2 okt. 1925) har "en gammal sjöfarare" under rubriken "Europas sämst ordnade trafikled" dragit i härnad för den s. k. Smedsuddslinjen, vars tillkomst han föreställer sig skulle bliva till så stor fördel för sjöfarten. Som hans framställning vittnar om en förvånande okunnighet om trafikförhållandena här i den stolta Mälardrottningen, anser jag den icke böra lämnas oemotsagd. Hans uppfattning skulle ju eljest tilläventyrs kunna delas av andra.

Den gamle sjöfararen har visserligen alldeles rätt i att "järnvägsövergången i kompani med Slussen" utgör en för sjötrafiken mellan Saltsjön och Mälaren mycket besvärlig och hindrande sammanställning; men att på grund härav förorda Smedsuddslinjen, nu när vi äro i full gång med att ordna en ny infart, Hammarbyleden, med järnvägsbro på segelfri höjd över Årstaholmarna, det är väl ändå fullkomligt meningslöst. Den föreslagna Smedsuddslinjen skulle icke i någon nämnvärd grad förbättra sjöförbindelserna mellan Saltsjön och Mälaren, ty vi lära på grund av den år efter år stegrade gatutrafiken hädanefter ännu mindre än hittills kunna umbära låga broar mellan "staden mellan broarna" och södermalm. Både gångtrafiken och körtrafiken såväl som järnvägsnärtrafiken göra sådana nödvändiga; och om järnvägsfjärrtrafiken ordnas i samband med dessa — i stället för att följa en Smedsuddslinje, vars anläggning skulle innebära ett ofantligt slöseri med tid och penningar — så kommer sjöfarten icke att därav lida någon skada, men svenska folket besparas några tiotal miljoner kronor. Trafiken mellan Saltsjön och Mälaren kommer ju att till allra största delen gå genom Hammarbyleden och genom Södertälje kanal.

H. Wrangel.
Generallöjtnant.

Mussolini organiserar Italiens näringsliv.

Endast de fascistiska organisationerna skola representera landets arbetare.

Dessa bygga icke på klasskampen utan på samarbetet som den enda möjliga principen.

Vissa händelser ha i senaste tid inträffat i Italien, som anses komma att få den största betydelse för landets framtida näringsliv och därmed även för den fascistiska regimen därstädes. Sedan en tid tillbaka ha underhandlingar pågått mellan Italiens industriförbund och Rossoni, sekreterare i de fascistiska fackföreningarna. Som ordförande vid konferenserna fungerade fascistpartiets generalsekreterare Farinacci. Underhandlingarna ha resulterat i avtal av den 2 oktober, som innehåller fem punkter och i huvudsak går ut på att industriförbundet erkänner de fascistiska korporationerna som de enda arbetarerepresentanterna samt att alla underhandlingar rörande kontrakt o. s. v. mellan arbetare och arbetsgiva-

(Forts. å sid. 4)

VAD ÄR INTERNATIONELLA BIBELSTUDIESÄLLSKAPET?

EN RÖRELSE AV ANTINATIONELL OCH ANTIKRISTLIG NATUR.

Arbetar under religionens täckmantel för "världsundergången" och det judiska världsrikets upprättande.

Bland föregivet religiösa rörelser i vår tid intar heltvisst det sig kallande "Internationella Bibelstudiesällskapet" en plats för sig. Detta underliga sällskap, som lyckats vinna fotfäste även i Sverige, där det etablerat sig med en byrå i Örebro, låter då och då höra ifrån sig. Under religionens täckmantel är man ute och söker fiska till sig svaga själar. För icke länge sedan hade sålunda inbjudits till upplysningsmöte i ett av huvudstadens läroverk. Det bör under sådana förhållanden kuna ha sitt intresse för den stora allmänheten att erfara något närmare rörande sällskapet ifråga.

•

I en publikation under titeln "Weltvernichtung durch Bibelforscher und Juden", som utkommit på "Deutscher Volksverlag" i München, lämnar tysken A. Feltz en nog så intressant skildring av "Internationella Bibelstudiesällskapet". I boken återges en massa utdrag ur I. B.-profeternas skrifter, som ge en intressant inblick i den hets mot nationell kultur o. kristendom, som bedrives av de "fromma" förkunnarna av världsundergången. Hand i hand härmed går lovprisandet av judendomen och profetiorna om dess världsherravälde.

Enligt de skrifter, som Russel, föreningens grundare, utgivit, är den katolska kyrkan lika med satans huvudkvarter på jorden (Bd. VII sid. 365), den är moder till skökorna eller "den stora skökan" (Uppenb. 17:5) och påvedömet är kvinnan på det scharlakansröda vilddjuret, som var fullt med hädiska namn och hade sju huvuden och tio horn (Uppenb. 17:3), den är "laglöshetens hemlighet" (2 Tess. 2:7) och orsaken till all styggelse (Uppenb. 18, 9:19, 2). Överhuvud taget finnes Gud icke i den romerska kyrkan; den har sitt eget "tält", som kallas Moloks hydda (Bd. 7, s. 416). — Kristenheten skall från den ena ändan till den andra förvandlas till en ödemark genom krig, revolution, hunger, pestilens (Lukas 21:26), och detta skall framkalla hedningarnas spott och hån, bliva en källa till förfäran och en varnande lärdom för de

(Forts. å sid 4).

Svenska Morgonbladet och judefrågan.

Huvudspråkröret för den underliga kristligt-politiska rörelse, som går under namnet frisinnad förbudsrörelse, Svenska Morgonbladet, har i högsta grad chockerats över, att redaktören W. Skarstedt, en av den svenska pressens räknade respektabla personligheter, djärfts i sin tidning Falukuriren referera ett föredrag i judefrågan. Sv. M. varnar och hotar hr Skarstedt under framhållande av att "antisemitismen och frisinne icke höra ihop", och erinrar om, att "judarna skola behandlas precis som alla andra medborgare; handla de olagligt, skola de straffas, men eljest skola de åtnjuta alldeles samma fri- och rättigheter som andra. Att stifta "särskilda lagar" mot ett visst folk är väl dock absurt." Vdare påminnes om, att Kristus själv var jude.

För den, som äger någon närmare kännedom om de intressen och krafter, som spela bakom den under religionens täckmantel manövrerande internationella "kristna" förbudsrörelsen innebär det ingen överraskning att se Sv. Morgonbladet i indignerad ton protestera mot upplysning i judefrågan. Vi torde få tillfälle att återkomma till denna sak, som sannerligen kräver att bli klarlagd för allmänheten. Då Sv. M. upplyser hr Skarstedt om att antijudaismen och frisinne icke passa ihop, har organet tvivelsutan rätt, enär det politiska frisinnet,

(Forts. å sid. 4)

"Sunt förnuft" anmäld till åtal.

Statens kolonisationsnämnd har i en skrivelse, som avgått till justitiedepartementet, anhållit om föranstaltande av åtal mot kapten Erland Nordlund såsom ansvarig utgivare av tidskriften Sunt förnuft. Åtgärden att begära åtal faller tillbaka på en passus i en artikel av Sunt Förnuft: "Hittills har kolonisationsnämnden icke dragit sig för att anlita den simplaste advokatyr för att dölja sanningen och draga ut på tiden så långt som möjligt medan kolonister, som den förespeglat tryggad bärgning, svälta och utarmas."

Utgivare av "Sunt Förnuft" är Skattebetalarnas förening även känd under namnet "Millionärernas sparsamhetssällskap". Föreningen har gjort mycken nytta genom sin ofta befogade kritik mot de statliga affärsföretagen vilkas optimism och slöseri vanligen gränsat till det otroliga. Trots sin påstådda aversion för byråkrati och vanskötsel av företag har S. B. F. dock aldrig vågat sig att kritisera tobaks- och spritmonopolen, vilka stått dess ledare, den kända Wallenbergsfamiljen alltför nära. Klander mot organisationen har även riktats för dess försök att komma nyodlingar och jordbruksföretag till livs, och då sådana äro en livsfråga för svensk befolkning, är denna hållning ganska betänklig. Det är ej otroligt, att föreningen haft rätt i sin ekono-

(Forts. å sid 4).

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:

Efter text .... 20 öre mm.
Å textsida .... 25 öre mm.

25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.

Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

Den 6 nov.

Front mot statsskuldsättningen!

Bland de vägar, å vilka den internationella storfinansen gått fram vid erövrandet av makten i samhällena, är såsom tidigare här framhållits främst statsskuldsättningen, varigenom staterna bragts i finansiellt beroende av "kapitalets herrar". Denna finansmaktens hegemoni har förverkligats genom ett framprovocerat hejdlöst slöseri med det allmännas medel under statsledningar utan auktoritet i inkompetensens och streberväldets tecken.

Genom staternas skuldsättning har den storfinansiella makten vetat att förskaffa sig första inteckningar och därmed även ett bestämmande inflytande inom statssamhällena liksom den förstått att göra inom svenskt näringsliv, där numera en mycket betydande del av industrien, jordbruket och handeln äges av storbankerna. Men icke nog med att statssamhället förvandlats till beroende geldenär under det storfinansiella privatkapitalet; statsmedborgarna ha också direkt ekonomiskt gjorts till slavar under det rovgiriga Mammon. Den oavbrutet ökade statsskulden drar allt större utgifter i räntebetalningar. Såsom här tidigare framhållits utgjorde år 1923 räntan å den till 1,634 miljoner uppgående statsskulden 81 milj. kronor mot 648 milj. kronor i statsskuld och 2 milj. kronor i ränta 1913. Erläggandet av dessa oerhörda räntebetalningar sker genom uttaxeringar å medborgarnas skattesedlar, vilka numera nått en höjdpunkt, där bristningsgränsen för mången redan är passerad.

Under trycket av de bistra ekonomiska följderna av den hänsynslöst framdrivna statsskuldsättningen ha folken runt om i den civiliserade världen börjat vakna ur de falska frihetsdrömmarna till förståelse för den hårda verkligheten. Men reaktionen bjuder de utomordentligaste svårigheter. En gång komna i bojorna är det icke så lätt att bli dem kvitt. Ett typiskt exempel på svårigheten uti att på parlamentarisk väg bli av med oket lämnar det mångbesjungna "fria Frankrike", där den ene statsmannen efter den andre stupar under fruktlösa försök att rädda statsfinanserna. Under loppet av några få år ha vi sett Poincaré, Herriot och slutligen nu även Caillaux nödgas bita i gräset just som de ville övergå till handling. Herriots fall var nog så dramatiskt. I sitt tal av den 5 april detta år förklarade han öppet, att Frankrike på grund av sin oerhörda skuldbelastning — vid tillfället omkring 280 miljarder endast inom landet — ej längre var i stånd att föra en oberoende politik. "O mitt land", yttrade han, "jag säger dig vad jag anser absolut nödvändigt. Vad betyder för mig partiernas dom, när jag tjänar dig!" Efter detta yttrande var man, förmälde telegrammen från Paris, på börsen på det klara med att Herriots fall var omedelbart förestående. Några dagar senare "störtades" han av de konservativa i förening med den borgerliga vänstern. Nästa man blev Caillaux, som redan strax efter tillträdet till finansministerposten uttalade sig för satsen "ingen vidare statsskuldsättning". Men då Caillaux på allvar skulle skrida till verket "störtades" även han under ungefärligen samma omständigheter som tidigare Poincaré och Herriot. Mannen som nu "skall göra't" är Painlevé. Det är icke mycket sannolikt, att heller han skall lyckas. Såsom förut här framhållits är det kosmopoliterna, som sköta trådarna och det torde icke ingå i dessas planer att rädda Frankrikes statsfinanser.

Exemplet Frankrike är ägnat att tjäna som ett momento för andra nationer, som visserligen ännu ej hunnit så långt i utförsbacken som detta land men dock äro på god väg. Bland dessa också vårt land. Det är överhuvud oförklarligt, att den princip, som ligger till grund för statsskuldsättningen, kunnat vinna anslutning inom nationerna i den utsträckning som skett. Sakförhållandet kan endast förklaras i det rådande korruptionstillståndet inom statsmakten och tidningspressen. Principen att staten skall gå och tigga om räntebärande lån hos storfinansen för bestridande av sina utgifter är absurd, då ju staten sitter inne med den lagstiftande myndigheten och alltså har de högsta medel till sitt förfogande att kunna anskaffa de för sina utgiftsbehov erforderliga inkomsterna. Det har icke funnits någon som helst förnuftig tanke i principen att staten, den lagligt maktägande, gett sig det rovgiriga lånekapitalet i våld och därmed de facto upphöjt detta till regerande stormakt, i samhället, till "stat i staten".

Det är högt på tiden, att de politiskt ansvariga i vårt land göra klart för sig, att det måste bli en ändring i den hittills följda, för land och folk ruinerande statsskuldsättningspolitiken. De, som nyss så högljutt ropade "folket skall vara herre i eget hus", borde förstå, att det folkliga herreskapet i det "egna huset" i realiteten icke är mycket värt, om man fortsätter på den nu följda vanvettiga skuldsättningsvägen. Men att vädja till de regerande herrar demagoger och lycksökare är tydligen fruktlöst. De ha alltid motiv att anföra sina skuldsättningsåtgärder. Det finnes därför ingen annan utväg än att folket självt reser sig till försvar för sina hotande livsintressen, uppställande det kravet att gälla utan prutmån: Ingen vidare statsskuldsättning, i stället statsskuldens snara avveckling och sparsamhet med det allmännas medel!

Herr-Skor
av svart box, dubbla sulor, bred modell
Kr. 27:—
av brun box, engelsk modell
Kr. 33:—
Endast kvalitétsvaror.
MILITÄR EKIPERINGS A.-B.

Kosmopoliternas attack mot kyrkomötet.

Den i dessa dagar med yttersta hänsynslöshet förda aktionen mot kyrkomötet för det kyrkolagutskottet djärvts hävda en egen uppfattning rörande den borgerliga begravningen torde få betraktas som ett led i kosmopoliternas i vårt land allmänna strävanden att komma den kristna kyrkan, dess rättigheter och auktoritet till livs. Märkligt är, att den partipolitiska dagspressen varit i det allra närmaste enig i sitt ståndpunktstagande mot kyrkan — ett nog så tydligt vittnesbörd om vad slags krafter det i verkligheten är som dirigera densamma.

Kyrkolagutskottet hade tillstyrkt k. m:ts förslag, att begravning utan jordfästning i svenska kyrkans ordning skulle ske då den avlidne skriftligen förordnat därom samt då det begäres av den avlidnes närmaste anhöriga eller av dem, som eljest stode den avlidne nära, dock med reservation av hr Hj. Hammarskjöld, som med instämmande av hr Ekström yrkat, att begravning utan jordfästning i svenska kyrkans ordning endast skulle förekomma, då den avlidne skriftligen förordnat därom. Angående kyrkas upplåtande eller icke upplåtande för begravning utan jordfästning i svenska kyrkans ordning hade icke k. m, föreslagit någon bestämmelse. Kyrkoutskottets yttrande gick emellertid ut på, att kyrka icke skulle få upplåtas för sådan begravning. Kyrkans principiella ståndpunkt var härvid tämligen självklar.

Kyrkolagutskottets ställningstagande uppväckte helt naturligt en storm av raseri i kosmopoliternas tidningar, varav synnerligast de mest vänsteraccentuerade togo i med starka glosor.. Socialdemokraten utspydde hån och spott över "de högvördige", vilka manades att taga sitt förnuft till fånga, ty eljest skulle det bli slut på kyrkomötets vetorätt i kyrkliga lagstiftningsfrågor, ja på dess tillvaro överhuvud Dagens Nyheter, som städse brukat gå i par med Socialdemokraten, så snart det gällt att komma den kristna kyrkan och dess grundsatser till livs, anslog uppenbarligen av taktiska skäl en något mjukare ton. Den gillade självfallet Soc.-Dem.:s allmänna uppfattning men ville gå fram med mera lämpor och menade, "att det är riktigare att söka avskaffa denna vetorätt genom laga beslut än att söka göra det i praxis genom påtryckningar". Herrarna Bonniers huvudorgan konstaterar vidare, att "kyrkomötet till sammansättning är reaktionärt", varmed tydligen menas att det icke är benäget att helt och definitivt underordna sig den judiska imperialismens maktspråk. "Man har gjort", säger D. N., "aktion för den som lärobok utrangerade katekesen. Man har avslagit en motion om lekmäns rätt att deltaga i biskopsval. Man har, ehuru ännu med oviss utgång, gått till strids för bibehållandet av den syndiga avlelsen i dopformuläret. Dessa och liknande beslut tyda på en otidsenlig omedgörlighet". Kyrkan borde, menar tydligen det antikristliga organet, snart vara mogen för sitt öde.

I onsdags, då den borgerliga begravningen skulle till behandling inför kyrkomötet, hade man skickat upp ett av sina ombud i ministären Sandler, justitieminister Nothin, som pläderade för den enligt hans mening, ganska betydelselösa frågan. (Varför har man då gjort så mycket väsen av en obetydlig fråga?) Hr justitieministern ville uttala, att regeringen (d. v s. dess kosmopolitiska uppdragsgivare) icke ansåg sig, om kyrkomötet biföllo utskottets förslag, kunna genom proposition underställa detsamma riksdagens prövning. Det saknades emellertid icke ledamötr i kyrkomött, som visste att ge hr Nothin svar på tal, så t. ex. biskop Billing, som förklarade, att han var oemottaglig för alla opportunitetsskäl och att han trots hotet från justitieministern var fullt beredd att taga konsekvenserna av att följa sin övertygelse.

Inför den med sällspord hänsynslöshet förda attacken från kosmopoliternas sida var det med tillfredsställelse man erfor resultatet av kyrkomötets röstning angående den borgerliga begravningen "Den stora jordfästningsreformen" fälldes nämligen av kyrkomötet med 41 röster mot 17. Inom det exclusiva kosmopolitiska lägret äro besvikelsen och vreden häröver omisskänliga. Dagens Nyheter konstaterar, att "det är ett mycket allvarligt faktum, som lätt kan leda till en kulturkamp mellan stat och kyrka". Tidningen tröstar emellertid de sina m. att huvudfrågan om vilken utredning redan pågår, är den om fritt utträde ur statskyrkan. Kyrkomötets beslut vittnar heter det vidare, om "uppjagad fantasi, tänkande i lufttomt rum och spöksyner... Kyrkomötet har genom detta nej gjort allt för att minska den prestige det till äventyrs hade kvar'. Den grupp vid mötet, som djärvts företräda avslagsyrkandet, grupen Billing—Björkqvist—Reuterskjöld, får slutligen av det exclusiva kosmopolitorganet det betyget, att den icke skördat någon berömmelse i denna fråga, varpå det heter. "Det förfaller, som om det kyrkliga Uppsala i jämförelse med det kyrkliga Lund vore ett akvarium med många vackra fiskar men grummel på bottnen och ett vatten, som inte blivit ombytt på många Herrans år".

Herrar kosmopoliter känna sig som synes särdeles säkra i sadeln i gamla Sverige. Det må emellertid undras, om de ej någon smula överskatta säkerheten liksom svenskarnas brist på omdöme och reaktionsförmåga.

PRESSKONSERTEN

En sanningsröst inom högern.

Endast med yttersta möda har det hittills lyckats partiledningarna att hålla samman sina respektive partier. För reflekterande andar bjuder det givetvis alltmera emot att följa med på de vägar, som nu följas. Därför gnisslar det också då och då, om än knorret i allmänhet rätt snart med vederbörlig påtryckning dämpas. I senaste numret av "Det nya Sverige", som redigeras av hrr Arne Forsell och Adrian Molin, förmärkes ett dylikt tecken på bristande resignation inför en officiell högerpolitik, som strängt taget har så litet som möjligt med svensk nationalism och konservatism att göra. Under rubriken "Högerns rekryteringsfråga", levererar tidskriften en kritik mot Lindmanspartiet, vilken i fråga om klarhet icke lämnar något övrigt att önska. Efter att ha framhållit nödvändigheten av demokratins avlägsnande i det offentliga livet uttalas följande:

Först och främst fordras klara signaler. Det är doktrinerna, som åt det partipolitiska arbetet förläna de fasta former, varunder de spridda krafterna kunna samlas och organiseras. Den svenska högen arbetar för närvarande utan någon statslära, utan en fast po-

(Forts. å sid. 3).

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

Det måhända intressantaste i världspolitiken i närvarande stund är företeelserna i Frankrike och Tyskland. I Frankrike har Painlevé bildat ett nytt kabinett, som några franska tidningar hälsade, kallande det "Paris Banque et Banques des Pays-Bas regering".

Det visar sig att vår titt bakom kulisserna, när vi i dessa spalter diskuterade orsakerna till minister Caillaux' avgång, redan besannat sig. Aftonbladets Londonkorrespondent skriver efter vårt avslöjande: "Bakom kulisserna står en strid mellan två stora bankinstitut. På den ena sidan står ungraren Horace Finaly, ledaren av Banque des Pays (och Banque de Paris) och på den andra sidan befinner sig den internationella bankirfirman Lazard Fréres, vilken Poincaré anlitade, då han upptog kampen mot de internationella krafter, som försökte ödelägga franckursen."

Vår uppgift, att Caillaux' påtvingade avgång stod i samband med Frankrikes skuldreglering till Amerika bekräftades även indirekt av meddelandet, att Förenta Staternas ambassadör i Paris under förra veckan gjorde tvenne långa besök hos Briand på onsdagen och hos Painlevé på lördagen. Efter att hava upplyst härom tillfogar "Martin", att besöken gällde skuldregleringen. Enligt tidningen är det icke blott fråga om det i samband med Caillaux' Amerikaresa tillträkta provisoriska avtalet, utan om en definitiv reglering.

Vad den tyska ministerkrisen beträffar är det uppenbart att den i verkligheten åsyftar påskyndandet av Köln-zonens utrymmande. De tysknationella komma väl aldrig att driva saken till sin spets, men de låta påskina att de bekämpa Locarnoavtalet för att se hur Frankrike uppfyller sina verbala utfästelser till rikskansler Luther. Dessutom ingår det i detta partis politik, vilket bland sina medlemmar har ganska många finansmän, att fiska i grumligt vatten. "Times" vill endast blanda bort korten när den yttrar, att dessa kabinettskriser visa att avtalets bas noggrant måste verifieras och tryggas innan det undertecknas. — Ett exempel på hur storfinansen försöker vilseleda den offentliga meningen.

Den tredje viktiga företeelsen på internationellt område är Damaskus' bombardemang och återkallandet av general Sarrail, som var Frankrikes generalguvernör i Syrien. Vissa telegram berätta att under bombardemangen 25,000 kvinnor o. barn dödades. "Times" korrespondent på platsen varken bekräftar eller förnekar detta påstående men telegraferar, att staden är fullständigt ödelagd. Vad ligger bakom denna nya "civilisatoriska" barbarakt, som iscensattes av en general, som politiskt ansluter sig till den radikal-socialistiska gruppen? Varken i svenska eller utländska pressen har på sista tiden talats något om det syriska upprorets orsak och innebörd. "Svenska Dagbladet" lämnade en tämligen vilseledande framställning i denna fråga. De andra tidningarna höllo sig tysta. Som ett anmärkningsvärt moment kan omnämnas, att judekvarteret i Damaskus lämnats fullständigt orört vid det förnyade bombardemanget.

Att Frankrike fick mandat över Syrien i motsats till de breda lagrens av befolkningen önskemål, må vara sant. Intressant är dock att se, hurusom åtskilliga franska tidningar yrkade på att Frankrike skulle avstå från ett mandat, som endast kostar detta land människospillan och pengar. Studera vi denna fråga närmare, finna vi, att förkämpare för den syriska befolkningen äro druserna. Vilka äro druserna? Jo, de äi en folkstam, boende på Syriens södra gräns (Hauran) mot Arabien, vilken är starkt påverkad av Islam och även talar en arabisk dialekt. Vi veta också av telegrammen, att de arabiska stammarna i Aleppo, Palmyra och Deirezzor äro färdiga att ansluta sig till de upproriska druserna. Vad hava araberna för gemensamt med den syriska befolkningen?

Den syriska befolkningens majoritet (utom druser) äro kristna. Araberna mohammedaner. Föreningslänken mellan dem äro druserna. Vi torde komma sanningen nära, om vi taga i betraktande, att Syrien i sydöst gränsar till Palestina. Palestinas huvudbefolkning är araber, vilka nu äro underkastade judarna. Judarna tränga också in i Syrien. Araberna hava upprepade gånger gjort framställningar till mandatmakterna och till Folkförbundet om judarnas metoder och nödvändigheten av att tygla deras aptit. Men förgäves.

Under Versaille-förhandlingarna sände Wilson en kommission till Syrien för att inhämta upplysningar om Syriens befolknings önskemål angående den nation, som skulle få mandat över dem. Kommissionen fastställde, att man helst ville ha Amerika, vilket är lätt förklarligt, ty kommissionen var sammansatt endast av amerikaner. Att Amerika också nu har en hand med i spelet bevisas även genom att dess ambassadör i Paris, hr Myron T. Herrick, var den enda av diplomaterna som, enligt ett Reutertelegram från Paris till engelska tidningar i samband med händelserna i Damaskus, besökte Briand och framlade för honom en promemoria samt begärde utförliga underrättelser om händelserna i Syrien för att förmedla dem till Washington. På samma gång tillråddes emir Chekil-Arslan, vilken representerar Syrien vid Folkförbundets generalförsamling, att begära att mandatet över Syrien fråntages Frankrike.

Härmed åsyftades tre saker: Painlevé påminnes ännu en gång om sin avhängighet från Amerika. Snörena, med vilka man vill få honom att dansa efter de amerikanska kosmopolitiska intressenas pipa äro franc-en samt svårigheterna i Syrien. Man visar sig (Amerika) som den syriska befolkningens höga beskyddare och vänner men tillfogar Folkförbundet ett annat moraliskt slag, ty detta skall naturligtvis knappast våga tilldela Frankrike någon skrapa. Kosmopoliterna i Amerika eftersträva att få mandaten för sig själva. Deras instrument, emir Chekil-Arslan, är representant icke endast för Syrien, utan också för Palestina. Palestina och Syrien för judar!!! Det är näppeligen för tidigt att offentlighetens ögon öppnas för de judisk-amerikanska storfinansiärernas spel, i vilket insatsen utgöres av den oskyldiga Syrien-befolkningens liv.

Kosmopolitismen i höga Norden.

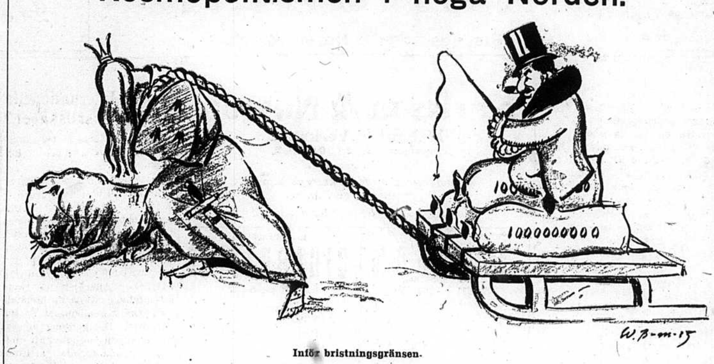

Inför bristningsgränsen.

Inför gåsslakten.

Gåstiden är snart inne till mycken och stor glädje för många, synnerligast dem som räkna sig till gastronomernas utvalda krets. Det kan emellertid vara på sin plats att erinra om den rent mänskliga plikt vi böra känna att ej i onödan öva grymhet mot dessa djur, som skola tjäna oss som läckerhet på Mårtensdagen. Varför icke nacka gässen i stället för att låta dem långsamt förblöda av ett stick med kniv?

Nästa evenemang i Blå hallen, den grandiosa festsalen i nöjesetablissemanget Stockholms stadshus, är "S. de C:os ståtliga fest" på lördagen.

Enligt utsända reklamer kommer publiken att beredas tillfälle inköpa vackra blommor av prinsessan Märtha, som förestår blomsterståndet, och handla godsaker hos prinsessan Astrid, som står i godsaksståndet och lovat förse chokladpaketen med sin egenhändiga namnteckning. Prinsessan Ingeborg är festlighetens höga beskyddarinna och kommer att hedra den med sin närvaro. Fram på aftonen, närmare bestämt mellan kl. 9 och 2, blir det dans efter Dick de Pauws orkester, som väntas skola utöva sin vanliga dragningskraft på den yngre Stockholmspubliken.

Svenska Dagbladet blir antikosmopolitiskt?

Svenska Dagbladet börjar tydligen rädas för att den svenska allmänheten skall genomskåda den roll det "kulturella" organet spelar i kosmopolitisk kultur här i landet. Senaste dagarna ha i tidningen flera notiser och meddelanden varit synliga liksom i syfte att förtaga misstankar åt det hållet. Bland annat relateras "en fräck kringresande affärsmans av judisk börd" bravader i en lantkommun, varav det heter:

Mannen kom i bil till en gård i närheten av Läbbesta i Fellingsbro. Han medförde till försäljning en mängd tyger. I gården befann sig dock endast en äldre man hemma, och någon affär blev inte av. Juden bad då att tills vidare få lämna några tygpackar kvar på gården, vilket medgavs. Emellertid ville han även ha kvitto på att han här lämnat in tygerna. För den skull log han fram "ett långt och smalt papper", en växelblankett in blanco och uppmanade den gamle mannen att skriva sitt namn på tvären, vilket denne i god tro gjorde.

Strax därpå kom emellertid dottern i huset in, och då hon fick veta, att fadern "skrivit på tvära", förebrådde hon honom. Juden, som tydligen tyckte, att det började osa hett, kastade på sig rocken och rusade ut på vägen till bilen, som genast körde därifrån. Den gamle mannen, som för sent förstod sin obetänksamhet, skyndade barfota ut efter juden och ropade på honom. Denne låtsade emellertid ingenting höra utan var snart försvunnen.

Senare kommo förfrågningar, om den gamle mannen var god för 900 kr., tydligen från någon bank, där juden sökt diskontera sitt papper. Landsfiskalen, som fått rapport om historien, svarade nej. Men juden fick man icke tag på.

Hur länge dröjer det, innan folk hinner lära sig att inte skriva på tvären över långa, smala papper?

•

Ack, bästa Svenska Dagblad, vad betyder praktiskt taget ett dylikt litet geshäft à 900 kr. mot de affärer i den högre stilen, som florera med Sv. D:s goda minne, där det rör sig icke om simpla hundratal kronor utan om 7- och 8-siffriga tal!

Järnåldersgravar å Experimentalfältet.

Inom Experimentalfältets område ha i trenne stenrös fynd gjorts av forngravar.

I en skogsbacke ett par hundra meter bakom Riksmuseets botaniska avdelning ligger ett enkelt lager stenar, åt sidorna begränsat av en ordentligt lagd stenhög av 12 meters diameter. Detta röse är av den typ, som kallas enskiktsrösen och torde härstamma från slutet av äldre järnåldern.

Omedelbart intill ligger ett röse av samma typ men med mindre och delvis övervåxta stenar och med endast hälften så stor diameter.

Den tredje graven ligger intill de bägge andra, men är ett jordblandat röse, 9 1/2 meter i diameter och 2 meter högt och med en liten skattegrop i toppen.

Konkurrensen om spararnas slantar

är i vår tid intensivare än någonsin. Numera efter kristidens lärdomar, är det icke så lätt som det tidigare var att få spararna att kasta sina ofta surt förvärvade slantar i de stora spekulationshajarnas på aktiebörsen bottenlösa gap. De ha varnats av ofta bittra erfarenheter och ha i stället i stor utsträckning vänt tillbaka till sparbankerna ,en tendens, som endast med glädje kan konstateras. Försök att komma åt spararnas slantar saknas dock alltfort icke. Uppslagen härvidlag skifta i det oändliga, och karaktäristiskt att säga förmärkes icke sällan hos dem, som för olika ändamål äro ute och fiska en ganska påtaglig animositet mot just sparbankerna på grund av allmänhetens i allt högre grad visade förtroende för dessa.

Bland uppslag i nämnda riktning, som på sistone sett dagen, är även det att förmå folk att satsa sparslantar till en "försakelsedag" den 1 nov. till bispringande av de armeniska flyktingarna i de östra Medelhavsländerna. En författare, vars namn är Stig Bendixon och tydligen utpräglad internationalist, orerar uti en artikel under rubriken "Kristendom o. Mammonsdyrkan" under nonchalant åberopande av bibliska språk för den människovänliga insamlingen — om vilken i parentes sagt dock föga garanti gives att den ens kommer sitt uppgivna ändamål till godo. — "Det har under sekler varit bortglömt", yttrar hr Bendixon patetiskt, "att det stod så oroväckande saker i evangelierna som att den som har två livklädnader, han dele med sig åt den, som icke har någon." Den internationella sammanslutning, som arbetar för de armeniska flyktingarna har, menar han, "vädjat till alla att denna dag försaka något överflödigt (en middagsrätt, en cigarr eller något dylikt) till förmån för dessa de fattigaste bland de fattiga". Slutligen ger hr Bendixon Svenska Sparbanksföreningen ett hugg för det denna satt igång "ett konkurrensföretag" genom att till den 31 oktober utsätta en "sparandets dag, då folk skulle låta bli diverse utgifter för att i stället — gå och sätta in pengarna på sina bankböcker."

Vi förmoda att de svenska spararna icke låta påverka sig av hr Bendixons orationer till att offra sina surt förvärvade sparslantar på "den internationella sammanslutning" denne företräder. Det kan vara på tiden att sätta stopp för alla dessa otaliga insamlingar och försök att för olika mer och mindre omotiverade inländska och utländska ändamål komma åt spararnas medel. De som bära ansvaret för missförhållandena böra naturligen få tillskjuta medlen, som erfordras för nödens lindrande å resp. platser, men det vilja de icke, de i stället blott öka nöden och eländet o. vädja sedan med sin otaliga insamlingar till de godtrogna att offra sina smulor. Det bör finnas en gräns för vederbörandes tilltagsenhet. Förövrigt: så länge här finnes nöd på närmare håll, så länge det finnes svenskar inom det egna landet, som behöva hjälp, saknas anledning att engagera oss för internationella hjälpaktioner av det slag hr Bendixon urgerar. Det är att hoppas att de svenska arbetarna icke längre låta förleda sig av de lismande rösterna, ens när dessa åberopa sig å passliga ordstycken i bibeln, till att lämna ifrån sig sina sparslantar. De böra i stället i egt välförstått intresse själva behålla och sätta in dem "på sitt bankkonto" och de som icke redan hava konto i sparbanken skaffa sig ett dylikt.

PRESSKONSERTEN

—

(Forts. fr. 2:a sid.)

En saningsröst inom högern.

litisk värdeskala, varifrån de skilda intressena graderas och ur vilken den politiska verksamheten hämtar sin must och märg. Må man här icke invända, att politiken kräver praktiskt folk och icke teoretici. Det är i själva verket den äldre högern, som brister i detta stycke. Den talar om fosterland o. konungadöme men aktar sig att närmare åskådliggöra sin mening. Man är enig i sin ställning till socialismens försvars- och näringpolitik men utöver denna negativa hållning synes den svenska högern vara ganska blottad på ideal. Man vet mycket litet om högerns ställning till utrikespolitiken. Den synes vidare sakna ett gemensamt bibldningsideal att med myndighet företräda inför en yngre släkt. Den ställer överhuvudtaget icke fram ett helgjutet program, det där kan falla som en tändande gnista i en yngre generation och knyta de många dagarnas gärningar samman under en eggande formel.

Denna bekännelse från en av högerns egna är värd att taga fasta på. Hr Arne Försell är värd all aktning för att han djärvts uttala sanningen med risk t. o. m. att falla i onåd hos hrr Lindman och Ljunglund.

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

10,000 ex. tryckta av
HENRY FORD
Mitt liv och mitt arbete
Pris 4:50; inb. 6.25.

"Henry Ford är den märkvärdigaste och den största nu levande amerikan."
Dr. Sven Hedin i Sv. Dagbl.

"En av de bästa böcker som överhuvud skådat dagen."
Göteborgs-Posten.

"För alla dem som syssla med produktion och affärer utgör denna bok en synnerligen intressant läsning. Fords uttalanden äro synnerligen märkliga och giva anledning till mycken eftertanke. *Vi kunna på det varmaste rekommendera boken.* Det är icke något svårläst arbete utan en på samma gång nyttig och särdeles underhållande lektyr."
Verkstäderna.

"En märklig bok... Man skall, tror jag, förgäves leta efter en enda äventyrs- eller detektivroman, som ens tillnärmelsevis är lika 'spännande', och samtidigt så *givande, stimulerande* och *uppfostrande* som denna bok om Henry Fords liv och verk."
Svenska Morgonbladet.

Bokförlaget Natur och Kultur
Stockholm.

Villabyggnader
utföras av kompetent fackman. Svar till "Fackman", denna tidn.

Magsyra, halsbränna och kväljningar
tar man bort med ett glas *Fruktsalt-Samarin* som på samma gång renar och uppfriskar blodet, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.
Fruktsalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos drog- och färghandlare m. fl.
Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Åt alla kulturhistoriskt och socialt intresserade a n b e f a l l e s
Eskil Olán
Judarna på svensk mark
Över 100 illustrationer.
PRIS KR. 9:50.
"Kulturhistoriskt dokument av stort värde." (St. D.)
"Allsidig och givande." (Marika Stjernstedt.)
"Mer än läsvärd." (Ann Margret Holmgren.)
"Vederhäftig och opartisk." (Dr Nils Erdman.)
"Karaktäristiska bilder ur skilda tidevarvs kultur." (Aftonbl.)
Ernst Wessmans Bokförlag.

KONFEKT,
FRUKT och GRÖNSAKER
erhåller Ni bäst i
FRUKT- & NUGATMAGASINET,
Jakobsbergsgatan 26.
Tel. Norr 143 31.

Pensionat Hällström
Bryggaregatan 1. OBS.! 2 trapp.
— Telefon 210 96 —
REKOMMENDERAS.

Behöver Ni bil!
Ring Östermalms Biltrafik
tel. 71723, Ö. 142 och Ni får en elegant vagn och säker förare.
Ring **71723 — Ö. 142**

Corona
— en utmärkt god
20-öres cigarr.
Pr låda om 50 st. kr. 10:—
TOBAKSHUSET
Birger Jarlsgatan 13.
tel. N. 14094

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 ∴ Tel 70494
Emottager KLADER såväl till TVATTNING som MANGLING,
E. Ringström.

Dräkttyger,

135 cm.	2.75	met.
Gosskostymtyg, 140.cm.	2.75	"
Kapptyger, 140 cm.	3.50	"
Ulstertyger	5.00	"
Underklädesflanell	0.55	"
Blusflaneller, nya mönster	0.90	"
Dubbelflanell	1.35	"
Blåtwills, 70 cm.	0.90	"
Trådgardiner	0.38	"
Allmogegardiner	0.45	"
Mohair, 100 cm.	2.00	"
Blommiga Förklädestyger	1.10	"
Helylle Gosscheviot	3.00	"
Handdukar, hellinne	5.40	duss.
Näsdukar, kulörta	2.65	"
Äggtvål	1.60	"
Blyertspennor	0.35	"
Klädstreck	0.40	st.
Skurtrasor, tjocka	0.40	"
Klädhängare	0.10	"
Ryggsäckar	1.35	"
Saxar	0.50	"
Förskärarknivar	0.65	"
Dörrmattor	0.50	"
Baddockor	0.35	"
Militärfiltar	5.50	"
Jaquardfiltar	9.00	"
Goss-sporttröjor	1.50	"
Herrsporttröjor	3.75	"
Damlinnen, trikå	1.75	"
Jumpers, helylle	2.75	"
Damkoftor, moderna	5.50	"
Ficklampor	0.75	"
Ficklampsbatterier	0.35	"
Rakknivar	0.60	"
Militärtröjor	2.75	"
Normalskjortor	2.75	"
Skosulor, nöthår	0.15	par
Gosshängslen	0.50	"
Manshängslen, lösa stroppar	1.25	"
Tändstickor	0.10	pak.
Putsmedel för koppar	0.12	burk
Tråd	0.10	rull.

100-tals andra artiklar billigt.
Oskarsons Lager, Kungsgat. 57 A, 1 tr.
Filial: Klevegränd 2 (Vid Götgatan 9.)

Hela Stockholm
klär sig hos oss tack vare vår
AVBETALNING

Allt i Kläder
Färdiga — Beställda
A.-B. Kläder
Huvudaffär och verkstäder:
Sveavägen 34-36 (nära Hötorget)
Filialer: **Vasagatan 44,** 2 tr., **Kungsgat. 55, Vasagat. 9, St. Nygatan 18, Katarina Bangata 9** (Hörnet av Götgatan).

RÖK
PYRAMID
Engelsk kvalitetscigarrett utan konkurrens.
20 st. kr. 1:30.
WALFR. GUSTAFSSONS
TOBAKSHANDEL,
Regeringsgatan 77.
Tel. Norr 29110.

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

NATIONEN

Fredagen den 6 November 1925.

Prenumerera!

Stockholms förortsbanefråga.

(Forts. fr. sid. 1)

redningskommittén i själva verket endast tillkommit för att "mota Olle i grind" d. v. s. för att hindra det av ingenjören dr Erik Winell i förening med den framstående internationelle experten, doktor-ing. C. Gleim i Hamburg utarbetade förslaget. Medan detta senare avsåg att utan några förhandsställning för den ena eller andra delen av Stockholms omgivningar i främsta rummet sätta en nordsydlig huvudlinje med förgreningar inom de stora landområdena såväl söderut som norrut, byggde i motsats härtill Stockholms stads utredningskommitté sitt motförslag på tillgodoseende av vissa begränsade landområden inom den norra delen av förortsbaneområdet, för vilken trafiken skulle inledas i en ostvästlig huvudinfart i tunnel mellan Stadion (Östermalm) och Stadshagen (Kungsholmen). Med tillhjälp av allehanda metoder och finter, som det skulle föra för långt att i detta sammanhang närmare ingå på, sökte vederbörande inom Stockholms stad dölja sitt eftersättande av södra stadsdelen o. landområdet i dess helhet söderut. Oaktat de ivriga bemödanden som gjordes föll likväl beredningsutskottets kommittéförslag den 14 april 1913 i stadsfullmäktige — till stor veklagan för de till förmån för ostvästförslaget agerande herrarna, bankdirektör K. A. Wallenberg, grosshandl. Herman Lamm m. fl.). Genom bondetågets o. krigets mellankomst hindrades sedan frågans återupptagande ända till 1919, då regeringen tillsatte en statens förortsbanekommission för klarläggande av Stockholms förortsbanefråga, uppgifter samt huvudsakliga riktlinjer för dess lösande. I denna kommission var ordförande var greve G. Lagerbjelke, sutto representanter både för Stockholms stad (3 st.), förorterna (1 st.), järnvägsstyrelsen (1 st.), de enskilda järnvägarna (1 st.) samt allmänt sakkunnig (1 st.). Som kommissionens sekreterare fungerade ingenjören E. Winell.

Mellan den statliga förortsbanekommissionen och en av Stockholms stad 1918 utsedd ny trafikkommitté inleddes på förslag av denna senare samarbete, vilket resulterade i, att det ovan omnämnda Winell-Gleimska förslaget av åren 1907—1908 befanns bäst motsvara det avsedda ändamålet såväl ur Stockholms stads och förorternas som ur riksintressets synpunkt. I mars 1923 avlämnades förortsbanekommissionens utredningar och förslag till regeringen, som därpå hänsköt saken till Stockholms stad "i och för vidtagande av åtgärder".

Från stadens sida ha emellertid icke några åtgärder vidtagits, om man undantager det indirekta försöket att skaka av sig det hela genom att tvinga Djursholm, Stocksund och övriga nordöstra förorter att bygga en för dem ändamålslös och ekonomiskt ruinerande s. k. djuptunnel mellan Östra stationen och Engelbrektsplan. Med denna tunnelanläggning har uppenbarligen avsetts att finna en övergångsform till det gamla, av storbankerna eftersträvade och genom beredningsutskottets kommitté planlagda o. "drivna" ostvästliga tunnelförslaget. Detta avsåg dels att lägga förortsbanesystemets verkningar i händerna på de stora bankintressena genom att göra dessa till regulatorer på markutbytet inom förortsområdet dels även att tillgodose i första hand av dem ägda eller "kontrollerade" markområden.

Sedan spekulationen med djuptunneln för Djursholm m.fl. samhällen misslyckats har man nu icke sett någon annan utväg att komma förbi den statliga förortsbanekommissionens utredningsresultat än genom att få till stånd ett "förutsättningslöst" samarbete med förorterna, under landshövding Edéns ledning. Härmed har tydligen avsetts att sätta krokben för det initiativ till samarbete förorterna emellan, som sedan en tid tillbaka pågått och som spontant uppstått bland förorterna själva genom personer, som varit besjälade av en önskan, att förortsbanefrågan måtte erhålla en rationell lösning och icke förfuskas. Med kännedom om landshövding Edéns hittillsvarande verksamhet inom det offentliga livet torde den tanken kunna anses utesluten, att han på allvar och i handling skulle inlåta sig på en kampuppgift gentemot de nu mera än någonsin mäktiga penningeintressen, som hittills hindrat en lösning av förortsbanefrågan.

De olyckliga följderna för samhällena och deras invånare av den hyrespolitik som följes i de större städerna i vårt land, särskilt Stockholm, ha redan berörts. Man frågar sig, om icke tiden borde vara inne för att sätta ett stopp för de ödesdigra strävandena att hindra en rationell lösning av förortsbanefrågan, så att det härskande bostadsmonopolet måtte brytas, vilket f. n. otvivelaktigt utgör det förnämsta hindret för dyrtidens avlägsnande? Man vill icke tro att några fortsatta försök att förfuska förortsbanefrågan eller hindra dess ändamålsenliga lösning skola ha utsikt att lyckas. De i saken intresserade böra vid det här laget ha genomskådat så pass mycket av taktiken i spelet att de icke i fortsättningen låta dupera sig av välsvarvade fraser, skenåtgärder och förtäckta begravningsförsök. Varje vidare ansats till att vilja smussla bort frågan, från vad håll det komma må, bör hänsynslöst nedslås och försökets utövare icke mindre hänsynslöst brännmärkas. Här måste krävas klara riktlinjer och frågans snara lösning. Enskilda intressen måste träda åt sidan. En organisation för förorterna bör komma till stånd, som får utveckla sig fritt och utan inflytelser från obehöriga håll. Tiden för en dylik organisation att träffa överenskommelser med Stockholms stads fullmäktige är först då inne när förorterna genom sin egen sammanslutning hunnit konsolidera sin ställning i frågan. Erfarenheten visar alltför tydligt, att förorterna ha skäl att iakttaga stor varsamhet gentemot det s. k. Stockholmsintresset, vilket dock ingalunda är liktydigt med stockholmarnas i allmänhet intresse utan endast med de storfinansiella kretsars inom huvudstaden, vilka önska vidmakthålla den nu rådande hyrespolitiken och dyrtiden i landet.

"Sunt förnuft" anmäld till åtal.

(Forts. fr. sid. 1)

miska kritik av kolonisationsföretagen, den goda viljan att på detta område söka åstadkomma någonting efter ett århundrades försoffning bör ej bemötas med utfall som de citerade, låt vara att sådana äro bättre än likgiltighet i dessa frågor.

Karlsson & Nilsson
Mekanisk Verkstad
Tegnergatan 45, STOCKHOLM.
Telefon Norr 23325.
Automobil- & Motorcykelreparationer, Pressverktyger, m. m.
Noggranna arbeten till humana priser.

Cosmopolite Café
Vasagatan 5 - Stockholm
(mitt för posten)
Continentalt och trevligt.
Populära priser. Ett 50-tal in- och utländska tidningar, ävensom skrivmaterialier, gratis till gästernas förfogande.
Eleganta klubbrum, rymmande 30-40 personer, för sammanträden och enskilda sällskap.
Ingen garderobavgift.
Tel. Norr 6905.

L. JOHANSSONS
CIGARRAFFÄR
Regeringsgatan 67
REKOMMENDERAS.
Välsorterat cigarr- och tobakslager.
Tidningar och tidskrifter.
Lösnummerförsäljning av NATIONEN.

Skrivmaskiner.
Alla märken föras i lager.
Reservdelar av alla slag.
Reparationer utföras.
A. Orton Maskinaffär
Kungsgatan 58, Stockholm
Telefoner 4485, Norr 2052

Sybehörsaffär
— LYDIA ERIKSSON —
Sveavägen 83, Stockholm.
rekommenderas.
Emottager beställningar å linnesömnad, klädningar m. m.

Café CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.

Skoreparationer.
ERLAND RINGIUS,
Lästmakaregatan 18.
Tel. N. 16557.
REKOMMENDERAS.

Karin Anderssons
Cigarraffär
Dalagatan 36
rekommenderas.
Alla slags
Tobaksvaror.
Tidningar och Tidskrifter.
Lösnummerförsäljning av NATIONEN.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

Graverade dörrskyltar
m. m. bäst och billigast hos
E. Gustafsons Gravyranstalt,
Bryggeregatan 6 B.

Kronstämplad
VÄSTERBOTTENS GRÄDDOST
Endast 2: 50 pr kg.
God, lagrad OST 1: 50 pr kg.
OSTBITAR 1 kr. pr kg.
— i —
Carl Sandbergs Smöraffär,
Tegnérgatan 17, Stockholm.
Telefon Norr 21539.

Amaryllis
BLOMSTERHANDEL
Innehav. STINA JANSSON.
Regeringsgat. 67, ingång från Lästmakaregatan,
rekommenderas.
Tel. Norr 7691.

AXEL FORNELL
HERRSKRÄDDERI
Lästmakaregatan 6 — 3:dje huset från Stureplan.
Urval av goda tyger.
Omsorgsfullt utförande.
REKOMMENDERAS.

Mussolini organiserar Italiens näringsliv.

(Forts fr. sid. 1)

re skola föras av organisationer, som tillhöra industriförbundet och de fascistiska korporationerna. På grund härav ha alla fabrikskommittéer och fascistiska förtroendemän upphört att existera.

I Italien finnes nästan lika många fackorganisationer som politiska partier. De organisationer, som ha de flesta medlemmarna och som ha någon praktisk betydelse, äro, utom nyssnämnda fascistiska fackorganisationen, den socialistiska landsorganisationen samt de katolska fackföreningarna, som äro den fackliga motsvarigheten till don Sturzos katolska folkparti. Av dessa tre organisationer är den fascistiska vida jämförelse den starkaste. Den uppges nämligen för närvarande räkna 2 miljoner arbetare medan de båda andra förfoga över respektive 300,000 och 90,000 medlemmar.

Nu ha ensamt de fascistiska korporationerna med det ovannämnda avtalet lyckats bli betraktade som arbetarnas representanter.

Avtalet av den 2 oktober betyder för de fascistiska korporationerna en stor seger, och intet tvivel råder om, att det avses, att de genom denna utvidgning av sin maktsfär skola samla flertalet av Italiens arbetare i sina fackföreningar. Avtalet bör, sade Mussolini, då han mottog de båda organisationernas representanter, åstadkomma skydd av arbetet utan demagogi och respekt för den enda möjliga ledningen vid fabrikerna, nämligen den tekniska.

De fascistiska korporationerna bygga icke på klasskampen men på samarbetet som den enda bas, på vilken arbetarnas och därmed nationen kunna bygga. Som följd härav hylla de icke strejken som sista instans för sina fordringar. För dem spelar den obligatoriska skiljedomen den utslagsgivande rollen. Efter detta anses, goda utsikter föreligga för en lång arbetsfred och en intensiv produktion i Italien.

Vad är Internationella Bibelstudiesällskapet?

(Forts. fr. 1:a sid.)

hedniska nationerna. (Bd. 7,359).

Protestantismen skall bliva föraktad och bespottad över hela jorden (Bd. VII, 419). Om kristenhetens förintelse heter det vidare: Kristenheten skall göras mera öde än den öken, som omgiver Palestina; den skall bortsopas fr. jordytan (Bd. VII, 361). "Anarkisterna skola bokstavligen dräpa millionstals av kyrkans medlemmar". (Bd. VII, 420). Det kommer ej att finnas någon möjlighet att undslippa denna förintelse. Eländet beror därpå, att Kristi dag mellinium, bryter in. Det är hämndens dag, som började med världskriget 1914 och som en rasande morgonstorm inbröt 1918. (Bd. VII). I dessa tider skola de hedniska länderna vara den säkraste tillflyktsorten på jorden. (Bd. VII). Härpå framställes Jerusalem som världens huvudstad. Russel, förbundets grundare, visste ej alldeles säkert, om denna frälsningsplan skulle genomföras, men den nuvarande ledaren, Rutherford, vet säkra besked. Han skriver: "De som skåda sakerna genom det profetiska teleskopet, förstå under den tid, då lagen skall utgå från Zions berg, det andliga Israels himmelska höjd och att Herrens ord skall utgå från Jerusalem, den blivande världshuvudstaden, till det messianska konungarikets organisationer. Dit skola alla folk på jorden skicka sina sändebud o. därifrån skola de mottaga sina lagar."

I sin skrift "En önskvärd regering" (1924) säger Rutherford (sid. 35) om denna världens huvudstad bl. a.: "I ljuset av den heliga skrift kunna vi skåda, att Jerusalem skall bliva världens huvudstad, från vilken uppståndna, fullkomliga män såsom Abraham, Isak och Jakob, Moses m. fl. skola handhava världens regeringsbestyr under det att andra sådana män, som äro fasta i sin tro, skola bliva insatta som härskare i de mest olika delar av världen och få mottaga anvisningar från dem som härska i Jerusalem. Vi kunna vänta, att Abraham med fullkomliga radiotelegrafstationer skall leda hela världens angelägenheter från Zions berg".

* *

Och för en propaganda av detta slag ställas våra läroverk i huvudstaden till disposition!

Svenska Morgonbladet och judefrågan.

(Forts. fr. 1:a sid.)

sådant det representerats av de nutida liberala och frisinnade partierna, helt varit och äro judiskt-politiska företeelser. Påminnelsen, att Kristus var jude torde icke böra göras alltför kategoriskt, då den objektiva vetenskapliga forskningen på området alltmera ställer denna uppfattning i tvivelsmål, vilket ju i och för sig knappast är överraskande, enär de läror Kristus förkunnade diametralt skilja sig från dem, som av judarna framförts och alltjämt framföras. Framstående forskare hävda med bestämdhet, att Kristus tillhörde en gren av den ariska rasen, vilken av judarna fördrivits till Gallileen. Frågan om Kristus tillhörde den judiska eller den ariska rasen är alltså i dag starkt omtvistad.

Spritcentralvaror och äppelvin.

(Forts. fr. sid. 1)

och farligare, ju orenare den är. Ett tredje slags sprit fås genom att "försockra" trästubbar och plankbitar med svavelsyrlighet eller koncentrerad svavelsyra, varvid "träsockret" kolrenas, får jäsa, och övergår i cellulosaråsprit. Samtliga slagen äro utvunna ur trä, ett som människoföda otjänligt material, och sakna i det närmaste näringsvärde, varjämte som stimulans t. o. m. den sistnämnda spritarten är allt annat än nyttig för människokroppen. De böra alla väl skiljas från sprit, som beretts av till föda tjänliga ämnen, såsom potatis, säd, betor o. d., vilka vid måttlig förtäring ha en långt bättre fysiologisk inverkan.

Nu kan naturligtvis i en Central, där man utan någon kontroll blandar, hur man behagar, alla desa spritsorter ingå i tillverkningen, viner förskäras, med uppbringad smuggelsprit, punsch tillsättas med cellulosavaror o. s. v. i alla möjliga kombinationer, som här icke kunna utredas. Allmänheten har ingen går till. Ett faktum är, att det är ytterst svårt att rena varor, som förorenats av träsprit, och även om sulfitsprit är aldrig så ren, så är den en vara, som är mindervärdig och aldrig borde få användas utan ursprungsbeteckning, vilken som bekant saknas. Vidare blir genom detta "mixande" hela spritfabrikationen ojämn i kvalité. Vissa varor anses som tjänliga, andra åter karaktäriseras som rent "bludder", varvid naturligtvis priset även spelar in. Eau de Vie'en, som även går under namn av "råttgift", "å vi dö" m. m. torde som framgår av beskrivningen vara en i sanning vidrig produkt, och det har också hänt, att i en mängd fall restaurantgäster känt sig sjuka efter ringa förtäring av denna och liknande varor, spriten slagit sig på ögonen m. m.

Hela systemet utgör en tröstlös bild av okultur, partiväsen och en fanatism, som blott återfinnes hos outvecklade nationer. Nykteristerna gnugga händerna över att träspritvarorna göra alkoholförtäring mindre njutbar, Centralen är glad åt att förtjäna pengar, partierna äro stukade genom sitt valfiske, läkarnas fackföreningsmoral förbjuda dem att röra i saken. Tydligen existerar en dylik rätt icke på något sätt.

*

Under sådana förhållanden skulle det vara en gränslös förmätenhet, om en svensk skulle få tillåtelse att bereda sig litet äppelvin eller vider, när Spritcentralens fabrikat finnas att tillgå, menar dr Bratt. Men han kan vara lugn. Centralens produkter äro nog så pass kända vid det här laget, att det förefaller som en omväxling skulle behövas. Och det går ju an, att som den frisinnade doktorn hoppas på, inrätta en äpplepolis, som springer i trädgårdarna, går i köken och talar vid hembiträden m. m. Åtskilligt har riksdagen haft pengar till, men har den något kvar till realiserande av detta storstilade trustmakarförslag, som man kanske inbillar sig kommer att göra vederbörande mera "olkära"? Det är knappast troligt, men långtifrån säkert. Arbetet på avskaffandet av denna olagliga Central, som förpestar atmosfären, bör fortsätta med allvar och kraft, tills målet är vunnet.

X. X.

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet,
Stockholm
Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 7. Fredagen den 13 November 1925. Årg. 1.

TILL GRUNDEN MED SPRITMONOPOLET!

Direktör Adolf Andersson å Ekebo har ordet.

I.

En redogörelse för Spritmonopolets tillkomst.

De i ett par föregående nummer av Nationen publicerade vidräkningarna med de grundlagsstridiga tobaks- och spritmonopolen, vari krävdes ett energiskt och hänsynslöst itutagande med dessa inrättningar till det svenska folkets ekonomiska utsugande ha väckt livlig uppmärksamhet och genklang inom de mest skilda samhällsklasser. Talrika muntliga som skriftliga instämmanden i våra uttalanden bära nog så tydliga vittnesbörd om den starka indignation över dessa olagliga "statsmonopoler", som förefinnes hos vårt folk. I enlighet med den punkt i Nationens program som säger "näringslivets frihet måste hävdas och de i strid mot rikets grundlagar tillkomna monopolen försvinna till förmån för fri konkurrens" skola vi icke heller lämna dem i fred förrän de åter förvandlats till luft och deras beskäftiga tillskyndare på vederbörligt sätt belönats för sitt laglösa exploaterande av svenska folket.

*

I syfte att kunna bjuda våra läsare den mest sakkunniga redogörelse för Spritmonopolet, dess tillkomst, organisation och verksamhet ha vi vänt oss till den kände direktören A d o l f A n d e r s s o n på Ekebo, som bekant en av våra främsta kännare på området. Direktör A. har fört en långvarig o. energisk kamp mot det system, som med det etablerade spritmonopolet utvecklat sig på spritanteringens område och därunder genom ett antal inlagor till kontrollstyrelsen och konungen dokumenterat sig som särskilt sakkunnig på det ifrågavarande gebitet.

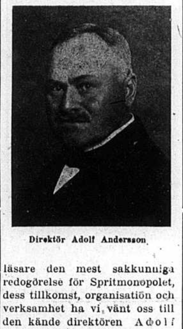

Direktör Adolf Andersson.

Direktör Andersson, som gärna tillmötesgick vår önskan, om ett uttalande, bad inledningsvis få betona, att han icke helt kunde fritaga sig från allt ansvar för att spritmonopolet över huvud tillkommit, men att han såväl beträffande sättet för dess tillkomst som dess nuv. utformning vore utan skuld. Frågan vore emellertid så vidlyftig, att det icke lät sig göra att inom ramen av en enda artikel klarlägga densamma; därför krävdes en serie artiklar. Direktör A. åtog sig också välvilligt att tillhandagå Nationen med en artikelserie i ämnet, varav vi för dagen i intervjuform återgiva den första.

— Sedda mot bakgrunden av de uttalanden, som redan gjorts i Nationen och särskilt det uttryckliga stadgandet i Regeringsformen § 60 "Ej heller må

(Forts. å 4:e sid.)

Statsskulden fyrdubblad sedan 1906.

Nu uppe i 287 kr. på varje svensk.

Den svenska statsskulden har enligt riksgäldskontorets senaste årsberättelse under budgetåret 1924—25 ökats med ej mindre än 100 milj. kr.

Vid juni månads utgång i år uppgick den totala statsskulden till 1,734 milj. kr., vilket innebär att skulden mer än fördubblats sedan världskrigets första år och mer än fyrdubblats sedan år 1906. Av den nuvarande statsskulden, vilken motsvarar en statsskuld av 287 kr. pr invånare mot allenast 79 kr. år 1906, utgöra endast omkring 17 milj. kr. tillfällig statsskuld.

Den totala statsskulden vid slutet av varje budgetår under den senaste 20-årsperioden angives av riksgäldskontoret sålunda:

1906	426,906,000	1916	993,245,000
1907	468,102,000	1917	1,149,225,000
1908	519,071,000	1918	1,656,178,000
1909	554,173,000	1919	1,566,997,000
1910	543,383,000	1920	1,496,524,000
1911	611,959,000	1921	1,510,986,000
1912	607,963,000	1922	1,551,464,000
1913	648,286,000	1923	1,566,440,000
1914	744,454,000	1924	1,634,037,000
1915	854,870,000	1925	1,734,031,000

Mussolinis nya statsordning.

En genial plan, som förtjänar att studeras även utanför Italien.

Vid den nyligen firade treårsdagen av de fascistiska legionernas inmarsch i Rom höll Mussolini i Milano ett stort tal, vari han skildrade fascismens nuvarande ställning och utvecklade programmet för den närmaste framtiden. Enligt diktatorn har fascismen i Italien redan genomgått tvenne faser, den första "uppstigandet" till makten och befästandet av den fascistiska regimen, den andra oskadliggörandet av fascismens fiender. Den tredje fasen, som nu skulle begynna, är den, varunder fascismens idéer och program skola i praktiken genomföras.

Mussolini framhöll i sitt tal, att det är fascistregeringens mening att sätta den utövande makten i högsätet på de lagstiftande myndigheternas bekostnad, i det parlamentet i sin tidigare egenskap av partipolitiskt organ anses vara ett alltför tungt och besvärligt maskineri, när det gäller att efter strängt objektiva principer fatta snabba beslut i synnerhet på det ekonomiska området. En sådan folkrepresentation motsvarar icke den moderna statens krav.

Fascistregeringen ämnar i en nära framtid framlägga för parlamentet det förslag till författningsreform, som utarbetats och vars allmänna principer i ett föregående nummer av Nationen återgivits. Enligt denna skall parlamentet fullständigt omdanas. Tyngdpunkten skall icke längre ligga i deputeradekammaren, utan i senaten, som uteslutande skall vara sammansatt av representanter för ett antal korporationer på det ekonomiska, finansiella och kulturella området. Senaten skall vara en församing av sakkunniga, som skall behandla alla förekommande frågor enligt rent sakliga synpunkter, varigenom en fruktbärande realpolitik väntas träda i stället för den partipolitik, som för länge sedan överlevat sig själv. Storpolitiken skall ligga i regeringens fasta hand, medan det offentliga livet i övrigt och i synnerhet det parlamentariska arbetet i väsentlig grad ägna sig åt uppgifter av ekonomisk, teknisk och social natur. Deputeradekammaren mister sitt privilegium att kritisera och bevilja budgeten, vilket övergår till senaten.

En av fascismens fundamentala satser är: "Ingenting utanför staten och ingenting mot staten" Häri inbegripes, att det stora område, inom vilket de sociala konflikterna utkämpas, kommer att läggas under statens domvärjo. Arbetarnas och arbetsgivarnas organisationer skola tvingas in under statens maktsfär. Mussolini avser med detta att realisera den så kal-

(Forts. å sid 4).

Under religionens täckmantel.

En titt bakom den "kristna" förbudsrörelsens kulisser.

Rörelsens moderorganisation, den amerikanska Antisaloonligan — ett redskap i det spekulativa storkapitalets tjänst.

Den strävan, som går ut på att främja den allmänna nykterheten hos vårt folk, har utan tvivel sitt fulla berättigande och bäres även upp av en allmän och sund opinion inom alla samhällsklasser. De ödesdigra verkningarna av alkoholmissbruket ha i gångna tider gjort sig alltför starkt påminta för att ansvarskännande medborgare skulle kunna undgå att ägna spörsmålet sitt intresse och deltagande. Det skall villigt erkännas, att våra behjärtade nykterhetsvänner utfört ett arbete av stor betydelse i folknykterhetens och därmed också den allmänna folkhälsans tjänst. Så mycket beklagligare är under sådana förhållanden den urartning av nykterhetsrörelsen vi i dag nödgas konstatera, vilken allvarligt äventyrar de resultat, som vunnits. Denna urartning tar sig främst uttryck i den från Amerika även till vårt land införda "kristna" förbudsrörelsen, som lyckats erövra en dominerande ställning inom de svenska nykterhetssträvandena. Hela nykterhetsfrågan har härigenom dragits ned till en politisk makt- och stridsfråga, där hänsynen till folkets o. nykterhetssakens sanna intressen alltmera fått träda i bakgrunden till förmån för främmande intressen.

Den "kristna" förbudsrörelsens i vårt land moderorganisation är som bekant den sorgligt ryktbara Antisaloon-ligan i Amerika, som här närmast företrädes av "Riksutskottet för Kristnas förbudsrörelse". I begynnelsen, innan ännu det amerikanska storkapitalet börjat intressera sig för förbudet, förde Antisaloonligan en tämligen blygsam tillvaro och dess framgångar voro jämförelsevis obetydliga. Plötsligt vart det emellertid vind i seglen för förbudsrörelsen. Förbudet ryckte med ens fram till en av de centrala frågorna i Staternas politiska liv. Huru kom sig då detta?

De, som följde händelserna på presidenterna Roosevelts o. Wilsons tid erinra sig helt säkert den betydande roll, som den planerade antitrustlagstiftningen då spelade i de förenade staterna. Ingående kännare av förhållandena hävda, att ställningen för de stora trusterna, synnerligast olje-, stål- och slakteritrusterna, då tedde sig till den grad hotfull, att man allvarligt räknade med en antitrustlagstiftning, som väsentligt skulle kringskurit de ifrågavarande trusternas rörelsefrihet. Man lyckades emellertid finna ett medel mot den hotande faran, och medlet var — förbudsrörelsen. Detta visade sig också va-

(Forts. å sid. 4)

Frimureriets mordkomplott mot Mussolini.

När vi i ett föregående nummer lämnade en del klarläggande upplysningar rörande det i den judiska imperialismens tjänst verkande internationella frimureriet, framfördes från några håll inom läsekretsen tvivelsmål rörande hållbarheten av de ifrågavarande uppgifterna. Vi stödde oss emellertid såsom man erinre sig jämväl på uttalanden av de ledande storlogerna i utlandet, bland vilka även märktes följande: "Frimureriet, vilket historien har att tacka för alla nationella revolutioner, skall också bliva i stånd att genomföra den största d. v. s. den internationella revolutionen." (Bull off. Grand Loge, okt. 1922 s. 236).

Riktigheten av denna sats har i dessa dagar fått ett starkt stöd i verkligheten genom det planerade mordet på Italiens diktator, Mussolini, vilket emellertid uppdagades, innan man hann sätta det i verket. De undersökningar, som verkställts, ha givit vid handen, att Stor-Orient-logen i Paris är den verklige konspiratören och finansiären av mordplanen, som avsåg icke endast Mussolinis mördande utan jämväl monarkiens avskaffande i Italien och införandet av republik av den moderna kosmopolitiska typen. Italien-

(Forts. å sid 4).

Råsunda m. fl. socknar diskutera förortsbanefrågan.

Förorternas trafikproblem diskuterades i tisdags på ett möte i Råsunda med utsedda representanter för Råsunda, Järfälla och Spånga socknar, Sundbybergs köping och municipalsamhällena Bromsten, Duvbo, Flysta, Hagalund, Huvudsta o. Solhem.

Efter en längre diskussion beslöt mötet uttala sin tacksamhet för landshövdingens intresse för saken. Vidare beslöts tillsätta ett arbetsutskott med uppdrag att föra frågan vidare. Till ledamöter av utskottet valdes revisor Einar Wibom, Råsunda, ingenjör Einar Olsson, Sundbyberg, redaktör Verner Vall, Huvudsta, byggmästare S. Grundin, Duvbo, och lantbrukare Axel Wahlgren, Spånga.

I betraktande av de upplysningar vi i föregående nummer lämnade rörande förortsbanefrågan framstår Råsundamötets beslut i en tämligen egendomlig dager. Herrar representanter för Råsunda m. fl socknar ha tydligen ganska ytligt satt sig in i frågan.

Amerikas arbetare för krigsskuldens avskrivning.

Amerikanska arbetarefedarationens ordförande Matthew Woll har offentliggjort ett upprop, vari de amerikanska löntagarna uppmanas arbeta för ett avskrivande av en del av Europas krigsskulder i den internationella vänskapens intresse.

Planerna på varudistributionens monopolisering på kooperativ väg.

I sina strävanden att lägga under sig det svenska näringslivet benyttja sig kosmopoliterna ej endast av de s. k. borgerliga och kapitalistiska organisationerna; de "proletära" o. mer eller mindre socialistiskt färgade arbetaresammanslutningarna få också hjälpa till. De utgöra de bägge kategorierna s. a. s. tängerna i griptången, med vilken offren fångas för att sedan ihjälklämmas. I aktionen mot de nationella företagarekapitalen ha sålunda proletärsammanslutningarna fått tjänstgöra som stormtrupper åt de kosmopolitiska kapitalisterna, för vilken tjänstgöring de under legotiden haft att tillgodoräkna sig jämförelsevis goda betalningar.

En av de vägar herrar kosmopoliter benyttja sig av vid erövrandet av den fria varudistributionen är den kooperativa rörelsen efter internationellt mönster, vilken som bekant officiellt företrädes av den socialdemokratiska arbetarevärlden. Meningen är att genom en energisk aktion från de organiserade arbetarnas sida nå fram till ett varudistributionsmonopol av jättedimensioner, som en gång skall falla som en mogen frukt i storfinansens händer. Under tiden gives sysselsätt-

(Forts. å sid. 4)

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

Generallöjtnant H. Wrangels betraktelser angående Smedsuddslinjen.

Herr Redaktör!

I n:r 6 av Eder ärade tidning (den 6/11 1925) har generallöjtnant Wrangel haft ett svar att anföra mot "en gammal sjöfarare", på grund av dennes förord för Smedsuddslinjen, vilket förord enligt herr Wrangels utsago skulle vittna om en "förvånande okunnighet" om Stockholms trafikförhållanden.

Herr W. vill mena, att Hammarbyledens öppnande skall komma att göra det helt och hållet överflödigt att ha annat än låga broar mellan "Staden mellan broarna" och Södermalm. Men då detta med andra ord vill säga, att all sjöfart, som icke hinderfritt kan passera under dessa låga broar, skall hänvisas till Hammarbyleden, så är det ju icke desto mindre klart, att diskussion av frågan, huru pass låga nämnda broar böra få vara, icke är möjlig att komma ifrån.

Det är då att märka, att 1907 års Hammarbyledskommission, 1908—1910 års bangårdsutredningar, 1914 års antagna Hammarbyledsförslag och järnvägsstyrelsens bangårdsförslag av år 1914 icke ansågo sig rimligen kunna erbjuda lägre höjd mellan "Gamla staden" och Södermalm, d. v. s. över Söderström än 10,5 meter. Den åren 1915—1919 fungerande stora bangårdskommissionen tvangs på grund av en mycket animerad diskussion i nämnda hänseende att öka måttet 10,5 till jämt 11 meter, trots att denna ringa höjning fick i andra hänseenden vittgående konsekvenser.

Ytterligare är emellertid att märka, att brohöjder av detta mått visat sig medföra så stora betänkligheter med hänsyn till vissa förhållanden invid Riddarholmen, att det till slut icke ansetts möjligt att under dessa omständigheter förlägga såväl järnvägstrafik som fjärrtrafik så nära Slussen som invid Riddarholmen. Det är denna omständighet, som nu fött tanken på Smedsuddslinjen, för fjärrtrafiken, varvid alltså en försvarlig sjöfartshöjd kan ernås för blivande broar över Söderström, mellan Gamla staden (Riddarholmen) och Södermalm.

Skulle även fjärrtrafiken fortfarande ledas förbi Riddarholmen, så utvisar det i pressen något omtalade Hörnellska förslaget, vart detta numera leder. Den fria sjöfartshöjden vid Söderström kommer då icke nämnvärt att överstiga den, som vi ha vid den nuvarande sammanbindningsbanan. Att denna är allt för låg, däri har "en gammal sjöfarare" enligt vad alla vederhäftiga utredningar och gjorda uttalanden varit eniga i, helt och hållet rätt. Smedsuddslinjens behövlighet ur sjöfartssynpunkt kan därför ej bestridas. Men med hänsyn

Forts. å 3:dje sid.

NATIONEN
Politisk veckotidning.
Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.
—::—
Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.
—::—
Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
A textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.
Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

Den 13 nov.

Kampen mellan judendom och kristendom.

Bakom händelserna i tiden sådana de framställas för folken pågår en hård kamp mellan olika makter om herraväldet över själarna o. det timliga i världen. En analysering av dessa på djupet kämpande krafter och det spel som där i närvarande tid utspelas vore förvisso en uppgift av rang för en samvetsgrann forskare på samhällslivets område. Men som det ej anses opportunt att inför offentligheten röra därvid, uteblir — i varje fall den populariserade framställningen. De som få nöja sig med den fraseologiska utsmyckningen ha dock numera en tydlig förnimmelse av, att den upplysning som bjudes, i regel endast är det beslöjande skenet av vad stort sker på djupet.

Bland de makter, som brottas under ytan äro framför alla andra judendomen och kristendomen, den senare visserligen öppet konstituerad i de olika kristna kyrkosamfunden, men den den förra så gott som uteslutande verkande under hemliga former. Dessa makters inbördes kamp pågår sedan snart två tusen år tillbaka. Den gäller ingenting mindre än tvenne skilda världsideal, tvenne skilda världssystem. Medan judendomen representeras av judarnas kyrkliga världsinstitution har kristendomen främst företrätts av kyrkan i Rom som dess mest auktoritativa och aktivt verksamma representant. Kampen, som under olika tidsskeden förts under olika former och med olika intensitet, har merendels icke varit skönjbar för folkens massor, då den sällan eller aldrig utkämpats i den direkta motsatsens mellan judendom och kristendom tecken utan städse beslöjat. I senare tid ha förhållanden inträtt inom skilda kristna samfund, både inom den katolska kyrkan och hos de protestantiska, som gjort inbördesläget mellan judendomen och kristendomen mera svårbedömligt. Inom protestantiska länder ha kyrkorna i ej obetydlig grad underordnat sig den judiska makten, och i fråga om Rom hävdas mångenstädes den uppfattningen, att överenskommelser ingåtts mellan påvekyrkan och judendomen, överenskommelser, vilka man dock får antaga mera gälla taktiken i den pågående kampen bl. a. till förhindrande av å ena sidan massmord å präster, såsom t. ex. skedde vid den franska revolutionen, och å den andra judeprogromer av allvarligare slag, sådana som otvivelaktigt skulle inträffat i Bajern 1923, om ej påvens representant i München genom sin intervention hos kronprins Rupprecht den 9 november sagda år lyckats förhindra den antijudiska Hitlerrevolutionens framgång.

Kristendomen, som bygger på Kristi lärosatser, har fört kampen i tecknet av den personliga frihetens begränsning och individernas underordnande under auktoritativa nationella styrelseskick under erkännande av folkens nationella institutioner och egenarter; medan det judiska systemet, vilket åsyftat upprättandet av ett messianskt världssamfund under Judafolkets ledning, byggt på de gamla judiska grundsatserna i den oinskränkta personliga frihetens namn samt under underkännande av de olika folkens nationella institutioner och egenarter.

Vid tiden för det stora världskriget inträdde kampen mellan judendom och kristendom i sitt hittills allvarligaste skede. Efter världskriget, som finansiellt lade makten i judarnas händer, trodde dessa, att tidpunkten för deras världsrikes upprättande var kommen. Davidsstjärnans banér planterades öppet i Moskva, därifrån "den stora revolutionen" var avsedd att utgå över all världen till förverkligande av judarnas drömda världsliga Messiasrike. Men tiden visade sig icke vara mogen. Folken i det gamla Europa reagerade med hela tyngden av sin inneboende livskraft mot den djärva planen. De ledande judiska kretsarna världen runt, som i början kastade så längtansfulla blickar mot Moskva, sågo sig efterhand nödtvungna att vända sig bort från sina "troende" stamförvanter i sovjetlandet.

Det råder intet tvivel därom, att ej den makt, som främst har äran av att hava räddat Europa från det fruktansvärda judiska anloppet i kommunismens namn, är kyrkan i Rom. Numera avlidne dr Hedén betygade på sin tid i Socialdemokraten, att reaktionen mot "frihetsrörelserna" i Europa efter världskriget i huvudsak varit grundad i katolicismen, som där visat sig som den makt, vilken tagit ledningen efter de misslyckade sociala revolutionerna. Det är allmänt känt, att det katolska Rom under de senaste åren högst betydligt utvidgat sin maktsfär i Europa. Faktum är ock att reaktionen mot de judiska världsrevolutionssträvandena i första hand gjorde sig positivt gällande i de katolska länderna i södra Europa.

Kampen mellan kristendom o. judendom pågår alltjämt, om ock alltjämt under ytan. Här skall ej förespås dess utgång. Det åtminstone för tillfället avvärjda anloppet vittnar om att den kristna världen ännu sitter inne med kraft att motstå Alljudas planer. Förutsättningen för att detta i längden och slutligt skall lyckas är dock att kristenhetens enande bliver verklighet. Splittrad och utan målmedvetenhet i arbetet måste dess öde bli undergång. Säkert har det också varit i förståelsen härför som det nyligen hållna ekumeniska mötet tillkom. Men enandet är ej tänkbart utan medverkan av kyrkan i Rom, den f. n. ojämförligt mest betydande faktorn inom kristligt kyrkoliv. Att viljan till enighet f. n. är till finnandes inom alla kristna samfund, det är i dag klart. Det är blott att hoppas, att det under Roms auspicier planerade stora kyrkomötet inom några år skall lyckas förverkliga den enighet inom kristenheten, som det ekumeniska mötet i Stockholm av naturliga skäl ej var i stånd att genomföra.

"Statsekonomiska synpunkter."

Över detta ämne talade det frisinnade partiets ledare, bankofullmäktigen C. G. Ekman, för några dagar sedan i ett föredrag i Jönköping. Hr Ekman framhöll bl. a., att det nu är nödvändigt att i högsta möjliga grad begränsa statens utgifter, "så att statsskulden allt för mycket behöver springa i höjden".

Från talarstolarna ute i landet har man då och då från olika partiers representanter fått höra sparsamhetstanken utlägas. Men hittills har det stannat vid ord. Om det i praktiken varit den positiva viljan eller förmågan som saknats må lämnas därhän. Det kan i varje fall nu vara på tiden, att herrar politiker övergå från ord till handling. Med de pådrivande krafter, som finnas inom partierna, är något sådant dock knappast mycket sannolikt. Det härskande kosmopolitiska systemet som sådant kräver slöseri och fortsatt statsskuldsättning. Den parlamentariska vägens hopplöshet blir också för varje dag allt mera påtaglig.

Hr Ekmans tal om önskvärdheten av att statsskulden ej alltför mycket får springa i höjden skiljer sig i ett mycket väsentligt avsende från den allmänt gängse uppfattningen hos vårt folk. Denna kräver nämligen såsom i Nationens anmälan uttryckes ett definitivt brytande med den hittills följda skuldsättningsprincipen och i stället statsskuldens snara avveckling.

PRESSKONSERTEN

"Judemissionen".

Det i största enfald — om spelad eller verklig lämnas därhän — troende Svenska Morgonbladet konstaterar som en tydligen mycket betydande vinning för kristenheten att under det sista århundradet judar mera enskilt upptagits till ett antal av 204,540. Tidningen fortsätter:

Vid de allra flesta tillfällen av äktenskap mellan judar och kristna, har kristendomen blivit hela familjens religion, i vilken barnen blivit uppfostrade. Omkring 20,000 ha på detta sätt blivit kristna, så att hela antalet för det sista århundradet belöper sig till nära 250,000. Härav kommer på Ryssland 84,500, på Österrike 44,760, Storbritannien 23,500, Tyskland 22,500. Man beräknar att omkring 5,000 judar nu varje år övergå till kristendomen och antalet växer år efter år. För 25 år sedan t. ex. omvändes i Tyskland endast 65 judar om året, medan antalet i senare tid överstigit 500. Och bland dessa äro många filologer, jurister och andra bildade personer.

Svenska Morgonbladet lever synbarligen i ljuv okunnighet om, att "upptagningen" av judar i den kristna församlingen icke nödvändigtvis behöver ha sin grund uti omvändelse i tron. Professor Heinrich Graetz skriver i "Geschichte der Juden" om. t. ex. judarna Börne och Heine: "De ha visserligen båda till det yttre avsagt sig judendomen, men endast för att som krigare kunna påtaga sig fiendens rustning och gripa dess fana för att så mycket säkrare kunna förgöra dem". — Meningarna rörande betydelsen och innebörden ur kristen synpunkt av judars "upptagning" i de kristna samfunden gå tydligen åtskilligt i sär.

Nationernas förbund eller Europas förenta stater?

Dagens Nyheter (l.) för alltjämt en intensiv propaganda för Nationernas förbund, som tidningen hoppas på i den "planetariska tidsålder" vari vi leva skall komma att få uppgifter att fylla som ännu icke aktualiserats", varmed tydligen menas övertagandet av de höga uppgifter, som ursprungligen tilllämnats Sovjet i Moskva. För kosmopoliterna har N. F. ju från början varit avsett såsom reträttposition till ersättning för Moskva, för den händelse det kommunistiska experimentet där skulle misslyckas, fast nu de i förbundet representerade staterna härutinnan ådagalagt en viss motspänstighet. Men denna går naturligen med en smula påtryckning av "folkviljan" i de kosmopolitiska tidningarna att mjuka upp, menar tydligen D. N.

Nya Dagligt Allehanda (h.), numera en god medtävlare till de internationalistiska vänsterorganen ifråga om kosmopolitisk kultur, förordar emellertid framför N. F. ett "Europas förenta stater". Tidningen skriver:

Ingen människa har ifrågasatt att bilda en fast sammanslutning av samma karaktär som exempelvis Amerikas förenta stater. Man har endast avsett att bygga vidare på N. F. och ge detta en sundare inriktning. De nationella och ekonomiska gränserna skulle, åtminstone i första hand, ej utplånas; och intrånget i de olika staternas suveränitet skulle ej bli alltför stort. Det är en sanning med mycken modifikation att en sådan organisation endast kan med våld åvägabringas; i själva verket kräves blott ett yttre tryck.

Denna tanke omfattas emellertid ej av Dagens Nyheter, som tyckes mena, att det är lika så gott att taga steget resolut ut med detsamma. N. D. A:s yttrande att ett Europas förenta stater väl "åtminstone ej i första hand skulle utplåna de nationella och ekonomiska gränserna" är ju en klen tröst för dem, som icke önska ge sig det kosmopolitiska världsherradömet i våld.

Kyrkomötesbeslutet och "de främmande elementen".

Medan dagspressen i allmänhet ställt sig starkt fördömande mot kyrkomötets beslut i den borgerliga begravningsfrågan har Göteborgs Handelstidning (l). obetingat gett kyrkomötet sin anslutning. Tidningen skriver:

Att kyrkan velat behålla själva kyrkobyggnaden för sina egan kultbruk, kan man knappast förtänka henne. Det är naturligtvis riktigt att intet rum i och för sig är heligt enligt luthersk åskådning. Dock finnes det väl något som heter att hålla ett rum i helgd. Kyrkan bör få vara i fred med sitt. Vill man upptaga en kulturkamp på denna grundval: kyrkornas upplåtande för vilken som helst begravning — i praktiken skulle pastor aldrig kunna avslå en framställning härom — så må det vara hänt. Man kan icke inbilla någon att det är toleransens ärenden man går. Till toleransens väsen hör icke blott att fördraga oliktänkande utan jämväl att icke pocka på för motparten sårande eftergifter.

Naturligtvis kan riksdag och regering sätta sig på sina höga hästar och straffa kyrkan för hennes uppstudsighet. Högfärdiga fasoner följa gärna maktens innehav åt. Men att orda om kyrklig intolerans och blåsa i stridslurarna för att samla skarorna till "kulturkamp" är rena nonsens. Skall här talas om samvetsfrihet, så är det kyrkan, som har ordet. När ingen längre tvingas in inom hennes murar har han också rätt att värja sig mot intrång från element främmande för hela hennes väsen och livsförsel.

I detta uttalande kan man ej annat än instämma. Det är att märka, att "de främmande elementen" till huvudsaklig del ledas av intressen, som ej ha något som helst med de religiösa att göra utan direkt härleda sig från det antikristliga lägret.

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

Rakovskis utnämning till Sovjet-Unionens representant i Paris samt Krassins utnämning till representant i London äro konsekventa steg i en mycket naiv men mycket djärv bolsjevikpolitik. I sina kommentarer till Rakovskis utnämning skriver Daily Telegraph's diplomatiske korrespondent: "Rakovskis överföring till Frankrike har framkallats genom viktigare motiv än man vanligen tänker". Han valdes därför att han är den mest "parisiske" av alla bolsjevikdiplomater och en av bolsjevikernas bästa propagandister. Man anser i Moskva att Rakovski är den mest lämplige mannen att fortsätta Tjitjerins politik för ett närmande till Frankrike och Polen. Denna politik är icke så mycket riktad mot Tyskland som mot England. Dess syfte är att förhindra att den anglo-franska solidariteten vid Rhen skall åtföljas av samma kooperation i Nord-Afrika o. särskilt i Asien. "Daily Mail" skriver, att Moskvas plan är att organisera en ny koalition av latinska och slaviska makter mot England. Sovjetregeringen skulle t. o. m. vara färdig att helt och hållet inställa kommunistpropagandan i Frankrike samt göra vidare eftergifter i skuldfrågan. Det senare är endast delvis sant. Sovjet-Unionens judisk-polsk-georgiska regering synes vara angenämt tilltalad av ett nytt judiskt rike i Palestina, Syrien o. kanske senare t. o. m. Mesopotamien. Bolsjevikerna i Ryssland äro beredda att samarbeta med judarna i Amerika, ty de hoppas att genom detta samarbete få deras sympatier, erkännande de jure och kanske ett lån, som man i Moskva väl behöver. Rakovski kommer dessutom att i Frankrike driva en pro-judisk propaganda, som han bl. a. redan börjat genom att göra en stor reklam för den av Sovjetregeringen förberedda jude-koloniseringen i stor stil.

Först och främst utbasunerades projektet att Sovjetregeringen vore färdig att till Krim befordra alla arbetslösa judiska familjer o. där grunda en självständig judisk republik. Men när man började räkna omkostnaderna för ett sådant projekts realiserande föll det hela i spillror. Nu meddelar Rakovski att om judarna i Amerika skulle samla tillräckliga medel Sovjetregeringen vore beredd att till judar gratis utlämna några hundra tusen hektar jord, på vilken en miljon judiska kolonister kunde bosätta sig. För detta behöves dock pengar, vilket Sovjetregeringen saknar. Det är de amerikanska judarna som måste hjälpa.

Utom att försäkra sig om de amerikanska judarnas sympatier har projektet till syfte att skaffa bolsjevikregeringen pengar, av vilka den är i trängande behov, särskilt med hänsyn till att spannmålsexporten måste inställas. Och det rör sig icke om småsummor. Först har man föreslagit att bosätta 100,000 judiska familjer. Som praktiken har visat kostar en judisk familjs bosättning i Palestina 1,200 pund sterling. Samma summa utgiver England, när det gäller att bosätta en familj i Brasilien. Om man t. o. m. räknar endast hälften av dessa utgifter för Ryssland, kommer det ändå att kosta 600 pund sterling samt för 100,000 kolonister 60,000,000 pund sterling. Av så uppkomna medel ämnar man i första hand delvis betala sin skuld till Frankrike.

Sinoviev och Rakovski arbeta i fullständigt samförstånd med vissa kretsar i Amerika. Rakovski ämnar icke blott betala en del av skulden till Frankrike genom judiska pengar som han skall få från Amerika. Han för underhandlingar om övertagande av hela Frankrikes skuld till Amerika. Sovjetregeringen skulle, enligt underrättelser från vissa håll i Moskva, vara villig att giva Amerika stora koncessioner i Ryssland och t. o. m. inkomster från vissa statsföretag, vilket skulle gälla som betalning av de ryska och franska skulderna till Amerika. Tjänsten skall ej göras Frankrike för ingenting. Frankrike skall ingå i förbundet mot England och hjälpa bolsjevikerna att realisera sina planer i Asien.

Tjitjerin har lämnat Wiesbaden och uppehåller sig för närvarande i Berlin, dit greve Brockdorff-Rantzau också har kommit från Moskva. Tjitjerin vill inte bli hängd av tyska antisemiter. Han föreslår i stället ett förbund mellan Tyskland, Frankrike och Ryssland mot England - den gamle greve Wittes dröm. Sedan ett kontinentalblock mot England. Vad här säges är ingen spekulation. Man behöver blott läsa "Pravda" för de sista veckorna och dagligen se tidningens ansträngningar att förlöjliga Englands politik och Chamberlain genom mer eller mindre misslyckade karikatyrer och ledande artiklar för att inse sakens allvar. Genom en sådan politik ämnar man trygga sin ställning i Ryssland mot folket, som börjar utöva ett olidligt tryck på judarna vid styret. Den amerikanska storfinansen skall ha all anledning att hjälpa den bolsjevikiska maktens fortbestånd, och judarnas i Amerika bistånd skall vinnas genom förespegling av judemassakrer, som skulle bli följden av av bolsjevikmaktens störtande. Dessutom är ju Ryssland, kontrollerat av amerikanska bankirer, en välkommen bundsförvant i fjärran östern som motvikt till japanerna. Rysk kanonmat o. amerikansk krigsteknik i förening komma för en ganska lång tid framåt att kunna tygla Japans panasiatiska drömmar. Vad Kina beträffar, så kunde intressesfären här tills vidare delas mellan Sovjet-Ryssland och Amerika.

Under det att Rakovskis sirensånger ljuda genom "rue de Grènelle" (Sovjetlegationen) hålles francen av vederbörande finansmakter i Amerika tillräckligt låg för att få Painlevé's uppmärksamhet riktad på denna sång. Om den kommer att förmå att tjusa Marianne eller om hon förblir sina engelska förbindelser trogen beror på om folkens ögon i Europa skola öppnas för detta de internationella judarnas nya intrigspel.

Ny ordförande i Spritcentralen.

Till ordförande i Vin- och spritcentralens styrelse efter avlidne generaldir. Pegelow har regeringen förordnat bankdirektör A. Hedenlund. Till vice odförande efter denne har utsetts riksdagsman Edw. Johansson, varjämte efter envoyén Hennings, som avflyttat från staden, förordnats till styrelsemedlem riksdagsman E. Eriksson. Nya suppleanter i de uppflyttades ställe ha blivit expeditionschefen J. Alsen och statssekreterare E. Kellberg.

Z. Höglund tillbaka till fadershuset.

Vid Stockholms arbetarekommuns möte i tisdags för behandling av Höglundsgruppens upptagande beslöts antaga en resolution, varri upptagandet godkändes. Dock hemställes till partistyrelsen att denna vid ett eventuellt beslut om sammanslagning måtte i möjligaste mån kräva garantier för ett lojalt och förtroendefullt samarbete på grundval av socialdemokratiska partiets program och allmänna grunder.

Herr-Skor
av svart box, dubbla sulor, bred modell
Kr. 27:—
av brun box, engelsk modell
Kr. 33:—
Endast kvalitétsvaror.
MILITÄR EKIPERINGS A.-B.

Salix elegantissima å Strandvägen.

Försäkringsdirektören S. A. Lovén har i en daglig tidning tagit till orda för lindarnas å Strandvägen i Stockholm utbytande mot den vackra och prydliga Salix elegantissima. Förslaget är tvivelsutan mycket gott och förtjänar att av vederbörande beaktas.

Det är ju numera till full visshet ådagalagt att lindar icke trives i den sanka marken å Strandvägen. Att Salix elegantissima där skulle gå väl till, torde emellertid vara ganska visst. En allé av denna vackra säljart, som vi i Stockholm återfinna exempelvis kring Molinska fontänen, skulle säkert bli en verklig prydnad för Strandvägen.

Abraham levde för 4,000 år sedan.

Under utgrävningar på den plats i Mesopotamien, där fordom Kisch, en förhistorisk stad, legat, har man upptäckt stora kilskriftsarkiv till stor del ordböcker på sumeriska och akkadiska språken samt rester av ett stort sumeriskt palats, vars väggar äro dekorerade med inskrifter i bildskrift.

Ett av dessa fynd är en lertavla, på vilken äro inristade en mängd skrivtecken. Läraren i antikens kronologi vid universitetet i Oxford dr Fotheringham har uttytt inskriptionen å densamma såsom utgörande en mängd astronomiska data om planeten Venus.

De lärde anse sig härmed ha lyckats konstatera, att Babyloniens berömde lagstiftare, konung Hammurabi regerade mellan åren 2067 och 2025 före Kristus. Konung Hammurabi är nämligen ingen annan än den konung Amraphel, som omnämnes i Genesis 14 och som levde samtidigt med Abraham. Därmed skulle man alltså ha fått en tidsuppgift så bestämd, som man gärna kan önska sig, för Abrahams levnad. Tavlan anses ge vägledning för fastställande av samtliga de babyloniska och egyptiska konungarnas regeringstider.

Studentskorna organisera sig.

Varför inte? När alla andra organisera sig. Studentskorna måtte väl också ha rätt därtill...; de följa väl med sin tid. Det kan ju behövas om ej för annat så som en ny motvikt mot de manliga studenterna.

På måndagsaftonen var det högtidliga ögonblicket. De kvinnliga ungdomarna hade samlats till möte i Stockholms högskola. Inledningsanförandet hölls av en fröken S. Cassel, och så beslöts att bilda "Stockholms högskolas kvinnliga studentförening". Stadgeförslag framlades och antogs preliminärt. Till styrelse valdes fröken S. Cassel, ordf., fröken D. Olsson, sekr., fröken K. Alexandersson, skattmästare, fröken D. Wittboldt, klubbmästare, och fröken G. Ditzinger, vice klubbmästare.

Det animerade mötet avslöts med ett trevligt samkväm.

Operans dekorationsmålare Isaac G. får fängelse.

Stockholmspressens speciellt omhuldade gunstling bland s. k. konstnärer, hr israeliten Isaac Grünewald, har av Göta hovrätt med anledning av uppträdet vid Bohus järnvägsstation i maj 1923 dömts till 50 kr. böter för fylleri, 100 kr. böter för missfirmelse mot tjänsteman samt 1 månads fängelse för våld mot konduktören K. Sjöqvist. Häradsrättens dom beträffande hr Sjöqvists privata ersättningsanspråk stadfästes av hovrätten. Hr Grünewalds ombud advokaten Westerståhl har upplyst, att hr G. har för avsikt att hos högsta domstolen överklaga hovrättens utslag.

Det vore knappast överraskande, om den kosmopolitiska dagspressen i Stockholm med Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter i teten komme att sätta in hela sin auktoritet på sin alldeles specielle gunstings friande. Att man på det hållet nu gråter uppriktiga tårar över hr Grünewalds olycksöde är ganska visst.

Sven Hedin inhöstar en ny utmärkelse.

Det har sedan några år varit så anmärkningsvärt tyst kring dr Sven Hedin, fosterlandsvännen som skulle genomföra Sveriges anslutning till centralmakterna i kriget. — En del gott folk trodde ju, att Sverige hade avgörandet i sin hand. — Jordmånen har under en tid ej varit så rätt tjänlig för högstdensamme. De älskvärda kejsarna och monarkerna äro nu borta, och hr Hedins försök för ej så länge sedan att intressera den svenska högern för kulturbärarna i Moskva slog som man erinre sig mindre väl ut. Det var något för klumpigt för att lyckas.

Men i avvaktan på bättre tider, som bjuder tillfälle att ånyo få röra sig i det ljuva skicktet överst på synliga ytan ökar doktor H. på sina meriter. Så meddelas nu att han i samband med Tekniska högskolans i Karlsruhe 100-årsjubileum erhållit en utmärkelse av akademisk karaktär.

"Hitlergossarna" spöka i Dagens Nyheters hjärna.

Sedan någon tid tillbaka har, meddelar D. N., en stark invasion till Ostpreussen av högerradikala element från Mecklenburg, Pommern, Oberschlesien, Bayern och Hamburg varit märkbar. De lära fördelas vid sin ankomst dit på olika gods. Polisen skall ha sysselsatt sig med de nyinflyttades förehavanden och under en natt gjort rent hus i ett av högerradikalernas nästen. Härom kvällen ryckte ett starkt polisuppbåd under polispresindentens befäl ut i bil till trakten av Allenstein. Tvenne kilometer därifrån omringade polisen två byggnader, vari de misstänkta hade sina bostäder. Omkring 20 unga män anhöllos och fördes tillbaka till Königsberg. Samtliga voro iklädda ett slags uniform av samma mönster som Hitlermännens och även beväpnade.

•

Herrarna i Dagens Nyheter kunna emellertid vara lugna. Någon fara för en "Hitlerrörelse" förefinnes f. n. icke i Sverige.

A. K. begär 8 milj. till nödhjälpsarbeten.

Arbetslöshetskommissionen har hemställt att k. m:t hos nästa års riksdag skall begära ett reservationsanslag på 8 milj. kr. för arbetslösretsverksamhet under nästa budgetår.

Söndagen blir vilodag i Turkiet.

Turkiska regeringens organ yrkar på söndagen skall förklaras för vilodag i stället för fredagen, så att Turkiet i detta avseende får samma ordning som de europeiska staterna och icke går miste om två arbetsdagar i veckan.

Situationsbild från förbudslandet Norge.

"Den stora destillationsaffären" i Norge är nu utagerad.

Genom olika domar ha icke mindre än 121 personer ådömts böter på tillhopa 70,200 kr. De dömda äro personer i de mest olika samhällsställningar, apotekare, läkare, affärsmän, lärare, banktjänstemän, jordbrukare o. s. v.

Hos ett 50-tal apotekare ha olovliga inkomster om cirka 30,000 indragits till staten, och slutligen ha hos privatpersoner beslagtagits tillsammans omkring 20,000 flaskor brännvin.

Utanför Larvik beslagtog tullen natten till söndagen en motorkutter, som kom in från smugglingsfältet med 200 kannor sprit ombord.

Invandringen till "det nya Zion" ökas.

Enlig Zion. Korr. ha under oktober i runt tal 4,000 invandrare anlänt till Palestina mot 3,609 i september och 3,696 i augusti.

För tiden oktober 1925—mars 1926 ha endast 7,500 invandringslicenser utdelats. Om arbetsmarknaden skulle förbli tillfredsställande, kommer antalet licenser att ökas, såsom skedde sistlidna juli beträffande förra halvårets licenser. Av de 7,500 licenserna ha 3,500 tilldelats okvalificerade manliga arbetare, 1,500 yrkesutbildade manliga arbetare samt 2,500 kvinnliga arbetare av båda kategorierna.

Emigrationen.

Antalet i Sverige hemmahörande personer, som utvandrat till främmande världsdelar utgjorde under oktober 1,052 mot 663 samma månad i fjol. Under perioden jan.—okt. utvandrade 7,373 personer mot 5,114 motsvarande period förra året.

"Ledig"-lyktan blir obligatorisk i Stockholm.

Stockholms polismästare har uttalat, att föreskrift är att vänta att varje hyrverksbil icke blott har rätt utan måste använda anordning för markering att bilen är ledig, d. v. s. vara försedd med "ledig"-lykta. Antagligen kommer emellertid att föreskrivas, att lyktglaset hos hyrverksbilarna får sådant utseende, att allmänheten skall kunna avgöra, om det är en droskbil eller en hyrverksbil som passerar.

Ockrare som tar 625 procent.

Vid Malmö rådhusrätt har i dagarna förekommit ett uppseendeväckande mål mot en direktör A. C. Hellberg, som instämts för ocker. I målet har framkommit att direktör Hellberg betingat sig ända till 625 procent. Åklagaren anhöll att Hellberg måtte åläggas personlig inställelse vid hämtnings äventyr. Detta blev även rättens beslut, med uppskov av målet till den 5 december.

Geschäft i falska obligationsbevis.

Försäljning av falska vinstandelsbevis till 1921 års premieobligationer sker enligt vad meddelas från Gävle i stor omfattning i trakten däromkring. Till detektiva polisen i Gävle ha ingått ett flertal rapporter om att vinstandelsbevis med serienummer högre än 4,000 försålts. Dessa ha utsläppt av innehavaren av Karl O. Gustavssons obligationskontor, Birkagatan 3, Stockholm, som själv ombesörjt försäljningen i Gävle med hjälp av underagenter, som anskaffats på platsen. Gustavsson är sedan några dagar förvunnen från huvudstaden.

Bråvsten med kommunisterna i Finland.

Förhören med de anhållna kommunisterna jämte det beslagtagna materialet ha, meddelas från Helsingfors, givit så komprometterande resultat, att det med visshet kan förutses det s. k. socialistiska, i själva verket kommunistiska ungdomsförbundets upplösning. De förhörda ha erkänt att föreningar ha förmedlat de anträffade cirkulären om hemliga revolutionära förhållningsreglerna samt att förbundsnämnden över de särskilda distrikten utövat en makt fullt överensstämmande med de kommunistiska diktaturprinciperna.

Det framtida Jerusalem

enligt Internationella Bibelstudiesällskapet.

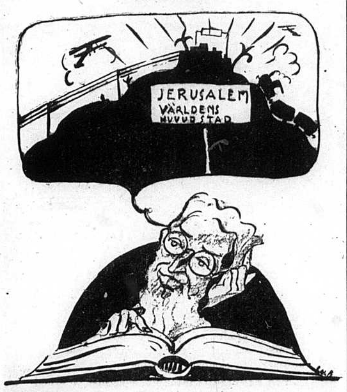

Från Zions berg skola en gång "fullkomliga män" sådana som Abraham, Isak, Jakob, Moses m. fl. komma att styra världen medels radio och andra moderna apparater.

Generallöjtn. Wrangels betraktelser.

(Forts fr. sid. 1)

till gatu- och förortstrafikens ordnande är fjärrtrafikens överflyttande till Smedsuddslinjen av en ännu långt större betydelse.

Erik Winell.
Civilingenjör.

Åt alla kulturhistoriskt och socialt intresserade anbefalles

Eskil Olán

Judarna på svensk mark

Över 100 illustrationer.
PRIS KR. 9:50.

"Kulturhistoriskt dokument av stort värde." (St. D.)
"Allsidig och givande." (Marika Stjernstedt.)
"Mer än läsvärd." (Ann Margret Holmgren.)
"Vederhäftig och opartisk." (Dr. Nils Erdman.)
"Karaktäristiska bilder ur skilda tidevarvs kultur." (Aftonbl.)

Ernst Wessmans Bokförlag.

LILLE-BIL

har fått ny telefonväxel — den modernaste som f. n. existerar — med flera linjer och telefonister. Allmänheten kan hädanefter betjänas lättare och snabbare i den mån, som det nuvarande 100-talet vagnar tillåter.

Villabyggnader

utföras av kompetent fackman. Svar till "Fackman", denna tidn.

Behöver Ni bil!

Ring Östermalms Biltrafik tel. 71723, Ö. 142 och Ni får en elegant vagn och säker förare.
Ring 71723 — Ö. 142

KONFEKT,
FRUKT och GRÖNSAKER
erhåller Ni bäst i
FRUKT- & NUGATMAGASINET,
Jakobsbergsgatan 26.
Tel. Norr 143 31.

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 ∴ Tel 70494
Emottager KLÄDER såväl till TVÄTTNING som MANGLING,
E. Ringström.

Kronstämplad
VÄSTERBOTTENS GRÄDDOST
Endast 2:50 pr kg.

God, lagrad OST 1:50 pr kg.

OSTBITAR 1 kr. pr kg.

— i —
Carl Sandbergs Smöraffär,
Tegnérgatan 17, Stockholm.
Telefon Norr 21539.

ÖMMA LIKTORNAR
borttagas smärtfritt med
NOGIBOL-PLÅSTER.
Tekn. Fabr. Bore, H. A. B., Stockholm.

Upphittningsbyrån

söker tillvaratagarne av plånbok, svart, inneh. 900 till 1,000 kr., jämte ett flertal förkomna föremål.

Ägarne till fr. 10/9 till dato tillvaratagna föremål sökas.

Hittelön garanteras.

Upphittningsbyrån
23 BIRGERJARLSGAT. N. 89 68.

Handarbetsaffären
(Inneh. OLGA LUNDIN)
Västmannagat. 41. Tel. V. 104 60.
rekommenderas.
Utför broderi, hålsöm, märkning, m. m. för hand och maskin.
Färdigsydda, uppritade arbeten i stor sortering.

Karin Anderssons
Cigarraffär
Dalagatan 36
rekommenderas.

Alla slags
Tobaksvaror.
Tidningar och Tidskrifter.
Lösnummerförsäljning av NATIONEN.

Pensionat Hällström
Bryggaregatan 1. OBS.! 2 trapp.
— Telefon 210 96 —
REKOMMENDERAS.

Amaryllis
BLOMSTERHANDEL
Innehav. STINA JANSSON,
Regeringsgat. 67, ingång från Lästmakaregatan,
rekommenderas.
Tel. Norr 7691.

AXEL FORNELL
HERRSKRÄDDERI
Lästmakaregatan 6 — 3:dje huset från Stureplan.
Urval av goda tyger.
Omsorgsfullt utförande.
REKOMMENDERAS.

L. JOHANSSONS
CIGARRAFFÄR
Regeringsgatan 67
REKOMMENDERAS.

Välsorterat cigarr- och tobakslager.
Tidningar och tidskrifter.

Lösnummerförsäljning av
NATIONEN.

Skoreparationer.
ERLAND RINGIUS,
Lästmakaregatan 18.
Tel. N. 16557.
REKOMMENDERAS.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.

REKOMMENDERAS.

Graverade dörrskyltar
m. m. bäst och billigast hos
E. Gustafsons Gravyranstalt,
Bryggaregatan 6 B.

Dräkttyger,

135 cm.	2.75	met
Gosskostymtyg, 140 cm.	2.75	"
Kapptyger, 140 cm.	3.50	"
Ulstertyger	5.00	"
Underklädesflanell	0.55	"
Blusflaneller, nya mönster	0.90	"
Dubbelflanell	1.35	"
Blåtwills, 70 cm.	0.90	"
Trådgardiner	0.38	"
Allmogegardiner	0.45	"
Mohair, 100 cm.	2.00	"
Blommiga Förklädestyger	1.10	"
Helylle Gosscheviot	3.00	"
Handdukar, hellinne	5.40	duss.
Näsdukar, kulörta	2.65	"
Äggtvål	1.60	"
Blyertspennor	0.35	"
Klädstreck	0.40	st.
Skurtrasor, tjocka	0.40	"
Klädhängare	0.10	"
Ryggsäckar	1.35	"
Saxar	0.50	"
Förskärarknivar	0.65	"
Dörrmattor	0.50	"
Baddockor	0.35	"
Militärfiltar	5.50	"
Jaquardfiltar	9.00	"
Goss-sporttröjor	1.50	"
Herrsporttröjor	3.75	"
Damlinnen, trikå	1.75	"
Jumpers, helylle	2.75	"
Damkoftor, moderna	5.50	"
Ficklampor	0.75	"
Ficklampsbatterier	0.35	"
Rakknivar	0.60	"
Militärtröjor	2.75	"
Normalskjortor	2.75	"
Skosulor, nöthår	0.15	par
Gosshängslen	0.50	"
Manshängslen, lösa stroppar	1.25	"
Tändstickor	0.10	pak.
Putsmedel för koppar	0.12	burk
Tråd	0.10	rull.

100-tals andra artiklar billigt.

Oskarsons Lager, Kungsgat. 57 A, 1 tr.
Filial: Klevegränd 2 (Vid Götgatan 9.)

Hela Stockholm
klär sig hos oss tack vare vår
AVBETALNING

Allt i Kläder
Färdiga — Beställda

A.-B. Kläder
Huvudaffär och verkstäder:
Sveavägen 34-36 (nära Hötorget)
Filialer: Vasagatan 44, 2 tr., Kungsgat. 55, Vasagat. 9, St. Nygatan 18, Katarina Bangata 9 (Hörnet av Götgatan).

Sportintresserade!

Gör Edra inköp av skidor, skridskor, bandyklubbor och övrig utrustning hos

RUD. GREENS EFTR.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.). Tel. 66 22.

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

NATIONEN

Fredagen den 13 November 1925.

Omålade MÖBLER
Husgerådssaker, alla slag. - Leksaker
BILLIGASTE PRISER
KORG- & SLÖJDAFFÄREN, Sergelgatan 2
C. Olof Dahlin. Tel. N. 18243

Till grunden med spritmonopolet.

(Forts. fr. sid. 1)

Konungen statens inkomster förpakta eller till vinning för sig och kronan eller enskilda personer och korporationer monopolier fastställa" kan ju, framhöll dir. A., intet tvivel råda därom, att ej både tobaks- och spritmonopolen i lika grad äro att beteckna som vrånga o. olagliga. Vid närmare studium av förhållandena skall man emellertid finna, att det ifråga om tillkomsten föreligger en väsentlig skillnad mellan de båda monopolen. Frånsett den åberopade grundlagsparagrafen har tobaksmonopolet tillkommit på författningsenlig väg i så måtto, att beslut om dess införande fattats av riksdagens båda kamrar och detta beslut blev sedan av Kungl. maj:t fastställt. Beträffande åter spritmonopolet infördes detta av en grupp politiker och finansmän så att säga i smyg utan att frågan alls förelades vare sig regering eller riksdag. Först 1922, sedan spritmonopolet faktiskt varit i verksamhet i fyra år, kom frågan om dess lagliga erkännande på riksdagens bord. Beslut i denna riktning fattades vid 1923 års riksdag för att därpå sanktioneras av k. m:t. Monopolet var då emellertid såsom framhållet redan en verklighet, som säkert kommit att äga bestånd även om riksdagen och k. m:t vägrat att godkänna detsamma. Det faktum att ett 20 tal smarta o. tilltagsna personer utan vare sig riksdagens eller konungens medgivande kunde komma i tillfälle att slå under sig en hel industri, måste tvivelsutan betecknas som i hög grad oroande ej minst ur den synpunkten att sedan vägen en gång blivit tilltrampad, det är en jämförelsevis lätt sak att fortsätta.

Första upprinnelsen till det nuvarande läget kan räknas från ett så tidigt datum som 1905. Förutvarande polismästaren Semmi Rubensson hade då hand om ledningen av systembolaget i Stockholm. Nykterhetstillståndet var härunder dåligt, och den allmänna meningen vände sig särskilt mot de s. k. bolagskrogarna, vilka med rätta betraktades som härdar för de kroppsarbetande klassernas alkoholisering. De mera lokala nykterhetssträvandena inriktade sig sålunda på att söka åstadkomma offentliga matställen utan förbindelse med spritservering. Ett uttryck för dessa strävanden var t. ex. Stockholms stadsfullmäktiges beslut av 1906 att anslå medel till hyresbidrag åt dylika restauranter. Sådana anslag beviljades sedan årligen i mer än tio år.

Jag hade vid denna tid, fortsatte dir. A., min verksamhet inom manufakturbranschen såsom innehavare av egen firma. Som ledare för en grupp socialt intresserade personer kom jag att träda i spetsen för några bolag, vilka upptogo dylik restaurangrörelse. Snart stod det emellertid klart för mig, att den verksamhet, jag sålunda vid sidan av min ordinarie affärsverksamhet kommit att ägna mig åt, ej i längden kunde uppehållas på den grund, att systembolagets med oss konkurrerande matserveringsställen på ett okontrollerbart sätt tillgodosågos med ekonomiska fördelar i mycket stor utsträckning. Mot slutet av 1909, då systembolagets revisionsberättelse föredrogs, blev jag i tillfälle att mera ingående framlägga mina anmärkningar mot det Rubenssonska systembolagets skötsel och inlämnade i början av 1910 till Stockholms stadsfullmäktige, varav jag då var ledamot, en motion, som utmynnade i att stadsfullmäktige skulle tillsätta en kommitté med uppdrag att söka utarbeta bättre förordningar för systembolagens verksamhet.

Doktor Ivan Bratt, som undertiden blivit utsedd till revisor i systembolaget, upptog i denna sin egenskap mina anmärkningar och under det samarbete, som i anledning härav uppkom mellan honom och mig, förbereddes den palatsrevolution, som inträffade vid slutet av 1913, då det Rubenssonska bolaget fick försvinna och det Brattska Stockholmssystemet trädde i verksamhet. Det nya systemet karaktäriserades från början därav, att det företräddes av tvenne bolag, varav det ena avsåg att försälja brännvin och det andra att bedriva försäljning av färdiglagad mat. Till verkställande direktör i de båda bolagen utsågos dr Ivan Bratt och jag.

Den utveckling som här i stora drag skisserats och som omspänner en tidrymd av åtta år, innebär ju, slutade dir. Andersson sin första orientering i ämnet, icke i och för sig något, som kan betecknas som illojalt. Det då rådande tillståndet kunde ej betraktas annat än som ohållbart, och den allmänna opinionen krävde en ändring i förhållandena. I och med att det nya systembolaget den 1 jan. 1914 trädde i verksamhet, begynte emellertid leken. Det vi sade sig nämligen snart, att det här rörde sig om icke allenast ett nytt systembolag utan också om ett nytt "system" det s. k. brattsystemet, som skulle födas till världen. Födslovåndan blev som bekant både långvarig och smärtsam, och det värsta av allt, barnet som äntligen föddes befanns vara ett rent missfoster, en ohjälpligt mindervärdig varelse, som trotsar alla läkarens konster.

Mussolinis nya statsordning.

(Forts. fr. sid. 1)

lade integralismen och att upphäva klasskampen, i det kapital och arbete skola få sina inbördes strider lösta av staten, d. v. s. genom statens skiljedomsorganer och förlikningsinstitutioner, så att vägen jämnas för en fruktbärande samverkan mellan arbetsgivare och arbetare. För uppnående av detta mål skall ett lagförslag framläggas för parlamentet, enligt vilket de fascistiska arbetareorganisationerna skola erkännas av staten, medan icke-fascistiska fackföreningar och arbetarsammanslutningar av annat slag väl icke skola bliva direkt förbjudna, men ändock berövas allt inflytande både i fråga om avslutande av kollektivavtal och deltagandet i det politiska livet. Staten skall alltså i framtiden påtaga sig regleringen av alla arbetskonflikter. Strejk och lockout skola i en hel del fall fullständigt förbjudas. De s. k. inre fabriksråden, d. v. s. driftsråden, som hittills existerat utanför de facistiska arbetarorganisationerna, skola upphävas.

I det fascistiska grundlagsändringsprogrammet ingår även förslag av stor betydelse, som åsyfta en genomgripande reform av kommunalförvaltningen. Dessa planer betyda en väsentlig inskränkning av den kommunala självstyrelsen. I enlighet med de hittills gällande "liberala" principerna styras Italiens kommuner f. n. på några få undantag när av "fritt" valda kommunalråd och folkvalda borgmästare, medan provinserna ha sina likaledes folkvalda landsting, inför vilka provinsens högste kunglige ämbetsman, prefekten, i olika avseenden är ansvarig.

Enligt det föreliggande förslaget skola i framtiden uteslutande kungliga ämbetsmän stå i spetsen för de kommunala styrelserna. De kommunala råden och landstingen skola endast spela en underordnad roll, sedan prefekternas fullmakter skola ökas och dessa ämbetsmän samtidigt fritagas från allt ansvar inför landstingen. Rom skall styras av en guvernör, två viceguvernörer och tio "rektorer", och i stället för Roms hittillsvarande kommunalråd skall en "Consulta" inträda. Denna skall bestå av representanter för en del sakkunniga organisationer på det kulturella och ekonomiska området.

Alla medborgare, vilka tillhöra organisationer, föreningar o. d., vilkas tendens är att omstörta den nuvarande stats- och samhällsordningen, skola vara berövade den passiva valrätten till kommunalråd och landsting.

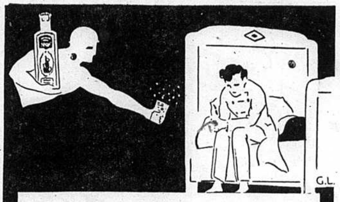

Känner Ni Er bakom?

Tag då ett glas

Fruktsalt-Samarin

det upplivar livsandarna och sätter fart i kroppen, emedan **Fruktsalt-Samarin** effektivt uppfriskar och renar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdriver den skadliga urinsyran.

Med **Fruktsalt-Samarin** avlägsnar Ni grundorsaken till underminerad hälsa. Drick därför dagligen ett par glas **Fruktsalt-Samarin.**

Det är en energikälla.

Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalie-, Speceri- och Diverseaffärer m. fl.

CEDERROTHS TEKNISKA FABRIK, STOCKHOLM

Karlsson & Nilsson
Mekanisk Verkstad
Tegnergatan 45, STOCKHOLM.
Telefon Norr 233 25.
Automobil- & Motorcykelreparationer, Pressverktyger, m. m.
Noggranna arbeten till humana priser.

Cosmopolite Café
Vasagatan 5 - Stockholm
(mitt för posten).
Continentalt och trevligt. Populära priser. Ett 50-tal in- och utländska tidningar, ävensom skrivmaterialer, gratis till gästernas förfogande.
Eleganta klubbrum, rymmande 30 40 personer, för sammanträden och enskilda sällskap.
Ingen garderobavgift.
Tel. Norr 6905.

Café
CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.

Skrivmaskiner.
Alla märken föras i lager.
Reservdelar av alla slag.
Reparationer utföras.
A. Orton Maskinaffär
Kungsgatan 58, Stockholm
Telefoner 4485, Norr 2052

Under religionens täckmantel.

(Forts. fr. sid. 1)

ra ett förträffligt sådant. De nämnda stora trusterna satte in miljoner i förbudspropagandan, övertrumfande antitrustlagstiftningens män. En mängd kända talare, som förut varit ute och kämpat mot trusterna, engagerades av dessa mot fabulösa honorarer i förbudsrörelsens tjänst och efter helt kort tid var den allmänna opinionen "avledd" från antitrustlagstiftningen och i stället inriktad på förbudet. Något som bl. a. gav sig tillkänna i trusternas omedelbart följande ekonomiska politik, i det exempelvis oljetrusten vågade sig på en höjning av priset på bensin från 8 till 35 cents pr gallon utan att den amerikanska regeringen ens företog sig att undersöka, huruvida denna prisförhöjning var berättigad eller ej.

Vid förbudets införande visste man även att sörja för att stöd icke skulle saknas för förbudsrörelsens fortsatta bedrivande som ett dominerande distraktionsämne för den allmänna opinionen. Detta skedde bl. a. genom införandet av sådana förordningar som att varje enskilt hushåll inom hela stater skulle ha rättighet att tillverka en kvantitet av intill 200 gallons (c:a 80 liter) "druvsaft", över vars alkoholhalt ingen kontroll skulle föras, samt vidare att farmarna alltjämt skulle äga rätt att tillverka "dricka av fruktsaft och cider" utan något som helst avseende å alkoholhalten. Vid sidan härav har givetvis den väldiga spritsmuggelindustrien, bakom vilken ävenså dölja sig storkapitalistiska intressen, vilka på densamma förtjänat oerhörda summor, i hög grad hjälpt till att hålla det allmänna intresset för frågan levande. Åtskilligt tyder också på, att de i förbudsrörelsen engagerade ekonomiska intressena icke varit utan samband med de ekonomiska intressen, som engagerat sig i smuggelhanteringen, gentemot vilken den amerikanska staten som bekant intill senaste tid stått så gott som fullständigt maktlös. Det har konstaterats att de, som förtjäna mest på spritsmugglingen i Amerika äro bland dem, som intensivast plädera för förbudet.

Ja, så ter sig den realistiska bakgrunden till den i kristlighetens namn opererande internationella förbudsrörelsen, som också i vårt land lyckats rycka fram till den centrala platsen inom nykterhetspolitiken. Denna har faktiskt urartat till ett medel i deras hand, som eftersträva vårt folks nationella söndring och för vilka den blivit ett tacksamt splittrings- och distraktionsämne. Den anlagda etiketten "kristlig" är så mycket mer beklaglig och fördömlig som hela förbudsrörelsen till sin karaktär står i uppenbar strid mot Kristi lära och snarare måste betecknas som antikristlig än kristlig. Straffet för missbruket av det kristna namnet har icke heller uteblivit. Det uppenbarar sig överallt, där rörelsen verkar, i den kristna moralens undergrävande samt i äventyrandet av de värden som på nykterhetsrörelsens tidigare, mera sunda stadium vunnits.

Är det månne, frågar man sig, värdigt de svenska nykterhetsvännerna att låna sin medverkan åt en rörelse av det obskyra slag, som denna av internationella storjobbareintressen inspirerade och ytterst ledda, under den kristna religionens täckmantel opererande förbudsrörelse representerar? Vore det icke på tiden att den ledande herren i den ökända Antisaloonligans härvarande filial, "Riksutskottet för Kristnas förbudsrörelse", finge respass tillbaka till de obegränsade möjligheternas land, ju förr dess hellre? Vore det icke också på tiden, att våra ärliga och behjärtade nykterhetsvänner toge de herrars verksamhet något närmare i skärskådande, vilka synnerligast i det "kristliga" organet Svenska Morgonbladet konsekvent arbeta på nykterhetsrörelsens neddragande i träskmarken? Frågan om vårt folks nykterhet är sannerligen alltför betydelsefull för att få äventyras av personer, som sakna känslan av ansvar för sina gärningar inför land och folk.

Frimureriets mordkomplott.

(Forts. fr. 1:a sid.)

ska ministern i Stockholm har på förfrågan intygat riktigheten av att Stora-Orient-logen i Paris haft med attentatsplanen att göra. "Frimurarna ha", upplyste ministern, "alltsedan fascismen började varit våra hätskaste motståndare. Emellertid är det tämligen säkert att de hädanefter ej kunna på något sätt skada oss. Det har nämligen väckts ett lagförslag som redan kan sägas vara så gott som antaget — man väntar bara på stadfästelse av det — att alla hemliga sällskap av vad slag det vara må skola förbjudas i Italien. Det är härvid närmast frimurarna, som åsyftas med denna lag. Alla frimurareloger i hela landet äro besatta och en mängd oppositionsorgan äro indragna." Slutligen upplyste ministern om, att "en i t a l i e n a r e aldrig kunnat låna sig åt något sådant som Zaniboni gjort", varav framgår att mannen som skolat utföra frimurarnas uppdrag var utlänning, sannolikt väl också av den samma ras som benyttjar sig av det internationella frimureriet för genomförande av sina världsomstörtande planer, för vilka Mussolini tydligen stått i vägen.

Planerna på varudistributionen.

(Forts. fr. 1:a sid.)

ning åt de antikapitalistiskt instruerade arbetarna. Naturligen blottar man icke i förväg sina upphöjda planer, men de äro därför ingalunda någon hemlighet. När tiden är inne komma de att fullbordas genom några för kooperatörerna naturligen "alldeles särskilt förmånliga" överenskommelser mellan kapitalets herrar och herrar kooperatörer, om de nu ej redan föreligga fullbordade.

Med en stor skicklighet har det hittills lyckats den kooperativa rörelsens koryféer att i förbund med den kosmopolitiska dagspressen överskyla de kooperativa strävandenas reela innebörd. Det gäller kantänka att icke varsko den fria handelns män så att de tilläventyrs komma underfund med vartåt det hela syftar, synnerligast som de kosmopolitiska avisorna icke gärna vilja avvara de privata handelsmännens annonser.

En ny apostel för kooperationen har nu i dessa dagar sällat sig till de förutvarande. Hans namn är Axel V. Jonsson till yrket stadsmäklare och med domicil i kungl. huvudstaden. Den framskickade stadsmäklaren har av trycket sänt ut en bok, betitlad "Vad en köpman säger om koperationen" — ett aktstycke på 115 sidor, som måhända kan dupera en del oreflekterande, men säkert ej många, då den vittnar om en mindre vanlig naivitet och en dito brist på kompetens och inblick i den privata köpenskapen och dess maskineri. Den upplyste stadsmäklaren skriver i sin agitationsskrift bl. a.:

"I det kooperativa företaget är motsatsförhållandet mellan köpare o. säljare upphävt. Således föreligger intet intresse till bedrägligt förfarande t. ex. genom mer eller mindre vetnskapligt utförda varuförfalskningar, och lika litet har det kooperativa företaget anledning att stimulera allmänheten till köp av skräpvaror eller allsköns strunt. Det överlämnar det åt privatföretaget, som, om det vill vara sitt väsen troget, hellre säljer dåliga än goda varor, så länge förtjänsten därpå är större....

.... Tusentals agenter och handelsresande fara land och rike omkring för att åstadkomma en lika obetydlig som för samhället likgiltig förskjutning i de olika firmornas återförsäljningar...."

Naturligen förekomma ännu denna dag missförhållanden även inom privathandeln — allt mänskligt är ju icke utan brister — de nutida missförhållandena ha dock, märk väl, till icke oväsentlig del sin grund just i de metoder och principer, som herrar kosmopoliter infört i vårt näringsliv. Stadsmäklare Jonssons tilltag att på det generella sätt här skett misstänkliggöra och nedsvärta handelskåren i gemen måste betecknas som i högsta grad otillständigt. Man har av på olika områden vunnen erfarenhet ingen anledning förvänta att förhållandena inom varudistributionen skola arta sig mera sympatiska än vad de f. n. göra den dag herrar kosmopoliter med kooperatörernas välvilliga bistånd lyckats få sitt stora jättemonopol för varudistributionen i vårt land fix färdigt. Det perspektivet torde ur det allmännas synpunkt ingalunda vara eftersträvansvärt. Tvärtom böra vi noga vakta oss däremot!

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet,
Stockholm
Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 8. Fredagen den 20 November 1925. Årg. 1.

HUR DET OLAGLIGA SPRITMONOPOLET TILLKOMMIT.

II.

Sensationella interiörer blottade av direktör Adolf Anderson å Ekebo.

Brattska bolaget har av staten tillhöriga medel olovligen använt en miljon kronor för aktieinköp i privata affärsföretag.

Fyra finansministrar ha sett genom fingrarna med olagligheterna.

Den i förra numret av Nationen efter samtal med direktör Adolf Anderson å Ekebo intörda redogörelsen för Spritmonopolets tillkomst omfattade som man erinre sig det förberedande arbetet fram till 1913 års slut. Vi äro för dagen i tillfälle att publicera den fortsatta utvecklingen av det olagliga monopolets tillkomst, vilken har nog så sensationella interiörer att bjuda. Direktör Adolf Anderson har alltså åter ordet.

•

— Med ingången av 1914 började ett intensivt arbete för de båda nya företagen, fortsatte dir. A. sin redogörelse. Mitt bolag, som då hette A.-B. Stockholms Folkrestauranter, hade på sin lott att organisera de nya folkrestauranterna, vilka skulle avlösa och efterträda de gamla bolagskrogarna. Bratts bolag, som direkt trädde in och övertog rörelsen efter det Rubensonska bolaget, kom omedelbart i besittning av de gamla

Direktör Adolf Anderson.

bolagskrogarna och bedrev denna rörelse i de gamla hjulspåren. Det var emellertid överenskommet att i den mån vi hunno få de nya företagen i gång skulle de gamla nedläggas. Den första nya folkrestauranten "Ejdern" i Stadsgården öppnades i juni 1914. De övriga kommo sedan i rask följd, så att i mitten av 1915 nio restauranter av den nya typen voro i gång. Den på förhand träffade uppgörelsen mellan doktor Bratt och mig hade dock kommit att bli i någon mån löslig. I laga form uppsatt skriftligt avtal hade icke gjorts utan förelåg överenskommelsen endast i ett av oss båda godkänt program, vilket bifogades ansökningshandlingarna för koncessionen och sålunda godkändes av stadsfullmäktige. Doktor Bratt och hans bolags styrelse ansågo sig emellertid i praktiken icke bundna av det antagna programmet. Jag och mitt bolags styrelse kunde naturligen ej finna oss i ett dylikt hänsynslöst och ensidigt negligerande av förhandsavtalet, varför en spänning uppstod, vilken på sin tid väckte en mindre behaglig uppmärksamhet. Doktor Bratts strävan att komma i besittning även av mitt bolag stötte nämligen på vissa hinder,

(Forts. å sid 4).

Motsättningen mellan nationalekonomi och kristlig etik.

Sedan några månader tillbaka har frågan om förhållandet mellan modern nationalekonomi och kristlig etik varit föremål för ett anmärkningsvärt livligt intresse från allmänhetens sida. Det som främst bidragit till att aktualisera frågan var det ekumeniska mötet och de i samband med detsamma levererade hänsynslösa angreppen mot kyrkan från nationalekonomiska håll. Vi erinra om det tidigare här påtalade utfallet från professor Gustav Cassel i Svenska Dagbladet, vilket väckte en pinsam uppmärksamhet inom vida kretsar.

Som ett uttryck för det bland allmänheten vaknande intresset för det berörda spörsmålet har man utan tvivel att se det för några dagar sedan på initiativ av Nationalekonomiska studentklubben, Stockholms kristliga (kyrkliga) studentförbund och Fria kristliga studentföreningen hållen enskilda diskussionsmötet å Handelshögskolan i Stockholm, varvid avhandlades ämnet: "Finnes någon motsättning mellan nationalekonomien och den kristna etiken". Det hade först varit meningen att mötet skulle hållas offentligt något som emellertid att börja med icke ansetts lämpligt. Även hade karaktäristiskt nog sörjts för, att diskussionen vid mötet iske skulle delgivas någon större allmänhet genom en bestämmelse att referat icke skulle meddelas offentligt av fördrag och diskussion utan i stället införas i en facktidskrift. Med det påtänkta offentliga mötet torde heltsäkert komma att få anstå, därom kan man vara ganska förvissad.

Trots de utomordentliga säkerhetsåtgärder, som sålunda vidtagits, har i alla fall ett och annat kommit ut rörande det enskilda mötet, vilket hölls under ordförandeskap av fil. lic. Fabian v. Koch. Inledare på den nationalekonomiska sidan var varken prof. Gustav Cassel eller prof. Eli Heckscher, utan ammuensen Alf Johansson, vilken bestred att något motsatsförhållande förefanns mellan nationalekonomi och kristlig etik och framhöll behovet av en ändring av sinnet. Kyrkoherde Sam Thysell påvisade häremot förefintliga motsättningar och belyste nationalekonomien och dess ställning från etiska synpunkter under framhållande av behovet av mera hänsyn till etikens fundamentala krav.

Diskussionen, i vilken deltogo prof. Heckscher, teol. dr. N. Beskow, dr H. J. Lindskog m. fl. (om prof. Cassels närvaro förmäles intet) lär tydligt ha gett vid handen, att betydande motsättningar förefinnas mellan nutida kosmopolitisk nationalekonomi och den kristna etiken. Svenska Dagbladet, där prof. Cassel utövar sin upplysningsverksamhet, förklarade emellertid i den kortfattade notis, som på undanskymd plats i tidningen ägnades saken, att "diskussionen gav till resultat att intet motsatsförhållande existerar mellan nationalekonomi och etik överhuvud eller speciellt mellan nationalekonomi och kristlig etik." Mot Sv. Dagbladets uppgift härvidlag står Svenska Morgonbladets rakt motsatta. Man frågar sig: Vem t[illegible]r sanning Svenska Dagbladet eller Svenska Morgonbladet?

MONOPOLFÖRBUDET AV ABSOLUT KARAKTÄR.

Ett uttalande av Lage Staël von Holstein, fil. o. polit. d:r, jur. kand.

Denna tidning har förtjänsten av att hur otacksamt än det kan synas, hävda grundlagens auktoritet, och de argument som framförts till stöd för tesen, att vårt gällande monopolförbud är av absolut karaktär, äro ägnade att väcka åtskilliga slumrande begrepp Professor Reuterskjölds ståndpunkt har vidare anдragits och redaktionen har bett mig fylla ut bilden genom en hänvisning till min egen utförliga framställning av kapitalet i min bok om "Ägande- och förvärvsrättigheternas grundlagsskydd".

D:r Lage Staël von Holstein.

Våra grundlagsfäder hade ganska klart för sig att monopol, privata liksom regala, voro av ondo. Hans Järta och Adlerberth ha bägge vittnat därom o. själva förbudets förhistoria visar att det var på erfarenhetens grund man funtade sin mening. I marginalen till Håkansons utkast finnes en anmärkning om behovet av ett tillägg till § 60 om monopolförbud och denna anteckning gav anledning till förbudets i och för sig en smula systematiskt oegentliga plats i regeringsformen.

Genom 1789 års privilegieförsäkran, bekräftad genom § 114 R. F., uppställdes ett förbud mot privata monopol, vilket särskilt i vår patentlagstiftning spelat en avsevärd roll. Redan 1786 hade rådmannen Henrik Falkman i Malmö i ett memorial till riksdagen föreslagit ett monopolförbud av absolut karaktär, vilket alltså avsåg jämväl kronans bundenhet, och det var detta initativ, som slutligen kom att bära frukt 1809. Historiskt finnes det sålunda intet tvivel om stadgandets innebörd. Av forskare som Sandgren och Rabenius har detta bekräftats.

Håller man sig åter till själva ordalydelsen, har rättstolkningen velat göra gällande, att förbudet ej medför någon bundenhet för kronan och riksdagen att gemensamt i vanlig lagordning genomföra monopol. Professorerna Varenius och Stjernberg ha nöjt sig med denna snäva bokstavstolkning utan att ens ta hänsyn till paragrafens samband med § 114. Vår officiella ståndpunkt har tydligen starkt influerats av denna lättvindiga tolkningsmetod. Däremot ha bl. a. professorerna Fahlbeck och Winroth starkt betonat, att ekonomiska monopol icke kunna fastställas utan föregående ändring av § 60. Winroth tillägger: "I längden måste det alstra oro i samhället och missaktning mot lagar och förordningar, om regering och riksdag icke själva iakttaga stadganden, som avtala skola

(Forts. å sid. 4)

Statsrådet Wigforss' förbudspredikan.

Statsrådet Wiggfors höll nyligen ett föredrag i Katarina kyrka i Stockholm, vari han sökte belysa nykterhetsfrågans nuvarande läge i vårt land. Det som krävdes var, menade hr W. "nya och kraftiga tag fram mot förbudet.... Det måste skapas en starkare nykterhetsrörelse än den nuvarande, och det fordras härför att komma de ointresserade närmare in på livet.. Nykterhetsrörelsen måste vara positiv och inriktas på ett bestämt och påvisbart mål, nämligen förbudet."

I den uttalade önskan att nykterhetsrörelsen skall vara positiv måste givetvis envar instämma, då ju denna fråga är av största betydelse för vårt folks moraliska och allmänna hälsotillstånd. Positiv blir nykterhetsrörelsen emellertid icke på de vägar som statsrådet Wiggfors rekommenderar utan först då när ett samlande program uppställes, kring vilket alla tänkande och behjärtade nykterhetsvänner kunna sluta upp. För hr W. och hans vänner är det dock uppenbarligen s t r i d e n, som är huvudsaken; det framgår även ganska tydligt av hans yttrande att man måste ha någonting "att slåss för." Om sedan själva nykterhetssaken äventyras på kuppen, bekymrar tydligtvis föga de kamplystna herrarna. Dessa borde eljest inse, att den genomförda splittringen av vårt folk i det klara tecknet av frågans negativa handläggning icke kan undgå att verka till skada för saken.

I föregående nummer av Nationen påvisades i en artikel arten av de krafter, som manövrera bakom den amerikanska Antisaloonligan, själen i den internationella förbudsrörelsen och väl också den i realiteten tongivande för den svenska "kristna" förbudsrörelsen, där den ju låtit representera sig genom ett särskilt "riksutskott". Det i artikeln blottade sambandet mellan förbudsintresset och storkapitalistintresset i Amerika är karaktäristiskt för det spekulativa kapitalets i vår tid rent underbara förmåga att taga hand om och till sin favör utnyttja de flesta i och för sig ideela rörelser. Med kännedom om dessa förhållanden framstå också de i etiskt och förnuftshänseende eljest oförklarliga momenten i den "kristna" förbudsrörelsen som förståeliga.

I stället för de "nya och kraftiga tag fram mot förbudet" som statsrådet Wiggfors rekom-

(Forts. å sid 4)

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

Frimurarnas mordkomplott mot Mussolini.

Herr Redaktör!

I Edert sista nummer läste jag en artikel om Mussolini och Frimurarna. Har Ni uppmärksammat att en svensk roman i höst behandlat samma sak och förutsagt och belyst attentatet mot M.. i "Den Hemliga Sången" av Eira Hellberg. Den boken har omnämnts i en stockholmstidning som en religiös detektivbok, men den innehåller endast fakta, som varje diplomat och resenär vet. Den borde spridas i vida folkkretsar för att väcka de bredare bildade lagren till medvetande om att frågan står mellan avkristning i livsidéerna och judendomens materialism. Hr Böök lär ej tillåta ett omnämnande av boken i sin tidning emedan det skulle ställa hans judepropaganda i för greell belysning.

En svensk.

Sulfitsprit är icke träsprit.

Herr Redaktör!

Jag anhåller härmed att få fästa Eder uppmärksamhet på ett misstag, som blivit begånget

(Forts. å sid 4).

Den internationella kvinnohandeln.

Ett judiskt geschäft av ruskigaste slag.

På vit slavhandel förtjänas årligen hundratals miljoner kronor.

Då och då får man i pressen läsa om mystiska försvinnanden av unga kvinnor, men sällan eller aldrig upplyses om, att upphovsmännen till dessa avskyvärda dåd bliva upptäckta. Det är emellertid icke alldeles obekant, var man har att söka dem, dessa "spindlar", av vilka Ernst Didring i sin bok "Två vägar" lämnar en nog så illustrativ bild. Vi tillåta oss återge en passus ur nämnda bok. Scenen är ett mondänt kafé i Nizza, vilken plats hör till den internationella vita slavhandelns mest gouterade operationsbaser:

"— — — Vid innersta bordet vaktade ännu den allbekante engrossisten i vit slavhandel, med utstående, kattgröna porslinsögon och svullna, tjocka negerläppar, på möjligen ankommande enfaldiga utländskor, som kunde behöva ett gott råd. Hans breda tänkarpanna såg bekymrad ut och var fårad av djupa rynkor. — —"

The Jewish Chronicle för den 2 april 1910 skrev: "Den judiska kvinnohandlaren är den förskräckligaste av alla dem som leva av och på mänsklighetens laster.... Om judarna kunde borttagas skulle kvinnohandeln sammanskrumpna och antaga ett förhållandevis ringa omfång."

I tyska riksdagens petitionskommissions 62. berättelse för året 1896 anföres en skrift från utrikesdepartementet över kvinnohandeln, vari det heter: "De förskräckligaste missförhållanden träda i dagen genom kvinnohandeln till Sydamerika och särskilt till Argentina. Det är bekant, att ett vittförgrenat, med stora medel och förbindelser arbetande kopplarband, som nästan fullt ut består av galiziska och ryska judar, i de europeiska länderna och särskilt i Tyskland, Österrike-Ungern och Schweiz alltjämt lockar unga kvinnor under falska förespeglingar till Syd-Amerika o. väl där försäljer dem till bordellerna Det är emellertid ofantligt svårt att komma på spåren och oskadliggöra dessa människor, som arbeta med största försiktighet och veta att dölja sitt förehavande på det mest raffinerade sätt."

Förste statsjuristen mr London i Newyork förklarade i anslutning till Rockefellers stiftelse för bekämpande av kvinnohandeln (vita slavhandeln) att enligt hans mångåriga beräkningar och iakttagelser förtjänas på kvinnohandel den väldiga summan av omkring 60 miljoner dollar årligen.

Arbetslösheten ökar skatterna.

Vid oktoberstämma med Varvs socken i Skaraborgs län, har kommunalskatten för nästa år ytterligare måst höjas. Uttaxeringen för socknen har nämligen för nästa år fastställts till 20 kr. pr inkomsthundra mot kr. 19:25 innevarande år. Av den uttaxerade summan gå icke mindre än 9 kr. pr inkomsthundra till enbart fattigvården. Orsaken til lkommunens sällsynt höga skatt är att öka i den senaste tidens svåra arbetslöhet vid kalkbroten inom ocknn och därav föranledda betydande understöd.

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
Å textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925

Den 20 nov.

Mot den konstlade utvecklingen.

Utvecklingen måste byggas på naturlig grund. I den mån denna sats respekteras artar den sig positiv eller negativ. Naturens oändliga möjligheter kunna väl av det mänskliga snillet utnyttjas i oanad utsträckning, men begränsningen finnes alltid och ett våldförande å de naturliga lagarna sker icke ostraffat. Människorna vilja gärna glömma, att de äro naturens underordnade och icke dess herrar.

Det samhälleliga livet är sålunda att betrakta som ett medel i den naturliga utvecklingens tjänst. Samhället och staten ha icke berättigande såsom självändamål utan blott som de nödvändiga organen för tillgodoseende av de behov medborgarnas intressegemenskap uppställer. Men i vår tid ha de upphöjts till självändamål och utvecklats i det tecknet, varigenom sambandet mellan utvecklingen och naturen i hög grad gått förlorad. I blind strävan efter lyckoideal, som höra fantasiens värld till, äro människorna på väg att förlora sig i overkligheten. Det internationella Mammon, som ryckt till sig ledningen i samhällena, låter bygga luftslott åt de godtrogna massorna, vilka fångas medels bestickande fraser och vackert ljudande sånger om allsköns hägrande framtida härlighet. Följdriktigt komma så illusionerna med sina bittra besvikelser och allt elände i släptåg. Hela vår världsdel företer i närvarande stund en sorglig anblick av denna faktiska situation. Men för varje desillusion, för varje uppenbarad lögn bjudas nya falska idéer, nya falska förespeglingar, vilka åtminstone för tillfället kunna dölja det bedrägliga spelet. Så har det fortgått till den dag som är, då vi befinna oss i ett enda virrvarr av falska idéer och lögner, varur vägen tillbaga till det naturliga planet ter sig alltmera svår.

Den nuvarande mot naturens och förnuftets lagar gående utvecklingen visar sina följder på samhällslivets alla områden. Främst är härvid att märka, hurusom människornas tankeriktning förts bort från det naturliga till konstruktionernas ändlösa fält. Det individuella tänkandet har under intrycket av en falsk upplysningsverksamhet dövats och i stor utsträckning förbytts i masstänkande, där formen fått gå framför innehållet och den suggererande frasen blivit medlet till tankarnas distraherande från realiteterna. Belysande för detta våldförande på det mänskliga tänkandet är vårt nutida politiska liv, där medborgarna i förekommande frågor tvingas att tänka och handla enligt konstruerade partipolitiska dogmer i stället för att se till frågornas sakliga innebörd. De som vilja påstå, att detta är naturligt och sunt samt förenligt med en positiv utvecklings krav, äro medvetet eller omedvetet lögnare.

Emot denna utveckling måste en kraftig och målmedveten reaktion skapas. De naturliga synpunkterna måste träda i de konstruerades ställe. Staven måste brytas över det rådande lögnsystemet. Är det svenska medborgare värdigt att på sätt f. n. sker låta hantera sig som skaror av barn, vilka förnöjt låta roa sig med den fraseologiska grannlåt man bjuder dem till förströelse? Har ej gycklet fortgått länge nog? Är ej tidpunkten snart inne för vårt folks frigörelse ur det förnedrande kosmopolitiska oket? På sanningens och naturens fasta grundvalar måste svenska folkets utveckling i nuet och framtiden byggas!

Glöm ej att prenumerera på NATIONEN

så att Ni ej går miste om något nummer av tidningen.

Insänd till tidn:s exped. anmälan om prenumeration å sid. 3!

Attacken mot sockerbetsodlingen.

Det antinationella Dagens Nyheter (l.) har funnit tidpunkten läglig för framförandet av tanken på sockerbetsodlingens i vårt land nedläggande. Det är, menar organet, sannolikt, att under fri konkurrens sockerröret kommer att segra över sockerbetan, och naturligen måste då statsmakten tänka på att vårt folk i dess helhet får ett billigt näringsmedel och den nuvarande inhemska sockerproduktionen ersättas av åkerbruksväxter, "som verkligen kunna med framgång trivas under vårt nordliga luftstreck". Tidningen skriver:

Seriges åkerjord utgör 3,800,000 har, därav odlas sockerbetor på något mera än 40,000 har. Är det vårt folks oavvisliga plikt att under varje förhållande upprätthålla sockerbetsodling på dessa 40,000 har, av vilka flera tusen ha ett sådant geografiskt läge eller sådan beskaffenhet att de knappast borde användas för denna fordrande odling? Svaret torde böra bliva att om det vid en ingående undersökning, som statsmakterna snarast möjligt böra anordna, visar sig att betsockerproduktionen hos oss ej är konkurrenskraftig mot rörsockret, då bör den avvecklas. Dess bättre ha andra för vår lanthushållning högst nödiga och nyttiga rotfrukter blivit av den betydelse att de fullväl förmå ge jordbruket samma allmänna fördelar som sockerbetan. Även för sockerfabrikerna torde som för många andra anläggningar, kunna finnas annan nyttig användning, om så skulle bli oundgängligen nödigt.

Uttalandet, som framföres med anspråk på att representera en allmän opinion, vittnar om en otrolig okunnighet i jordbruksangelägenheter och en icke mindre brist på sinne för vårt svenska näringslivs intressen. Herrarna i Dagens Nyheter äro tydligen i starkt behov av praktiskt studium på jordbruksområdet. Rotfrukter till ersättande av sockerbetan gives icke för vårt land. Lancera fram dem, bästa Dagens Nyheter! Sockerbetsodlingen är en av de faktorer, som i senare tid mest bidragit att höja jordbruket i de landsändar, som utgöra vad vi kalla Sveriges kornbod, och dess välsignelserika verkningar ha även sträckt sig indirekt till övriga jordbruksidkande delar av landet.

Det erbjuder icke någon större svårighet att leta ut det egentliga syftet bakom det kosmopolitiska organets uppstyltade argumentering: Man vill komma det ännu fria och oberoende jordbruket till livs. Ett nedläggande av sockerbetsodlingen skulle självfallet väsentligt försvaga jordbrukets ekonomiska ställning i stora delar av landet, sänka jordvärderna o. ge finanskapitalet ökade chanser i dess strävan att lägga under sig Sveriges jord. Att en minskad avkastning av jordbruket komme att menligt återverka på vårt övriga näringsliv direkt genom jordbrukets försvagade köpkraft liksom att det måste komma att skadligt inverka på vår handelsbalans och våra möjligheter till självförsörjning ligger i öppen dag.

Den tanken är dock visst icke utesluten, att våra statsmakter med stöd av eventuellt förebragt skenbevisning av våra "vetenskapliga" nationalekonomiska professorer kunna förmås att godtaga det framförda kravet på sockerbetsodlingens nedläggande. De som i riksdagen närmast vore till att möta attacken mot jordbruket, nämligen jordbrukarna själva, äro ju genom kosmopoliternas försorg såsom reagerande enhet oskadliggjorda, då de äro uppdelade på fem eller sex mot varandra inbördes kivande politiska grupper, och från de övriga parlamentarikernas sida är såsom erfarenheten tydligt visat icke något positivt intresse för det svenska näringslivets skyddande mot den kosmopolitiska erövringslustan att vänta. Man nöjer sig där som bekant med att diskutera frågorna på grundval av den vedertagna politiska fraseologien.

PRESSKONSERTEN

En norrländsk pressröst irriterad av Nationen.

Tidningen Västerbottens Folkblad (k.) konstaterar med tydlig oro Nationens tillvaro och ser i vår tidning ett försök att skapa en fascistisk press. Enligt rösten från nordliga Sverige skulle vi göra oss skyldiga till det grövsta brott en svensk tidning i närvarande tid kan begå, nämligen "att beundra Mussolini". Vårt program tilltalar för övrigt icke V. F. Under försök att vara kvickt skriver organet spefullt:

"Bland annat vill Nationen också ha bort både sprit- och tobaksmonopolen. Båda två. Monopolen strider mot regeringsformens 60 kapitel(!?). Man kanske rent av gör sig delaktig i brottslig gärning om man köper sprit och tobak".

Det kan ju ännu så länge gå nog så behändigt för sig att skämta bort frågorna på detta sätt. Men den dag folket ute i landet vunnit närmare insikter rörande bedrägerier som genom de grundlagsstridiga monopolen begåtts och varifrån herrar politikers, ej minst på den demokratiska kanten, tystnad och överskylanden av de begångna bedrägerierna härleder sig, blir det kanske för vederbörande icke så lätt att gyckla däröver. Det ögonblicket kommer icke att länge låta vänta på sig!

Ifråga om vår beundran för Mussolini taga vi icke tillbaka något på vårt tidigare uttryck att han utgör samtidens mest högresta politiska gestalt. Den svenska pressen har förnedrat sig genom sina vilseledande och sanningslösa framställningar av Mussolini och hans verk. Gentemot Mussolinis sätt att behandla "giftspridarna" i pressen som fosterlandsfiender och brottslingar av värsta slag kan moraliskt intet vara att invända. Spörsmålet om ställningstagande från det allmännas sida gentemot den även i vårt land ohöljt florerande giftspridningen i pressen hör utan tvivel till dem som i en nära framtid böra aktualiseras. Yttrandefriheten har också hos oss urartat till en frihet för vissa kretsar att till egen favör vilseleda de allmänna tänkesätten. Häremot måste reageras!

Herr Lindmans mogenhet.

I Nya Dagligt Allehanda (n) lästes nyligen nedanstående rader till ärade kollegan Dagens Nyheter (l.):

"En ren förfalskning gör sig Dagens Nyheter skyldig till i sin iver att komma åt högerledaren. Tidningen skriver: Arvid Lindman måste känna en liten kuling av motvind som högerledare, då han t. o. m. i Östergötlands Dagblad (h.) får läsa följande med anledning av hans angrepp mot den reviderade ensittarlagen."

Härpå följer ett citat ur D. N., så lydande:

"Det låter inte bra. Men den låten växer dag för dag. Hr Salomon Arvid Achates Lindman är enligt naturens lag och ordning snart mogen. Han blir för var dag högern en allt dyrare ledare."

N. D. A. skriver så i indignerad ton:

"Mycket ha vi sett i Dagens Nyheter men aldrig något lumpnare än detta försök att — genom avsiktlig eller oavsiktlig förfalskning — konstruera fram en opinion, som man önskar, men som icke finnes. Vanlig publicistisk hederskänsla bör bjuda tidningen att omedelbart underrätta sina läsare, att det citerade uttalandet icke emanerar från vare sig Östergötlands Dagblad eller, såvitt vi kunnat finna någon annan högertidning."

Dagen efter erkänner D. N. sin skuld:

"Citatet stammade från en annan tidning. Det hela visade sig vara ett beklagligt misstag, för vilket ursäkt omedelbart efter upptäcken framfördes till den felciterade tidningens huvudredaktör".

Det hade skrivits fel i "klipparkivet" anför den angripna tidningen som ursäkt. Men Allehanda fortsätter att dundra:

"Citatet härstammade, enligt vad Soc.-Dem. i dag upplyser, från en socialdemokratisk tidning (Östergötlands Folkblad). Och t. o. m. D. N. borde kunna se någon skillnad mellan konservativa och socialistiska tidningars uppfattning."

Hur egendomligt låter icke allt detta? Den ena partitidningen förebrår den andra, att den inte längre kan se någon skillnad på höger och vänster. Hr Lindman sitter emellertid orubblig. Och vad värre är: han blir trots sitt orerande aldrig mogen för annat än att auktionera bort högerpartiets alla värden, tills ingenting därav finns kvar.

Socialdemokratien "förborgerligad" eller icke?

De borgerliga tidningarna, som väl veta att det för socialdemokratien såsom internationell företeelse endast gives tvenne alternativer, nämligen antingen att acceptera det kommunistiska judedömet eller också att låta sig "förborgerligas", konstatera alltemellanåt med illa dold glädje i tonen att det senare är fallet. Socialdemokraten är dock helt naturligt icke trakterad av närgångenhet. Den skriver nu senast:

Man bör icke förväxla den socialdemokratiska politikens allmänna conduite med socialdemokratiens ställning till det sociala och ekonomiska problemet. Segern för den politiska demokratien har på det sättet tillspetsat den sociala problemställningen att man fått en medborgarmassa, som är fullmyndig på det politiska planet men omyndig på det sociala. Och det är så långt ifrån att denna tillspetsning skulle medfört någon avprutning på socialismens grundsatser, att sanningen är den rakt motsatta. Just mot bakgrunden av det skriande motsatsförhållande som råder mellan individens ställning till staten och hans ställning till egendomen framträder kravet på egendomsordningens revision med fördubblad styrka.

"Medborgaremassans fullmyndighet på det politiska planet" gives det sannerligen icke någon anledning för herrar socialistledare att yvas över. Talet att ingen avprutning skett på socialismens grundsatser kan väl knappast vara avsedd att tagas såsom fullt allvarligt menat. Det ger sig huru länge det kan lyckas vederbörande att med fraser dölja för Sveriges arbetare det totala fjaskot av deras socialistiska kamp mot "kapitalismen".

Tycker Ni om NATIONEN?

I så fall gör Ni tidningen en tjänst genom att rekommendera den till vänner och bekanta.

Bakom världspolitikens kulisser.

Kosmopoliterna igångsätta en antiparlamentarisk propaganda.

Det bästa bålverket mot den inträngande och splittrande kosmopolitismen är en sund nationalism, baserad icke på partiintressen utan på en sann fosterlandskärlek. Det var därför Karl Marx och efter honom alla de av hans trosbekännare, som aldrig haft något fosterland och därför aldrig förnummit vad fosterlandskänsla är, uttänkt och under nästan ett århundrade upprepat satsen: "Proletärer av alla länder, ni ha intet att förlora i kampen utom Edra kedjor".

Världskriget har blåst bort denna psykologi, men nu börjar man litet varstans försöka uppliva den igen. Man går dock skickligare till väga än vad de tämligen ointelligenta föregångarna för socialismen gjorde. Man inriktar sig nu på att fullständigt tillintetgöra de olika staternas folkrepresentationer, vilka hittills åtminstone formellt haft att företräda de nationella synpunkterna. Början gjordes av judar o. deras hantlangare i Ryssland, ty där var parlamentet av ungt dato och operationen kunde genomföras så mycket lättare. Nu anser man tiden vara mogen att börja försöka spränga denna sista klippa, mot vilken tillsvidare de kosmopolitiska försöken strandat även i andra länder. En socialist, Compère-Morel, förklarade för några dagar sedan, att en socialistisk diktatur utan parlament vore enda utvägen ur det nuvarande virrvarret. Åtskilliga tidningar, bland dem N. D. A., skyndade att proklamera "Parlamentarismens bankrutt" samt förklara att "det parlamentariska styrelsesättet kan under senare år icke sägas hava stått särdeles högt i kurs". Man antyder emellertid icke varpå denna bankrutt ytterst beror.

Compère-Morel vet mycket väl, att varken socialister som sådana eller det av nationalisten Maginot föreslagna utvidgandet av exekutivmaktens prerogativ enbart kunna rädda Frankrike undan det nuvarande bedrövliga finansiella läget. Icke heller England kan hjälpas endast och allenast genom parlamentets avskaffande. Hela sanningen är den, att internationella krafter f. n. äro i rörelse, som kunna och vilja hjälpa både England, Frankrike och det övriga Europa med återställandet, men först då, när det blödande Europa, berövat sina folkrepresentationer, kommer att ligga på knä och bedja om hjälp liksom en gång i tiden dessa internationalisters trosförvanter lågo och tillbådo den gyllene kalven. Det är därför den av samma krafter mutade eller dåligt tänkande pressen nu försöker att helt och uteslutande beskylla folkrepresentationen för de av oss alla efter kriget genomlevade svårigheterna. Den göres ensam till syndabocken medan den verkligt skyldige lämnas i skymundan.

Ungefär samtidigt som Compère-Morel uttryckte sin längtan efter en socialistisk diktatur i Paris, skrev Sinoviev om den kommande världsrevolutionen i Moskva: "Den internationella revolutionen framskrider. Om någon tvivlar på detta behöves det endast, att tänka på händelserna i Marocco, Kina och Syrien samt på den växande revolutionära rörelsen bland Englands arbetareparti. Vår revolution har hjälpt Komintern, d. v. s. världens kommunistiska parti, att stärka sin ställning.... Vi känna vägen att hjälpa den internationella rörelsen och vi tro att tiden är inne att realisera Lenins vilja och testamente".. Aktionen inledes från mindre länder, däribland de skandinaviska.

I detta sammanhang kan det vara av intresse att erfara vem som i *verkligheten* förorsakar arbetslösheten i Europa och bidrager till det ekonomiska och därmed också det politiska lägets ostabilitet. Härvid torde följande tabell vara ganska lärorik:

Exporten och importen av guld och silver till och från Förenta Staterna.

(i million dollars)

		Export.	Import.
Medeltal	1910—14	140	102
	1919	418	141
	1920	645	253
	1921	186	698
	1922	90	539
	1923	105	349
	1924	109	497

För några dagar sedan offentliggjorde två framstående engelska industriidkare, överste Vernon Willey och herr Cuy Locock, den förste president o. den andre vicedirektör i de Brittiska Industriernas Federation, en gemensam rapport över de ekonomiska förhållandena i Amerika, från vilket land de just återvänt. Det är tillräckligt att påpeka att enligt denna rapport 74 personer i Förenta Staterna år 1924 hade en årlig nettoinkomst av över 3,600,000 kronor, under det att folkets beskattning endast utgjorde 60 proc. av beskattningen i England. Det är således klart att de amerikanska magnaternas rikedomar i stort omfång äro resultaten av det ur Europa utpumpade guldet. Guldet betyder emellertid under nuvarande förhållanden ackumulerat arbete.

Europa börjar arbeta för Amerika och för att göra exploateringen lättare samt försvaga motståndet har man igångsatt en antiparlamentarisk propaganda. Parollen **utgår** från Apfelbaum i **Moskva och** hans trosförvanter i **Amerika. För** att förhindra **en stabilisering** av de nationella **styrelseskicken** i Europa **sättas nu den** internationella Mammons **alla** krafter i rörelse.

Heidenstam om Mussolini

Verner v. Heidenstam har för en intervjuare i en dagsidning uttalat sig om Mussolini:

— Vad som irriterar en, när man läser svensk press, är att de flesta nyheterna fr. Italien härstamma från grumliga källor. Det är ju helt naturligt, att en diktatur framkallar missnöje och att denna tar sig uttryck och organiserar en motpropaganda är så mycket mer naturligt, då denna diktatur även vänder sig mot pressen. Mycket av de förvridna notiserna om fascismen kommer från Frankrike, där en del utvandrande oppositionsmän vistas och ha bildat agitationscentraler. Det värsta med denna nyhetsförmedling är, att den drager uppmärksamheten från det storverk som Mussolini uträttat. Det är ett helt nytt folk, som håller på att växa upp söder om Alperna, och Italien håller på att bli en stormakt.

I kö hos Paul Bergström.

Chefen själv slår in paket.

När signaturen i sällskap med tecknaren på måndagsmiddagen flanerade Drottninggatan fram, hejdades vi med ens inför ett i dessa dagar ganska sällsynt skådespel: Utanför huvudingången till Paul U. Bergströms stod nämligen en lång kö av köplystna, en kö, som ringlade sig Drottninggatan fram ända bortom hörnet av Kungsgatan. Kön ordnades av en polis, som pliktskyldigast sökte hindra Nationens bägge medarbetare att komma in. Vårt ärende var emellertid icke att ekipera oss — tiden medgav ej just nu att stå i kö för denna annars nog så viktiga angelägenhet — varför vi släpptes förbi den tåligt väntande del av svenska folket, som till varje pris hade föresatt sig att komma innanför P. U. B:s svängdörrar denna särskilt lockande köpmåndag.

Inne i det väldiga affärspalatset var det ett myllrande liv. Det köplystna Stockholm av bägge könen trängdes utanför diskarna och biträdena arbetade i sitt anletes svett. Och till vänster om dörren vid paketutlämningen stod direktör Bergström själv i egen hög person och slog in paket. Det var en syn, i sanning ägnad att imponera, att se chefen för landets i sitt slag största affärsföretag med hundratals underlydande personligen stå bakom disken och slå in paket.

— "Här var köbildningen som värst", sade direktör Bergström, när vi omsider lyckades få tala ett par ord med den älskvärde affärsmannen, "och jag måste därför rycka in på den mest utsatta platsen."

På vår något indiskreta fråga, vilka affärsmetoder som väl i dessa bistra tider kunna locka folk till så livlig köplust, svarade dir. B.: "De bästa varor till billigast möjliga priser och en väl avvägd reklam."

Med detta besked fingo vi draga oss tillbaka. Ty hundratals paket väntade på inslagning. Och imponerade över vad vi fått se i detta verkligt storslagna svenska affärshus, gingo vi åter ut på Drottninggatan. Just som vi kommo ut, stannade en förnäm, täckt bil utanför P. U. B. Den livréklädde chauffören med K. A. K:s kronprydda bindel om armen öppnade kupédörren och ett par eleganta damer stego ur.

"Ställ er i kön", sade poliskonstapeln med en förbindlig gest.

—e.

Belloc om pressen.

"Pressen i våra storstäder är i händerna på ett fåtal män, vilka icke avse att diskutera allmänna angelägenheter, ännu mindre giva medborgarna sanningsenlig upplysning, men väl att samla rikedom åt sig själva" (den engelske författaren Hilaire Belloc i sin mycket omtalade bok "Judarna och vi andra").

Kyrklig förbön för sovjet.

Vid det i Moskva nyligen hållna s. k. allryska kyrkomötet fattades, enl. vad sovjetbladen själva berätta, ett beslut om att förbönen för sovjetregimen varje söndag skall läsas i de ryska kyrkorna.

Ku Klux Klan utbreder sig till Kanada.

Ledarna för Ku Klux Klan-rörelsen i Förenta staterna bemöda sig f. n., meddelas från Vancouver, om att utbreda rörelsen till Kanada. I några städer i östra Kanada har rörelsen haft en viss framgång. Opposition håller emellertid på att resas mot dessa försök, och de kanadensiska immigrationsmyndigheterna ha vägrat de från U. S. A. utsända organisatörerna inresetillstånd.

Italiens krigsskuld till Amerika.

Enligt den nu träffade överenskommelsen mellan Italien och det amerikanska lånekapitalet om betalningen av Italien krigsskuld skall denna fördelas på 62 år. Under de fem första åren skall ingen ränta betalas.

De villkor som beviljats Italien äro långt fördelaktigare än dem som medgivits England och Belgien.

Där proletariatet regerar till namnet.

Enligt order av statspolitiska förvaltningens presidium ha häktats tre högre tjänstemän i utrikeshandelsdepartementet i Moskva, åtta tjänstemän i Moskvas statshandelsdepartement, två tjänstemän i Moskvas folkhushållningsråd och sex representanter för kooperativa föreningar. Samtliga häktade äro ledande medlemmar av kommunistiska partiet. De anklagas för spekulationer med manufakturvaror. Ytterligare en del häktningar förestå av ledande kommunister, som begagnat sig av sin ämbetsställning för att profitera på statens bekostnad.

Mellan tobak och kärlek

förefinnes tydligen ett visst inre sammanhang i Frankrike att döma av nedanstående friareannonser, som stått att läsa i en tidning:

Arbetare, karaktärsfast, rökande "Marinblandning", önskar göra bekantskap med en ung allvarlig flicka, som kan rulla hans cigarretter. Svar motses till....

Ung man, boende i Versailles, mörklagd, vackra, vita tänder, väluppfostrad, god ställning, piprökare, vill lära känna en ung flicka med hemgift, i och för äktenskap. Svar till....

Blåjacka, snart ledig, söker för äktenskap en mycket ung tös, som tycker om orientaliska cigarretter. Svar snarast till....

"God stämning" på Newyorkbörsen.

Allmänhetens spekulation på börsen blir, meddelas från Newyork, allt vildare för varje dag som går. Häromdagen slogos alla de senaste årens rekord, i det att omsättningn nådde den överväldigande siffran av mer än 2,800,000 aktier.

Tänk vad "börsens herrar" skola gnugga händerna av förtjusning!

Mussolinis rävst med "giftspridarna" i Italien.

Dagens Nyheter återger med vemod i tonen ett uttalande av Farrinaci i Cremona Nuova, som skildrar den "dödssöt mot det fria ordet" i Italien, som Mussolini är i färd med att utdela:

"Popolo har dött emedan den icke längre erhåller pengar från Frankrike. Neapeltidningen Mattino försöker visserligen visa fascismen ett vänligt ansikte för att den skall kunna leva kvar, men vi skola nog utjämna vårt konto med tidningens utgivare, Scarfoglio. Mondo utkommer endast i något tusental exemplar, Tribuna och Giornale d'Italia söka förtvivlat köpare eller efterträdare. Men alla våra krafter måste först koncentreras mot Corriere della Sera, som är alla omstörtares officiella organ. Antingen måste tidningen avträdas till allvarligt och anständigt folk, eller också måste man förhindra att den utkommer."

Man kan mycket väl förstå det herrarna i Dagens Nyheter icke finna ett dylikt handlingssätt gentemot "det fria ordet" sympatiskt.

Tyska nationalister söka spränga synagogan i luften.

Polisen i Leipzig har lyckats upptäcka och förhindra ett planerat attentat mot därvarande synagoga. Flera medlemmar av en nationalistisk organisation hade överenskommit att spränga synagogan i luften. Hittills ha två personer häktats.

Medeltidsfynd i Uppsala.

Under grävningsarbete å Fyristorg i Uppsala har på ett djup av omkring en meter påträffats lämningar av medeltida husgrunder av tegel. Även en bred grundval av murarna blottades. Vid en av murarna synes en tegelmurad rund grund, som tydligen utgör resterna av en eldstad. Man har även funnit lösa föremål, såsom några kärl av lera och metall m. m. Det anses möjligt, att man har att göra med lämningar efter det Hlgeandshus som domprosten Andreas And på 1300-talet upprättade. Fynden, som inrapporterats till riksantikvarien, komma att närmare undersökas av en medeltidsspecialist.

England röjer upp med världsrevolutionärerna.

Vid engelska underhusets sammanträde i måndags upplyste Attorney General sir Douglas Hogg, att kommunistpartiet årligen ger ut 12,000 pund sterling för sin agitation inom England. Kommunisterna handlade enligt direktiv från Moskva, varifrån de mottogo subsidier.

Tror kanske någon längre på den sägnen, att den kommunistiska världsrevolutionen finansieras med de kontanter de ryska kronjuvelernas försäljning inbragt? Nej, det kan numera anses klart att finansieringen sker med penningar, försträckta av sovjetjudarnas rasfränder inom den internationella storfinansen.

Björkträkol i stället för bensin.

Enligt Industritidningen Norden har prof. E. Hubendick i en nyligen verkställd utredning framhållit möjligheten av att använda generatorgas, framställd av björkträkol, såsom drivkraft för bilar i stället för bensin och motorsprit. Bränslekostnaden vid användning av träkol skulle med nuvarande kolpris uppgå till endast 20 proc. av kostnaden för bensin.

Med hänsyn till det tyngande de inflytande bensinimporten utövar på vår handelsbalans vore det naturligen högst önskligt, att bensinen i största möjliga utsträckning kunde utbytas mot inhemskt motorbränsle. Det är ju en känd sak, att det numera finnes spritförgasare, vilka fungera oklanderligt liksom att sulfitspriten är fullt användbar som ersättare för bensin. Frågan är av den vikt, att den förtjänar att ingående granskas på det klarhet må vinnas rörande föreliggande faktiska möjligheter på området ävensom angående orsakerna till att dessa icke utnyttjas.

Handelsbalansen försämrad under oktober.

Kvantitetssiffrorna över utrikeshandeln under oktober utvisade en ökning i importen med 38,000 ton o. en minskning i exporten med 7,000 ton. Av tillgängliga siffror att döma torde man kunna räkna med ett obetydligt exportöverskott. I jämförelse med 1913 års okoberimport var innevarande års 111 procent, och motsvarande tal för exporten var 97 procent.

Skattebetalarnas förening gör ny framstöt mot Norrlandskolonaten.

Skattebetalarnas förening hemställer i en på onsdagen till regeringen ingiven skrivelse att en opartisk och sakkunnig undersökning ofördröjligen verkställes rörande försökskolonisationen på kronoparkerna i Norrland och Dalarne och hur de uppkomna lägenheterna på bästa möjliga sätt skola kunna avvecklas.

Gustav Vasa och köpmännen.

Ett intressant bidrag till belysande av köpmännens ställning på 1500-talet.

Gustav Vasas intresse för handeln tog sig bl. a. uttryck i två förordningar, innefattande bestämmelser om hur köpmännen skulle handla och vandla, skriver "Köpmannen."

I den ena stadgan — båda äro utfärdade 1546 — förekomma föreskrifter, som uppenbarligen voro avsedda bl. a. att skydda de verkliga köpmännen för intrång i deras näring. "Alle olaglige landsköpmän" — heter det — "och alle andre oskickelige köpmän i städerne skola härefter platt förbudne och avlyste vara". Frälsemän, fogdar, ämbetsmän, hovmän, knektar, båtsmän "och alle andre Kongl. Maj:ts eller andre gode mäns tjänare" fingo inte driva någon "köpenskap till prångs" vare sig i städerna eller på landsbygden, utan ville någon "bruka köpenskap eller borgares näring", så skulle han "med borgarne stadsens tunga draga".

Det gick emellertid inte för vem som helst att få köpmansrättigheter: "Platt ingen skall efterlåtet bliva driva någon köpmans handel med mindre han därtill förmögen är och förstånd haver uppå sådan handel, som köpenskapen kräver, och där uppå skall i var köpstad någre förståndige och trogne borgare tillskickade bliva, som uppå sådana saker skola grann akt och tillsyn hava".

Av fortsättningen finna vi, att redan gamle kung Gösta hade blicken öppen för en handelspartering. Det stadgas nämligen: "I alle köpstäder skall icke var och en efter sitt eget gode tycke med allehanda varor driva deras handel. Utan den som vill vara en krämare, skall alla tider handla med kramgods, och en annan med annat slikt, evad det helst vara kan, lärft, örter eller speceri, somlige med allehanda, kläde, somlige med salt och humla, fisk, smör och annat slikt."

På landsbygden fick ingen mera omfattande handel förekomma. Och "prästeköpslagan skall platt förbudet vara, så att de som vilje vara präster, skole taga vara uppå det Gud dem befallt haver, låtandes köpmän bliva köpmän".

De köpmän, som idkade seglation, ålades att införskaffa "så mycket salt, humle och kläde och andre sådane utländske varor, att den menige man efter nödtorften måtte därmed försörjd bliva".

I det andra mandatet förbjudes strängeligen handel av bönder och andra icke-köpmän. Det hade nämligen visat sig, att bönderna på vissa orter försummade jorden och slogo sig på köpenskap, som de ansågo "något lättare". Första gången någon beslogs med sådan olovlig handel, fick han böta 40 mark och andra gången 100 mark; tredje gången skulle han "straffes och nepses till livet".

Så upprepas bestämmelsen om, att endast personer med nödiga kvalifikationer skola få driva handel i städerna. "Oförståndighet" hos köpmän åstadkomme nämligen "mycken skade och fördärv". De som icke vore lämpliga till köpmän, borde bliva bönder "eller ock beflite sig anten här inrikes eller utrikes att lära gode ämbeter". Det vore nämligen för "dem själve och menige riket mycket gagneligere och bättre, att uti sådane måtto icke så månge oskickelige och skadelige köpmän bleve". "Trogne och förståndige män" skulle förordnas med uppgift att vaka över dessa saker och att tillse, det "ämbeten mera uppkomma måtte".

De "lagelige" köpmännen hotades med att "fast fördärvade bliva" av den olagliga köpenskapen. Hur denna bl. a. bedrevs, får man veta av följande passus i Gustav Vasas mandat: "Borgare, landsköpmän, präster, bönder och andre, som.... små skepp och skuter have, göre intet annat än segle med sådane små skepp och skuter, laddandes dem med deras eget och annermans gods, som de själve vele, och löpe sedan därmed vart dem helst tyckes med den del de över förbud och med otillbörligt landsköp tillsammans slagit hava och tillhope köpt". Sådant förbjöds nu strängeligen.

Det sistnända mandatet hade tillkommit närmast med anledning av klagomål över de dyra tiderna. Gustav Vasa ville nu också tillhålla köpmännen att "nödtorfteligen förse och försörje" de övriga undersåtarna i riket med utländska varor, såsom salt, humle, kläde m. m. samt att lämna sådana varor "för en skälig betalning". Lantmännen ville Gustav Vasa "bjude och allvarligen befalle" att inte undanhålla köpmännen sina produkter "eller utav argelist mindre tillförning göre, icke heller skickendes dem sådane varer för dyrt eller otillbörligen i händerne".

Gustav Vasa ville främja en sund handel, och man får väl anta, att både köpmännen och allmänheten voro tillfreds med de bestämmelser, som han i detta syfte tillskapade.

Högre skatt i Stockholm?

Enligt drätselnämndens beräkningar erfordras nästa år en höjning av kommunalskatten från nuvarande 5 kr. 20 öre till 6 kr. 15 öre, eller med hela 95 öre.

Litteratur och Konst

Fredrik Nycander: Carl XII:s dröm. Pris kr. 1:75. Svenska Skuggor. Pris kr. 3:-. Stockholm 1925. Ernst Wessmans Bokförlag.

Efter flera års tystnad har Västkustens och Ranrikes frejdade sångare åter glatt sina många gamla vänner med ett par nya böcker.

Berättelsen **Carl XII:s dröm** inleder en serie skildringar ur nordiskt liv i fejd och fred som Ernst Wessmans bokförlag har för avsikt att utgiva. Det är en episod från Carl XII:s sista sommar då han från Bohuslän håller på att tränga in i Norge. Under en skärmytsling på Idefjorden, då konungen slagit sig ner på en klipphäll faller han, uttröttad efter nattens vaka, i sömn och i drömmen passerar hela hans liv förbi honom med sina segrar och nederlag. Förf. ger i denna lilla berättelse en karaktäristisk och trovärdig framställning av krigarkungens kynne och stridsmål. Språket är på en gång knappt och storvulet. Nycander är ofta nyskapande och alltid kräsen i sitt ordval. Mången gammal och glömd glosa har han dragit fram i ljuset. Det är ädla skuggor ur det förgångna som han på ett levande sätt manar fram i denna sin lilla historiska berättelse.

Svenska Skuggor kallar också Nycander sina historiska dikter, nyss utkomna från samma förlag. Det är spridda episoder ur vår historia, en samling genrebilder på formskön och ålderdomligt klingande vers. Det är kung Sverker som på juldagsmorgonen åker till Tollstads kyrka och därunder faller offer för en lejd lönnmördare, där besjunger han Engelbrekt den "Förste svensken" som på Vadstenadagen slår sin näve i bordet:

"Sverige av svenskar blott räddas
kan!"

ord som ej minst i våra dagar borde höran runt över allt landet.

Gamle kung Gösta har Nycander ägnat flera av sina allra bästa sånger. I Junker Gösta är det den unge Wasasonen hemma på Rydboholm som talar med sin moder. Hon känner rent instinktivt vad hennes son kommer att bli för det av utländska förtryckare plågade fosterlandet:

Gud signe din gärning för Sveriges
land!
Du föddes med segerhuva.

Och långt sedan modern gått in till sig står han lyssnande och tänker på det som komma komma skall under det att

Därute vårstorm i natten kör,
I jubel hans hjärta darrar.

Av de övriga dikterna med motiv ur Gustav Wasas historia må framhållas Kung Göstas Galeja, där den strängt upptagne landsfadern unnar sig litet förströelse från regeringsbestyren. Här får den annars kärva och malmtunga Nycanderska versen något av spröda klockor över sig, såsom i följande strof:

Den solgyllne dager
i rodnad sig byter,
och hemåt nu flyter
galeja så fager
å speglande sjö,
där vindarne dö.

Diktarkransen kring folkbefriarn avslutas med den vackra Sankt Mikaels dag, där kung Gösta ligger på sotsäng, mätt på år och bragder:

Nu ville han bort från världen,
han ville till Herren Gud,
I sorg satt vid huvudgården
gemålen, hans tredje brud.
Då hörde han henne fråga
med stämma, en snyftning lik:
"Vad önskar du i din plåga?"
Han viskade: "Himmelrik".

Av de omkring tjugotal dikter i Svenska Skuggor må vidare framhållas Slaget på Brunkeberg, Kristina Gyllenstierna, Hämndarvet, skildrande Stockholms blodbad, Guldkonungen och Bältgångaren.

Ingen älskare av det storvulna och mannakraftiga i vår svenska historia bör underlåta att stifta bekantskap med Fredrik Nycanders bägge senaste böcker.

—e.

BEGÄR ALLTID
LILLE-BIL

Ifyll, klipp ur och insänd
nedanstående rekvisition för prenumeration.
(Prenumeration kan fr. o. m. november även verkställas å posten.)
Till
NATIONENS expedition
Södra Kungstornet,
STOCKHOLM.

Undertecknad anmäler sig härmed som prenumerant å tidningen NATIONEN för helår, tre kvartal, halvår, kvartal (räknat från 1 okt. 1925 till 1 okt. 1926. Det som ej önskas överstrykes).

Abonnentens namn.

Hemvist. Postadress.

PRENUMERATIONSPRIS:

Helår	kr.	10:—
Tre kvartal ..	"	7:50
Halvår	"	5:25
Kvartal	"	2:75

Pren.-beloppet insändes lämpl. i postanvisning.

Dåsighet och Olust
är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.
Fruktsalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.
Fruktsalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruktsalt-Samarin*. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos Drog- och Färghandlare m. fl.
Caderroths Tekn. Fabr., Stockholm

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

VÅRT NAMN
garanterar ett vederhäftigt och samvetsgrant utförande av alla släktnamnsärenden
Begär namnförslag och upplysningar. Låg taxa
SVENSKA NAMNBYRÅN
Etabl 1911
Riks 147 87 Stockholm
STUREPLAN 11.

Stockholms Ur-Reparationsverkstad
Jacobsbergsgat. 29
Tel. N. 5678.
Reparerar alla slags Ur cirka 50 proc. billigare.
Urglas 1 kr. Fjäder 3 kr.

Handarbetsaffären
(Inneh. OLGA LUNDIN)
Västmannagat. 41. Tel. V. 104 60.
rekommenderas.
Utför broderi, hålsöm, märkning, m. m. för hand och maskin.
Färdigsydda, uppritade arbeten i stor sortering.

Pensionat Hällström
Bryggaregatan 1. OBS.! 2 trapp.
— Telefon 210 96 —
REKOMMENDERAS.

L. JOHANSSONS
CIGARRAFFÄR
Regeringsgatan 67
REKOMMENDERAS.
Välsorterat cigarr- och tobakslager. Tidningar och tidskrifter.
Lösnummerförsäljning av NATIONEN.

Skoreparationer.
ERLAND RINGIUS,
Lästmakaregatan 18.
Tel. N. 16557.
REKOMMENDERAS.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

Sportintresserade!
Gör Edra inköp av skidor, skridskor, bandyklubbor och övrig utrustning hos
RUD. GREENS EFTR.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.). Tel. 66 22.

I glädje och sorg
hyr Ni Eder frack-, bonjour-, smoking- och jaquettkostym samt överrock och hög hatt billigast i K. Johanssons Uthyrningsaffär, Klarabergsgat. 58.
OBS.! 3:dje huset fr. Vasagatan.
Allm. Norr 160 56.

Stor Realisation
Partilagret
VASAGATAN 7
(1/2 tr. ned, mitt emot posten)

Dricksglas, släta	0:85 pr 1/2 duss.
" på fot....	1:60 pr 1/2 "
Brännvinsglas, hög fot	1:80 pr 1/2 "
Bonbonier, stor slipad med lock.........	1:25 pr styck.
Sockersatser, gräddkanna och sockerskål	0:75 pr sats
Tvålhäng, aluminium,	0:45 pr styck
Kopparflaskor med lock	1:35 pr styck
Brödkorg, vit, vackert dekorerad	1:10 pr styck
Brödkorg, gul	1:00 pr styck
Kaffekoppar, prima..	2:50 pr 1/2 duss.
Tallrikar, flata	2:50 pr 1/2 "
" djupa,	2:50 pr 1/2 "
Glasassietter	0:90 pr 1/2 "
Tvål billigt, Kammar från	0:25 öre
Strumpor i olika prislägen.	

GÖR ETT BESÖK!
Vid uppvisande av denna annons erhålles 5 proc. extra rabatt.

Elektriska affären
Jacobsbergsgat. 29
Inneh. Ingeniör Hj. Knutsson.
Tel. Norr 10708
Rekommenderas!
Installationsmaterial
Radiodelar och Apparater
Alla slags elektr. rep. utföras.

A. ZETTERGREN
Speceri- & Viktualieaffär
Brahegatan 1
Tel. 75964 o. Norr 5064.
Rekommenderar sig hos Stockholms husmödrar.

Annonsera i
NATIONEN!

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

NATIONEN
Fredagen den 20 November 1925.

Omålade MÖBLER
Husgerådssaker, alla slag. - Leksaker
BILLIGASTE PRISER
KORG- & SLÖJDAFFÄREN, Sergelgatan 2
C. Olof Dahlin. Tel. N. 18243

Hur det olagliga spritmonopolet tillkommit.

(Forts. fr. sid. 1)

närmast med anledning av att jag där hade aktiemajoriteten i min hand. Men genom en intrig lyckades det doktor Bratt att driva saken därhän, att han kunde disponera över ifrågavarande aktiemajoritet, och därmed var också samarbetet mellan oss slut. Det av mig igångsatta företaget ombildades så till ett dotterbolag under spritbolaget och bytte i samma veva om namn och heter numera som bekant S. A. R. A.

Detta d:r Bratts handlingssätt mot mig kan icke, framhöll direktör Anderson, betecknas annorlunda än som i hög grad illojalt, för att icke säga hänsynslöst och skamlöst, om det nu också ej juridiskt innebar något lagbrott eller kriminelt vare sig från d:r Bratts eller hans bolagsstyrelses sida. Det var först senare och i ett annat samanhang som vederbörande kommo att gå utanför det lagligas gränser, vartill jag längre fram skall återkomma.

Det nya spritbolaget A.-B. Stockholmssystemet började samtidigt den 1 januari 1914 sin verksamhet. Rörelsen kom under de första månaderna att väsentligen löpa i samma hjulspår som det förutvarande bolaget. Några olagliga åtgärder från dess styrelses sida torde icke ha förekommit under de båda första åren. Det var först mot slutet av 1916 som bolaget gick utöver de gränser, som lagen föreskrivit. I A.-B. Stockholmssystemets förvaltningsberättelse för år 1916 läses å sid. 12: "Under år 1916 avled den ene innehavaren av den stora vin- och spirituosafirman J. D. Grönstedt. Efter förhandlingar mellan Stockholmssystemet o. firmans nye ensaminnehavare bildades ett bolag, aktiebolaget J. D. Grönstedt & Co. *I detta bolag, vars aktiekapital sattes till 350,000 kronor, tecknade Stockholmssystemet samtliga stamaktier till ett belopp av 100,000 kr., medförande majoritet å bolagsstämman samt preferensaktier för 50,000 kronor.* Övriga preferensaktier tecknades av i den gamla firman ekonomiskt intresserade personer. Å preferensaktie må ej utdelas mera än 7 proc. årlig ränta; vinsten i övrigt tillfaller stamaktierna. Stamaktieägaren är genom särskild överenskommelse berättigad inlösa preferensaktie till pari. Innehavaren av den gamla firman inträdde i det nya bolagets styrelse. Senare hava två större och två mindre vinhandelsfirmor förvärvats av Grönstedtska bolaget".

Den åtgärd, som här relaterats, är trots alla försök att advocera bort saken ett rent och klart lagbrott. Lagen är här fullt tydlig och klar. Nettovinsten skall inlevereras till statskontoret (Kungl. Förordningen om försäljning av brännvin den 9 juni 1905 par. 21). *I stället för att följa denna lagens klara och tydliga bestämmelse ha vederbörande i detta sammanhang olovligen använt etthundrafemtiotusen kronor av statens penningar och för dessa medel inköpt aktier i ett fullkomligt privat affärsföretag.*

Inför dessa fakta måste man fråga sig: Huru kan något sådant få passera och vilka äro de män, som bära ansvaret härför? *De ansvariga personerna äro: 1:o) ledamöterna i A.-B. Stockholmssystemets styrelse, 2:o) revisorerna i samma bolag, 3:o) chefen för Kungl. Kontrollstyrelsen, 4:o) chefen för Kungl. Finansdepartementet.*

Styrelseledamöterna i A.-B. Stockholmssystemet vid ifrågavarande tillfälle voro generalkrigskommissarie F. Bergenholtz, doktor Ivan Bratt, greve Gustaf Lagerbjelke, snickare F. Lindqvist och direktör K. E. Ringholm jämte samma antal suppleanter. Huruvida alla dessa herrar i första hand äro för beslutet ansvariga, kan ej med bestämdhet sägas. Det är nämligen tänkbart att en eller flera ordinarie ledamöter varit frånvarande och ersatts av suppleanter ävensom att en eller möjligen två reservationer kunna föreligga. Med hänsyn därtill att den brottsliga handlingen icke synes ha blivit fullbordad under 1916 (balanskontot för 1916 utvisar nämligen intet innehav av aktier) torde man få anse att det är revisorerna för år 1917 som i andra hand äro ansvariga. Dessa äro hrr Lars Rabenius, Einar Wikland, K. A. Fryxell, L. Nordgren och H. Schultz.

Det lagbrott, som här relaterats, har sedermera vid olika tillfällen upprepats. *Sålunda har sammanlagt ett belopp av en million kronor olovligen använts av staten tillhöriga medel, varav dock senare fyrahundratusen kronor återburits. Bristen är sålunda f. n. sexhundratusen kronor.* Därigenom att transaktionen upprepats i ett flertal fall ha en del personer förutom de nyssnämnda i egenskap av revisorer kommit att ha med saken att göra. Ifråga om chefen för kungl. kontrollstyrelsen förhåller det sig så att denna vid tiden för den första transaktionens genomförande ännu ej fått den uppgift sig anförtrodd som den f. n. har, utan ålåg tillsynen då Överståthållareämbetet En ändring härvidlag infördes emellertid 1917 och i fortsättningen blev det alltså chefen för kontrollstyrelsen, som närmast under finansministern hade tillsynen om hand. Kontrollstyrelsens chef, överdirektör Zethelius, var uppenbarligen en mycket medgörlig man, som dock i grund och botten torde ha varit en rättskaffens ämbetsman, som fann det motgjudande att godkänna rena olagligheter. Det är också känt, att det mötte stora svårigheter att få hr Zethelius att första gången lämna sin sanktion. Att han icke i längden förmådde motstå trycket från den vid denna tid allsmäktige doktor Bratt torde nog även ha sin förklaring i det motsvarande tryck, som av allt döma samtidigt utövades från den då sittande regeringens sida.

Beträffande slutligen chefen för finansdepartementet, är det givetvis i sista hand på denne som ansvaret för de begångna lagbrotten vilar. Systemherrarna ha också varit särdeles angelägna att framhålla det transaktionerna skett "under betydelsefull medverkan av chefen för finansdepartementet". (sid. 16 i 1917 års berättelse). Att med bestämdhet säga vilken finansminister som är den mest komprometterade är icke lätt eftersom vid denna tid täta ombyten förekommo på denna post, men såvitt av för mig tillgängliga handlingar framgår, torde det, slutade direktör Anderson, vara fyra olika finansministrar som äro inblandade. Dessa äro: Herrar C. Carleson, Hjalmar Branting, F.-W. Thorsson och Rickard Sandler.

Annonsera i NATIONEN!

RESTAURANT
DAMBERG
Rekommenderas
Dagligen middags- och aftonkonsert av tvenne musikkapell: syskontrion Holm och Zannis kapell
Beställningar: N. 6285, N. 12911

PENSIONAT HÄLLEGÅRD, Skärsätra, Lidingö.
RIKSTEL. 4.

Rekommenderar sina varma och trevliga rum med alla bekvämligheter. - Hög, ren luft. - Bekväma förbindelser med Stockholm.
Inackorderingar, som hava sitt arbete i Stockholm, kunna, om så önskas, intaga sina måltider å Fredrikshofs Pensionat, Fredrikshofsg. 10. Tel. 791 34.

Revolutionerande uppfinning
MEY'S Stärkkragar

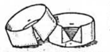

Absolut förnämsta krage som finnes i marknaden Pr. duss. pris 2:75, 2:40.
All tvätt och strykning bortfalla. MEY-KRAGEN håller sig ren dubbelt så länge som den vanliga linnekragen. I inköp ej dyrare än slitningskostnaden för vanlig linnekrage, således inbesparas kostnaden för tvenne tvätt- och strykningar för varje begagnad MEY-KRAGE. Oumbärlig på resor. Semesterfirande! Medtag på resa 1 dussin. Ombud antagas på alla platser där vi ej äro representerade. Tillskriv oss. Hrr Stockholmare inbjudas till besök.
FIRMA MEY'S STÄRKKRAGAR, Gamla Brogatan 32, Stockholm. Telefon Norr 246 26.
OBS! För mindervärdiga efterapningar varnas. För att vara säker på om att erhålla de äkta "Mey-kragarna" torde Ni noga se till att de äro stämplade invändigt "M-y-Edlich", Leipzig Endast då äkta

Karlsson & Nilsson
Mekanisk Verkstad
Tegnergatan 45, STOCKHOLM.
Telefon Norr 233 25.
Automobil- & Motorcykelreparationer, Pressverktyger, m. m.
Noggranna arbeten till humana priser.

Karin Anderssons
Cigarraffär
Dalagatan 36
rekommenderas.
Alla slags
Tobaksvaror.
Tidningar och Tidskrifter.
Lösnummerförsäljning av NATIONEN.

Sybehörsaffär
— LYDIA ERIKSSON —
Sveavägen 83, Stockholm,
rekommenderas.
Emottager beställningar å linnesömnad, klädningar m. m.

KONFEKT,
FRUKT och GRÖNSAKER
erhåller Ni bäst i
FRUKT- & NUGATMAGASINET,
Jakobsbergsgatan 26.
Tel. Norr 143 31.

Skrivmaskiner,
Alla märken föras i lager.
Reservdelar av alla slag.
Reparationer utföras.
A. Orton Maskinaffär
Kungsgatan 58, Stockholm
Telefoner 4485, Norr 2052

ÖMMA LIKTORNAR
borttagas smärtfritt med
NOGIBOL-PLÅSTER.
Tekn. Fabr. Bore, H. A. B., Stockholm.

Café
CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.
Tel. N. 8389.

Upphittningsbyrån
söker tillvaratagarne av plånbok, svart, inneh. 900 till 1,000 kr., jämte ett flertal förkomna föremål.
Ägarne till fr. 10/9 till dato tillvaratagna föremål sökas.
Hittelön garanteras.
Upphittningsbyrån
23 BIRGERJARLSGAT. N. 89 68.

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 · Tel 70494
Emottager KLADER såväl till TVÄTTNING som MANGLING,
E. Ringström.

Monopolförbudet är av absolut karaktär.

(Forts fr. sid. 1)

vara dem till rättesnöre i deras lagstiftning och beslut, rörande rikets vård och enskildas rätt".

För egen del har jag sammanfattat min ståndpunkt i nämnda utredning sålunda:

"Tolkat som ett generellt förbud framträder stadgandet i viss mån som ett komplement till § 16: Där uppställas ägande- och förvärvsrättigheternas helgd som en statsrättslig maxim, här avgränsas statsmaktens kompetens än ytterligare genom den enskilda näringsverksamhetens fridlysning. Den privata företagsamheten gentemot statsdriften, det personliga ansvaret gent emot det kollektiva, konkurrensens sporre gent emot byråkratiens döda hand: det är skiljestenen mellan dessa för borgerlig resp. socialistisk samhällsordning fundamentala begrepp, som monopolförbudet beteckna. Försvagade man åter förbudets innebörd därhän, att det tillkomme den tillfälliga riksdagsmajoriteten att för statens räkning socialisera envar näring, som ur statsfinansiell synpunkt kunde tyckas tacknämlig att med eller utan gottgörelse övertaga från dess skapare, då vore stadgandet i en tid av oansvarig ministerstyrelse och parlamentarism ingenting annat än en tom deklamation utan någon som helst juridisk effekt".

Ett faktum är ju att ett halvt dussin andra monopol motionsvis föreslagits i riksdagen, som om § 60 redan vore en bland grundlagens döda paragrafer. Något juridiskt rättsmedel mot statsmakternas åsidosättande av förbudet finnes enligt vår rättsordning tyvärr icke. Ansvarighetslagen för statsråden är med J. O:s och riksrättens nuvarande ställning utan rättslig betydelse. Och våra domstolar ha hittills frånkänt sig själva befogenheten att vaka över grundlagens helgd. Detta till och med i ett fall som tobaksmonopolet, vilket genomfördes utan att ens lagråd och konstitutionsutskott blevo i tillfälle att uttala sin mening. I ett mål anhängiggjort av svenska tobaksimportörer emot kronan har rådhusrätten såväl som hovrätten ställt sig på denna avvisande ståndpunkt och högsta domstolens beslut avvaktas med intresse.

Det är tydligt, att vår grundlag ej längre respekteras utan godtyckligt åsidosättes av de makthavande. Ur politisk synpunkt är detta synnerligen betänkligt. Konsekvenserna därav äro oberäkneliga.

Statens arbetslöshetsunderstöd under 1925 tills nu 3,5 milj. kr.

Enligt Statens arbetslöshetskommissions till regeringen ingivna senaste månadsrapport uppgick under september hela antalet rapporterade hjälpsökande arbetslösa till i runt tal 10,150 personer, därav i städerna 5,900 och i köpingar och städerna 4,250. I jämförelse med den i föregående rapport meddelade siffran angående antalet hjälpbehövande arbetslösa i landet den 31 augusti d. å. innebär detta en ökning med 700 st. eller c:a 7 procent.

Av de hjälpsökande arbetslösa voro c:a 5,350 familjeförsörjare och c:a 4,800 icke-familjeförsörjare. Kommittéerna hava icke rapporterat att något egentligt antal hjälpsökande arbetslösa kvinnor finnas.

Antalet pågående nödhjälpsföretag har varit 26.

Statens utgifter för arbetslöshetens bekämpande ha under den gångna delen av året uppgått till 3,545,637 kr. Därav under sepetember 437,482 kr.

Statsrådet Wigforss' förbudspredikan.

(Forts. fr. sid. 1)

menderar kräves i nuvarande läge i nykterhetssakens intresse ett kraftigt ingripande mot den av främmande intressen inspirerade urartning av nykterhetssträvandena som förbudsrörelsen representerar och samtidigt även mot dem, som i tanklöshet låna sig däråt. Nykterhetsrörelsen i vårt land måste lyftas upp ur den villomeningarnas, oförnuftets och fanatismens träskmark, där den f. n. hotar att totalt försumpas. Den måste från grunden omläggas efter hållbara linjer, så att den må bliva positiv och i stånd att fylla sin uppgift att verka för folknykterhetens och folkmoralens höjande.

Sulfitsprit är icke träsprit.

(Forts. fr. sid. 1)

i den med signaturen X. X. undertecknade artikeln "Spritcentralvaror och äppelvin", som förekommer i n:r 6 av Eder ärade tidning.

Där jämställes sulfitspriten med den s. k. träspriten, en vid förtäring ytterst farlig produkt. De båda spritsorterna äro emellertid två fullständigt skilda varor. De tillverkas visserligen båda av träprodukter, men utvunna på alldeles olika sätt och på grund därav med helt skild karaktär.

Träspriten framställes ur trä genom torrdestillering och innehåller bl a. ämnet methylalkohol jämte andra synnerligen giftiga substanser, som såsom artikelförfattaren säger, kunna framkalla icke blott blindhet utan jämvål dödsfall, därtill redan vid förtäring i helt små doser.

Sulfitspriten åter, eller som den rätteligen bör benämnas cellulosasockerspriten, är en produkt, som genom destillering på våt väg alltså genom liknande procedur, som den, vilken användes för framställning av vanlig förtäringssprit, utvinnes ur sulfitluten. Denna sprit är, till skillnad mot träspriten, fullständigt lika oskadlig vid förtäring som sprit med säd eller potatis som råvara och innehåller numera, efter den moderna utvecklingen av dess framställningsmetoder, inga spår av methylalkohol. Den har även av vetenskapliga auktoriteter intygats vara fullständigt oskadlig vid förtäring.

Jag vore tacksam, om Ni, i rättvisans och sanningens namn, ville intaga detta beriktigande av ett beklagligt misstag i en för övrigt till tendensen mycket riktig artikel.

Sakkunnig

Estlands skuld till U. S. A.

En överenskommelse har undertecknats om fondering av Estlands skuld till U. S. A. på basis av en summa om 13,830,000 dollars. Villkoren äro desamma som för Polen. Amorteringen skall ske under 62 år med 3 procents ränta till 1932 och 3 1/2 procent under de återstående åren.

Konventionen mot spritsmuggling träder i kraft.

Enligt den vid Helsingforskonferensen antagna konventioen för spritsmugglingens bekämpande träda bestämmelserna i kraft, då tre av de i konferensen deltagande staterna ratificerat konventionen. Sedan Sverige och Norge nu gjort detta, hitväntas urkunderna varefter konventionen omedelbart publiceras. En månad därefter träder den i kraft här beträffande svenska och noska fartyg.

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet, Stockholm
Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 9. Fredagen den 27 November 1925. Årg. 1.

BRATTSKA SPRITKONCERNEN AVSLÖJAD.

”Gåvor” till partierna. — Statsegendom bortslumpad till finansmännen för en spottstyver.

EXCELLENSEN SANDLER PÅ DE ANKLAGADES BÄNK.

Direktör Adolf Anderson å Ekebo framför sin slutanklagelse.

Nationen återger i detta nummer den tredje och sista av direktör Andersons å Ekebo redogörelser över det grundlagsstridiga Spritmonpolets tillkomst och verksamhet. De interiörer, som däri blottas, äro för statsmakten ävensom för en del högtstående personer i vårt land till den grad komprometterande, att en upprensning till grunden i den ljusskygga affären ovillkorligt måste krävas. Denna utgör en karaktäristisk illustration till det rådande korruptionstillståndet inom svenskt offentligt liv,där grundlagen av de styrande numera totalt negligeras och folkets och statens intressen offras för enskildas profitbegär. Vi lämna alltså åter ordet till direktör Adolf Anderson.

Min senaste redogörelse omfattade, begynte direktör Anderson, sakernas utveckling fram till början av 1917. Därmed voro vi komna till den period av världskrigets sista skede, då det gamla svenska rättssamhället började skaka i sina grundvalar. Folkets stora massa började lida av svält och brist och den laglydige medborgaren suckade under trycket av kommissioner och huvudlösa förordningar. För gulascher och marodörer av alla slag stundade i stället en verklig guldålder. En som nu också syntes komma i sitt rätta element var doktor Ivan Bratt. Det ena bolaget efter det andra nybildades eller inköptes och de gamla utökades. Sedan överdirektör Zethelius' motståndskraft brutits och de båda finansministrarna Carleson och Branting fallit efter för hans smidiga tunga, var den hederlige Thorson redan på förhand tillspillo given. Rickard Sandler, som en kort tid gästspelade i finansdepartementet, togs som god pris och därmed var den första statsmakten i själva verket oskadliggjord.

Den andra statsmakten beredde större svårigheter. Från några bondeförbundare och senare även från högerhåll framfördes i riksdagen motioner, vari påyrkades en undersökning i saken. Det tycktes också vid både 1922 och 1923 års riksdag ha varit ganska nära, att vederbörande kommit att få stå till svars för sina gärningar. Vid den förstnämnda riksdagen fattade nämligen andra kammaren beslut om en retroaktiv undersökning av de ekonomiska förhållandena vid den Brattska spritkoncernen. Motionen avslogs emellertid av första kammaren. När sedan vid 1923 års riksdag den första kammaren med stor majoritet fattade ett liknande beslut om undersökning, var det helt visst många, som i likhet med mig tänkte: Nu ha vi äntligen de gamla rävarna i fällan. Men då inträffade det högst märkliga, att andra kammaren, som året förut röstat för en undersökning, med stor röstövervikt beslöt att avslå det förslag, som första kammare nu bifallit.

Under tiden voro emellertid herrarna i spritkoncernen i livlig verksamhet och agiterade av all kraft. Om arten av de argument, som härvid kommo till användning, kan man möjligen bilda sig en föreställning, då man vet vad som i övrigt i detta sammanhang förekommit. Sålunda har en en av mina vänner, som sedan många år tillhör riksdagen, för mig berättat, att *det partis valorganisation, som han tillhört, vid 1920 års andrakammarval av doktor Bratt emottagit en ”gåva” av femtiotusen kr. Det är mig även bekant, att detta fall icke är det enda i sitt slag.* I den allmänna häxdansen kring doktor Bratt skymtade vid denna tid förutom de förut nämnda sådana personer som Nils Edén, S.H. Kvarnzelius, Bernhard Eriksson m. fl. Den andra statsmakten torde dock ej få anses som definitivt besegrad. Det finnes nämligen ännu en handfull män i vår riksdag, som icke kunnat förmås att böja knä för Baal. Bland dem märkas i främsta ledet herrar Edvard Lithander i Göteborg och C. G. Ekman i Stockholm, vidare Lindgren i Örebro, Bengtsson i Kullen, Bergman, Stendal och Ljunggren i Stockholm, Johansson i Friggeråker, Olsson i Kullenbergstorp m. fl.

När vi så komma till den tredje statsmakten, vill jag till en början peka på ett namn, som knappast varit synligt för offentligheten, nämligen bokförläggare Karl Otto Bonnier. Denne framstående finansman har varit med från början. När de båda första bolagen bildades, sköt han till en betydande del av kapitalet. Beträffande bokförläggare Bonnier torde kunna sägas, att han genom sin ägande tidning Dagens Nyheter i högre grad än någon annan medverkat till den svenska grundlagens söndertrasande o. det svenska rättssamhällets raserande, därigenom beredande väg för Bratt & consortes. Herrar Bratt och Bonnier förfogade redan från början över Dagens Nyheter och Stockholms-Tidningen, med vilken senares chefredaktör herr Bratt stod i släktskap. Genom Hjalmar Brantings anslutning vanns även Socialdemokraten, så att vederbörande kommo att disponera över de tre mest spridda dagl. tidningarna. Pressen i övrigt, särskilt högertidningarna. ställde sig till en början motsträvig, men efter som tiden framskred fann den ena tidningen efter den andra med sin fördel förenligt att nedlägga kritiken. De båda var på sitt håll ledande huvudstadstidningarna Nya Dagligt Allehanda och Syenska Morgonbladet ha dock i det längsta haft sina lampor brinnande.

Under de oroliga åren 1918, 1919 och 1920 hade jag visserligen icke tillfälle att i detalj följa med utvecklingen på området, men i stort sett höll jag mig dock à jour med vad som tilldrog sig. Jag fick därunder den uppfattningen, att vederbörande i smyg gjorde anstalter för att av spritindustrien skapa ett statsmonopol efter mönster av tobaksmonopolet. Jag fann det nämligen alldeles självklart, att därest det överhuvud skulle kunna bli tal om ett monopol, så skulle äganderätten till detsamma på enahanda sätt som vid tobaksmonopolet ligga säkert förankrad hos staten. Det var därför med stor häpnad jag erfor meddelandet, att ifrågavarande äganderätt (representerad genom 400 st. stamaktier à nominellt 1,000 kr.), som vid årsskiftet 1919—1920 faktiskt låg i statens hand, genom en uppseendeväckande transaktion mot slutet av 1920 överlåtits till ett konsortium av tio enskilda personer. Dessa tio voro: Bankdirektören M. Billing, doktor Ivan Bratt, professor Helge Bäckström, kammarrättsrådet C. Carleson, direktören Allan Cederborg, riksgäldsfullmäktigen greve G. Lagerbjelke, fabriksidkaren C. J. Lund, kanslisekreteraren Alfred Peyron, bankdirektören O. Rydbeck och advokaten John Tjerneld. *Försäljningspriset var fyrahundratusen kronor.* Jämt tre år senare verkställdes på offentligt föranstaltande en värdering av de värden, som genom ovannämnda transaktion blivit tillförda konsortiet. *Resultatet av utredningen blev en uppskattning av dessa värden till trettio miljoner kronor. Överlåtelsehandlingene är å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar underskriven av dåvarande finansministern, nuvarande statsministern Rickard Sandler.*

Man torde få gå tillbaka till år 1650, då drottning Kristina till sina gunstlingar bortskänkte statens ägendomar för att finna ett motstycke till ”finansförvaltning”. Herr Sandler har tydligen läst sin socialistiska katekes på det sättet, att om staten råkar få i sin hand några värden, så böra dessa snarast möjligt slumpas bort för en spottstyver.

Jag har, slutade direktör Anderson, med det sagda ingalunda velat påstå, att alla de män vilkas namn blivit nämnda i samband med denna redogörelse över spritmonopolet, gjort sig skyldiga till brott mot hederns lagar, men jag vill kraftigt betona, att det är åtskilligt, som tyder på, att innerst inne i den Brattska spritkoncernen döljer sig ett med yttersta hänsynslöshet arbetande, exclusivt privatintresse, vars förnämsta för att icke säga enda syfte är att på bekostnad av svenska statens och svenska folkets intressen skapa enskild rikedom

Fascismen i Frankrike.

Fascismen uppgives f. n. göra stora landvinningar även i Frankrike. I samband med firandet av den nationella segerfesten den 11 nov. i Paris grundades av en del patriotiska föreningar en fascistisk organisation under namnet ”faisceau des combattants et des producteurs”. En rad talare förklarade härvid, att fascismen vore framtiden och att endast den nationella diktaturen kunde återupprätta landet. Bland de ledande för rörelsen äro deputeraden Taittinger och en son till Maurice Barrès.

De franska fascisternas propaganda är huvudsakligen riktad mot kommunisterna, vilka enligt Taittinger skyddas av radikalerna och frimurarna men vilka äro farligare för Frankrike än både druser och kabyler. Huvudfienden befann sig i Paris o. det gällde, menade Taittinger att främst hålla den inre fronten och skapa anfallstrupper.

DEN JUDISKA IMPERIALISMEN.

Ett försök av lektor Hugo Valentin att bortförklara dess tillvaro.

Svenska Dagbladet har gjort en kraftansträngning för att för sina läsare söka bevisa frånvaron av en judisk imperialism och i stället judarnas lojalitet gentemot de nationella kristna samhällena. Mannen, som denna gång framskickats, är icke hr Fredrik Böök utan lektorn Hugo Vallentin i Falun, vilken väl på grund av sin heljudiska börd ansetts än bättre skickad för den vanskliga uppgiften. Det sker i en längre artikel, rubricerad ”Judendom o. radikalism”, som otvivelaktigt har sina intressanta poänger. De kosmopolitiska herrarna i Sv. D. ha tydligen känt sig en smula irriterade av Nationens artiklar i judefrågan, som icke gå väl i stycke med den vilseledande upplysning i ämnet som ”det ledande kulturella organet” funnit lämpligt bjuda sina läsare

Hr Valentin börjar med att konstatera att den (av det judiska bankirhuset Rothschild finansierade och ledda) franska revolutionen öppnat samhället för judarna. ”Frånvaron av västerländsk kulturtradition i djupare mening gjorde mången emanciperad jude oförstående för konservativt åskådningssätt; då därtill kom, att de liberala kämpade för judarnas politiska o. sociala jämlikhet, under det att de konservativa i stort sett intogo motsatt ståndpunkt. fingo de politiskt aktiva judarna helt naturligt övervägande liberala sympatier”, säger hr V. Uttryckssättet att västerlandet före det judiska genombrottet i Europa ”saknade kulturtradition i djupare mening” är mycket karaktäristiskt för judarnas ohöljda förakt för kristen kultur” och deras benägenhet för att vilja framhålla sin egen, vilket icke minst kommit till synes i vårt eget land, där deras verksamhet städse kännetecknats av en strävan att rasera den kristna samhällsordningen. Påståendet att judarna i sig själva icke skulle varit tillskyndarna till den moderna radikalismens läror är icke med sanningen överensstämmande; det vederlägges också av historiens klara vittnesbörd, som tydligt visa, att radikalismen varit den väg på vilken judarna byggt upp sin nuvarande maktställning i världen. Det skall mycket till för att en jude som hr Valentin inför den svenska allmänheten skall förneka tillvaron av den judiska världshärskareplanen. Men säkert får han härför satisfaktion av sina trosfränder med hänsyn till den ur judisk synpunkt förtjänstfulla uppgiften att vilseleda den nationellt betonade svenska intelligensens uppfattning i frågan.

Hr Valentin uttalar därpå

(Forts. å sid. 4)

Missnöjets exploatering.

Om fackföreningarnas förtroendemän voro så starka, ärliga, ärbara och så påtagligt visa som huvudmassan av medlemmarna, skulle rörelsen under de senaste åren fått ett helt annat utseende, skriver Henry Ford i sitt verk ”Mitt liv och mitt arbete”. Men dessa funktionärer ha i allmänhet — det finns givetvis framstående undantag — icke tillägnat sig arbetarens naturliga starka egenskaper. De ha snarare ägnat sig åt att spela på hans svagheter.

Med undantag av de få, som fått den falska klasskampsdoktrinen inpräntad i sig och som accepterat läran att framåtskridande består i att alstra missämja inom industrien (”när du fått 12 dollars om dagen, nöj dig ej med detta, utan agitera för 14; när du uppnått åtta timmars arbetsdag, var icke enfaldig och låt dig nöja, utan begär sex.”), kunna arbetarna med sitt sunda förstånd fatta att förhållandena ändras i och med att en princip antages och efterleves. Detta ha fackföreningsledarna aldrig insett. De önska att de förhållanden skola förbli oförändrade, vilka innebära orättvisor, konflikter, dålig atmosfär och ett hämmat nationellt liv. Vartill skulle man annars ha fackföreningsfunktionärer! Varje konflikt är ju ett nytt bevis för deras behövlighet. De hänvisa till dem och säga: där se ni; ni behöva oss alljämt. Den enda verkliga arbetarledaren är den, som leder arbetaren fram till arbete och motsvarande löner, men ej den, som leder arbetaren ut i strejker, sabotage och hungersnöd. Den organisation av arbetare, som kommer att

(Forts. å sid 4).

Herr C. G. Ekman och rösträttsreformen.

Det frisinnade partiets ledare, hr C. G. Ekman, har i ett i Göteborg hållet föredrag deklarerat sin och sitt partis ställning till bl. a. rösträttsreformen.

Hr. E. framhöll till en början, att han 1918 som medlem av liberala samlingspartiets förtroenderåd motsatt sig rösträttsutvidgningen utan skattevillkor, ehuru han sedermera låtit sig övertygas om att en tillfredsställande garanti kunde skapas genom införsel för utskylder och följaktligen röstat för den inom särskilda utskottet träffade uppgörelsen i författningsfrågan. Efteråt hade han emellertid kommit att hysa betänkligheter mot skattevillkorets slopande; han trodde dock ej på någon ändring i vad som skett. ”Sedan medborgarrättens ram för uppnåendet av ett demokratiskt samhällsskick en gång dragits i viss utsträckning, bör”, förklarade hr E., ”icke någon inskränkning därav ske”.

Det förhöll sig heltvisst så för icke länge sedan här i landet, att, så snart ett eller annat önskemål blott kläddes ut i ”reformens” namn, folk hade en förunderlig benägenhet att vilja ta det för något alldeles särskilt

(Forts. å 4:e sid.)

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—:;—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—:;—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
A textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925

Den 27 nov.

En riksskandal.

I Nationens program ingick såsom tydligen framhölls i dess anmälan även den bestämmelsen, att rikets grundlagar skola respekteras och av de styrande obrottsligt följas. Rörande möjligheten att åter uppnå detta rättstillstånd i vårt samhälle på den nuv. parlamentariska vägen kunna visserligen med skäl tvivelsmål råda. Ett allvarligt försök borde dock, ansågo vi, i första hand göras till prövande av saken. I den mån ett dylikt gåve negativt eller icke fullgott resultat, finge naturligen andra vägar tagas i betraktande.

I överensstämmelse med denna vår uppfattning ha vi i en rad artiklar sökt klargöra för allmänheten innebörden av det flagranta brott mot grundlagen som särskilt Spritmonopolets instiftande innebär. Den redogörelse av direktör Adolf Anderson å Ekebo, vars sista artikel finnes införd i dagens nummer, ger en illustrativ bild av det korruptionstillstånd, som under kosmopolitismens hägn vunnit insteg i vårt öffentliga liv och varemot det är på hög tid att en samlad och målmedveten opinion från alla ansvarskännande och rättänkande medborgare reses.

Av direktör Andersons redogörelse få vi veta, hurusom det i strid mot rikets grundlagar instiftade Spritmonopolet i smyg och vid sidan av de officiella statsmakterna grundats av ett antal politiker och finansmän, som ej skytt några som helst medel för uppnåendet av sina syften. Av penningemedel, som voro statens egendom, använde först det Brattska bolaget olovligen sammanlagt en miljon kronor till aktieinköp i privata affärsföretag, varav senare endast fyrahundratusen kronor återställts. Den "gåva av femtiotusen kr., som av hr Bratt lämnades till hjälp åt ett visst partis valrörelse, torde vara betecknande för arten av de argument, som inom den politiska världen kommo till användning, när det gällde att vinna den nödiga sanktionen från statsmakternas sida av den olagliga monopolbildningen. Men det stannade icke vid detta. När efter vederbörlig påtryckning från "den tredje statsmakten", främst representerad av Dagens Nyheter, Stockholms-Tidningen och Socialdemokraten, de officiella statsmakterna bragts till underkastelse, fullbordar man så verket genom att till ett konsortium finansmän och politiker överlåta statens rättsinnehav i Spritmonopolet, värderat till 30 miljoner kr., för en spottstyver av fyrahundratusen kronor. Betecknande är, att överlåtelsehandlingen är undertecknad av den "socialistiske" politiker, som trots sin antikapitalistiska bekännelse f. n. intager främsta platsen vid konungens rådsbord i vårt kosmopolitiskt styrda land, herr Rickard Sandler.

Skall då sådant som det här relaterade få passera opåtalt, utan att svenska folket reagerar däremot? Nej! Det går icke längre att förbli vid passivitetens negativitet. De spridda skarorna av svenska medborgare, som ännu ha känslan för ansvar och rätt i behåll, måste samlas på en gemensam plattform och bjuda de samhällsoch folkfientliga krafter spetsen, vilka demoralisera vårt offentliga liv och undergräva statsmaktens auktoritet.

Beträffande Spritmonopolet har redan i Nationens anmälan uttryckligen förklarats, att denna obscura grundlagsstridiga företeelse måste försvinna. Detta krav kan emellertid först då tänkas komma till förverkligande, när den opinion, som Nationen gjort sig till talesman för, hunnit tränga ut till de bredа lagren av vårt folk. Till dess måste vissa närmare liggande krav, ägnade att bereda vägen för den framtida fullständiga avvecklingen, uppställas. Sålunda måste omedelbart och ovillkorligt krävas statsinlösen av de stamaktier i Spritmonopolet, som i strid mot statens och folkets intressen överlåtits till enskilda finansmän och politiker. Vidare måste fordras en till grunden gående retroaktiv undersökning genom en fullt opartisk kommission av Spritkoncernen, dess olika bolags tillkomst och verksamhet samt vidtagandet av alla åtgärder vartill denna undersökning föranleder, till de ansvariges ställande till svars för sina gärningar. På de här uppställda omedelbara kraven kan intet eftergivas. De äro oundgängliga för såvitt det allmänna förtroendet till statsmakten, dess objektivitet och auktoritet skola kunna återupprättas.

Inför regeringskris?

Medlemmarna av den sittande socialdemokratiska regeringen äro sedan en tid tillbaka ivrigt verksamma å talartribunerna ute i landet vid sidan av ledande personer inom vissa andra partier. Man har en förnimmelse av att den grund, som bär upp ministären Sandler, vacklar och att något nytt är under förberedande. De senaste statsrådstalen tyda även i denna riktning. Det är mjuka och lena toner av helt annat slag än de gamla socialistiska; i vilken grad de äro menade att tagas på allvar lämnas därhän, men att deras syfte ytterst är att söka åvägabringa ett bättre förhållande till de borgerliga kretsar inom riksdagen, av vilka regeringens fortvaro beror, är ganska uppenbart. Ur den synpunkten böra helt säkert också till icke obetydlig del de långt gående modifieringar i de socialistiska uppfattningarna på skilda områden bedömas, vilka nu av olika ledamöter av regeringen framställas.

Mot bakgrunden av här antydda situation torde även statsminister Sandlers i Västerås hållna föredrag över ämnet "Stats- och samhällsekonomiska synpunkter" få betraktas. Det innebar en mycket bestämd försäkran från regeringens sida att i fortsättningen arbeta på fullt lojal borgerlig grund. Hr S. inledde sitt föredrag med en redogörelse för huru budgeten bör uppställas för att tillfredsställa en sund statsekonomi. Det var samma tal som man alltid får höra fr. regeringshåll att anspråken på statskassan måste begränsas och budgetarbetet taga sikte på att skära ned utgiftssumman etc. — Ett tal som numera dock jämförelsevis sällan följes i den praktiska politiken.

Efter att ha påtalat skatteskolkningen såsom en högst klandervärd företeelse förklarade statsministern, att ovanom de statliga företagsekonomien — liksom ovanom den ensk. företagsekonomien — måste den samhällsekonomiskt ändamålsenliga ställas. Efter denna norm få alla företagsformer försvara sitt existensberättigande. Det bör, framhöll han, vara det samhällsekonomiska gagnetprincip som får avgöra de former, som företagareverksamheten skall taga.

Mot en så uttryckt statslära kan givetvis intet vara att invända. Erfarenheten visar emellertid att de nyttjade talesätten ofta icke gå i stycke med de praktiska gärningarna i nutida svensk politik. Den roll hr Richard Sandler spelat i frågan om det grundlagsstridiga Spritmonopolet, är icke ägnad att ingiva förtroende för honom som statsman, hans formella utläggning av statsläran och statsekonomien må sedan vara aldrig så korrekt. Det allmänna rättsmedvetandet fordrar att de ord, som uttalas av ledande politiker och statsmän i vårt land, också motsvaras av deras gärningar i praktisk politik.

Det socialistiska experimenterandet.

Över ämnet "Socialismen dogm eller arbetshypotes?" har statsrådet Wigforss hållit ett föredrag å Norrlands nation i Uppsala. Någon egentlig klarhet rörande det socialistiska fenomenet kan dock hans betraktelse näppeligen sägas ha givit; det snarare har komplicerat spörsmålet för den sanningssökande.

Hr Wigforss började med att uttala, att de socialistiska idéerna bättre klargöras genom en kortfattad överblick över en rad tvistefrågor än genom en mera djupgående utredning av en enda. Om de nu bättre klargöras på det viset må lämnas därhän — vi godtaga i varje fall icke den uppfattningen —; så mycket kan dock sägas, att man på den vägen lättare kommer ifrån det vanskliga i uppgiften, som varken hr W. eller någon annan av socialismens koryféer här i landet lära gå i land med, då de tydligen aldrig lärt sig förstå den egentliga innebörden och syftet med de socialistiska idéerna utan tagit troslärаn för kontant sådan den importerats utifrån. "Den fördomsfrie åskådaren bör dock", framhåller hr W., "göra klart för sig, att de socialistiska tendenserna i samhället äro under framryckning, men att den teoretiska form, vari de framträda, alls icke har karaktär av dogm utan mycket mera närmar sig något som jag vågat kalla arbetshypotes". Så följer ett i och för sig ganska dråpligt försvar för det sociala experimenterandet. "Hela det demokratiska systemet är", framhåller statsrådet, "ett experiment, vars existens motiveras därigenom att det tillfredsställer samhällets behov bättre än de former vi tidigare prövat o. tillräckligt väl för att göra oss tveksamma inför experiment med nya former under ledning av någon ny arbetshypotes. De socialistiska idéerna ha i vårt samhälle vunnit allt större spridning, därför att de synas peka på en väg ut ur de svårigheter som det bestående systemet skapat".

Vi bestrida riktigheten av denna framställning. Det gäller här ej endast att påstå utan att på ett plausibelt sätt visa, att det socialistiska experimenterandet verkligen "tillfredsställer samhällets behov bättre än de former vi hittills prövat". Verkligheten talar i en rakt motsatt riktning. Ej mindre ohållbar är statsrådets uppgift, att de socialistiska idéerna vunnit allt större spridning, därför att de skulle peka på en väg ut ur de rådande svårigheterna. De socialistiska idéerna, som äro det rena oförnuftets, ha vunnit sin stora spridning på grund av den intensiva propaganda som bedrivits för desamma. Detta torde också numera även arbetarna börja få klart för sig. De ha propagerats därför att de varit tjänliga för de upplösande krafternas strid om egendomen och makten i samhället. När hr Wigforss vill formulera den socialistiska arbetshypotesen sålunda, att "samarbete på det ekonomiska området bör ge bättre resultat än striden, konkurrensen", är detta en utläggning av socialismens idé, som i varje fall icke kan sägas harmoniera med den vishet på området som tillägnats från torgs och som ganska oförblommerat gått ut på just strid och klasskamp. Men man har tydligen en förnimmelse av att den gamla visdomen icke längre håller infor de reflekterande inom svensk arbetareklass, vilka icke på längden kunna negligeras. "Er intressegemenskap måste skapas inom industrien", förklarar hr W. "och klyftan mellan ägare och löntagare på något sätt fyllas eller byggas över". — Sålunda modifieras den socialistiska statsläran till oigenkännlighet, ehuru alltjämt under försök att upprätthålla dess auktoritet. Att detta skall lyckas är väl dock ej mycket sannolikt.

Statsrådet Wigforss slutar med att framhålla, att misslyckanden och missräkningar höra samman med hela samhällsarbetets experimentella karaktär. "Det finnes intet paradis vid början av mänsklighetens historia och det finnes intet vid dess slut". Denna bekännelse är intressant och värdefull att konstatera. Den innebär realiter ett erkännande av ohållbarheten o. misslyckandet av de föreställningar man hittills ingivit den kroppsarbetande delen av vårt folk, d. v. s. juden Karl Marx' grundfalska idéer. Men vad som på det bestämdaste måste tillbakavisas, det är statsrådet Wigforss' urgerade rätt för politiska kvacksalvare att experimentera efter behag med det svenska samhället. Ett dylikt experimenterande kan ej betecknas annorlunda än som rent ansvarslöst. De som äro fallna för att vilja experimentera med samhällets och medborgarnas väl, ha ingen plats som ledare för vårt folk. De som skola leda landets och folkets öden, måste ovillkorligt stå på ett helt annat plan än experimenterandets.

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

Under senaste veckan ha på den världspolitiska arenan en del viktiga och intressanta tilldragelser ägt rum som visa vilka krafter som äro i rörelse för att hjälpa Europas återuppbyggande, och vilka som verka hämmande på detta återuppbyggnadsarbete. Utgången av kampen mellan dem torde bli bestämmande för generationer framåt.

När vi överblicka Europas karta och de händelser, som där tima, är det första som faller oss i ögonen, att socialdemokraterna i alla länder nu ha sett sina bästa dagar. Detta oaktat att de i några länder f. n. sitta vid styret.

Vid de just avslutade valen i Tjeckoslovakien ha socialdemokraterna, som vid senaste valen 1920 samlade 1,390,520 röster, måst nöja sig med endast 552,000. Utgången av municipalvalen i Norge är icke känd, men av de resultat som föreligga, ser man att socialdemokraterna även där väsentligt gått tillbaka.

Kommunisterna ha segrat i Tjecko-Slovakiet, i de flesta fall genom en mängd knep och först och främst genom att vid valnöten begagna sig av Lenins berömda råd att, för den händelse det skulle vara nödvändigt, använda lögn och förtal för att vinna sina syften. Lögnen har bestått däri att man officiellt påstått sig ha skuddat Moskvas stoft av sina fötter. I Norge har Moskvas kommunistparti (Scheflos riktning), som ej förmått blanda bort korten, lidit ett förkrossande nederlag, medan Tranmaelsriktningen gömmer sin kommunism under benämningen "Arbeiderpartiet" o. förnuftigt nog har lämnat den urblekta röda duken i bakfickan.

I England utgöra socialdemokraterna som bekant en försvinnande minoritet i arbetarepartiet och de våga aldrig uppträda under sin egen partibeteckning. Arbetarepartiets politik är där allt annat än socialdemokratisk eller marxistisk.

I Frankrike blev det socialdemokratiska partiets ålderdomssvaghet uppenbar under de just avslutade debatterna om finanspolitiken, som, trots socialdemokraternas bemödanden vållade Painlevés fall. Leon Blum ämnar nu efter långvariga protester (för att bevara det marxistiska skenet) inträda i regeringen med borgerlig majoritet för att göra en borgerlig politik.

När Locarnofördraget senast diskuterades i det engelska parlamentet måste arbetarepartiet lyckönska och rösta för detsamma, oaktat MacDonald i sina samtal med pressen gjorde gällande, att fördraget var ett steg bakåt och ej framåt.

I de den 21 nov. i Australien avslutade valen segrade regeringspartiet, medan arbetarepartiet förlorade tvenne mandat.

På den i Wien den 13 november öppnade österrikiska socialdemokratiska kongressen talade Kautski om socialismens (icke socialdemokratismens) framgång. Men han måste medge att denna framgång beror på att partiet förnärvarande icke endast omfattar industriarbetarna, utan också en stor del tjänstemän och personer, utövande fria yrken samt att det för närvarande genom sitt nya agrarprogram strävar att omfatta även småbönderna.

Av det rena klassisk–marxistiska arbetarepartiet sådant det var under Bebels tid, kommer i framtiden sålunda även de tyska och österrikiska socialdemokratiska partierna att bli förespråkare för de mindre bemedlade klasserna och föra deras politik. Förr i tiden hette det att socialdemokratin kommer att erövra världen för arbetaren. Men på den sista tyska socialdemokratiska kongressen yttrade dennas främsta man, Hilferding, att det socialdemokratiska partiets syfte är icke att endast för arbetarna skapa ett paradis på jorden, utan för alla.

Det är kanske icke utan intresse att t. o. m. "Trotski sett sig nödsakad att i "Pravda" (7 november) medge, att den kapitalistiska folkhushållningen har icke endast ej överlevat sig själv, utan i tekniskt avseende ett för Sovjet-Unionen ännu ouppnåeligt ideal, och att novemberrevolutionen icke ens nu efter 8 års bolsjevikstyre lyckats förena hela nationen omkring sina ideal, och att någon förening med bönderna ännu ej skett.

Således överge socialdemokraterna sina positioner o. försöka bevara sin makt genom gamla traditioner och föråldrad fraseologi, vilket ännu så länge utövar en viss makt på en del av arbetareklassen, som emellertid tvingar sitt parti att föra en helt annan politik än den som står på dess program och som framlades i det kommunistiska manifestet av Karl Marx.

Kommunisterna med sin absurda politik i Sovjet-Ryssland, sin direkta förbindelse med de överallt hatade kosmopolitiska elementen, påskynda endast arbetareklassens tillfrisknande fr. de illusioner, vilka hade till syfte att slå blå dunster i arbetarnas ögon. I stället för det utlovade paradiset etablerade de i verkligheten "diktaturen över proletariatet", utövad av en hop kosmopolitiska banditer. Tillfriskningsprocessen och kampen mot läror, som endast avse att vilseleda arbetarna, pågår i allt snabbare tempo. Den sunda nationalismens reaktion mot internationalismen är den kraft, som ännu verkar halvt medvetet men som, ehuru långsamt, vinner terräng och torde komma att bestämma Europas politik och världens gång.

Men ännu äro den kosmopolitiska Mammons krafter stora och dess uppfinningsförmåga att vilseleda folken icke uttömd. De senaste ovan skildrade tilldragelserna i Europa och Australien visa dock, att folkens ögon börja öppnas, och att den möjligheten börjar skönjas att det hos de europeiska folken medfödda sunda förnuftet skall komma att segra över den kosmopolitiska machiavellismens taktik.

Lantbrukssällskapet påyrkar utförselbevis.

Lantbrukssällskapets stora styrelse har vid sitt i dagarna hållna sammanträde beslutat att i likhet med hushållningssällskapens ombuds möte hos regeringen göra framställning om proposition till nästkommande års riksdag om utförselbevis för råg, vete och korn. Med anledning av det av direktör Leufvén framlagda förslaget om en veteförsäljningsförening beslöt styrelsen att upptaga förslaget till närmare prövning. I samband därmed uppdrogs åt arbetsutskottet att efter hörande av på olika områden sakkunniga personer underkasta förslaget den omarbetning som därav kunde föranledas, innan frågan före vidare.

En förtroendesak

är, mer än allt annat, köpet av beklädnads- och ekiperingsartiklar. Vänd Eder till den förnämsta specialfirman för fullständig ekipering från TOPP till TÅ för Herrar, Damer och Barn.

Paul U. Bergströms A/B

74—78 Drottninggatan 74—78.

De små lagbrytarna häktas och dömas, de stora..

Skärsliparen Karl Hammar i Arvika har av Jösse häradsrätt dömts att för olaga tillverkning av brännvin böta 500 kronor. Hammar ålades dessutom att i tillverkningsskatt utge 2,964 kronor.

Kusken Oskar Vikström i Arvika dömdes samtidigt att för olaga tillverkning av brännvin böta 300 kronom samt att i tillverkningsskatt utge 780 kronor.

Polismyndigheterna ha vid en razzia i skogarna vid Ljusne anträffat tre lönnbrännare, bröderna E. V. och V. E. Blom samt skogsarbetare J. O. Eriksson, vilka misstänkas att ha bedrivit olaglig hantering i stor skala. Samtliga ha häktats och införpassats till fängelset i Gävle.

Parlamentariskt i Nässjö.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde i Nässjö inträffade häromdagen en cause célèbre. Från socialdemokratiskt håll framfördes mot fullmäktigs högerledamöter beskyllningar att ha stått bakom en del artiklar i huvudstadspressen med anledning av kyrkostämmans beslut att indraga viss del av folkskollärarnas löner. Då detta bemöttes från högerhåll, förlorade stadsfullmäktiges socialdemokratiske ordförande, riksdagsman E. Fast, fattningen, slängde ordförandeklubban ifrån sig och rusade ned bland fullmäktige, där han intog en plats bland ledamöterna. Vice ordföranden måste i stället överta ordförandeplatsen och leda förhandlingarna till slut. Högerns ledamöter demonstrerade mot ordförandens överilning genom att omedelbart lämna sammanträdet.

"Den s. k. fascismen i Sverige"

var diskussionsämnet vid Nationella ungdomsförbundets i dagarna hållna klubbafton i Stockholm. Inledningsanförandet hölls av löjtnant Wilcke. I diskussionen deltogo hovrättsnotarierna Byström och Brück, greve Ehrensvärd, prof. Santesson, löjtnanterna Hammarström och Hedengren samt hr Borg.

"Stockholms akademiska förening av N. F.".

En ny erövring har gjorts för Nationernas förbund. Glädjen häröver syns också stor och uppriktig hos Dagens Nyheter och de övriga för mänsklighetens välfärd kämpande tidningarna. "Stockholms akademiska förening för Nationernas förbund" har nämligen konstituerat sig å ett i dagarna under kandidaten Bertil von Friesens ordförandeskap hållet sammanträde i Fenixplatset. Till föreningens ordförande valdes hovrättsnotarien S. Nissalowitz, till vice ordförande jur. stud. G. Britth, till sekreterare hovrättsnotarien Gunnar Lindh, till skattmästare amanuensen Gösta Nyrén och till ledamot av styrelsen kand. Bertil von Friesen. Till ombud i centralstyrelsen för Sveriges akademiska förning för Nationrnas förbund utsågs hr Nissalowitz.

Nästa uppgift för herrar N. F.-

BEGÄR ALLTID
LILLE-BIL

Ifyll, klipp ur och insänd
nedanstående rekvisition för prenumeration.
(Prenumeration kan fr. o. m. november även verkställas å posten.)

Till
NATIONENS expedition
Södra Kungstornet,
STOCKHOLM.

Undertecknad anmäler sig härmed som prenumerant å tidningen NATIONEN för helår, tre kvartal, halvår, kvartal (räknat från 1 okt. 1925 till 1 okt. 1926. Det som ej önskas överstrykes).

Abonnentens namn.

Hemvist. Postadress.

PRENUMERATIONSPRIS:

Helår	kr.	10:—
Tre kvartal ..	"	7:50
Halvår	"	5:25
Kvartal	"	2:75

Pren.-beloppet insändes lämpl. i postanvisning.

De höga utövarna: Folkets väl måste gå framför allt annat och får ej hindras av några gammalmodiga odemokratiska grundlagar.

Gynna Nationens Annonsörer!

agitatorer blir väl att organisera skolungdomen och barnen för anslutning till det dyrbara "rättsinstitutet".

Geschäft i missionsföredrag.

En f. d. predikant, Herman Emanuel Svensson, vilken i Solberga tagits på bar gärning såsom tjuv, har befunnits vara identisk med "missionären" Emanuel Smolence, som en längre tid idkat predikoverksamhet i Småland. S. har erkänt att han givit sig ut för att vara missionär inom Augustanasynoden och att han hållit "missionsföredrag" för att få kollekt av åhörarna. Hans föredrag hade varit talrikt besökta. Ganska betydande belopp hade han också erhållit i entréavgifter och kollekt.

Svensson är f. d. predikant inom Augustanasynoden i Amerika. Han har förut i Sverige avtjänat straffarbete för tredje resan stöld. Nu kommer han att åtalas för fjärde resan stöld.

Den svenska allmänheten har anledning att se upp med från U. S. A. invandrade predikanter.

Politisk befordran.

K. m:t har förordnat förutvarande statsrådet, fil. kand. A. E. Örne att för en tid av sex år, räknat fr. o. m. 1 jan. 1926, vara generaldirektör och chef för postverket.

Z. välkomnas.

Gävle arbetarekommun har vid ett möte behandlat frågan om Höglundspartiets anslutning till det socialdemokratiska arbetarpartiet. En resolution antogs, vari mötet uttalar som sin mening att, efter de förklaringar som avgivits från Höglundspartiets sida om lojalitet och respekt för program- och partibeslut, intet hinder föreligger för anslutning av partiet till det socialdemokratiska arbetarpartiet.

Frimurarlogerna i Italien upplösas.

Den italienska frimurarordens stormästare har givit befallning om samtliga frimurarlogers upplösning. Nya loger skola upprättas i enlighet med lagens bestämmelser om föreningsväsendet.

Einsteinska "teorin" får nytt mothugg.

Professor Dayton C. Miller vid Case School of Allied Science i Cleveland har efter fem års ingående studier i syfte att bestämma eterrörelsen kommit till den bestämda slutsatsen, att etern existerar och att Einsteinteorierna åtminstone i detta fall äro inkorrekta.

Då relativitetsteorin förnekar tillvaron av det förmodade världsrymden utfyllande mediet, etern, anser Miller att genom de verkställda undersökningarna Einsteinteorierna förlora sitt samband med den fysiska verkligheten och reduceras till blott en matematisk filosofi. "Frånvaron av eter i världsrymden är ett av de stöd, på vilka Einsteins hypotes vilar. Om detta stöd undanföres störtar byggnaden samman".

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

HÖVDINGEN.

Av FREDRIK NYCANDER.

Och funnes i Sverige en väldig man,
som vågade slå sin näve i bordet,
nog fick han de andra att lyssna, han
— de vänta blott på det lösande ordet.

Och kunde Sverige en hövding få,
av Carlars, Gustavers mandomskärna,
han samlade dem som spridda gå
— de svenske följa sin hövding gärna.

Stå upp du starke, som enar oss
i främsta frågan av alla: försvaret!
Partier nu med varandra slåss,
och riket varder av split förfaret.

Så länge mänskor på jorden bo,
emellan folken blir kamp av nöden.
Att annat mena är dåretro,
och blindheten föder frihetsdöden.

Väl mött, du ende med hjältesjäl,
som knyter emellan de skilda bandet,
som hänsynens hala orm slår ihjäl
och tvingande ropar: Allt för landet!

(Ur "Riket".)

PRESSKONSERTEN

Mysterierna inom Spritkoncernen.

De spritmedel som kommer staten till godo stå icke i rimligt förhållande till de jättesummor, som utgives för sprit, framhåller "Kvällstidningen" (bf.) i en artikel, vari Brattssystemet skarpt kritiseras o. under erinran om de uttalanden, som vid fjolårets riksdag gjordes från flera håll, bl. a. av hr C. G. Ekman. "Den uppfattningen stadgar sig alltmera, att det måste vara ugglor i mossen och att betydande belopp gå andra vägar", skriver tidningen o. fortsätter:

Ett av systemets skickligaste drag har också varit att innästla så många mera betydande personer som möjligt i systemets garn. Det skulle t. ex. vara intressant att veta huru många riksdagsmän, som stå fullt fria från Brattsystemet eller dess otaliga förgreningar. Att de ej äro många syntes vid behandlingen av den Lithanderska motionen vid senaste riksdag. Även har det välorganiserade systemet en välordnad press, och det är icke endast det speciella spritorganet D. N., som råkar i raseri då systemet kritiseras.

Därpå ingår tidningen på förbudet mot enskildas sprithandel, so m kringgås. Det heter härom:

Alltemellanåt har dunkla rykten spritts att det skulle vara något fuffens med spritinköpen. Utländska agenter hava klagat och förklarat hela inköpssystemet som ren svindel. De påstå att endast firmor som lämna vissa vederbörande storartade returprovisioner komma i åtanke. Det har nu kommit i dagen, att man lagt sig till med egna firmor i utlandet. Huruvida det är systemherrarna själva eller dem närstående personer, som driva trafiken, har tills vidare ej säkert kunnat konstateras, då saken omgives med stor hemlighetsfullhet.

De citerade utdragen ur "Kvällstidningens" artikel äro i sin mån ägnade att ge stöd åt det i den ledande artikeln i dagens nummer av Nationen uppställda kravet på en till grunden gående opartisk retroaktiv undersökning av den Brattska spritkoncernen.

Helsingforsfördraget träder i kraft.

Sveriges och Norges sändebud ha nu överbringat till utrikesministeriet i Helsingfors de svenska och norska ratifikationshandlingarna rörande fördraget om spritsmugglingens hindrande. Då sålunda tre parter — Sverige, Norge och Finland — deponerat ratifikationshandlingarna, träder fördraget i kraft för dessa länders vidkommande om dagar efter deponeringen, alltså den 24 december.

Annonsera i
NATIONEN!

Judarnas oansvarighet.

"Alla nationer böra stå till svars för sina handlingar och judarna böra självfallet icke utgöra något undantag, men man kan i Europas stora liberala press påträffa skarpt kritiska inlägg mot t. ex. engelsmän, fransmän, polacker o. s. v. medan man kan läsa dessa tidningar år ut och år in utan att, i fråga om judarna, någonsin få se annat än panegyriska skildringar av deras stora och lysande bedrifter. Om någon vågar prestera bara litet helt foglig kritik m. adress till judarna betraktas detta som en dödssynd och behandlas som sådan. Angrip en kristen präst, och du är en hjälte — angrip en rabbin, och du är en lumpen varelse. Kritisera den heliga nattvarden, och du är en reformvän — kritisera omskärelsen eller skäktningen (den rituella judiska slakten), och du reduceras till en ömkansvärd antisemit. Tidningar, som i andra ämnen kunna innehålla skarpsinniga o. överlägset skrivna artiklar, ha om antisemitismen ingenting annat att säga sina läsare, än att den är ett utslag av pur elakhet, dumhet eller fanatism". (Ur "Det judiska problemet" av Stan. Roznieck, professor vid Köpenhamns universitet).

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

Träsprit och sulfitsprit.

Herr Redaktör!

I senaste numret av Nationen har en insändare, som tecknat sig "Sakkunnig" gjort ett inlägg med anledning av artikeln "Spritcentralvaror och äppelvin". Huruvida han verkligen gör skäl för sin valda signatur, bör Eder läskrets få döma om genom att oklara punkter i inlägget upptagas till behandling. Detta är så mycket lämpligare som just genom tekniska detaljer intresserade kunna få uppfattning om vad en sprittrust och dess med halvsanningar preparerade skyddsvakter kunna åstadkomma i sakkännedom.

Insändaren ville fästa uppmärksamheten på "ett misstag", som skulle ha begåtts i den ursprungliga artikeln och skriver: "Där jämställes sulfitspriten med den s. k. träspriten, en vid förtäring ytterst farlig produkt". Artikelns ord lydde: "Vid tillverkning av pappersmassa erhålles som biprodukt av avfallsvirket, s. k. träsprit, vilken är ytterst giftig och kan vålla blindhet m. m. för den som förtär den. Rinner träspriten ut i åar och sjöar, dödar den fisk i stor massa. Huvudprodukten utgöres av en slags renad sprit, kallad sulfitsprit, vilken bl. a. kan användas till motordrift — — — o. s. v." Bör detta kallas att jämställa de båda spritslagen? Snarare är väl ovanstående uttryck ett klargörande av skillnaden dem emellan. Enligt vad fackmän meddelat, kan nämligen den torrdestillerade träspriten undergå en reningsprocedur, varigenom den delvis befrias från methylalkohol och andra giftiga ämnen. Den kallas då sulfitsprit och förekommer i handeln, uppblandad med benzin, under namn av motorsprit. För halftannat decennium sedan var sulfitspriten så billig, att den höll på att konkurrera ut fotogénen som belysningsmedel. Om den är mycket ren, är samma spritsort efter stor utspädning ej omöjlig att förtära, ehuru föga tjänlig och vid vanemässigt begagnande långt skadligare än t. ex. potatisbrännvin. Att döma efter uttrycket "högprocentig förskäringssprit" m. m. i spritcntralens beryktade skrivelse synes det tydligen vara detta slags sulfitsprit, som användes till förskäring av varorna. "Sakkunnig" söker i sitt inlägg göra troligt, att beteckningen sulfitsprit användes även i annan betydelse, då han skriver: "Sulfitspriten åter, eller som den rätteligen bör kallas cellulosasockerspriten, är en produkt, som genom destillering på våt väg — — — utvinnes ur sulfitluten". En sådan terminologi är emellertid något alldeles nytt. Som fotogénersättning betecknades den ur trämassa utvunna spriten rätt och slätt med sulfitsprit, och det kunde här ej vara tal om att sprit av jäst "träsocker" användes på dylikt sätt eller benämndes sålunda. Kemister mena däremot med träsprit enbart torrdestillerad sprit, under det att allmänheten med betydligt större logik sammanfattar all sprit, som tillkommit med trä som råmateriel, i det ganska riktiga namnet träsprit.

Om cellulosasockerspriten skriver insändaren, att den "till skillnad från träspriten är fullständigt lika oskadlig vid förtäring som sprit med säd eller potatis som råvara". Antag, att detta vore sant för oblandad cellulosasockersprit! Men hur går det, om man tillsätter förskäringssprit eller sulfitsprit till den enligt insändarens mening så goda varan? Då bleve det nog bäst att tala tyst om "inga spår av methylalkohol", "vetenskapliga auktoriteter" o. d. som intyga, vilket "Sakkunnig" styrker sina påståenden med. Insändarens omdöme om cellulosasockerspriten håller emellertid ej streck av det förut påvisade skälet, att "träsocker" icke alls har samma näringsvärde som t. ex. vanligt socker och att därför stimulans med betydligt mindre näring ej kan ha samma oskadlighet som fullgoda spritvaror.

Att förskäringssprit på grund av sin prisbillighet kan användas till att göra förtjänsten större för en

Forts å sid. 4.

Pehr Anderson
SKRÄDDERIAFFÄR
Nybrogatan 57 — Tel. 76045.
STOCKHOLM.
Omsorgsfullt arbete garanteras.

Nya Nordiska Expressbyrån
Mästersamuelsgat. 41.
Tel. 277. Norr 1444.
BILAR — CYKLAR — KÄRROR

Litteratur
inom alla fack och från alla tider. Största lager i Norden.
Över 200 kataloger utgivna.
BJÖRCK & BÖRJESSON
Antikvariat — Bokhandel
Drottninggat 62, Stockholm

ERIK ERIKSSON
Plåtslageri
STOCKHOLM
Brunnsgatan 23 - Tel. N. 14915.

GERDINS
Kol- & Vedgård
Badstugatan 50, Stockholm
Tel. Söder 13958.
Lager av ved, kol och koks, kolbriketter och Ilsebriketter
Fri hemkörning

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

Omålade MÖBLER
Husgerådssaker, alla slag. - Leksaker
BILLIGASTE PRISER
KORG- & SLÖJDAFFÄREN, Sergelgatan 2
C. Olof Dahlin. Tel. N. 18243

Den judiska imperialismen.

(Forts. fr. sid. 1)

några föraktfulla ord om "det beryktade falsariet Zions vises protokoll", som skulle tillkommit i antijudiskt syfte. Vad hr V. här säger har dock mindre betydelse, ty dessa föregivet förfalskade protokoll hava faktiskt godtagits av så gott som all världens diplomater. Men även om protokollen skulle varit en förfalskning, vilket enligt vad som framgått vid undersökning visat sig icke vara fallet, skulle detta ha ringa betydelse, då den faktiska utvecklingen så tydligt som gärna tänkbart fastslagit, att de helt överensstämma med verkligheten. Icke ens hr Vallentin lär kunna förneka att de maktmedel, som bestämma över utvecklingen, främst att nämna guldet och pressen, numera praktiskt taget ligga i judarnas händer. Utan stödet av dessa hade den sedan världskriget med sådan intensitet i alla länder bedrivna propagandan för en världsrevolution varit otänkbar.

Hr Vallentin framhåller vidare, att judarna rekrytera även konservativa partier, i samma mån som dessa upphöra att vara judefientliga. Häri har han heltvisst rätt. Syftet med denna anslutning har dock såsom erfarenheten visat icke varit att främja de kristna nationalsamhällenas sunt konservativa utveckling utan att leda dem in på den judiska kosmopolitismens utvecklingslinjer, varmed de även i allmänhet lyckats. Det var först genom erövringen av de konservativa partierna som judarna lyckades fullborda sin hegemoni i de nationella samhällena, vilka de sålunda lyckaliggjort med "den kultur i djupare mening", som enligt hr Valentin skulle vara sympatisk för "den emanciperade juden".

Hr Valentin söker ge en förklaring at den judiska revolutionen i Ryssland — som han dock endast delvis erkänner vara judarnas verk — genom att erinra om all den förföljelse de ryska judarna varit utsatta för under den zaristiska tiden. Han förtiger emellertid såväl all den mot det ryska samhället riktade underminerande verksamhet judarna utfört liksom ock den ekonomiska utsugning av ryska folket de gjort sig skyldiga till, vilka voro anledningen till den ryska statsmaktens vid olika tillfällen nödtvungna ingripande emot dem. Icke talar han heller om de fruktansvärda blodbad judarna igångsatt på de kristna folken, varav främst är att märka det ohyggliga världskriget, vilket i verkligheten var judendomens verk, samma judendoms, som i dag från Amerika utsuger de ruinerade europeiska folken.

Hr Valentins försök att bortförklara sambandet mellan judisk kapitalism, judisk borgerlig kultur samt judisk socialism och kommunism går i strid mot sanningen. Hela världen vet, att judarna är den mest solidariska nation som funnits, hela världen vet också, att de aldrig skulle nått sin nuvarande maktställning i världen, om de icke gått fram i enighetens tecken. Deras enighet har varit deras styrka. De arbeta var på sin post: de judiska finansmännen göra sin tjänst, de judiska professorerna, pressmännen, författarna och läkarna sin liksom de judiska revolutionärerna sin. De kämpa alla för samma mål: den kristna världens omstörtande o. upprättandet av ett judiskt världsrike — ett faktum, som icke heller hr Valentin kan vara okunnig om.

Stor Realisation
Partilagret
VASAGATAN 7
(1/2 tr. ned, mitt emot posten)
Dricksglas, släta .... 0:85 pr 1/2 duss.
" på fot .... 1:60 pr 1/2 "
Brännvinsglas, hög fot 1:80 pr 1/2 "
Bonbonier, stor slipad med lock .... 1:25 pr styck.
Sockersatser, gräddkanna och sockerskål .... 0:75 pr sats
Tvålhäng, aluminium, 0:45 pr styck
Kopparflaskor med lock .... 1:35 pr styck
Brödkorg, vit, vackert dekorerad .... 1:10 pr styck
Brödkorg, gul .... 1:00 pr styck
Kaffekoppar, prima .... 2:50 pr 1/2 duss.
Tallrikar, flata ...... 2:50 pr 1/2 "
" djupa, ... 2:50 pr 1/2 "
Glasassietter .... 0:90 pr 1/2 "
Tvål billigt, Kammar från 0:25 öre
Strumpor i olika prislägen.
GÖR ETT BESÖK!
Vid uppvisande av denna annons erhålles 5 proc. extra rabatt.

Elektriska affären
Jacobsbergsgat. 29
Inneh. Ingeniör Hj. Knutsson.
Tel. Norr 10708
Rekommenderas!
Installationsmaterial
Radiodelar och Apparater
Alla slags elektr. rep. utföras.

Stockholms Ur-Reparationsverkstad
Jacobsbergsgat. 29
Tel. N. 5178.
Reparerar alla slags Ur cirka 50 proc. billigare.
Urglas 1 kr. Fjäder 3 kr.

Sportintresserade!
Gör Edra inköp av skidor, skridskor, bandyklubbor och övrig utrustning hos
RUD. GREENS EFTR.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.). Tel. 66 22.

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 ·:· Tel. 70494
Emottager KLADER såväl till TVATTNING som MANGLING,
E. Ringström.

Missnöjets exploatering.

(Forts fr. sid. 1)

ha bestående framgång här i landet, är den, som förenar alla, vars intressen äro ömsesidiga — vars intressen äro helt och hållet baserade på nyttan av och effektiviteten i de tjänster de lämna.

En ändring håller på att ske. När fackföreningsfunktionärernas förbund upphör, kommer föreningen av förblindade arbetsgivare också att försvinna. Arbetsgivare, som aldrig gjort något hedervärt för sina anställda, förrän de bleva nödda och tvungna. Var det blinda arbetsgivaredömet en sjukdom, så är den själviska arbetarledaren motgiftet. När arbetarledarväldet blir en sjukdom, är det blinda arbetsgivardömet motgiftet. Båda äro missfoster, båda sakna existensberättigande i ett välorganiserat samhälle. Och tillsammans försvinna de båda.

Det är det blinda arbetsgivarintressets röst man hör, när det säges: "Nu är tiden inne att krossa arbetarnas organisationer, nu ha vi ett fast grepp om deras hals". Denna röst skall tystna samtidigt med dens, som för klasskampens talan. Missnöjets exploatering är en stabiliserad affär nu för tiden. Dess ändamål är icke att lösa något, ej heller att få något uträttat, utan att hålla missnöjet levande. Och de instrument, som användas för att uppnå detta, utgöras av en hel arsenal falska teorier, vilka aldrig kunna uppfyllas, så länge jordklotet förblir vad det är.

RESTAURANT
DAMBERG
Rekommenderas
Dagligen middags- och aftonkonsert av tvenne musikkapell: syskontrion Holm och Zannis kapell
Beställningar: N. 6285, N. 12911

PENSIONAT HÄLLEGÅRD, Skärsätra, Lidingö.
RIKSTEL. 4.

Rekommenderar sina varma och trevliga rum med alla bekvämligheter. - Hög, ren luft. - Bekväma förbindelser med Stockholm.
Inackorderingar, som hava sitt arbete i Stockholm, kunna, om så önskas, intaga sina måltider å Fredrikshofs Pensionat, Fredrikshofsg. 10. Tel. 79134.

Karlsson & Nilsson
Mekanisk Verkstad
Tegnérgatan 45, STOCKHOLM.
Telefon Norr 233 25.
Automobil- & Motorcykelreparationer, Pressverktyger, m. m.
Noggranna arbeten till humana priser.

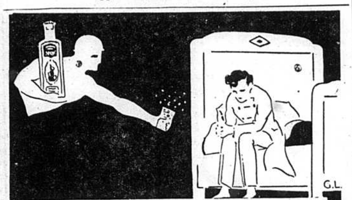

Känner Ni Er bakom?
Tag då ett glas
Fruktsalt-Samarin
det upplivar livsandarna och sätter fart i kroppen, emedan **Fruktsalt-Samarin** effektivt uppfriskar och renar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdriver den skadliga urinsyran.
Med **Fruktsalt-Samarin** avlägsnar Ni grundorsaken till underminerad hälsa. Drick därför dagligen ett par glas **Fruktsalt-Samarin.**
Det är en energikälla.
Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalie-, Speceri- och Diverseaffärer m. fl.
CEDERROTHS TEKNISKA FABRIK, STOCKHOLM

Vår stora takskylt
METROPOLGARAGET. SHELL BENSIN
synes över hela Sveavägen ända fram till Kungsgatan.
Garaget öppet dygnet om. Bensin och Oljor.
Sveavägen 79 (intill Odengatan) Stockholm.
Tel. Vasa 146 98 — Vasa 146 99.

Handarbetsaffären
(Inneh. OLGA LUNDIN)
Västmannagat. 41. Tel. V. 104 60
rekommenderas.
Utför broderi, hålsöm, märkning, m. m. för hand och maskin.
Färdigsydda, uppritade arbeten i stor sortering.

Knut C. W. Lindgrens
Frukt-, Blomster- & Grönsaksaffär
Nybrogatan 56 B. Tel. Öst. 7094
Kransar och buketter bindas smakfullt. Varor hemsändas.
REKOMMENDERAS.

Gynna Annonsörerna!

VÅRT NAMN
garanterar ett vederhäftigt och samvetsgrannt utförande av alla släktnamnsärenden
Begär namnförslag och upplysningar. Låg taxa
SVENSKA NAMNBYRÅN
Etabl 1911
Riks 147 87 Stockholm
STUREPLAN 11.

KONFEKT,
FRUKT och GRÖNSAKER
erhåller Ni bäst i
FRUKT- & NUGATMAGASINET,
Jakobsbergsgatan 26.
Tel. Norr 143 31.

Café CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.
Tel. N. 8389.

Skoreparationer.
ERLAND RINGIUS,
Lästmakaregatan 18.
Tel. N. 16557.
REKOMMENDERAS.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

I glädje och sorg
hyr Ni Eder frack-, bonjour-, smoking- och jaquettkostym samt överrock och hög hatt billigast i K. Johanssons Uthyrningsaffär, Klarabergsgat. 58.
OBS.! 3:dje huset fr. Vasagatan.
Allm. Norr 160 56.

A. ZETTERGREN
Speceri- & Viktualieaffär
Brahegatan 1
Tel. 75364 o. Norr 5064
Rekommenderar sig hos Stockholms husmödrar.

ORDET FRITT.

Forts. fr. sid. 3.

Träsprit och sulfitsprit.

spritfabrik är tydligt för en var, men detta är högst allvarligt för konsumenterna, som härigenom aldrig riktigt veta, vad de "få i sig". Ett bland de många exemplen härpå tyckes ha ägt rum nyligen, då Malmösnälltåget både lokförare och eldare uppträtt berusade vid ankomsten till Södertälje södra station. Den förre hade fört lok i 31 1/2 år och aldrig förut varit bestraffad för fylleriförseelse, den senare var en yngre man, som borde haft klart för sig, att dylikt tvärt skulle avklippa hans järnvägsmannabana. Och båda bli berusade på samma gång och på ett sådant tåg efter inköp av systemsprit. Sådant har väl aldrig hänt förr i järnvägarnas historia. Kan det inte tänkas, att förskärningsspriten varit litet väl kraftig som fallet brukar vara särskilt i landsorten? Spritcentralens konjaksrecept tyder åtminstone härpå. Och det har glunkats om "bludder" och "ifyllningar" och mycket annat, som sker i spritfabrikernas skumrask. Men vilken svensk skulle vilja erkänna officiellt, att han blivit full, därför att spriten varit dålig och därigenom kanske ådraga sig löje? Här möter man Brattsystemets kanske vidrigaste sida, ockret på den svenska hederskänslan, som både pekuniärt och moraliskt utnyttjas med äkta judisk slughet.

Att "Sakkunnig" betecknar min förra artikel som "till tendensen mycket riktig" d. v. s. att de Brattska tvångsfasonerna förpesta atmosfären och måste bort, är en tvivel glädjande. Några "beklagliga misstag" behöver han som ju framgår av ovanstående icke bekymra sig om.

X. X.

Herr C. G. Ekman och rösträttsreformen.

(Forts. fr. sid. 1)

eftersträvansvärt och välsignelsebringande. — Något varav smärta personer rikligt begagnat sig. Numera har man börjat få klar för sig den reformistiska grannlåtens reela valör. Hr C. G. Ekmans besvikelse över rösträttsreformen vars väntade välsignelserika verkningar icke inställt sig, är mycket anturlig, men endast icke förstår hans förklaring att "reformen" sådan den nu blivit måste bestå därför att "medborgarerättens ram för uppnåendet av ett demokratiskt samhällsskick en gång dragits i en viss utsträckning". Man kan vara med på att därest ramen dragits i förnuftig o. nyttig riktning alla skäl skulle talat för dess bibehållande, men att även i det motsatta fallet vilja vidhålla densamma endast därför att dess tillskapande en gång trott sig tjäna demokratiens sak är väl ändå att gå för långt i doktrinarism. I varje fall kunna icke hänsynen till en missriktad demokratisk ideologi inom det statliga livet få gälla som argument framför hänsynen till statsnyttan.

Statsrådets ansvarighet.

Herr Redaktör!

Gnarus' inlägg i monopolfrågan ang. grundlagsbrotten, vilka ju äro uppenbara, voro utmärkta. Regeringshandlingar, som protokollförts, skola granskas av Konstitutionsutskottet, som har att vaka över grundlagarnas efterlevnad. Hur Konstitutionsutskottet fullgjort sin plikt, veta och beklaga vi. Vad detta utskott lämnat utan anmärkning, kan sedan ej påtalas emedan åtalrätten är preskriberad.

Huruvida man äger rätt att till vanlig domstol stämma statsrådsledamot för någon hans regeringshandling, som kränk[illegible] enskild person, är än så läng[illegible] tvivelaktigt. Det förekom nyligen ett dylikt mål vid Stockholms rådhusrätt, dit generalkonsul Cronholm instämt förr utrikesministern Knut Agathon Wallenberg. Rådhusrätten sade sig vara ej behörig, men det är att märka, att Rådhusrättens ordförande, rådmannen Modigh som är känd såsom en mycket skicklig domare, var av avvikande mening o., överröstad av de övriga ledamöterna, anmälde sin avvikande mening till protokollet. Svea hovrätt har nu att "knäcka casus". I det längsta vågar man hoppas, att Kungl. Hovrätten skall, med upphävande av rådhusrättens beslut, ställa sig på den modige rådhusrättsavdelningsordförandens sida. Det vore sorgligt om det ej finge komma till allmänhetens kännedom, vem som i verkligheten bär ansvaret för förmedlingen av den tyska telegramutvexlingen under kriget. Generalkonsul Cronholm har hittills fått bära hundhuvudet. Sveriges anseende utomlands synes kräva, att sanningen, hur rudan den nu är, kommer i dagen.

Juris.

Tycker Ni om NATIONEN
I så fall gör Ni tidningen en tjänst genom att rekommendera den till vänner och bekanta.

Redaktör: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet,
Stockholm

Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre

PRENUMERATIONSPRIS:
Helår .... Kr. 10.—
Halvår .... Kr. 5.25
Kvartal .... Kr. 2.75

N:r 10. Fredagen den 4 December 1925. Årg. 1.

Brattsystemet anmält för J. O.

Direktören Adolf Anderson å Ekebo påfordrar J. O:s inskridande och beivrande av de olagliga transaktionerna.

Direktör Adolf Anderson.

I anslutning till de i n:r 7 8 och 9 av Nationen publicerade inläggen mot den Brattska spritkoncernen har direktören Adolf Anderson å Ekebo till riksdagens justitieombudsman ingivit en skrivelse, vari han påfordrar dennes inskridande och beivrande av en del lagstridiga handlingar som vid monopolets bildande blivit begångna. Skrivelsen lyder in extenso:

Till Riksdagens Herr Justitieombudsman.

Ehuru det Spritmonopol, som nu faktiskt förefinnes i Sverige, direkt strider mot Regeringsformen § 60, har från statsmyndigheternas sida intet åtgjorts för att få detsamma upphäft. Tvärtom har Kungl. Kontrollstyrelsen, flera finansministrar och riksdagspartier så omhuldat Spritmonopolets diktator de facto, med. d:r Ivan Bratt i Stockholm, och så beredvilligt gått alla hans önskningar till mötes, att en utomstående måste få den uppfattningen, att de svenska statsmakternas spritpolitik under de senaste åren nära nog dikterats av bemälde d:r Bratt. Då uppställer sig den frågan, hur han kunnat göra ett sådant inflytande gällande. För att finna förklaringen härtill måste man steg för steg historiskt följa hans bolags tillkomst och utveckling. I bifogade exemplar av tidinngen Nationen för den 13 november, 20 november och 27 november 1925 har jag i en artikelserie försökt göra en dylik överblick av hithörande förhållanden. Det visar sig då, att d:r Bratt för första gången hoppade över lagens skacklor, när hans bolag, A.-B. Stockholmssystemet, år 1916 i strid mot Kgl. Förordningen om försäljning av brännvin den 9 juni 1905 § 21, enligt vilken förordning bolagets nettovinst helt skolat inlevereras till statskontoret, olagligen använt etthundratusen kronor till inköp av stamaktier och femtiotusen kronor till preferensaktier i ett privat affärsföretag, Aktiebolaget J. D. Grönstedt & Co., varigenom sistsagda aktiebolag helt kom under d:r Bratts spira. D:r Bratts tilltagsna självrådighet hade gått så långt, att han ej fann det nödigt att begära Kugnl. Maj:ts tillstånd att på dylikt sätt få använda Svenska Statens medel, utan han gjorde helt enkelt transaktionen såsom om han haft Kungl. Maj:ts fullmakt därtill, och omnämner blott saken helt nonchalant i bifogade förvaltningsberättelse för A.-B. Stockholmssystemets tredje verksamhetsår (1916) sid. 12 — vilken förvaltningsberättelse var underskriven av F. Bergenholtz, G. Lagerbjelke, Fritz Lindqvist, K. E. Ringholm och Ivan Bratt — med följande ord:

"Under år 1916 avled den ene innehavaren av den stora vin- och spirituosafirman J. D. Grönstedt. Efter förhandlingar mellan Stockholmssystemet och firmans nye ensaminnehavare bildades ett bolag, aktiebolaget J. D. Grönstedt & Co. I detta bolag, vars aktiekapital sattes till 350,000 kronor, tecknade Stockholmssystemet samtliga stamaktier till ett belopp av 100,000 kronor, medförande majoritet å bolagsstämman, samt preferensaktier för 50,000 kronor. Övriga preferensaktier tecknades av i

(Forts. å sid. 4)

Mussolinis stora författningsreform.

ETT FÖREDÖME FÖR ANDRA NATIONER.

Fascismens idéer ha hängivna anhängare i alla Europas länder.

I Tidens Tegn publicerar den norske Romjournalisten J. S. Jonasen, ett samtal med Mussolini rörande hans stora författningsreform.

Parlamentarismens förfall är, förklarade Mussolini, icke något specifikt italienskt fenomen, ehuru det hos oss gått till ytterlighet. I tal och skrift har jag från alla länder mött övertygande bevis om att denna politiska institution, som för övrigt är ödesdiger för alla andra institutioner, nu är i uppförsbacken och att den kräver djupgående radikala förändringar (transformazione) om den icke skall hasta till ett olycksbringande slut. Vi för vår del ha utgått från fundamentalsatsen, att ett parlament ej kan funktionera, om icke det parti, som förmår samla flertalet röster i landet är tillförsäkrat en sådan majoritet, att dennas ställning icke kan antastas av korridorpolitik och samverkande smågruppers av politiska intressen inspirerade eländiga konspirationer utan vilken möjliggör för regeringspartiet att i ro få förverkliga sitt program. Likaledes anse vi, att man icke längre kan undgå att erkänna yrkeskorporationernas utomordentligt stora betydelse i och för det nutida samhällslivet, som vad Italien beträffar givit grundvalen för vårt politiska system. Det fascistiska reformförslag, som reserverar en del av senatsfåtöljerna för sådana organisationers representanter, innebär sålunda, att till de förutvarande kategorier medborgare, bland vilka konungen utser senatorerna, kommer ett välgörande tillskott av nya krafter i vårt överhus, som därigenom blir både starkare och mera livsdugligt.

I och med de den 2 oktober 1925 undertecknade överenskommelserna mellan de fascistiska organisationerna och arbetsgivarförbundet förverkligas den fackliga enheten på det industriella området såsom redan skett inom lantbruket. Jag utgår från att alla hederliga arbetare (di buona fede) komma att bli övertygade om den utomordentliga fördel de ernå genom att blott en arbetarorganisation står gentemot arbetsgivarna. Men fascisterna komma icke att på något sätt avstå från att tillvartaga och beskydda arbetarnas intressen, därför att de sålunda komma i tillfälle att bestämma arbetsavtalens innehåll. Överenskommelsen av den 2 oktobet betyder ett oförgätligt steg i fackföreningsrörelsens historia och har utomordentlig betydelse lika mycket för arbetarna som arbetsgivarna. Italien är en nation, stadd i oavbruten ekonomisk framgång, en framgång, som särskilt under de sista åren varit mycket iögonenfallande. Med hänsyn till de producerande klassernas vitala betydelse för nationen är det därför uppenbarligen och i allra högsta grad nödvändigt, att de samarbeta med regeringen. Överenskommelsen i fråga ådaga-

(Forts. å 4:e sid.)

NÄR SVERIGE SVEK SITT NEUTRALITETSLÖFTE.

Striden Cronholm—Wallenberg i nytt läge.

Den telegramväxling generalkonsul Cronholm gjorts ansvarig för ägde ej rum under hans utan under efterträdarens, envoyén Anderbergs ämbetstid.

Den uppseendeväckande kontroversen Cronholm—Wallenberg har genom en av generalkonsul F. Cronholm den 23 nov. till utrikesdepartementet ingiven skrivelse kommit i ett sådant läge, att det allmänna rättmedvetandet måste kräva, att sanningen helt kommer i dagen.

I sin senaste skrivelse till utrikesdepartementet erinrar generalkonsul Cronholm om huru han vid den tidpunkt, då han stod i begrepp att återvända till hemlandet, av dåvarande utrikesministern bankdirektören K. A. Wallenberg fråntagits befattningen såsom chargé d'affaires ad hoc i Mexiko, offentligen beskylld för att ha varit tysk spion under kriget varigenom generalkonsuln tvangs att kvarstanna i anställningslandet för en då oberäknelig tid framåt. Beskyllningen, vars sanningslöshet sedermera till fullo skulle ådagalagts av hr Hederstjerna på utrikesministerposten, grundade sig främst på det påståendet, att generalkonsul Cronholm under sin tjänstgöring såsom svensk beskickningschef skulle ha till Mexico's president överlämnat ett telegram från tyska regeringen, vari det erbjudandet gjordes att Mexico skulle återfå de under det senaste kriget med Förenta Staterna förlorade mexikanska områdena, Texas m. fl., ifall Mexico anslöte sig till centralmakterna och förklarade Staterna krig samt sökte förmå Japan att göra sammaledes.

I fortsättningen framhåller hr Cronholm den storm av harm och hat, som detta offentliga avslöjande mitt under världskriget uppväckt mot honom såsom den diplomatiske representanten för ett land, vilket högtidligen avgivit sin neutralitetsförklaring, i ett annat neutralt land. Avslöjandena hade blivit trodda, då de härstammade från amerikanska utrikesministeriet, och hr Cronholm hade såsom han framhåller, varit urståndsatt att personligen rentvå sig från beskyllningarna, eftersom han icke kände innehållet av de honom av hr Wallenberg för vidare befordran översända tyska chiffertelegrammen.

Generalkonsul Cronholm erinrar därpå om den av hr Wallenberg i hans förklaring till hr C:s besvär till Svea hovrätt i forumfrågan företagna åtgärden att ifrågasätta, att han överhuvud alls tillsänt hr C. de omtalade telegrammen under förmenande, att det skulle vara synnerligen lätt för generalkonsuln att styrka uppgifterna om deras emottagande genom att framlägga desamma, varpå dock hr C. svarar, att han naturligen f.

(Forts. å 4:e sid.)

Dagens Nyheter som pressmoralens väktare.

Dagens Nyheter har ansett nödigt att i sina spalter framskicka den tydligen i allra högsta grad tjänstvillige hr Torsten Fogelqvist till lovsjungande av vår utmärkta "tredje statsmakt". Det sker i en serie artiklar under rubriken "Pressen, partierna och den allmänna opinionen", som av deras utdragenhet att döma synas vara skrivna mot betalning per rad.

Hr Fogelqvist börjar med att förklara, att den svenska pressen är en beståndsdel av den svenska friheten. Intet kulturland har en friare press. De insinuationer, som stundom göras angående pressens nesliga bundenhet under uppdragsgivare o. klientel, äro i nittio fall av hundra rövarhistorier. För mindre tidningar med svagare ekonomi kan det ju visserligen, menar den värde skribenten, vara frestande att falla undan för ekonomisk påtryckning, men lyckligtvis ha vi också stora o. ekonomiskt solida tidningar, som äro starka nog att kunna stå emot alla försök i den vägen. Varmed tydligen avses den Bonnierska koncernens bägge huvudorgan, Dagens Nyheter (l) och Svenska Dagbladet (h). Mot alla tendenser till otillbörligt inflytande å pressens frihet och självständighet måste emellertid, anser den upplyste frihetsväktaren, kraftigt reageras. Detta icke minst mot partierna, vilka urartat till självändamål och blivit till leda för allmänheten.

Forts. å sid. 3.

Skall finansintresset lyckas genomtrumfa Djursholmsbanetunneln?

Den föreslagna Djursholmsbanetunneln diskuterades vid ett av Djursholms villaägareförening anordnat möte i Djursholms samskola sistlidna lördag.

Efter en synnerligen livlig debatt, varunder bl. a. överdirektör Almqvist och kommerserådet Dillner talade emot och bankdirektören O. Rydbeck för det vanvettiga projektet, beslöts med 29 röster mot 28 att hemställa till stadsfullmäktige att icke nu fatta definitivt beslut i tunnelfrågan utan låta undersöka även andra möjligheter att lösa Djursholms trafikfråga. Minoriteten röstade för tillstyrkande.

Finansintresset är emellertid icke overksamt såsom framgår av en någon dag efter meddelandet om Djurholmsvillaägarnas möte i Sv. Dagbladet

Forts. å sid. 4.

Fascismen i Norge.

I Norge har bildats ett oberoende politiskt parti på nationell grund, benämnt Södre landslaget. Detta har enligt vad meddelas från Oslo till regeringen ingivit en skrivelse, vari påyrkas, att norska arbetarpartiet o. Norges kommunistiska parti måtte upplösas, enär dessa organisationers arbetsprogram strider mot Norges grundlag. Södre landslaget fäster regeringens uppmärksamhet på saken och förutsätter, att frågan kommer att prövas av åklagarmyndigheterna. Skulle dessa icke se sig kunna ingripa, hemställes att regeringen förelägger stortinget förslag till supplerande bestämmelser mot revolutionära tendenser.

Förbudsrörelsens missbruk av det kristna namnet.

I en föregående artikel har i Nationen kraftigt påtalats det beklagliga missbruk av det kristna namnet som den internationella, av utländska storkapitalistintressen ytterst ledda förbudsrörelsen representerar Ingen allvarligt tänkande människa kan undgå att reagera häremot. Det är så mycket beklagligare som förbudsrörelsen som sådan uppenbart står i strid mot Kristi lära.

Denna uppfattning stödjes även av de främsta auktoriteterna på det kristligt religiösa området. Bland dessa kunna inom vårt land anföras namn sådana som biskoparna Olof Bergqvist, G. Billing, E. H. Rodhe och V. E. Rundgren. Biskop G. Billing uttalar, att ett totalförbud måste bli till skada "genom de verkningar i form av lagbrott, minskad respekt för gällande lag, hyckleri, lönnbränning, smyghandel o. dyl. med därav följande skadeverkningar av såväl fysiskt som moraliskt slag, som därav skulle följa". Kyrkoherde Gottfrid Eklund i Norrköping framhåller, att "genom förbud skapas en mängd brottsliga handlingar, som intet samvete kan finna vara brottsliga i och för sig, och som därför ingen gör sig samvete att begå. Av allt oförnuft finnes intet skadligare och farligare än att skapa fram brottsliga handlingar, som icke kunna rättfärdigas såsom brottsliga". Professorn i kyrkohistoria J. E. Linderholm i Upp-

Forts. å sid. 3.

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
Å textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.
Förenade Boktryckerierna - Söd-rtälje 1925

Den 4 Dec.

"Idépolitikens" finansiella bakgrund.

I ett par föregående nummer av Nationen har framhållits, huru det rådande politiska systemet icke endast ej motsvarar utan direkt strider mot det svenska folkets intressen. Grunden som bär upp detsamma är den gamla kända imperatorsatsen: "Divide et impera!" (= Söndra och härska!). Genom att söndra vårt folk i mot varandra kämpande, fientliga partier, grundade på falska idéer och lögnaktiga föreställningar, har det lyckats det härskande Mammon att neutralisera dess möjligheter till positivt inflytande inom lagstiftning och statsstyrelse. Medan de goda svenskarna under ledning av en korrumperad dagspress distraheras medels frågor av underordnad eller alls ingen betydelse, utöva herrar kosmopoliter under hemliga former ett regeringsvälde, där insatsen gäller intet mindre än vår nationella egendom och vår ställning som nationalstat.

En av det kosmopolitiska systemets mest ömtåligaste sidor är tvivelsutan den om partipolitikens finansiering, vilken är av utomordentlig betydelse för partiernas praktisk-politiska verksamhet. Inför valmännen hävda de praktfulla "idépartierna" som bekant, att det är folket självt, de väljande medborgarna ute i landet, som med sina anspråkslösa bidrag finansiera och bestämma över partierna och deras politik. Detta påstående håller dock icke inför verkligheten. Det är visserligen sant, att insamlingar under olika former bedrivas av partierna bland deras medlemmar och väljare såväl för de ordinarie underhållen som för valrörelserna. De sålunda inbringade medlen förslå emellertid såsom envar initierad vet, i allmänhet icke på långt när till organisationernas och deras valrörelsers ekonomisering. Härtill fordras också större belopp, vilka även välvilligt tillskjutas från storkapitalistiska håll, sedan de breda lagren så långt sig göra låtit pumpats på bidrag. Det är dessa "stora" bidragsgivare, som i kraft av sin ställning som ekonomiska huvudintressenter utöva det tongivande och bestämmande inflytandet inom partiernas politik på ungefär motsvarande sätt som inom andra moderna ekonomiska företag, ehuru man inom politiken ansett lämpligt använda sig av mera speciella, andra former än inom det övriga ekonomiska livet, där ju aktiebolagsformen numera är den vanliga.

I regel omgärdas de betydelsefulla "stora" gåvorna till partierna med den mest omsorgsfulla sekretess. Någon gång händer det dock, att meddelanden därom nå ut till offentligheten. Så har nu t. ex. skett ifråga om de Brattska "gåvorna" à 50,000 kr. till de frisinnades valrörelse 1920 samt 20,000 kr. till de frisinnade kvinnorna. I vad mån högern och socialdemokraterna också lyckliggjorts med "gåvor" av d:r Bratt, äro vi för dagen ej i tillfälle att lämna någon upplysning om, men i betraktande av den hållning dessa partier intagit gentemot det grundlagsstridiga spritmonopolet kan på goda grunder antagas, att icke heller de blivit bort glömda av de höga välgörenhetsutövare, som lagt sig till med spritindustrien.

Kan, frågar man sig, ett politiskt representationssystem, vars finansiella bakgrund ter sig på här omförmält sätt, anses naturligt ock sunt? Nej! Varje ärlig bedömare kan ej undgå att inse, att på en dylik grund kan intet rationellt representationsskick hava sin tillvaro. Det folkliga inflytandet inom partierna och representationen måste under sådana förhållanden bli illusoriskt. Då man sedan betänker de möjligheter till inflytande, som den av storfinansen behärskade dagspressen representerar samt de nyttjade otaliga sätten att ekonomiskt binda inflytelserika personer inom partierna, framstår det rådande korruptionstillståndet inom vårt politiska liv liksom hela den parlamentariska urartningen i en för alla och envar fullt förståelig dager. Hittills har det visserligen lyckats de agerande herrarna att inför folkets massor skickligt dölja det idépolitiska systemets heliga bakgrund medels en duperande fraseologi, som ingivit de godtrogna den falska föreställningen, att det hela ytterst skulle gälla en upphöjd strid för mänskliga fri- och rättigheter. Men detta på lögn o. bedrägeri grundade system strider mot gammal svensk rättsuppfattning. Därför måste det också brytas, med godo eller ondo. Den sunda reaktionens krafter måste samla sig till kamp mot det förnedrande kosmopolitiska systemet. Vike passiviteten och give den rum för viljan till positiv handling!

—————

PRESSKONSERTEN

Idé- eller klasskampspartier?

Olika borgerliga och socialistiska upplysningsorgan äro f. n. i färd med att söka klargöra för sig själva och varandra vad deras respektive partier egentligen äro. Försöken verka i hög grad ansträngda. Den socialistiska visdomens utläggare par préferense i Socialdemokraten hr Arthur Engberg, protesterar i en artikel, rubricerad "Klasskampspartier" mot den borgerliga pressens ideliga påståenden, att de borgerliga partierna skulle stå höjda över alla klassintressen under det det socialistiska representerade det ohöljda klassintresset. Efter att ha erinrat om den historiska bragd borgarklassen en gång utfört, då den kastade den feodala regimen över ända d. v. s. öppnade samhället för den kosmopolitiska utsugningspolitiken, menar han, att det nu är arbetareklassens (= dess ledares) tur att få träda i borgarnas ställe som den ledande klassen. Det gäller enligt hr E. "en totalkamp mellan en kapitalistiskt orienterad och en antikapitalistiskt orienterad politik". Varpå han skriver:

"Den enkla sanningen är, att partierna å ömse sidor den gräns, där borgerlig och socialistisk åskådning mötas, äro i samma grad exponenter för reella klassintressen och äro lika benägna att kämpa för dem. Man borde därför ha rätt att fordra, att de borgerliga partierna öppet erkänna sig som klasskampspartier."

Nya Dagligt Allehanda (h.), som utger sig för att representera den nationella synen på tingen tillbakavisar indignerat den elaka insinuationen och uppmaningen till de borgerliga att "öppet" erkänna sig som klasskampspartier. Nåja, det hör till spelet och ändrar naturligtvis intet i verklighetsläget. Det filosofiska Allehandas politik är vid det här laget tillräckligt genomskådad för att tagas på allvar. Författaren i Soc.-Dem. har givetvis rätt däri, att de nuvarande kosmopolitiska partierna, de borgerliga såväl som socialdemokraterna, äro företrädare för reella klassintressen. Dessa äro dock av ett annat slag än han söker göra troligt för sina läsare, icke de lojala gruppernas och klassernas av svenska folket intressen utan den regerande kosmopolitiska klassens, vilken för egen vinning organiserat vårt folks söndring. Det socialdemokratiska organets framställning av socialismen såsom en antikapitalistiskt orienterad politik motsvarar icke verkligheten. De uppmärksamma iakttagarna veta numera ganska väl, att so-

Forts. å sia. 3.

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

Vår förutsägelse att de mot Locarno-avtalet arbetande krafterna äro kosmopolitiskt organiserade och medvetet arbeta på att bringa till stånd Europas ragnarök har fått bekrätelse i tvenne tal, varav det ena i tyska riksdagen av Klara Zetkin, och det andra av Rosenfeld (Kamenev) i Moskva.

Klara Zetkin yttrade i slutet av sitt tal, att "Tyskland kan garantera sig en fred, icke genom antagandet av Locarno-avtalet utan endast och allenast genom ett intimt förbund med Sovjet-Ryssland, ett förbund, vilket kan synas vara ekonomiskt och politiskt men i själva verket också måste vara militäriskt". Samtidigt talade Kamenev på Baumanska partikonferensen om Sovjet-Unionens ekonomiska politik och berörde därvid den revolutionära rörelsens utveckling i Europa. Han påpekade enligt i "Pravda" (25 november) återgivna referat resultaten av de tjeckoslovakiska valen och gjorde gällande att antalet av de för kommunisterna i Tyskland avgivna rösterna växer. Enligt Kamenev äro även bland de engelska arbetarna sympatierna mot en enad front gentemot de ryska kommunisterna i stigande, medan den revolutionära rörelsen i Östern bådar den engelska imperialismens sammanbrott.

Då nu den tyska riksdagen med stor majoritet beslutat att icke lyssna till siréntonerna från Östern utan att samtycka till Locarno-avtalets avslutande och Hindenburg underskrivit detta avtal, försöker den östra avdelningen av de kosmopolitiska krafterna att "i Allahs namn", vars existens de annars förneka, understödja de nationalistiska rörelserna i Asien, varvid deras dubbelspel i Syrien är särskilt intressant. "Palestina-Syrien-kommittéen" i Kairo har åter offentliggjort ett upprop, adresserat till Nationernas Förbunds sjätte session, vari framläggas följande fordringar:

1. Erkännandet av Syriens, Libanons och Palestinas suveränitet.

2. Erkännandet av dessa länders rätt att förena sig under en enda konstitutionell regim samt att avsluta fritt förbund med de andra arabiska staterna.

3. Omedelbart annullerande av mandaten över dessa områden.

4. Evakuering av Syrien, Libanon och Palestina av de franska och engelska trupperna.

5. Annullerandet av Balfours deklaration om den judiska hemortsrätten i Palestina.

Detta upprop bekräftar med all önskvärd tydlighet vad vi förut framhållit, nämligen att upprorsrörelsen i Syrien först o. främst varit riktad mot de judiska strävandena att innästla sig i Palestina och Syrien och utsträcka sitt herravälde t. o. m. över hela mellersta Asien.

Vad göra då bolsjevikerna och deras organ, Komintern, personifierad av Apfelbaum-Sinovjev? Jo, de försöka att blanda bort korten.

Enligt "Le Temps" korrespondent i Konstantinopel har dit anlänt en viss Ihsan Djabir bey, vilken utger sig att vara syrisk rebellanförare och säger att han är representant för den arabiska oavhängighets-kommittén. Denne representant för en alldeles okänd kommitté lyfter något på slöjan rörande sin verklige herre, då han antyder, att han befullmäktigats att vara denna kommittés representant i Angora och sändes för att säga, att hans landsmän gärna skulle mottaga oavhängigheten under turkiskt mandat. Den turkiska regeringen har emellertid vägrat att träda i förbindelse med honom. Då Turkiet för närvarande, enligt vad från olika håll meddelas koncentrerar sina truppstyrkor kring Mosul för att, om så skulle visa sig nödvändigt, med väpnad hand motstå Mosuls införlivande under engelskt protektorat, vore det ju i Turkiets intresse att skapa svårigheter för England i Palestina och Irak. Men regeringen i Angora förstår mycket väl, varifrån nämnde Ihsan Djabir bey i verkligheten kommer och önskar icke att kratsa kastanjer ur elden för en annans, särskilt en av judisk härkomst, räkning. Kampen mellan judar och turkar i Orienten går ju så långt tillbaka i tiden som till korsfararna och sultan Saladdin.

Så mycket om de kosmopolitiska krafternas östra flygel.

Från andra sidan Atlanten sörjer den vänstra flygeln för att Frankrike skall ha svårt att komma ur finanskrisen. Och på finanskrisen hänger såsom här upprepade gånger påpekats den politiska krisen. Vår profetia om socialisternas inträde i kabinettet har icke förverkligats, men det var inte därför att socialisterna hyste några skrupler om att maktens övertagande icke skulle vara i samklang med deras marxistiska doktriner, utan därför att Herriot måste hämma deras aptit efter portföljer. De ville nämligen ha de mest viktiga portföljerna och särskilt de, vilka skulle garantera landets säkerhet. De hava icke heller stuckit under stol med varför de behövde dessa portföljer. Den socialistiska deputeraden Bedus formulerade socialisternas baktanke sålunda: ".... jag tror icke att republikens, rådets och senatens presidenter hava blivit tillräckligt "mogna" för att i praktiken tillämpa den av oss noterade resolutionen." I resolutionen uttalades, att socialisterna tvivla på att regeringen i nödfall kommer att vidtaga tillräckligt energiska och djärva åtgärder (méthodes d'audaces). Härmed avsågs utomparlamentariska medel, som skulle ha till syfte att framtvinga en revolution.

Ännu så länge äro emellertid de borgerliga partierna i Frankrike tillräckligt starka för att upprätthålla ordningen och bevara landets konstitution. Denna kamp i ett land med från alla sidor mot sig koncentrerade kosmopolitiska element, är ett tragiskt skådespel, vittnande om dessa krafters styrka — en varning för alla andra folk.

Och slutligen: Locarnoavtalet har underskrivits. Hela pressen anmärker, att de amerikanska, japanska och ryska sändebuden voro de enda, som i det historiska ögonblicket lyste med sin frånvaro. Detta bekräftar vad vi förut skrivit om Amerikas kosmopolitiska finansiärers opposition mot Europas återställande.

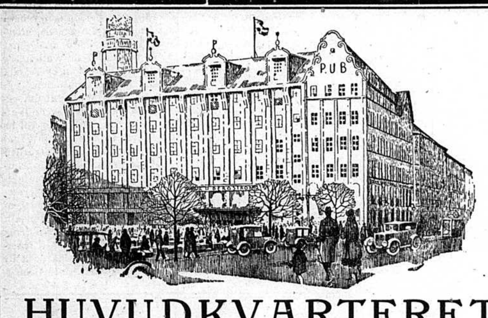

HUVUDKVARTERET
för all ekipering från Topp till Tå
för Herrar, Damer och Barn har
slagit upp portarna till sitt nya
etablissement åt Hötorget.

Med öppnandet av det nya affärskomplexet inledes en ny epok i vårt företags utveckling. Samtidigt som vi få betydligt ökade resurser att betjäna den ärade kundkretsen, kunna vi bjuda all den trevnad och komfort, som tiden kräver av att modernt affärshus.

Paul U. Bergströms A/B

Gör vår affär till Eder affär.

Ni behöver ett par skor

— och Ni vet säkert, att de elegantaste, solidaste och mest välpassande dam-, herr- och barn-skodonen bära märket

Kembels Handmetod.

Försäljningslokaler:
65 Drottninggatan 65. St. Nygatan 3. S:t Paulsgatan 6 B.

PÅ UTKIK

En hälsning till Nationen.

Från en av tidningens vänner, en namngiven allmänt känd och aktad stockholmare med det äktsvenska sinnelaget, fick redaktionen efter förra numret mottaga nedanstående versifierade hyllning till tvåmånadersdagen av tidningens tillvaro.

Må glädje och lycka festligt smycka
Er levnads vår,
och guldkrona slutligt trona
på silverhår!

På "Uggle"-jakt.

På fredagseftermiddagen i förra veckan,då n:o 9 av Nationen utkommit, fick redaktionen mottaga telefonpåringningar från personer, som trodde sig veta, att krafter voro i rörelse för att hindra distributionen av tidningen, att såsom en av meddelarna uttryckte sig det var "ugglor i mossen". Jag beslöt mig därför att göra en promenad ut i staden för att speja efter eventuellt förekommande ugglor. Och jakten blev icke utan resultat. Jag hade nämligen den turen att tämligen omedelbart få upp ett villebråd av allra finaste slag.

Nedkommen till kolportörernas försäljningsplats vid Stureplan fann jag en grupp åskådare av bägge könen intresserat sysselsatta med att studera Nationens löpsedel, som placerats å stora lyktstolpen: "Brattska Spritconcernen avslöjad.... etc.". Plötsligt kommer en soignerad herre i elegant päls fram och sällar sig till de intresserades skara. Den nykomne elegante herren av sista modet är ingen mindre än Nationens f. d. vis à vis i Norra Kungstornet, det s. k. Fyrtornet, f. d. restaurangdirektören Ivar Jacobson, ryktbar fr, sin verksamhet vid Göteborgsutställningsrestaurangen, den nedbrunna Hasselbacken, Cecil, Babel etc. Efter att en stund med gråmulen och allvarlig uppsyn ha beskådat Nationens löpsedel, går hr f. d. restaurangdirektör Jacobson fram till kolportörordföranden, med vilken han inleder en konversation. Hr J. får på begäran sig tillställt ett exemplar av Nationen till låns. Med en nonchalant knyck på nacken och ett ansträngt leende i anletet söker han så, gestikulerande och demonstrerande med Nationen i hand, övertyga kolportörordföranden om att Nationen icke är någon lämplig lektyr för svenska folket. Jag hade visserligen ej min utkiksplats tillräckligt nära för att kunna uppfatta konversationen herrarna emellan i dess helhet, men så mycket förnam jag att de meddelanden, som vi i förra numret lämnade särskilt i fråga om Brattkoncernen icke voro någon nyhet för hr Jacobson. Nåja, detta visste vi förut, men vår artikel var heller icke skriven för hr Jacobson et consortes utan för den svenska allmänheten, vilken också har en viss rätt att få veta en smula av vad som sker. För denna senare var vårt meddelande i stort sett en nyhet. När hr Jacobson slutat sin konversation med kolportörernas ordförande, lämnade han det lånade exemplaret av Nationen tillbaka, varpå den kosmopolitiske gentlemannen nådigt småleende tog adjö av kolportörordföranden och försvann med en min, som skvallrade om belåten segervisshet.

Undertecknad följde den förnämlige kosmopolitens exempel och avlägsnade sig, ehuru i motsatt riktning mot denne, icke så alldeles missnöjd med resultatet av min lilla ugglejakt. Jag lät emellertid för dagen nöja mig med fångsten som gjorts. Jag gav mig ut på en uppfriskande promenad i stadens omgivningar. När jag så någon timme senare åter passerade Stureplan, fann jag att Nationens löpsedel var försvunnen och i stället syntes där ett av de otaliga Bonnierska litteraturalstren. Jag sporde en av de unga försäljarna om anledningen härtill och fick det försiktigt framviskade svaret: "vi våga inte ha löpsedeln uppe".

Att de påtryckningar som gjorts haft åsyftad verkan, var uppenbart. Allt, även den eländigaste demoraliserande litteratur försäljes och drives det ofta en rent osmaklig reklam för, men när en tidning framträder, som vill ställa sig på moralisk grund och ärligt upplysa allmänheten om sanningen, då skyr man ej ens de ljusskyggaste medel för att komma den till livs. Det rådet ges emellertid en gång för alla hr f. d. restaurangdirektör Jacobson et consortes att hålla fingrarna borta från Nationen. Eljest kan utlovas vederbörande att det skall bliva mindre än angenämt för dem. Svensken är ännu icke bragt till stadiet av fullständig gojistisk flathet och resignation under herrar kosmopoliter. Ännu finnes hos honom förmågan att reagera.

Ego.

GYNNA NATIONENS ANNONSÖRER!

BEGÄR ALLTID
LILLE-BIL

Julmarknaden å Stockholms Stortorg

arrangerad av Stockholmsgillet, öppnas i år den 12 december och fortgår till klockan 5 em. på julaftonen. Alla platser på torget äro redan besatta och i mitten kommer som vanligt att stå en jättejulgran, även i år skänkt av generalkonsul F. Hagström.

Karl XII:s dödsdag högtidligt firad.

Karl XII:s dödsdag högtidlighölls i måndags enligt gammal god sed på Skansen av de i Stockholm förlagda truppförbanden. Kontingenter av dessa tågade på middagen upp til Skansen, där paradering skedde vid konungens byst, som var uppställd på Orsakullen. Ett antal pikenerare i k. livregementets uniform från 1700-talet höll därjämte vakt kring hjältekonungens byst. Vid Karolinska gravkoret firades dagen genom nedläggandet av tvenne större kransar med blågula band.

"Internationalmonumentet".

Striden om "internationalmonumentet" pågår alltjämt. Stockholms stadskollegium har enligt vad meddelas sänt projektet till "skönhetsrådet" för yttrande om dess "estetiska värde".

Det originella förslaget, som har den israelitiske gulaschbaronen Aschberg till upphovsman i egenskap av frikostig donator, skulle utgöras av en 15 meter hög betongpelare, varpå placerats en Prometeusfigur i brons, vilken avser att symbolisera "hur arbetareklassen sprider upplysning om krigets förbannele". Prometeus är 4 meter hög, och med facklan, som han håller i sin hand, 6,5. På pelarens åtta sidor skulle placeras bronsreliefer av Victor Adler, Branting, Keir Hardie, Jean Jaurés, Lenin, Liebknecht och Rosa Luxemburg.

Det är en i sanning utvald skara samhällsomstörtande judar som sålunda komma att vid Brantings sida förevigas i Sveriges huvudstad. "Intenationalmonumentet" kommer i verkligheten att symbolisera det judiska upplysningsarbetet inom arbetarklassen, vars rätta valör även arbetarna numera börja komma till klarhet om.

PRESSKONSERTEN

(Forts. fr. 2:a sid.)

cialismen är den stora vägröjaren för det internationella kapitalet, som benyttjat och alltjämt benyttjar sig av massorna för genomförandet av sina planer på politisk och ekonomisk hegemoni i samhällena. Det kan vara på tiden att herrar socialistledare såsom aktiva företrädare för det nämnda klassintresset avlägga sin antikapitalistiska dräkt. Deras spel är numera också tillräckligt genomskådat för att tagas för annat än vad det i verkligheten är.

Dagens nyheter som pressmoralens väktare.

(Forts fr. sid. 1)

Här har nu pressen fått en verkligt stor uppgift att fritt och obundet kritisera och rätta till det galet är. Till slut upplyses, att pressens uppgift är "att s k a p a opinion och s p e g l a opinion, att giva allmänheten vad den mest behöver och vad den helst vill ha".

Att hr Fogelqvists 8 spalter långa exposé till den svenska pressens lovsjungande närmast har till syfte att fritaga Dagens Nyheters ägare från varje misstanke att hava missbrukat sin maktställning som "tredje statsmakt", är nog så genomskinligt. Tror författaren, att han härvid lyckats i uppdraget, misstar han sig dock grundligt på den svenska allmänhetens goda omdöme. Aldrig så välformade lyriska betraktelser kunna icke bortförklara det oerhörda ansvar denna tidnings ägare dragit över sig genom det för vårt land i högsta grad olycksdigra inflytande densamma utövat. Dagens Nyheters publicistiska roll har icke varit "speglarna" av den svenska opinionen utan "skaparen" av en opinion, som varit så litet som gärna tänkbart svensk. Det har icke utan skäl i samband med det grundlagsstridiga spritmonopolets tillkomst uttalats, att ingen enskild man i vårt land utövat en så ödesdiger verksamhet till det svenska rättssamhällets söndertrasande och den svenska grundlagens raserande som just Dagens Nyheters ägare. I det av riksdagen beslutade raserandet av vår nationella försvarskraft är icke heller vederbörande utan ett drygt ansvar. Det är icke svenskhetens utan den mot svenskheten riktade internationalismens synpunkter och intressen detta organ företrätt o. företräder. Det hjälper icke, att man nu slår sig för sitt bröst under orerande om sin solida ekonomi och sitt oberoende. Gärningarna tala för mera än ord, och efter gärningarna skall det också varda dömt.

Den överlägset moraliserande ton hr Fogelqvist anslår gentemot de mindre ekonomiskt välställda tidningarna i vårt land är i hög grad malplacerad i ett organ som Dagens Nyheter, vilket självt så illa följt de moraliska grundsatser som den låtsar sig företräda. Tystnad på den punkten hade varit mer än väl på sin plats. Detsamma gäller den överlägsna kritiken mot partierna. Vilka är det som gjort dessa till det de i dag äro, ja, hela det parlamentariska livet till den gungfly det i verkligheten är, om icke just den depraverande tidningspress, som vars främsta språkrör Dagens Nyheter är att räkna. När man väl en gång fått det hela som man velat ha det, då träder man fram i den samhälleliga moralens namn och läser lagen för sina vilseförda. Domen över slikt handlingssätt kan icke bliva mera än en, och det är att hoppas att den icke skall göra sig ohörd.

Spritpåven i full ornat.

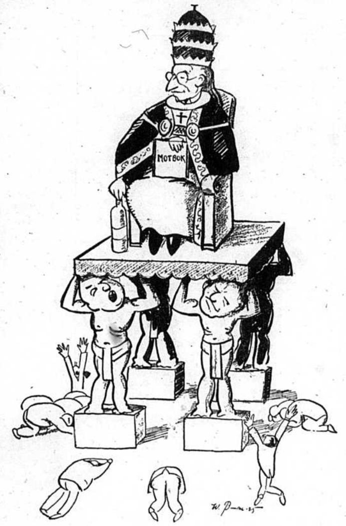

Det Brattska påvedömet sådant det ter sig för den enkle mannen av folket.

Förbudsrörelsens missbruk av det kristna namnet.

(Forts. fr. sid. 1)

sala erinrar om, att "Paulus hävdade de kristnas frihet i fråga om mat och dryck och Jesus själv drack vin samt naturligtvis av sin tids fariséer stämplades som vindrinkare, att icke tala därom, att Jesus enligt bokstavstron förvandlade vatten till vin vid bröllopet i Kana". P. P. Waldenström yttrar: "I den heliga skrift finns icke ett ord som befaller absolutism, men där befalles på många ställen nykterhet. De, som döma som drinkare dem, som dricka ett glas vin, måste även döma Jesus som drinkare och de, som icke kunna som nykterhetsvänner räkna dem, som icke äro absolutister, måste även anse Jesus som icke nykterhetsvän och för en sådan, med vilken de icke kunde samarbeta". Den kände pastorn Wyndham i Heathcote i U. S. A. uttalar om förbudet, att "det strider mot kristen uppfattning, som lär, att ingen materiell sak är ond i sig själv och att allting, materiellt och immateriellt, synligt och osynligt, utgått ur samma skaparehand o. är alstret av samma tanke. Kristendomens monistiska filosofi lär, att det inte finns något ont i och för sig, utan att det onda ligger i människans vilja och missbruk av saker, som i och för sig äro moraliskt indifferenta". Pastorn A. E. Wilkinson, Croydon, U. S. A., betecknar förbudet som "antikristligt och bör därför bestämt avvisas av alla kristna". Även den katolska kyrkan hävdar bestämt den av de här relaterade auktoriteterna omfattade åskådningen rörande förbudet såsom stridande mot Kristi lära och leverne.

De olyckliga verkningarna av den under den kristna religionens täckmantel arbetande förbudsrörelsen ha som vi alla veta gett sig tillkänna på mångahanda sätt bl. a. i undergrävandet av den kristliga moralen samt skapandet av en mängd allvarliga missförhållanden i samhällslivet, som även bära nog så tydliga vittnesbörd om rörelsens antikristliga karaktär. Det är att i hög grad beklaga, att den kristliga verksamheten på detta sätt letts in på avvägar samtidigt som den i och för sig berättigade och lovvärda idé, som legat till grund för nykterhetssträvandena av mindre ansvarskännande ledare förvanskats till allvarlig skada för den sak den varit avsedd att tjäna. Men en gång måste naturligen sanningen varda uppenbarad för de miljoner ärligt menande kristna, som i god tro låtit förleda sig av de falska parollerna.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt uppfriska blodet, därmed avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande.

Magsyra och Huvudvärk försvinna. Värk i kroppen, Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och Välmående återvinnas.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfriskande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik - Stockholm

VITVARU och HERREKIPERING

— ELLA ANDERSSON —
Nybrogatan 36, Stockholm.
Tel. Norr 242 48

SKJORTOR
KRAGAR
SLIPSAR
DAMUNDERKLÄDER
STRUMPOR
VANTAR

BESTÄLLNINGAR å Skjortor — Damunderkläder utföras.

OBS.! Vid åberopandet av denna annons erhålles 5 proc. rabatt.

VÅRT NAMN garanterar ett vederhäftigt och samvetsgrannt utförande av alla släktnamnsärenden
Begär namnförslag och upplysningar. Låg taxa
SVENSKA NAMNBYRÅN
Etabl 1911
Riks 147 87 Stockholm
STUREPLAN 11.

Elvira Halldén
DAM- & BARNKONFEKTION
7 Roslagsgatan 7
Telefon Vasa 24 30.
Beställning å sömnad emottages.
Prima varor till billiga priser.
OBS.! Vita rockar kr. 6.75.

Rågummisulning samt sulning med Björnläder och alla slags
SKOREPARATIONER
utföres av
Skolagningsfabriken
11 B Nybrogatan 11 B
Rekommenderar sig för utförande av ett förstklassigt arbete till billigaste pris.
Arbetet utföres på dagen, även medan kunden väntar.
Galoscher lagas.
Hämtas och hemsändes efter tillsägelse pr
Telefon: Östm. 79 66.

Litteratur
inom alla fack och från alla tider. Största lager i Norden.
Över 200 kataloger utgivna.
BJÖRCK & BÖRJESSON
Antikvariat — Bokhandel
Drottninggat 62, Stockholm

Herman Olsson & C:o
FODER- & SPANNMALSAFFÄR,
Kungstensgatan 9, Stockholm.
Fodervaror samt Torvströ o. Torvmull till lägsta dagspriser.
Tel. N. 6784, N. 78590.

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

Hela Stockholm
klär sig hos oss tack vare vår
AVBETALNING

Allt i Kläder
Färdiga — Beställda

A.-B. Kläder
Huvudaffär och verkstaden
Sveavägen 34-36 (nära Hötorget)
Filialer: Vasagatan 44, 2 tr.
Kungsgat. 55, Vasagat. 9,
St. Nygatan 18, Katarina
Bangata 9 (Hörnet av Götgatan).

ERIK ERIKSSON
Plåtslageri
STOCKHOLM
Brunnsgatan 23 - Tel. N. 14915.

GERDINS
Kol- & Vedgård
Badstugatan 50, Stockholm
Tel. Söder 13958.

Lager av ved, kol och koks, kolbriketter och Ilsebriketter

Fri hemkörning

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

NATIONEN

Fredagen den 4 December 1925.

Omålade MÖBLER
Husgerådssaker, alla slag. - **Leksaker**
BILLIGASTE PRISER
KORG- & SLÖJDAFFÄREN, Sergelgatan 2
C. Olov Dahlin. Tel. N. 18243.

Brattsystemet anmält för J. O.

(Forts. fr. sid. 1)

den gamla firman ekonomiskt intresserade personer. Å preferensaktie må ej utdelas mera än 7 proc. årlig ränta; vinsten i övrigt tillfaller stamaktierna. Stamaktieägaren är genom särskild överenskommelse berättigad inlösa preferensaktie till pari. Innehavaren av den gamla firman inträdde i det nya bolagets styrelse. Senare hava två större och två mindre vinhandelsfirmor förvärvats av Grönstedtska bolaget."

Bolagets revisorer, Kungl. Kontrollstyrelsen o. Finansministeriet underläto att göra anmärkning mot transaktionen. Detta var upprinnelsen till den olagliga expansionen av dr Bratts bolag, och då anmärkning ej gjordes, var vägen öppnad för dr Bratt att fortsätta i sin strävan att sätta svenska folket under förmynderskap och göra sig själv till en ny statsmakt. Mängden av de bolag, som av dr Bratt sedan på liknande sätt inköpts, framgår av A.-B. Stockholmssystemets årsredogörelse för fjärde verksamhetsåret, vilken redogörelse även bifogas.

Då det i ett välordnat statssamhälle, som ännu ej råkat ohjälpligt på förfall, måste anses olagligt, att enskilda personer självrådigt och utan minsta bemyndigande från Kungl. M:t och Riksförsamlingen disponera över statskassan för inköp av aktier i privata bolag, får jag vördsamt härmed fästa Eder uppmärksamhet, Herr Justitieombudsman, å sagda olagliga transaktioner, förlitande på, att genom Eder försorg, Herr Justitieombudsman, lämpliga åtgärder skola vidtagas mot de medlemmar av styrelsen för A.-B. Stockholmssystemet, som deltagit i de olagliga besluten, samt mot bolagets revisorer och Kungl. Kontrollstyrelsen, vilka försummat att, sin plikt likmätigt, göra anmärkning mot A.-B. Stockholmssystemets olagliga handlingssätt och därefter tillse att de självrådiga styrelseledamöterna befordrades till laga näpst och förpliktades ersätta ifrågavarande brist i statskassan.

Den åtgärd, som här påtalats, kan måhända vid första påseende synas tämligen oskyldig. Det penningebelopp, som det närmast rör sig om, etthundrafemtiotusen kronor, är visserligen icke obetydligt, men det är icke beloppets ifråga storlek, som är det mest betydelsefulla i detta sammanhang, utan konsekvenserna av det passerade, vilka måste anses synnerligen allvarliga. Bland de omedelbara konsekvenserna märkas främst den, att respektive statsmyndigheter, kontrollstyrelsen och finansdepartementet, genom att godkänna eller se genom fingrarne med ett dylikt övergrepp emot gällande lagbestämmelser kommit att för framtiden binda sina händer. Får sådant passera en gång, kunna ju icke heller samma myndigheter vid ett annat tillfälle gärna förhindra ett upprepande. Erfarenheten har också visat, att upprepanden icke länge låtit vända på sig. De indirekta följderna äro dock vida allvarligare och kunna betecknas såsom nästan oöverskådliga. En aning om, varthän de kunna leda, ger den korta meningen, som avslutar citatet ur systembolagets berättelse för 1916 sid. 13: "Senare hava två större och två mindre vinhandelsfirmor förvärvats av Grönstedtska bolaget". På den korta tiden av några få månader hade alltså icke mindre än fem enskilda firmor tvingats in under monopolet. Nu kan det visserligen sägas, att den härigenom uppkomna skadan var mindre betydande. De fem firmorna sysslade endast med tillverkning och försäljning av vin och spirituosa, och sedan den nya lagen, som bestämde, att enskilda firmor icke mera skulle få bedriva minutförsäljning med dylika varor, vunnit laga kraft, skulle de nämnda firmorna i alla fall nödgats upphöra med sin verksamhet. Detta resonemang torde dock ej kunna anses hållbart. Till en början vill jag erinra om, att den nya lagen icke förutsatte, att alla enskilda firmor inom denna bransch skulle upphöra. Det var endast minuthandeln, som skulle förbjudas för de enskilda firmorna. De principiella konsekvenserna äro ännu betydelsefullare. Det visade sig också mycket snart, att monopolherraran icke nöjde sig med att absorbera endast sådana företag, som sysslade med den nämnda branschen. Slag i slag kommo nämligen nya jobsposter. Den ena gången var det en stor hotellrörelse, en annan gång ett porterbryggeri, en tredje gång en läkemedelsfabrik o. s. v., som på enahanda sätt pressats in under monopolet.

Visserligen kan det ju sägas, att rörelsen i någon mån nu hejdats, men det torde icke vara någon överdrift att påstå, att den nuvarande situationen innebär ett i hög grad oroande moment för hela det svenska näringslivet, och att en verklig upprensning av detta mystiska Spritmonopol är en angelägenhet av första rangen för hela vårt folk.

Ekebo, Väsby den 1 december 1925.

Adolf Anderson.
Direktör.

Skall finansintresset lyckas genomtrumfa Djursh.-banetunneln?

införd intervju med överdirektören Meurling, vilken i egenskap av en av deltagarna i utredningen om tunneln uttalar, att det måste anses föga klokt att gå och bygga en ny järnväg, när det redan finnes en gammal. Ett tunnelbygge innebär visserligen alltid en viss risk, menar hr M., många städer ha dock utfört tunnelarbeten, och här i Stockholm tillhör ett dylikt icke det svåraste, då det är berg nästan alltsammans. "Jag tror att det skall gå att få ekonomiskt vederhäftiga entreprenörer, som skola vara villiga att utföra arbetet för en summa av 4 miljoner. För att få klarhet häruti, bör man emellertid snarast möjligt infordra anbud."

Det skall utan tvivel bli intressant att se, vilken part som kommer att avgå med segern om finansintresset eller sunda förnuftet. Vad tror "Sunt Förnuft"?

Ordnandet av Stockholms förortstrafik.

Stockholms länsstyrelse har till stadsfullmäktige i Djursholm och Vaxholm och samtliga köpingar, municipalsamhällen och vägstyrelserna i väghållningsdistrikten omkring huvudstaden riktat en inbjudan till sammanträde torsdagen den 7 januari kl. 7 em. på restaurant Gillet i Stockholm för dryftande av frågan om ordnandet av förortssamhällenas trafik.

PENSIONAT HALLEGÅRD, Skärsätra, Lidingö.
RIKSTEL. 4.

Rekommenderar sina varma och trevliga rum med alla bekvämligheter. - Hög, ren luft. - Bekväma förbindelser med Stockholm.

Inackorderingar, som hava sitt arbete i Stockholm, kunna, om så önskas, intaga sina måltider å Fredrikshofs Pensionat, Fredrikshofsg. 10. Tel. 79134.

Helmer Holmberg
Juvelerare
Etabl. 1865.
Tel. Norr 53 60 — 59 Regeringsgatan 59 Stockholm. — Tel. Norr 53 60
Beställningar & reparationsarbeten. HAKKORS på lager fr. o. m. nyår.

Knut C. W. Lindgrens
Frukt-, Blomster- & Grönsaksaffär
Nybrogatan 56 B. Tel. Öst. 7094.
Kransar och buketter bindas smakfullt. Varor hemsändas.
REKOMMENDERAS.

Café CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.
Tel. N. 8389.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

Stor Realisation
Partilagret
VASAGATAN 7
(1/2 tr. ned, mitt emot posten)

Dricksglas, släta	0:85	pr 1/2 duss.
" på fot	1:60	pr 1/2 "
Brännvinsglas, hög fot	1:80	pr 1/2 "
Bonbonier, stor slipad med lock	1:25	pr styck.
Sockersatser, gräddkanna och sockerskål	0:75	pr sats
Tvålhäng, aluminium,	0:45	pr styck
Kopparflaskor med lock	1:35	pr styck
Brödkorg, vit, vackert dekorerad	1:10	pr styck
Brödkorg, gul	1:00	pr styck
Kaffekoppar, prima	2:50	pr 1/2 duss.
Tallrikar, flata	2:50	pr 1/2 "
" djupa,	2:50	pr 1/2 "
Glasassietter	0:90	pr 1/2 "

Tvål billigt, Kammar från 0:25 öre
Strumpor i olika prislägen.
GÖR ETT BESÖK!
Vid uppvisande av denna annons erhålles 5 proc. extra rabatt.

I glädje och sorg
hyr Ni Eder frack-, bonjour-, smoking- och jaquettkostym samt överrock och hög hatt billigast i K. Johanssons Uthyrningsaffär, Klarabergsgat. 58.
OBS.! 3:dje huset fr. Vasagatan.
Allm. Norr 160 56.

Pehr Anderson
SKRÄDDERIAFFÄR
Nybrogatan 57 — Tel. 76045.
STOCKHOLM.
Omsorgsfullt arbete garanteras.

Elektriska affären
Jacobsbergsgat. 29
Inneh. Ingeniör Hj. Knutsson.
Tel. Norr 10708
Rekommenderas!
Installationsmaterial
Radiodelar och Apparater
Alla slags elektr. rep. utföras.

Nya Nordiska Expressbyrån
Mästersamuelsgat. 41.
Tel. 277. Norr 1444.
BILAR — CYKLAR — KÄRROR

Stockholms Ur-Reparationsverkstad
Jacobsbergsgat. 29
Tel. N. 5578.
Reparerar alla slags Ur cirka 50 proc. billigare.
Urglas 1 kr. Fjäder 3 kr.

Dräkttyger,

135 cm.	2.75	met
Gosskostymtyg, 140 cm.	2.75	"
Kapptyger, 140 cm.	3.50	"
Ulstertyger	5.00	"
Underklädesflanell	0.55	"
Blusflaneller, nya mönster	0.90	"
Dubbelflanell	1.35	"
Blåtwills, 70 cm.	0.90	"
Trådgardiner	0.38	"
Allmogegardiner	0.45	"
Mohair, 100 cm.	2.00	"
Blommiga Förklädestyger	1.10	"
Helylle Gosscheviot	3.00	"
Handdukar, hellinne	5.40	duss.
Näsdukar, kulörta	2.65	"
Äggtvål	1.60	"
Blyertspennor	0.35	"
Klädstreck	0.40	st.
Skurtrasor, tjocka	0.40	"
Klädhängare	0.10	"
Ryggsäckar	1.35	"
Saxar	0.50	"
Förskärarknivar	0.65	"
Dörrmattor	0.50	"
Baddockor	0.35	"
Militärfiltar	5.50	"
Jaquardfiltar	9.00	"
Goss-sporttröjor	1.50	"
Herrsporttröjor	3.75	"
Damlinnen, trikå	1.75	"
Jumpers, helylle	2.75	"
Damkoftor, moderna	5.50	"
Ficklampor	0.75	"
Ficklampsbatterier	0.35	"
Rakknivar	0.60	"
Militärtröjor	2.75	"
Normalskjortor	2.75	"
Skosulor, nöthår	0.15	par
Gosshängslen	0.50	"
Manshängslen, lösa stroppar	1.25	"
Tändstickor	0.10	pak.
Putsmedel för koppar	0.12	burk
Tråd	0.10	rull.

100-tals andra artiklar billigt.
Oskarsons Lager, Kungsgat. 57 A, 1 tr. Filial: Klevegränd 2 (Vid Götgatan 9.)

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 ∴ Tel 70494
Emottager KLÄDER såväl till TVÄTTNING som MANGLING,
E. Ringström.

Sportintresserade!
Gör Edra inköp av skidor, skridskor, bandyklubbor och övrig utrustning hos
RUD. GREENS EFTR.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.). Tel. 66 22.

A. ZETTERGREN
Speceri- & Viktualieaffär
Brahegatan 1
Tel. 75064 o. Norr 5064
Rekommenderar sig hos Stockholms husmödrar.

När Sverige svek sitt neutralitets-löfte.

(Forts. fr. sid. 1)

n. icke kan inneha de telegram, som han på hr W:s order överlämnat till tyska beskickningen. Härpå skriver generalkonsul Cronholm:

"Emellertid har jag nu fått tillfälle att taga kännedom om texten till ett antal telegram och därvid gjort den lika överraskande som för mig angenäma erfarenheten, att de telegram, som jag sålunda skulle ha befordrat, hänföra sig till tiden efter mitt återkallande och sedan jag överlämnat beskickningen till min av hr K. A. Wallenberg utsedde efterträdare hr C. G. G. Anderberg, ehuruväl denne icke blivit liksom jag eller efter mig utsatt för liknande offentliga beskyllningar. Det var sålunda efter min tid och under Anderbergs chefskap, som de telegram ankommo, vilkas innehåll efter avslöjandet framkallade de då allierades bittra hat mot mig och omöjliggjorde min planerade hemresa.

Det hade redan under krigets första skeden lyckats engelsmännen att komma i besittning av tyskarnas hemliga chiffer, varefter en dechiffrering av deras telegram var en enkel sak, och texten till telegrammen köptes i Mexico, varifrån de i och för dechiffrering sändes till London. Detta uppseendeväckande meddelande lämnades bl. a. i ett telegram till amerikanske utrikesministern från dåvarande amerikanske ambassadören i London Walter Hines Page, vilket av honom den 24 februari 1917 avsändes från London, där han mottagit det av brittiske utrikesministern Balfour. I detta telegram återgives även den dechiffrerade texten till det tyska telegram, som innehöll förutnämnda erbjudande till Mexico jämte löfte om frikostig finansiell hjälp ävensom underrättelsen om påbörjandet den 1 februari 1917 av undervattenbåtskriget utan restriktioner, och erbjudandet skulle göras, så snart denna utsträckning av operationsbasen visade sig leda till krig med Förenta Staterna".

Generalkonsul Cronholm slutar med att upplysa, att han innehar texten in extenso till Mr. Page's telegram m. fl. andra och inom kort ämnar bringa deras innehåll till allmänhetens kännedom. Slutligen uttalar han den önskan, att dåvarande regeringens främste ledamot må träda fram inför allt Sveriges folk och vittna i saken, på det envar må kunna bedöma, "på vem ansvaret vilar för all den skada och skam, som genom densamma bragts över vårt land". Genom ett dylikt vittnesbörd skall, anser generalkonsul Cronholm, klarläggas, att "det icke är Sveriges folk, dess konung eller regering, som bär ansvaret för denna skada och skam, som gick ut över vårt land, utan att hela ansvaret vilar å bankdirektören K. A. Wallenberg, som, tack vare att han samtidigt innehade utrikesministerns höga förtroendeämbete, fick tillfälle att såsom "statstelegram" befordra ifrågavarande telegram i hemligt chiffer och förty kunde med utnyttjande av honom underordnade organ i utlandet vid sidan av sitt ämbete gå dylika hemliga ärenden åt en krigförande makt".

Tycker Ni om NATIONEN?
I så fall gör Ni tidningen en tjänst genom att rekommendera den till vänner och bekanta.

Mussolinis stora författningsreform.

(Forts. fr. sid. 1)

lägger klart och övervägande den samarbetets anda, som besjälar arbetsgivarna gentemot det fascistiska partiet och regeringen. För övrigt bör framhållas, att om monopolet innebär en stor fördel för de kroppsarbetande klasserna, så betyder det tvivelsutan detsamma för arbetsgivarna, som alltid skola möta en uppriktig och ogrumlad anda av hänsyn och samarbete hos ledarna för det fascistiska partiet och de fascistiska fackföreningarna. På så sätt blir det monopol avskaffat, som socialisterna skapat genom sin landsorganisation (Confederazione generale del lavoro), ett monopol, som de missbrukade till politiska manövrer, syftande att ödelägga såväl staten som folkhushållningen. Nu måste den dock rymma fältet för de fascistiska organisationerna, vilka ha till uppgift att införliva arbetets mäktiga producerande klasser i det nationella livet. De fascistiska organisationerna övertaga från och med detta nu i nationens namn uppgiften att representera de italienska arbetaremassorna och ernå också erkännande av den enorma sociala styrka, som de företräda.

Vår nationella valuta förbättras lugnt och oavbrutet. Vi behöva icke tillgripa några extraordinära åtgärder för att framkalla uppgång för vår valuta. Vi ha endast att sörja för att den nationella produktionen fortsätter i den intensiva rytm, som nu råder, och för övrigt låta samhällslivets andra faktorer fritt utöva sin inverkan på valutabörsen. Jag behöver icke tillägga, att den kontroll över börsen och begränsning av sedelstocken, som hittills upprätthållits och kommer att upprätthållas, visat sig mycket gagnelig.

De likvider, som vi måste giva utlandet för importerad spannmål, representera den viktigaste delen av underskottet i vår handelsbalans. I viss mån är denna import oundviklig, då Italiens jord, som är mindre fruktbar än allmänt antages icke kan föda en blomstrande, raskt tillväxande befolkning som vår. Men framstående fackmän ha ådagalagt, att även om det är omöjligt att utvidga vår sädesbärande areal utan att göra intrång på andra för nationen viktiga odlingsformer, så är det dock möjligt att åstadkomma en intensivare sädesodling. Det är därför min mening att öka avkastningen per hektar av den brödsädesbärande jorden. Denna plan har av både fackmän och lantmän mottagits med entusiasm.

Fascismen är i sitt ursprung, sin utveckling, sina teser och sina resultat ett specifikt italienskt fenomen. Men det hindrar ej, att några av våra grundtankar som t. ex. vårdandet av de patriotiska och religiösa traditionerna, motståndet mot kommunistiska och därmed besläktade teorier, disciplinen i den offentliga förvaltningen, försoning av motsatserna mellan kapital och arbete, allt under hänsyn till de nationella intressena — det hindrar icke, att det finnes ett slags frändskap med liknande strömningar i andra delar av Europa. I denna mening har fascismens triumf övat ett betydligt inflytande som väckelse långt utanför sitt hemland.

Ärkebiskop Söderblom lyckönskar.

Ärkebiskop Söderblom har sänt ett telegram till Briand, i vilket han lyckönskar denne till Locarnopaktens undertecknande. Briand har tackat i följande ordalag: Den politik, vartill grundvalen skapats på ett så lyckligt sätt går utöver de undertecknade staternas gränser. Den intresserar alla nationer, vilka blivit freden, rättfärdigheten och den internationella solidariteten trogna(!).

Hyresgästernas byggnadsförening får gott betyg.

Stadsrevisor M. Billing, som haft att undersöka hyresgästernas sparkasse- och byggnadsförenings ekonomiska ställning, har nu slutfört sin undersökning och funnit, att föreningens ledning målmedvetet strävat efter att tillvarataga föreningens ekonomiska intressen och uttalar som slutligt omdöme, att "för den händelse föreningens ledning bedriver verksamheten efter samma riktlinjer som hittills, torde det för kommunen icke föreligga annan risk att stödja denna förening än vad som förefinnes vid stödjande av varje annan kooperativ bostadsförening".

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet, Stockholm
Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 11. Fredagen den 11 December 1925. Årg. 1.

Är den enskilde rättslös emot statsråd?

Ett märkligt uttalande av generalkonsul Folke Cronholm.

Till Red. av "Nationen",
Stockholm.

Med glädje och tillfredsställelse har jag läst de hittills utkomna numren av "Nationen" och, såvitt jag kunnat förstå, därvid funnit, att Redaktionen tagit sig före den i våra dagar tyvärr otacksamma uppgiften att företräda rent nationella, äktsvenska, fosterländska intressen.

Fördenskull och i den förhoppningen, att Redaktionen likväl alltjämt skall kunna blicka upp till den utan falskt sken strålande ledstjärnan, tillåter jag mig att till Eder kännedom och till Edert förfogande härmed överlämna några anteckningar, som jag nedskrivit i anslutning till de artiklar, som förekommit i "Nationen" i frågan om statsråds ansvarighet. I en av dessa har spörsmålet om f. d. utrikesministern Wallenbergs skyldighet att ingå i svaromål å mina stämningspåståenden blivit berört, och nu har detta blivit av Svea hovrätt slutligen prövat och utslag över mina besvär meddelat, varför jag dristar tro, att mina synpunkter skola kunna tjäna ett allmänt intresse.

Svea hovrätts utslag den 30 november 1925 får icke överklagas, då det endast gäller en fråga om domsfols behörighet, och har därför fått prejudicerande betydelse.

I utslaget heter det:

Cronholm har efter stämning vid rådhusrätten anfört: C. hade under den tid, han tjänstgjort såsom chargé d'affaires i Mexico, på order av Wallenberg, som då varit utrikesminister, till tyska beskickningen i Mexico, överlämnat vissa å ett för C. okänt chiffer avfattade telegram ävensom till Wallenberg befordrat beskickningens likaledes å chiffer avfattade svarstelegram. Detta Cronholms befattningstagande med tyska chiffertelegram hade sedermera under år 1917 uppdagats av regeringen i ett mot Tyskland krigförande land, vilket haft till följd, att C. offentligen beskyllts för att i sin egenskap av svensk chargé d'affaires ha varit tysk spion under då pågåendekrig, ävensom att C., sedan han återkallats från nämnda post och skolat återvända till Sverige, icke kunnat lämna Mexico. Då Wallenberg vore ansvarig för kostnader och skada, som han genom berörda order tillskyndat C., yrkade C. åläggande för W. att till C. utgiva d e l s full ersättning för de utgifter, han nödgats vidkännas under sitt tvångsuppehåll i Mexico, d e l s o c k skadestånd för därav förorsakad förlust av arbetsförtjänst ävensom för obehag och lidanden, som berörda beskyllning åsamkat C. Wallenberg hade vägrat att ingå i svaromål, åberopande sin dåvarande ställning såsom statsråd vilken grundlagsenligt fritoge honom från skyldighet att svara inför allmän domstol.

Men hänsyn till innebörden av hovrättens utslag äro två synpunkter särskilt beaktansvärda, dels den, att det därigenom blivit fastställt, att det varit Wallenberg i egenskap av utrikesminister, som förmedlat ifrågavarande telegramgång, och dels den, att det därigenom tillika blivit fastslaget, att man här i landet står rättslös mot ett förutvarande statsråd.

Beträffande den förra må framhållas: Av utslaget framgår, att hovrätten förklarat, att de åtgärder, på vilka jag grundat min talan mot Wallenberg*) d ä r e s t h a n v i d t a g i t

*) Kursiv. gjorda av förf.

(Forts. å sid. 4)

"Den hemliga sången."

En märklig bok.

Eira Hellberg: Den hemliga sången. J. A. Lindblads Förlag, Uppsala 1925. Pris 3 kr.

En kvinnoskiss kallar den kända författarinnan Eira Hellberg sin senaste bok. Men det är för blygsamt. "Den hemliga sången" är en gripande tidsroman, ett dokument om de hemliga makterna i tiden, de dolda krafterna på djupet.

Boken är en flammande stridsskrift mot de judiska strävandena efter världsherravälde och de metoder som härvid användas. "Den hemliga sången" borde därför läsas av varje ansvarskännande kristen. Den har också blivit mycket uppmärksammad i utlandet och och är redan översatt till tyskan. Men här hemma undertryckes boken av den tongivande och judebetonade litteraturkritiken. Och de icke judeägda tidningarna våga icke yttra något.

Handlingen är förlagd till Palestina. En ung svenska, gift med en jude, befinner sig på uppdrag av en judisk-amerikansk tidningskung i det heliga landet för att för den stora allmänheten skildra det Palestina, som bevarat de kristna minnena. Artiklarna skulle vara skrivna i kristen anda. Hon hade fått order att vänta med Jerusalem till dess en väntad, stor upptäckt blivit gjord under de pågående arkeologiska utgrävningarna.

Upptäckten kom, men ej som hennes judiska uppdragsgivare hade väntat sig. Genom en serie tillfälligheter kommer man nämligen på spåren den stora judiska komplott mot kristendomen som bestod i att med arkeologiens hjälp fabricera en klippgrav med inskriptionen att här vilar Jesus från Nasaret. Genom denna "upptäckt", som med hjälp av en judeägd press skulle basunas ut över hela jorden, trodde judarna sig kunna med ett enda slag avkristna världen, nämligen genom att beröva den tron på Kristi uppståndelse. Arkeologen, som med sitt namn skulle bekräfta riktigheten av denna upptäckt, varigenom evangeliums ord om uppståndelsen, det fundamentala i den kristna tron skulle brytas, svek emellertid och blev därför mördad av judarna.

Detta är i korthet bokens innehåll. Fabuleringen är visserligen gjord, men den är byggd på de hemliga dokument, som för några år sedan beslagtogos i Ungern, då frimurarelogerna därstädes upplöstes efter det korta judiska bolsjevikstyrets fall. Dessa hemliga judiska frimuraredokument innehöllo nämligen en detaljerad plan till åstadkommandet av en falsk Kristusgrav i syfte att därigenom fullständigt nedbryta kristendomen — den starkaste muren emot de judiska planerna på världsherravälde. Det är på dessa avslöjade planer som Eira Hellberg byggt sin märkliga bok.

Miljöskildringen i "Den hemliga sången" är utmärkt. Det är en rent biblisk prakt och fantasi över naturskildringarna. Karaktärerna äro tecknade med mästarehand, förrådande en mindre vanlig människokännedom.

—r—.

Det svenska spritmonopolet

"Sådant det är".

Av direktör Adolf Anderson, Ekebo.

Ovanstående rubrik, formulerad efter högt föredöme, täcker icke helt den redogörelse jag i det följande vill lämna om det svenska spritmonopolet. De senaste uppgifter, som äro tillgängliga, anknyta sig nämligen till årsskiftet 1924—1925, och då man här i nära nog bokstavlig mening kan säga att "allting flyter", är det ingalunda uteslutet att t. o. m. ganska stora förändringar kunna ha inträffat sedan dess. Inledningsvis må påpekas, att "det svenska spritmonopolet" icke är alldeles detsamma som "Brattska spritkoncernen". Koncernen omfattar nämligen även en del bolag, som knappast ha något att göra med själva spritmonopolet.

Det nuvarande moderbolaget inom spritmonopolet heter som bekant "Aktiebolaget Vin- och Spritcentralen". Vid senaste årsskiftet utgjordes dess styrelse av: Hrr F. W. H. Pegelow, Axel Hedenlund, Hjalmar Heimbürger, Ivan Bratt, Joh. Hellner, Helge Bäckström, Edv. Johansson och Alfr. Peyron. Revisorer voro: S. H. Kvarnzelius, G. H. Hultman, Bernhard Erikson och I. R. Wikland.

Balanskontot pr 31 dec. 1924 hade följande utseende:

Aktiebolaget Vin- & Spritcentralen jämte dotterbolag.

Balanskontot.

T i l l g å n g a r:		
Fastigheter		15,714,039:09
Maskiner, apparater & lösegendom		3,422,554:90
Tomfat		211,243:44
Aktier		17,829,611:—
Reverslån (A.-B. Svensk Sprit)		374,892:94
Inteckningslån		200,000:—
Bankdeposition för räkning tull, post m. fl.		2,299,500:—
Varulager	20,512,075:06	
Avgår ogulden tillverkningsskatt för inhemskt brännvin å allmänna nederlag	5,337,996:49	15,174,078:57
Kol		67,675:33
Diverse personer:		
Systembolag	11,301,989:03	
Övriga kunder och andra	1,446,423:29	12,748,412:32
Tillgodohavande hos banker		1,766,407:15
Kassabehållningar		139,368:59
	Kronor	69,947,783:33

Forts. å sid. 4.

Striden mellan kristen och judisk kultur.

Finnes det väl något så av ondo som rashatet? Det bottnar i bristande bildning och okultur. Ingen människa med aktning för sig själv bör kunna neka till att varje folk har rätt till en plats i solen. Har icke livet alstrat oss alla? Att hata och bekämpa människor emedan de ha annan hudfärg, är en dumhet och ett brott.

Och ändå — rashatet är beviset för sinnets och folkandans livsduglighet. Men icke det rashat, som bottnar i hatet mot det det främmande, utan det som ligger djupare och renare: medvetandet om sin egen folkanda, troheten mot sitt arv från fäderna, självbevarelseinstinkten för sina egna rasegendomligheter, sin egen plats i solen. Ty ett folk, som motståndslöst giver upp sin egenart är sjukt in i märgen.

Det finnes i hela jordens historia icke ett vackrare exempel på rashatets genomförande än Palestinarikets lagar för främmande folkslag. Icke ens de, som omvände sig till judarnes tro fingo beträda mer än förgården i templet. Endast de av blodet hade tillträde till själva helgedomen. Den fattigaste tiggare av Israels hus gick in i templets helighet medan den mest bildade och rika proselyt av främmande blod fick dröja i förgården. Så var det i hela judastaten, endast nådesmulor från de rikes bord d. v. s. delar av de infödas rättigheter fingo räckas åt främlingarne. Över judarne fingo ej främmande härska, ej besluta i lagfrågor, icke samla rikedomar ibland dem. Sammansvetsade kring sin egenart som folk stodo de i med- och motgång. De bekämpade varandra inbördes i partier men utåt, då det gällde, stodo de i ett block.

Det är detta rashatet, vi svenskar måste väckas till, ty striden står mellan judisk och svensk folkanda liksom ute i världen de två makterna materialism och idealism drabba samman i kampen mellan judisk och kristen religion.

Man vet så litet i Sverige, det judiska inflytandet på pressen är redan så starkt, att folket ej kan nås av vetskapen om vad som verkligen rör sig ute i de stora kulturländerna. På ett smygande sätt har oket begynt smidas kring svenska folkets nacke — det sövs med mångahanda vackra visor om internationalism, frisinthet, hög kultur, så hög att nivelleringen är över oss med flytande begrepp — judisk ande.

Det är ingen nyhet, att de västerländskt bildade judarne inom frimureriet funnit en säker organisation för sina världspolitiska planer. — Mussolini har sökt krossa denna makt inom sin stat och t. o. m. Svenska Dagbladet har måst låta sin Romkorr. i ett flerspaltigt brev

Forts. å sid. 3.

Främlingskontrollen bör upprätthållas.

Socialstyrelsen har nu avgivit sitt yttrande till justitieministern i frågan om fortsatt främlingskontroll. Häri påvisas de vittgående följder, som för vår del kunna tänkas uppkomma genom den nya immigrationslagstiftningen i Amerika. Det befaras, att sådana folkelement, som i Amerika ej ansetts önskvärda, skola söka sig till Sverige. Bestämmelserna om övervakande av utlänningar i riket böra därför prolongeras för tiden intill 1926 års utgång.

Tycker Ni om NATIONEN?

I så fall gör Ni tidningen en tjänst genom att rekommendera den till vänner och bekanta.

ORDET FRITT
UTAN CENSUR

Huru förfares med den beslagtagna smuggelspriten?

Herr Redaktör!

Med anledning av de i "Nationen" lämnade uppgifterna angående den Brattska spritkoncernen skulle det vara av intresse att i Eder tidning få upplysning om hur det förfares med den beslagtagna smuggelspriten.

Förstöres densamma?

Eller övertages den av Systemet?

I så fall till vilket pris?

Undersökes spriten vetenskapligt innan den övertages av koncernen, ty den är väl till stor del lika hälsofarlig som den amerikanska smuggelspriten?

Blandas den därpå med vårt goda potatisbrännvin eller andra varor, som vi få betala så dyrt under förutsättning att de äro oförfalskade?

Huru många tusentals liter antages beslagtagna per år?

Huru många tusentals kronar betalas till beslagtagarne?

(Forts. å 4:e sid.)

Dagens Nyheter underkänner Vetenskapsakademien.

Den kosmopolitiska kulturens främste bärare inom svensk press Dag. N. (l) utöser i en artikel "Hr Trygger i tionde klassen" sin vrede över Vetenskapsakademien för det denna djärfts invälja i sin tionde klass professor Ernst Trygger. Organet menar, att akademien satt sitt goda anseende på spel genom invalet i fråga. Tionde klassen skulle representera nationalekonomien och statistiken, och så inväljer man personer utan ringaste kompetens på området. Något som enligt tidningen vore så mycket mera fördömligt i närvarande tid, då nationalekonomien vuxit ut till "en blomstrande vetenskap" och vår svenska nationalekonomiska forskning ernått "en erkänd ställning i främsta linjen".

Alldeles oavsett hr Tryggers kvalifikationer för ledamotskapet av akademiens tionde klass torde det knappast kunna förtänkas akademien om den i va-

(Forts. å 4:e sid.)

Den 11 Dec.

NATIONEN 1926.

Under de få månader Nationen utkommit och verkat har tidningen lyckats tillvinna sig en ställning av förtroende och tillgivenhet bland allmänheten, som synes ägnad att inge de bästa förhoppningar om framtiden. Den efter förhållandena högst avsevärda framgång Nationen redan vid starten kunnat glädja sig åt visar, att tiden är mogen för de idéer vi trätt i breschen för. Vårt folk har aldrig älskat lögnen om det också kunnat låta förleda sig att för tider böja sig för densamma; det har aldrig på längden fogat sig i ett ovärdigt förtryck under utländska tyranner. När tiden varit mogen, har det vetat att kasta av oket och frigöra sig från tyrannerna.

Nationen skall under 1926 fullfölja de linjer, som under dess hittillsvarande verksamhet följts och som tydligt visa, att det är vår fasta avsikt att gå till djupet med problemen. Vi skola göra vårt bästa för att bana vägen för det nya oundvikliga befrielseverket. Den alltmera hotade svenska kulturen måste skyddas mot den överhandtagande kosmopolitiska skenkulturen. Det har alltför länge fått fortgå, att svenska tänkesätt av bestående värde offras för utifrån hämtade destruktiva idéer, vilkas enda syfte varit att förvirra sinnena och bereda vårt folk för anslutningen till det internationella Mammonsriket. Vi vilja icke längre tåla, att i stället för sanningen, rättskänslan och samhörigheten lögnens, orättens och hatets nedrivande läror ohöljt predikas bland folket.

Den kosmopolitiska kulturen har fört med sig en allmän demoralisation och en korruption, som tränga allt djupare i samhället. Konstlade skiljemurar ha rests mellan grupper o. klasser i samhället, som naturligt höra samman, och ett ständigt tillstånd av inre oro o. strid har skapats. — Till gagn endast och allenast för den för massan osynliga härskaren, det internationella Mammon, som tillvällat sig en diktatorisk makt som "stat i staten" och nu oinskränkt och hänsynslöst härskar över land och folk, regering, riksdag, partier o. press. Politiken har bragts att urarta till en vädjobana för lycksökare, vilka utan tanke på landets och folkets väl inrikta sig på att tillfredsställa sina personliga begärelser. I partifejdernas tecken försumpas nationens livsfrågor. Statsmakten har förvandlats till skenet av en dylik utan auktoritet och oförmögen att tillvarataga folkets intressen. Pressen, det s. k. fria ordet, har gjorts till ett redskap i samhälls- och folkfientliga intressens tjänst, vilka samvetslöst missbruka sin makt, systematiskt förvillande de allmänna tänkesätten och förgiftande de moraliska begreppen. — Under tiden fortgår med all energi kosmopoliternas ekonomiska erövringskrig i vårt land. Genom en framprovocerad statsskuldsättning på ett par miljarder — vilken ökas för varje år — ha de redan förvärvat sig ett fast grepp om statsmakten, vilken gjorts till deras beroende geldenär. Den svenska industrien är i dag till väsentlig del uppslukad av storfinansen och stöten riktas som bäst mot den fria handeln och mot jordbruket, vilka näringar på olika sätt ansättas från ovan och nedan, så att läget för dem ter sig allt bekymmersammare och underkastelsens perspektiv rycker allt närmare.

Mot denna för vårt land olyckliga utveckling måste äntligen en bestämd front resas. Den kristna grundåskådningen måste träda i den rådande kosmopolitismens ställe. Sveriges utveckling skall byggas på svensk grund och får icke dikteras av utifrån stammande element, som känna icke blott icke solidariskt utan direkt fientligt mot vårt folk. Statsmaktens auktoritet o. överhöghet i samhället måste återupprättas och kapitalet tvingas att erkänna satsen "i samhällets tjänst". Den nu följda statsskuldsättningen måste ge rum för en statsfinansiell politik som tar sikte på det allmännas väl och inriktar sig på statsskuldens snara avveckling samt sparsamhet med det allmännas medel. Näringslivets frihet måste hävdas och de i strid mot grundlagarna inrättade monopolen försvinna till förmån för fri konkurrens. Rikets försvarsväsen måste vara byggt på sådan grund, att det i händelse av behov är dugligt till försvar av vårt nationella oberoende. Det politiska livet måste omgestaltas därhän, att statsmakten blir i stånd att fylla sin uppgift o. riksdagen kommer att motsvara sitt ändamål att utgöra en kvalificerad, fri representation för vårt folk, obunden av andra hänsyn än omtanken om landets och folkets väl. Intresse- och kvalifikationsprinciperna böra härvid åter komma till heders. Slutligen måste det nuvarande, på de allmänna tänkesättens förvillande och de moraliska och religiösa begreppens utplånande inriktade upplysningsväsendet efterträdas av ett sant upplysningsväsen på kristen grund.

För detta program skall Nationen under det kommande året kämpa. Vår strid skall gälla det allmännas, landets och folkets väl och ledstjärnan i striden skall vara sanningen. Tidningens innehåll kommer att röra sig inom ramen av dess program och det som har samband med dess allmänna tendens och uppgift att slå vakt om och positivt främja den svenska kulturen. Det stora intresse o. det förtroende, som under den korta tid Nationen verkat visats tidningen från allmänhetens sida, våga vi tolka som ett löftesrikt tecken. Ju starkare stödet av våra liktänkande och vänner förnimmes, i desto högre grad skola vi vara i stånd att tillgodose behovet av tidningens utveckling i redaktionellt och andra hänseenden. Det är vår förhoppning att under 1926 kunna ytterligare utvidga och befästa det förtroende vi under den gångna tiden lyckats tillvinna oss bland allmänheten.

Redaktionen.

NATIONEN
Politisk veckotidning.
Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.
—::—
Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.
—::—
Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
Å textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.
Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925

Rudolfs Blaumans
I dödens skugga
Lettiska noveller.
Övers. av ERNST LUNDQUIST.
Pris Kr. 7:50.
Teckningar ur det lettiska bondelivet *Boken hör till den sällsynta art av böcker, som man läser om, det är en bok, som man kan giva en god vän till varaktigt minne.*
(Helsingen.)
Gestalter som etsas in i ens minne.
Amåls-Posten.)
Gösta Skogsman
Ormar, alligatorer och andra odjur
Illustrerad. Pris Kr. 4:50.
Man följer den sympatiske författaren andlöst från början till slut.
(Bondeförb:s Tidn. Landsbygden.)
Författaren har ibland högst märkliga saker att förtälja, men det sker trovärdigt och trevligt och man tryggt anbefalla honom som en underhållande sällskapsmänniska. Hans bok är illustrerad med flera goda bilder, av vilka omslagsbilden onekligen är den älskligaste av o. juren.
(Stockholms.-Tidn.)
Ernst Wessmans Bokförlag
Stockholm.

En regering Ekman?

Ministären Sandlers dagar synas räknade. Såsom i ett föregående nummer av Nationen framhölls tydde de socialdemokratiska ministrarnas för någon tid sedan plötsligt ådagalagda aktivitet på talarestolarna ute i landet och ej minst deras ytterligt moderata utläggningar av den socialistiska texten på att allvarlig fara för taburetterna var å färde. Vårt antagande om förestående snar regeringskris har sedan dess fått ytterligare stöd i det den väntade arvtagaren till regeringsmakten hr C. G. Ekman offentligt framträtt på ett sätt, som knappast kan tolkas annorlunda än som ett förebud till vad snart komma skall. I några politiska tal, hållna på olika platser i landet, har hr Ekman deklarerat sin och sitt partis uppfattning i regeringsspörsmålet, därvid särskilt pointerande vikten av en arbetsduglig regering. Gentemot det nuvarande regeringspartiet erinrade talaren om, att "klasskampens organisatörer" börjat komma under fund med att deras egna tidigare förkunnelser angående klasskampens grundläggande principer icke synas kunna i fortsättningen upprätthållas. Vidare försäkrades om de frisinnades alltjämt bestående intresse för socialt reformarbete samt deklarerades för obligatorisk skiljedom och fortsatt lagstiftning i nykterhetsvänlig riktning.

Hr Ekmans anföranden i regeringsfrågan och hans i samband därmed gjorda programuttalanden kunna svårligen tydas annorlunda än som upptakten till en aktion för ministären Sandlers ersättande med en regering Ekman. Heltvisst skall ingen nationellt tänkande svensk känna någon större saknad efter hr Sandler den dag han försvinner från sin nuvarande post. Något ärorikt blad har han icke inskrivit i Sveriges historia. Skall vårt land styras kosmopolitiskt, bör detta anständigtvis icke ske i arbetareklassens och "antikapitalismens" namn utan av partier, som åtminstone icke utge sig för att kämpa mot kapitalet. Så pass mycket av rent spel bör man ha rätt att fordra. De mångspaltiga ledarna i Socialdemokraten om socialisternas antikapitalistiska sinnelag imponera icke längre. Därtill är opinionen numera alltför upplyst. Det allvarliga i situationen är emellertid, att vi med nuvarande partipolitiska förhållanden de facto sakna möjligheter till en regeringsduglig regering. Grunden, som bär upp det rådande parlamentariska systemet, ändras icke därför att hr Trygger ersättes av hr Sandler eller hr Sandler av hr Ekman. De reela maktfaktorerna, de reela makthavarna förbli i det ena som andra fallet desamma. Något som även regeringspolitiken i vårt land under senaste årtiondena tydligt och klart ådagalagt.

Med all sannolikhet ha vi alltså i en nära framtid att motse en ny regering — en ministär Ekman. Rörande dess utseende kan i dag intet sägas. Det är så många som vilja ha ett ord med i laget för egen och annans räkning vid tillsättandet av en ny regering, vilket i det avgörande ögonblicket han skapa även för regeringsstörtarna alldeles oförutsedda situationer. Såsom exempelvis skedde efter Brantingsregeringens numro två störtande, då den uppgjorda planen på regeringsbildning och namnlistan å dess ledamöter måste grundligt revideras. En likartad utveckling av händelserna vid en blivande ministär Ekmans tillsättande är icke osannolik, vadan den för dagen tänkbara kombinationen frisinnade — bondeförbundare såsom framtidsmöjlighet torde vara ganska oviss.

PRESSKONSERTEN

Den internationella kooperationens syfte

är såsom här tidigare framhållits ytterst att för det finansiella kapitalets räkning organisera varudistributionen i ett jättemonopol. De som skola utföra uppdraget äro som bekant de socialistiskt organiserade arbetaremassorna, som förut fått tjänstgöra som stormtrupper åt herrar kosmopoliter i deras kamp om de svenska företagarkapitalen. Dagspressen har i allmänhet iakttagit en vältalig tystnad rörande de ifrågavarande framtidsplanerna. Icke utan en viss överraskning erfar man nu därför, hurusom Göteborgs Handelstidning (l.) visserligen på ett modest sätt i en artikel uttalar, att kooperationens framtid icke ligger så alldeles klar som mången gärna vill tro och att det finnes flera skäl att betvivla att de nuvarande utvecklingslinjerna skola kunna fullföljas utöver vissa gränser. Tidningen skriver:

Det expansionsbegär som synes behärska rörelsen kommer snart nog att ställa den inför helt nya och säkert ganska svårlösta problem. Den kooperativa rörelsen i Sverige är på god väg att utveckla sig till en jättelik affärstrust. Med denna utveckling följer faran att förvaltningskostnaderna skola äta upp affärsvinsten, att den byråkratiska andan skall döda det personliga initiativet och omdömet och att det i stordriften inneboende maktbegäret skall vilseleda den ekonomiska insikten. Byråkratiseringen är en av kooperationens faror. En annan fara skymtar också emellanåt. Gång efter annan få vi höra utläggningar om kooperationens stora uppgift att ersätta den nuvarande ekonomiska ordningen med en ny, där människora skola äta kooperativt, dricka kooperativt och t. o. m. tänka kooperativt. Dylik romantik kan endast skada rörelsen och förvilla begreppen.

Den påtalade tendensen hos kooperationen att vilja utveckla sig till "en jättelik affärstrust" är uppenbar. För vems räkning sker då denna utveckling, frågar man sig? De godtrogne mena törhända, att det skulle vara för "det arbetande folkets". Det finnes dock ingen anledning förvänta, att det bleve för någon annans räkning än deras, som ha hand om de övriga hittills inrättade trusterna och monopolen.

Den stora allmänheten, som ju ytterst får sitta emellan och bära konsekvenserna av monopolens och affärstrusternas prispolitik, har all anledning att med uppmärksamhet följa utvecklingen på området.

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

De stabila förhållandena i Frankrike låta vänta på sig. Trots att ministerkrisen är förbi ser man icke någon förbättring av varken det ekonomiska eller det politiska läget Telegrafen har omförmält, att man beslutat utvidga sedelstocken d. v. s. med öppna ögon framkalla inflation.

För en utomstående åskådare kan detta förefalla som en galenskap. Inflationen kan ju endast bidraga till francens ytterligare fall. Ja, för all del. Men galenskapen tycks vara en politik. En politik av galningar? Nej, av alldeles kloka, kallt räknande politici. Man måste upprätthålla makten för att undvika kommunisternas mullvadsarbete och oordningar. Därför.. därför betalas vissa grupper de fordrade drickspengarna för att man på detta sätt skall kunna upprätthålla sin ställning. Som bekant har lagen om inflationen antagits i den franska deputeradekammaren med en majoritet av endast 6 röster. Vem var det som röstade för? Förutom regeringsgruppen röstade naturligtvis alla för, som representera de grupper, vilka voro intresserade icke av sitt fäderneslands väl (för dessa grupper är begreppet fädernesland ett tomt ord) utan av sina privata intressen: den exporterande industrin, de stora hus, som leva på exporten. De ha sin talesman i Horace Finaly, direktör för Banque de Paris et des Pays Bas. Om denna katolske judes verksamhet har i dessa spalter redan berättats. Dessa grupper ha räddat Briands ministerium men samtidigt inhöstat stora profiter genom francens kommande låga kurs. Att de stå i fullt samförstånd med Amerika framgår därav, att, enligt "Le Temps", den räddade regeringens första steg var att officiellt meddela Washington, att den under närmaste tiden önskade förnya underhandlingarna om sin skulds till Amerika konsolidering. Stor export kommer att medföra en stor passiv handelsbalans, vilket tillsammans med inflationen skall tvinga de franska skattebetalarna till ytterligare offer för sina amerikanska långivare.

En europeisk regering som indrivare av skatter till förmån för amerikanska finansjudar, är icke det ett uppbyggligt skådespel, som visar att de judiska finansiärernas dröm att regera världen är på väg att förverkligas!

Så mycket om dessa herrars arbete i Europa. De arbeta emellertid med en outtröttlig energi också på andra håll.

Deras verksamhet i Liberia är här i landet föga känd. Där har Harvey Firestone A/B köpt 1 million har land för kautschukplantering samt ställt till förfogande 100 millioner dollar för ordnande av produktionen. En plantering av 1,000 har, som ägdes av engelsmännen och var i full gång, inköptes också. Det amerikanska syndikatet har redan engagerat 300,000 negrer och andra arbetare, som komma att under 5—6 år bygga upp hamnar, järnvägar och en rad fabriker i för närvarande vilda trakter.

Och varför göres allt detta?

För att kontrollera kautschukindustrin, som bl. a. är nödvändig för automobilindustrin och framför allt flygmaskinerna. Att Amerika genom detta får kontrollen över världskautschukindustrien säger sig själv. Amerika kommer att årligen producera 250,000 ton gummi, vilket är hälften av den nuvarande årliga produktionen. Amerika vill ha nedrustning. Nedrustning av trupper, bl. a. därför att det icke själv utan fara för revolution kan skapa tillräckliga trupper. Trupperna får Amerika i tillräckligt antal från sina trosförvanter i Sovjet-Ryssland.

Men flygväsendet kommer att utvecklas och flygväsendet är framtidens vapen. Därför arbetas det i Liberia i rasande takt. Liberia är endast en del av Amerikas kosmopolitiska finansiärers mångsidiga feberaktiga verksamhet. Deras meningsfränder i Sovjet-Ryssland synas hysa en ny plan. Franska tidningar berätta att Tjitjerin är redo att tala med Briand och Chamberlain (som den officiella bolsjevik-ryska pressen hetsar varje dag) om Sovjet-Rysslands inträde i Nationernas Förbund. Göres detta i syfte att främja freden? Ingalunda. Den nya sinovievska parollen är: gå in och spräng det inifrån! Enligt "Vossische Zeitung" har Briand lovat att uppträda såsom medlare för förbättrande av förhållandena mellan England och Sovjet-Ryssland och vid de senaste underhandlingarna i London väckt frågan om ett sammanträde mellan Chamberlain och Tjitjerin. Tidningen tror sig även veta, att detta sammanträde kommer att äga rum i Venedig mellan julen och nyåret. Enligt andra informationer skulle sammanträdet komma att hållas i Schweiz.

Amerika, som regeras av sina truster och trustkungar, står utanför Nationernas Förbund, medan kosmopoliternas högra flygel, efter vad det vill synas, kommer att söka inträde för att utföra ett sprängningsarbete.

Huru länge skall det dröja, tills de kristna folken utan skillnad för ras, klass och religion taga sitt förnuft till fånga och göra ett slut på denna djävulslek?

Häradshövd. Luterkort anmäld för J. K.

Den socialdemokratiske riksdagsmannen av judisk börd, vice häradshövdingen Salli Luterkort i Sundsvall, har blivit föremål för en anmälan till J. K. av tvenne byamän i Tunbyn, Mattfors, Karl Algot Eriksson och Karl Andreas Nilsson, vilka anse, att Luterkort i egenskap av ordförande i Medelpads västra domsagas häradsrätt visat partiskhet och bristande humanitet vid handläggningen av ett mål inför rätten.

I anmälan heter det bl. a.: "Vi vilja även framhålla, att allmänt missnöje över häradshövding Luterkorts sätt att även eljest utnyttja tingsdagarna förspörts; detta bör ju ej heller väcka undran". Klagandena hemsälla slutligen, att J. K. måtte gent emot häradshövding Luterkort vidtaga de åtgärder, vartill fog kan finnas.

Gynna
NATIONENS
annonsörer!

En arbetare till Nationen.

Från en av Nationens många vänner bland arbetarna, vars författarenamn är "Nisse på Tavastgatan", har redaktionen fått mottaga en längre hyllningsdikt, som vi dock av utrymmesskäl icke i dess helhet kunna införa. Den temperamentsfulla dikten är formad till en skarp vidräkning med de nu regerande tyrannerna i vårt land, bland vilka Bratten för förf. står som den allra värste. I slutet heter det:

När alla dessa (Bratten och demokrater) vill
tidningspressen tiger still
endast "N a t i o n e n" talar
och med sanningen ej halar;
så sjunger den rent ut
att på Brattens välde måste göras slut.
Den sig icke muta låter
av Brattens smicker och grannlåter;
det är den enda tidning som till slut
kan lära Bratten och hans ligor veta hut.

Läs denna tidning varje man,
Bratten aldrig den muta kan,
den är och blir en sanningens tolk
i allt och allo för Sveriges folk.
Oförskräckt den rycker fram,
sätter dagspressen på skam.
Om ruttenheten dagspressen tiger
och sluter sig till Brattens "liger".
"N a t i o n e n" man söker slå ned,
därför bör arbetas med besked!
Låt oss, alla arbetare, höja den tonen:
läs och sprid "N a t i o n e n"!

"Societetsliv" på Grand.

Mannekängerna förevisa sig

Den nya kulturens bärare glömmer icke heller att sörja för förströelse för den s. k. societeten. Huvudstadens förnämsta hotelletablissemang under de demokratika herrarna Bratt, Bäckström etc. hör till dem, som gå i teten och anslå tonen. Där bjudes eftermiddargna på niggerjazz samt två gånger i veckan på blomsteraftnar med dito niggerjazz i halvsläckta salonger. Därtill kommer så emellanåt uppvisningar av mer eller mindre sköna mannekänger i mer eller mindre djärva toiletter efter sista modet.

Det var just dylik mannekänguppvisning, när jag härom aftonen företog mig att besöka det magnifika etablissemanget. I en ändlös rad syntes mannekängerna sväva fram mellan de fullsatta borden efter en sömnigt entonig orkestermusik, exponerande sina figurer och tioletter. Publiken var synbart förtjust, herrarna beundrade de sköna förevisserskorna; damerna syntes betagna av den glittrande grannlåten.

Herr Soolatti håller tal för socialismen.

Dock, allting har en ände. Efter en del timmar var förevisningsprogrammet genomgånget och aftonens stora evenemang slut. Men därför visst icke attraktionerna. Ty efter en stund reser sig en högrest, mer än lindrigt berusad herre bland gästerna, höjer sitt glas och håller, riktande sig till den emanciperade dampubliken, ett flammande tal för — socialismen. Det visade sig emellertid snart, att talet för demokratien icke ingick i aftonens officiella progam, ty den begeistrade talaren, som var ingen mindre än den allmänt kände cantellespelaren Olli Soolatti från Finland, såg sig strax efteråt föranlåten att efter en vänlig påtryckning av hovmästaren avlägsna sig ur lokalen. En del av gästerna senterade nämligen icke hr Soolattis visade artighet mot damerna.

Den nya societetens nöjesliv går som synes ungefär i stil med de övriga folklagrens under den kosmopolitiska demokratiens hägn. Den gamla satsen står sig: "Sådan herre sådan dräng". Även inom demokratien ges nämligen tonen från ovan. Något som icke hindrar att reaktionen mot den förskämda tonen när så behöves kan välla fram underifrån.

—l—.

Kvinnan av 1925.

Redaktören för kvinnoavdelningen i en parisisk tidning har försökt sig på en skildring av den ultramoderna fransyskan. "Jag har just sett", skriver hon, "ett häpnadsväckande föremål, vilket man försäkrade mig vara en kvinna. Rakat huvud, monokel, ovanför knäet ett strumpeband med pälsverk, lika onödigt som de nedrullade strumpor, vilka ej nådde upp till knäet, en klänning så knappt tilltagen som möjligt och sydd som en säck, framfusigt uppträdande, flytande konversation, späckad med eder och tobaksrök. Sedan jag sett detta beklagar jag, att jag förut skrivit till förmån för kort hår, korta kjolar och idrott för kvinnor."

Den kvinnliga emancipationens stolta förkämpar borde väl, tycker man, snart ha nått sina drömmars mål.

Kontrollstyrelsen utvidgar sin "restaurangkontroll".

Skåningarna äro ett bångstyrigt släkte för nu regerande herrar överförmyndare för svenska folket med säte i huvudstaden. När dessa gå alltför långt i sin galenskap reagera våra landsmän i söder och det i regel så att det känns för höga vederbörande. Detta har också hr Bratt och hans vänner i Kontrollstyrelsen haft rikligt tillfälle erfara och torde om vi känna det skånska gemytet rätt, också i fortsättningen så få göra.

Kontrollstyrelsen har nu i dagarna enligt vad upplyses låtit utgå en ukas till de skånska systembolagen, vari yrkas på "en mera effektiv kontroll". Denna skulle i de skånska städerna liksom i Stockholm bestå i att spritbolagen utsåge tvenne representanter och restauratörerna, eventuellt deras förening, två varjämte en "opartisk" person skulle anmodas att bli nämndens ordförande. Denna nämnd skulle utöva kontroll över att centiliterbestämmelserna efterlevas på restaurangerna. Där så ansåges behövligt skulle kontrollen ske anonymt. En nämnd för vardera av städerna Malmö, Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Kontrollstyrelsens tilltag att sålunda vilja införa sitt annorstädes tillämpade, omoraliska spioneri- och provokationssysytem å de skånska restaurangerna har mötts av en lika berättigad som skarp protest från skåningarnas sida. Lunds spritbolags direktör har också förklarat, att han icke vill vara med om något spionerisystem inom sitt område. Skånska Aftonbladet uppmanar allmänheten att söka skaffa fotografier av de blivande spritspionerna i och för reproduktion i tidningen och uttalar den förhoppningen, att ingen skåning skall förnedra sig så djupt att han mottager ett dlyikt ämbete.

Samtidigt ingår meddelande om att "restaurangkontrollen" skall utsträckas jämväl till Stockholms omgivningar, varmed åvses Lidingön, Saltsjöbaden, Sundbyberg, Vaxholm och Norrtälje.

Vore det icke på tiden att också den uppsvenska allmänheten i likhet med skåningarna på allvar reagerade mot det skandalösa spioneri- och provokationssystem, som praktiseras av herrarna i Kontrollstyrelsen?

"De gudomliga" på nytt besök i Sverige.

Enligt vad meddelas ämna Douglas Fairbanks och Mary Pickford företaga en ny resa till Europa i slutet av januari, vilken också skulle gälla Sverige och Danmark. Det rör sig om en kombinerad nöjes- och affärsresa, varunder en stor film med scener från de länder de genomresa skulle komma att upptagas.

Stockholmspublicister få eget hem?

Vid Publicistklubbens sammanträde i dess nuv. lokal, Salviigränd 3, den 11 dec. kommer att upptagas till behandling väckt fråga om inköp av en fastighet.

Rådsmöte i Genéve.

Det har åter blivit festligt nere i Genéve. N. F:s ordinarie rådsmöte öppnades där i måndags. Rådet började sin session med att infordra och taga del av redogörelen för den grekiska uppfattningen angående gränsintermezzot. Höga rådet beslöt att utse Heymans och Ishii att tillsammans med Chamberlain utgöra en kommitté för att utarbeta rapport.

Arbetsuppgifter lära icke saknas heller vid detta rådsmöte.

Det nya Italien.

En i fosterländskt syfte anordnad insamling av dollarvaluta som hjälp till italienska statskassan för avbetaning av skulden till Amerika har haft en lyande framgång. Mussolini hade tillkännagivit, att han önskade blott en miljon dollar före den 1 december. Det vid denna tid kända resultatet, vilket icke är definitivt, ger vid handen, att det insamlade beloppet redan uppgår till 80 miljoner lire.

Striden mellan kristen och judisk kultur.

(Forts fr. sid. 1)

skildra frimurarelogernas politiska verksamhet men därvid konsekvent strukit att det handlade om j u d i s k a frimurare. Men det torde dock för svensk publik vara en nyhet att deras planer äro så i detalj utarbetade, att slaget skulle riktas, icke blott mot de kristna folkens utanverk: respektive länders lagar, regenter, finanser utan mot själva motorn i folkens andliga liv: religionen. Så länge kristendomen har sitt tag i massorna, en religion som, hur ytligt den än efterleves, likvisst för de många utgör ett barndomens djupa intryck, som satt prägel på livssynen och i stort sett inspirerar lagstiftning och livsuppfattning, isynnerhet med sitt begrepp om ansvar och sådd för ett kommande liv, så kan den judiska materialismen icke ha hopp om att envåldigt regera och vinna folkens bifall. Därför skall den religiösa stötestenen bort. Kristendomens utpost mot judaismen är i Amerika och södra Europa den katolska kyrkan, vars grepp i den stora massans sinnen är ovedersägligt. Mer än den protestantiska med sin rationalism och bibelforskning, håller Romkyrkan undren i helgd och Kristi gudomspersonlighet som centrum för troslivet. Millioner av massorna känna och leva i sina själar under makten av den uppståndne Kristus, som i livet efter detta skall döma honom. Detta gör honom betänksam, botfärdig och samvetsöm — man kan måhända säga, att den protestantiska uppfattningen av etiken i kristendomen skänka oss en högre grad av religion men sådana förhållandena nu äro, äga de lägre bildade folkmassorna ute i världen en hålhake, en drivkraft och en tröst i tron på Jesu gudomliga personlighet och att han ställde gudomlig makt bakom sin lära. Det är mot detta, den judiska politiken måttas. Redan arkivet i Budapest, frimurarnes arkiv, som beslagtogs vid de vita truppernas intåg efter revolutionen, ägde en i detalj utarbetad, fältplan. Såsom den viktigaste var idén om att i Jerusalem fabricera den grav, i vilken Jesus begravts sedan han av sina vänner förts från sin första viloplats. Med ansedda arkeologers intyg — allt är köpbart! — skulle dessa kristna massor tvingas tro, deras grund skulle ryckas undan dem, de skulle ursinniga vända sig ifrån asketismens fordringar, kristna livsideal i andra livet, och judarnas Tempel skulle åter stå i sin härlighet inför deras själar med sin förlossande förkunnelse om frihet för sinnena. Ty judareligionen är materialismens religion, deras lag gärdar och helgar varje förvärv, njutning och vinst, g ö r d e t t i l l e n p l i k t att uppskatta och leva livet fullt.

Inom judarnas nation i världen stå två idéer: de religiösa fordra att bli återinsatta till sin forna ställning som m ä n s k l i g h e t e n s p r ä s t k l a s s, Jahves utvalda folk, som står över alla andra; de andra erkänna detta krav och bifoga planen p å a t t r e g e r a h e l a v ä r l d e n i e n j u d i s k f i n a n s r e p u b l i k.

Vad vill nu Sverige?

Vill vår land slänga de kristna värden, som varit våra i så många generationer, vilja vi ge upp våra hedersbegrepp, som Jesu etik innerst skapat, de hedersbegrepp, som lik en ädelsten glimmar på botten av vår folkanda? Ha vi överhuvudtaget en egenart som folk, en idealismens idé att samlas omkring? Finnas hos oss som nation och individer värden av vår egenart, som äro förtjänta av att värnas och skyddas? Kortare sagt: Veta vi något Tempel, som vi vilja bevara och bygga på och som skiljer sig från snikenhetens, materialismens, njutningens? Den internationella judepolitiken syftar till Kristendomens hjärta. Därför stöder Rom Mussolini, Vatikan och Quirinal ha räckt varandra handen i gemensam aktion mot judarna.

Men protestanterna!

Det ekumeniska mötet var som politisk företeelse kanske lyckat, som kristligt företag en humbug. Man frågar sig därför undrande om judepropagandan hos oss verkligen nått också vår kyrka och dess förkunnelse? Bugar sig ärkebiskopen för judepolitiken? Var finnes den kärna av kraft och ande, som når både vår massa och våra bildade skikt och skänker andlig förståelse för den strid, som i detta nu rör rör vid grunden till västerlandets civilisation — striden mellan judendomens o. kristendomens begrepp? Vill vårt folk vara med om att begrava Jesus Kristus under Salomos insegel?

Observator.

BEGÄR ALLTID
LILLE-BIL

Under mässan liksom annars titta de flesta in till
Sandbergs
gamla välkända firma
i
Drottninggatan 65
(Förut Brunkebergstorg)
Etabl. 1877

Vi ordna ekiperingen och julklappsbekymren fördelaktigt och billigt.

HERREKIPERING 1:sta klass KONFEKTION o. BESTÄLLNINGSSKRÄDDERI.

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

Dåsighet och Olust
är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.
Fruktsalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.
Fruktsalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruktsalt-Samarin.* Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos Drog- och Färghandlare m. fl.
Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

VITVARU och HERREKIPERING
— ELLA ANDERSSON —
Nybrogatan 36, Stockholm.
Tel. Norr 242 48
SKJORTOR
KRAGAR
SLIPSAR
DAMUNDERKLÄDER
STRUMPOR
VANTAR
BESTÄLLNINGAR å Skjortor — Damunderkläder utföras.
OBS.! Vid åberopandet av denna annons erhålles 5 proc. rabatt.

VÅRT NAMN garanterar ett vederhäftigt och samvetsgrannt utförande av alla släktnamnsärenden
Begär namnförslag och upplysningar. Låg taxa
SVENSKA NAMNBYRÅN
Etabl 1911
Riks 147 87 Stockholm
STUREPLAN 11.

Elvira Halldén
DAM- & BARNKONFEKTION
7 Roslagsgatan 7
Telefon Vasa 24 30.
Beställning å sömnad emottages.
Prima varor till billiga priser.
OBS.! Vita rockar kr. 6.75.

Rågummisulning samt sulning med Björnläder och alla slags SKOREPARATIONER utföres av
Skolagningsfabriken
11 B Nybrogatan 11 B
Rekommenderar sig för utförande av ett förstklassigt arbete till billigaste pris.
Arbetet utföres på dagen, även medan kunden väntar.
Galoscher lagas.
Hämtas och hemsändes efter tillsägelse pr
Telefon: Östm. 79 66.

Litteratur
inom alla fack och från alla tider. Största lager i Norden. Över 200 kataloger utgivna.
BJÖRCK & BÖRJESSON
Antikvariat — Bokhandel
Drottninggat 62, Stockholm

Herman Olsson & C:o
FODER- & SPANNMÅLSAFFÄR,
Kungstensgatan 9, Stockholm.
Fodervaror samt Torvströ o. Torvmull till lägsta dagspriser.
Tel. N. 6784, N. 78590.

Prova mitt utsökt goda
KAFFE
Special-blandn.
med Java
Kr. 4:— pr kg.
Hushållsblandn.
Kr. 3:60 pr kg.
John E. Johanson
Hötorget 12
3174 N. 4798.

Hela Stockholm
klär sig hos oss tack vare vår
AVBETALNING

Allt i Kläder
Färdiga — Beställda

A.-B. Kläder
Huvudaffär och verkstaden
Sveavägen 34-36 (nära Hötorget)
Filialer: Vasagatan 44, 1 tr.
Kungsgat. 55, Vasagat. 9,
St. Nygatan 18, Katarina
Bangata 9 (Hörnet av Götgatan).

ERIK ERIKSSON
Plåtslageri
STOCKHOLM
Brunnsgatan 23 - Tel. N. 14915.

GERDINS
Kol- & Vedgård
Badstugatan 50, Stockholm
Tel. Söder 13958.
Lager av ved, kol och koks, kolbriketter och Ilsebriketter
Fri hemkörning

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

NATIONEN

Fredagen den 11 December 1925.

Billigt.
LEKSAKER m. m.
HUSGERADSARTIKLAR stort sort.
KORG- & SLÖJDAFFÄREN, Sergelgatan 2
C. Olov Dahlin. Tel. N. 18245

Är den enskilde rättslös emot statsråd.

(Forts. fr. sid. 1)

desamma, såsom det däri heter, uppenbarligen företagits av honom såsom statsråd och minister för utrikes ärendena. Hovrätten har sålunda godtagit Wallenbergs egna ord i hans förklaring till hovrätten, uti vilken han säger: "Att dessa handlingar, därest de företagits, icke skulle vara att hänföra till ämbetsåtgärder, anser herr Cronholm styrkt därigenom, att konstitutionsutskottet underlåtit att ingripa". Min besvärsskrift blev nämligen utställd till Wallenbergs förklaring, innan hovrätten företog besvären till slutligt avgörande. När jag å Wallenberg begärde stämning, utgick jag givetvis därifrån, att hans befattning med de tyska telegrammen varit en handling vid sidan av hans höga förtroendeämbete, ehuru det icke kunde förnekas, att han fick tillfälle att handla, på sätt han gjorde, blott därigenom, att han samtidigt innehade ett sådant ämbete. Jag ville självklart ej ens tänka mig den möjligheten, att en svensk regering kunnat vara så ansvarslös, att den efter en högtidligen avgiven neutralitetsförklaring kunnat så uppenbart bryta mot densamma. Uti min uppfattning stöddes jag givetvis också av det förhållandet, att en dylik regeringshandling, vederbörligen protokollförd eller icke, bort göras till föremål för grundlagsenlig granskning av riksdagens konstitutionsutskott, och att en dylik nödvändigtvis bort leda till åtal mot den ansvarige. Utskottet hade, enligt mitt förmenande, svikit sin grundlagsenliga plikt, om det underlåtit att ställa utrikesministern — att denne var en Wallenberg har givetvis icke kunnat ha någon betydelse — till laga ansvar inför riksrätt för ett så uppenbart fosterlandsvådligt handlingssätt som att under brinnande värdskrig och sedan han i regeringens namn högtidligen inför hela världen avgivit landets neutralitetsförklaring, låna sig till hemliga tjänster åt en av de krigförande makterna på sätt han gjorde, och detta med särskild hänsyn till den stora skada och skam, som genom avslöjandet härav tillfogades vårt land, dess goda namn och anseende i främmande land. Den slutligt dömande myndigheten har sålunda fastställt, att det uppenbarligen här gäller Wallenberg såsom utrikesminister, ehuruväl det ifrågasatts, att han verkligen gått ifrågavarande hemliga ärenden. Då det emellertid åter ifrågasattes, att han under tiden varit konungens ansvarige rådgivare för utrikesärendena, och då jag under ämbetsmannaansvar intygat och ett flertal andra beskickningschefer med mig kunna intyga samt hela världen för övrigt nu väl känner, att det var han, som med utnyttjande av sina underordnade organ i utlandet förmedlade den hemliga telegramgången, är det ock därmed ådagalagt, att det är utrikesministern Wallenberg, som bär ansvaret, och att det varit fråga om en regeringshandling eller en handling, som ägt rum med regeringschefens och kollegernas goda vilja och samtycke.

Vidkommande den andra synpunkten framgår det av hovrättens utslag, att den enskilde komligt rättslös, när det för honom gäller att gentemot ett f. d. statsråd erhålla upprättelse för lidna rättskränkningar, om deindividen här i landet står fullsamma hänföra sig till tider för statsrådsämbetets innehavande. Vår främsta grundlag — vars bestämmelser ingalunda tolkas enl. grundlagsstiftarens bud — måste sålunda tolkas efter ordalydelsen, när det gäller sådana fall som ifrågavarande. Rättstillståndet kommer här att framstå i sin härligaste belysning! Den, som är tillfällig innehavare av ett statsrådsämbete, kan sålunda efter behag kränka och hämnas på en för honom obekväm person, utan att denne äger någon som hälst möjlighet att i kraft av svenska lagar och enligt god rättsordning erhålla upprättelse och ersättning för lidna förluster och förlusten av sitt levebröd, allt framkallat av den förres åtgöranden — blott därför att de sammanfalla med hans tillfälliga innehavande av ett statsrådsämbete. Ja, en på högsta ort inflytelserik herre skulle till och med kunna låta göra sig tilll statsråd för att kunna utkräva hämnd å en motståndare i det angenäma medvetandet, att inför allmän domstol ingen upprättelse kan av honom utkrävas och inga civilrättsliga anspråk mot honom göras gällande. Jag har likväl svårt att tro, att grundlagsstiftarens avsikt med att omgärda ett statsråd med särskilda skyddsmurar varit att fritaga honom från alla följder av varje dylik handling under statsrådstiden, och särskilt när det gällt en sådan, som kunnat företagas endast genom missbruk av ämbetet och genom vilken annan persons välberättigade intressen blivit uppenbarligen kränkta. Jag tror ej heller, att grundlagsstiftaren ens tänkt sig ett fall som ifrågavarande. Han förutsatte, att till statsrådets ledamöter skulle kallas allmänt aktade och redlige medborgare. Han har väl ej heller med sina bestämmelser avsett att skydda den, som sig förbrutit, mot den, som mot en sådan söker upprättelse. Det är förty sannerligen nu på tiden, att vår främsta grundlag, så länge den så måste tolkas, undergår en välbehövlig ändring härutinnan. Sådant vore endast väl förenligt med den allmänna rättssäkerhetens intressen och en fordran, som varje medlem i ett ordnat rättssamhälle har rätt att uppställa, på det att han icke skall stå alldeles rättslös mot sin förfördelare, blott därför att denne förut varit statsråd.

Stockholm den 10 dec. 1925.

Folke Cronholm.

Annonsera i NATIONEN!

Dagens Nyheter underkänner vetenskapsakademien.

(Forts. fr. sid. 1)

let mellan de två, hr Trygger och hr Hechscher, stannat för den förre. Det skulle snarare varit ägnat att förvåna, om akademien ansett lämpligt att inom sig ytterligare låta representera denna "blomstrande vetenskap", som ju icke alls gör skäl för benämningen vetenskap, då den rör sig med konstruktioner, som snarare äro avsedda att dölja än uppenbara sanningen på det ekonomiska livets område. Någon svensk nationalekonomisk vetenskap existerar i närvarande stund icke. Icke heller den hebreiske hr Heckscher förträder någon dylik

PENSIONAT HALLEGÅRD, Skärsätra, Lidingö.
RIKSTEL. 4.

Rekommenderar sina varma och trevliga rum med alla bekvämligheter. - Hög, ren luft. - Bekväma förbindelser med Stockholm.
Inackorderingar, som hava sitt arbete i Stockholm, kunna, om så önskas, intaga sina måltider å Fredrikshofs Pensionat, Fredrikshofsg. 10. Tel. 79134.

Helmer Holmberg
Juvelerare
Etabl. 1865.
Tel. Norr 53 60 — 59 Regeringsgatan 59, Stockholm. — Tel. Norr 53 60
Beställningar & reparationsarbeten. HAKKORS på lager fr. o. m. nyår.

Knut C. W. Lindgrens
Frukt-, Blomster- & Grönsaksaffär
Nybrogatan 56 B. Tel. Öst. 7094.
Kransar och buketter bindas smakfullt. Varor hemsändas.
REKOMMENDERAS.

Café CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.
Tel. N. 8389.

Elektriska affären
Jacobsbergsgat. 29
Inneh. Ingeniör Hj. Knutsson.
Tel. Norr 10708
Rekommenderas!
Installationsmaterial
Radiodelar och Apparater
Alla slags elektr. rep. utföras.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

Stockholms Ur-Reparationsverkstad
Jacobsbergsgat. 29
Tel. N. 5678.
Reparerar alla slags Ur cirka 50 proc. billigare.
Urglas 1 kr. Fjäder 3 kr.

I glädje och sorg
hyr Ni Eder frack-, bonjour-, smoking- och jaquettkostym samt överrock och hög hatt billigast i K. Johanssons Uthyrningsaffär, Klarabergsgat. 58.
OBS.! 3:dje huset fr. Vasagatan.
Allm. Norr 160 56.

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 ·:· Tel 70494
Emottager KLADER såväl till TVATTNING som MANGLING,
H. Ringström.

Pehr Anderson
SKRÄDDERIAFFÄR
Nybrogatan 57 — Tel. 76045.
STOCKHOLM.
Omsorgsfullt arbete garanteras.

Sportintresserade!
Gör Edra inköp av skidor, skridskor, bandyklubbor och övrig utrustning hos
RUD. GREENS EFTR.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.). Tel. 66 22.

Nya Nordiska Expressbyrån
Mästersamuelsgat. 41.
Tel. 277. Norr 1444.
BILAR — CYKLAR — KÄRROR

A. ZETTERGREN
Speceri- & Viktualieaffär
Brahegatan 1
Tel. 75064 o. Norr 5064.
Rekommenderar sig hos Stockholms husmödrar.

Dräkttyger,
135 cm. .... 2.75 met
Gosskostymtyg, 140 cm. 2.75
Kapptyger, 140 cm. .... 3.50 "
Ulstertyger .... 5.00 "
Underklädesflanell .... 0.55 "
Blusflaneller, nya mönster .. 0.90 "
Dubbelflanell .... 1.35 "
Blåtwills, 70 cm. .... 0.90 "
Trådgardiner .... 0.38 "
Allmogegardiner .... 0.45 "
Mohair, 100 cm. .... 2.00 "
Blommiga Förklädestyger .. 1.10 "
Helylle Gosscheviot .... 3.00 "
Handdukar, hellinne .... 5.40 duss.
Näsdukar, kulörta .... 2.65 "
Äggtvål .... 1.60 "
Blyertspennor .... 0.35 "
Klädstreck .... 0.40 st.
Skurtrasor, tjocka .... 0.40 "
Klädhängare .... 0.10 "
Ryggsäckar .... 1.35 "
Saxar .... 0.50 "
Förskärarknivar .... 0.65 "
Dörrmattor .... 0.50 "
Baddockor .... 0.35 "
Militärfiltar .... 5.50 "
Jaquardfiltar .... 9.00 "
Goss-sporttröjor .... 1.50 "
Herrsporttröjor .... 3.75 "
Damlinnen, trikå .... 1.75 "
Jumpers, helylle .... 2.75 "
Damkoftor, moderna .... 5.50 "
Ficklampor .... 0.75 "
Ficklampsbatterier .... 0.35 "
Rakknivar .... 0.60 "
Militärtröjor .... 2.75 "
Normalskjortor .... 2.75 "
Skosulor, nöthår .... 0.15 par
Gosshängslen .... 0.50 "
Manshängslen, lösa stroppar 1.25 "
Tändstickor .... 0.10 pak.
Putsmedel för koppar .... 0.12 burk
Tråd .... 0.10 rull.
100-tals andra artiklar billigt.
Oskarsons Lager, Kungsgat. 57 A, 1 tr.
Filial: Klevegränd 2 (Vid Götgatan 9.)

Billiga böcker till Julen!
1.150-tal nya böcker till ofantligt nedsatta priser. Barn- och Ungdomsböcker, vackra presentböcker m m. Uti Kat. N:o 21.
Ett stort urval samlade arbeten, praktverk och större arbeten bland de förnämsta som finnes i Svensk litteratur i Katalog 21, från
Nyréns Antikvariat
Kungsgatan 26. Tel. 13646.
Katalog gratis.

Herrar
Affärsmän
vid behov av affärsreklamer,
konstnärligt utförda,
vänd Eder alltid till
REKLAMATTELIEN,
Klara Norra Kyrkogatan 5, n. b. ö. g.

Det Svenska Spritmonopolet
"Sådant det är".

(Forts. fr. sid. 1)

Skulder:

Aktiekapitalet:		
Stamaktier	400,000:—	
Preferensaktier	19,600,000:—	20,000,000:—
Reservfonden		6,600,000:—
Pensionsfonden		2,000,000:—
Reserverade skattemedel		5,500,000:—
1910 års 5 % obligationslån		1,631,000:—
1918 års 5 1/2 % obligationslån		2,809,000:—
Reverslån (Porterbryggeri A.-B. Carnegie & Co.)		8,159,400:—
Inteckningslån		3,161,336:68
Förutsedda utgifter		156,607:92
Ej lyftad utdelning mot kup. n:r 6	1,260:—	
Ej lyftad utdelning mot kup. n:r 7	4,760:—	6,020:—
Diverse personer:		
Statskontoret	2,946,684:94	
Systembolag	201,087:52	
Partihandels- och Agenturbolag	1,661,277:19	
Övriga dotterbolag	114,071:54	
In- och utländska leverantörer	4,831,316:69	
Tullverket	1,270,595:83	
Statens Järnvägar m. fl.	391,201:—	11,416,234:71
Vinst under 1924		8,508,184:02
	Kronor	69,947,783:33

Vinst- och Förlusträkningen samma dag, den 31 dec. 1924, hade följande utseende:

Vinst- och Förlusträkningen.

Utgifter:

Räntor		477,919:04
Skatter:		
Kronoutskylder	2,983,758:70	
Kommunalutskylder	1,997,489:56	4,981,248:26
Avskrivning å fastigheter	856,597:20	
Avskrivning å maskiner, apparater och lösegendom samt tomfat	813,585:45	1,670,182:65
Avskrivning å aktier		427,000:—
Ersättningar, pensioner och liknande understöd åt förut i branschen anställda	296,263:54	
Ersättning till vinfabriker för upphörd verksamhet	75,000:—	
Bidrag till tullpolisens verksamhet	26,000:—	397,263:54
Vinst		8,508,184:02
	Kronor	16,461,797:51

Inkomster:

Utdelning å aktier	1,004,385:—
Rörelsen	15,457,412:51
Kronor	16,461,797:51

Styrelsen föreslog följande disponering av 1924 års vinst:

Disponeringen av 1924 års vinst.

Årets vinst		8,508,184:02
disponeras sålunda att:		
å stamaktier utdelas 7 proc.	28,000:—	
å preferensaktier utdelas 7 proc.	1,372,000:—	
till reservfonden avsättas	1,600,000:—	
till statsverket inlevereras	5,508,184:02	8,508,184:02

En särskild förteckning över de innehavda aktierna har följande utseende och visar att det ifrågavarande moderbolaget har femton dotterbolag i första led:

Vin- och Spritcentralens femton dotterbolag.

	Aktier med lika rätt	Stam-aktier	Preferens aktier	Nom. värde Kr.	Kronor
A.-B. J. D. Grönstedt & Co		1200	3161	1000	4,361,000:—
Hälsingborgs Jäst- & Spritfab. A.-B.	1596	—	—	100	1:—
A.-B. De Förenade Vinagenturerna	96	—	—	250	1:—
A.-B. William Grafs Vinagentur	300	—	—	500	1:—
A.-B. Hammarén & Co.	696	—	—	100	1:—
A.-B. Charles Knutzen	21	—	—	1000	1:—
A.-B. Fritz Kramer & Co.	21	—	—	1000	1:—
Gösta Lindberg & Co. A.-B.	—	97	—	1000	1:—
Ivar Möller Import A.-B.	—	46	350	1000	1:—
A.-B. Gustaf Wigart	995	—	—	100	1:—
A.-B. Nya Grand Hotell	7140	—	—	500	5,355,000:—
A.-B. Uppsala Stadshotell	—	—	120	1000	120,000:—
Porterbryggeri A.-B. D. Carnegie & Co.	4996	—	—	1000	7,993,600:—
Buteljglasbrukens Försäljn. A.-B.	100	—	—	100	1:—
Andelar i Ödåkra Elektricitetsfören. u. p. a.	—	—	—	—	1:—
				Kronor	17,829,611:—

Familjen är som synes särdeles talrik. Därtill komma dock ytterligare en hel del dotterbolag i andra led, varjämte inom koncernen finnes ännu ett moderbolag. De här återgivna utdragen ur Aktiebolaget Vin- och Spritcentralens verksamhetsberättelse för 1924 ge anledning till en kritisk granskning, vartill jag senare skall återkomma.

ORDET FRITT.

(Forts. fr. sid. 1)

Till svar å ovanstående frågor kunna vi upplysa, att den beslagtagna smuggelspriten icke förstöres utan att den efter laga kraft vunnen dom överlämnas till Systemet, som exempelvis för 96 procentig exportsprit betalar kr. 2.30 pr liter. Spriten undersökes redan vid tullbehandlingen. Huruvida Systemet blandar upp den med potatisbrännvinet, kunna vi för dagen icke lämna någon exakt upplysning om, men torde detta vara ganska sannolikt. Under tiden sedan den 1 juli i år ha ungef. 1,200 st. spritbeslag av varierande storlek gjorts. Vid olovlig införsel utifrån gå 2/3 av influtna medel till beslagtagaren och 1/3 till Kronan. När det gäller sprit, som olovligen köpts inom landet, går 1/3 till beslagtagaren, 1/3 till Kronan och 1/3 till Generaltullstyrelsen.

Red.

GYNNA NATIONENS ANNONSÖRER!

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet,
Stockholm

Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre

PRENUMERATIONSPRIS:
Helår . . . . Kr. 10.—
Halvår . . . . Kr. 5.25
Kvartal . . . . Kr. 2.75

N:r 12. Fredagen den 18 December 1925. Årg. 1.

Befordrade K. A. Wallenberg "Zimmermanntelegrammet"?

Den ödesdigra depesch som anses ha bragt Amerika i världskriget.

Den hemliga telegramväxlingen in extenso återgiven i en inlaga till U. D. av generalkonsul F. Cronholm.

I en till Kungl. Utrikesdepartementet d. 17 denna månad avgiven skrivelse har generalkonsuln Folke Cronholm i svensk översättning in extenso överlämnat texten till de offentliggjorda, här förut omtalade telegrammen, för vilka C. falskeligen gjorts ansvarig, jämte en del uttalanden, hämtade dels ur en mexikansk tidning och dels från originaltexten tillika med några egna reflexionr. Den uppseendeväckande skrivelsen innehåller följande:

Generalkonsul Folke Cronholm.

Ett av världskrigets stora mysterier har nyligen blivit avslöjat, i det att åt offenligheten prisgivits, huru det lyckades England att lösa chiffern till den hemliga telegramväxling, som tyske utrikesministern Alfred Zimmermann underhöll med tyske ministern i Mexico von Eckhardt under år 1917 och som avsåg att åstadkomma en allians mellan Tyskland och Mexico i syfte att gemensamt angripa Förenta Staterna.

Detta uppseendeväckande avslöjande jämte fulla texten till de telegram, som sålunda växlades mellan Berlin och Mexico, inenhållas i en artikel, som offentliggjorts av Burton J. Hendrich i den över hela världen spridda tidskriften "The World Today" i dess novemberhäfte 1925 och i rubriken heter det att det var Zimmermann's telegram, som bragte Förenta Staterna i kriget. Artikeln grundar sig på den numera avlidne amerikanske ambassadören i London Walter Hines Page's diplomatiska brev, vilka även nu sett offentlighetens ljus.

På fyra olika vägar kom England i besittning av tyskarnas "hemliga" telegram.

En av de viktigaste detaljerna i detta avslöjande är den, att England på fyra olika vägar kom i besittning av de telegram, som Tyskland sände till andra länder. Det framgår också, att texten till Zimmermann's första telegram till von Eckhardt köptes i Mexico, d. v. s. att England troligen utgav en ansenlig penningsumma för att muta någon tjänsteman i Mexico, som tillhandahöll texten till de telegram, som ansågos vara strängt hemliga.

Likaledes framgår, att det anbud om allians, som Tyskland gjorde Mexico, blev en av de avgörande orsakerna till Förenta Staternas beslut att deltaga i kriget mot Tyskland.

Hittills hade det antagits såsom säkert, att det var Förenta Staterna, som upptäckte denna hemliga telegramväxling, o. det sades, att amerikanska agenter vid gränsen beslagtagit en tyske ambassadören i Washington, greve von Bernstorff

(Forts. å sid 4)

Dr. Bratts "gåva" å 50,000 kr. till liberala partiet.

Hr C. G. Ekman uppgiftens sagesman.

De i några föregående nummer av Nationen gjorda avslöjandena rörande den Brattska spritkoncernen ha av den ledande dagspressen förbigåtts med en vältalig tystnad. Man är där alltför strängt upptagen av slika riksviktiga ting som Poukka-affären, Harry Perssons kampduglighet etc. för att ha någon tid till övers för saker sådana som dem vi dristat framlägga. Nåväl, dagen kommer, då herrar folkupplysares tystnadstaktik icke längre håller, då de icke längre kunna eller våga trotsa det allmänna kravet på offentighetens ljus även över annat än det som rör brottmål, idrott o. dyl.

Det av direktör Andersson i n:r 9 av Nationen lämnade meddelandet att ett visst politiskt partis valorganisation vid 1920 års andrakammareval emottagit en "gåva" av femti tusen kronor av dr Bratt och att detta fall enligt vad han hade sig bekant icke vore det enda i sitt slag, hade, kunde det tyckas, bort uppfordra vederbörande till svaromål. Men nej. En isande tystnad över hela linjen. Något som väl får tydas som ett tyst erkännande av uppgiftens riktighet. Då denna emellertid enligt vad försports på sina håll betviylats såsom varande "otänkbar", kan det vara på sin plats att nu lämna några närmare upplysningar i saken.

Den i direktör Anderssons inlägg omnämnde riksdagsman som står för uppgiften rörande "gåvan" å femtiotusen kronor till valrörelsen 1920 är nuvarande ledaren för det frisinnade partiet, riksgäldsfullmäktigen Carl Gustaf Ekman. "Gåvan" lämnades enligt vad hr Ekman meddelat hr Andersson av dr Bratt till frisinnade landsföreningens verkställande utskott, vars dåvarande ordförande var landshövdingen Nils Edén. Det länder hr Ekman till heder, att han icke hemlighållit transaktionen ifråga.

Såsom förut framhållet var den omnämnda "gåvan" av dr Bratt till frisinnade landsföreningen icke den enda i sitt slag.

Det svenska spritmonopolet

"Sådant det är".

II.

A.-B. J. D. Grönstedt & Co.

I föregående artikel redogjordes för moderbolaget A.-B. Vin- och Spritcentralens ställning vid senaste årsskiftet. Av denna redogörelse framgick bland annat att antalet dotterbolag i första led utgjorde femton. Dessa femton kunna indelas i tvenne klasser, "äkta" och "oäkta". Som äkta räknas sådana bolag, där moderbolaget har ensambestämmanderätt och som oäkta sådana, där bestämmanderätten är delad antingen med andra bolag eller med enskilda personer.

Med reservation för möjliga misstag borde som äkta få anses icke mindre än tretton st., nämligen A.-B. J. D. Grönstedt & Co., Hälsingborgs Jäst- & Spritfabr. A.-B., A.-B. De Förenade Vinagenturerna, A.-B. William Grafs Vinagentur, A.-B. Hammarén & Co., A.-B. Charles Knutzén, A.-B. Fritz Kramer & Co., Gösta Lindberg & Co. A.-B., Ivar Möller Import A.-B., A.-B. Gustaf Wigart, A.-B. Nya Grand Hotell, A.-B. Uppsala Stadshotell samt Porterbryggeriaktieb. D Carnegie & Co.

Av dotterbolagen i första led äro sålunda endast två, Buteljglasbrukens Försäljnings A.-B. och Ödåkra Elektricitetsverk att betrakta såsom oäkta.

Dotterbolagen i andra led, som till antalet äro sju, torde däremot samtliga få betecknas såsom oäkta. Dessa äro: Stockholms Allm. Restaurant A.-B., Malmö Förenade Stuveri A.-B., Fastighets A.-B. "C. S." i Göteborg, Industriförbundets Fastighets A.-B., Kristianstads Automat A.-B., A.B. Grandautomaten i Lund samt A.-B. Centralautomaten i Örebro.

Dotterbolagen i tredje led äro A.-B. Hotell Kronprinsen i Stockholm samt A.-B. Fenixpalatset i Stockholm, båda oäkta.

Slutligen ha vi det ursprungliga moderbolaget A.-B. Stockholmssystemet, som numera intar en i viss mån fristående ställning men är förenat med koncernens övriga företag i så måtto, att det utgör moderbolag för en särskild grupp, nämligen: Stockholms Allmänna Restaurant A.-B., A.-B. Hotell Kronprinsen samt A.-B. Fenixpalatset. Denna grupp av bolag intar en särställning såtillvida, att de på samma gång äro oäkta dotterbolag till A.-B. Vin- och Spritcenralen och äkta dotterbolag till A.-B. Stockholmssystemet.

A.-B. Vin- och Spritcentralens äldsta och största dotterbolag är A.-B. J. D. Grönstedt & Co. Styrelsen för detta bolag utgjorde vid senaste årsskiftet: Hrr Axel Hedenlund, Alfr. Peyron, Robert Carlson och Elof Tegner. Revisorer voro hrr S. H. Kvarnzelius, Emil Östergren o. S. R. Wikland.

Forts. å sid. 4.

Den judiska imperialismen — verklighet eller fantasiprodukt?

Ett inlägg av lektor Hugo Valentin jämte redaktionellt svar.

Herr Redaktör!

Med dagens post erhöll jag i ett anonymt brev ett urklipp av en artikel i "Nationen" för den 29 nov., benämnd "Den judiska imperialismen. Ett försök av lektor Hugo Valentin att bortförklara dess tillvaro". Avsändaren av nämnda brev har kanske rätt i att undertecknad gjorde bäst i att iakttaga en "isande tystnad" (citatet är brevskrivarens), ty det torde vara lika omöjligt att här övertyga artikelskribenten och hans meningsfränder om oriktigheten av hans påståenden som att övertyga undertecknad om deras riktighet. Att judarna eftertrakta världsherraväldet, arbeta på de europeiska samhällenas undergång, tänt världskriget, med mera dylikt synes mig vara lika barocka påståenden, som att frimurarna äter barn och Rotschild finansierat franska revolutionen, som redan var slutförd, innan han förvärvat sin förmögenhet. De antisemiter, som till äventyrs vilja taga del av icke antisemitisk litteratur i judefrågan, ber jag emellertid att få hänvisa till "Die Protokolle der Weisen von Zion, kritisch beleuchtet von B. Segel", 1924. (I parentes sagt utgöres huvuddelen av "Zions vises protokoll" av en lätt bearbetning, delvis en ordagrann översätttning av en mot Napoleon III på 1860-talet riktad politisk pamflett, kallad Dialogue aux enfers entre Machiavel et Montesquieu".)

Emellertid har jag fatttat pennan huvudsakligen för att rätta ett missförstånd av min artikel i Sv. D. Jag menar orden: "Frånvaron av västerländsk kulturtradition i djupare mening gjorde mången emanciperad jude oförstående för konservativt åskådningssätt." Dessa ord avse, såsom också sammanhanget torde giva vid handen, det faktum, att mången nyemanciperad jude saknade västerländsk kulturtradition. Att det västerländska samhället vid tiden för judeemancipationen skulle saknat kulturtradition, vore ett påstående, som fölle på sin egen orimlighet.

Slutligen en sak, som icke borde vara en stridsfråga mellan judar och antisemiter. Innan man bryter staven över en nation eller individ, som blivit förhatlig i ens ögon, borde man förvisso känna det som en moralisk plikt att döma med domarens ansvar, hörande alla parter, noga värjande sitt omdöme för partiskhet, våld och fanatism. Människorna hata ofta icke varandra utan en fantasibild av varandra. Världskrigets Gott-strafe-England-propagada och Hang-the-Kaiser-agitation bär syn för sägen. Det förefaller mig uppenbart, att den, som tror de svenska judarna i ge-

Forts. å sid. 3.

ORDET FRITT

UTAN CENSUR

Avhändandet av statens aktieinnehav i Spritcentralen.

Herr Redaktör!

I anledning av direktör Anderssons uppseendeväckande meddelande om det sätt på vilket staten avhänt sig sina aktier i Spritcentralen, vore det bra få veta, om regeringen på sin tid av riksdagen erhållit tillstånd att avyttra desamma eller om denna handling grundar sig på självtagna rättigheter. I förra fallet torde man väl knappast mera än kunna beklaga händelsen, men i senare fallet har man rätt att fråga, om det ej finnes något utskott, som haft skyldighet att påtala denna, lindrigast sagt, oförsynta handling. Det måtte i alla händelser varit starka krafter i rörelse, då ett dylikt geschäft kunnat genomföras, varigenom staten, utom den stora pekuniära förlusten, kunnat berövas till och med skenet av att hava ett ord med i laget vid bestämmandet av Spritcentralens affärer. Kunna köparna icke tvingas låta "affären" återgå?

Ett svar härpå torde intressera flera än

Nostradamus.

Djursholmstunnelprojektet tillsvidare fallet.

Det av finansintresset med sådan sällsport energi drivna djuptunnelprojektet synes lyckligtvis komma att gå upp i rök. — En seger i så fall för samhällsintresset, vilken med tillfredsställelse kan antecknas som ett bevis för att detta dock ännu, om det på allvar gäller, är i stånd att göra sig hört.

Särskilt i Djursholm gingo stridens vågor höga. Där hölls först ett stort opinionsmöte, varvid överdirektören V. Almqvist och en del andra ansvarskännande medborgare i samhället förlänade projektet en förkrossande kritik, under det försvararna bankdirektörerna Rydbeck o. Dahlberg samt andra av samma kategori hade det nog sa hett. Direktör Rydbeck såg sig vid tillfället föranlåten beklaga sig över djursholmsbornas visade bristande kulturnivå. Emellertid lyckades det vederbörande att vid stadsfullmäktigsammanträdet i Djursholm genomdriva projektet med bistånd av den socialdemokratiska professorn Bäckström m. fl. representanter för det exclusiva kapitalintresset. Beslutet härom gällde dock endast under förutsättning att de övriga berörda förortssamhällena gingo med på tunneln. Men härutinnan missräknade man sig. Danderyd o. Stocksund avvisade vid sina resp. fullmäktigesammanträden förslaget, vadan detta väl får anses tillsvidare avlivat.

Tiden borde nu få anses vara inne att på allvar taga itu med frågan om ordnandet av Stockholms förortsbanefråga, vilken tidigare varit föremål för behandling i dessa spalter. Att detta trängande spörsmål även måste lösas i samhällenas intresse, är naturligen ett krav, varpå icke kan eftersättas.

NATIONEN

Politisk veckotidning.

Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.

—::—

Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.

—::—

Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
A textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering

Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925.

Den 18 Dec.

Vår neutralitet under världskriget.

I en i dagens nummer publicerad uppseendeväckande inlaga till utrikesdepartementet rörande Sveriges ställning till de krigförande makterna under världskriget har generalkonsuln Folke Cronholm påtalat förhållanden inom vår svenska utrikesledning, som på det allvarligaste måste beklagas. Trots den högtidligt avgivna neutralitetsförklaringen skulle vårt land under utrikesministern K. A. Wallenbergs tid ha låtit engagera sig för en av de krigförande parterna, centralmakterna, på ett sätt, som icke kan anses motsvara dess officiellt avgivna löfte om iakttagande av obrottslig neutralitet. Att detta förhållande icke kunnat undgå att kasta en skugga över det svenska namnet inför all världen, synes enligt hr Cronholm vara ett faktum, som knappast heller kan vara ägnat att förvåna. Det har visserligen varit en offentlig hemlighet, att det icke varit så alldeles helt med neutralitetslöftes hållande, men man överraskas likväl av att få höra uttalanden från auktoritativa håll inom den internationella politiken sådana som det att "det svenska utrikesministeriet hade blivit en nästan integrerande del av den tyska organisationen." — En uppfattning som synes ha fått stöd i de av utrikesdepartementet under hr Wallenberg förmedlade tyska chiffertelegrammen, bland vilka även skulle varit det beryktade Zimmermanntelegrammet, som utgjorde en av huvudanledningarna till Amerikas inträde i kriget.

Den uppenbart oneutrala roll Sverige emot sitt givna ord lånade sig till under världskriget är i sin mån ägnad att belysa den rådande bristen i vår tid å en självständig och värdig svensk utrikespolitik. För de herrar, som numera sköta trådarna till svenska utrikesdepartementet, äro tydligen intresset för och hänsynen till de internationella kombinationerna och företeelserna långt mera vägande än omtanken om det rent svenska intresset. Man kan överhuvud fråga sig, om i närvarande stund någon medveten, svensk utrikespolitik är till finnandes. Det förefaller som Sverige utrikespolitiskt efter konjunkturerna hänvisades till att följa den dominerande stormaktspolitiken i kölvattnet utan att därvid ens tveka inför sådana åtgärder, vilka såsom i det omnämnda fallet uppenbart sätta vår nationella värdighet o vår ära på spel.

Utrikesminister Wallenbergs förhållande till den hemliga tyska telegramväxlingen är allvarlig ej minst ur den synpunkten, att de ifrågavarande hemliga telegrammen fr. Tyskland i realiteten synas ha varit ägnade att främja den motsatta partens, ententemakternas intressen. Av de publicerade telegrammen framår, att engelsmännen redan i början av kriget lyckades överkomma tyskarnas hemliga chiffer, men man får icke veta huru. Man frågar sig, om det här kan röra sig om ett hemligt samspel bakom de krigförande makternas rygg av de kretsar inom den internationella storfinansen, som skötte världskrigets finansiering? Att ledande judiska bankhus inom centralmakterna härunder samverkat med ledande judiska bankhus inom ententen, anses numera ovedersägligt. Och varifrån fingo engelsmännen nyckeln till den hemliga chiffern? Härom förtäljes heller intet i vad hittills i frågan offentliggjorts. Det hela framstår i en dager, som gör saken i hög grad mystisk. Någon offentlig upplysning i frågan huru och av vem tyskarnas hemliga chiffer och nyckeln till densamma kommit i motparternas händer torde sannolikt aldrig komma att lämnas. Det talar emellertid större sannolikhet för att förrädare tillhört den internationella än den nationellt tänkande kretsen av tyska medborgare.

Den roll Sverige under utrikesminister Wallenberg kom att spela i den hemliga telegramväxlingen och som naturligen icke urskuldas med att man menat sig vara i god tro, utgör ett allvarligt memento och en uppfordran till dem som nu och härefter handha ledningen av svensk utrikespolitik att icke i framtiden låta dylikt inträffa utan städse vaka över att Sveriges fana hålles högt inför den övriga världen. Det är en urgammal svenskmannauppfattning, som icke får svikas, att tro och loven obrottsligt skola hållas.

Statsministern söker beveka hr Ekman.

Statsminister Sandler har hållit ett nytt 'stort' tal, denna gång inför skånepubliken, som orienterades rörande regeringens och dess partis ställning i nykterhetsfrågan. Hr S. erinrade om, att införandet av totalförbud förutsätter en ny folkomröstning med ett helt annat utslag till förbudets förmån än den förra. En dylik omröstning påyrkades f. n. heller icke från något håll, vadan frågan om totalförbud för tillfället vore att anse som mindre aktuell. Den praktiska nykterhetspolitiken bör baseras på de erfarenheter, som i nykterhetsarbetet vinnas o. för den närmast framtiden vara grundad på nuvarande rusdrycksförsäljningsförordning samt gällande restriktionssystem. Slutligen pointerade hr Sandler önskvärdheten av ett gott förhållande och ett förtroendefullt samarbete mellan socialdemokraterna och de frisinnade, vilka partier utgjorde tvenne rörelser, som "löpa ut i en gemensam strömfåra, som för fram till en högre folklig kultur, naturligt manifesterad på ömse håll i ett parallellt gående de alltmera växande bildningsarbete.. Deta samarbete bör kunna föra vårt folk ett långt stycke fram emot ett högre mått av människovärde.."

Det återstår att se, om hr C. G Ekman kan motstå locktoner av detta vackra slag.

PRESSKONSERTEN

Den kommunala slöseripolitiken.

Planen på kommunernas skuldsättning och därmed bringande under "lånekapitalets" fullständiga herravälde fullföljes f. n. med synnerlig energi. Ett utslag härav är den hejdlösa skuldsättningen av Stockholm stad, som i sin tur lett till kommunalskattens höjande. Opinionen bland allmänheten är långt mera upprörd över denna framdrivna kommunala slöseripolitik än vad i dagspressen kommer till synes. Då och då lämnas där emellertid plats för varnande röster, som anlägga kritiska synpunkter på fenomenet. Det allmänna missnöjet kan ju icke alldeles negligeras. En dylik varnande röst har just gjort sig hörd i Stockholms-Tidningen (l.), vilken betecknar den senaste skattehöjningen i Stockholm som ett kraftigt memento. Tidningen skriver:

Det är av största vikt att hejda stegringen av stadens administrationskostnader För ändamålet har stadskollegiet riktat en allvarlig hemställan till stadens myndigheter att icke anställa ny personal i andra fall än då i vederbörlig ordning besutad utvidgning av stadens verksamhet på olika områden så kräver eller då eljest verkligt trängande och oavvisligt behov av utökad arbetskraft är för handen. I övrigt böra myndigheterna genom organisatoriska omläggningar, förbättrade och förenklade arbetsmetoder samt effektivare utnyttjande av befintlig, fast anställd personal söka i största möjliga omfattning tillgodose de på grund av stadens och den kommunala verksamhetens utveckling gradvis framträdande ökade behoven. Maningarna äro i och för sig förträffliga, men det gäller att tillse, att de tas i akt.

Helt visst har den citerade tidningen rätt uti, att maningar sådana som stadskollegiets visserligen i och för sig äro förträffliga, men att huvudvikten ligger uppå, att sparsamhetstalet följes i praktiken. Allmänheten bör icke låta söva sig till ro av blotta förmaningar och fagra löften. Därtill saknas sannerligen anledning, då bakom det hejdlösa slöseriet, såsom här i början framhölls, döljer sig ett reelt syfte att bringa kommunerna under lånekapitalets definitiva herravälde.

Redaktör Segerstedt moraliskt feg?

Denna fråga om redaktören för Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning (l.) professor Segerstedt hör till de moraliskt fega eller icke fega är f. n. föremål för en animerad debatt i partipressen. Statsrådet Per Albin Hansson har i ett offentligt tal haft den dristigheten påstå, att det skulle vara klent beställt med professorns mod. Anklagelsen tillbakavisas av de "borgerliga" pressorganen såsom oerhörd. Att beskylla för feghet den man, som inom nutida svensk press förskaffat sig ryktbarhet för att främst representera just modet (allting är relativt här i världen), det synes vederbörande vara höjdpunkten av perfiditet. Hr Segerstedt har heller icke stuckit under stol med sina känslor och uppfordrat statsrådet Hansson att närmare förklara sig — en fordran, som denne emellertid vägrat att följa. Statsrådet erinrar dock om, att han icke brukar säga något som ej är riktigt. Hr Hansson hör nämligen i likhet m. hr Segerstedt icke till de överdrivet anspråkslösa. Ur hopen av indignerade "borgerliga" pressorgan kan nämnas Norrköpings Tidningar (h.), som skarpt angriper statsrådet för det han förolämpat redaktör Segerstedt. Den nämnda tidningen ser i hans vägran att förklara sig ett erkännande av att han pratat bredvid munnen och fortsätter:

Men det skulle Sveriges försvarsminister tänkt på tidigare, innan han utslungat sin beskyllning. Att professor Segerstedt icke ville finna sig i att på hemliga skäl bli moraliskt avrättad av hr Hansson, är mycket lätt att förstå. Affären torde därför, trots hr Hanssons tystnad, komma att låta tala om sig."

Statsrådet Hansson hör visserligen icke till dem, som ur nationell synpunkt överhuvud förtjäna att tagas i försvar. Att han i det förevarande fallet icke saknat ett visst fog för sitt påstående, står dock icke att förneka. Hr Segerstedt har i sin tidning excellerat uti att peka på missförhållandena särskilt inom vårt nutida parlamentariska liv, men det har stannat vid den negativa kritiken. Missförhållandenas egentliga ursprung, själva roten till det onda har han i regel undvikit att ingå på. Han har rört sig på periferien och laborerat med samhällssjukdomarnas symptom utan att gå till grunden och påtala företeelsernas innersta väsen eller visa sig ha det modet att alls ingå på än mindre blotta "de hemliga makternas" spel eller antyda botemedlen mot de påtalade sjukdomsföreteelserna. Huruvida statsrådet Hansson med sin dom över hr S. avsett detta sakförhållande, är väl tvivelaktigt, men den i betraktande av vad här framhållits icke saknat fog för sig, är uppenbart.

Bakom världspolitikens kulisser.

Utrikespolitisk revy.

Sanningen rörande de krafter, vilka de facto regera eller försöka att regera världen kommer så småningom fram. Våra uppgifter om de mörka makter i Amerika, som tjäna sina egna och sina trosförvanters intressen mot den övriga mänskligheten har fått en bekräftelse från alldeles oväntat håll.

"Financial Times" (London) skriver i sina kommentarer till Coolidges senaste bud till kongressen: "Förenta Staterna vidtaga alla åtgärder för att återfå skulden, som de europeiska makterna äro dem skyldiga, samtidigt vägra de att lämna dessa samma makter det moraliska och materiella biståndet, som skulle giva dem möjlighet att bliva kvitt sin skuld. Förenta Staterna vägrade att inträda i Nationernas Förbund.. De vägra t. o. m. att deltaga i en avrustningskonferens.. Förenta Staterna fordra icke endast betalning av skulden, utan också att Europa skall köpa deras varor. De vägra dock att samarbeta med Europa för att stadfästa den allmänna freden. Förenta Staterna vilja för sig garantera möjligheten av att inhösta hela profiten av läget, som uteslutande skall skapas av Europa".

Ett av de sista schakdragen i denna riktning är den grekisk-bulgariska konflikten. Nationernas Förbunds råd har nu fällt utslaget och Grekland har att betala ett ganska stort skadestånd till Bulgarien för sin rättsvidriga inmarsch på det främmande territoriet. Varifrån skola pengarna komma? Grekland måste naturligtvis låna. Låna i Amerika, enär i Europa, England ej uteslutet, icke finnes flytande, disponibla medel. Så har det, som vi vid den grekisk-bulgariska konfliktens början skrevo om dess verkliga upphovsman, fått sin bekräftelse.

Av andra veckans tilldragelser fäster sig den allmänna uppmärksamheten vid de franska finanserna samt Mosulfrågan. Det har redan i dessa spalter skrivits så mycket om de krafter, vilka energiskt arbeta för att i Frankrike framprovocera kaos och revolution, att det kanske kan räcka med att anföra några ord ur talet, som hölls av hr Raoul Péret vid det tillfälle han valdes till ordförande för Loucheurs radikala grupp. Han sade att det var en tvingande nödvändighet att bilda en nationell regering, vilken kunde skjuta alla politiska meningsskiljaktigheter åt sidan samt behandla finansiella problem i uteslutande nationell anda. "Times" anmärker till detta: "Om detta skulle göras, skulle det vara ett verkligt hopp att lösa problemet; för närvarande synes det inte vara något". Kan det som vi sade, att vad som försiggår i Frankrike är de nationella krafternas förtvivlade kamp mot de kosmopolitiska krafternas storm, bättre bekräftas?

Vad Mosulfrågan beträffar inskränka sig tidningarna uteslutande till förhandlingarna i Genève. Den har emellertid en mycket bredare bas. Den turkiska utrikesministern, Rushdi Beys vilken för Turkiets talan vid Nationernas Förb. råd, visit i Paris, där han sammanträffade med Tjitjerin, må vara en politisk demonstration. Men meddelandena från Ryssland omtala, att den nuvarande chefen för den röda generalstaben, den äventyrslystne Tuhatjevski, vid en nyligen företagen inspektionsresa i Nord-Kaukasus skramlat med sabeln och talat om möjligheten av en kamp vid Sovjet-Rysslands bundsförvants, Turkiets, sida mot den engelska imperialismen. "Temps" försöker att tala reson med Turkiet:

"Hur starkt den turkiska regeringen än må vara besluten att upprätthålla sina anspråk på Mosul-villayet, vilka de inflytanden än må vara, som försöka utöva tryck på Angora för att framprovocera konflikten med England samt skapa svårigheter för detta i Orienten, är det dock intet tvivel underkastat att det nya Turkiets regering kommer att noga överväga saken, innan den kastar sig huvudstupa i ett krig.. Man bör akta sig för misstag i Angora. Det blir endast Sovjet-Ryssland, som får fördelarna av ett krig.."

"Le Temps" uppgiver icke *v a r f ö r* Sovjet-Ryssland allena skulle skörda vinsten av ett eventuellt krig mellan England och Turkiet. Turkiet framprovoceras nu på samma sätt som Grekland provocerades för en månad sedan. Det säger sig självt, att om det skulle lyckas att fördriva engelsmännen från Irak, så skulle det besättas av Sovjettrupper och så småningom befolkas av den ras, som nu söker sig fram från Palestina till Syrien och längre österut.

Där finnes emellertid endast en mycket svag möjlighet till krig. Chamberlain förstår nu mycket väl, att Englands inre läge icke är sådant, att det skulle tillåta ett krig. Icke heller det finansiella läget. Nasjat Paschas, Englands anhängare i Egypten, fall, som betyder regimens av det Unionistiska partiet i landet avslutning samt Zaghloul Paschas växande inflytande, riktar den brittiska regeringens blickar också till andra väderstreck trots dess önskan att behålla Mosuls naftakällor.

NÄSTA NUMMER AV NATIONEN
utkommer på grund av den inträffande julhelgen tisdagen den 22 december i stället för ordinarie utgivningsdagen.

Bliv prenumerantsamlare för NATIONEN!

Personer, som sympatisera med **Nationens** strävanden och vilja ge oss ett värdefullt handtag för tidningens spridning till det nya året, uppmanas att snarast sätta sig i förbindelse med **Nationens expedition, Södra Kungstornet, Stockholm, tel. Norr 5898 och Norr 5899.**

Förbud mot skäktning i Norge.

Enligt meddelande från ordföranden i landsförbundet för de norska djurskyddsföreningarna till professor Hj. Dahlström, sekreterare i Svenska allmänna djurskyddsföreningen, har norska regeringen utfärdat förbud mot slakt enligt judisk ritual.

Det är att hoppas att ett förbud mot den ohyggliga judiska slaktmetoden icke länge skall låta vänta på sig i Sverige. Enligt vad meddelats Nationen lär förslag i denna riktning komma att motionsvis föreläggas nästa riksdag.

Rudolfs Blaumanis

I dödens skugga

Lettiska noveller.
Övers. av ERNST LUNDQUIST.
Pris Kr. 7 50.

Damhandskar
av extra prima skinn och utförande:
Mocka, kul. .... Kr. 9.50
Tvättskinn, vita .... " 8.50
Doggskinn, kul. fodr... " 8.—
Getskinn, kul. fodr. .. " 10.50
Mocka, kul. pälsfodr... " 12.50

Herrhandskar
Doggskinn, kul. fodr... Kr. 8.50
Mocka, kul. fodr. ..... " 11.50
Mocka, kul. pälsfodr... " 19.50
Renhud, vita .... " 8.50

Endast kvalitetsvaror.
KÖP PRESENTKORT.

Affären hålles öppen till kl. 8 e. m.

MEA

MILITÄR EKIPERINGS A.-B.

Obs.! **PÄLSVAROR** Obs.!

Köpes absolut billigast hos undertecknad på grund av stora direkta och kontanta inköp

Obs.! *Innan något inköp av pälsvaror företages gör mig ett besök, det lönar sig.*

Arvid Lindahl
Hov.-Körsnär :-: 7 Biblioteksgatan 7

GYNNA NATIONENS ANNONSÖRER!

PÅ UTKIK

"Människan" som folkuppfostrare.

Svenska Dagbladet har låtit en rad medicinska auktoriteter med docenten A. Josefsson i teten uttala sina lovord över den nu avslutnde av Röda Korset anordnade expositionen "Människan" å Liljevalchs konsthall i Stockholm. Tidningen anser tydligen att med denna utställning ett stort kulturbehov hos svenska folket tillgodosetts. Om reklamaffischen på Stockholms lyktstolpar har nu bland den omdömesgilla publiken icke mer än en mening gjort sig gällande. En av de sig uttalande herrarna har särskilt pointerat utställningens betydelse därigenom, att den gett svenska folket en aning om människokroppen och dess funktioner.

Det kan ifrågasättas, om icke våra nutida kulturbärare i vissa hänseenden underskatta svenska folkets insikter medan de å andra sidan i flera hänseenden överskatta dess brist på omdöme.

N. F. träder in för rollen som världsbankir?

Enligt meddelanden från Polen diskuteras f. n. i därvarande press möjligheterna att erhålla ett större polskt utlandslån, varvid bl. a. uttalas, att ett lån i England eller Amerika skulle till en viss grad göra Polen ekonomiskt beroende av dessa länder. Man anser därför att ett lån, garanterat av Nationernas förbund, även om Polen härvid måste komma under sträng kontroll av en av förbundets kommissarier, vore den mest önskvärda lösningen.

Riza Khan på Persiens tron.

Persiens konstituerande församling har beslutat- uppsätta Riza Khan på tronen. Den nye schahen avlade eden inför parlamentet den 15 dennes. Dagen efter gav han sin första cour.

"Brattska Spritkoncernen avslöjad."

En broschyr under ovanstående rubrik har i dagarna utkommit av trycket. Den innehåller en sammanställning av dir. Adolf Andersons å Ekebo uppseendeväckande avslöjanden rörande Brattkoncernen m. fl artiklar i Nationen. **Broschyren tillhandahålles till ett pris av 25 öre pr st. å Nationens expedition,** Södra Kungstornet, Stockholm. Tel. Norr 5898 och Norr 5899. **Sändes på beställning mot postförskott.**

BEGÄR ALLTID
LILLE-BIL

Pälsverk!
DAMHATTAR, BARETTER, MÖSSOR, DAMPÄLSAR, HERRPÄLSAR, DAMGARNITYR och *LÖSA SKINN* till garneringar, alla sorter.
Vi utföra: *BESTÄLLNINGAR, MODERNISERINGAR* samt *REPARATIONER*
i elegant snitt och välgjort arbete å egen atelier av skicklig fackmän samt av:
Omsorgsfullt utvalda skinn till *Billigaste priser.*
LAGERSON & JOHANSON
gammal väl känd *Pälsvaruaffär,*
Västerlånggatan 8
inneh. *GEORG BLOMSTEDT, Körsnär.*
OBS.! Vid uppvisande av denna annons lämnas 5 proc. rabatt å färdiga varor.

Glöm ej

att i god tid postprenumerera på NATIONEN, så att ni erhåller tidningen omedelbart vid årets början!

Mot nedrustningssträvandena.

Statsrådet Per Albin Hansson har hållit ett politiskt tal i Ludvika. Efter att ha argumenterat mot en minister Ekman, som enligt statsrådet icke vore skickad för regeringsuppgiften i samma höga grad som hans egen sorgligt ryktbara regering, vände han sig emot alla tankar på en revidering av den försvarsreform, för vilken högern väntades träda in. Beträffande de spekulationer, som hysts på s. k. frivilliga försvarsorganisationer och möjligheterna för statsunderstöd till dem framhöll tal. att det vore en mycket olycklig utveckling, om ett visst parti skulle tillåtas att företaga egna militära anstalter. Staten bör ej tillåta, än mindre understödja organisationer i detta syfte. Det är nämligen statsmakternas sak att avgöra vad som bör användas och brukas till statens skydd.

Detta kan vara nog så riktigt. Tyvärr visar emellertid statsmakternas från senare tid handläggande av vår försvarsfråga, att de äro i saknad av den härför erforderliga kapaciteten. Att hr Albin Hanssons "försvarsreform" icke som sådan kan godtagas av de ansvarskännande inom svenska folket, är uppenbart. Frågan gäller ur nationell synpunkt närmast huru och var aktionen lämpligast bör sättas in. En högerregering skulle sannolikt vara i det närmaste lika oduglig för frågans lösning som en socialdemokratisk. Nej, aktionen bör inriktas mot själva roten till eländet: det rådande korrumperade och odugliga parlamentariska systemet. Inför en fast och medveten dylik aktion är det icke uteslutet, att våra nuvarande "idépartier" skola låta en smula moderera sina "reformistiska" strävanden i fråga om vårt riksförsvar.

Mussolini inför obligatorisk skiljedom.

Italienska deputeradekammaren har fattat beslut om obligatorisk skiljedom vid arbetskonflikt. Mussolini yttrade härvid: "Jag anser, att italienska nationen befinner sig i ett permanent krigstillstånd. De tio närmaste åren skola bli avgörande för italienska folkets öde. Den internationella striden är nu lössläppt. Den kommer att alltmer utbreda sig. Det är Italien förbjudet att slösa bort sina krafter. Det måste realisera ett maximum av produktiv energi. Italien vill bli herre över sitt värsta onda, d. v. s. bristen på råvaror".

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

Magsyra, halsbränna och kväljningar
tar man bort med ett glas *Fruktsalt-Samarin* som på samma gång renar och uppfriskar blodet, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.
Fruktsalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos droghandlare och färghandlare m. fl.
Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Den judiska imperialismen - verklighet eller fantasiprodukt?

(Forts. fr. sid. 1)

men sympatisera med samhällsomstörtarna och tror på de anti-judiska beskyllningarna i "Zions äldsta protokoll" gjort sig en fantasibild av judarna, vilken icke har det ringaste med verkligheten att skaffa. Borde icke även antisemiterna söka utrota den sorts antisemitism, som baserar sig på ett okritiskt accepterande av antijudiska agitationslöger, som icke bliva sannare därför att de ofta upprepas och påstås vara sanna, bevisade och allmänt trodda?

Falun den 5 dec. 1925.

Hugo Valentin.

Ovanstående inlägg av lektor Hugo Valentin, vilket av utrymmesskäl först kunnat införas i dagens nummer, föranleder ett svaromål från redaktionens sida.

Vi konstatera med tillfredsställelse och respekt författarens öppna framträdande i diskussionen och hans vägran att följa det av brevskrivaren givna rådet om "isande tystnad", därmed brytande med den av judarna i vårt land eljest följda taktiken. Med så mycket större förvåning erfara vi hans uppenbara ovetskap i åtskilliga punkter rörande de judiska strävandena, en ovetskap, som vi skulle ansett fullkomligt uteslutet hos en person i hr Valentins ställning. Att hans uttryckssätt i artikeln i Svenska Dagbladet "frånvaron av västerländsk kulturtradition i djupare mening gjorde män- gen emanciperad jude oförstående för konservativt åskådningssätt" av oss tolkades så, att västerlandet vid den ifrågavarande tidpunkten enligt emanciperad judisk uppfattning skulle ha saknat kulturtradition i djupare mening, torde vara ursäktligt. Hr V. bestrider kategoriskt förekomsten av en judisk imperialism och tillbakavisar lika bestämt talet om judarnas arbete på de europeiska samhällenas störtande, deras skuld i världskriget etc. som rena barnsagor. Så enkelt är dock ej frågan avfärdad. Beträffande världskriget säger det sig självt, att detta aldrig kunnat igångsättas utan den internationella judiska storfinansens och den av judarna ägda och ledda världspressens bistånd. Det är icke mindre ett faktum, att de mot de europeiska samhällenas bestånd riktade revolutionära strävandena varit inspirerade, ledda och finansierade av judar. Rörande Rotschilds roll som främste finansier av den franska revolutionen är denna numera allmänt känd och erkänd i Frankrike. Hr V:s yttrande, att Rotschild skulle före värvat sin förmögenhet först efter revolutionen står sig icke; R. räknades redan vid denna tid som en av de rikaste männen i Frankrike, ehuru han väl genom och efter revolutionen blev i tillfälle att förstora sin förmögenhet till rent jättelika proportioner. Och se vi på de till revolutionära utbrott drivna omstörtningssträvandena i Europa efter världskriget skola vi överallt, i Ryssland, Ungarn, Tyskland etc. finna judar vid ledningen av de revolutionära styrelserna, varav kan slutas, att även de ifrågavarande revolutionernas finansiella och organisationella ledningar legat i judars händer.

Hr Valentin gör gällande, att de svenska judarna icke skulle vare sig gilla eller understödja de samhällsomstörtande strävandena. Den som exempelvis följt den verksamhet som huset Bonnier utvecklat inom svenskt upplysningsväsen, främst genom dess ägande tidning Dagens Nyheter, har dock ej kunnat undgå att bibringas den bestämda uppfattningen, att nämnda judiska hus. som numera intager en ledande ställning inom svenskt upplysningsväsen och svensk litteratur, genom sin verksamhet i mycket hög grad just främjat de allmänna strävanden, som syfta till det gamla svenska samhällets upplösning och ersättande med något helt annat än det som tidigare varit.

Hr Valentins bestridande av den judiska imperialismens tillvaro förefaller så mycket egendomligare som ledande judar ute i världen redan för länge sedan öppet erkänt dess förekomst. Detta väl sannolikt av det skälet, att man numera anser den stora världsbärskareplanens seger definitivt tryggad. Det kan i sammanhanget förtjäna att erinras, om att stiftaren av "Alliance-Israëlite Universell" (Det israelitiska världsförbundet, "Haburi Menitsi Indrunim" — Brödraskapet som uppväcker de slumrande) juden Isaac Grémieux vittnade om de judiska planerna på världsherravälde i det upprop han 1870 lät utgå till alla världens judar. I detta heter det bl. a.:

"Det förbund vi önska grunda är icke franskt, engelskt, schweiziskt, tyskt, det är judiskt, det är ett världsförbund. Juden blir icke förr den kristnes eller muselmannens vän än i den stund, då ljuset av den judiska läran, den enda förnuftsreligionen, lyser överallt bland andra folk och länder, nu fientliga mot våra seder och intressen. Vi önska i första rummet vara och förbliva judar, vår nationalitet är våra fäders religion o. vi erkänna ingen makt. Vi leva i främmande land och kunna icke bry oss om växlande önskningar av länder som alldeles främmande länder, så länge våra egna materiella och moraliska uppgifter befinner sig i fara. Den judiska läran bör uppfylla hela världen. Vår sak är stor och helig och dess framgång är säkerställd (ansågs redan 1870. Red. anm.). Katolicismen vår urfiende ligger slagen, träffad i huvudet. Det som är utkastat av Israel ver hela jordklotet, skall utbreda sig med varje dag och våra heliga skrifters storartade profetior träda slutligen i fullbordan. Den tid närmar sig, då Jerusalem blir ett bönehus för alla folk och den judiska ende Gudens fana kommer att svaja på de avlägsnaste stränder. Vi böra begagna oss av omständigheterna. Vår makt är enorm. Låtom oss lära oss tillämpa den för vår sak. Vad hava vi att frukta?

Den dag är icke långt avlägsen, då alla jordens rikedomar bliva Israels barns tillhörigheter."

Red.

Vårt dyrbara kommittéväsen.

Oskäligt höga arvoden. Förlikningsman, som tillgodoräknar sig ersättning av 30,000 kr.

Enligt vad statsrevisorerna meddela ha kostnaderna för kommittéväsendet under budgetåret 1924—1925 uppgått till kr. 888,978:80. Tull- och traktatkommittén, som tillsattes 31/1 1919 och upphörde 1924, har kostat kr. 1,885,593:49. Flertalet av kommittens verifikationer sakna attest. Besparingskommitten, tillsatt 1/9 1923 och upphörd 30/6 1925, har kostat kr. 40,918:24. Socialiseringsnämnden har 1/7 1920—30/6 1925 kostat kronor 518,230:17. Revisorerna framställa diverse anmärkningar mot nämndens utbetalningar o. arvoden. Denna har under ett år hållit 22 protokollförda sammanträden; samtliga protokoll sakna underskrift.

Ersättningen till särskilt tillkallade förlikningsmän i arbetstvister ha i vissa fall uppgått till mycket betydande belopp. En förlikningsman har sålunda under budgetåret 1924—1925 uppburit 30,800 kr.

Den förnämsta stilen
och det eleganta utförandet finner Ni alltid i den kostym som utgår från min affär.
Moderna, mörka
KOSTYMER
I prislägen
Från Kr. 52:—.
Marinblå
CHEVIOT
Från Kr. 75:—.
Högsta möjliga kvaliteter till lägsta tänkbara priser.
Bernh. Bäcklund,
2 Kungsbroplan — Slussplan 9.

VITVARU
och
HERREKIPERING
— ELLA ANDERSSON —
Nybrogatan 36, Stockholm.
Tel. Norr 242 48
SKJORTOR
KRAGAR
SLIPSAR
DAMUNDERKLÄDER
STRUMPOR
VANTAR
BESTÄLLNINGAR å Skjortor — Damunderkläder utföras.
OBS.! Vid åberopandet av denna annons erhålles 5 proc. rabatt.

VÅRT NAMN
garanterar ett vederhäftigt och samvetsgrannt utförande av alla släktnamnsärenden
Begär namnförslag och upplysningar Låg taxa
SVENSKA NAMNBYRÅN
Etabl 1911
Riks 147 87 Stockholm
STUREPLAN 11.

Herman Olsson & C:o
FODER- & SPANNMÅLSAFFÄR,
Kungstensgatan 9, Stockholm.
Fodervaror samt Torvströ o. Torvmull till lägsta dagspriser.
Tel. N. 6784, N. 78590.

Litteratur
inom alla fack och från alla tider. Största lager i Norden. Över 200 kataloger utgivna.
BJÖRCK & BÖRJESSON
Antikvariat — Bokhandel
Drottninggat 62, Stockholm

Välsorterat lager av:
SKIDOR, SKRIDSKOR, BANDYKLUBBOR och övriga SPORTARTIKLAR.
Rud. Greens Eftr.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.) Tel. 6622.

Till Julen!
Extra fint *SMÖR* 3:10 pr kg.
Finaste *Västerbottens GRÄDD-OST* 2:50 pr kg.
Sm helfet *JUL-OST* 2:20 pr kg.
— uti —
Carl Sandbergs
SMÖRAFFÄR,
Tegnérgat. 17. Tel. Norr 21539.

Dräkttyger,
135 cm. .... 2.75 met.
Gosskostymtyg, 140 cm. .... 2.75 "
Kupptyger, 140 cm. .... 3.50 "
Ulstertyger .... 5.00 "
Underklädesflanell .... 0.55 "
Blusflaneller, nya mönster .. 0.90 "
Dubbelflanell .... 1.35 "
Blåtwills, 70 cm. .... 0.90 "
Trådgardiner .... 0.38 "
Allmogegardiner .... 0.45 "
Mohair, 100 cm. .... 2.00 "
Blommiga Förklädestyger .. 1.10 "
Helylle Gosscheviot .... 3.00 "
Handdukar, hellinne .... 5.40 duss.
Näsdukar, kulörta .... 2.65 "
Äggtvål .... 1.60 "
Blyertspennor .... 0.35 "
Klädstreck .... 0.40 st.
Skurtrasor, tjocka .... 0.40 "
Klädhängare .... 0.10 "
Ryggsäckar .... 1.35 "
Saxar .... 0.50 "
Förskärarknivar .... 0.65 "
Dörrmattor .... 0.50 "
Baddockor .... 0.35 "
Militärfiltar .... 5.50 "
Jaquardfiltar .... 9.00 "
Goss-sporttröjor .... 1.50 "
Herrsporttröjor .... 3.75 "
Damlinnen, trikå .... 1.75 "
Jumpers, helylle .... 2.75 "
Damkoftor, moderna .... 5.50 "
Ficklampor .... 0.75 "
Ficklampsbatterier .... 0.35 "
Rakknivar .... 0.60 "
Militärtröjor .... 2.75 "
Normalskjortor .... 2.75 "
Skosulor, nöthår .... 0.15 par
Gosshängslen .... 0.50 "
Manshängslen, lösa stroppar 1.25 "
Tändstickor .... 0.10 pak.
Putsmedel för koppar .... 0.12 burk
Tråd .... 0.10 rull.
100-tals andra artiklar billigt.
Oskarsons Lager, Kungsgat. 57 A, 1 tr.
Filial: Klevegränd 2 (Vid Götgatan 9.)

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

I glädje och sorg
hyr Ni Eder frack-, bonjour-, smokings- och jaquettkostym samt överrock och hög hatt billigast i K. Johanssons Uthyrningsaffär, Klarabergsgat. 58.
OBS.! 3:dje huset fr. Vasagatan. Allm. Norr 160 56.

Pehr Anderson
SKRÄDDERIAFFÄR
Nybrogatan 57 — Tel. 76045.
STOCKHOLM.
Omsorgsfullt arbete garanteras.

Nya Nordiska Expressbyrån
Mästersamuelsgat. 41.
Tel. 277. Norr 1444.
BILAR — CYKLAR — KÄRROR

ERIK ERIKSSON
Plåtslageri
STOCKHOLM
Brunnsgatan 23 - Tel. N. 14915.

GERDINS
Kol- & Vedgård
Badstugatan 50, Stockholm
Tel. Söder 13958.
Lager av ved, kol och koks, kolbriketter och Ilsebriketter
Fri hemkörning

Elvira Halldén
DAM- & BARNKONFEKTION
7 Roslagsgatan 7
Telefon Vasa 24 30.
Beställning å sömnad emottages.
Prima varor till billiga priser.
OBS.! Vita rockar kr. 6.75.

Rågummisulning samt sulning med Björnläder och alla slags SKOREPARATIONER utföres av
Skolagningsfabriken
11 B Nybrogatan 11 B
Rekommenderar sig för utförande av ett förstklassigt arbete till billigaste pris.
Arbetet utföres på dagen, även medan kunden väntar.
Galoscher lagas.
Hämtas och hemsändes efter till-sägelse pr
Telefon: Östm. 79 66.

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

NATIONEN

Fredagen den 18 December 1925.

Billigt.
LEKSAKER m. m.
HUSGERÅDSARTIKLAR stort sort.
KORG- & SLÖJDAFFÄREN, Sergelgatan 2
C. Olov Dahlin. Tel. N. 18245

Befordrade K. A. Vallenberg Zim.-tel ?

(Forts. fr. sid. 1)

tillhörig postväska och därur uttagit värdefulla dokument.

Ententen kände Tysklands hemliga chiffer redan i krigets begynnelse.

Hendrick avslöjar emellertid nu, hur det gick till, och omtalar, hur engelska agenter på fyra olika vägar kommo i besittning av Zimmermann's telegram nästan omedelbart efter avsändandet och hur det dechiffrerades med användande av Tysklands hemliga chiffer, som de åtkommit under krigets begynnelse. Tyskland, som ej visste, att dess chiffer befann sig i engelsk besittning, sände alltjämt strängt hemliga telegram såväl per kabel som radiotelegrafiskt, och vart och ett av dessa mottogs, lästes och löstes av den brittiska flottans underrättelsejänst. Först efter krigets slut, säger Hendrick, erforo tyskarna, att engelsmännen under fyra år haft känndom om de mest förtroliga tyska meddelanden.

I förlitande på sitt hemliga chiffer utvecklade tyskarna en mycket omfattande telegramväxling. Resultatet härav blev, säger författaren, att England erhöll lika värdefulla upplysningar om Tysklands förehavanden som tyskarna själva. De tyska undervattenbåtarnes rörelser voro nästa lika väl kända för engelsmännen som för tyska amiralitetet, och varje gång de lämnade en tysk hamn blev detta antecknat, och deras rörelser följdes från dag till dag och utmärktes å kartan Det var då, som brittiske utrikesministern James Balfour tillkallade amerikanske ambassadören i London och till honom överlämnade ett dokument, vari Tysklands planer mot Förenta Staterna avslöjades.

Det tyska alliansförslaget till Mexico.

Von Eckhardt's telegram visa, att den mexikanska regeringen under presidenten Venustiano Carranza med välvilja upptog det tyska förslaget till allians, sedan detta av tyske ministern framlagts för utrikesministern general Candido Aguilar, och att denne genast satte sig i förbindelse med japanske ministern för att för honom framlägga tanken på Japans övergivande av sitt förbund med de allierade. Det framgår också, att Tyskland träffade anstalter för att förse mexikanska armén med vapen och ammunition, för att den skulle vara beredd, ifall Carranza skulle vilja föra krig mot Förenta Staterna.

Sedan återgivas telegram, uti vilka förklaringar begärdes och gåvos rörande hemlighetens avslöjande för de allierade samt von Eckhardt's protester mot, att tyska legationen i Mexico på något sätt härför gjordes ansvarig.

Sveriges roll i telegramväx'lingen — "en av de största skandalerna under kriget".

Med hänsyn till det redan förut och i denna artikel ytterligare offentligen avslöjade förhållande, i vilket den svenske utrikesministern, bankdirektören Knut Agathon Wallenberg under kriget stått till de hemliga tyska telegrammen, trots han förut i regeringens namn högtidligen avgivit sitt lands neutralitetsförklaring, gör författaren några uttalanden, som sannerligen äro allt annat än smickrande för vårt land och förvisso allt annat än ägnade att befästa dess goda namn och anseende i främmande land Och ej äro hans ord överdrivna. Han karaktäriserar utrikesministerns neutralitetsbrott såsom en av de största skandalerna under kriget (one of the gravest scandals of the war). Han skriver tillika om det svenska utrikesdepartementet, vars ansvarige chef herr Wallenberg var, att detta vid början av år 1917 hade blivit nästan en integrerande del av tyska organisationen (almost an integral part of the German organisation). Det är icke något vackert betyg, som vi ånyo, vid slutet av år 1925, sålunda fått inför hela världen tack vare vår dåvarande utrikesministers svikande av ett högtidligen avgivet neutralitetslöfte

Det tyska alliansförslagets innebörd.

Författaren omtalar i början av sin artikel, hurusom den amerikanske ambassadören Mr Page en dag i slutet av februari 1917 blev anmodad att i Foreign Office besöka brittiske utrikesministern, som till honom överlämnade det dokument, vilket med hänsyn till dess inflytande på Förenta Staternas politik blev det mest uppseendeväckande, som under kriget i Europa hade framkommit. Det innehöll det s. k. Zimmermann-telegrammet, genom vilket Mexico erbjöds en allians med Tyskland för gemensamt angrepp mot Förenta Staterna och, om detta lyckades, att återfå Texas, Nya Mexico och Aricona, vilka områden förlorats till Förenta Staterna efter kriget år 1845. Detta telegram hade i brist på tillfredsställande förbindelser mellan Tyskland och Mexico sänts till tyske ambassadören i Washington för vidare befordran per kabel till Mexico.

Omedelbart efter sitt besök hos Balfour telegraferade Page den 24 februari 1917, till utrikesministern i Washington, att han inom omkring tre timmar skulle sända ett telegram av stor betydelse för presidenten och utrikesministern och samma dag avsände han också ett telegram av följande lydelse:

Amerikanske ministerns i London rapporttelegram till Washington.

"Förtroligt till presidenten och utrikesministern. Balfour har till mig överlämnat texten till ett chiffertelegram från tyske utrikesministern Zimmermann till tyske ministern i Mexico, vilket sändes via Washington och vidarebefordrades av Bernstorff den 19 januari. Ni kan troligen hos kabelbolaget i Washington erhålla en kopia av den av Bernstorff befordrade texten. Första chiffergruppen är telegrammets nummer, 130, och den andra är 13042, som angiver den använda kodens nummer. Tredje gruppen från slutet är 97556, som är Zimmermann's underskrift. Per post skall jag sända Eder kopia av chiffertexten jämte dechiffreringen och sänder under tiden engelsk översättning, som lyder sålunda: "Den 1 februari ämna vi börja undervattenbåtskriget utan restriktioner. Vi bemöda oss i trots härav att förmå Förenta Staterna att förbliva neutrala. Ifall detta ej skulle lyckas oss, föreslå vi Mexico en allians på följande villkor: Föra krig gemensamt, sluta fred gemensamt, frikostig finansiell hjälp och löfte för vår del, att Mexico skall återfå de förlorade områdena i Texas, Nya Merico och Arizona. Ordnandet av detaljerna överlämnas åt Eder. Underrätta presidenten (president Carranza i Mexico) härom i den mest förtroliga form, så snart kriget med Förenta Staterna är säkert, och hemställ, att han av eget initiativ föreslår Japan dess omedelbara anslutning samt medlar mellan Japan och oss. Var god och fäst presidentens uppmärksamhet därå, att detta användande av våra undervattensbåtar nu erbjuder möjligheter att förmå England att inom några månader sluta fred. Zimmermann". Denna underrättelse har till den grad upprört brittiska regeringen, att den icke velat förlora någon tid för att giva mig del av densamma för meddelande till Eder, på det att vår regering må kunna ofördröjligen taga de mått och steg, som äro nödvändiga med hänsyn till den fara, som hotar vårt territorium. Följande paragraf är strängt förtrolig. Under krigets början kom brittiska regeringen i besittning av en kopia av det tyska chiffer, som användes för detta telegram, och den har gjort till sin uppgift att erhålla kopior jämväl av tyska ambassadörens i Washington greve Bernstorffs chiffertelegram till Mexico, bland andra, vilka sändas till London och här dechiffreras. Härav förklaras, hur dechiffreringen kunnat ske av detta telegram från tyska regeringen till dess representant i Mexico, och jämväl dröjsmålet, från den 19 januari tills dato, innan den erhöll underrättelsen. Detta system har hittills varit en hemlighet, som omsorgsfullt bevarats, och meddelas Eder i dag av brittiska regeringen endast med hänsyn till de utomordentliga omständigheterna och dess vänskapliga känslor gentemot Förenta Staterna. Brittiska regeringen anhåller enträget, att Ni hemlighåller källan till detta meddeande även som den metod, som England följt för att erhålla detsamma, men förbjuder icke offentliggörandet av själva Zimmermann-telegrammet. Kopiorna av detta och andra telegram erhöllos icke i Washington utan köptes i Mexico. Jag har tackat Balfour för den tjänst, hans regering gjort oss och hemställer om särskild tacksamhetsskrivelse till honom från vår regering. Denna underrättelse torde ännu icke ha meddelats japaska regeringen, men jag håller icke för otroligt, att Japan vid mottagandet härav kommer att avgiva en offentlig förklaring för att klargöra sin ställning till Förenta Staterna och visa sin goda vilja gentemot sina allierade. Page".

(Forts. i nästa n:r.)

JULEN står för dörren!
Men jag måste spara

därför gör jag mina
J U L I N K Ö P
i SKJORTOR, KRAGAR, SLIPSAR, HATTAR och RESEFFEKTER i
HAGMANS HERREKIPERING
Sveavägen 108
Specialaffär i herrekiperingsartiklar.
OBS.! Uppvisar jag denna annons erhåller jag där **10 proc. julrabatt.**

Helmer Holmberg
Juvelerare
Etabl. 1865.
Tel. Norr 53 60 — 59 Regeringsgatan 59 Stockholm. — Tel. Norr 53 60
Beställningar & reparationsarbeten. HAKKORS på lager fr. o. m. nyår.

Knut C. W. Lindgrens
Frukt-, Blomster- & Grönsaks-affär
Nybrogatan 56 B. Tel. Öst. 7094
Kransar och buketter bindas smakfullt. Varor hemsändas.
REKOMMENDERAS.

Elektriska affären
Jacobsbergsgat. 29
Inneh. Ingeniör Hj. Kuutsson.
Tel. Norr 10708
Rekommenderas!
Installationsmaterial
Radiodelar och Apparater
Alla slags elektr. rep. utföras.

Stockholms Ur-Reparationsverkstad
Jacobsbergsgat. 29
Tel. N. 5573.
Reparerar alla slags Ur cirka 50 proc. billigare.
Urglas 1 kr. Fjäder 3 kr.

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 ∴ Tel 70494
Emottager KLADER såväl till TVATTNING som MANGLING,
E. Ringström.

Sportintresserade!
Gör Edra inköp av skidor, skridskor, bandyklubbor och övrig utrustning hos
RUD. GREENS EFTR.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.). Tel. 66 22.

A. ZETTERGREN
Specal- & Viktualieaffär
Brahegatan 1
Tel. 75 64 o. Norr 5064.
Rekommenderar sig hos Stockholms husmödrar.

Billiga böcker till Julen!
1.150-tal nya böcker till ofantligt nedsatta priser. Barn- och Ungdomsböcker, vackra presentböcker m m. Uti Kat. N:o 21.
Ett stort urval samlade arbeten, praktverk och större arbeten bland de förnämsta som finnes i Svensk litteratur i Katalog 21, från
Nyréns Antikvariat
Kungsgatan 26. Tel. 13646.
Katalog gratis.

Herrar
Affärsmän
vid behov av affärsreklamer,
konstnärligt utförda,
vänd Eder alltid till
REKLAMATTELIEN,
Klara Norra Kyrkogatan 5, n. b. ö. g.

Café CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.
Tel. N. 8389.

Tycker Ni om NATIONEN?
I så fall gör Ni tidningen en tjänst genom att rekommendera den till vänner och bekanta.

Det Svenska spritmonopolet
"Sådant det är"

Forts. fr. sid. 1.

Balanskontot den 31 dec. 1924 hade följande utseende:

A.-B. J. D. GRÖNSTEDT & C:o.

Balansräkning den 31 Dec 1924.

Tillgångar:		
Maskiner, apparater och lösegendom		62,308:10
Aktier: 20 st. i A.-B. Grand Hotell à nom. 500 kronor	13,000:—	
20 st. pref. i A.-B. Uppsala Stadshotell à nom nom. 1,000 kr.	13,350:—	
1 st. i Porterbryggeri A.-B. D. Carnegie & C:o à nom. 1,000 kr.	1,600:—	
1,000 st. pref. aktier i Sthlms Allm. Rest. A.-B. à nom. 100 kr.	1:—	27,951:—
Bankdepositioner för räkning tull		300,000:—
Varulager		6,552,930:82
Diverse personer:		
Partihandelsbolag	845,691:92	
Systembolag	19,105:73	
Övriga kunder och andra	34,679:46	899,477:11
Tillgodohavanden hos banker		482,270:71
Kassabehållning		6,722:73
	Kronor	8,431,660:47

Ansvarsförbindelser kr. 24,200:—.

Skulder:		
Aktiekapitalet:		
Stamaktier	1,200,000:—	
Preferensaktier	3,800,000:—	5,000,000:—
Reservfonden		1,060,000:—
Pensionsfonden		500,000:—
Skatteregleringsfonden		50,000:—
Vinstregleringsfonden		196,000:—
Diverse personer:		
Systembolag	33,887:63	
In- och utländska leverantörer	292,618:51	
Tullverket	573,521:91	
Statens Järnvägar m. fl.	18,811:16	918,839:21
Vinst- & Förlust-Konto:		
Kvarstående från 1923	7,633:77	
Vinst under 1924	861,937:49	
Kr.	869,571:26	
Utdelning à 3,100 st. utlottade preferensaktier	162,750:—	706,821:26
	Kronor	8,431,660:47

Vinst- och Förlusträkningen samma dag den 31 dec. 1924 hade följande utseende:

Vinst- & Förlusträkning den 31 Dec. 1924.

Utgifter:		
Skatter:		
Kronoutskylder	76,933:14	
Kommunalutskylder	83,720:07	160,653:21
Avskrivning à mask., app., och lösegendom		14,288:68
Ersättningar, pensioner o. liknasde understöd åt förut i branshen anställda		32,949:08
Vinst		861,937:49
	Kronor	1,069,828:46
Inkomster:		
Kvarstående från 1923		7,633:77
Utdelning à aktier		7,060:—
Räntor		109,362:65
Rörelsen		945,772:04
	Kronor	1,069,828:46

Styrelsen föreslår att		
på stamaktier utdelas 7 proc. med	84,000:—	
på preferensaktier utdelas 7 proc. med	266,000:—	
till reservfonden avsättes	170,000:—	
till Vinstregleringsfonden avsättes	4,000:—	
på vinst- & förlust-konto balanseras	182,821:26	706,821:26

Styrelsen föreslår att vinstregleringsfonden med tillägg av enligt vinst- och förlusträkningen föreslagna 4,000 må tillföras skatteregleringsfonden och de båda fonderna därefter upptagas under den gemensamma rubriken "reserverade skattemedel" vilken post därigenom uppgår till kr. 250,000:—. I fråga om förslaget till vinstdisposition må framhållas att det belopp som föreslås till balansering på vinst- och förlustkonto, kommer att, därest bolaget erhåller begärda partihandelsrättigheter från år 1926 under nämna år oavkortat inlevereras till statsverket och sålunda gottgöra detta vid samma tidpunkt som om beloppet under år 1925 utdelats på de moderbolaget tillhöriga stamaktierna.

Adolf Anderson.

Statstjänstemännens bisysslor.

Betydelsefulla erinringar av årets statsrevisorer.

Statsrevisorernas utredning rörande tjänstemännens bisysslor under budgetåret 1924—1925 ger vid handen, att av 5,215 befattningsinnehavare 2,174 eller 41,68 procent inneha en eller flera bisysslor, därav 128 eller 2,45 proc. flera än fem bisysslor. Åtskilliga tjänstemän i hög ämbetsställning äro ordförande eller ledamöter i bolagsstyrelser, t. ex. en i sju bolag, tre i sex och fyra i fyra bolag. Bisysslor hos bolag förekomma särskilt inom justitiestaten, statsdepartementen, de centrala ämbetsverken och landstaten. Av samtliga medräknade befattningshavare äro 28 ledamöter av riksdagen.

Gentemot mångsyssleriet bland tjänstemännen uttala revisorerna att det i talrika fall haft en påfallande skadlig inverkan och gett grundade skäl för tal om missbruk. Det oeftergivliga kravet måste därför från statens sida uppställas, att statstjänsten icke eftersättes och att verksam kontroll härpå utövas.

Ytterst viktigt är också, framhålles vidare, att statstjänstemannen som sådan handlar fri och obunden av alla andra motiv än strävan att tillgodose det allmännas bästa och varje parts rätt. Revisorerna finna betänkligt, att tjänstemän i domares ställning eller med befattning inom domstol inneha uppdrag eller anställning hos företag av ekonomisk karaktär. En kollision mellan ämbetsplikten och det enskilda intresset är här tänkbar. Även vad övriga befattningshavare beträffar, finna revisorerna viktigt, att förekomsten av dylika anställningar och uppdrag vid sidan av statstjänsten inskränkas till sådana fall, där särskilda omständigheter göra dem motiverade, samt under inga förhållanden tillåtas, där det enskilda företagets verksamhet faller inom området för vederbörande tjänstemäns ämbetsbefattning.

Revisorerna erinra vidare om 1922 års revisorers uttalande om olämpligheten av, att länsstyrelserna underlydande tjänstemän i större omfattning gjordes till ordförande och ledamöter i beskattningsnämnder, samt påpeka att vederbörande icke synas ha beaktat detta.

REDAKTÖR: ELOF ERIKSSON
Södra Kungstornet,
Stockholm
Telefon: Norr 5898 Norr 5899.

NATIONEN

Lösnummer 25 öre
PRENUMERATIONSPRIS:
Helår .... Kr. 10.—
Halvår .... Kr. 5.25
Kvartal .... Kr. 2.75

N:r 13. Tisdagen den 22 December 1925. Årg. 1.

Den hemliga tyska telegramväxlingen under kriget.

Generalkonsul Cronholms inlaga till U. D.

Forts. fr. föreg. n:r.

Detta telegram, från Page, (Amerikanske ministerns i London rapport till Washington rörande "Zimmertelegrammet") framhåller författaren, visar tydligt, att brittiska regeringens hemliga agenter erhållit texten till telegrammet genom någon tillgänglig person i Mexicos' huvudstad. Men detta var icke den enda väg, säger han, på vilken engelsmännn erhöllo dessa värdefulla upplsningar. Tyska regeringen var så angelägen om alliansen med Mexico, att den icke använde sig av ett enda befordringssätt. Telegrammet sändes på olika vägar. En av dessa var den trådlösa vägen fr. Nauen till Sayville, Long Island trots amerikanska regeringen redan under krigets början hade förbjudit begagnandet av Sayville-linjen annat än under amerikanskt överinseende.

Den 16 januari 1917 uppsnappade de brittiska radiotelegrafisterna ett telegram från Zimmermann till Bernstorff för Eckhardt, som dechiffrerat innehöll följande visserligen ofullständiga men dock värdefulla meddelande:

"Strängt hemligt till Eders Excellens' personliga kännedom och att befordras till kejserlige ministern i Mexico jämte telegram nr 1 .... genom säker mellanhand. Den 1 februari ämna vi börja undervattenbåtskriget utan restriktioner men likväl samtidigt bemöda oss om Förenta Staternas neutralitet... Om detta icke lyckas oss, föreslå vi Mexico en allians på följande villkor: gemensam krigföring, gemensamt fredsslut. Ers Excellens bör i hemlighet underrätta presidenten att vi vänta krig med Förenta Staterna ...... och att samtidigt medla mellan oss och Japan. Var god meddela presidenten, att .... våra undervattensbåtar ...... komma att tvinga England till fred inom några månader. Erkänn mottagandet."

"Zimmermanntelegrammet" uppsnappades av engelsmännen på fyra olika vägar.

Detta stympade telegram, som visar, hur svårt det var att riktigt uppsnappa trådlösa meddelanden över Atlanten. skiljer sig betydligt, framhåller författaren, från det klart redigerade, som sändes till Eckhardt av Bernstorff per kabel från Washington, uti vilket också återförvärvandet av Texas, Nya Mexico och Arizon omnämnes, varefter han gör följande anmärkningar. Men Zimmermann fruktade alltjämt, att hans instruktioner icke skulle nå Eckhardt, varför han använde sig av ännu en väg — den svenska diplomatien. I många huvudstäder sändes tyska telegram medels svenskt chiffer till svenska ministrar i andra länder, vilka överlämnade dem till sina tyska kolleger. Zimmermann överlämnade sålunda sitt telegram till svenske ministern i Berlin, som sände det till Stockholm, varifrån det per kabel gick till Buenos Aires och därifrån vidare till Washington. Men även detta svenska telegram uppsnappades nästan samtidigt med det, som gick via Nauen—Sayville. Tyska regeringen befordrade emellertid detta telegram till Washington även på annat sätt för att ha ännu större säkerhet för dess rätta framkomst. Den hade förut begagnat sig av amerikanska regeringens bona officia för befordran av telegram till Bernstorff, men alla sådana telegram skulle gå över England, vars samtycke härtill ock förutsattes. Zimmermann överlämnade nu sitt telegram till amerikanske ambassadören Gerard i Berlin — detta var före avbrytandet av de diplomatiska förbindelserna med Förenta Staterna —, och ambassadören utbad sig Englands samtycke, som lämnades, och så gick telegrammet till Bernstorff via England, där det dechiffrerades innan det befordrades vidare, vilket tillmötesgående, säger författaren, givetvis kunde betecknas såsom en akt av ädelmod av dem, som ej visste, att England innehade nyckeln till Tysklands hemliga chiffer. Förenta Staterna voro emellertid okunniga om dess innehåll. På fyra olika vägar erhöllo sålunda engelsmännen kunskap om detta ödesdigra telegram nästan omedelbart efter dess avsändande. Det "köptes" i Mexico, det sändes trådlöst via Nauen—Sayville och av svenskarne via Stockholm och Buenos Aires

Forts. å sid. 4.

Brattsystemet inför K. M:t.

En skrivelse till regeringen från Medelklassens Riksförbund.

Med yrkande på utredning av de av Dir. Anderson i Nationen påtalade missförhållandena.

Verkningarna av den sedan någon tid i Nationen förda kampanjen mot det olagliga Spritmonopolet göra sig alltmera märkbara. Det lyckades ej vederbörande att genom tystnad i dagspressen undertrycka våra uppseendeväckande avslöjanden rörande monopolets tillkomst och förhållandena inom detsamma. Dessa äro f. n. föremål för ett stort intresse och uppmärksamhet bland allmänheten, vars ställning i frågan i stort sett torde sammanfalla med den av oss hävdade. Belysande för stämningen uti i landet är helt visst den märkliga skrivelse, vilken i dagarna ingivits till regeringen och som har följande lydelse:

"Ehuru Direktör A. Anderson, Ekebo, redan den 27 november 1925 i tidningen 'Nationen' utslungat de tänkbarast svårartade beskyllningar såväl gentemot k. m:t och kronan som gentemot den icke alldeles okände doktor Ivan Bratt och det av honom ledda spritmonopolet, så har dock tills dato varken k. m:t eller doktor Bratt ställt direktör Anderson till laga ansvar för hans enastående anklagelser. Om vi i det här landet numera också kroniskt blivit vana vid mångt och mycket som förr i världen endast kunnat inträffa i sådana länder som Ryssland, på Balkan etc. så har man dock mycket svårt att tro, att direktör Andersons ytterst uppseendeväckande anklagelser verkligen kunna ha fog för sig. Då emellertid anklagelser av en så svårartad beskaffenhet o. av en sådan oerhörd räckvidd omöjligen kunna få stå ovederlagda, såvida icke den sista rest av det förtroende totalt skall rubbas, som svenska folket ännu kan ha kvar för sina ledare, så anhålla vi i underdånighet, att k. m:t ofördröjligen täcktes företaga de mått och steg som äro nödvändiga för att dessa mycket lindrigt sagt, ytterst egendomliga "manipulationer" med statens medel vid f u l l t d a g s l j u s uppklaras o. svenska folket får f u l l t ö v e r t y g a n d e bevis i sina händer, huruvida direktör Andersons beskyllningar äro beroende på sanning eller ej.

Stockholm den 17 dec. 1925.

Underdånigst

Medelklassens Riksförbund.

D:R BRATTS "GÅVOR".

Direktör Adolf Anderson vidhåller sina uppgifter gentemot hrr Bratts o. Ekmans "dementier".

Har Stockh. Allm. Restaurant A.-B:s "utestående fordringar" sammanhang med politikernas engagemang i Svensk Import?

De uppseendeväckande interiörer rörande det Brattska spritmonopolet, som direktören Adolf Anderson å Ekebo i en serie artiklar i Nationen offentligen blottat, ha omsider nödgat vederbörande att låta höra av sig. I artikelserien omnämdes som bekant bland annat, att en av dir. A:s vänner, som tillhörde riksdagen, för honom omtalat, att han hade sig bekant, att d:r Ivan Bratt vid ett närmare angivet tillfälle till ett visst partis valrörelse överlämnat en "gåva" av femtiotusen kronor. Sedermera har också i Nationen meddelats, att den ifrågavarande riksdagsmannen var nuvarande ledaren för det frisinnade folkpartiet, dåvarande riksgäldsfullmäktigen C. G. Ekman. I en artikel i Nya Dagligt Allehanda för den 19 december under rubriken "Sensationer utan grund", har doktor Bratt bestritt uppgiftens riktighet och i stället gjort gällande, att det högsta belopp han på en gång lämnat partiet ifråga skulle vara tvåtusenetthundra kronor. Vid sitt samtal med den nämnda tidningen upplyste hr Bratt vidare, att han icke lyckats komma i personlig förbindelse med hr C. G. Ekman men att "han på förhand var förvissad om att hr Ekman stode helt främmande för hela denna sak o. att denne vid förfrågan komme att bestyrka detta". Den av hr Bratt förutsedda formuleringen av svaret från herr Ekman inställde sig även, ty samma eftermiddag lät hr E. på förfrågan av T. T. meddela, att han stode "helt främmande för de ifrågavarande påståendena".

Stridigheten mellan å ena sidan de uppgifter som lämnats Nationen av direktör Adolf Anderson och de som nu förebragts av hrr Bratt och Ekman (försåvitt nu hr Ekmans "stående främmande för" är att tolka som ett direkt bestridande av desammas riktighet) är uppenbar. Nationen har icke haft någon som helst anledning att betvivla sanningsenligheten av direktör Andersons uppgifter och har det fortfarande icke, varför de av hrr Bratt och Ekman levererade "dementierna" förfalla i hög grad egendomliga. "Gåvor" till de nuvarande partierna höra ju icke till sällsyntheterna; dessa leva ju till mycket betydande del på dylika, varvid ganska naturligt även de största givarna äro de, som anse sig

Forts. å sid. 4.

J. O. lämnar dir. Andersons anmälan utan avseende.

Riksdagens Justitieombudsman har nu tagit ställning till direktör Adolf Andersons å Väsby anmälan mot Aktiebolaget Stockholmssystemet för dess underlåtande att till statskontoret inleverera hela bolagets nettovinst, varav en del i stället använts till inköp av aktier i enskilda affärsföretag. J. O. har lämnat klagomålen utan avseende.

I betraktande av vad å senare tid opåtalt olagligt fått passera under statsmaktens hägn i vårt land, är ju meddelandet om klagomålens lämnande utan avseende knappast ägnat att överraska. De olagligheter och de missförhållanden, som påvisas rörande Brattska spritkoncernen antingen tigas ihjäl eller lämnas utan avseende. Dock, vi upprepa vad vi tidigare uttalat, nämligen att denna taktik icke i längden skall gå att upprätthålla. Ännu så länge kan måhända muren synas ogenomtränglig, men tecken saknas likvisst icke på att det börjar knaka i grundstommen,som bär uppe den. Förklaringen till den underbart starka position hr Bratt hittills lyckats uppehålla ligger ju i det allmänt kända förhållandet, att han har mäktiga storfinansiella intressen bakom sig, som icke vilja vara med på en ändring av oefterrättlighetstillståndet. Hr Bratt och hans mäktiga beskyddare skola dock heltsäkert efterhand komma underfund med att det i längden icke går att regera emot folket. Det finnes i landet en part, som heter den oförvillade opinionen. Denna växer för varje dag som går ut till en allt mäktigare faktor den där snart ej längre trotsas kan. Det svenska spritmonopolet "sådant det är" representerar ett system, som intet mindre är än en utmaning av grövsta slag emot det svenska folket. I en handvändning låter det sig naturligen icke göra att komma till rätta därmed. Därtill äro alltför många och inflytelserika intressen och kretsar ekonomiskt bundna vid detsamma. Men att det till slut skall lyckas, är höjt över allt tvivel. I Nationen har redan lämnats åtskilliga bidrag i det syftet och blottats en hel del interiörer. En icke mindre diger fortsättning kan utlovas. När sanningen i dess helhet uppenbarats för allmänheten, torde man med ganska stor sannolikhet kunna räkna med att hr Bratts och hans beskyddares stolta instiftelses dagar skola vara räknade.

Den engelska fasciströrelsen.

Den engelska fascistorganisationen, som grundades år 1923 och f. n. omfattar 800 ortsgrupper överallt i England, är, meddelas från London, i första rummet riktad mot kommunisterna. I fall av samhällsvådliga strejker är den numera i stånd att uppställa en teknisk nödhjälp av 1 1/2 miljon man.

Medlemmarna äro militäriskt organiserade. I deras högsta råd sitta talrika höga officerare och generalsekreterare är en major Arnott, som i en intervju förklarat, att man kommer att med varje medel motarbeta betalda utländska agitatorers verksamhet i England. De brittiska fascisternas parti har grundats för att hindra att Storbritannien terroriseras av den röda revolutionens förtrupper. När för kort tid sedan engelska inrikesministern mottog en deputation från denna fascistiska organisation, sade man honom rent ut. att om regeringen icke ordentligt toge itu med kommunistfaran så skulle fascisterna taga lagen i sin egen hand för att skaffa den aktning.

Statsrådet Hansson emot regeringsskifte.

Frågan om ministären Sandlers vara eller icke vara tränger för varje dag fram till ett alltmer aktuellt spörsmål. Senast har nu från regeringshåll statsrådet Per Albin Hansson i ett i Enköping hållet föredrag gett till känna sin uppfattning i regeringsfrågan. Hr. H. betonade härvid, att det bäst stämde med "de parlamentariska principerna" att om icke ett enda parti har majoritet i parlamentet eller om icke genom en koalition majoritet kan skapas för en viss regering, det numerärt största partiet i första hand finga träda till. Så hade skett, då socialdemokraterna efter 1924 års val intogo taburetterna. Sedan dess hade ingen ny situation inträtt. Vid störtandet av en regering tillkomme, framhöll statsrådet, det största ansvaret härför det största oppositionspartiet, som också hade att bära det största ansvaret för vad som sedan skulle följa. För den händelse att det största oppositionspartiet icke kunde åtaga sig regeringsbildningen, finge sedan andra vägar tagas i betraktande, däribland även möjligheten av en regering, bildad av ett av de mindre partierna.

Som synes följer statsrådet Hansson en annan taktisk linje än hans kollega statsministern. Medan den senare vädjade till hr Ekmans goda hjärta varnar hr Hansson högern för konsekvenserna av en medaktion med de frisinnade för regeringens störtande. Att ministären Sandlers liv är i allvarlig fara, däromsynes knappast längre något tvivel råda.

Nästa nummer av Nationen utkommer lördagen den 2 januari i stället för ordinarie utgivningsdagen, som infaller nyårsdagen.

NATIONEN
Politisk veckotidning.
Redaktion och Expedition:
SÖDRA KUNGSTORNET
Stockholm.
—::—
Telefon: Norr 5898, Norr 5899.
Växel med ankn. till
Redaktionen
Huvudredaktören
(mottagningstid 3—4 em.)
Kassan och Exp.
Annonsavdelningen.
—::—
Annonspris:
Efter text .... 20 öre mm.
Å textsida .... 25 öre mm.
25 proc. förhöjning för särskild reserverad plats.
Rabatt vid upprepad annonsering.
Förenade Boktryckerierna - Södertälje 1925

Den 22 Dec.

Inför julens firande.

Åter är det jul. Åter ljuder jorden runt förkunnelsen om Fridsfurstens ankomst till världen. Den heliga dagen firas i festlig glans, i den rikes palats och den fattiges koja. Den firas dock ofta utan att dess innebörd rätt besinnas. Men den tid, vari vi leva, manar oss att vid julhögtidens firande nu stanna några ögonblick i begrundan.

Av skapelsen finnes hos människan nedlagda frön till det goda och till det onda. Mellan de bägge makterna, gott och ont, ha i alla tider en hård strid stått om herraväldet över själarna. Det är ljusets och mörkrets makter, som drabba samman, sanningen mot lögnen, kärleken mot hatet, rättfärdigheten mot orättfärdigheten. I tidens fullbordan, då ondskans makter härskade över människorna svårare än någonsin tillförene uppenbarade sig i världen den store Fridsfursten, Jesus Kristus av Nasareth. Hans förkunnelse var: sanningen, frid och fred på jorden och förberedelse till ett liv efter detta — en lära rakt i strid mot den materialistiska, främst företrädd av det judiska folket med dess dyrkan av materien och det världsliga goda. Som Kristus syntes farlig för judarna, beslöto de att döda Honom och lät Honom undergå förbrytarens död på korset. Men därmed var Han icke död för mänskligheten. Ännu i dag, 1900 år efter Hans födelse, firas dagen av Fridsfurstens ankomst till jorden som en glädjens och hoppets dag bland människorna.

När vi denna gång gå att fira julens högtid ha vi kanske större anledning än någon gång tidigare att i allvar begrunda i vad mån bekännelsen till Kristus är endast en bekännelse till läpparna eller om den även omfattas av hjärtana och följes av oss i det praktiska livet! Vi kunna då ej undgå att se, att om ock vår tid av munnen bekänner sig till Kristi evangelium, tillståndet inom folken och ute i världen icke står i samklang därmed. Den ofrid, som i dag härskar snart sagt överallt, tyder på att det är Antikrist som i detta nu har övertaget. Till namnet äro folken kristna, men i verkligheten ledas de av den judiska andan. Väl talas det högt och stort om frid och fred och ett universiellt lyckorike på jorden, men en fred vunnen på helt andra vägar än dem Fridsfursten utstakade för människorna. I stället för den utlovade freden har i stället ofreden tilltagit.

Det har numera hunnit så långt på denna utvecklingens väg, att vårt folk snart ej längre kan skjuta ifrån sig den viktigaste bland frågor, nämligen om det i fortsättningen i sin utveckling skall följa den väg som Fridsfursten en gång visade för människorna eller om det skall erkänna och ansluta sig till det judiska idealet. De båda vägarna äro oförenliga likasom eld och vatten. De äro varandras motsatser i dag liksom för snart 2,000 år sedan. Väl kan Kristi läras slutliga seger över judarnas icke tvivlas på, men denna vinnes icke utan människornas medverkan. Mänsklighetens historia visar, att varje avsteg från den väg, som upplyses av Sanningens heliga ljus, straffar sig i teckhet av olyckor och lidanden, svårare ju större avstegen varit.

Damhandskar
av extra prima skinn och utförande:

Mocka, kul.	Kr.	9.50
Tvättskinn, vita	"	8.50
Doggskinn, kul. fodr...	"	8.—
Getskinn, kul. fodr. ..	"	10.50
Mocka, kul. pälsfodr...	"	12.50

Herrhandskar

Doggskinn, kul. fodr...	Kr.	8.50
Mocka, kul. fodr.	"	11.50
Mocka, kul. pälsfodr...	"	19.50
Renhud, vita	"	8.50

Endast kvalitetsvaror.
KÖP PRESENTKORT.
Affären hålles öppen till kl. 8 e. m.
MILITÄR EKIPERINGS A.-B.

Julbetraktelse.

Av
Regementspastor
ELIS SCHRÖDERHEIM.

"En gudomsstråle, mild och ren,
Han världen giver ett nytt sken
Och lyser i den mörka natt
Den som till honom hoppet satt.
Ära vare Gud!

Gud Faders Son av himmelrik
Blev här en gäst på jorderik;
Att föra oss från jämmerns dal
Till evig fröjd i himlens sal.
Ära vare Gud!"
Ps. B. 62:4, 5.

Så ha våra fäder sjungit i juletid sedan mer än tusende år tillbaka, släktled efter släktled, i den gamla julpsalmen fr. 800-talet. Både orden och musiken höra till det allra yppersta i vår psalmbok. De fromma hava, sekel efter sekel, sjungit ut sin andakt, längtan och fröjd i de heliga orden. De ha uppbyggts o. värmts i jultids mörker och köld. Nu få vi, deras efterkommande i sena släktled, värmas och upplysas av samma gamla kärnpsalm.

I mörker vandra vi här i världen och veta ej, vart vi gå, all världslig upplysning, all vetenskapligt ljus, all folkbildning, alla skinande lärdomsljus till trots. Men i det nattsvarta världsmörkret lyser och glänser och strålar det just i denna tid. Det ljuset kommer från en liten by i Juda bergsbygd. Där började det lysa för 1900 år sedan. Vad var det då för märkeligt, som där skedde? Jo, "Gud Faders Son av himmelrik blev då gäst på jorderik". Gud Faders evige, enfödde Son kom till oss. Därför blev det ljust i Betlehem. Ty där Gud är, där är ljus. Där måste mörkrets välde vika. "Om jag sade: 'Mörker må betäcka mig, och ljuset bliva natt omkring mig', så skulle själva mörkret icke vara mörkt för dig, natten skulle lysa såsom dagen, mörkret skulle vara såsom ljuset". Julljuset från Betlehem strålar än i dag ut över jorden.

Ja, Gud Faders Son har kommit till oss, blivit en gäst bland oss. Därför sjunger Martin Luther i sin julpsalm, välkomnande Jesubarnet, där det vilar i krubban:

"Välkommen var, o Herre kär,
En gäst när oss du vorden är.
I fattigdom för mänskors skuld
Du kom, o. Gud är nu oss huld."

Månne vi instämma med Luther? Välkomna vi julens Jesusbarn icke blott med sång och psalm i de festliga julgudstjänsterna, utan med våra hjärtans tro och kärlek, lydnad och tacksamhet? Detta kräves av oss. Och varför skulle vi ej göra det? Tänk, vad härliga ting han förer med sig! Hör, enligt vår gamla psalm, det härliga ändamålet med hans ankomst:

"En gudomsstråle, mild och ren.
Han världen giver ett nytt sken.

Han kommer således för att sprida himmelens förklarande o försonande sken över hela tillvaron, över vårt vardagslivs strävan och vår arbetsmöda, lika väl som över våra högtider med deras vila och glädje, över vår ensamhet, likaväl som över vår umgängelse, över vårt hemliv och vårt samhällsliv. Över livets skilda områden sprider gudomsstrålen ett försonande o. förklarande ljus. "Han lyser i den mörka natt den som till honom hoppet satt". Detta är villkoret, som å vår sida måste uppfyllas: att vi sätta vårt hopp till honom. Icke till värld och människor, icke till de förbättringar, som tiden måhända tyckes medföra, icke till vår egen lärdom, konst och makt, utan till honom, "Gud Faders Son av himmelrik", skola vi sätta vårt hopp. Av honom allena, av hans gudomliga visdom o. sanning och outgrundliga kärlek o. allsmäktiga kraft är det som vi skola vänta allt gott. Han giver oss det förvisso, blott vi låta honom handla med oss så, som han i kraft av sin eviga kärlek vill. Och vad vill han oss? Jo, "föra oss från jämmerns dal till evig fröjd i himlens sal". Detta är hans kärleks uppsåt. Det är hans uppgift såsom världsförsonaren, frälsaren, förlossaren.

Från jämmerns dal vill han föra oss. Men vad är jämmer? Det är synd och följderna av synd. Utan synd ingen jämmer, inga tårar, ingen nöd. Men "däruti står kärleken, icke att vi hava älskat honom, men att han älskat oss och sänt sin son till försoning för våra synd". Från synden frälsar han oss genom sin heliga födelse, genom sitt kors och sin död, genom sin uppståndelse och himmelsfärd. Han är i sin person den eviga fröjdens källa, uppsprungen i mänskligheten med levande vatten för alla glädjefattiga och glädjetörstande själar. Sin eviga frid och fröjd vill han av nåd skänka oss redan här nere i "jämmerns dal". Och sist vill han föra oss "till evig fröjd i himlens sal". Där skall all vår själs ädlaste trängtan på ett överflödande sätt uppfyllas. Vilka utsikter, evighetsutsikter, hava vi då icke, tack vare julnattens stora under i Betlehem: "Gud Faders Son av himmelrik blev här en gäst på jorderik"! Se, där vilar nu barnet i krubban, Gudabarnet i mänsklig ringhet, på det vi, stackars människobarn, skola våga nalkas honom. Böj dig då ned vid krubban i ödmjuk, tyst tillbedjan! Och bed din julpsalm:

"Ack Herre Jesu, hör min röst,
Gör dig en krubba i mitt bröst,
Uti mitt hjärta bliv och bo,
Så har jag tröst och evig ro."
Ps. B. 63: 13.

NATIONEN 1926.

Under de få månader Nationen utkommit och verkat har tidningen lyckats tillvinna sig en ställning av förtroende och tillgivenhet bland allmänheten, som synes ägnad att inge de bästa förhoppningar om framtiden. Den efter förhållandena högst avsevärda framgång Nationen redan vid starten kunnat glädja sig åt visar, att tiden är mogen för de idéer vi trätt i breschen för. Vårt folk har aldrig älskat lögnen om det också kunnat låta förleda sig att för tiden böja sig för densamma; det har aldrig på längden fogat sig i ett ovärdigt förtryck under utländska tyranner. När tiden varit mogen, har det vetat att kasta av oket och frigöra sig från tyrannerna.

Nationen skall under 1926 fullfölja de linjer, som under dess hittillsvarande verksamhet följts och som tydligt visa, att det är vår fasta avsikt att gå till djupet med problemen. Vi skola göra vårt bästa för att bana vägen för det nya oundvikliga befrielseverket. Den alltmera hotade svenska kulturen måste skyddas mot den överhandtagande kosmopolitiska skenkulturen. Det har alltför länge fått fortgå, att svenska tänkesätt av bestående värde offras för utifrån hämtade destruktiva idéer, vilkas enda syfte varit att förvirra sinnena och bereda vårt folk för anslutningen till det internationella Mammonsriket. Vi vilja icke längre tåla, att i stället för sanningen, rättskänslan och samhörigheten lögnens, orättens och hatets nedrivande läror ohöljt predikas bland folket.

Den kosmopolitiska kulturen har fört med sig en allmän demoralisation och korruption, som tränga allt djupare i samhället. Konstlade skiljemurar ha rests mellan grupper o. klasser i samhället, som naturligt höra samman, och ett ständigt tillstånd av inre oro o. strid har skapats. — Till gagn, endast och allenast för den för massan osynlige härskaren, det internationella Mammon, som tillvällat sig en diktatorisk makt som "stat i staten" och nu oinskränkt och hänsynslöst härskar över land och folk, regering, riksdag, partier o. press. Politiken har bragts att urarta till en vädjobana för lycksökare, vilka utan tanke på landets och folkets väl inrikta sig på att tillfredsställa sina personliga begärelser. I partifejdernas tecken försumpas nationens livsfrågor. Statsmakten har förvandlats till skenet av en dylik utan auktoritet och oförmögen att tillvarataga folkets intressen. Pressen, det s. k. fria ordet, har gjorts till ett redskap i samhälls- och folkfientliga intressens tjänst, vilka samvetslöst missbruka sin makt, systematiskt förvillande de allmänna tänkesätten och förgiftande de moraliska begreppen. — Under tiden fortgår med all energi kosmopoliternas ekonomiska erövringskrig i vårt land. Genom en framprovocerad statsskuldsättning på ett par miljarder — vilken ökas för varje år — ha de redan förvärvat sig ett fast grepp om statsmakten, vilken gjorts till deras beroende geldenär. Den svenska industrien är i dag till väsentlig del uppslukad av storfinansen och stöten riktas som bäst mot den fria handeln och mot jordbruket, vilka näringar på olika sätt ansättas från ovan och nedan, så att läget för dem ter sig allt bekymmersammare och underkastelsens perspektiv rycker allt närmare.

Mot denna för vårt land olyckliga utveckling måste äntligen en bestämd front resas. Den kristna grundåskådningen måste träda i den rådande kosmopolitismens ställe. Sveriges utveckling skall byggas på svensk grund och får icke dikteras av utifrån stammande element, som känna icke blott icke solidariskt utan direkt fientligt mot vårt folk. Statsmaktens auktoritet o. överhöghet i samhället måste återupprättas och kapitalet tvingas att erkänna satsen "i samhällets tjänst". Den nu följda statsskuldsättningen måste ge rum för en statsfinansiell politik som tar sikte på det allmännas väl och inriktar sig på statsskuldens snara avveckling samt sparsamhet med det allmännas medel. Näringslivets frihet måste hävdas och de i strid mot grundlagarna inrättade monopolen försvinna till förmån för fri konkurrens. Rikets försvarsväsen måste vara byggt på sådan grund, att det i händelse av behov är dugligt till försvar av vårt nationella oberoende. Det politiska livet måste omgestaltas därhän, att statsmakten blir i stånd att fylla sin uppgift o. riksdagen kommer att motsvara sitt ändamål att utgöra en kvalificerad, fri representation för vårt folk, obunden av andra hänsyn än omtanken om landets och folkets väl. Intresse- och kvalifikationsprinciperna böra härvid åter komma till heders. Slutligen måste det nuvarande, på de allmänna tänkesättens förvillande och de moraliska och religiösa begreppens utplånande inriktade upplysningsväsendet efterträdas av ett sant upplysningsväsen på kristen grund.

För detta program skall Nationen under det kommande året kämpa. Vår strid skall gälla det allmännas, landets och folkets väl och ledstjärnan i striden skall vara sanningen. Tidningens innehåll kommer att röra sig inom ramen av dess program och det som har samband med dess allmänna tendens och uppgift att så vitt om och positivt främja den svenska kulturen. Det stora intresse o. det förtroende, som under den korta tid Nationen verkat visats tidningen från allmänhetens sida, våga vi tolka som ett löftesrikt tecken. Ju starkare stödet av våra liktänkande och vänner förnimmes, i desto högre grad skola vi vara i stånd att tillgodose behovet av tidningens utveckling i redaktionellt och allmänt hänseenden. Det är vår förhoppning att under 1926 kunna ytterligare utvidga och befästa det förtroende vi under den gångna tiden lyckats tillvinna oss bland allmänheten.

Redaktionen.

PRESSKONSERTEN

Statstjänstemännens bisysslor.

Statsrevisorernas något hårdhänta itutagande med statstjänstemännens bisysslor har i hög grad upprört den borgerliga pressen. Man finner där kritiken närgången och småaktig och menar, att förekomsten av bisysslor icke alls behöver inverka skadligt på vederbörandes sätt att sköta sina resp. statstjänster. Vidare tillbakavisas bl. a. i Nya Dagligt Allehanda (h.) och Aftonbladet (h.) indignerat varje insinuation på att den svenska domarekåren skulle brista i objektivitet och frihet från personliga hänsyn. Högertidningarnas kategoriska uppfattningar delas emellertid icke av vissa socialistiska organ. Sålunda skriver Ny Tid (s.):

Vem vill exempelvis icke understryka vikten av, att statstjänstemannen kan handla fri o. obunden av alla andra motiv, än strävan efter att tillgodose det allmännas bästa och varje parts rätt? När domare och andra ledamöter av domstol befinnas vara till stort antal engagerade i företag av privatekonomisk art så måste man instämma med revisorerna i deras uttalande om, att "en kollision mellan ämbetsplikten och det enskilda intresset är här tänkbar". Anmärkningsvärt är även, att bisyssleriet framförallt florerar bland befattningshavare på de mera framskjutna posterna. Av tjänstemän i högsta chefsställning inehar en fjorton, en elva och en tio bisysslor. Är det sannolikt, att dessa herrar verkligen ha tid med att sköta sina ämbeten? Vad det gäller är framförallt den ofta om mer än lovlig närighet vittnande jakten efter uppdrag och befattningar hos banker, bolag och liknande privatekonomiska institutioner. Man behöver icke ha haft så särdeles mycket att göra med tjänstemän tillhörande statsförvaltningen för att någon eller några gånger ha märkt olägenheterna härav.

De av Ny Tid framförda betänkligheterna mot statstjänstemännens bissslor ha utan tvivel fog för sig. Saken är långt ifrån den bagatell som de borgerliga tidningarna vilja låta påskina. Det skulle vara av stort intresse att få läsa namnrullan för herrar styrelseledamöter etc i våra bank-, finans- och industriföretag m. fl. Det är icke någon hemlighet, att de rundhänt betalta förtroendeuppdragen — vilka merendels bestå uti att som åhörare bevista några sammanträden om året — ofta beklädas mera med hänsyn till de valdas ställningar av inflytande på skilda områden av samhällslivet än med hänsyn till deras kvalifikationer för ifrågavarande uppdrag. Avsikten med denna taktik från de stora ekonomiska företagens sida är ju icke svår att utleta. Man har med styrelsearvodena vunnit deras välvilja och intresse för företagen, vilket ju i många skiften kan vara nyttigt. Taktiken att sålunda vinna och binda personer i inflytelserik ställning följes förövrigt över hela landet. Det vore högst intressant att även få veta, huru många av våra nuvarande borgerliga riksdagsmän, som äro eller kanske rättare sagt icke äro ledamöter av bankstyrelser.

Obs.! **PÄLSVAROR** Obs.!
Köpes absolut billigast hos undertecknad på grund av stora direkta och kontanta inköp
Obs.! *Innan något inköp av pälsvaror företages gör mig ett besök, det lönar sig.*
Arvid Lindahl
Hov-Körsnär :-: 7 Biblioteksgatan 7

Väskan finnes
23 Kungsgatan 23

"En märklig bok"

är flera recensenters omdöme om

Den hemliga sången

av

Eira Hellberg.

"Att en personlig upplevelse ligger bakom, därom vittnar det starka patos, som bär upp alltsammans från första sidan till den sista."

Fritz Witzell i B. L. T.

"Natur och folkliv i våra dagars Palestina återger förf. med en självjakttagelsens åskådlighet, som fängslar läsaren."

Märta Edquist i N. D. A.

"En gripande tidsroman, ett dokument om de hemliga makterna i tiden, de dolda krafterna på djupet. En flammande stridsskrift mot de judiska strävandena efter världsherravälde orh de metoder som härvid användas.... Byggd på de hemliga dokument, som för några år sedan beslagtogos i Ungern, då frimurarelogerna därstädes upplöstes efter det korta judiska bolsjevikstyrets fall . . Det är rent biblisk prakt och fantasi över naturskildringarna."

Nationen.

"En med verklig brio berättad historia.... Eira Hellbergs allvarligaste bok hittilldags ... Varje 'avslöjande' av frimureriet förfelar aldrig att egga uppmärksamheten.... kommer säkerligen att bli läst."

B. E. i Ösgöten.

"En på äventyr orh spänning rik skildring."

Carl Larsson i By i V. L. T.

"Skriven med kraft och poetisk glöd."

Erik Modin i Härnösands-Posten.

"En underhållande bok."

Stockholms Dagblad.

Pris 3 kr.

LINDBLADS FÖRLAG, Uppsala.

"Brattska Spritkoncernen avslöjad."

En broschyr under ovanstående rubrik har i dagarna utkommit av trycket. Den innehåller en sammanställning av dir. Adolf Anderssons å Ekebo uppseendeväckande avslöjanden rörande Brattkoncernen m. fl artiklar i Nationen. **Broschyren tillhandahålles till ett pris av 25 öre pr st. å Nationens expedition,** Södra Kungstornet, Stockholm. Tel. Norr 5898 och Norr 5899. **Sändes på beställning mot postförskott.**

BEGÄR ALLTID

LILLE-BIL

Pälsverk!

DAMHATTAR,
BARETTER,
MÖSSOR,
DAMPÄLSAR,
HERRPÄLSAR,
DAMGARNITYR
och *LÖSA SKINN* till garneringar, alla sorter.

Vi utföra:
BESTÄLLNINGAR,
MODERNISERINGAR samt
REPARATIONER

i elegant snitt och välgjort arbete å egen atelier av kunnig fackmän samt av:

Omsorgsfullt utvalda skinn

till

Billigaste priser.

LAGERSON & JOHANSSON

gammal väl känd *Pälsvaruaffär.*

Västerlånggatan 8

inneh. *GEORG BLOMSTEDT, Körsnär.*

OBS.! Vid uppvisande av denna annons lämnas 5 proc. rabatt å färdiga varor.

Silverängeln.

Då grenljusen stodo tända på julbordet såg Karl Åke en liten orolig mal kretsa kring ljuslågorna. Åh, de där malen hade han nog hört talas om; de ville ju bara äta och fräta på allt o. de nya, röda leksakstömmarna, som syster Ella smusslat in i ett visst välläckat julklappspaket, voro kanske icke ens säkra for dem. Sådana där skadedjur, borde inte få leva och hade störe bror varit i närheten skulle det snart blivit slag i saken..

Malen snuddade i detsamma alldeles intill Karl Åkes hand, men i stället för att ge den dödsknäppen, lät han den fara i frid. Det var ju jul!

I Karl Åkes hem var det mycket noga med julfreden och under högtiden skulle, om möjligt allt levande njuta av tillvaron. Alla husdjuren fingo bättre kost, kärvar sattes ut till fåglarna o. råttfällor sattes undan för en dag eller två. Varför skulle då inte malen, den lilla fattiga malen, få leva och finnas till? Han skulle fråga mamma om han inte ändå gjort rätt.

Men när det så strax därpå blev kaffedrickning med russinbullar och pepparkaksgrisar, sköts frågan upp och under julklappsutdelningen glömdes allt annat för stundens fröjd. De röda leksakstömmarna lades om halsen på en ny vacker Pålle o. Karl Åke var så lycklig att han knappt kunde somna den kvällen. Han slumrade dock sent omsider in och vaknade då den första blekgrå dagen silade in i rummet. Rullgardinerna voro till hälften nerdragna och han kunde bara se att det glittrade vitt på fönsterblecket. Men det betydde vinter och kälkåkning och kanske till och med en utfärd med den ny leksakshästen.. Ett lätt susande ljud drog just i den stunden hans uppmärksamhet till sig — och se: där flög något så märkvärdigt vackert kring lampkupan! Vad var det? Åh, det var ju en liten ängel med mjuka silvergråa vingar. Han vände ett fint, rosigt ansikte — inte större än en dockas — mot gossen och vinkade med en liten vit hand.

Karl Åke reste sig upp i sängen och fast han förstod att detta måst vara en av Guds utsände, kunde han inte låta bli att tänka på det där lilla skadedjuret, som kretsat kring ljuslågorna under julkvällen. Och det gladde honom att han skonat malen — skonat den för Jesusbarnets skull.

Ängeln började också sjunga milt, sakta om "frid på jorden" och det lät så ljuvligt att Karl Åke undrade om han kanske inte var en av de där änglarna, som flögo över Betlehem och sjöngo för hedarna den natten för länge, länge sen, då vår Herre Jesus föddes. Och han tyckte att det skulle vara så roligt få se den lilla, vackra varelsen på närmare håll — inte fråga honom något, det tordes han inte — men höra honom tala.

Då svävade ängeln bort till gossen, svepte vingarna kring kroppen alldeles som en mjuk silvermantel, satt sig på sängkanten o. började tala. Men om han glänst i änglaskaran, en gång över Betlehem, så nämnde han nu inte ett ord därom, han talade endast om Honom, som föddes i stallet och bäddades i krubban men som dock var det bästa och ädlaste bland människors barn. Ja, han talade, en lång stund, vänligt och allvarligt om den lille Jesus, som trots all yttre ringhet, dock blev en fridfurste och frälsare för alla människor, både stora och små.

"Mycket här på jorden är tungt och svårt", sade han, "det förstår du inte än, men det är så. En gång, varje år, tycks det dock råda frid och glädje litet varstans.. då fredas och mättas allt levande så långt man kan nå, då klädas granar och tändas grenljus, då får det inte vara mörkt och armt i något hem: gåvor utdelas och lågor lysa, vi änglar gläda oss, alldeles som I barn, åt den kvällen. Du vet, Karl Åke, vad det är för en årsdag, vad det är för en kväll?"

"Gossens ögon strålade: "Det är Frälsarens födelse dag", utbrast han glatt, "det är julekväll, den roliga, roliga julekväll! Åh, om julen inte funnits, vad hade man då haft att längta efter och glädjas åt hela långa hösten, som är så kulen och svart!"

Han föddes för att glädja oss alla både i himmel och på jord", instämde ängeln. "Jesu Kristi lära är kärlek o. barmhärtighet och alla de, som vilja följa Hans bud, sprida en aning om julglädje hela året om, det må vara vintermörkt eller sommarljust. När du blir stor skall du tänka även detta, på ett annat sätt — men du har dock fattat något därav, annars hade du inte skonat malen.."

Då tog gossen mod till sig och frågade barnsligt enfaldigt: Det var väl inte du, som var malen? Jag tycker du har alldeles likadana vingar."

Ängeln svarade endast med ett leende, men han bredde ut sina lätta silvervingar och flög åter upp mot taklampan. Och en klar, gul stråle spelade in genom rutan och i detta första morgonskimmer blev den lilla, sällsamma varelsen allt mindre och mindre tills han slutligen icke blev större än en mal. Karl Åkes blick följde de små glänsande vingarna tills de försvunno någonstans uppe vid taklisten. Sedan lade han sig ned, funderade en liten stund, somnade om och vaknade inte förrän det var ljus dag. Då trodde han att alltihop bara var en dröm, men hur det nu hängde ihop med saken, så inte ångrade han att han skonat malen.

Birgitta.

Julotta

O'ta jag minns för längese'n
Vit låg snön över stubb och stenar.
Stjärnorna brunno, månen sken.
Vinden somnat bland ris och grenar.
Vi samlades glatt kring julebloss....
Granngårds Nisse gick före oss.

Hurtig han var och ung han var.
Vargskinnsmössan satt käckt på nacken.
Lätt som fjäder han blosset bar,
Stötte det stundtals rakt i backen.
Lyfte det sedan med lustigt sving:
gnistor yrde i yster ring.

Skimret spelte på dunkel topp.
Frisk var färden i tallträdsdungen.
Fåglar, ruggiga, flögo opp.
Haren spratt ur sin bädd i ljungen.
Rubbade grenar av flingtyngd fur
då och då stänkte bländvit skur.

Unga, gamla gingo i flock,
allvar följde med helgdagsskruden.
Gubbens flintskalle, piltens lock
blottades snabbt för klockeljuden.
Härligt på avstånd Guds prydda hus.
Glänste fram som en fyrbåk ljus.

Vek så stigen i kyrkobyn,
slumrande mörka hemmen lågo.
Bloss vid bloss dock blänkte mot skyn.
Vaket folk överallt vi sågo.
Gårdshunden bjäbbade här och var.
Bjällerklang genom luften skar.

Myller av folk på kyrkovall
Blosshet eld, som man måste döda.
Granngårds Nisse i driva kall
facklan släckte, den stora, röda.
Alla se'n gingo i sakta mak
andaktsfullt under tempeltak.

Händer styva av mödans slit,
knäpp'e sig här i vila samman.
Sinnen, skilda av vardagssplit,
enades här i högtidsgamman.
Hälsad du härliga morgonstund!
klang som jubel från mun till mun.

A. K.

Heliga tre konungar.

En österländsk legend.

"Den store förlossaren är kommen, vi vilja tro det, ty utan denna tro är vår färd, liksom för övrigt hela vårt jordeliv, utan mening och mål".

Så tänkte för nära tvåtusen år sedan trenne österländska konungar, vilka färdades genom öknen för att nå ett efterlängtat mål. De hette Belthasar, Melchior och Gaspar och voro alla högt begåvade o. upplysta män.

Belthasar var redan snövit av ålder och hans uppgift var att lära människorna att vårda sina själar. Han talade om den store ljusguden, han, som tände elden, solen och tanken, han som talade om utvecklingen såsom jordelivets enda verkliga mål. En var, som sökt närma sig fullkomligheten, skulle, enligt hans åsikt, evigt leva tillsammans med den store guden i hans ljusrike. Och hans trosvisshet var medryckande, hans anlete sken stundom som förklarat.

Melchior var i sin kraftiga medelålder och hans uppgift var att lära människorna att vårda sina kroppar. Han förstod att koka läskedrycker o. bereda balsam, förstod att bota sjukdomar och lindra dödskval o. hans blick var genomträngande men mild, ty hans förbarmande var dock större än hans vetande.

Gaspar var ännu i sin blommande ungdom o. hans uppgift var att lära människorna att taga vara på skönhetssinnet o. ej förgäta, att den Evige målat påfågelsfjädern för andra ändamål än att släpas i gruset och vävt rosenskruden ej därför att den skall blandas i stoft. Och på den ljusa klangen i hans röst märkte man, att han talade ur sitt innersta, då han sade: "Guds väsen är skönhet, och livsglädjen består i att skåda honom i hans verk."

Men dessa tre furstar ägde trots olikheten i sina skaplynnen, dock alla en gemensam kunskapsskatt. De kunde nämligen läsa i stjärnorna lika tydligt som i en bok.

Och nu hade en ny stjärna visat sig, och det var ett glänsande löfte om, att en stor ande skulle sänka sig i stoft och utveckla sig till den av många bojor tryckta mänsklighetens förlossare. I urgammal skrift hade man letat sig till, att Frälsaren skulle födas i Judéen, och därför foro nu dessa visa österlänningar genom öknen, ej aktande mödor och faror, men uppfyllda av helig fröjd över att få bringa det ljuvliga budskapet till löftets land.

De reste, såsom det anstod deras rang, med stor prakt och talrikt följe. Då de nämade sig ökengränsen, där vilddjuren hade sina stråkvägar, började Gaspar eldigt sia om kommande tiders fröjd och frid. Han talade om hur lejonet skulle bliva lika ädelt till sin natur som till sin uppsyn och hur leopardens sinnelag skulle bliva lika lent som hans skinn, talade om, hur den grymma, i mörkret jagande hyenan skulle mitt i dagens sken närma sig vandraren och äta ur hans hand. "Det måste ljusna", slöt han, "det måste bliva bättre: förlossaren nalkas, vi hava sett hans stjärna i Österlandet!"

Och det var, som kunde han göra sig förstådd av markens djur. Det sandgula lejonet kröp tamt som en hund fram till karavanen, och den randiga rövaren från snåren strök sig mjukt som en katt intill människan. Hyenan lade sig med halvslutna ögon på en mantelflik.

Den åldrige Belthasar, han som förstod att forska i själslivets dolda djup, välsignade djuren, vilka han ansåg som likar av lägre art, vilkas själar, även de, måhända skulle få del av ett högre liv. Han sade sig ej kunna tro, att något, som utgått ur den Eviges hand, skulle vara spårlöst förkastat.

Melchior, han som förstod att bota sjukdomar och lindra dödskval, drog taggar ur lejonfoten, skötte om revor, som sönderslitit leopardens granna fäll, och beströk hyenans röda, ljusskygga ögon med salva. Och vilddjuren slickade med stum erkänsla den hjälpande handen.

Karavanen genomgick lyckligt ökenvandringens långa eldprov, och så tågade man in i trakter, där städer och lantgårdar i yppig prakt lyste fram mellan vinberg och lundar. Men fläckar av synd och sorg fördystrade ofta den leende tavlan. En gång möttes resenärerna av väpnade rättstjänare och kedjetyngda fångar, och bland dessa senare fanns där en slav, som för någon ringa förseelse, utan dom och rannsakan, fördes till neslig död.

Då gav Belthasar karavanen tecken att stanna. Och han steg av kamelen, närmade sig fången och sade med högtidligt allvar: "Broder, jag kan ej bryta dina bojor, ej ändra ditt öde, men jag kan trösta med, att rättvisa skall dig vederfaras i en högre tillvaro. Jag kan sia om att bättre dagar randas för dina olycksbröder på jorden. Tiderna måste ljusna, bojorna måste falla, ty förlossaren nalkas. Vi ha sett hans stjärna i Österlandet!" Då slaven hörde dessa ord, fick hans slöa, bleka anlete uttryck och färg. En inre röst sade honom, att denne vördnadsbjudande, konungslige man var trovärdig, och fastän han ju ej själv kunde undgå sitt öde, kände han sig genomströmmas av sällsam kraft inför dessa framtidsutsikter. Hoppet om en lycklig tillvaro bortom graven kom även som en plötslig stråle, förjagande all mörk dödsfruktan.

Karavanen for vidare och nalkades ödsliga bergstrakter, i vilkas klyftor spetälske män bodde, utstötta av lagen såsom orena och på sitt sätt dödsdömda varelser. Då Melchior på avstånd varsnade en av dessa olyckliga, gav han karavanen tecken att åter stanna, steg av kamelen och vinkade till sig den sjuke.

Han smorde hans värkande huvud med balsam, han sade kärleksfullt: "Hav tröst, min broder, ty dagar komma, u den ena Människan skall bära den andras bördor och taga del i hennes lidanden. Det måste ljusna, förlossaren nalkas, vi ha sett hans stjärna i Österlandet!"

Och den arme utstötte mannen grät glädjetårar, ty han måste tro på denne milde konungslige man och då karavanen likt en himmelsk syn svann ur hans åsyn, hastade han att kungöra den glada nyheten för sina olycksbröder.

Karavanen for så vidare och nalkades en tempelruin. Bland brutna pelare stod där en yngling, ivrigt grävande i gruset, och vid hans fötter låg en sönderstyckad bildstod. Det var spillra vid spillra: en fin hand, en smidig fot, ett halvt ymnighetshorn, ett härligt, riklockigt huvud, krönt med lager.

Då gjorde Gaspar tecken till karavanen att stanna och han steg av kamelen och gick bort till ruinen, spörjande den unge efter vad det var som så ivrigt sysselsatte honom. Ynglingen blickade dystert upp från gruset och sade: "Jag har velat skänka människorna det bästa, det skönaste, men ingen har förstått mig. Fåfängt hava gudarna givit mig gnistan fåfängt har jag strävat i flammande skaparfröjd. Med egen hand vill jag nu krossa mitt verk och gömma spillrorna bland ruiner....". Och så hackade han med spaden på ymnighetshornets rosor och druvor, men på det lagerkrönta huvudet satte han sin häl.

Då lade Gaspar handen på hans axel o. sade: "Icke så broder! Få äro de som fatta skönhetens väsen, och de flesta, som undfått gudagnistan, hatas och förtrampas av den dumma, avundsamma hopen. Men den Evige skall låta dagar randas, då skönheten kommer till sin rätt, och då konstens verk skola uppskattas icke av ett fåtal, utan av de flesta. Fatta därför mod och hoppas, att det skall bevaras en spillra av din skönhetstanke. Från den ljusa höjden av en rikare tillvaro skall du törhända se ditt verk delvis erkänt även på jorden. Det måste ljusna, förlossaren nalkas, vi hava ju sett hans stjärna i Österlandet!"

Och ynglingen trodde den sköne, konungslige mannen och hans ande reste sig liksom efter en storm. Då karavanen försvann, satt han ej heller försjunken i dådlöst grubbel, utan begynte ånyo ivrigt gräva. Och då gropen blivit tillräckligt djup, nedlade han däri, varsamt, ömt spillra efter spillra: den fina handen, den smidiga foten, det halva ymnighetshornet med rosor och druvor, det härliga riklockiga huvudet, krönt av lager.

Då han jämnat mull över grift, sade han till sig själv: "Måhända dessa spillror en gång skola grävas upp och falla i rätta händer, måhända skall man vid åsynen av dessa brutna strålar ana glansen av min skönhetstanke?"

Glad i hoppet vandrade han sedan framåt till nya strider o. mödor, men karavanen for vidare och närmade sig mer och mer det efterlängtade målet. Och i dess spår gick välsignelsen lik en skön, vit jungfru, som strödde ut rosor och frukter.

Det måste så vara: de trodde ju på förlossaren och skulle bringa budskapet om hans ankomst. De hade sett hans stjärna i Österland!

K.

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.

Fruktsalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.

Fruktsalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruktsalt-Samarin.* Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos Drog- och Färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Den förnäma stilen

och det eleganta utförandet finner Ni alltid i den kostym som utgår från min affär.

Moderna, mörka

KOSTYMER

I prislägen
Från Kr. 52:—.

Marinblå

CHEVIOT

Från Kr. 75:—.

Högsta möjliga kvalitéer till lägsta tänkbara priser.

Bernh. Bäcklund,

2 Kungsbroplan — Slussplan 9.

Allt för det fotografiska, för det elektriska, för radio.
Låt förstora Eder film hos oss.
Östlings Eftr., Lilla Vattug. 19 B.

NATIONEN

Tisdagen den 22 December 1925.

Billigt.
LEKSAKER m. m.
HUSGERADSARTIKLAR stort sort.
KORG- & SLÖJDAFFÄREN, Sergelgatan 2
C. Olov Dahlin Tel. N. 18243

Den tyska telegramutväxlingen under kriget.

(Forts. fr. sid. 1)

samt direkt till amerikanska utrikesministeriet.

Det tyska erbjudandet fullständigas.

Vid avbrytandet av de diplomatiska förbindelserna med Förenta Staterna förnyade tyskarne sina ansträngningar för att åvägabriga alliansen med Mexico, enär de ansågo, att krig med Förenta Staterna vore oundvikligt. Den 8 februari uppsnappade engelsmännen följande telegram, n:r 11, från Zimmermann till Eckhardt:

"Fortsättning av nr 1. Strängt hemligt. Dechiffrera personligen. Om ej fara föreligger för att hemligheten förråddes till Förenta Staterna, är det önskvärt, att Ni utan vidare dröjsmål för presidenten framlägger frågan om allians. Dess definitiva avslutande är likväl beroende av krigsutbrott mellan Tyskland och Förenta Staterna. Presidenten Carranza torde också nu för egen räkning sondera Japan. Om presidenten avböjer av fruktan för kommande hämnd, bemyndigas Ni att erbjuda honom en definitiv allians efter fredsslutet, förutsatt att det lyckas Mexico att få Japan med på alliansen."

Svaret på detta telegram lät länge vänta på sig. Först den 26 februari avsände Eckhardt följande telegram till Zimmermann, n:r 7.

"Strängt hemligt. Förhandlingar påbörjade. Kunna vi tillhandahålla ammunition! Anhåller om svar. .... erbjöd mig en propaganda-tjänst här".

Mexicos regering sympatisk mot det tyska allìansförslaget.

Den 1 mars offentliggjorde regeringen i Washington Zimmermann's första telegram, som erbjöd Mexico en allians, men detta ledde tydligen icke till avbrott av förhandlingarna. Redan dagen därefter underrättade Eckhardt om resultatet tills dato. Hans telegram visade, såsom allmänt misstänktes, att mexikanska regeringen ingalunda vore obenägen för den ifrågasatta alliansen, vilket framgår av hans telegram n:r 9 den 2 mars till Zimmermann, så lydande:

"Svar å telegram 5, par. 2. Ett besök hos presidenten (Carranza) i Ouerétaro var olägligt, varför jag begagnade mig av det tillfälle, som erbjöd sig i anledning av ett kort besök av utrikesministern här i staden den 20 februari för att sondera honom. Han tog saken under övervägande med god vilja och hade därefter ett samtal under en och en halv timma med japanske ministern, vars detaljer jag emellertid ej känner. Därefter besökte han presidenten där denne då befann sig. Efter gårdagens offentliggörande (av Zimmermann's i Washington publicerade telegram) telegraferade jag till honom öppet och förklarade att saken vore för mig okänd".

Japan tar avstånd från Tysklands förslag vilket betecknas som "löjligt".

Någon förebråelse kunde givetvis icke göras den japanske ministern, säger författaren, därför att han med mexikanske ministern och presidenten Carranza ville diskutera förslaget, vilket emellertid sedan med indignation avvisades av japanska regeringen. Dess vice utrikesminister baron Shidehara säger i sin förklaring till Associated Press: "Vi ha med största förvåning tagit del av det tyska förslaget. Vi kunna icke fatta, vad Tyskland menade med att söka inveckla oss i krig med Förenta Staterna blott genom en hänvändelse till Mexico. Det finnes icke ord för att beteckna det löjliga härutinnan. Det är onödigt att säga, att Japan förblir de allierade troget".

(Forts.)

Bliv prenumerantsamlare för NATIONEN!
Personer, som sympatisera med **Nationens** strävanden och vilja ge oss ett värdefullt handtag för tidningens spridning till det nya året, uppmanas att snarast sätta sig i förbindelse med **Nationens expedition, Södra Kungstornet, Stockholm, tel. Norr 5898 och Norr 5899.**

VITVARU och **HERREKIPERING**
— ELLA ANDERSSON —
Nybrogatan 36, Stockholm.
Tel. Norr 242 48
SKJORTOR
KRAGAR
SLIPSAR
DAMUNDERKLÄDER
STRUMPOR
VANTAR
BESTÄLLNINGAR å Skjortor — Damunderkläder utföras.
OBS.! Vid åberopandet av denna annons erhålles 5 proc. rabatt.

VÅRT NAMN garanterar ett vederhäftigt och samvetsgrannt utförande av alla släktnamnsärenden
Begär namnförslag och upplysningar. Låg taxa
SVENSKA NAMNBYRÅN
Etabl 1911
Riks 147 87 Stockholm
STUREPLAN 11.

Litteratur
inom alla fack och från alla tider. Största lager i Norden. Över 200 kataloger utgivna.
BJÖRCK & BÖRJESSON
Antikvariat — *Bokhandel*
Drottningat 62. Stockholm

Till Julen!
Extra fint *SMÖR* 3:10 pr kg.
Finaste *Västerbottens GRÄDD-OST* 2:50 pr kg.
Små helfet *JUL-OST* 2:20 pr kg.
— uti —
Carl Sandbergs
SMÖRAFFÄR.
Tegnérgat. 17. Tel. Norr 21539.

Välsorterat lager av:
SKIDOR,
SKRIDSKOR,
BANDYKLUBBOR och övriga SPORTARTIKLAR.
Rud. Greens Eftr.
Birger Jarlsgat. 73—75 (invid Odengat.) Tel. 3622.

Pehr Anderson
SKRÄDDERIAFFÄR
Nybrogatan 57 — Tel. 76045.
STOCKHOLM.
Omsorgsfullt arbete garanteras.

JULEN står för dörren! *Men jag måste spara*
därför gör jag mina
JULINKÖP
i SKJORTOR, KRAGAR, SLIPSAR, HATTAR och RESEFFEKTER i

HAGMANS HERREKIPERING
Sveavägen 108
Specialaffär i herrekiperingsartiklar.
OBS.! Uppvisar jag denna annons erhåller jag där **10 proc. julrabatt.**

Helmer Holmberg
Juvelerare
Etabl. 1865.
Tel. Norr 53 60 — 59 Regeringsgatan 59 Stockholm. — Tel. Norr 53 60
Beställningar & reparationsarbeten. HAKKORS på lager fr. o. m. nyår

Knut C. W. Lindgrens
Frukt-, Blomster- & Grönsaksaffär
Nybrogatan 56 B. Tel. Öst. 7094.
Kransar och buketter bindas smakfullt. Varor hemsändas.
REKOMMENDERAS.

Elektriska affären
Jacobsbergsgat. 29
Inneh. Ingeniör Hj. Knutsson.
Tel. Norr 10708
Rekommenderas!
Installationsmaterial
Radiodelar och Apparater
Alla slags elektr. rep. utföras.

Stockholms Ur-Reparationsverkstad
Jacobsbergsgat. 29
Tel. N. 5478.
Reparerar alla slags Ur cirka 50 proc billigare.
Urglas 1 kr. Fjäder 3 kr.

Tvättinrättningen
Linnégatan 19 Tel 70494
Emottager KLADER såväl till TVÄTTNING som MANGLING,
E. Ringström.

Rågummisulning samt sulning med Björnlåder och alla slags SKOREPARATIONER utföres av
Skolagningsfabriken
11 B Nybrogatan 11 B
Rekommenderar sig för utförande av ett förstklassigt arbete till billigaste pris.
Arbetet utföres på dagen, även medan kunden väntar.
Galoscher lagas.
Hämtas och hemsändes efter tillsägelse pr
Telefon: Östm. 79 66.

ERIK ERIKSSON
Plåtslageri
STOCKHOLM
Brunnsgatan 23 - Tel. N. 14915.

Elvira Halldén
DAM- & BARNKONFEKTION
7 Roslagsgatan 7
Telefon Vasa 24 30.
Beställning å sömnad emottages.
Prima varor till billiga priser.
OBS.! Vita rockar kr. 6.75.

Nya Nordiska Expressbyrån
Mästersamuelsgat. 41.
Tel. 277. Norr 1444.
BILAR — CYKLAR — KÄRROR

A. ZETTERGREN
Specel- & Viktualieaffär
Brahegatan 1
Tel. 75 64 o. Norr 5064.
Rekommenderar sig hos Stockholms husmödrar.

Billiga böcker till Julen!
1.150-tal nya böcker till ofantligt nedsatta priser. Barn- och Ungdomsböcker, vackra presentböcker m. m. Uti Kat. N:o 21.
Ett stort urval samlade arbeten, praktverk och större arbeten bland de förnämsta som finnes i Svensk litteratur i Katalog 21, från
Nyréns Antikvariat
Kungsgatan 26. Tel. 13646.
Katalog gratis.

Herrar
Affärsmän
vid behov av affärsreklamer,
konstnärligt utförda,
vänd Eder alltid till
REKLAMATELJEN,
Klara Norra Kyrkogatan 5, n b. ö. g.

Café CLARABERG
Klara N. Kyrkogata 5
rekommenderas.
Hel- o. halvkaffe, the, choklad, smörgåsar.
Tel. N. 8389.

I glädje och sorg
hyr Ni Eder frack-, bonjour-, smoking- och jaquettkostym samt överrock och hög hatt billigast i K. Johanssons Uthyrningsaffär, Klarabergsgat. 58.
OBS.! 3:dje huset fr. Vasagatan. Allm. Norr 16056.

Herman Olsson & C:o
FODER- & SPANNMÅLSAFFÄR,
Kungstensgatan 9, Stockholm.
Fodervaror samt Torvströ o. Torvmull till lägsta dagspriser.
Tel. N. 6784, N. 78590.

Aug. Strömqvist
SKRÄDDERIAFFÄR
Regeringsgatan 61, Stockholm
Telefon 16079.
REKOMMENDERAS.

Tycker Ni om NATIONEN?
I så fall gör Ni tidningen en tjänst genom att rekommendera den till vänner och bekanta.

Doktor Bratts "gåvor".

Forts. fr. sid. 1.

kunna ha de största anspråken på medinflytande inom partierna. Huruvida det deklareras och skattas för ifrågavarande "gåvor" av större mått är oss icke bekant men väl att partierna ha sina säregna metoder för deras bokförande, eftersom man icke önskar onödigt bekantgörande av "partihemligheter". En smula luftning kring dessa hemligheter vore dock helt säkert ganska välgörande, och redan ur denna synpunkt har det fall, varom det här rör sig, sin stora betydelse även principiellt sett, varför det måste anses i hög grad angeläget att det varder fullt uppklarat och sanningen helt må komma i dagen.

Nationen har sålunda hänvänt sig till direktör Anderson, som under vårt förnyade samtal i saken bestämt vitsordade de i Nationen förut lämnade uppgifterna och därjämte skriftligen meddelade tidningen följande redogörelse över vad som förevarit:

Det samtal jag hänsyftat på ägde rum en förmiddag under sista veckan av december månad 1923 i dåvarande riksgäldsfullmäktigen C. G. Ekmans bostad. Anledningen till detta mitt besök var följande: I september 1923 hade jag ingått till Konungen med en inlaga, som på sin tid väckte en hel del uppmärksamhet. I anledning härav hade jag i medio av oktober samma år företräde hos dåvarande finansministern, statsrådet K J. Beskow. Det visade sig därvid att statsrådet var intresserat för ifrågavarande angelägenheter och vi kommo även i tillfälle att ganska ingående diskutera desamma.

Resultatet av mitt samtal med statsrådet Beskow blev, att statsrådet lämnade ett enskilt uppdrag åt mig att ytterligare undersöka vissa detaljer, som förefollo något dunkla. Närmast gällde detta en viss nyemission i A.-B. Fenixpalatset men på eget initiativ lät jag utvidga undersökningen till att omfatta även en del andra omständigheter. Dessa senare rörde sig förnämligast om Stockholms Allm. Restaurant A.-B.:s stora tillgodohavande i utestående fordringar. Det hade nämligen frapperat mig, att dessa utestående fordringar till största delen tillkommit under år 1920 ävensom att det var vid denna tid som det mycket omtalade A.-B. Svensk Import gick överstyr. Det var nämligen känt, att åtskilliga politiker i framskjuten ställning på sin tid voro högt engagerade i detta företag men det var icke känt att någon av dessa herrar hade måst avträda sin egendom till konkurs utan samtliga hade tydligen på ett eller annat sätt blivit hjälpta. Nu var det för mig bekant att herr C. G. Ekman vid denna tid hade förbindelse med det bankinstitut, som på sin tid finansierade Svensk Import, och mitt ärende till honom vid ifrågavarande tillfälle var därför att höra efter om han kunde lämna några upplysningar som kunde vara mig till nytta vid mina efterforskningar beträffande Stockholms Allm. Restaurant A.-B:s utestående fordringar.

Vid början av mitt samtal med hr Ekman meddelade jag öppet och ärligt, att jag var ute för att skaffa upplysningar åt finansminister Beskow och för yttermera visso överlämnade jag avskrifter av de utredningar som jag gjort för herr Beskows räkning. Herr Ekman bemötte mig på lika sätt tillbaka och mitt intryck av samtalet var att han stod fullkomligt utanför allt vad Bratt och spritpengar heter. Beträffande den sak, som föranlett detta svaromål, nämligen herr Bratts gåvor till valrörelsen, så framkommo dessa upplysningar mera i förbigående efter som vårt samtal huvudsakligen rörde sig om andra saker. Det var emellertid icke endast fråga om det omnämnda beloppet på femtio tusen kronor utan herr Ekman meddelade därjämte, att han från trovärdigt håll hört berättas, att den vid denna tid tämligen nybildade föreningen "Frisinnade Kvinnor" vid ett senare tillfälle också bekommit en gåva av doktor Bratt på tjugotusen kronor. Den sistnämnda föreningen skulle väsentligen ha tillkommit för att stödja doktor Bratts kandidatur vid ett visst riksdagsmannaval.

I slutet av den citerade artikeln i Nya Dagligt Allehanda står någonting om att herr Ekman också skulle ha dementerat uppgiften om gåvan till det frisinnade partiet. Det torde emellertid icke vara svårt att läsa mellan raderna att hrr Ekmans dementi ingalunda varit så kategorisk som artikelförfattaren velat påskina. Därtill kommer att jag själv hade ett samtal med herr Ekman endast någon timme efter sedan den citerade tidningen gått i press. Uppgiften att herr Ekman stod främmande för saken får säkerligen tydas så, att han stod främmande för den här ifrågavarande publiceringen och detta är alldeles riktigt. Enär uppgifterna på sin tid lämnades utan reservation ansåg jag mig ha rättighet att låta offentliggöra desamma utan att först göra förfrågan därom. Vid mitt senaste samtal med herr Ekman ville han visserligen bestrida, dels att han nämnt något bestämt belopp och dels att han i detta sammanhang nämnt frisinnade partiet. I båda dessa avseenden har emellertid herr Ekman orätt. Om jag lever och får behålla hälsan tills jag blir åttio år, så skall säkerligen detta samtal och de upplysningar jag därvid fick, stå lika skarpt skurna i mitt minne som de gjorde den dag för snart två år sedan när samtalet ägde rum. Beträffande Frisinnade partiet så nämnde herr Ekman till och med namnet "Frisinnade Folkpartiet" men detta skedde i det sammanhanget att han bad att särskilt få betona att det icke var det nuvarande frisinnade folkpartiet, för vilket han numera själv var ledare som hade fått penningarna utan att det var partiet före delningen.

Till slut vill jag nämna att sedan jag vid årsskiftet 1923—1924 slutfört mina undersökningar gjorde jag någon av de första dagarna av sistnämnda år ett besök i finansdepartementet i syfte att avlämna rapport Enär finansministern vid mitt besök icke var närvarande, avlämnade jag då endast de skriftliga rapporterna, men förnyade besöket efter ett par dagar, varvid jag för finansministrn även avlämnade de muntliga rapporterna. Härvid redogjorde jag i alla detaljer för mitt samtal med herr Ekman.

Glöm ej
att i god tid postprenumerera på
NATIONEN,
så att ni erhåller tidningen omedelbart vid årets början!